

Opera [E]
Vol 3

FREDERICI RUYSCHII

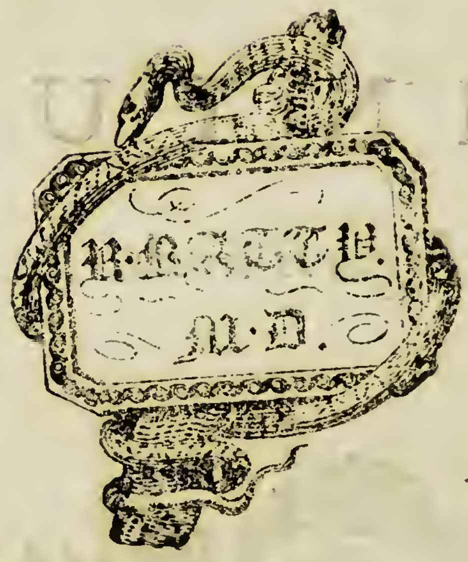
Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS QUINTUS

Cum Figuris æneis.

AMSTELÆDAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXLIV.

M.D.

THESAURUS ANATOMICUS QUINTUS.

Quinos continens asseres: quorum primo imposita sunt sequentia.

ASSER PRIMUS.

Nº. I. PHiala in liquore continens Infantis Caput, cujus pars Cranii superior est ablata, ut Cerebri portio videri posset.

Not. 1º. Dictam Portionem Cerebri, in Capitis cavo relictam, Pia matre obductam esse, hic licet cernere: per eam plurima vasa sanguinea repleta repunt, nec non innumeræ particulæ rotundæ, & albicantes, per eam sunt dispersæ, quæ mihi sunt pinguedo; aliis autem perperam dicuntur Piæ matris Glandulæ.

2º. In utroque latere, supra dictam Cerebri portionem, Plexus Choroideus sese videndum exhibet, estque coloris albicantis, quia ceraceâ materiâ non est repletus.

3º. Sub Cute, in orbem dissecta, pinguedo apparet, eâdem formâ & colore, sicuti in supradicta Pia matre.

Nº. II. Phiala in liquore conservans brachium pueri, recens nati, coloris vividi, cujus manus continet portionem Epidermidis humanæ: in ea portione, quæ digito annulari proxime adjacet, luculenter visuntur productiones Epidermidis, quæ investiunt pilos, è cute erumpentes, idque ad altitudinem aliquot linearum.

Hæ autem productiones hic jam comparent in superficie interiore Epidermidis, quia in Epidermidis separatione invertuntur, sicuti videmus fieri in chirotheca, cum eam extrahentes

parte superiore arripimus, sic enim chirothecæ productiones digitos tegentes, simili modo invertuntur.

N°. III. Brachium pueri ejusdem notæ, in liquore conservatum: in hujus manu continetur Corpus reticulare testudinis.

Not. In hoc animali foramina Corporis reticularis esse admodum capacia, iisque lustratis, facilius in subjecto humano in conspectum producuntur.

N°. IV. Brachium pueri, vitæ speciem referens, in cujus manu continetur portio Linguæ vitulinæ, ita dissectæ, ut sequentia luculenter videre liceat, &

1°. quidem, quomodo papillæ nervosæ, Corpus reticulare linguæ transeuntes, in linguæ area desinant.

2°. Videndas sese exhibent in hoc objecto innumeræ papillæ nervosæ, ab integumentis denudatæ, idque in superficie hujus objecti.

3°. Dictas papillas nervosas in suis extremitatibus crassiores fieri, videri hic potest, & verosimile quoque est, integumenta linguæ productiones & expansiones dictarum papillarum esse.

N°. V. Fœtus humani, jamjam nati, manus, in liquore continens portionem Epidermidis humanæ, ut & Corporis reticularis Malpighii.

Not. 1°. Cuticulam hic esse coloris cineracei, Corpus reticulare contra coloris subflavi.

2°. Papillas in Corpore reticulari microscopii ope videri posse, scilicet portiones, quæ abruptæ, in Corpore reticulari relictæ sunt.

3°. Papillas extra Epidermidem non nihil hic propullulare, idque propter diutinam macerationem in liquore.

N°. VI. Brachium infantis, viventis speciem referens, & manu tenens Duram matrem hominis, per quam plurimæ Arteriæ, ceraceâ materiâ repletæ, sunt disseminatæ. Quam dura, crassa, tenax & veluti tendinosa sit dicta membrana, hic videre est.

N°. VII. Infantis Brachium, viventis instar rubicundum, & nullis rugis contractum; inter digitos manus continetur ramus floris passionis, fructu præditus, in quo fructu, quamvis mollis sit, nulla ruga; imo in extrema ejus parte floris clavi conservati.

N°. VIII. Fœtus recens nati portio stomachi, à cujus fundo magna

magna Omenti portio dependet, quæ in præparatione illibata, nulla contraxit foramina, quantumvis nonnulli existiment, Omenta in naturali statu esse foraminulenta, id quod à vero alienum; si autem suspensa manu non tractetur, facillime Omentum foramina contrahit.

Not. Præterea stomachi portionem rubicundissimam esse propter Arteriarum repletionem, & præsertim quidem Tunicam Villosam & Nerveam.

N°. IX. Placenta Uterina humana integra, rubicundissima, propter vasorum sanguineorum, Placentam constituentium, repletionem.

Not. in Variis locis superesse integumentum, quo superficies Placentæ, Uterum respiciens. integitur: ut autem hoc magis visui constaret, liquori innatat Placenta. De hac re plura referam, cum pervenerim ad Asserem tertium hujus Thesauri.

N°. X. Phiala in liquore continens Vasa arteriosa Cerebri humani, ceraceâ materiâ flavâ referta.

N°. XI. phiala, in qua continetur Pia mater, cujus vasa arteriosa ad extremum usque sunt repleta.

Not. Extremitates ultimas tomenti instar esse tenues, & tamen ceraceâ materiâ repletas.

N°. XII. Arteria splenica vitulina, in liquore conservata, & repleta materiâ ceraceâ rubrâ, cujus extremitates præbent speciem penicillorum, ex parte detritorum.

N°. XIII. Phiala in liquore conservans hominis Piam matrem integram, & quidem fere illibatam; hujus Arteriæ ad extremum usque mirum in modum sunt repletæ, ita ut tomentum rubrum repræsentent vasculorum extrema.

Not. præterea 1°. Piam matrem in hoc, ut & aliquando etiam in aliis objectis humanis, pinguedine variis locis esse ditatam.

2°. Processus Piæ matris, qui sese insinuant inter interstitia circumvolutionum Cerebri, hic oppido quam bene posse conspici.

N°. XIV. Portio Intestini jejuni hominis, ita inversa, ut superficies interior hic facta sit exterior, & sic juga (valvulæ conniventes Kerkringio dictæ) ut & ita dictæ Glandulæ luculenter conspici possint: hæ autem Glandulæ solitariae & miliares dictæ, extra superficiem propullulant, cum contra in Intestino

recto, ut & in iis, quæ dicuntur in agmen consitæ, instar fovearum sese videndas ut plurimum exhibeant.

N°. XV. Fœtus humanus quinque fere mensium, liquori innatans, quem aggreditur Serpens Africanus exiguus, admodum elegans & rarus, unde, quasi pavefactus, caput posteriora versus reflectit, ictumque fugere videtur.

Hujus Inscriptio talis est:

MUNDUS LACHRYMARUM VALLIS.

N°. XVI. Brachium Infantis, vitæ speciem referens, cujus manus continet Cerebri portionem, cujus parte corticali ablata, sulci & circumvolutiones substantiæ medullaris egregie conspiciuntur. In Phialæ fundo vasa Arteriosa, per Piam matrem dispersa, copiose videri possunt.

N°. XVII. Phiala in liquore continens Ramos Venæ Cavæ, per Hepar dispersos, aut potius Hepar ex parte constituentes; suntque eorum ramusculi longe pauciores non solùm, verùm etiam aliter constituti ac ramusculi Venae Portæ, sicuti hoc distincte videri potest in præmissis & sequentibus Jecinoribus, ubi Vena Portæ & Vena Cava sibi invicem adhuc cohærent.

N°. XVIII. Pueri Intestina, infarcta ceraceâ materiâ rubrâ, horum vasa sanguinea quoque sunt repleta.

N°. XIX. Hominis Vesicula fellea aperta, in qua visuntur duo calculi nucis Moschatæ magnitudine.

Not. 1°. Hosce calculos forma non convenire cum iis, quae saepe reperiuntur in Vesicula fellea: Hi enim sunt instar nucis Moschatæ rotundi, colore nigricantes, illi autem angulosi, parvi & sinuosi, superficie æquali & quasi politi & colore subflavo.

2°. In interiore superficie dictæ Vesiculæ reperiuntur innumeræ foveæ minutæ, ceu Glandulæ Intestini recti, quæ etiam fovearum instar sæpe sese videndas exhibent.

N°. XX. Fœtus humani novem circiter mensium Caput, cujus parte Cranii superiore, ut & Cerebro ablatis, videndas sese exhibent Nervi olfactorii cum suis productionibus, per Os Cribriforme ad Nasi tunicam, ejusque papillas, iter facientibus.

Not. Præterea Cerebellum proprium adhuc occupare locum.

AS-

ASSER SECUNDUS.

N°. XXI. PHiala ficca, in qua conſervatur portio membranæ Chorii vaccini, per quam diſſeminantur rudimenta plurima Placentularum minutiſſimarum; in iis oppido quam bene videri poteſt Placentulas nil eſſe, niſi vaſorum ſanguineorum compages, absque ullis glandulis.

Conſiderandum, dictas Placentulas nonnullis Authoribus antiquis dici Acetabula: cum autem alii reperiuntur, qui per Acetabula intelligant ſinus quosdam in uterinis protuberantiis Vaccarum, dum utero gerunt; ſatius fore exiſtimavi nomine Placentularum uti, quæ denominatio omnibus magis nota.

N°. XXII. Phiala in liquore conſervans portionem Cerebri infantis, cujus corticalis ſubſtantia eſt ablata, & ſic longe diſtinctius ſulci & circumvolutiones conſpici poſſunt.

N°. XXIII. Hominis adulti Auricula, in liquore conſetvata, quæ vitæ ſpeciem refert: in ea videre licet innumeros poros cutaneos hiantes.

N°. XXIV. Phiala liquore referta, in qua conſervatur portio Piæ matris, Cerebellum inveſtientis, è fœtu humano.

Not. 1°. Quod Proceſſus, qui ſeſe inſinuant inter Cerebelli lamellas, luculenter, variis locis, hic videre liceat.

2°. Dictam membranam admodum eſſe tenuem & vaſculoſam, ita ut maxima parte conſtituatur ex vaſis ſanguiferis, quæ, ne loco ſuo dimoveantur, continentur membranacea ſubſtantia, telæ Aranearum craſſitiem, in ea ætate, vix excedente. Rem ita eſſe conſtabit, ſi quis vaſa ſanguinea, aut ſolummodo Arterias hujus Membranæ repleverit ceraceâ materiâ tincta, idque ad ultimas extremitates usque; tum enim id, quod membranoſum eſt, albicante colore nobis occurit.

Si quis autem de craſſitie Piæ matris vellet judicare, quatenus ſeſe videndam exhibet ſine repletione vaſorum, facile falleretur; tunc enim craſſior apparebit, propter vaſa ſanguinea, quæ poſt mortem, utplurimum maxima parte, inanita ſunt, & ſic ad craſſitiem Piæ matris multum conferre videntur.

N°. XXV. Acetabulum oſſis innominati fœtus immaturi, ſub cujus medio ligamentum nerveo-cartilagineum in conſpectum venit, in liquore.

Not. 1°. Dicti ligamenti basin ad robur articuli, admodum esse latam, & expansam, acetabuloque affixam, donec pervenerit ad marginis partem inferiorem, ubi ab acetabulo recedens inseritur in caput ossis femoris.

2°. Dictum ligamentum rubedine esse persusum, propter arteriolarum repletionem.

N°. XXVI. Intestinula fœtus immaturi, ceraceâ materiâ nigrâ referta; & sic apparent tanquam in corpore vivo, ubi Meconio nigro sunt repleta.

Not. Arterias dictorum intestinorum egregie esse repletas.

N°. XXVII. Phiala in liquore continens unam ex Placentulis Ovinis, ceraceâ materiâ flavâ repletam.

Hoc objectum tam nitide hic nobis occurrit, ut nemo sine admiratione illud adspicere possit. Arteriolarum enim repletio, ramusculorum divisio, & extremitatum succositas visum allicere debent.

N°. XXVIII. Ren fœtus ovini, cujus Arteriæ non sunt repletæ, ita ut omnia admodum confusa nobis occurrant: cum autem arteriæ sunt repletæ, veram constitutionem cernere licet, sicuti hoc apparet in objectis præcedentibus.

N°. XXIX. Phiala liquore referta, in qua conservatur portio Pulmonis serpentis.

N°. XXX. Portio Venæ Cavæ, per Hepar dispersæ, aut potius, quæ Hepatis partem gibbosam constituit. Hæc autem Vena quantum differat à Vena Portæ, per fig. expressi in præcedente Thes. 2.

N°. XXXI. Phiala sicca, & in ea Calculi, in Vesic biliaria humana reperti; quamvis autem hi ceu politi, flavi splendentes, imo angulosi sint, non raro tamen reperi eos rotundos, superficie inæquales, nuces Moschatæ magnitudine, & nigros, uti supra innui N°. XIX.

N°. XXXII. Phiala sicca, in qua reservantur Calculi, ex eodem loco ad Intestina propulsi, & per anum excreti.

Circa hosce calculos observari potest, eos adeo esse leves, ut, in aquam positi, aquæ innatent.

N°. XXXIII. Phiala in liquore conservans Oculum Gallinæ, ita præparatum, ut Musculus nictitans cum suo tendine videri possit: hujus tendo sub alio Musculo, tanquam per trochleam, repit.

N°.

Nº. XXXIV. Pueri vera Inteſtini ſuſceptio, quæ, poſt cruciatus varios, mortis fuit cauſa.

Not. Phiala, dictum objectum continens, obturata eſt, loco veſicæ, cute humana, tam artificioſe præparata, ut vaſa ſanguinea repleta, cutim ſumma rubedine imbuant.

Nº. XXXV. Phiala ſicca, continens portionem Venæ jugularis, ex caballo.

Not. parte ſuperiore, ubi ramulum promit, duas reperiri valvulas, ſanguinis regreſſum præpedientes.

Nº. XXXVI. Thymus infantis rubicundiſſimus præ copia vaſorum ſanguineorum, ceraceâ materiâ repletorum.

Nº. XXXVII. Phiala in liquore conſervans Os petroſum infantis, in cujus capſa, quæ hic aperta, conſpicere licet oſſiculum Stapedem in ſuo ſitu naturali, membranula tenuiſſima obductum, per quam plurima vaſcula arterioſa repunt.

Not. Præterea, membranulam, dictam capſam cingentem, rubicundiſſimam eſſe, propter Arteriolarum repletionem.

Nº. XXXVIII. Hepatis tertium Ligamentum tenuiſſimum, robuſtum tamen, cujus ope Hepatis limbus connectitur Diaphragmati, idque in ſiniſtro latere: circa cartilaginem enſiformem; hoc Ligamento Hepar continetur, ne nimis fluctuet in dextrum latus.

Not. 1°. Huic Ligamento cohærent portio Hepatis, ut & Diaphragmatis, idque in liquore.

2°. Plurimis vaſculis ſanguineis ditatum dictum Ligamentum.

Nº. XXXIX. Phiala ſicca, continens Penem pueri; cujus membrana Celluloſa flatu repleta; de qua materia videri poteſt Reſponſ. ad Epiſt. Problem. XV. ubi per figuras hanc membranam delineandam curavi.

Nº. XL. Phiala, in cujus fundo videre licet Pulmonem Embryonis recentem & bene conſtitutum.

Not. In fundo Phialæ, liquore repletæ, dico reperiri Pulmonem: nunquam enim liquori ſupernatabit Pulmo bene conſtitutus, ſi fœtus in Utero materno moriatur, ante ſuum exitum, ita ut, vel ex ignorantia, vel ex malevolentia contrarium ſuſtinuerint, qui mihi olim adverſabantur, tanta cum aſtutia; id quod illis condono.

Nº. XLI. Phiala in liquore conſervans portionem membranæ

Chorii fœtus humani, quam in duas partes, maxime inter se discrepantes, separavi; harum altera tenuissima & pellucida, fœtum respiciens, Pseudo-Alantois à me vocabitur nomine in posterum, propterea quod vera Alantois in homine non reperiatur: altera autem, quæ opaca, crassior, non extensilis, & utramque faciem Placentæ obducens, Chorii nomen retinere poterit, (illa enim inservit fulciendis vasis sanguineis) modò illam portionem, quæ recedit à Placenta, & per quam rarissime vasa sanguinea visuntur dispersa in homine, mihi liceat nominare membranam Placentæ Villosam: usum enim peculiarem obtinere exstimo; scilicet, quod sit ceu Tunica Villosa intestinorum tenuium, in quam Chylus sese insinuat, ut eò facilius radices vasorum lacteorum chylum recipere possent; sic quoque succus nutritius, in extremitatibus Arteriarum Uteri confectus, & in dictam Tunicam Villosam sese insinuans, à Venarum Placentæ extremitatibus suscipitur, & ad fœtum per funiculum Umbilicalem deducitur.

Dixi fœtus succum nutritium in extremis Arteriolis uterinis confici, id quod auctores olim Glandulis Uterinis, nunquam visui exhibitis, adscripsere; tale quid nemo unquam demonstrare poterit; jam autem dubitandum non est, dictas extremitates Arteriolarum Uterinarum in sui extremo aliam subire mutationem, ut aptæ natæ sint ad succi nutritii confectionem, ex sanguine arterioso. In ovibus dictæ extremitates Arteriolarum Uterinarum in vasa vermicularia, nullis intercedentibus Glandulis, mutantur, quemadmodum depingi curavi in Thesauri II. descriptione; utrum hoc etiam locum habeat in corpore humano, nondum satis exploratum habeo: sed ad viam, unde digressus sum.

Dicta portio Tunicæ Chorii, quæ mihi Villosa aut succosa, uteri cavitatem non solùm, verùm etiam Placentæ uterinæ faciem, quæ uterum respicit, obducit, id quod absurdum, & tanquam Chimæra plurimis quidem videbitur, attamen veritati consentaneum esse reperient, qui debito modo per Arteriam umbilicalem Placentam ad extremum usque ceraceâ materiâ rubrâ repleverint: nam hoc facto, tota Placenta, (quæ nil aliud nisi vasa sanguinea,) summa rubedine perfunditur, & sic in conspectum venit dicta Tunica Villosa aut succosa, cinereo colore

lore prædita, quam si accurate perscrutatus fueris, Lector Benevole, reperies illam esse continuam cum Tunica Villosa, mihi dicta. Vid. Tab. I. Fig. I. Thes. V.

Dixerit forsan aliquis, si illa portio Chorii, quæ mihi succosa seu Villosa, continuet cum ea portione, per quam Vasa sanguinea repunt, quare diverso nomine insigniri velim? Resp. hoc à ratione non esse alienum, quoniam diversum usum obtinere mihi videntur; illa enim portio, per quam myriades vasorum sang. sunt dispersæ, vasa continet, ne loco dimoveantur: altera vero, quæ mihi succosa, rarissime vasis sang. superbit, villosior quoque, & minus tenax. Intestinum jejunum continuat quoque cum Duodeno & Ileo, attamen in totum haud conveniunt inter se, & ea de causa diversis insigniuntur quoque nominibus Mesenterium membrana est, quæ continuat cum Mesocolo, diversa tamen habent nomina, quia portio illa connectit tenuia, hæc autem crassa intestina.

N°. XLII. Phiala in liquore conservans Testiculum humanum dissolutum.

N°. XLIII. Phiala sicca continens Intestinula fœtus immaturi, ceraceâ materiâ referta.

ASSER TERTIUS.

N°. XLIV. PHiala in liquore conservans portionem substantiæ corticalis Cerebri humani dissolutam, quam à capillo dependentem nil esse, nisi vascula sanguinea, ex hoc subjecto luculenter apparet: suntque dicta vascula sanguinea, corticalem Cerebri substantiam constituentia, tam subtilia, ut, prima fronte visa, nobis occurrant tanquam tomentum rubicundum, propter vasorum repletionem ceraceâ materiâ rubrâ.

N°. XLV. Phiala in liquore continens Cerebri humani portionem, cujus cortex non dissolutus, præ copia vasculorum sanguineorum repletorum, rubicundus apparet, medullaris verò albicat.

Not. 1°. In medullari substantia plurima puncta reperiri rubicunda, quæ nil, nisi vascula sanguinea repleta, & transversim scissa.

2°. Quamvis ſubſtantia medullaris Corticalem mole ſuperet, variis tamen in locis Cerebri peripheria, corticalem ſubſtantiam medullarem ſuperare mole ſua, hic conſtat.

N°. XLVI. Phiala in liquore conſervans portionem ſubſtantiæ Cerebri, cujus ſubſtantia Corticalis, in totum non repleta ceraceâ materiâ rubrâ, minus diſtincte repræſentat, qualis ſit vera ejus conſtitutio.

N°. XLVII. Portio Placentæ Uterinæ muliebris, ceraceâ materiâ flavâ repleta, cujus facies (ut ſupra dictum) Uterum reſpiciens, vel quæ Utero connectitur, membranâ ſuccoſâ adhuc eſt obducta.

N°. XLVIII. Fœtus humani Cerebellum cum annexa protubeberantia annulari, biſecta, & liquori immerſa.

Not. 1°. Ut interiora diſtinctius nobis occurrant, à ſeta dependet in liquore dictum objectum.

2°. Corticalis ſubſtantia in totum rubicunda, propter repletionem ſupra memoratam, Medullaris contra albicat.

3°. Hoc objectum tam diſtincte & luculenter demonſtrat, Corticalem ſubſtantiam eſſe vaſculoſam, ut, hiſce viſis, nemo de rei veritate diutius anceps hærere poſſit.

N°. XLIX. Portio Cerebri humani, in quo Nervorum Opticorum coalitio, ut & eorum proventus ex Thalamis diſtincte videri poſſunt.

Not. Præterea Cerebelli proceſſum, Vermiformem dictum, ſubſtantiâ non eſſe diſtinctum à reliqua Cerebelli ſubſtantia, hic videre eſt.

N°. L. Hepar vitulinum excarne, uti vulgo (aſt minus caute) loquimur.

Not. Dictum objectum in liquore conſervatur, ut luculentius ramorum divaricationes in conſpectum veniant.

N°. LI. Phiala liquore repleta, in qua conſervatur fœtus humanus, quinque præter propter menſium cum dimidio, dextrâ ferens portionem Piæ Matris, quæ ſcatet Arteriolis repletis, ejus inſcriptio talis eſt:

VITA QUID EST? FUMUS FUGIENS,
ET BULLA CADUCA.

Not. Hunc fœtum ſitum habere talem, qualem obtinet in Utero materno.

N°.

N°. LII. Portio Cerebri, cum integro Cerebello.

Not. 1°. Reptatus Arteriolarum per Cerebelli superficiem, hic luculenter videri potest, quia repletæ sunt dictæ Arteriæ.

2°. Arteriæ Cervicalis unionem cum Arteriis Vertebralibus, earumque ramificatione, distincte hic videre licet, nec non portionem Tunicæ Arachnoideæ, præsertim supra processum Vermiformem, ubi fluctuans apparet, Phialâ nonnihil motâ.

3°. Processus Vermiformis cum duobus processibus Cerebelli, ad ejus latera siti, longe distinctius hic videri possunt, quam in objecto recenti.

4°. Quid sit de subdivisione substantiæ Corticalis Cerebelli, in millenas particulas quadrangulares, de quibus egi, & quas depingi curavi in Respons. Epist. Problem. XII. ad Clariss. Virum Ettmullerum, hic quoque videre licet.

5°. Loco vesicæ, dicta Phiala obturata est Membranâ, myriadibus Arteriolarum repletarum superbiente, id quod observavi quoque in omnibus fere Phialis, de quibus egi, & in posterum agere decrevi, & hoc non solùm, ut visui gratiam conciliarem, verùm etiam, ut diversitas vasorum sanguineorum reptatus videri possit.

N°. LIII. Phiala in liquore conservans ossium Tarsi humani portionem, hæc ossa in unum coalita, & in aliam substantiam mutata, nil minus, quam ossa illius loci repræsentant, idque ex muliere, cujus pes extremus spina Ventosa fuerat obsessus.

N°. LIV. Intestinula fœtus immaturi tenuia, nitidissime repleta & conservata, per quæ distribuuntur vasa sanguinea, ceraceâ materiâ flavâ repleta.

N°. LV. Phiala, in ea fœtus humanus trium circiter mensium cum dimidio, cujus caput decumbit, loco pulvinaris, super Placentulam, tali inscriptione:

LIBER AB OMNI MALO, IN PACE QUIESCO.

N°. LVI. In medio hujus Asseris reperitur Pedamentum magnum, cui insidet rupes naturalis, instructa non solum Calculis humanis membranisque, per quas repunt vasa sanguinea repleta, verùm etiam Renibus humanis, Ureteribus, &c. ita ut rupes naturalis immediate haud videri possit.

Præterea dicta rupes obsessa est ramis vasorum sanguineorum, qui, repleti ceraceâ materiâ rubrâ, repræsentare videntur Coralia rubra.

In fastigio hujus rupis sese videndum exhibet sceleton fœtus humani, sex circiter mensium, tali situ & corporis incurvatione, ut, capite antrorsum adacto, quasi alloqui velle videatur sceleton fœtus humani ejusdem ætatis (sunt enim gemellorum sceleta) quod in fundo pedamenti pedibus insistit, tali inscriptione:

DECIPIMUR VOTIS, ET TEMPORE FALLIMUR, ET MORS DERIDET CURAS ANXIA; VITA NIHIL.

Not. Secundum sceleton pedes figit in fundo Pedamenti, talique situ corpus contorquet, ut, capite sursum adacto, quasi auscultare, & alterum sceleton aspicere velle videatur, cum inscriptione:

ET VIX DUM CÆPI VIVERE, VITA FUGIT.

Dictum sceleton, pedes figens supra Pedamentum, sinistra continet partes generationis infantis, quas more antiquo à 40 annis præparaveram; ante Vulvæ introitum videri potest membrana Hymen.

Ante pedem dictæ rupis reperitur quoque sceleton fœtus humani trium circiter mensium cum dimidio, dextra gerens ramos Arteriosos è pulmone, repletos & artificiosissime exsiccatos, quorum extremitates valde tenues & capillares sunt, hujus inscriptio est:

NIL VOLENTIBUS ARDUUM.

N°. LVII. Phiala in liquore conservans Placentam uterinam, cujus Fig. I. Tab. I. continetur.

Not. 1°. Hanc Placentam, ea superficie, qua connectitur Utero, illibatam esse, unde non in multos globulos à se invicem separatos est subdivisa, sicuti illa nobis utplurimum occurrit, ob rudiorem extractionem, sed integra, ita ut Tunica Villosa, seu succosa, de qua supra egi, hic fere illæsa nobis sese videndam exhibeat.

Dicta superficies semper, & quidem in statu naturali, fulcosa nobis occurrit, illi verò sulci operiuntur dictâ membranâ Villosâ, nisi Placenta à rudiori manu in varias particulas disjungatur.

2°. Dictam Tunicam Villosam continuari cum ea parte Chorii crassiore, quæ Placentam obducit, ea facie, quæ fœtum respicit; hæc oppidò quam bene hic cernere licet, & sic constabit, ut antea dixi, Chorii partem crassiorem, quæ mihi succosa & villosa, utramque superficiem Placentæ obducere.

Longe itaque à veritate recedit, quod dixerint olim Anatomici, scilicet vasa sanguinea Placentæ inosculari vasis sanguineis uterinis.

Quid præterea sit considerandum circa hanc materiam, supra innui, & in gratiam eorum, qui me olim sæpius rogarunt, quid sentirem de ita dicta Tunica Alantoide, nonnihil hic addere animus mihi est. Quid statuendum sit de Alantoide brutorum & de ejus contento humore, hactenus mihi satisfacere non potui, multo minus quid dicendum de ita dicta Alantoide humana, quandoquidem nunquam illam invenerim, & objectorum inopia, temporis penuria, imo impensæ incredibiles, quas intra 40 annos feci, & adhuc facio, me detinuerunt hactenus: hoc saltem in medium proferam, quid observarim temporis successu.

Nunquam Urachum humanum inveni ita pervium, ut flatum aut liquorem ex Vesicæ cavitate adigere potuerim in peculiarem, ita dictam, Alantoidem; Urachus quidem apertus est, ad digiti transversi præter propter longitudinem, sed non ulterius.

Tunica Chorium, ut supra dictum, in duas lamellas separabilis, quas inter in statu (ut puto præternaturali) aliquando quidem inveni pauxillum liquoris; sed hoc ubique in corpore non raro contingit, scilicet liquores colligi inter membranarum duplicaturas, & hoc imposuisse Anatomicis existimo, qui Alantoidis existentiam statuerunt in corpore humano, id quod nunquam me statuisse memini.

3°. In dicta Phiala reperitur quoque frustum Placentæ, à dicta Tunica Villosa seu succosa separatum, ut vasorum constitutio accurate videri posset.

4°. Funiculi umbilicalis vasa sanguinea, ceraceâ materiâ repleta, hic luculenter conspiciuntur.

N°.

N°. LVIII. Infantis Pes, naturali rubedine perfusus, & in liquore conservatus.

Not. 1. Omnes Musculi Tibiam flectentes, & in postica parte femoris siti, hic nitide sunt separati, sc. Sartorius, Gracilis, Semi-nervosus, Semi-membranosus, & Biceps, quos inter sub genu Nervi, Os sacrum transeuntes, & per femur decurrentes, luculenter videri possunt, nec non eorum ramificationes sub genu, quarum exterior gracilior, per Musculos, Fibulæ instratos, decurrit, alter verò & crassior, inter Tibiam & fibulam decurrens, ramum largitur, qui inter duo capita Musculi Gasterocnemii externi decurrit ad Calcaneum.

2°. Parte anteriore conspiciendas quoque sese exhibent portiones Musculorum Tibiam extendentium sc. Musculi lati tendinis, Recti, Vasti interni, & Vasti externi. Suntque omnes hi Musculi naturali rubedine perfusi.

N. LIX. Phiala in liquore conservans Cor fœtus humani & Pulmonem.

Not. 1°. Pulmonis vesiculæ ceraceâ materiâ sunt repletæ, unde totus Pulmo rubicundus, & naturali expansione præditus est.

2°. Inter duos Pulmonis lobos majores Cor in conspectum venit, naturali colore præditum, situmque naturalem retinens.

3°. Arteria Pulmonalis, Arteria magna cum tribus suis ramis abscissis, sursum spectantibus, nec non ductus Arteriosus, & Cordis auriculæ luculenter hic videri possunt, tanquam in corpore vivo.

N°. LX. Phiala liquore repleta, in qua offertur sutura tendinis Musculorum suralium.

N°. LXI. Phiala in liquore continens hominis Os petrosum, in quo distincte videri possunt tres Canales ossei, Cochlea, cum sua lamina spirali, tenuissima membranula succincta.

N°. LXII. Arteria splenica vitulina, ceraceâ materiâ flavâ repleta, & in liquore conservata, ut extremitates succosæ, penicillorum detritorum modo constitutæ, videri queant.

N°. LXIII. Phiala sicca, continens tria corpuscula à capillo dependentia, ab aliis habita pro calculis, quæ mihi sunt officula, reperta in Glandula Pineali, quæ mihi dono dedit Excel. Vir, Collega & Dominus Quina, Practicus apud Amstelodamen-

menses felicissimus, qui hæc objecta in Glandula Pineali cujusdam fœminæ invenit.

N°. LXIV. Phiala, liquore repleta, & in ea fœtus humanus trium circiter mensium, nitide conservatus, cujus inscriptio talis est:

NAVITA, QUO PACTO SÆVIS PROJECTUS AB UNDIS, SIC EGO NUDUS HUMI JACUI PUER, INDIGUS OMNI AUXILIO VITÆ, CUM PRIMUM IN LUMINIS ORAS, NIXIBUS EX ALVO MATRIS, NATURA PROFUDIT.

N°. LXV. Phiala liquore repleta, in qua occurrit portio Cerebelli, ut & Medulla oblongata.

Not. 1°. Processus Vermiformis hic luculenter videri potest, ut & duæ portiones Cerebelli, à lateribus processus Vermiformis siti, & magnam analogiam cum dicto Vermiformi processu habentes.

2°. In Medulla oblongata corpora Pyramidalia & Olivaria visui sese exhibent, idque non solùm parte inferiore, quæ ab Anatomico Excellentissimo Vieussen sunt inventæ, descriptæ & depictæ, verùm etiam parte superiore, quas ego descripsi, & depingi curavi in Responf. Epist. Problem. XII. Tab. XIV. Fig. 5.

N°. LXVI. Portio Cerebelli humani cum Medullæ oblongatæ portione.

Not. 1°. Medulla oblongata circa principium spinalis medullæ, ubi corpora Olivaria & Pyramidalia reperiuntur, tractus medullares sunt duplicis ordinis, scil: 1°. Circulares & sub iis longitudinales, quas ego detexi, & depingi curavi in Responf. Epist. Probl. supra citata.

2°. Fissura antica & postica principii spinalis medullæ hic etiam exactissime conspiciuntur, ut & processus duo, à Cerebello ad protuberantiam annularem tendentes.

N°. LVII. Fœtus Hepar excarne, uti vulgo, ast minus caute, loquimur.

ASSER QUARTUS.

Nº. LXVIII. PLexus Choroideus infantis, in quo nullæ Glandulæ, ab auctoribus ita decantatæ, comparent, huic in Phialæ fundo connectitur Glandula Pinealis.

Not. 1º. Hunc Plexum Piæ matri quoque esse connexum, per quam Piam matrem plurima quoque vascula sanguinea sunt disseminata.

2º. Huncce Plexum nil esse, nisi Arteriolas, ad visum succosas, à naturali constitutione Arteriosa nonnihil recedentes, mirumque in modum contortas, serpentinoque modo reptantes, Glandulasque repræsentantes. Vid. Resp. in Epist. Probl. XII. Tab. XV. Fig. 3.

Nº. LXIX. Phiala liquore repleta, in qua videre licet portionem Ossis sacri ex infante, quam secundum longitudinem secui, huic, parte superiore, relicta lamella ultimæ vertebræ lumborum, ut & parte inferiore integrum os caudæ.

Not. hoc objectum ita secundum longitudinem esse dissectum, ut videri possit differentia, quæ reperitur inter interstitia corporum vertebrarum Spinæ dorsi, & interstitia corporum vertebrarum Ossis sacri.

In interstitiis corporum vertebrarum Spinæ dorsi cavitas reperitur exigua, & in illa humor, ut in aliis juncturis; dicta cavitas hic apparet inter ultimam lumborum vertebram, & primam Ossis sacri vertebram.

Contra, inter primum & secundum corpus vertebræ Ossis sacri, vix ac ne vix quidem vestigium cavitatis reperitur, inter sequentes autem nulla omnino videri potest cavitas, neque ejusmodi cavitates isthic loci necessariæ erant, quandoquidem corpora vertebrarum inter se per Synchondrosin sunt conjuncta, & ab omni motu destituta: Spinæ autem dorsi conceditur motus, & per consequens indigebant corpora vertebrarum interstitiis, cavitatibus, & dicto humore, in omnibus juncturis reperiundo.

In fundo hujus Phialæ Testiculus humanus, nonnihil dissolutus, reperitur. Vid. Thesaur. V. Tab. III. Fig. 2.

Nº. LXX.

N°. LXX. Phiala in liquore continens Pudendum Infantis, cujus labia naturalem constitutionem sine rugis retinuerunt.

Not. Horum labiorum alterum rubedine est persusum, propter vasorum sanguineorum repletionem, præterea, Epidermide ablata, duum generum Pori sese conspiciendos exhibent. Nymphæ vero nulla cute obducuntur, ea propter talibus poris cutaneis destituuntur.

N°. LXXI. Lactes fœtus balænæ, cujus dimidia pars rubicunda, propter vasorum sanguineorum repletionem.

N°. LXXII. Arteria splenica vitulina ceraceâ materiâ referta, cujus extremitates succosæ, variis locis relictæ, videri hic possunt, diversis autem locis abstuli eas, & sic penicillorum detritorum instar nobis occurrunt.

N°. LXXIII. Pia mater, cum suis processibus, inter anfractus Cerebri sese insinuantibus, idque in liquore.

Not. 1°. Vasa arteriosa ad extremitatem usque esse repleta, unde totum objectum rubicundissimum.

2°. Per Piæ matris substantiam variis locis pinguedinem esse dispersam.

N°. LXXIV. Æthiopissæ fœtus, septem præter propter mensium, cujus capitis pars superior non solùm, verùm etiam frons ad Palpebras usque, undique capillis nigris stipatur, habetque situm talem, qualis sæpius observatur in foetu, uterum maternum occupante.

N°. LXXV. Ante dictum objectum conspiciendum sese exhibet Corbiculus Indicus, in quo continetur pueri Cor cum Pulmone.

Not. Cordis vasa, Ventriculi, ut & Auriculæ repletæ sunt materiâ ceraceâ rubrâ, situmque naturalem retinuit Cor: Pulmonis vesiculæ etiam sunt repletæ ceraceâ materiâ albâ; & sic dictæ partes constitutæ sunt, ac si superstites essent in corpore vivo.

N°. LXXVI. Phiala in liquore continens Placentam Uterinam cum suo Funiculo umbilicali, quæ sunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ. Tunicâ villosâ aut succosâ maxima parte ablatâ, luculenter videri potest, totius Placentæ substantiam nil esse, nisi vasa sanguinea, nullis interjectis, ita decantatis, Glandulis.

N°. LXXVII. Phiala repleta liquore, in quo videre licet portionem magnam Piæ matris, cujus vasa sanguinea optime sunt repleta.

N°. LXXVIII. Hominis inferior Cerebri pars, cum integro Cerebello, parte inferiore visa.

Not. 1°. Inter duas Cerebelli portiones conspiciuntur duæ Cerebelli prominentiæ, & inter illas processus Vermiformis.

2°. Duo corpora Olivaria, ut & Pyramidalia inferiora, à Domino Vieussens delineata & descripta, luculenter hic videri possunt, ut & nervi Olfactorii, Visorii, &c.

3°. Hujus Cerebri vasa non sunt repleta, ita ut totum hoc objectum colore albo præditum sit.

N°. LXXIX. Phiala continens portionem Cerebri, scilicet fornicem cum ejus ita dictis duobus brachiis. Cavitates laterales sunt Ventriculorum anteriorum partes superiores Cerebri. In postico aut opposito latere in eadem Phiala occurrit portio Cerebri, ut & Piæ matris infantis, cujus vasa sanguinea repleta sunt ceraceâ materiâ rubrâ.

N°. LXXX. Phiala in liquore conservans Papillam Mammæ balænæ, per medium sectam.

Hoc objecto parte anteriore viso, occurrit spina, demonstrans ductum lactiferum sulcatum non solùm, verùm etiam fimbriatum.

Phialâ inversâ conspicienda sese exhibent sequentia:

Spina lævi lateris indigitare videtur Papillæ integumentum; dextri lateris spina demonstrat Papillas nervosas, quæ, à se invicem dissolutæ, fasciculos pilosos præ se ferunt. Vid. hac de re Thesaur. I. Tab. 4. Fig. 1.

N°. LXXXI. Phiala sicca, in qua continetur albissimum Muris sceleton, unico pede insistens, ceteris à terra remotis, peculiari modo saltare videtur; inter pedes posteriores fructus spinosissimus Opuntiæ reperitur.

N°. LXXXII. Phiala in liquore continens Intestinula fœtus balænæ.

N°. LXXXIII. Phiala liquore repleta, in qua fœtus Vena Poatæ videri potest, cujus extremitates in mirum in modum sunt repletæ & conservatæ.

N°. LXXXIV. Portio Cerebri humani, cujus cortex rubicun-

cundus, propter repletionem vasorum, dictam substantiam constituentium: hujus figura delineata est in Responſ. Epiſt. Problem. XII. Tabula XIV. Fig. 2.

ASSER QUINTUS.

N°. LXXXV. Hominis Auricula Cordis dextra cujus ſuperficies interior hic à me facta eſt exterior, ut columnæ carneæ diſtinctius conſpicerentur.

Not. interim dictas columnas variis locis auriculæ eſſe connatas, & diverſis locis ab illa in ſui medio eſſe disjunctas, id quod ſetæ, quæ hic ſub columnis transeunt, ceu indicare videntur.

N°. LXXXVI. Phiala in liquore ſervans lamellam Cerebri humani, cujus cortex à repletione rubicundus, medullaris verò albicans.

Not. In parte medullari media obſervatur hic quoque corticalis ſubſtantia.

N°. LXXXVII. Phiala ſicca, & in ea rami arterioſi, ceraceâ materiâ repleti. In fundo Phialæ ſceleton Muris quoque reperitur, mira geſticulatione poſitum.

N°. LXXXVIII. Phiala, in cujus liquore videre eſt portionem inteſtini Coli humani, cum annexo Cœco, & proceſſu Vermiformi.

Not. Hoc objectum vitæ ſpeciem præ ſe ferre.

N°. LXXXIX. Hominis Naſus, in liquore conſervatus, cum ſuis interruptionibus cartilagineis, non quinque, uti voluere auctores, ſed pluribus, ſcilicet octo, Vide Reſp. Epiſt. Problem. VIII. Tab. IX. Fig. 5.

N°. XC. Teſticulus humanus, cujus Tunicam Vaginalem aperui, ut vaſa præparantia in conſpectum venirent.

Not. Per Dictæ Tunicæ dorſum innumera vaſa ſanguinea repleta diſpergi; musculus autem ſuſpenſorius, per ſuperficiem decurrens, colore albicante hic etiam in conſpectum venit, quia vaſa ſanguinea inania ſunt.

N°. XCI. Phiala in liquore reſervans duos Lienes fœtuum humanorum, quorum vaſa, Lienem conſtituentia, ſunt repleta

ceraceâ materiâ rubrâ, hisce connectuntur Pancreata rubicundissima propter eandem rationem.

N°. XCII. Hominis dimida pars Nasi, viventis speciem referens, in cujus ala vestigium variolæ reman, stellæ figuram præ se ferens.

Not. 1°. In cute, ab Epidermide liberata, videre posse duo pororum genera, majora scilicet, ut & minora. Prolabium integumento obductum, & sic villositas (de qua in Thesaur. IV. egi) non apparet.

2°. Ductus lachrymalis continet portionem pennæ anserinæ, ut sic demonstrem, ubinam loci sit ejus terminus in nasi cavitate.

N°. XCIII. Phiala in liquore continens Fœtus Intestinula, quorum vasa sanguinea sunt repleta.

N°. XCIV. Portio Cutis frontis fœtus humani, cum Palpebra, vitæ speciem referens.

Not. in Limbo palpebræ oscula visuntur, per quæ humor excernitur, quo palpebræ oblinuntur.

N°. XCV. Infantis facies, vivido colore prædita, cui circumposita sunt vasa sanguinea Piæ matris.

N°. XCVI. Phiala sicca, in qua reservatur portio Corii, in filamenta dissoluta.

N°. XCVII. Phiala in liquore repleta, continens portionem Arteriæ pulmonalis, ceraceâ materiâ artificiose repletam.

N°. XCVIII. Cerebellum Infantis, eodem modo conservatum.

N°. XCIX. Oculus humanus cum suis palpebris, qui, ut rotunditatem conservaret, repletus est.

N°. C. Phiala sicca, & in ea Scrotum humanum inflatum, exsiccatum, ut, eo aperto, videri possit Septum, ut & Cellulositas (si ita loqui liceat) Tunicæ Dartos. Vide ejus figuram in Resp. Epist. Problem. I. Fig. I.

N°. CI. Pueri portio intestini Coli inversi, ut *in* conspectum venirent rugæ, ita dictæ Glandulæ, Tunica Villosa, nec non Pori, qui luculenter in conspectum veniunt, & cribrum repræsentare videntur.

N°. CII. Phiala sicca, continens portionem Coli intestini, cum annexo Coeco, processu vermiformi, & portione Ilei.

Not. Valvula (aut si mavis Valvulæ) Coli accurate hic videri potest, idque ex puero.

N°. CIII.

N°. CIII. Pars Renis dimidia, ſecundum longitudinem diviſa, ut interiora videri poſſint, de quibus in præcedent. Theſaur. egi.

N°. CIV. Veſica humana aparta, ut ſuperficies interior, quæ valde inæqualis, videri poſſit.

Not. hæc inæqualitas haud ſolum, verum etiam craſſities conſideratione dignæ ſunt; craſſitie enim digito non cedit, idque à culculo, qui in dicta Veſica eſt repertus.

N°. CV. Phiala ſicca, in qua duo ſceleta Murium, nitidiſſime præparata, reſervantur, horum alterum pede ſiniſtro continet Anguillæ caudam, ita præparatam, ut non ſolum oſſicula, verum etiam pinnarum conjunctiones inter ſe nitidiſſime conſpiciantur.

N°. CVI. Stomachus fœtus humani cum annexo inteſtino Duodeno, in liquore conſervatus, cujus Arteriæ ad extremitatem usque ſunt repletæ.

N°. CVII. Membrana Chorion, cum ſuis acetabulis, ſeu placentulis, aciculæ caput magnitudine non ſuperantibus, idque ex ſue. Horum vaſcula ſanguinea perfectiſſime ſunt repleta.

LOCULAMENTUM

magnum ſub dicto

THESAURO QUINTO

Continet quasdam Arculas, in quarum

Prima, ex ligno Cedrino confecta, reperitur Infantis Caput oſſeum nitidiſſimum, in duas partes diviſum, in quarum partium ſuperiore, facie interiore, conſpiciendum ſeſe exhibet dura Mater cum ſuis Arteriis, artificioſiſſime repletis.

Not. 1°. Sinum falciformem remanſiſſe apertum, ut conſtitutio ejus diſtincte videri poſſit.

2°. Fontanellam eſſe tenſam & naturaliter conſtitutam, ſine ulla ruga.

In altera & inferiore hujus Oſſis parte conſpicienda ſunt:

1°. Pa-

1°. Palati involucrum, vasis sanguineis repletis refertum, unde palatum rubro colore nobis occurrit.

2. Utraque membrana Tympani, præ copia vasorum sanguineorum repletorum, rubicundissima.

3°. Os occipitis, in ea ætate ex quatuor ossibus constare, conspicere licet.

4°. Maxilla inferior, quæ membranæ & cartilaginis ope, ex duobus ossibus constituitur in hoc objecto, ossiculum supernumerarium habet, dictæ conjunctioni interpositum.

In ARCULA Cedrina II. reperiuntur Vesiculæ seminales caballinæ, quæ, geminas vesiculas felleas humanas mentientes, nullis cellulas gaudent.

In ARCULA Cedrina III. sequentia reperiuntur, &

1°. quidem, Tunica intima vaccina, Lit. A. notata, cum suis protuberantiis, quæ in vaccis, uterum gerentibus, reperiuntur, & à nonnullis Cotyledones dicuntur, ab aliis vero, sed minus recte, dicuntur Placentularum pars altera.

Placenta enim, quam Placenta, in duas dirimi haud potest partes, cum Placenta proprie pars fœtus sit, non uteri; atque illa uteri pars protuberans, nil nisi efflorescentia Uterina, quæ tempore gravidatis eo loco, ubi connectitur placentulis, in tumorem attolitur, multisque cavitatibus seu foveis profundissimis ditatur, in quas sese insinuant vasa sanguinea, placentulas constituentia.

Quamvis autum in mulieribus non dentur tot protuberantes partes uterinæ, dum uterum gerunt; tamen eo loco, ubi placenta sese utero applicat, uteri Tunicam interiorum nonnihil sese in tumorem quoque attollere; experior.

Not. præterea, hanc Tunicam innumerie vasis sanguineis superbire, præsertim circa dictas protuberantias.

Tunica extima uteri vaccæ, Lit. B. notata, gaudet vasis sanguineis, multum discrepantibus ab iis, de quibus supra dictum est.

ARCULA Cedrina IV. continet Omentum, omni pinguedine destitutum, sericum repræsentans.

ARCULA Cedrina V, in qua reperiutur duo Renes humani indurati, prodigiosæ magnitudinis, suntque eorum vasa ceraceâ materiâ rubrâ repleta.

No.

Not. 1°. Quod rarissime (si unquam) contingit, Venas renales hic prodire ex Vena Cava, paulum supra divisionem in duos ramos Iliacos.

2°. Ureteres ceraceâ materiâ albâ sunt repleta, & sic naturalem cursum tortuosum reservarunt, suntque justo ampliores.

3°. Uterque Ren gaudet duabus Arteriis Renalibus, quarum una ex superiore, altera ex Renis inferiore parte prodit.

4°. Ex Arteriæ magnæ trunco descendenti hic prodeunt arteria Cœliaca, & sub ea, Mesenterica superior; ab iis, ut dixi, Renales etiam prodeunt, item arteria Mesenterica inferior, arteriæ Lumbares, Iliacæ, &c. Vena spermatica sinistra, ut & dextra, ex Venis renalibus hic prodeunt.

ARCULA Cedrina VI. continet pueri Diaphragma, cum suis tendinibus numerosis, Aortæ portione, & Pericardio, ita præparato, ut luculenter videri possit unio Diaphragmatis cum Pericardio.

In ARCULA Cedrina VII. continetur Infantis Thorax apertus, ut vertebrarum corpora, costarumque cursus rite videri possint.

Not. 1°. Arterias intercostales non solùm prodire ex arteriæ magnæ trunco descendente, verùm etiam ex arteriis Mammariis, luculenter hic videri potest, utpote ceraceâ materiâ rubrâ refertis.

2°. Costas superiores sursum, inferiores deorsum spectare, hic videre licet.

3°. Quomodo arteriæ Ossis sacri in utroque latere repant, ortumque ducant ex ramis Ileacis, hic cerni potest.

In ARCULA Cedrina VIII. reperiuntur duo Renes repleti & indurati, cum annexa portione Venæ Cavæ, utraque Vena Spermatica sinistra, prodeunte ex Vena renali, & Vena spermatica dextra, ex trunco Venæ Cavæ emergente, nec non uterque Ren, cum suis pelvibus, ut & Vena sinistra Capsulæ renalis hic in conspectum quoque veniunt.

Supra dictum Loculamentum magnum, quinque minora reperiuntur in dicto Thes. V. suntque instructa Conchyliis, aliisque rebus, ex utraque India ad nos delatis, de quibus in sequentibus.

FIGURARUM

Explicatio

THESAURI QUINTI.

TABULA I.

FIGURA. I. Secundinæ humanæ figuram oſtendit.

A. Placentæ uterinæ facies, qua uterum reſpicit, & involucro obducta eſt.

B. Chorii portio villoſa, à Placenta dependens.

C. Chorii portio tenuior, à craſſiore & tenuiore portione ſeparata, & pro Alantoide (minus tamen caute) habita.

D. Placentæ portio diſſoluta, luculenter oſtendens, ejus conſtitutionem mere vaſculoſam eſſe, nullis intercedentibus, ita decantatis, Glandulis.

E. Funiculus umbilicalis.

F. Chorii portio villoſior, illam Placentæ partem obducens, quæ Uterum reſpicit, & cum eo connectitur.

G. Tunicæ Amnii portio.

FIG. II. Exhibet Iconiſmum Secundinæ uterinæ Embryonis, præter propter bimeſtris, quæ, poſt annihilationem aut liquefactionem Embryonis, aliquanto temporis ſpatio in utero remanſit, unde ab utero, temporis ſucceſſu, magis magisque compreſſa, induruit, & ſic nil minus quam Secundinam repræſentat.

A. Placentulæ facies externa.

B. Apertura à me forcipe facta, ut cavitas in conſpectum deveniret.

C. Portio ſanguinis coagulati, quæ in uteri collo hæſit, & pedunculum repræſentat.

Not. Interim Embryone eo tempore in nihilum redacto, aut reſoluto, Placentulam ut & membranas ejus ſæpe multo ſanguine obduci, unde Secundina juſto major eſſe videtur, pro ratione Embryonis.

TABULA II.

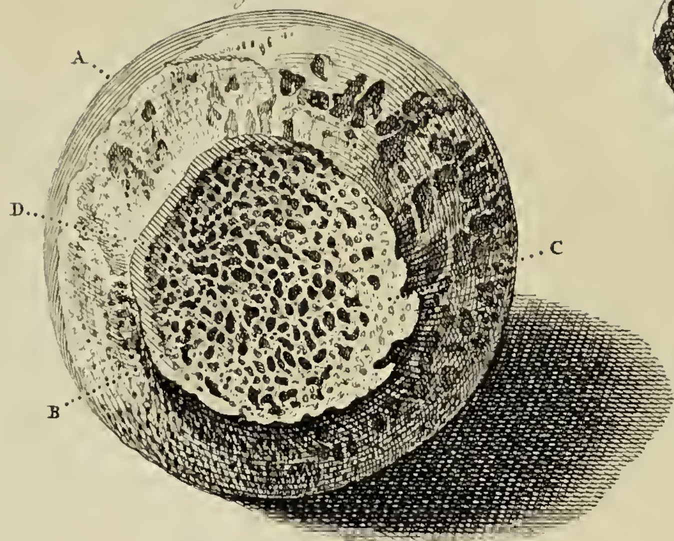
FIG. I. Exhibetur Caput Oſſis femoris, ſerra diviſium.

A. Pars

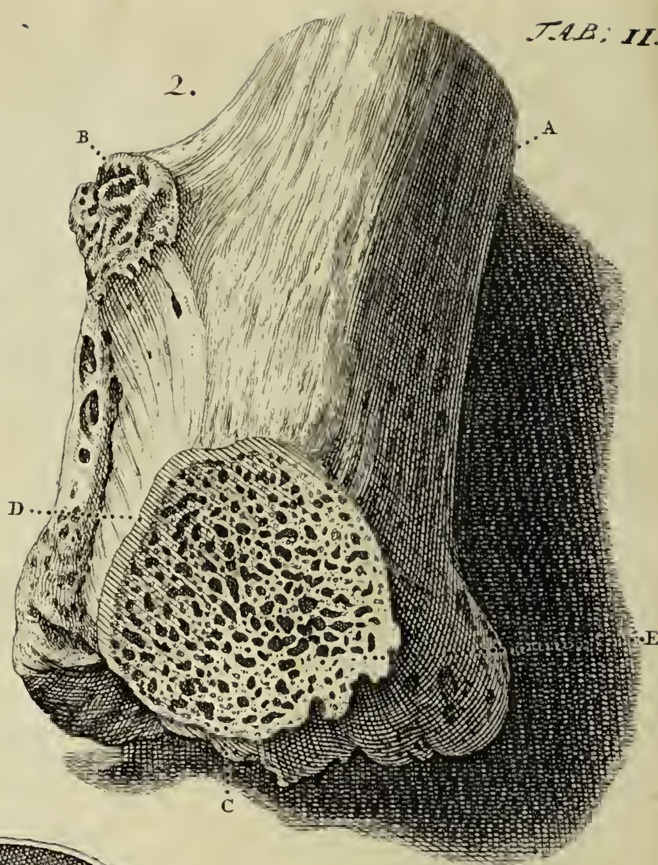

C. Huijberts. ad vivum sculpsit.

Neerd. Taf. 90.

4.

C

A

B

E

D

Neerd. Taf. 92.

J. de Blois, ad viv. delin. et sculp.

A. Pars glabra, exterior, cartilagine incrustata.
B. Pars interior osseo-spongiosa.
C. Pars exterior sinuosa, nulla cartilagine obducta.
D. Lamella ossea, quæ admodum tenuis, & ab una parte vix apparens.

FIG. II. Monstratur juvenis portio ossis femoris superior, duabus Apophysibus (mihi Apophysibus spuriis) seu Trochanteribus, destituta.
A. Dicti ossis portio superior, serra divisa.
B. Pars eminens minor, à qua, coctione, recessit, Trochanter minor.
C. Cervix ossis femoris, à qua caput dicti ossis serra est divisum, ut interius osseo-spongiosa substantia ejus, ut & lamellæ tenuitas optime appareant.
D. Lamella ossea, quæ ab uno latere perquam tenuis & fracturis ansam præbet eo loci.
E. Osseo-spongiositas cervicis ossis femoris.

FIG. III. Exhibetur Trochanter minor, qui coctione recessit à vera ossis parte.

FIG. IV. Repræsentat partem superiorem Cranii infantis, in cujus cavitate relicta est Dura mater, cum suis Arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis.
A. Portio superficiei exterioris Cranii.
B. Arteriarum cursus per Duram matrem.
C. Earum cursus à latere, processus falciformis sub Fontanella.
D. Sinus processus falciformis.
E. Falx.

TABULA III.

Exhibet IV. Figuras, quarum

FIG. I. Indigitatur infantis Ossis Sacri, Caudæ & ultimæ vertebræ, portio, suntque in duas partes divisa & lateraliter hic visa.
A. Portio corporis vertebræ infimæ Lumborum.
B. Pars interior osseo-spongiosa.
C. Cavitas inter corpus ultimæ vertebræ Lumborum & primæ Ossis sacri.

D. Spatia inter corpora vertebrarum oſſis Sacri, cavitates mentientia & ſucceſſive magis magisque diminuentia.

FIG. II. Lit. A. demonſtrat portionem Spinæ dorſi, in duas partes ſecundum longitudinem diviſam, & à latere viſam, idque ex infante.

Lit. B. B. Corporum vertebrarum interior ſubſtantia oſſeo-ſpongioſa.

C. C. Cavitates inter corpora vertebrarum ſitæ.

D. Spinalis Medullæ portio.

E. Ejusdem integumentum, continuans cum Dura matre.

F. F. Proceſſus ſpinoſi cartilaginei.

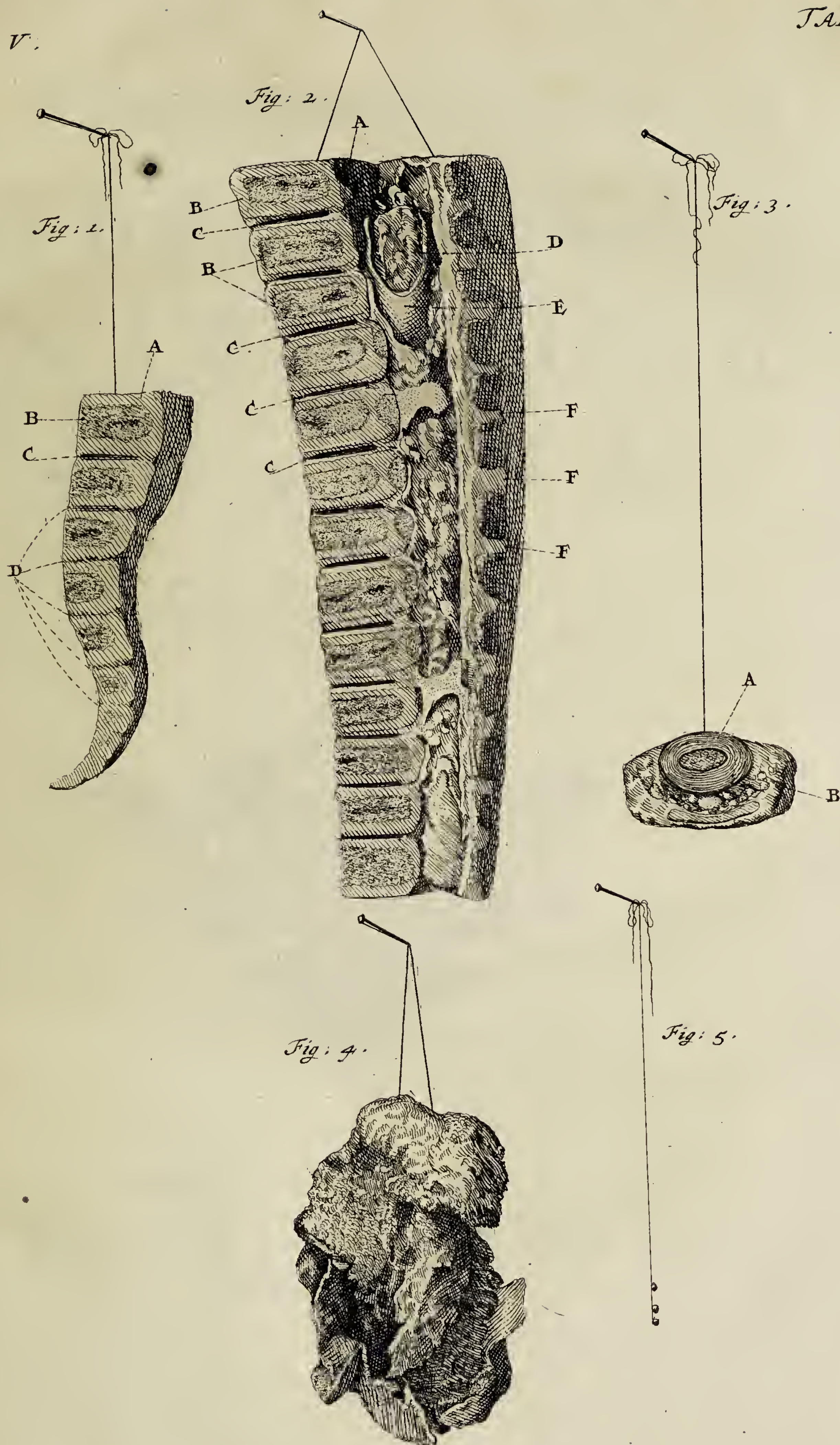
FIG. III. Lit. A. deſignat corpus vertebræ ejusdem ſpinæ, ſeorſum viſum.

B. Ligamenta, inter gemina vertebrarum corpora ſita, & lamellatim diſpoſita.

FIG. IV. Repræſentatur portio degenerationis oſſium Tarſi in ſubſtantiam oſſe molliorem, idque propter ſpinam ventoſam, unde totus Tarſus, ſine ulla oſſium diviſione, unum corpus repræſentat.

FIG. V. Exhibentur tria oſſicula, ſeu Calculi in glandula Pineali humana reperti. Hæc oſſicula à capillo dependent.

F I N I S.

C.Huijberts, Neerd. Taf. 92. ad vivum, sculp.

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS SEXTUS

Cum Figuris æneis.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXLIV.

LECTORI BENEVOLO.

SExto Thesaurô jam ad finem perductô, in quo, ut & in cæteris præcedentibus & sequentibus plurima reperiuntur, quæ planè sunt nova, & notatu digna, mihi animus est, Collegium privatum domi meæ in illos instituere, idque per totum anni decursum, sine temporis interruptione, ab hora duodecima ad primam, vel semisecundam usque. In hoc Collegio exhibiturus sum omnes totius corporis partes, ut & particulas minutissimas, quæ maxima parte hærent in Phialis, liquore limpidissimo repletis, in quibus illa longè distinctius & luculentius demonstrantur, quam extra liquorem. Cum autem nonnulla contra distinctius videri possint, post illorum exsiccationem, hæc omnia in capsis conservata, visui quoque exhibebo, brevemque sermonem de omnibus istis præparatis habebo. Cum porrò plurima inter illa reperiantur, quæ extra situm naturalem sunt posita, in uno cadavere partium situm demonstrabo; & cum nonnulli encheiresin dissecandi desiderent, in eorum usum semel atque iterum partes corporis dissecabo. Hisce peractis, ad incudem revocabo, idque in usum eorum, quibus tempus diutius commorandi suppetit, demonstrationes quadrupedum, Piscium, Conchyliorum, Papilionum, Avium, Marinorum, &c. quæ omnia, præsertim ex utraque India ad nos delata, tanta sunt numero, ut circiter mille & quingentas phialas conservem, exceptis iis quæ in forma sicca in thecis reservantur: ita ut multum temporis requiratur, si quis cum attentione singula perlustrare velit, idque per horam singulis diebus: quæ autem corpus humanum spectant, & in XVI. Thesauris sunt reposita, illa absolvere conabor intra IV. vel V. hebdomadas.

FREDERICI RUYSCHII
ANATOMIÆ PROFESSORIS
PRODROMUS
THESAURI ANATOMICI SEXTI,

IN quo demonstraur neutiquam CL. Dm. Vieussens, sed me, primum inventorem esse variarum novitatum in corpore Humano, quas sibi vindicat Cl. Vieussens in suo tractatu, nuper admodum edito, nomine. *Novi systematis Vasorum sanguineorum in corpore humano.*

Cum abhinc annos circiter quatuordecim præter vulgarem præparandi, dissecandi, & demonstrandi, methodum invenerim aliam, quâ corporum humanorum partes, ut & particulæ minutissimæ in conspectum producantur, & sine qua ut hæc omnia demonstrentur impossibile esse reor.

A°. 1696. Epistolas Anatomico-Problematicas, ad me à variis Doctis Viris missas, cum responsionibus, Figuris adornatis, publici juris facere incepi.

In illis plurima nova inveniuntur, quandoquidem, eô tempore inveneram methodum, quâ corpora humana post mortem, oculis objiciuntur, tamquam in vitam revocata essent, sicuti omnes testantur, qui illa quotidie in ædibus videndi causa conveniunt, quos inter quòque fuit è Societate Jesu, Reverend. Dns. G. Papin, ex India Orientali tunc temporis redux, qui cadavera illa sic à me præparata condecorabat variis versiculis, inter quos sequens quoque erat.

Mortuus, arte Tua, Ruyschi, vivit, docet, infans,
Elinguis loquitur, mors timet ipsa sibi.

Præterea usitatum non erat in illo tempore, ut Professores Anat: cum exhiberent demonstrationes Anatomicas, adducerent præparata, in liquore suspensa, & sic tunc temporis visui exhiberent,

berent, uti ego facere incipiebam; existimabam enim Anatomicas demonstrationes, quæ instituuntur in corporibus jamjam denatis, minus esse utiles, si non talibus præparatis, in liquore suspensis, jungerentur; sic aliquoties dissectiones publicè institui in corporibus juvenum à multis annis denatorum, uti liquet ex programmatibus in lucem editis, inter quæ, hoc sequens quoque fuit

PROGRAMMA

L. S.

QUandoquidam singulis annis, semel aut bis, Anatomicas demonstrationes publicas facere soleo; jamque integro anno, ne unum quidem subjectum humanum recens obtinere potui; mihi in animo est, prima die Martis, Mensis Augusti. 1703., *Anatomiam publicam auspicari in* Theatro Anatomico; *idque in cadaveribus illorum trium Juvenum, qui abhinc annos ferè decem, vitam cum morte commutarunt, annoque* 1695. *Mense Julio, ut & Anno* 1696. *Mense Octobri publicè à me demonstrati fuerunt.*

Hæc autem cadavera naturalem formam hominis vivi, arte nostra, recuperarunt, & quod plus est, temporis successu formosiora sunt reddita, quemadmodum dicto tempore patebit.

Horum primum dormientem repræsentat Juvenem, facie venusta, malis & prolabiis rubicundis, cute glabra, sine rugis, & nullo prorsus pigmento, aut colore tincta, quemadmodum anno 1696. *visum fuit, cum rogatus à Viro quodam Nobilissimo, coram omnibus spectatoribus, qui demonstrationes istas suâ præsentiâ condecorabant, faciem hujus fricarem sale, aquâ, arenâ, sapone, & linteo, ad excoriationem ferè usque.*

Hujus Cerebrum, Stomachus, Intestina, Hepar, Lien, Renes, Cor, Pulmo, cæteraque Viscera, huc usque tam nitidè sunt conservata, ut videantur partes multorum viventium superare.

Hoc cadaver, uti soleo, vestibus indutum, visui exponere mihi est animus, absque ulla incisione aut laceratione, & sic illibatum conservare decrevi.

Alterum autem Cadaver contra à me supradictis annis publicè est dissectum, Musculis separatis.

Tertium autem ita diſſecui, ut ſingulas partes ſeorſim demonſtrare, & iis qui non adſtabant proximi, exhibere potuerim.

Circa dicta cadavera conſiderandum, quod omnia multo diſtinctius & accuratius in illis demonſtrabuntur, atque videbuntur, quam quidem fieri poteſt in recens denato; quandoquidem notiſſimum eſt, quicquid externè in corpore humano vivo oculis gratiam conciliat, illud morte adimi, & à ſtatu naturali recedere. Non minus etiam verum eſt, partes internas, poſt mortem, à naturali conſtitutione multum recedere, imò particulas minutiſſimas viſum noſtrum aufugere.

Hac autem arte noſtra reſtituitur denatis id, quod moriendo amiſerunt, ſc: naturalis conſtitutio, quam tam pulchrè denuò recuperant, ut iterum vivere ac dormire videantur: Omnia quoque membra, quæ in mortuis rigida facta ſunt, in hiſce tam mobilia exiſtunt, quam in homine vivo.

Præterea corpora denata brevi odorem ſpirant ingratum, hæc autem ſunt odoris grati.

In hac tractatione Anatomica non eſt animus tali, ut conſuevi, methodo, procedere, hæc enim conſideranda tanquam ſpicilegium præcedentium demonſtrationum, in qua varia, ab aliis neglecta, & nonnulla nova exhibiturus ſum.

Primò, à corporis integumentis univerſalibus incipere decrevi atque ea occaſione oſtendere Prolabiorum integumentum, quod neque pro Epidermide, neque pro Cute, habendum, quandoquidem nulla cutis ibi reperitur Dicto integumento exhibito, pergam ad veræ prolabiorum conſtitutionis demonſtrationem, quam ante tres annos detexi & in tertio Theſauro deſcripſi, ac Figuris expreſſi, inde autem nobis conſtabit, quare tanti cruciatus excitentur, Prolabiis malè conſtitutis, aut integumento proprio deſtitutis.

2°. *Hiſce peractis, ad incudem revocabo demonſtrationem Mammarum; quoniam autem dictorum noſtrorum cadaverum juvenilium Mammæ nimis exiles ſunt, ad integram Mammarum conſtitutionem oſtendendam, afferam majoris delucidationis gratia, Mammas virorum, mulierum, dum viverent utero gerentium, Nutricum, Infantum recens natorum, nec non portionem Mammæ Balænæ & Vaccæ.*

3°. *Exponam quanta ſit diſcrepantia inter has, & illas vaſorum ſanguineorum extremitates, non ſolum ratione reptatus, verùm*

verùm etiam ſubſtantiæ, quam rem cæteri auctores neglexerunt.

4°. *Explicabo conjunctiones extremitatum arteriarum renalium, cum ductibus urinariis, in Theſ. III. figuris expreſſas.*

5°. *Oſtendam fruſtraneam impendere operam, qui foramina in Omento humano, benè conſtituto, quærunt.*

6°. *Demonſtrare decrevi mirabilem reptatum vaſorum ſanguineorum Renalium, maximam partem Renis conſtituentium, quemadmodum in Theſauro III. figuris declaravi.*

7°. *Hepatis atque Lienis ſubſtantiam ex meris vaſis ſanguiferis, non autem ex Glandulis eſſe conflatam, indigitabo.*

8°. *Demonſtrabo, nullam ex tunicis aut membranis inteſtinorum tot gaudere Vaſis ſanguifluis, quam quidem tunica nervea, quæ innumeris ſcatet Venis atque Arteriis, idque ob glandulas inteſtinales, ita dictas, quæ re vera originem ſuam ducunt ex dictorum Vaſorum extremis.*

9°. *Qua ratione, aut modo, omnes Inteſtinorum Membranæ, quæ quatuor ſunt numero, tanta dexteritate oculis exhiberi queant, ut ſingularum conſtitutio diſtinctè videri poſſit.*

10°. *Demonſtrabitur ad oculum, Venam portæ longè plures habere ramos & ramuſculos, quam quidem Vena Cava, quatenus Vena Cava per Hepar ſeſe ſpargit, aut potius Hepar conſtituit, id quod conſideratione dignum eſſe, nemo facilè negabit.*

11°. *Quomodo exactiſſimè demonſtrari poſſint communicationes cavitatum Oſſium Malarium cum cavitate Narium: Canales, qui à Palato oris ad aures tendunt, ut & communicatio Cavitatis, quæ eſt ſub ſella equina, cum cavitate Naſi.*

12°. *Haſce demonſtrationes cum aliquibus operationibus Chirurgicis commiſcere decrevi, inter cæteras, fracturam Tibiæ reſtauraturus, & deligaturus ſum, eâque occaſione nonnulla circa oſſa Tibiæ exhibiturus ſum, quæ inter rarò contingentia referenda ſunt, ſc: Os Tibiæ, cujus lamella interior tanquam fiſtula, propter prægreſſam cariem, à natura eſt expulſa, longitudine ſeſqui digiti, cujus rei, uti mihi relatum, Clar: D. du Verne quoque exemplum detexit.*

Os Tibiæ omni cavitate deſtitutum.

Os Tibiæ & fibula flexibilia inſtar virgulæ, &c. &c.

Quomodo utraque oſſis Tibiæ tabula optimè demonſtrari poſſit.

Ultimò Methodum, quâ optimè queant oſtendi Vaſa ſanguinea,

quæ

quæ per tenuissimam membranulam in cavitate ossis tibiæ & femoris decurrunt, ostendam.

Ab his demonstrationibus, bis singulis hebdomadis instituendis, sc: diebus Martis & Veneris, horâ tertiâ pomeridianâ initium facere decrevi, prima die Martis mensis Augusti, 1703, in Theatro Anatomico publico, idque sermone Belgico, aut Latino, pro re nata, ad quas videndas omnes Anatomiæ amantes invitant.

F. RUYSCHIUS,

Professor, *ut &*

Præsides Collegii Chirurgici.

Post hac præparata mea publicare incepi per modum descriptionis Thesaurorum Anatomicorum, plurimis figuris ad vivum adjectis, suntque dicti Thesauri XVI. numero, quorum V. in lucem jam prodierunt; cum autem multum temporis ad illud opus perficiendum requiratur, & interim singulis ferè diebus plures me conveniant, hinc illis occasio datur hoc & illud rogandi, videndi, annotandi; & ad alios per literas transscribendi, unde nec mirum nonnullos inventa mea pro suis in lucem edere; neque id contigit illis solum, quæ nondum à me erant publicata, verum etiam illis, quæ ab aliquot annis à me jam fuerant descripta, depicta, & in lucum edita, ut video factum à Cl. D°. Raymundo Vieussens, Monspeliensi Medico, nec non à D°. Hovio, Med. Doctore apud Enchusanos.

Horum primus, haud ita pridem tractatum conscripsit, cui titulus est NOVUM SYSTEMA VASORUM SANGUINEORUM IN CORPORE HUMANO, in quo video illum sibi vindicare varia nova à me inventa, ab aliquot annis descripta, & cum figuris in lucem edita.

Inter omnia mea nova, quæ intra 40 annos inveni, eminet inventio sequens, sc:, Corticalem Cerebri substantiam non esse glandulosam, uti perperam descipserunt, depinxerunt, imò pro certo habuerunt Anatomici, sed planè vasculosam.

Cum A°. 1698 hunc præparandi modum inveneram, Cl: Michael

chael Erneftus Etmullerus, Vir non minus doctus, quam in perfcrutatione Anatomica curiofus, me fæpius conveniebat, curiofa Anatomica videndi causâ, inter quæ nullum exftabat objectum, quod magis mirabatur, quam Corticem Cerebri vafculofo-tomentofum, (jure merito ita nominandus cortex cerebri, cum nil fit, nifi vafcula tomenti inftar tenuia) imò tanquam attonitus corticem Cerebri afpiciens me incitabat ad publicandum inventum tanti momenti; fcripfit itaque ad me A°. 1699. Epiftolam Anatomico-Problematicam, quæ cum cæteris venalis proftat apud Janffonio-Waesbergios, Bibliopolas Amftelodamenfes, fimul cum refponfione, additis figuris, ad vivum fculptis.

Poftquam dictus Cl. Etmullerus in illa Epiftola recenfuerat, quicquid autores fcripferant de cortice Cerebri glandulofo, & oftenderat omnes in eo convenire, ne quidem Cl. Dom. Vieuffens excepto, hifce verbis me admonuit: *Te itaque Cl. Vir, rogo, atque contendo, ut veram illam Corticis Cerebri texturam patefacere, faciem ejus exhibere, ufumque determinare non dedigneris.* Cl. Virum Vieuffens hæc mea fcripta, ut ait, non legiffe, vel à nemine intellexiffe me hoc eo tempore publicaffe, non folum miror, verum illud multo magis, quod poft meam detectionem, Cl. Vir iis, quæ antea fcripferat, rejectis, mea veftigia jam infequatur, cum contendiffet corticem effe glandulofum, uti liquet ex ejus Neurologia Cap. X. ubi ita loquitur, *Cerebrum binis à fe invicem difcrepantibus fubftantiis, cinerea nempe & alba, conftat; cinerea autem feu in ftatu naturali, feu poftquam in Aqua vel Oleo excocta fuit, fpectetur alba, multo mollior exiftit, eamque dum microfcopii interpofitu accurate infpiciatur, innumeris è globulis fimul coagmentatis, ovalem figuram quadantenus æmulantibus conftructam effe percipitur; ita ut ipfa conglobatis à glandulis conflatum corpus apprime referat.*

Glandularum autem illarum aliæ alias comprimunt, unde obtufi oboriuntur anguli, ut ab Expertiffimo Malpichio obfervatum eft, quorum alii ab aliis intermediis, fere æqualibus, diftinguuntur, quod ea probatur experientia, qua corticali Cerebri excocti fubftantiæ Pia meninge denudatæ atratus Spiritus vini affunditur, qui in fpatiola externis prædicta corticalis fubftantiæ Glandulis interpofita, ita inducitur, nt poftquam goffypio leviter abfterfus

B fit,

ſit, innumeræ illius particulæ ſupradicta ſpatiola occupantes & circumſcriptas Glandulas exhibentes, vel ſine microſcopio, facile detegantur, quod ſic non contingeret, ſi corticalis Cerebri ſubſtantia, particulis figuræ, ab ovali aut oblonge rotundâ, diverſæ conſtaret.

Vide L. B. illud quod ACCURATE inſpiciebatur, ut ait, & reperiebatur olim, poſt decoctionem in Oleo; id quod APPRIME referebat corpus glanduloſum, & quod FACILE microſcopio detegebatur, ſc: ſubſtantiam corticalem Cerebri eſſe glanduloſam; poſt meam detectionem, Cl. Viro jam dicitur vaſculoſum, & ſic ACCURATA inſpectio, & FACILIS detectio harum rerum tam facile invertuntur jam à Clariſſ. Viro Vieuſſens, Cerebrô eodem modô in oleo per quinque horas decocto. FACILIUS autem nobis erit, hiſce omnibus bene perpenſis, dijudicare, præparationes per decoctiones in Oleo inutiles, imò plane eſſe rejiciendas, & hoc eſt quod ad ipſum Cl. Vieuſſens ſcripſi, ſc: ejuſmodi inveſtigationes tanquam inutiles, plane eſſe removendas, & quod ego Cerebrum ſoleam retinere in ſtatu ceu vivo, ſolummodo arterias corticalis Cerebri ſubſtantiæ artificioſè replendo, loco ſanguinis, materiâ ceraceâ rubrâ, donec puto arteriolarum extremitates ultimas eſſe repletas, hoc factô, particulam Cerebri abſcindo, à capillo in liquore ſuſpendo, & ſic exhibeo, corticem Cerebri ex meris vaſculis & præſertim arteriolis tomentoſis, non autem ex ita dictis glandulis, eſſe conſtitutum.

Hoc autem non ſolum dico, ſed ad oculum demonſtro, non ſolum ope microſcopiorum, verum etiam oculis inermibus; præterea innumera ejuſmodi Cerebri objecta domi reſervo, demonſtro.

Cum ego huncce tractatum viderem, ſcripſi (ut dixi) ad illum Epiſtolam, in qua demonſtrabam non illum, ſed me inventorem eſſe eorum, quæ pro inventis ſuis vult haberi, & illud quoque liquere ex actis Lipſienſibus, & meis ſcriptis; in reſponſione ſeſe excuſat, dicens, ſe neſciviſſe me illa à multis annis detexiſſe, neque Acta Lipſienſia legiſſe; itaque denuo illi reſcripſi, ne recuſaret manum dare veritati, ſc: me primum eſſe inventorem, non ſolum ſupradicti corticis, verum etiam immediatæ connexionis Arteriarum Renalium cum ductibus urinoſis, ſicuti

hoc

hoc patet ex Thef. I. defcriptione A°. 1701. typis impreffa, ubi fol. 33. hæc verba reperiuntur, *funt mihi Renes quorum vafcula urinaria omnia, poft repletionem Arteriarum Renalium, infarcta funt; de hifce plura alibi, ubi Renis veram & miram conftitutionem (Deo volente) delineaturus fum.*

In Thefauro III. impreffo A°. 1703. fol. 40. fequentia habentur, *Præterea hic vobis confpiciendos offero Renes, in quibus continuationem Arteriolarum cum ductibus Bellini videre licet, & hoc irrefragabile argumentum effe mihi videtur.*

Præterea hocce inventum publice demonftravi, ut liquet ex fupra citato Programmate A°. 1700.

Hifce adjungendum magnum iftud inventum meum, circa Integumentum Placentæ uterinæ, Uterum refpiciens, ut & vafa vermicularia interioris Tunicæ uterinæ, quæ omnia fibi quoque vindicavit in dicto tractatu Cl: Vieuffens.

Quid magis mirandum L. B. quam quod mihi fcribat fefe mea fcripta, à multis annis publicata, & per figuras illuftrata, non folùm non vidiffe, verum etiam à nemine intellexiffe, me illa oftendiffe, vel publicaffe.

An non vidit Cl: Vieuffens mea fcripta, neque acta Lipfienfia adeò nota, in quibus fatis fuperque mea inventa funt expreffa? Vidit forfan Cl: Vir Phyfiologiam medicam, nunquam fatis laudandam Clariff. Profefforis J. Goth: Bergeri A°. 1701. impreffam, & per orbem difperfam: Cl. ille Profeffor, inter alia, à me inventa, hæc quoque recenfet folio mihi 118. *Quod fi organorum fecernentium aliorum, quæ hodie pro Glandulis habentur, conftructionem, propius intueamur, eam aliam omninò ac vulgò opinamur, deprehendemus. Inter hæc corticem Cerebri ex acinis glandulofis cum Malpichio, plerique contextum putant, quem tamen accuratior docet infpectio, totum ex vafculis conftare fanguineis, per Meningem tenuem tanquam fulcimentum, numero innumerabili, ita pariter diffeminatis, ut ultra recurvos venularum tubulos prolatæ, arteriarum extremæ propagines fuccofæ appareant, quemque fecretum continent, Lymphæ fuccum in fibras medullares convehant, unde mufci feu tomenti inftar illa cerebri corticofa portio apparet, atque à parte altera medullari fine notabili læfione auferri poteft. Qui coctione Cerebri in oleo & fimili liquore apparent grumuli, & Bidloo, exhibentur, hos*

 artis

artis effecta esse, falsoque pro glandulis haberi, & res ipsa loquitur, & diligenter ostendit Ruyschius. Hæc sunt verba Cl. Professoris Bergeri, qui talia non tam plane professus fuisset, nisi à plurimis annis in ædibus meis hoc vidisset, & oculatus fuisset eorum testis. Videbimus figuras dicti corticis in oleo per quinque horas cocti, si illas exhibiturus sit Vir Clar: Vieussens, uti ego feci, sine cerebri decoctione (potius destructione) id autem difficile erit Clar: Viro, nisi meas in auxilium vocaverit figuras. Cerebrum ovinum &c. in oleo unusquisque coquere potest, verum nemo corticem esse vasculoso-tomentosum reperiet, idque tali experimento, quod plane inutile esse reor; imò ipsemet coxi cerebrum in oleo per quinque horas, & hoc facto, ita induruit, ut fricando digitis in pulverem redigerem; ita ut jure meritò dicere ausim, neminem unquam vidisse veram corticis structuram tomentoso-vasculosam, post decoctionem in oleo per 5 horas, uti liquet ex hisce figuris, quos confici curavi, ut differentiam utriusque præparationis lustrari possit. Cum autem jam VI. Thesaurus sub prelo sudet, in quo multa notatu digna occurrunt, quæ unicuique etiam demonstravi, consultum duxi, nonnulla hic recensêre, quæ continentur in dicto VI. Thesauro, sc.

TAB. I. Reperitur sceleton Embryonis digiti annularis magnitudine, à cujus dextra dependent à capillis tria Ova muliebria non fœcundata.

Secundum sceleton paulò est majus, cujus dextra ope capilli dependet Ovum fœcundatum, non apertum.

Tertia figura, à capillo dependens, continet Ovum muliebre fœcundatum apertum, in quo nil, nisi paululum liquoris, inveni.

TAB. II. Exhibet V. figuras, quarum I. continet sceleton fœtus humani trium præter propter mensium, à cujus sinistra capilli beneficio dependet Embryonis humani rudimentum magnitudine pediculi, seu seminis Lactucæ, à dextra dependens habet Embryonis humani rudimentum, magnitudine seminis Anisi.

Fig. II. Repræsentat Embryonem magnitudine grani hordei mundati.

III. Repræsentatur Embryo paulo major, ut &

IV. Ali-

IV. Aliquanto majorem Embryonem indigitat.

V. Denuò majorem, & sic ulterius repræsentantur majores atque majores; suntque omnia sculpta ad objecta in ædibus meis conservata, atque conservanda.

Visui quoque exponuntur in dicto VI. Thesauro, Figuræ Uterorum mulierum, in quibus varia notatu digna, repræsentantur.

Horum unus est, è corpore cujusdam mulieris, post mortem à me excisus, quæ in adulterio deprehensa à marito, paulo post coitum, occisa erat, in cujus Uteri cavo, ut & Tubis Fallopianis repertum est semen virile, & tanta quidem copia, ut Utraque Tuba eodem adhuc semine referta sit.

In Alterius mulieris Ovario, Ovum fœcundatum videre licet &c.

Præterea notatu dignum occurrit in dicto Thesauro VI. sc: quod cordis ultimæ Arteriolarum extremitates, ceraceæ materiæ exitum præbuerint instar nubeculæ, sine ulla extravasatione præternaturali (sicuti jam publicè aliquoties monstravi, & per figuras in sequentibus Thesauris ostendam, repræsentaturus ea, quæ domi meæ à curiosis harum rerum videri adhuc possunt) ut ita loquar, alias globulorum forma oculis exhiberetur; idem fieri existimo, in corpore vivo, sc: tantum liquoris ex dictis Arteriolarum extremis roris instar effundi, quantum necesse est ad sui nutritionem. Præterea plurima recensentur in dicto Thesauro jam sub prelo sudante, in quo nil refero, nisi quod in ædibus meis, idque magnis sumptibus, reservo, ut omnem dubitandi ansam non solùm removerem, verum etiam Collegia Anatomica de illis omni tempore, uti facere soleo, haberem, hyeme non solùm, verum etiam æstate, ut & diebus canicularibus, omnia enim ita præparata sunt, ut minutissima in corpore humano, sine microscopiis videri queant, modo cælum serenum nobis faveat.

Ut Interim L. B. videre possit, quid sit de vera Renis structura, consultum duxi in hoc Prodromo figuras aliquot Renum tam humanorum, quam vervecinorum repræsentare.

Cum enim viderem Renis vervecini figuram, quam in suo tractatu de novo systemate vasorum sanguineorum in corpore humano inseri jussit Cl. Vieussens, & nonnulla insolita in dicta fi-

gura animadverterem, consultum duxi, mea methodo Renem vervecinum exhibere, ut differentia inter utriusque præparationem, & figuræ exhibitionem, videri hic possit.

Fig. I. & II. repræsentant easdem figuras Renum humanorum, de quibus mentionem feceram Thesauro I. A°. 1701, & figuris exposueram A°. 1703. & 1704. in Thesauro III. & IV. ubi eædem visuntur Figuræ.

Ceteræ figuræ repræsentant Renes vervecinos, sine ulla destructione per macerationem in aqua simplici ad putrefactionem usque, aut decoctionem, sed sola vasorum repletione præparatos.

EXPLICATIO
FIGURARUM TABULÆ
PRODROMI THESAURI SEXTI.

FIG. PRIMA. *Exhibetur Ren Humanus, facie exteriore visus ante hac Tab. IV. Thesaur. III. Anni* 1703. *à me in lucem editus.*

A. Renis superficies, per quam innumera vasa sanguinea disseminantur vermiformia, suntque Microscopio visa.
B. Arteria Renalis abscissa.
C. Vena Renalis abscissa.
D. Portio Pelvis ureteris extra corpus Reni- propullulans, per quam plurimæ Arteriolæ sunt disseminatæ.

FIG. II. *Exhibet Renem bisectum, ut interiora pateant, convenitque cum Fig. III. Tab. IV. Thesaur. III. Anni* 1703.

A. Indigitat Arteriolarum plurimarum extrema, serpentino ductu in ductus Bellinos degenerantia.
B. Exigua portio superficiei internæ.
C. C. Papillæ Renales, plurimis foraminulis, aut osculis pertusæ, pro Urinæ transitu.
D. Ureter.
E. E. Pelvis aperta.

FIG. III. *Denotat Renem vervecinum, per dorsum dissectum, ut interiora in conspectum producantur.*

A. Arteriolæ, ductus urinosos producentes, vel in illos degenerantes.
B. Corpus papillare, ubi notandum, in vervece unicum tantum reperiri

reperiri corpus papillare semi-circirculare, uti hic demonstratur, cum contra in homine plurimæ reperiantur papillæ.
C. Arteriolæ abscissæ.
D. Margo pelvis adipe obsitus.
E. Cavitas pelvis, in quam inserui frustum pennæ Anatis.
F. Corporis papillaris margo, innumeris foraminibus, seu osculis præditus.
G. Vena Renalis.
H. Arteria Renalis.
I. Ureteris portio.

FIG. IV. *Exhibet Renem vervecinum, bisectum, cujus margo corporis papillaris & semicircularis à me reflexus est, ut vasa sanguinea nonnihil in conspectum venirent: nonnihil dico, quandoquidem mihi neutiquam in animo est vasorum sanguineorum reptatum hic repræsentare, illud enim in sequentibus Thesauris facere decrevi.*

A. Arteriolæ degenerantes in ductus urinarios; ubi Not. sc. Arteriolas dictas quandam mutationem subire, aut ceu in aliud esse mutari & qua in re illud consistat accuratius in posterum perscrutandum, hoc saltem verum est, replendo Arterias, repleri quoque ductus urinarios, ita ut continua sint corpora.
B. Ductus Urinarii.
C. Margo pelvis bisecti.
D. D. Margo corporis papillaris & semilunaris, innumeris osculis pertusus pro urinæ exitu.
E. Pelvis superficies exterior undique adipe obsita.
F. Ureter abscissus.
G. Vena Renalis abscissa.
H. Arteria Renalis abscissa.
I. Portiones interioris substantiæ Renis, quæ ceu Papillæ quidem nobis hic occurrunt, sed neutiquam pro Papillis habendæ sunt; omnes enim continuæ sunt, vasa autem sanguinea hisce portionibus intersita, videntur dictam interiorem partem Renis in varias particulas separare, suntque dicta vasa multo sevo obsita, unde illa prima fronte visa, admodum crassa nobis obveniunt, cum contra re penitius perspecta, longe tenuiora sunt, sicuti hoc quoque liquet ex hac Figura.

FIG. V. *Denotat copiam figuræ Renis Vervecini quam Clar. D. Vieussens, in suo tractatu* de novo systemtae vasorum sanguineorum in corpore humano *inseruit.*

A.A.A.A. Extima seu glandulosa Renis Vervecini substantia.
B. Arcus arteriosi minimi paulo supra majores constituti.
C. Arteriæ Venas comites habentes, quæ è superna & postica arteriosorum majorum facie nascuntur, & extimæ Renis substantiæ convexam illius partem occupanti, efformandæ impenduntur.
D. Arcus arteriosi majores.
E. Ea vasculosorum plexuum Renalium

lium pars, quæ à margine pelvis ad minores usque arteriosos arcus protenditur.

F. Arcus arteriosi minores.

G. Hæc vasculosorum Renalium pars, quæ à margine pelvis ad minores usque arteriosos arcus protenditur.

H. Cavitas pelvis.

I. Membranaceæ fistulæ è margine pelvis elongato conflatæ, seu membranacea arcuum arterioforum fulcimenta, quorum parietes tenuissimi evadunt, dum in arcus arteriosos & venosos abeunt.

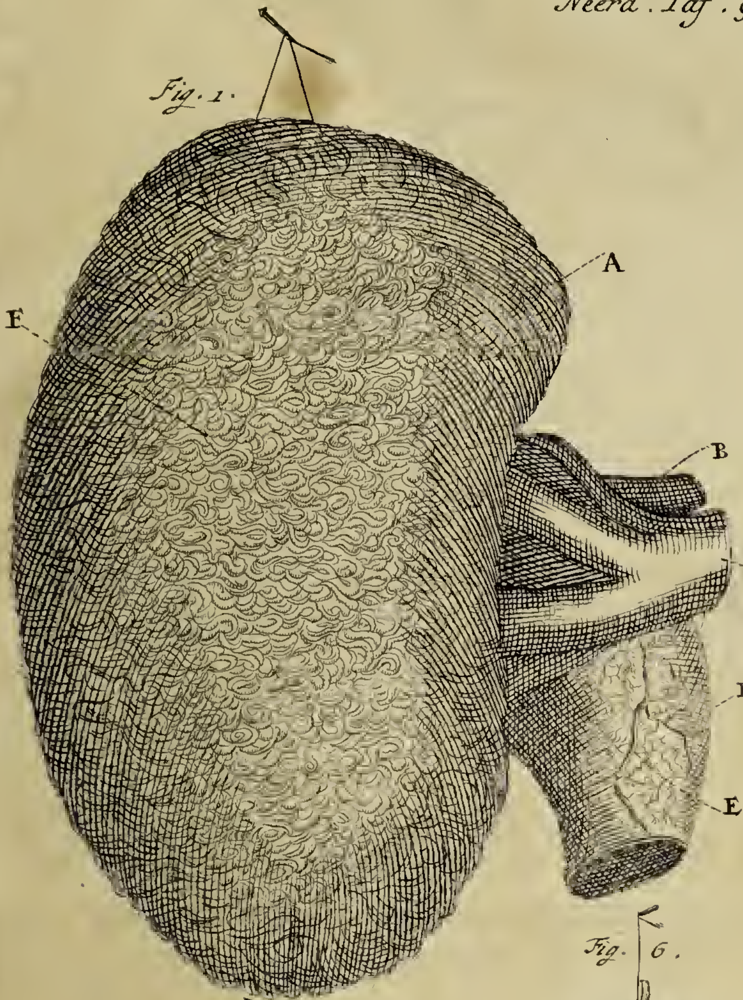
K. Ostium ureteris.

X. X. Propagines arteriosi ex arcubus arteriosis majoribus emergentes.

FIG. VI. *Adumbratur, portio corticalis Cerebri substantiæ, quæ plane ex vasculis sanguineis, & maxima quidem parte arteriolis, tomenti instar tenuibus, conflatur. Hæc autem præparatio facta solâ arteriarum Cerebri repletione artificiosâ, ceraceâ materiâ rubrâ.*

FIG. VII. *Ostenditur portio Corticalis Cerebri Vervecini, per quinque horas in oleo Olivarum decocta, in qua nihil quidem vasculosi videri potest, utpote per decoctionem ceu in aliud esse mutatum; ita enim induruit, ut digitis in pulverem redigi possit, & per consequens ad expiscandam veram constitutionem inepte facta sit.*

FIG. VIII. *Portionem Corticis Cerebri humani demonstrat, quæ eodem modo decocta, æque inepta facta est demonstrationi supradictæ.*

Fig. 1.
A
F
B
C
D
E

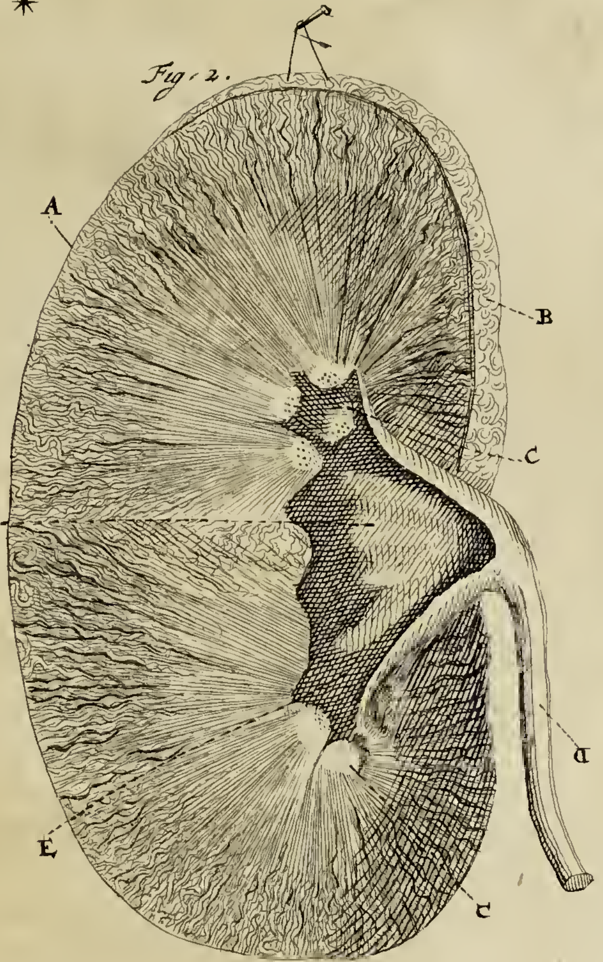
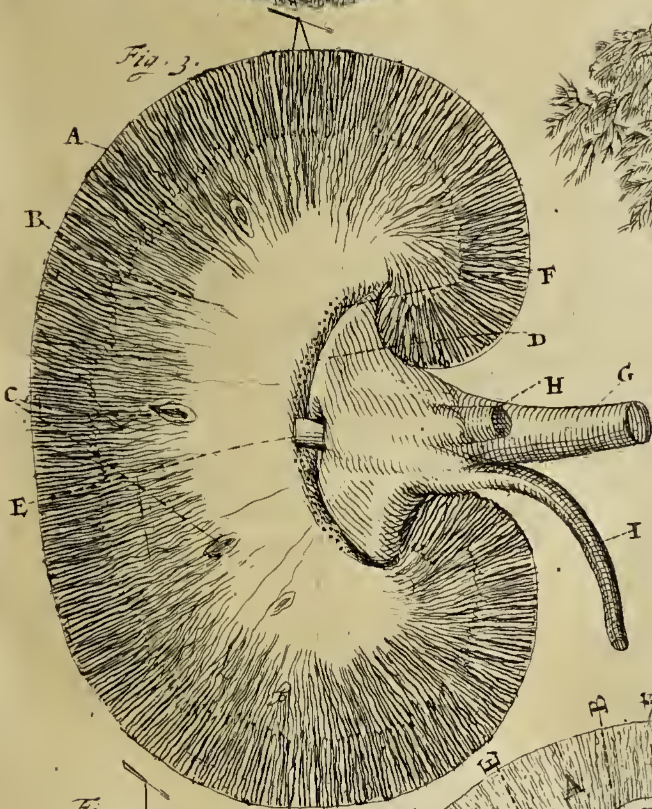
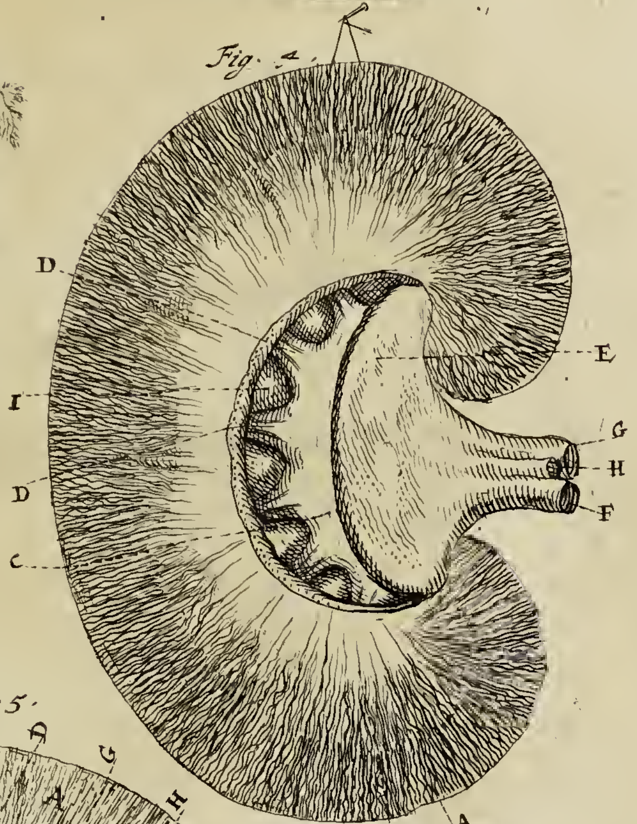

Fig. 2.
A
B
C
E
D
E
C

Fig. 6.

Fig. 3.
A
B
F
D
C
H
G
E
I

Fig. 4.
D
E
I
G
H
D
F
C
A
B

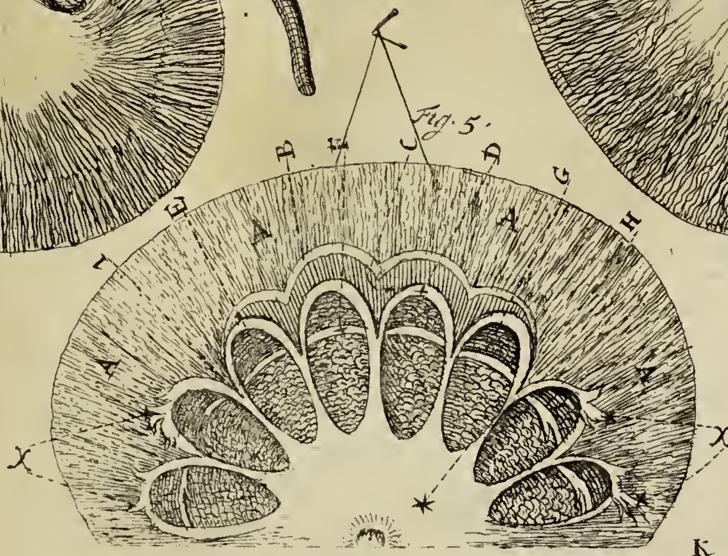
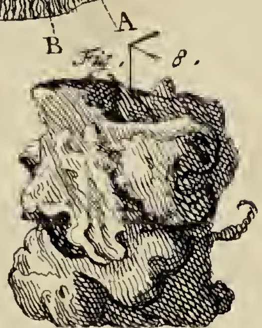

Fig. 5.
B
E
C
D
G
E
H
I
A
A
A
A
X
X
K

Fig. 7.

Fig. 8.

THESAURUS ANATOMICUS SEXTUS.

Super cujus ASSERE primo, sequentia sunt reposita.

N°. I. PArtes generationi inservientes ex puella, suntque tam nitide conservatæ, ut vitæ speciem præ se ferant, sc: naturali colore non solùm sunt imbutæ, verùm etiam sine rugis præternaturalibus conservatæ, idque in liquore limpidissimo.

Not. 1. Vulvæ labia, Mons veneris, Nymphæ &c. partes circumsitæ, neutiquam à statu naturali recedunt. Clitoris autem hic in conspectum non venit, propter Nympharum nutationem.

2. Membrana Hymen, maxima parte, tantum visui occurrit, idque propter excrescentiam quandam prænaturalem ex Vaginæ principio erumpentem.

3. Anus, qui à natura rugosus, sub pudendo sese videndum exhibet, tanquam in statu vivo & sano.

4. Phiala nonnihil inversa, videnda sese exhibent Vesica urinaria, & sub ea Uterus cum annexis Ovariis, Tubis Fallopianis, Ligamentis teretibus, ut & latis, præterea Clitoris, quatenus sub cute latitat, hic conspici quoque potest.

5. Quamvis Clitoridis crura sint abscissa, tamen consideratione dignum esse censeo, sc. quod ab arteriarum repletione, Clitoridis corpus simul quoque sit repletum, sicuti fieri videmus in repletione Arteriæ pudendæ, ubi corpora nerveo-spongiosa semper quoque replentur eâdem ceraceâ materiâ, qua Arteriæ replentur.

6. Uterus, uti & cæteræ partes utero connatæ, rubedine sunt imbutæ, propter arteriarum repletionem.

N°. II. Crus Infantis, cujus tibia ut & pes naturali colore sunt prædita.

Not. 1. Cutis tibiæ, facie exteriore secundum longitudinem est aperta, ut musculi sub cute, eo loco siti, in conspectum venirent, sc. flexor externus, aliis semifibulæus, ut & abducens pedem, nec non cursus tendinum dictorum musculorum sub malleolo externo.

2. Arteriam, per Pedis dorsum decurrentem, ceraceâ materiâ replevi, ut reptatus ejus clare videri possit: hujus ramificationes potiores, per digitorum latera decurrunt, non autem per digitorum dorsum, tendines autem extensorum contra per dorsum, non autem à latere reptant, hæc omnia in liquore conservantur, ut naturalem constitutionem conservent.

N°. III. Phiala in liquore continens Pueri Palatum, partem Nasi, ut & Labium superius, naturali colore perfusa, & ita conservata, ut varia distinctius videri possint, quam in corpore vivo.

Not. 1. Apertura gemina canaliculorum brevissimorum, quæ pone dentes incisorios reperitur; hic in conspectum venit, per quas aperturas narium mucus in Os derivatur; per has filum tenue trajeci, ut primo intuitu statim oculos incurrerent. Considerandum autem non semper geminam reperiri aperturam, in oris cavum hiantem, aliquando enim singularis occurrit, in aliis quoque vix visibiles esse comperio.

2. Glandulæ nasales, luculenter hic videri possunt, utpote rubedine perfusæ, propter arteriolarum repletionem, suntque nil nisi fasculi extremitatum arteriolarum, nares humectantes, quæ ita dictæ glandulæ in homine vivo ut & jamjam denato, visum fugiunt, in hoc autem objecto luculenter conspiciuntur arte nostra.

3. Dictæ Glandulæ hic quoque visuntur dispersæ per Palati involucrum, ante Valvam, nec non per Labium superius.

N°. IV. Phiala in qua conservatur Lienis humani portio, cujus involucrum, quod in sanitate perfectiore tenuissimum, hic tam crassum existit, ut cultri dorsum fere adæquet, idque forsan à prægressa inflammatione.

N°. V. Uterus mulieris, quæ ut puto, à paucis diebus, aut horis (id quod tam præcise scire nequeo) conceperat. Uterus enim eodem modo est constitutus, sicuti post coitum prolificum

semper

ſemper inveni, ſc: mole juſto major, ſubſtantia multo craſſior, facies interior villoſa, id quod primis à conceptione diebus fieri ſolet; præterea unum ex ovis, quod ego exiſtimo fœcundatum, mutationem magnam ſubiit, ſc: magnitudine non ſolùm cætera ova antecellit, verùm etiam poſt ejus apertionem ovi contentum coagulatum reperio, ſicuti hic adhuc videri poteſt; contra, cætera ova ab inciſione transverſali, hic viſuntur inanita, propter contenti effluxum à læſione cauſatum. Dicti ovi fœcundati, & coagulati contentum, colore cinereo, continens colore niveo nobis occurrit, id quod luculenter in conſpectum venit, quoniam omnia in liquore ſunt conſervata? & ſi omnes Anatomici ita feciſſent, nec impenſa, labores, & alia, illos deterruiſſent, majorem noſtri corporis notitiam habuiſſemus, nec tam frequenter diſputaſſent de particularum minimarum exiſtentia, ſine ulla ſenſibili demonſtratione.

Cum ſcriptores Anatomicos olim rogare ſolerem, ut mihi hæc & alias demonſtrare vellent, quæ per figuras exprimi curaverant; brevis eorum erat reſponſio, ſc: tunc temporis mihi hoc ita occurrebat, jam autem nulla mihi datur demonſtrandi occaſio; & ſic diſcedere coactus fui: Ne autem mihi tale quid regerere cogar, omnia, quæ per figuras cum orbe literato communico, maximo ſumptu conſervo, & tali quidem artificio, ut per ſecula manere queant in eodem ſtatu, ſine ulla mutatione.

Quicunque hanc noſtram artem præparandi, & conſervandi tam in liquore, quam extra liquorem, ſicuti ego à quadraginta annis ſuſcepi, olim vidit, facile concipiet, ejuſmodi præparata incorruptibilia eſſe, modo illi hæc ita conſervent, uti ego facio.

Verùm in viam redeo, unde digreſſus ſum; in dicti Ovi fœcundati confinio ſpinulam tenuiſſimam indidi, ut ſtatim ovum fœcundatum oculos incurreret; præterea alterâ ſpinulâ aperta tenetur Uteri cavitas, ut ſuperficies rugoſa conſpici poſſit, & hæc omnia vaſculis ſanguineis repletis ſcatent.

N°. VI. Duo Atheromata inter cervicis bovinæ muſculos reperta, quorum alterum transverſim apertum aviculæ Indicæ (cui nomem *Pegaſroe*) nidum repræſentat, hujus atheromatis pars exterior, ſive continens conſtructum ex pilis veris, in orbem ita diſpoſitis, & quidem ſine manibus auxiliaribus noſtris, ut nemo

 hactenus

hactenus ſine admiratione viderit. Contentum autem, ante immerſionem in liquore meo, pultaceæ erat naturæ, nunc autem induruit, & colorem nigricantem acquiſivit. Vid. Tab. IV. Fig. V. Theſ.VI.

Ex altero Atheromate, quod etiam apertum eſt, emergit faſciculus pilorum, denſiſſime conſtipatorum, ſuntque dicti pili ſeſqui unciæ longitudine. Vid. Tab. IV. Fig. VI.

N°. VII. Phiala in liquore continens membranæ affinem, ſeu pſeudo-membranam, arte confectam ex mei ipſius ſanguinis ſero, idque ſola ſanguinis conquaſſatione ramulo portulacæ affinis plantæ Africanæ fruticoſæ, donec refrigerando coagulationem adipiſceretur, ut autem membranam repræſentaret, ramulum elegi foliis minoribus prædítum, quorum ope dicta materia ſeſe melius poterat extendere, in formam membranæ.

Notandum interim, per hancce pſeudo-membranam ſtamina plurima, ſeu fibras eſſe diſperſas æmulantes ea, quæ in corpore humano à natura generantur. Cum hæc & ſimilia ex ſanguine produci videamus, mirandum non eſt, ſæpiſſime pluribus impoſuiſſe excretiones uterinas ſanguineas, hanc illamve formam adeptas, cum in uteri, aut cervicis uteri cavo, imò & in vagina per aliquod horas hæſerint, & in coagulum & præſertim quidem in iis, limoſiorque factus eſt. Hinc plures quoque fuerunt decepti, qui nobis pro monſtris obtruſerunt varias excretiones uterinas, imò per figuras publici juris fecerunt. Ut autem dicta coagulatio, membranacea, appareat, neceſſe eſt, ut poſt coagulationem, per diem unum atque alterum, aquæ puræ maceretur, ſic rubedo plane diſparet.

N°. VIII. Mulieris portio Mammæ cum annexa Papilla, ab Epidermide denudatæ, ut Papillæ cutaneæ luculenter videri poſſent.

Notandum interim me in Theſaur. I°. Papillam muliebrem delineandam curaſſe, aſt verò in hac Papilla longe diſtinctius Papillæ cutaneæ in conſpectum veniunt, ita ut conſultum duxerim de integro hanc Papillam per figuram illuſtrare in hoc Theſaur. VI. Tab. I. Fig. II. Vid. cætera quæ de Papillis ſtatui in Theſ. I. F. IV. Tab. IV.

N°. IX. Portio inteſtini Ilei humani, ita præparata, ut tunica quædam, mihi celluloſa, appareat.

Not. I.

Not. 1. Tunicas Inteſtinorum hactenus propoſui quatuor, ſc: 1. extima, quæ communis audit, 2. quæ carnoſa dicitur, tertia nervoſa, 4. villoſa; verumenimvero cum ſæpiſſime inter primam & ſecundam pinguedo colligatur, idque in homine obeſo, & pinguedo nuſquam niſi in tunicis celluloſis congregetur, quintam annumerare licitum eſt, ſub communi ſitam, conſultum quoque duxi hanc quintam per Figuram illuſtrare. Vid. Tab. 6. Fig. 2.

2. Dicta tunica celluloſa adeo conſiderabilis eſt, uti in hoc objecto luſtrari poteſt, ut ſub cute vix detur plures cellulæ, in tunica celluloſa, ſub cute ſita, quæ vulgò membrana adipoſa dicitur, quia cellulæ, in homine ſano, pinguedine ſunt refertæ, & ſæpiſſime in leucophlegmatia latice aquoſo. In macilentis autem membrana dicta tenuiſſima apparet, nec in ea dictæ cellulæ in conſpectum veniunt, niſi flatu ſint expanſæ.

N°. X. Placenta Uterina integra diſſoluta, id eſt, ſola portio chorii villoſior (de qua egi in Theſaur. V.) hic eſt ablata, ut vaſorum ſanguineorum, Placentam conſtituentium, conſtitutio luculenter videri poſſit, id quod fieri nequit, niſi vaſis ad extremum uſque repletis, Placenta liquori innatet.

N°. XI, Phiala in liquore continens portionem hepatis hydropici, quæ tota quantata nil, niſi meræ veſiculæ, gelatinoſa materia repletæ.

Not. 1. Quandoquidem hepar viſcus eſt, ex meris vaſis conſtitutum, nullis intercedentibus glandulis, aut parenchymate (ſicuti hoc diſtincte videri poteſt in ædibus meis), concipi vix poſſit, quomodo omnia illa vaſa majora, minora, nec non ramuſculi minutiſſimi, in veſiculas mutari queant, niſi ſtatuamùs tunicam celluloſam etiam ineſſe vaſis ſanguineis, ſicuti egò demonſtrare poſſum, quibus in hydrope vaſculoſa, ut ita loquar, ab humore aquoſo, limoſo, gelatinoſo, repletis, vaſorum cavitates à compreſſione continui affluxus occœcentur.

N°. XII. Phiala ſicca, & in ea portio ſpinæ dorſi cujusdam quadrupedis, mihi ignoti, quam ex Africanis oris mihi attulêre, & circa illam

Not. 1. Omnes vertebras ſine ulla ligamentorum ope ſibi invicem ita connecti & cohærere, ut ſpina mobilis ſit, ſine ulla disjunctione vertebrarum.

 2. Non-

2. Nonnullas vertebras immobiles esse, propter Ancylosin, id quod in spina dorsi adulti hominis admodum frequens.

N°. XIII. Phiala sicca, in qua conservatur sceleton fœtus humani, decem circiter hebdomadum, cujus dextra continet costam fœtus humani jamjam nati, & spiræ instar tortam, idque artificio, liquor enim, in quo conservaveram objectum, justò acidior factus, ita mollificaverat costas, ut fili, aut funiculi instar, torqueri potuerint. Pone sceleti brachium ramus arteriosus reperitur, arbusculam repræsentans, ceraceâ materiâ enim repletam exsiccavi, & sic posui, ut sustentaculo sit sceleto dicto, cui innititur.

N. XIV. Fœtus humani, Pulmo, cor, Thoracis pars, à parte posteriore visa.

Not. 1. Hæc omnia proprium retinuisse locum.

2. In dicto objecto Arteria bronchialis ex Aorta vulgò prodiens, hic verò ex art. intercost. emergens, nec non vena Azygos; cum suis ramulis intercostalibus luculenter hic in conspectum veniunt; & cum vasa horum omnium sint repleta, colore rubro perfunduntur.

N°. XV. Phiala in liquore continens membranæ analogum quid: sc: mulier quædam, post embryonis exclusionem, aut annihilationem, placentulæ rudimentum peperit, hujus autem superficiei cohærebat sanguis coagulatus, cujus portionem abstuli & aquæ puræ indidi, ut omnis rubedo evanesceret; hoc facto, istam portionem observavi tantam habere analogiam cum membrana, ut operæ pretium fore mihi visum fuerit liquori meo indere, & sic conservare; vix enim credibile est, sanguinem extra vasa profusum in talem substantiam posse mutari.

Hinc etiam varii olim fuerunt decepti in suo judicio, existimantes cum puerperæ enituntur ejusmodi objecta, ea esse reliquias membranarum placentæ.

N°. XVI. Ren humanus bisectus, in quo luculentius, quam in præcedentibus & à me descriptis Renibus videri possunt mutationes Arteriolarum in vasa urinaria à Cl. Bellino delineata.

Cum replerem arteriam renalem, simul etiam replebantur ductus urinosi vel vasa urinaria. Præterea in hoc objecto non solùm distincte visuntur Papillæ renales, quæ nil nisi congeries ductuum urinariorum, verùm etiam reptatus extremitatum arte-

arteriolarum, quæ, antequam degenerant in ductus urinarios, reptatum circularem mutant in reptatum Serpentinum.

N°. XVII. Portio ſtomachi Lacerti ſquamoſi, diaboli Negundici vulgò dicti, ita inverſi ut ſuperficies interior jam facta ſit exterior, circa ejus Pylorum innumeræ protuberant Papillæ ingentes pyramidales, nonnullæ autem ſunt oblongo-rotundæ.

N°. XVIII. Phiala in liquore continens infantis caput, vitæ ſpeciem præ ſe ferens, cujus Cerebro extracto, in conſpectum veniunt Nervi.

N°. XIX. Phiala in qua continetur Crus cum Pede fœtus humani, quo conculcari videtur Crocodili fœtus. Dictus Crocodilus naturali geſtu & colore præditus, morſum minatur.

N°. XX. Fœtus humani Brachium, cum Scapula & oſſe claviculari.

Not. 1. In totum fere cutis eſt ablata, ut ſaſa ſanguinea non solùm, verùm etiam Nervorum ſitus inter vaſa ſanguinea luſtrari poſſint.

2. Caro ubique viventis inſtar rubicunda, ut & digiti manus, vitæ ſpeciem repræſentantes.

3. Digiti Manus cutem retinuerunt, ut naturalem conſtitutionem conſervarent, & actionem, naturali ſimilem, repræſentarent, inter eos enim continentur Inteſtinula craſſa fœtus vitulini exigui, mœconio nigro repleta, ſuntque arteriolæ per Inteſtina diſſeminatæ ceraceâ materiâ repletæ, id quod viſui gratiam conciliat.

N°. XXI. Phiala in liquore continens Uterum mulieris, quæ à marito in adulterio deprehenſa, occiſa eſt: Vocatus ad cadaveris apertionem, reperi Uterum aliquanto eſſe tumidiorem, itaque ſubſpicabar illam concepiſſe, Uterum itaque mecum aſſumpſi, ut ſuſpenſa manu omnia inveſtigarem, eoque aperto, inveni ejus ſubſtantiam eſſe craſſiorem; cavitas autem referta erat ſemine albo & bene cocto, aut ſaltem ſubſtantiâ, quæ ſemine virili ad colorem & viſum, ſimilis erat, utraque Tuba eodem liquore quoque referta erat.

Hiſce viſis ſumma cum cautela hæc omnia liquori meo quidem indidi; Utero autem aperto contentum ſemen omne in Utero continere haud potui, portio tamen, liquoris ope, in coagulatum redacta, in uteri cavo, ut & in uteri ore hunc uſque

hæret,

hæret, Tubæ autem, quæ integræ remanſerunt, adhuc dum præ copia tument, cum autem tubas non nihil præmerem ſemen libere effluebat.

Cum jam conſideramus mulieres affirmare ſeſe, (ſi non ſemper, ſaltem ut plurimum,) factas eſſe gravidas, aut concepiſſe, cum ſentiunt ſemen maxima parte remanſiſſe in utero, & contra in coitu improlifico ſemen exitum ſibi quærere, percipiant: Quid hinc aliud concludendum, quam quod non ſolùm aura ſeminalis, verùm etiam ſubſtantia ipſa ad conceptionem ſit neceſſaria. Dixerit forſan aliquis, reperiri mulieres quæ dicunt ſeſe concepiſſe, quamvis ſemen non retinuerint, Reſp. Credibile eſſe illas ſaltem tantum retinuiſſe ſeminis, quantum requirebatur ad conceptionem prolificam.

Utrum jam talia animalcula in ſemine virili contineantur, quæ ad conceptionem hoc vel illud conferant, in medio relinquo, illud enim extra ſcopum meum eſſet, quia nil deſcribere ſtatui, niſi quod in XVI. meis Theſauris Anatomicis demonſtrare valeam, & quæ in Theſauris luſtrari poſſunt: Hoc tantum contendo ex dictis & in poſterum dicendis, auram ſeminalem haud ſufficere, ſed neceſſe eſſe, ſemen ipſum Uterum intrare in coitu prolifico.

Ova autem muliebria, quæ à ſemine foecundantur, & poſt foecundationem per ductus ovarios, ſeu Tubas deferuntur ad uteri cavitatem, in hoc objecto, non tam luculenter viſuntur, quam quidem in ſequentibus, quia nullam inſtitui præparationem. An autem in illa actione Ovum totum, an vero Ovi contentum Ovario ſolummodo exeat, anceps olim hæſi, jam verò poſteriùs verum eſſe credo, quia in Gallinis externum Ovi integumentum, ovario adhærens, ſimul cum Vitello non extruditur, ſed in calicis forma remanet: Præterea in utero muliebri foecundato, in principio conceptionis, omnia ita tenera, ut nil reperiatur, quod corticem Ovi, redoleat, id autem, quod remanet, mihi ceu cortex eſt, circa quem obſervavi, ſc: quod ejus cavitas, poſt contenti expulſionem, admodum ſit mollis, villoſa, rubicunda, ſanguinolenta, ſicuti videre eſt in cavitate uteri poſt foetus concluſionem, ita ut excluſio Ovi ex Ovario conſideranda ſit, tanquam primus, & Ovi partus.

Præterea difficile eſt credere in excluſione contenti Ovorum, corti-

corticem simul Ovario exire, quia cortex tam firmiter Ovario connectitur, ut incredibile sit, corticem simul cum contento Tubam intrare: Interim per ovi contentum non solum liquorem, quo repleta sunt ova, intelligo, sed liquorem simul cum tenerrimis membranulis, liquorem immediate ambientibus. Fateor quidem, me hic latum campum aperire, quem tamen à limine tantum salutare volui, considerans hosce meos Thesauros nil esse, nisi Catalogos; sufficiat itaque me ea communicasse, quæ observavi, conservavi, & quæ demonstrare valeo.

N°. XXII. Crus infantis, viventis speciem præ se ferens.

Not. 1. Cute adempta Musculi in conspectum veniunt, ut & Nervus cruralis, qui sub Poplite denudatus bifariam dividitur, ex ejus bifurcatione ramus oritur, qui per dorsum Musculi Gasterocnemy externi repens, à latere calcis, Pedem adit, & sic ulterius subdivisus, per Pedis exteriora disseminatur, & ut hæc omnia naturalem constitutionem conservarent, liquori meo indidi.

N°. XXIII. Phiala in liquore continens infantis Brachium, colore & constitutione Brachium vivum repræsentans, & ne hoc objectum deses videatur, ab indice dependentem habet, & demonstrat portionem piæ matris humanæ, cujus arteriolis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis, summa rubedine Pia mater perfusa est, & quod not. Per dictam portionem Piæ matris disseminantur corpuscula innumera albicantia capitis aciculæ minoris magnitudine, quæ mihi pinguedo, aliis autem glandulæ, ast perperam, nuncupantur.

N°. XXIV. Phiala liquore repleta, in qua lustrari potest Placenta uterina humana integra, cum suo funiculo umbilicali.

Not. 1. Quod portio Villosa Tunicæ chorii variis locis sit lacerata & ablata, ut vasorum extremitates ultimæ conspici possint.

2. Vasa sanguinea Placentam constituentia ad ultimas extremitates sunt repleta.

N°. XXV. Phiala in liquore conservans corpus quoddam præternaturale, prodigiosæ magnitudinis, ex utero vaccino expulsum, undique pilis brevibus, nigris, albis, stipatum, & pedunculo longissimo præditum, quemadmodum cœlo suo sculptor expressit. Tab. VI. Thes. VI.

Not. 1. Quod dictum corpus nullis gaudeat visceribus, sed liquorem olim continebat.

2. Prima fronte visum, repræsentat caniculum dormientem, qui caput & pedes abscondit, ut facere solent canes, ubi ad dormiendum sese componunt.

3. Pedunculus Funiculum umbilicalem egregie mentitur, an ab eo dependerit in uteri cavo, dicere nequeo, verosimile tamen est.

Hisce visis, cogitare cœpi, utrumne tale quid ab aliis olim quoque fuerit visum, illudque ansam dederit, statuendi Molas dari in utero, idque transtulerint ad uteros humanos, è quibus non raro corpora expelluntur; de quibus supra egi; veras autem Molas, de quibus fabulantur multi, à nemine unquam fuisse visas, existimo, propterea quod sæpenumero mihi attulerint corpuscula utero exclusa, quæ mihi pro Molis obtrudere voluerunt.

Si veræ exstarent Molæ, ad meas proculdubio venissent manus, quandoquidem uberrimam habui occasionem & à triginta septem annis cum obstetricibus conversatus fui, earumque examini, simul cum Inspectoribus Collegii Medici, præfui, & quicquid illis occurrebat, hoc mihi demonstrare haud negligebant; nunc autem sanguinem coagulatum, animalculi formâ, tunc Sarcoma, ex Uteri cavo prognatum, sæpissime quoque Placentulas uterinas induratas, mihi ostendebant, quas etiamnum magno numero servo, quæ nil minus quam Placentæ formam præ se ferunt, ita ut existimem, veras non dari molas, quæ (uti nugantur) vivunt, multò minùs volant, & sub vestibus mulierum, quæ assistunt parturientibus, sese abscondunt.

N°. XXVI. Infantis brachium & manus, inter cujus digitos continetur portio Pulmonis, in qua, transversim secta, Vesiculæ, Pulmonis substantiam constituentes, patent & hiant, sicuti fit in inspiratione: & cum Pulmo à me inflatus non sit, videri possunt Vesicularum naturalis magnitudo & capacitas.

N°. XXVII. Phiala in liquore continens Infantis Brachium & manus, rubicundissimo colore perfusum, & vitæ speciem tam nitide repræsentans, ut nemo (nisi à corpore abscissum videret) pro Brachio Infantis denati haberet.

Not. Inter digitos retinet portionem Thoracis fœtus jamjam nati, vivido colore quoque præditi, & ita præparati, ut Nervi intercostales, eorumque reptatus perfecte videri possint; ubi notandum, Nervos Intercostales non semper in costarum sulcis

tam

tam præcisè sese abscondere, quin sæpe extra eos prosiliant, sicuti hic videri potest, ita ut in Paracensi Thoracis, aliquando lædi possint, ut olim factum vidi, unde ægro convulsionibus correpto, ab ulteriore perforatione desistere coactus fuerit Chirurgus.

N°. XXVIII. Infantis Pes, in liquore conservatus, & ita præparatus, ut integumentis exterioribus ablatis in conspectum veniant Pedis, digitorumque musculi, naturali colore rubicundo præditi.

N°. XXIX. Infantis Brachium viventis speciem referens, à cujus Indice dependet à capillo portio Vesicæ hominis, calculo, dum viveret, laborantis.

Not. Ab attritione continua calculi, superficiem interiorem Vesicæ hic occurrere in æqualem & ramosam. vide super hac re plura Thesaur. II.

N°. XXX. Uterus muliebris, maximis, mediocribus, ut & parvis tumoribus rotundis undique obsitus.

Dicti tumores sunt admodum scirrhosi, vel potius scirrhi, utero non solùm pedunculi ope, verùm etiam absque eo, connati sunt. Hæc omnia in liquore conservantur, ut constitutionem naturalem retinerent.

N°. XXXI. Phiala liquore repleta, & in ea portio magna, spinalis Medullæ cum annexa Cauda equina, colore niveo prædita ex homine.

N°. XXXII. Uterus cujusdam mulieris, à paucis diebus gravidæ, sicuti hoc liquet ex Uteri, ut & unius ovi constitutione.

Not. 1. Uterus mole major, quam quidem in muliere, quæ non concepit.

2. Uteri cavitas villosa, & inæqualis, uti semper in aliis observavi.

3. Uteris Os admodum amplum & villosum.

3. In uno ex Ovariis vestigium Ovi videre licet, sc: ubi Ovum est expulsum; calix seu integumentum ovi extimum, quod in ovario, ut ego existimo, remanet, post contenti expulsionem, obsessum est materiâ quâdam rubicundâ, quam olim inveni villosam, post ovi exclusionem; hic autem à liquore occurrit compacta, rubicunda, in cujus medio foramen

aut cavitas exigua reperitur, quam ego habeo pro osculo cavitatis, ex qua Ovi contentum est prognatum, quæ cavitas, jam denuo contracta, foraminis instar nobis occurrit.

5. Pro Ovi contento, ut antea quoque dixi, habeo liquorem, qui in Ovis continetur, & membranulis, Chorio, & Amnio, obducitur, & pro calice, durior pellicula, quæ, post exclusionem contenti, remanet; id quod luculentius videre licet in volatilium Ovariis.

6. In Uteri cavitate nil nisi liquidum quid inveni.

N°. XXXIII. Maxima Stomachi portio pueri, cujus superficies interior hic facta exterior, estque rubicundissimo colore ab arteriarum repletione, prædita.

Not. 1. Rugæ naturales, quæ in superficie interiore exstant, non solum in conspectum veniunt, verùm etiam millena ceraceæ materiæ granula, quæ per extremitates Arteriolarum, exitum sibi quærentia, superficiei internæ adhærent.

Præterea, post repletionem Arteriarum Stomachi, cavitas ejus repleta erat dictâ materiâ ceraceâ, quæ ex Arteriolarum ultimis extremitatibus in cavitatem Stomachi guttatim depluerat, & hoc circa Intestina locum quoque habere expertus sum. Hinc ego suspicor in statu vivo, modo sanitate perfectiore fruamur, Stomachum nostrum per Arteriolarum ultimas extremitates, continuò irrigari humore convenienti, quæ extremitates variis locis, fasciculatim dispositæ, Glandulæ dicuntur, quemadmodum in Intestinis, in quibus hoc luculentius demonstrare valeo, quam quidem in Stomacho. Vide de hisce plura in præcedentibus Thesauris.

2. Omentum parte maxima Stomacho cohærens, telæ aranearum instar tenue, nullisque foraminibus pertusum esse. Interim myriadibus arteriolarum rubicundissimarum superbit, visumque allicit.

3. Lien Stomacho cohærens à naturali constitutione, figura, magnitudine, colore, nihil omnino recessit.

4. Duodeni portio, Stomacho connexa, præ copia vasorum repletorum rubicunda apparet.

5. Dicta Stomachi portio dependet à seta, quæ infixa est in Tunica Stomachi carnosa, quâ, nonnihil separatâ, Fibræ carnosæ hic luculenter videri possunt.

N°. XXXIV.

N°. XXXIV. Crus, Tibia & Pes infantis, tam nitide conservata, & colore vivido prædita, ut vitæ expertia non videantur.

Pes Jaculatricem, quæ serpentis species est, calcare videtur: Jaculatrix ceu calcata, os aperire videtur: hæc omnia vitæ speciem præ se ferunt.

N°. XXXV. Infantis Brachium & Manus, cujus digiti hominis Auriculam continent, quæ Auricula nil de naturali constitutione amisit, ita ut videatur Auricula hominis viventis, quamvis à plurimis annis ita conservarim.

N°. XXXVI. Pueri Brachium, cujus manus continet Cor hominis, idque in liquore.

Not. 1. Dictum Cor superficie exteriore esse scabrum, imò ramosum, (si ita loqui liceat) qua scabritie sua connatum Pericardio, idque à prægressa inflammatione harum partium, unde æger intolerabili dolore fuit correptus circa pectoris anteriora, non sine febre continua.

2. Brachium, Manus, & Digiti vitæ speciem repræsentant, ea propter visui non sunt ingrata.

ASSER SECUNDUS.

Continet varia, quæ ad hominis generationem conferunt.

N°. XXXVII. PHiala in liquore continens tria Ova muliebria, a capillis dependentia & ceraceâ materiâ rubrâ referta. Vid. Tab. I. Fig. I. Thesaur. VI.

N°. XXXVIII. Phiala in liquore continens Ovum muliebre fœcundatum, Utero expulsum, & à me non apertum, ut demonstrare valeam, quo ritu Ovum fœcundatum, Utero rejectum, constitutum sit, cum ab aliquot diebus in Utero hæserit, & quod.

Not. Quia illibatum & integrum est, ejus contentum videri non potest, externe autem videre licet Placentulæ rudimentum. Vide Tab. I. Fig. II. Thesaur. VI.

N°. XXXIX. Ovum muliebre fœcundatum Utero expulsum, eodem modo conservatum & à me apertum, in cujus cavita-

te, oculis non solùm nudis, verum etiam armatis, nullum adhuc Embryonis rudimentum videri potest, quamtumvis Ovum recens, & bene esset constitutum, an in nihilum sit redactum à mora, dicere nequeo.

N°. XL. Placentula ut & membranulæ Embryonis, in liquore conveniente conservatæ, & ab una parte apertæ, in quarum cavitate, nullum Embryonis rudimentum inveni, ficuti hoc aliquoties observavi, cum mox à partu mihi non traderentur, ita ut existimarem Embryonis rudimentum à resolutione aut liquefactione in nihilum redactum esse, antequam mihi tradebantur. Vide Tab. I. Fig. V. Thesaur. VI.

Not. Interim, circa dictum objectum, quod portio inferior non pertineat ad Placentulæ rudimentum, sed illam nil esse, nisi cruorem coagulatum, quem vix sine objecti læsione auferre potuissem.

N°. XLI. Phiala in liquore conservans Ovum muliebre fœcundatum & apertum, in quo nullum etiam Embryonis rudimentum inveni.

N°. XLII. Phiala in liquore retinens Embryonis Placentulam, quæ post annihilationem Embryonis per aliquot dies in utero remansit, unde non solùm aliam induit formam, verùm etiam durior facta, nil minus quam Placentulam repræsentat. Vide Tab. I. Fig. IV. Thesaur. VI.

N°. XLIII. Phiala liquore conveniente referta, in qua videre licet Embryonis, ut & Placentulæ rudimentum, pediculi aut seminis lactucæ magnitudine.

Not. 1. Quod Funiculi umbilicalis rudimento adhuc cohæreat; quod rudimentum fili tenuissimi tenuitatem adæquat.

2. Quod in illo tempore Embryones nobis occurrant instar rudis indigestæque molis, etiam Microscopiis Leeuwenhoekianis, quibus quoque utimur, hic cerni potest: Capitis enim, multò minus oculorum aut artuum, ne vestigium quidem videri potest; dicant, scribant, delineant itaque alii, Embryones paucorum, ut ajunt, dierum, manibus, pedibus oculisque instructos, nunquam autem ab illis fuisse visos, facile colligi potest, ex hoc sequentibus objectis. Ne dicam de iis, qui sibi persuadent se posse videre Embryones, capite & artubus instructos, idque in ovis mulierum.

Demon-

Demonstrent ejusmodi Scriptores talia objecta, ad quæ illorum figuræ sunt sculptæ, sicuti ego hic & alibi facio, & tunc calculum adjiciam illorum dictis factisque. Firmius & verius ratiocinatus est Vir pius Jobus Cap. X. ubi Deum alloquitur, dicens: *Nonne sicuti Lac mulsisti me, & sicuti caseum me coagulasti?* Revera in illo tempore, cum embryones sunt adeo exigui, comperio rudimenta nostra maximam habere analogiam cum coagulo lactis, & illud congruere cum hoc nostro objecto, videri hic potest.

3. Mihi aliquoties tradita fuerunt ejusmodi Embryonum rudimenta, quæ sub manibus meis liquefiebant, & sic in nihilum redigebantur; jam autem experior, quod si mox affundatur liquor meus, qui indurare objecta valet, illa ita posse conservari. Vide Tab. II. Fig. I. Thesaur. VI.

N°. XLIV. Phiala liquore repleta, continens Embryonis rudimentum, quod sine placentula, videndum hic exhibetur, (quia parentes placentulam auferri non tolerabant) anisi seminis magnitudine. Dictum Embryonis rudimentum, dependet à capillo, affixo rudimento funiculi umbilicalis, quod rudimentum funiculi admodum est crassum, pro proportione rudimenti embryonis.

Not. Me hoc, & præcedens objectum, in lucem edita, propriis & suspensis manibus tractasse, & secundinarum rudimenta aperisse, ita ut nullum supersit dubium, quin fuerint constituta, quemadmodum hic nobis occurrunt; & sicuti de præcedenti objecto, ita etiam circa hoc innuo, sc:, quod nullam formam humanam repræsentent in illo tempore; imò nisi ipsemet membranulas aperuissem, vix credere potuissem Embryones in illo tempore talem habere formam, qualem invenio, & hic per figuras exhibeo; ut autem hæc omnia in statu naturali conservarem, liquori requisito indidi, & sic remansêre sine ulla mutatione, quemadmodum in ædibus demonstro, & per figuras hic exprimi curavi. Vid. Tab. II. Fig. I. Thes. VI.

N°. LXV. Phiala liquore repleta, in qua continetur Embryo humanus hordei mundati magnitudine.

Not. 1. Funiculi umbilicalis rudimentum, in hoc objecto tenuissimum quidem, ast in eo occurrit hydatis, magnitudine capitis aciculæ, id quod pluries videre mihi contigit.

2. Placentulæ rudimentum, quamvis prodigiosæ videatur magnitu-

gitudinis, si ad molem embryonis conferatur, tamen considerandum totam illam molem, maxima parte cruorem esse coagulatum, tam firmiter dicto rudimento cohærentem, ut objectum prima fronte visum, facile nobis imponere posset.

3. In illo Embryone, nondum Caput, Oculi neque Artus visibilia. Vid. Tab. II. Fig. III. Thes. VI.

No. XLVI. Phiala liquore referta, in qua cernere licet Embryonis humani rudimentum paulo majus & crassius grano hordei non mundati, cum annexa Placentula. Vide Tab. II. Fig. IV. Thes. VI.

Not. 1. In hoc objecto, grano hordei non mundati magnitudine paulo majore & crassiore, rudimenta artuum in conspectum venire videntur, tanquam arenulæ majores, aut capitis aciculæ minimæ rotundæ.

2. In illo tempore Capitis discretio ab ulteriore corpore videri potest.

3. Oculi quoque jam sese videndos exhibent, tanquam puncta nigricantia.

4. Funiculi umbilicalis rudimentum, unciæ fere magnitudine.

5. Inter artuum inferiorum rudimenta, genitalium primordium propullulat; cujus autem sit sexus, discerni non potest, id quod nemini admirationi sit, quandoquidem in partu trimestri, nemo, nisi summa cum attentione, sexum discernere possit; & hinc ille dolus, sc: quod rarissime, si unquam, in maritorum, quamvis in rebus indagandis curiosorum, monumentis, reperies, Benevol. Lector. sc: quod uxores eorum enixa fuerint foetum trimestrem, imò & quadrimestrem, masculinum: tantam enim habent analogiam partes pudendæ utriusque sexus in illo tempore, ut id discernere sit difficile illis, qui de hac re non sunt moniti; itaque consultum duxi illud hic admonere.

No. XLVII. Phiala, in cujus liquore innatat Embryo, magnitudine dimidiæ unciæ, dependens à funiculo, tam crasso, ut Embryonis crassitiem fere adæquet; an à morbosa dispositione? artuum superiorum & inferiorum rudimenta sunt capitis aciculæ vulgaris magnitudine, & formâ fere æquales, capitulum, respectu corporis, maximum. Oculi distincte jam sensus incurrunt.

runt. Placentulæ rudimentum naturaliter conſtitutum. Vid. Tab. II. Fig. V. Theſ. VI.

N°. XLVIII. Embryo, unciæ circiter magnitudine, in liquore conſervatus, & à funiculo umbilicali dependens; circa artus, conſiderandum, ſc: quod ſuperiores, inferioribus longe perfectiores ſint, digiti enim manus luculenter videri poſſunt in utroque latere, in pedibus autem nulli adhuc digiti videri posſunt.

Præterea in Crure ſiniſtro necdum tibia neque pes extremus propullulant, ſed tantum conſpiciendum ibi ſeſe exhibet tuberculum, id quod pro femore habendum.

In ranis admodum familiare, ſc: quod artus anteriores ortu ſint priores, imò tanquam caudati ad tempus vivunt, donec pedes poſteriores emergant.

Notandum quoque, quod dictus Embryo mihi occurrat, tanquam ſexus fœminini, id quod plurimi non crederent, ſi ætatis provectioris Embryones haud viderint. Vid. Tab. III, Fig. II. Theſ. VI.

N°. XLIX. Phiala in liquore conſervans Embryonem aliquanto provectiorem & majorem, in quo omnes artus luculenter videri poſſunt, ne digitis & pupillis quidem in oculis exceptis. Vide Tab. III. Fig. III. Theſ. VI.

Dictum objectum exiſtimarem eſſe duorum circiter menſium, dico circiter, quando quidem impoſſibile eſt illud præciſe determinare, ſicut de hac re nonnihil fuſius diſſeram in fig. horum omnium explicationibus Embryonum, ubi omnes, tanquam ad manus, erunt.

Interim conſiderandum, non ſolùm hocce objectum, verùm etiam præcedentia naturalem conſervaſſe conſtitutionem, ne calore naturali quidem excepto, unde viſui admodum ſunt accepta; & quod in Embryonibus, unciæ magnitudine, reperiatur Epidermis, hic videre quoque licet.

N°. L. Foetus humanus duarum unciarum præter propter magnitudine, eodem modo conſervatus.

Not. cum mihi traderetur hoc objectum, abdomen inveni apertum, per quam aperturam exitum ſibi quæſivêre Inteſtinula, Omentum & Hepar, quæ nuda hic apparent.

N°. LI. Foetus humanus digiti maximi magnitudine membra-

næ Amnio, tanquam linteo tenuiſſimo involutus; ſequioris eſſe ſexus, nemo facile concederet, niſi inſequentes fœtus, paulo majores, inſpexiſſet, idque propter Clytoridis propendentiam; quæ ea in ætate conſiderabilis eſt.

N°. LII. Fœtus humanus, in liquore, uti præcedens, conſervatus, ejuſdem fere magnitudinis, cujus repentina mors haud fuit deploranda, quia in lucem veniſſet, non ſolum labio ſuperiore, verùm etiam palato fiſſo, & leporino.

Notandum interim, me neque hoc, neque alia objecta, quæ præter naturam ſunt conſtituta, ullis demonſtraturum, niſi hoc à me exigant, ne quis abhorreret à præparatis meis, quæ alias viſui ſunt gratiſſima: hoc enim majorem gratiam non conciliaret Theſauris meis, quam quidem inſpectio Theatrorum Anatomicorum variorum, in quibus horrenda viſui expponuntur, quæ potius ſepelienda, quam viſui exponenda.

Cum autem in ea ætate fœtus humani, tali affectu viſuntur correpti, conſiderandum, an in fœtu provectioris ætatis, cujus membra antea bene erant conſtituta, mutilari poſſint, dum in utero adhuc hærent, idque à terrore, aut aſpectu quodam horrendo? ad me quod attinet, lubenter hoc aliorum judicio relinquo, qui nil, niſi quod demonſtrare valeo in Theſauris meis, L. B. exhibere ſuſcepi, & hoc magis utile fore, exiſtimo.

N°. LIII. Fœtus humanus ejuſdem fere magnitudinis, qui non minus feliciter ſatis ceſſit in illa ætate; præcedente enim longe infelicius vitam tranſegiſſet, quia Pedes, brachia, manuſque incurvata, & contracta ſunt.

N°. LIV. Phiala, ut antecedens, in liquore continens fœtum ſequioris ſexus, trium circiter menſium cum dimidio, membranæ Amnio incluſum; in quo obſervandum, Clitoridem tantæ eſſe longitudinis, ut Penem exilem inter pedes repræſentet.

N°. LV. Fœtus humanus ſexus fœminini, ejuſdem cum præcedente circiter ætatis, eodemque modo in liquore nitidiſſime conſervatus.

N°. LVI. Phiala liquore repleta, in qua continetur fœtus humanus ætate nonnihil provectior, eſtque etiam ſequioris ſexus.

N°. LVII.

N°. LVII. Fœtus humanus maſculini ſexus quatuor circiter menſium, in liquore conſervatus, cujus caput tegitur membranula Amnio foetus vitulini, per quam innumera vaſa ſanguinea viſuntur diſſeminata; & hoc viſui admodum gratum.

N°. LVIII. Foetus humanus ſexus maſculini quinque circiter menſium, qui capite prono decumbit.

N°. LIX. Foetus humanus ſex circiter menſium, in quo Clitoridis prominentia ita eſt imminuta, ut ſexus facile dignoſci poſſit.

A latere Capitis in conſpectum venit Placenta Uterina, cui tanquam pulvinari innititur capite; ſiniſtrâ continet inteſtinula foetus humani immaturi, quæ nitidiſſime ſunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ.

Præterea Arteriolæ per Inteſtinula diſſeminatæ, diſtincte luſtrari poſſunt, præſertim illæ, quæ per tunicam communem reptatu longitudinali decurrunt.

N°. LX. Foetus humanus, ſequioris ſexus, ſeptem fere menſium, qui dormientis ſitum belle repræſentat, hujus caput coronatur coronâ ex herbis confectâ. Hæc omnia in limpidiſſimo liquore conſervantur.

N°. LXI. Foetus humanus, inter octo & novem circiter menſes geſtatus, cujus caput non ſolum ornatur corona ex herbis, fructibuſque, verùm etiam tanquam Botanologus, undique obſeſſus eſt herbis, floribus, fructibuſque, præſertim Africanis, Aſiaticis, Americanis, ſc: ramulis arboris Theæ, Nucis Moſchatæ, Cardamomi minoris, Caryophyllorum, Cinnamomi, foliis ſeminalibus Opuntiæ Americanæ, nec non ramulis Piperis nigri cum fructibus racematim diſpoſitis, quos ramulos piperis mihi liberaliter dedit Nobil. Vir D. D. Petrus de Wit, Societatis Indiæ Orientalis præfectus.

Cum autem varia animalcula inter plantas ſeſe continere ſoleant, ſic etiam hic in eadem Phiala, inter dictos ramulos, varia inſecta & animalcula continentur, ſc: Scorpiones, Serpentes, tam Aſiatici quam Americani, imò & Lacertæ, quarum una dicti foetus collum corripere videtur, unde foetus, quaſi perterritus, caput poſteriora verſus reflectere videtur.

N°. LXII. Phiala exigua in liquore continens fruſtula varia calculi humani nigerrimi, & ſubſtantia admodum mollia, ut

autem in mollitie sua conservarem, liquori indidi, & sic semper demonstrare valeo, nobis aliquoties occurrere Calculos molles; suntque ejusmodi Calculi pessimæ naturæ.

N°. LXIII. Uterus, qui revera prolapsus est, & ut detur occasio videndi, quo ritu hæc pars prolapsa constituta sit, liquori indidi, & sic conservavi. Vide Tab. IV. Fig. II.

Not. 1. Vitæ speciem præ se ferre dictum objectum.

2. Faciem exteriorem hujus objecti prolapsi, proprie esse tunicam interiorem Vaginæ, quæ simul cum Utero, in hoc affectu exit. Uterus verò, totus quantus ita absconditur à dicta membrana simul prolapsa, ut immediate de Utero nil videri possit quam solùm ipsius Os internum; Uterus autem non invertitur, sed solummodo descendit extra pudendum: Contra in Uteri procidentia, qui mox à partu, totus quantus aliquando ita procidit & invertitur, ut facies uteri interior, tunc fiat exterior. In hoc casu, si non statim reponatur uterus, mors ut plurimum instat. Vide ulterius hac de re Observ. meas Anat. Chir.

3. Hujus Uteri os internum admodum est inæquale à sulcis Cervicis internæ, qui à pondere & pressione uteri nonnihil in conspectum veniunt.

N°. LXIV. Phiala in liquore continens dentes fœtus humani jamjam nati, cum contento molli. In eodem liquore videri potest Vomer foetus humani albissimus.

N°. LXV. Portio Placentulæ uterinæ foetus humani, ceraceâ materiâ ita repletæ, ut ultimæ extremitates, tomenti instar nobis occurrant, nullis intercedentibus corpusculis, quæ Glandulæ dicuntur.

N°. LXVI. Phiala sicca, in quæ conservatur portio Membranæ, per quam Arteriolæ repletæ repunt, quarum ultimæ extremitates prima fronte visæ, macularum instar visui occurrunt, propter earum subtilitatem.

N°. LXVII. Phiala in liquore continens Embryonis Placentulam crassam duram & pyriformem.

Not. Ejusmodi objecta pyri formam non adipisci, quatenus sint Placentulæ, sed à sanguine aut cruore coagulato, quâ undique obsessa sunt; & sic nil minus, quam Placentulæ formam retinent, & minus caute pro molis obtruduntur nobis ab imperitis.

*N°. LXVIII. Phiala in liquore continens pudendum fœtus humani quatuor circiter mensium fœminini sexus; illud autem prima fronte visum, sexus masculini colem cum coleis suis, tam exacte mentitur, plurimis imposuerit, & hoc in ea ætate nunquam aliter vidi.

N°. LXIX. Thesaurulus ex ligno Indico confectus, in quo continentur quinque sceleta fœtuum humanorum, in hôc Thesauro VI. delineatorum; estque minimum adeò exile, ut difficillimum foret hoc minus conficere.

N°. LXX. Phiala in liquore conservans portionem Intestini Coli & Ilei, è corpore puerili desumptam.

Not. 1. Valvulæ Intestini Coli, in hac præparatione nobis occurrunt, ceu circulus rotundus; sc: cum Intestina non sunt inflata aut stercorosâ materiâ repleta, semper eo modo visui sese exhibent Valvulæ Coli; at cum à cibo aut flatu distenditur Colon adipiscuntur formam duarum Valvularum (quemadmodum Nob. Kerkringio demonstraveram, cum figuram illam publici juris faceret) ut regressum fæcum inhiberent.

2. Vermis prominet supra Coli Valvulas.

3. Phialâ inversa, Processus vermiformis videndum sese exhibet, & hæc omnia videntur adeo recentia, & naturali colore prædita, ut jamjam videantur è corpore esse excisa.

N°. LXXI. Phiala eodem modo conservans dimidiam partem unius protuberantia uteri vaccæ gravidæ, cui una ex Placentulis variis locis, adhuc cohæret; variis autem locis particulas ejusdem Placentulæ extraxi, ut cavitates profundæ, quæ tempore graviditatis in uteri protuberantiis inveniuntur, in conspectum venirent.

Not. Quod rami vasorum Placentam constituentium, profunde sese insinuent in dictas cavitates, ut venarum ramuli succum nutritium absorbeant, qui post Placentularum separationem copiose effluit, secus ac in gravidis mulieribus, in quibus tale quid non reperitur, & consequenter cum tali oeconomia haud convenit. Vide de hac Thesaur. V. fol. 16. & 17.

N°. LXXII. Phiala in liquore continens unam ex protuberantiis uterini vaccæ gravidæ, à Placentula liberatam, ut profundæ lacunæ, ramulos Placentulæ recipientes, visui distinctius occurrerent.

Nº. LXXIII. Phiala in liquore conservans portionem substantiæ corticalis Cerebri, illamque mere vasculosam esse luculenter hic & in præcedentibus Thesauris cerni potest.

Nemo hactenus, qui me, coelo sereno, convenit, de rei veritate dubitavit, sed uno ore omnes profitentur, se nunquam id fuisse credituros, nisi vidissent; visum quidem, non autem fidem illis dare possum, qui hanc rem in dubium vocare aut negare volunt, quia tale quid nunquam viderunt: accedant quicumque volunt, nullis denegatur inspectio aut visus, modo coelo sereno accedant, & oculos armatos, imo etiam inermes admoveant, res enim satis clara.

Si quis autem Thesauros in transitu percurrat, cœlo nubilo & pluvioso (quemadmodum quotidie magno numero ad me accedunt, quos inter multi obiter in hunc illumve Thesaurum oculos vertunt) impossibile foret talia indagare. Inter hos forte ille quoque fuit, qui incaute Clariss. Viro Schelhamero retulit, sese talem coagmentationem vasorum non potuisse deprehendere, cum illi corticalem substantiam demonstrarem.

Interim Clariss. Schelhameri, de re Anatomica longe meritissimi, Theses, ad meas venerunt manus, in quibus sequentia reperio. *Num verò corticalis substantia, ubi fit spirituum ex sanguine vel separatio, vel præparatio, ex meris arteriarum venarumque osculis* (ramusculis ego dixi, quorum extremitates molles & tomenti instar, tenues sunt,) *constet, ut nuper se conspexisse Cl. Ruyschius professus est, de eo judicium meritó suspendo. Neque enim capio, quomodo cinereus color ex vasorum congerie exsurgere possit, cum in Choroide plexu, qui ex hisce constat, nil ejusmodi deprehendatur, nec Microscopiis mollibus & per madorem lubricis corporis partibus plenam habeo fidem, Quin potius existimo, rationi magis esse conveniens, corpuscula statuere intermedia, quibus &c.*

Antequam Clar. Viro respondeam unum præmittere mihi visum fuit, sc: quod mihi animus sit, cum nemine ullam inire disputationem, ne distrahar ab ulteriore corporis humani investigatione, existimans me plus profecturum investigando, quam disputando; omnes interim ad visum provoco, invito, & si quis oculis mentis majorem fidem habere velit, quam oculis corporeis, per me licebit. Hisce præmissis paucis respondebo

1. Clar.

1. Clar. Vir dicit, se judicium suum suspendere de mea assertione, nempe Corticalis Cerebri substantiam esse vasculosam. Resp. hoc mihi neutiquam esse admirationi, calculum ipsemet non adjicerem, nisi detexissem & luculenter vidissem. Incredibile olim mihi quoque fuisset, si tale quid audivissem.

Sciat interim velim Clariss.Vir, quod nunquam incidissem in hanc dilucidationem, nisi perscrutando, aliam instituissem methodum, & neutiquam usitatam; vulgari enim modo impossibile est dictæ partis constitutionem explorare, in corpore jamjam denato, (sine prægressa præparatione nostrâ) uti facere solent Anatomici, idque solo cultro Anatomico, vel inutili coctione Cerebri in Oleo Olivarum, Terebinth. Lini &c.

Culter ineptus est, propter Cerebri mollitiem; per decoctionem in oleis immutatur substantia cerebri; hinc sibi persuaserunt nonnulli corticem esse glandulosum, & hoc typis non solum mandarunt, verùm etiam per figuras expresserunt ejusmodi chimæras, quibus rejectis, confugiendum ad aliam, magis securam, investigationis methodum, sc: per vasorum sanguineorum artificiosam repletionem ceraceâ materiâ rubrâ: quo facto, particula corticalis substantiæ auferenda, & à capillo suspendenda in liquore conveniente, postea, capillus digitis arripiendus, & sic sursum deorsumque movenda particula Corticalis Cerebri substantia; quæ à motu in liquore sese explicat, in infinitos ramusculos, tomenti instar tenues, attamen molles. Hanc methodum excogitavi non solum circa dictum corticem, verùm etiam in plurimis particulis corporis, qua sine, ut puto, impossibile est expiscari, qualis sint naturæ.

Quis unquam credidisset, tantam esse differentiam inter vasorum sanguineorum extremitates, quantam exhibui in præcedentibus Thesauris, nisi quis hoc domi meæ vidisset? Color substantiæ corticalis Cerebri in demortuis nobis occurrit cinereus, & ad hunc lapidem videtur sese offendere Cl. Vir, ego autem non; utrum rubescat in statu vivo, & sano, an verò coloris sit cinerei, haud disputabo; quicquid sit, hoc tantum regero, demonstrari posse extremitates arteriolarum, absque ullo intermedio, variis locis degenerare in vascula alterius naturæ; sic Arteriolæ Renales in ductus Bellinos, Spermaticæ in vascula seminis rudimentum conficientia, Arteriolæ in Cere-

bri

bri Ventriculis in Plexum Choroideum, ſic quoque Venæ lacteæ primi generis, in Venas lacteas ſecundi generis, id quod flatu, ſæpius expertus ſum, ſc: quod dictæ venæ ſint continuæ.

Imò Arteriæ per Placentam diſſeminatæ, (vel potius quæ, ſimul cum Venis, Placentam conſtituunt) continuæ quidem ſunt cum ramis Iliacis foetus, tamen in Placentæ conſtitutione, degenerant, & fiunt alterius naturæ; nam à Venis Placentæ, vix ac ne vix quidem diſcrepare videntur tenuitate, ita ut hic denuò vaſorum mutatio ſit conſideranda; jam autem exiſtimo ab mutatione extremitatum Vaſorum, eorumque diverſo reptatu, & conſtitutione, dependere humoris, ſanguinis, ſalivæ, lactis, ſeminis, &c. elaborationem, & ſegregationem, non autem in aliis particulis, aut diverſa pororum conſtitutione nuſquam viſui expoſitis.

Prout jam contenti, ſic etiam continentis color, variis locis, nobis occurrit, Bilis in Veſicula, ut & in Poro bilario, flaveſcens, eodem colore inficit Veſiculam, & Porum bilarium: Seminis rudimentum in vaſis, teſticulorum ſubſtantiam conſtituentibus, coloris eſt cinerei, unde Vaſcula ipſa eodem colore ſunt perfuſa & imbuta, tamen dicta vaſcula continua ſunt cum Arteriolis ſpermaticis, nullis intercedentibus Glandulis aut alia ſubſtantia viſibili: ut brevis ſim, exiſtimo arteriarum extrema in corticali ſubſtantia eſſe conferenda cum floribus braſſicæ floridæ: caulis ut & folia ad terram ſaturatiore viriditate ſunt prædita, quam in parte ſuperiore, caulis tandem in faſtigio degenerat in flores riveos, flores continuant cum caule, ſed non ſolùm caule teneriores ſunt, verùm etiam alterius naturæ & coloris, ſic etiam cortex cerebri, (qui revera nil, niſi Arteriolarum extremitates) conſiderandus eſt, tanquam flores dictorum Vaſculorum. Hinc, uti ſuperius innui, tanta etiam differentia aut diſcretio inter vaſorum extremitate hujus, & illius loci, quæ certe haud fruſtra, ſi enim Arteriæ ſolummodò inſervirent, ſanguis deferendo ad partes, uti hoc tempore creditum, & inconcuſſum fuit, quare tunc non eſſent uniformes & ejuſdem reptatus in ſuis extremitatibus?

Si Corticalis Cerebri ſubſtantia in ſtatu ſano & vivo, coloris ſit cinerei, quod non nego, tunc tali imbuitur colore à liquore

liquore contento; in furibundis, & in maxime iratis, in Phrenitide, & Cerebri inflammatione verosimile est, corticem esse rubicundum, propterea quod sanguis Arteriosus, maximo impetu, ultra terminum propellitur, ut loco contenti coloris cinerei, jam arteriolarum extrema contineant sanguinem rubicundum & floridum; simili modo, si ceraceâ materiâ rubrâ Arterias Carotides repleo, integer cortex colore rubicundissimo perfunditur, idque absque ulla extravasatione, quod certum est indicium, corticem constitutum esse ex extremis Arteriolis, suntque non solùm oculis armatis, verùm etiam inermibus visibiles; hæ autem propter tenuitatem, & mollitiem discrepant, ab iis Arteriolarum extremis, quæ per musculos, imò varias corporis partes, sunt dispersa.

Cum dico corticem ex Arteriolarum extremis constare, rogabit forsan aliquis, an non simul ibi reperiantur Venarum extrema, ut superfluum regerant? Resp. mihi hactenus impossibile fuisse, Venularum ultimas extremitates in Corticali substantia demonstrare; in nostra repletione Arterias arripio, easque lento gradu absque ulla vehementia, repleo, & si totus cortex summa rubedine afficitur, sine visibili Venularum repletione, verosimile mihi videtur superfluum regredi ad Venulas, antequam Arteriolarum ultimæ extremitates producuntur, corticemque constituunt.

Dico mihi hactenus impossibile fuisse venularum extremitates in cortice detegere, & verosimile esse regressum sanguinis superflui fieri antequam cortex constituatur. Verbum *verosimile* satis indicat me hoc nolle mordicus defendere, nam præcise determinari non potest ubinam hoc fiat, in repletione enim arteriarum, replentur ut plurimum quoque venæ, & vice versa, ita ut impossibile videatur præcise dicere, quomodo res sese habeat.

Hisce finem imponam, ne nimia prolixitate ab instituto distrahar, omnia enim mea curiosa Anatomica intra 40 Annos collecta, quæ in sexdecim Thesauris Anatomicis reperiuntur, forma Catalogi tantum describere mihi proposui iisque absolutis, me (volente Deo) libenter conferrem ad descriptionem meorum Thesaurorum Animalium, insectorum Marinorumque &c. qui Thesauri magno quoque sunt numero.

Nº. LXXIV. Phiala in liquore continens unam ex protuberantiis uterinis vaccæ gravidæ, quam una ex Placentulis uterinis exceperat.

Not. 1. In illa protuberantia innumeros & profundissimos semper reperiri sulcos, in quos sese insinuant ramuli vasorum sanguineorum placentam constituentium.

2. In dictis finibus colligi succum nutritium fœtus, qui ab extremis Venis recipitur, & ad fœtum deducitur, secus ac in homine; Uterus enim humanus ejusmodo sulcis destituitur. Vide Thesaur. V. ubi fusius de hac re agitur.

Nº. LXXV. Phiala liquore referta, in qua alia portio Corticalis Cerebri substantiæ, in ea non minus videri potest, illam mere esse vasculosam.

Nº. LXXVI. Phiala sicca, & in ea, Intestinula tenuia fœtus, nitidissime repleta, & præparata.

Nº. LXXVII. Plexus Choroidei portio, in liquore conservata, quæ rubicundissima propter Arteriolarum cerebri repletionem,

Nº. LXXVIII. Infantis auricula viventis speciem referens.

Nº. LXXIX. Hominis Pia mater integra, in liquore conservata, cujus vasa ut & minutissima vascula Arteriosa sunt repleta materiâ ceraceâ rubrâ.

Not. 1. Omnes fere Arterias, quibus superbit Pia mater, deorsum tendere, ut constituant corticem, hic videre licet, suntque earum ramusculi tam numerosi, ut nemo sine admiratione illud in hoc & præcedentibus objectis aspicere possit.

2. Pia mater variis locis solito crassior hic occurrit, id quod in aliis membranis non raro quoque contingit.

Nº. LXXX. Phiala in liquore continens Vaginam uterinam ovis, in qua triplex vel quadruplex angustatio ceu ora.

Nº. LXXXI. Placentula uterina, è cujus medio à funiculo umbilicali dependet Embryo humanus, semiunciæ magnitudine.

Not. 1. Capite destituitur, utpote abscisso, in apertione membr: Placentulæ forcipis ope.

2. Artus inferiores æmulantur capita minimæ aciculæ absque ulla discretione femoris, Tibiæ aut Pedis extremi.

3. Funiculus umbilicalis pro proportione Embryonis admodum crassus.

4. Quam-

4. Quamvis Placentula, aut rudimentum Placentulæ, hic ſatis magna & craſſa occurrat, conſiderandum denuò, ut ſupra innui, ejuſmodi placentulas ut plurimum multo ſanguine grumoſo & coagulato undique eſſe obſitas, illudque hic etiam locum habere, videri poteſt.

5. Monendos hic eſſe exiſtimo illos, qui Medicinæ ſtudiis incumbunt, quod plurimi olim fuerint decepti, cum vocati ad puerperas, quæ à duobus menſibus uterum geſſerant, & abortum paſſæ erant, poſtquam in partu ejuſmodi rudimenta Placentularum expulerant, quæ magnæ molis videbantur, fœtus exſpectabant, talibus Placentulis reſpondentes, ita ut medicamenta exhibuerint ad fœtus expellendos, idque in puerperarum detrimentum, cum interim placentulæ per ſe conſideratæ, minutiſſimæ & multo cruore obſitæ eſſent; quarum Embryones in nihilum redacti ſunt, aut in liquorem diſſoluti.

N°. LXXXII. Magna Venæ Portæ portio, in liquore conſervata, poſt præparationem tam artificioſam, ut extremitates oculos allicere debeant; utpote adeo ſubtiles, & tamen repletæ, ut dicere auſim, me nunquam tale quid vidiſſe.

Not. 1. Me in illa præparatione nil Glanduloſi aut Parenchymatoſi offendiſſe, ſuntque ultimæ extremitates faſciculoſæ tenues & ſuccoſæ, & ceu in aliud eſſe mutatæ, tamen cum ramis Portæ continuæ, & ceraceâ materiâ repletæ, ſine ulla extravaſatione.

Eodem modo res ſeſe habet, circa ramuſculos Venæ Cavæ per Hepar diſperſos, id quod in præcedentibus Theſaur. ut & litteris reſponſoriis demonſtravi, & in ſequentibus ulterius demonſtraturus ſum.

Hi autem ramuſculi Portæ & Cavæ circa eorum ultimas extremitates ita inter ſe combinati & diſpoſiti, ut illud, quod Veteres dixerunt parenchyma, & neoterici Glandulas, iſtis extremitatibus faſciculoſis competat.

Fateor, quod olim, præjudicio captus, in dicto errore diu quoque hæſerim. Ab hinc annos quadraginta in uſum Clar. viri D. van Horne, Præceptoris mei (dum viveret) venerandi, aliquoties Jecinora reddebamus excarnia (uti loquebamur) quomodo vero illud? omnes extremitates ultimæ unguibus, cultro obtuſo, aliiſque inſtrumentis, auferebantur, ſicuti hoc conſtat ex non-

nullorum figuris, ut & ex præparatis meis, ante quadraginta annos confectis; jam verò nostra methodo, ne hilum quidem aufero, & sic extremitates fasciculosas & succosas, quas pro Glandulis habuerunt Neoterici, demonstro.

Clar: D. Schelhamerus oppugnare videtur systema nostrum, circa ultimas extremitates vasorum sanguineorum, *ubi dicit, Nec microscopiis in mollibus & per madorem lubricis corporis partibus plenam habeo fidem.*

Breviter regeram Cl. viro, sc: quod ipsemet haud plenam habeam fidem, in indagandis partibus mollibus & per madorem lubricis, sine prægressa præparatione; si quis Cerebrum; quæ pars admodum mollis, ad incudem revocat, absque prægressa præparatione & modica induratione, vasorumque artificiali repletione, difficillimum atque impossibile illi erit, veram constitutionem expiscari, saltem uti reor. Quicumque hæcce mea præparata viderunt oculis neutiquam armatis, unanimiter confessi sunt, sese luculenter vidisse, id quod statuo, præsertim qui cœlo sereno me convenerunt.

Sciat itaque velim, Cl: Vir, quotiescunque in meis scriptis dixerim me hæc & alia luculenter microscopii ope vidisse, id tantum attribuendum esse meæ senectuti, qui jam annum sexagesimum septimum agens, oculis meis non peperci: alii autem, quorum oculi magis lyncei sunt, illa luculenter videre possunt, absque microscopiis.

N°. LXXXIII. Fœtus humani vesica urinaria, quam à parte Penis aperui, molliter bombace replevi.

Not. 1. Utramque Arteriam umbilicalem à latere vesicæ consitam, ceraceâ materiâ replevi.

2. Urachus inter dictas Arterias hic visibilis, cæcus tamen in sui extremo, & nulla apertura præditus, quamvis hoc aliqui sustineant.

3. Umbilici rudimentum, portio funiculi umbilicalis, nec non arteriarum reptatus per vesicam hic cerni possunt.

N°. LXXXIV. Uterque Ren fœtus humani.

Not. 1. Membrana adiposa, qua involuti sunt Renes, mentitur mere glandulosa, & facile imponeret minus peritis.

2. Arteriolæ ceraceâ materiâ flavâ repletæ, & inter cellulas adiposas repentes, visum alliciunt.

N°. LXXXV.

N°. LXXXV. Phiala in liquore continens Uterum muliebrem, cujus os internum adeò anguſtum, ut ne caput quidem aciculæ minoris admittere poſſit.

Not. 1. Iſthæc morboſa conſtitutio organica inter infœcunditatis cauſas quoque recenſenda.

2. Fimbriæ ductus Ovarii, ſeu Tubæ fallopianæ conſpectiores in uno latere.

N°. LXXXVI. Phiala liquore repleta, in qua conſervata Uterus muliebris, cujus os internum naturaliter eſt conſtitutum.

N°. LXXXVII. Phiala in liquore continens Uterum muliebrem, ſecundum longitudinem apertum, ut Uteri cavitas, nec non cavitas Cervicis interni conſpici poſſint.

Not. 1. Expertiſſimus Anatomic. Regnerus de Graaf, qui in conſcribendis partibus generationi inſervientibus, palmam aliis præripuit, in delineatione cavitatis Cervicis internæ, mihi tamen haud ſatisfecit, quapropter illum nova delineatione dilucidare conſultum duxi. Vide Tab. IV. Fig. III. Theſ. VI.

2. Quam craſſum exiſtat os uteri internum, videri hic poteſt, utpote ſecundum longitudinem diſſectum, præterea oculos incurrunt juga ſeu ſtamina lata, in cervice interna ſita.

N°. LXXXVIII. Maxima portio Venæ portæ, ceraceâ materiâ repleta, cujus extremitates tam exquiſite ſunt conſervatæ, ut ne quidem extremum ſuccoſum deficiat; in tali præparatione, præter ſanguinem, nil eſt ablatum; nullis occurrentibus ita dictis Glandulis aut Parenchymate.

N°. LXXXIX. Phiala in liquore continens Portionem magnam Funiculi umbilicalis fœtus humani, cujus Arteriæ, ut & Venæ, repletæ ſunt ceraceâ materiâ, ut horum vaſorum ſitus & reptatus luculentiſſime cerni poſſint.

Not. Interim hoc objectum vitæ ſpeciem repræſentat.

N°. XC. Embryonis Placentula, cujus ſuperficies, Embryonem reſpiciens, globulis rotundis, referta eſt. Vid. Tab. III. Fig. VII.

Mirari ſatis nequeo, Placentam non ſolùm, verùm etiam funiculum umbilicalem tot degenerationibus eſſe obnoxia in ſtatu morboſo, ſicuti in Theſauris præced: notavi, & in ſequentibus notaturus ſum, de quibus hactenus nil fere legi in Auctoribus.

Nº. XCI. Os Uteri apertum, ut oris non solùm, verùm etiam Cervicis interni constitutio cerni possint, quæ cum objecto, Nº. LXXXVII prorsus conveniunt, ita ut dubitandum non sit de veritate circa ea, quæ eo loci dixi.

Nº. XCII. Phiala in liquore continens fœtus humani Pulmonem, inter cujus lobos Cor, Pericardio involutum, situm, ut & constitutionem naturalem obtinet.

Not. 1. Pulmonis divisionem ordinariam in lobum dextrum & sinistrum non solùm, verùm etiam lobi dextri subdivisionem in lobulos tres, sinistri in duos, & horum omnium in lobulos millenos, hic videre licet.

2. Arteriæ, per Pericardium disseminatæ, hic sunt repletæ, ita ut distincte videri possint, imò pulmonem & Cor, vitæ speciem repræsentant.

Nº. XCIII. Phiala in cujus liquore videri potest, rudimentum Placentulæ Embryonis humani minutissimi, cui connectitur Funiculus umbilicalis, in cujus extremo Embryonis rudimentum quidem cohæret, sed maxima parte liquefactum & in nihilum redactum est, propterea quod nimis diu retinuerunt, antequam mihi traderent.

Nº. XCIV. Magna portio Cerebri humani, lapidis instar à me, ante annos triginta indurata, absque decoctione.

Not. 1. Hominibus admirationi est, Ligna & alia in hoc vel illo fluvio lapidis duritiem acquirere; magis autem illis admirationi sit, Cerebrum, substantiam admodum mollem, lapidis duritiem acquirere, idque liquoris nostri ope, neque solùm talem acquisivit duritiem, verùm etiam lapidis scintillantis instar fulget.

2. Isthæc præparatio, ante triginta sex annos, à me facta, & qui post me venient hocce objectum per mille & plures, ut credo, annos conservare poterunt, sine ulla corruptione; tali enim modo præparata incorruptibilia sunt.

Nº. XCV. Phila in liquore continens Testiculum humanum, peculiari modo dissolutum.

Nº. XCVI. Phiala sicca, & in ea, portio spinæ dorsi alicujus animalis ex India mihi allata, cujus vertebræ inter se ita cohærent, absque ullis adminiculis ligamentosis aut ancylosi. Interim dicta portio Spinæ quaquaversus, mobilis est, tanquam in corpore vivo.

Nº. XCVII.

N°. XCVII. Facies cujusdam juvenis vitæ speciem repræsentans.

Not. Labia non solùm, verùm etiam Genæ rubent.

2. Prolabia destituuntur epitheliâ, unde sericum villosum repræsentant.

N°. XCVIII. Phiala in liquore conservans Embryonis Placentulam, tanquam in aliud Esse mutatam, & oblongo-rotundam, duram, quales olim pro molis habuerunt.

N°. XCIX. Phiala, in qua conservatur embryo magnitudine grani hordei mundati, induratus, cum annexo Placentulæ rudimento, à quadraginta annis conservatus, quem mihi dono dedit D. Dr: Helvetius, Medicus apud Hagienses celeberrimus.

N°. C. Phiala in liquore continens Placentulam fœtus humani trium circiter mensium, cujus magnitudo ab annexo sanguine coagulato valde aucta, id quod in illo tempore, uti supra innui, sæpe contingit, ideoque caute judicandum, cum ejusmodi Placentulæ nobis occurrant, ne perversum feramus judicium de tempore, à quo imprægnata fuit mater.

N°. CI. Placentula fœtus hum: in liquore contenta, IV. circiter mensium, quæ per aliquot tempus in Utero fuit relicta, post Embryonis exclusionem aut annihilationem, unde ceu in globulum rotundum, nulla cavitate præditum, mutata est, & sic nil minus, quam Placentulæ constitutionem retinuit.

N°. CII. Placentula fœtus humani, trium fere mensium, in liquore conservata, quæ ab aliquo tempore in Utero hæsit, post fœtus exclusionem.

Not. 1. In hac Placentula, quod illi multum sanguinis coagulati quoque adhæreat.

2. Extremitates vasorum sanguineorum variis locis rudimentum hydatidum repræsentant, & sic in extremitatibus videmus annexos varios globulos minutissimos ceu arenulas. Vid. Tab. V. Fig. III. & IV. Thes. VI.

N°. CIII. Phiala in liquore continens Placentulam humanam cum annexo sanguine coagulato, quæ degeneravit in majorem & magis luculentam mutationem, nempe in hydatides. Vid. Tab. V. Fig. V. Thesaur. VI.

N°. CIV. Phiala in qua continetur portio, Placentæ Uterinæ humanæ, quæ tota est in hydatides.

Not.

Not. Quamvis fere incredibile ſit integram Placentam, quæ nil niſi vaſa ſanguinea, poſſe degenerare in hydatides, ſc: vaſa majora, minora, minima, tamen à veritate haud eſſe alienum edoctus ſum, & à multis annis illud quoque publici juris feci, adjectis figuris Vide obſerv. meas Anatomico-Chirurg. pag. 44 Fig. 34. & 35. eo tempore in nullo auctore de hac re legeram, multo minus figuras hujus rei videram, poſtea autem vidi figuras ab alio expreſſas, & ſecundum meas factas, non nihil tamen ſtudio mutatas, ſine ulla mei mentione, ſed tranſeant illa cum cæteris erroribus, ab illo commiſſis; quo autem modo hæc vaſa ſanguinea in hydatides poſſint mutari, ſupra innui, ſc: inter vaſorum ſanguineorum tunicas, reperitur & tunica cellulofa, cujus cellulæ in ſtatu præternaturali ſi repleantur latice aquoſo, cavitas vaſorum ita premitur ut nihil cavitatis ſupermaneat, & ſic obliterantur non ſolùm minora, verùm etiam majora vaſa.

N°. CV. Phiala in liquore continens Os petroſum, ita præparatum, ut non ſolùm tres canales oſſei, verùm etiam veſtibuli cavitas videri poſſint, modo ad candelæ aut ſolis lucem objectum admoveatur, id ſine Canalium læſione.

Præterea Cochlea luculenter hic quoque ſeſe videndam exhibet.

N°. CVI. Phiala liquore referta, & in ea Stomachus pueri, cujus Arteriæ ſunt repletæ ceraceâ materiâ alba, in ejus medio occurrit repletio cujuſdam ramuli arterioſi artificioſiſſima, rete mirabile repræſentans: Interim dubitandum non eſt, quin omnes ramuli arterioſi ita ſint conſtituti, quamvis hic non appareant, idque propter repletionem imperfectam.

Notandum quoque reptatum harum Arteriolarum longe differre, ab eo, qui eſt in Arteriis Renalibus, Lienalibus, placentula, & hoc conſideratione dignum eſſe cenſeo

N°. CVII. Teſticulus humanus peculiari modo *diſſolutus*, & in liquore conſervatus.

N°. CVIII. Hepar fœtus excarne, uti perverſè & abuſivè loquimur: in Hepate enim nil carnoſi, glandulofi aut parenchymatoſi, ab extremitatibus vaſorum diverſi.

Not. Extremitates ultimæ Venæ Portæ, oppido quam bene hic ſunt conſervatæ, non autem Cavæ.

N°. CIX.

N°. CIX. Phiala in liquore continens portionem Corticalis ſubſtantiæ Cerebri humani, à capillo dependentem, in qua vaſculorum conſtitutio videri poteſt.

N°. CX. Brachium infantis, vitæ ſpeciem repræſentans, & inter digitos manus continens portionem Thoracis ſui, aut alterius infantis, hujus Muſculi tam rubicundi, ut in corpore vivo rubicundiores non appareant.

N°. CXI. Phiala ſicca, in qua Muris ſceleton nitidiſſimum, & tam ſubtiliter confectum, ut oſſicula auditus in oſſe petroſo videri poſſint.

Dictum ſceleton uni ex poſterioribus pedibus inſiſtens, absque adminiculo æneo, aut ligneo, quaſi ſaltare videtur pede unico.

N°. CXII. Phiala in liquore continens portionem Tunicæ interioris Uteri bovini , quæ degeneravit in globulos rotundos, parvos, duriuſculos, idque, ut ego ſtatuo, à vaſculorum ſanguineorum obſtructione in ſuo extremo, uti antea in aliis objectis, & poſthac variis in Theſauris exhibiturus ſum.

N°. CXIII. Phiala continens Renem Caninum, cujus ſubſtantiâ interiore, (quæ nil niſi vaſa) planè conſumptâ, cavitas ejus Vermem continet longum.

N°. CXIV. Phiala in liquore conſervans portionem Teſticuli ovini diſſoluti, qui magnam habet analogiam cum Teſticulo humano diſſoluto.

N°. CXV. Os humanum, utrumque Labium, cum annexa portione Malæ.

Not. 1. Anterior pars prolabii inferioris, Epithelia adhuc eſt obducta, poſterior pars verò deſtituitur illâ, ita ut in objecti parte poſteriore Papillæ nerveæ, ſericum villoſum repræſentantes, videri poſſint, ſecus ac in parte anteriore.

2. Integumentum, quo genæ obducuntur internè, non eſt membrana vera, uti nonnulli autumant, ſed cum prolabiis hoc commune habet, ſc: quod dictum integumentum ſit Epithelia, producta ex nervorum extremis, id quod in Epidermide locum quoque habere experior. Hinc fit, quod Epithelia Genarum læſa , nullum excitat dolorem, quemadmodum in Epidermide.

N°. CXVI. Phiala in liquore continens portionem Linguæ vitulinæ, cujus Papillæ linguales rubicundiſſimæ, propter

Arteriolarum repletionem, quibus Arteriolis scatent papillæ.

N°. CXVII. Portio Pulmonis humani in liquore conservata, cujus color rubicundus exactissimè est conservatus.

Not. Me variis locis, membranam amicientem separasse, partim ut constitutionem membranæ, partim vasorum sanguineorum copiam, ut & cursum atque reptatum naturalem exhiberem: Eum in finem cellulæ intactæ sunt relictæ, ut earum constitutio naturalis in exspiratione videri possit.

N°. CXVIII. Portio Mesenterii, quæ hic vesicularis apparet, propter Tunicæ ejus cellulosæ repletionem ab aëre, idque ab indispositione, quam contraxit objectum ante mortem.

Not. 1. Mesenterium duplici membrana constare, nemo ambigit, ego statuo & demonstro præterea tertiam membranulam, quam cellulosam denomino, sitam inter Mesenterii duplicaturam, quæ constituitur ex millenis cellulis, quæ non apparent, nisi flatu, vel aqua repletæ, oculos incurrant; in statu autem naturali non comparent, quamvis in obesis pinguedine repleantur, & tunc membranula isthæc cum membrana adiposa, sub cute sita, plane convenit.

2. In hoc objecto non solùm apparent dictæ Cellullæ, verum etiam flatu à morbosa constitutione repletæ, & corpore exemptæ, rotunditatem sphæricam retinuerunt, idque propter liquorem, in quo natant, id autem fieri non posset, si eximerentur.

3. Quam utile sit, objecta in liquore conservare, & in publicis demonstrationibus Anatomicis exhibere, hæc & alia satis superque indigitant, ita ut immeritò meum institutum improbaverint olim varii, cum hoc in usum revocarem.

N°. CXIX. Phiala in liquore continens unam atque alteram Vertebram Thoracis fœtus humani, quibus connectitur portio diaphragmatis, ut & uterque Ren: suntque hæc omnia tam nitidè conservata, ut jamjam è corpore videantur exempta.

Not. 1. Superficies utriusque Renis inæqualis, unde Renes ceu in varias particulas subdivisi videantur, & hoc in illa ætate semper contingit.

2. Reni sinistro incumbit Ren succenturiatus, tanquam cupula glandi.

3. Renes succenturiatos affigi, mediante membrana adiposa, Diaphragmati, hic cerni potest.

4. Quod

4. Quod ſubſtantia interior Spinalis Medullæ, corticalis ſit, & ex vaſis ſanguineis, præſertim arteriolis conſtet, in hoc, & aliis quoque objectis, â me conſervatis, videre licet.

N°. CXX. Phiala ſicca, & in ea Placentula, pro Embryonis magnitudine (uti olim putavi) prodigioſa, cui annectitur, ope Funiculi umbilicalis, Embryo ſemi unciæ magnitudine, qui natus eſt ſex horis poſt partum fœtus maturi novem menſium, ſuperfœtationis exemplum infallibile, de hoc partu legi poteſt in obſervationibus meis Anatomico-Chirurgicis A. 1691. in lucem editis, ubi ſequentia ſimul cum figura, fol. 21. exſtant.

Uxor cujusdam Chirurgi Amſtælodamenſis Anno 1686. *infantem robuſtum & viventem peperit; ſex horis poſt hunc partum, enixa quoque Embryonem, cujus formam & magnitudinem Vide his. Fig. XV. in hoc Embryone notatu dignum fuit, quod Funiculus umbilicalis tot hydatidibus eſſet refertus, ut totus videretur concatenatio Veſicularum, aqueo humore refertarum, unde hoc?* &c.

Ex deſcriptione Placentæ, quam prodigioſæ magnitudinis eſſe ſtatui, patet, me quoque fuiſſe deceptum, ſc: quod eo tempore pro Placentula, ſimul ſanguinem coagulatum habuerim, cum contra Placentulæ Embryonum in tali ætate admodum exiles ſunt.

Notandum præterea huncce Embryonem ſiccum & intus repletum eſſe ceracea materia, ſine qua, debitam & naturalem magnitudinem ſervare haud potuiſſem in exſiccatione.

N°. CXXI. Phiala in liquore continens lamellam Cerebelli humani, cujus cortex, repletus materiâ ceraceâ, rubedinem induit; medullaris verò ſubſtantia colorem album retinuit.

N°. CXXII. Phiala ſicca, in qua cernere licet ſceleton muris nitidiſſimum, quod uni poſteriorum pedum inſiſtit, & uno anteriorum continet ſetam, cui agglutinatus eſt dens Araneæ Americanæ magnitudinis prodigioſæ.

N°. CXXIII. Phiala ſicca, & in ea, cutis Capitis hominis, cujus Arteriæ ſunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ, idque tam artificioſè, ut ne minimus quidem ramulus videatur intactus, unde tota cutis, ceu inflammata nobis occurrit.

Interim conſideratione dignum cenſeo, dictam cutem retinuiſſe, in ſua exſiccatione, figuram ſcutellæ ſine rugis.

N°. CXXIV. Os temporum in duas partes diviſum, in quarum primâ & exteriore, quæ Os ſquamoſum dicitur, membrana

 Tympa-

Tympani sese videndam exhibet, innumeris Arteriolis superbiens, huic annectitur adhuc manubrium Malleoli, & Malleoli Incus.

Notandum quoque dictam membranulam in medio esse pertusam, id quod contra naturæ leges.

N°. CXXV. Cor humanum balsamo nostro induratum & ita præparatum, ut per æva conservari possit.

Not. 1. Omnia vasa, & præsertim Arterias, ceraceâ materiâ rubrâ leviter ita esse repletas, ut ultimæ extremitates, tomenti instar tenues, ceraceæ materiæ transitum admiserint per Cordis substantiam musculosam, idque sub forma nubeculæ, quod visui pulchrum.

2. In illa leni repletione ceraceâ materiâ nullo modo extravasationem præternaturalem causata fuit; tunc enim non in forma nubeculæ, sed in forma globulorum visui sese exhibuisset dicta materia.

3. In statu vivo & sano, credibile sanguinem quoque ex extremis Arteriolis exprimi, extra sua vasa arteriosa, in forma seri sanguinis. Cum enim Arteriæ sint destinatæ musculis devehendo succum alibilem, relinquere debet vascula dicta. Suntque hæ ultimæ extremitates aliter dispositæ, quam quidem in Hepate, aut Liene, non solùm ratione cursus, verùm etiam substantiæ & dispositione vid. Tab. V. fig. VI.

4. Dispositio Arteriolarum per tunicas Arteriæ Carotidis distributarum, videri hic nitidè quoque potest, ut &.

5. Aortæ truncus, tres ramos sursum emittens, nec non cæteri trunci Venæ pulmonalis, Venæ cavæ, Coronariorum &c, in naturali situ.

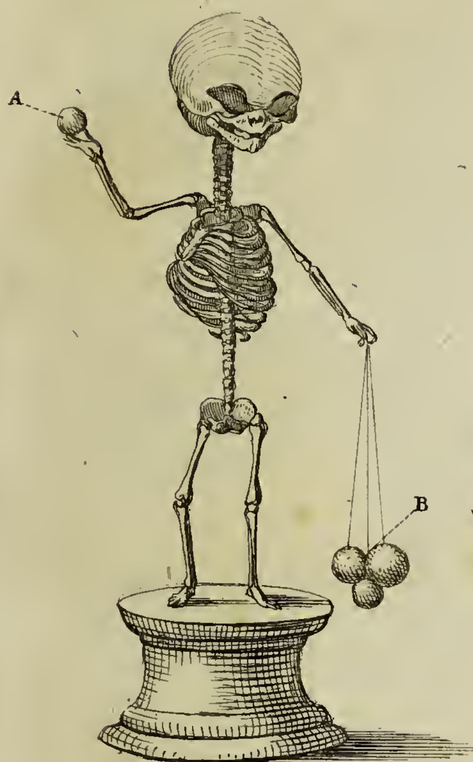
6. Auriculis Cordis eadem materia rubra repletis, naturalis figura visui exhibetur. Vid. cætera B. Lector in Thesauro III. & præsertim in IV, ubi delineationes Cordium repræsentavi, ne Arteriolarum quidem extremis neglectis.

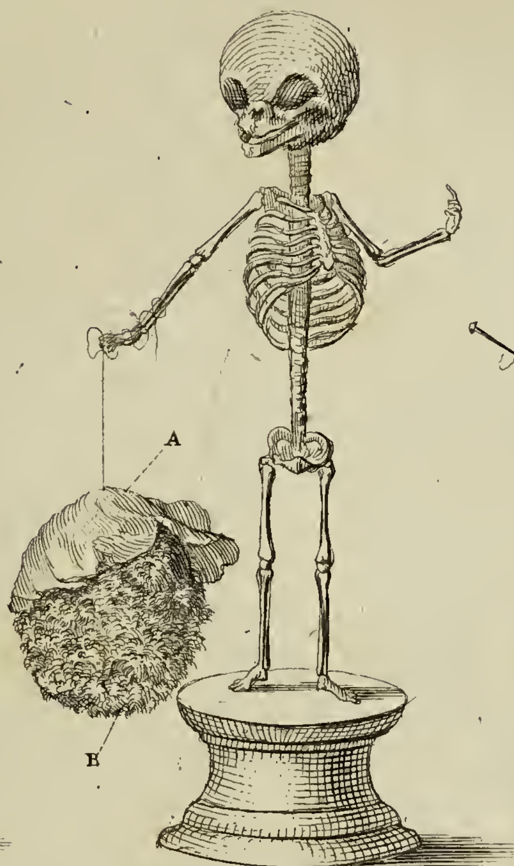
EXPLICATIO

Figurarum Thesauri Anatomici VI. TAB. I.

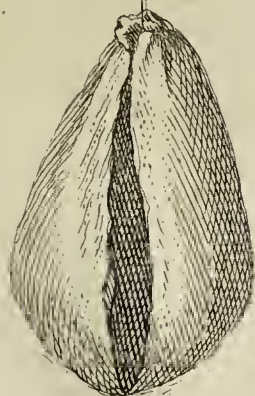
Fig. I. SCeleton Humanum repræsentat, magnitudine digiti minimi, cujus dextra continet Ovum muliebre non fœcundatum, & Litt. A notatum. Sinistra autem tenet ope capillorum, tria ova muliebria diversæ magnitudinis.

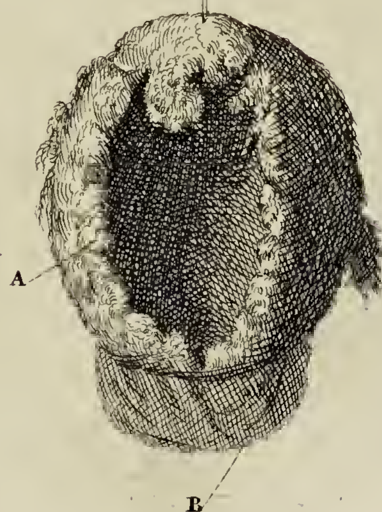
Fig. II.

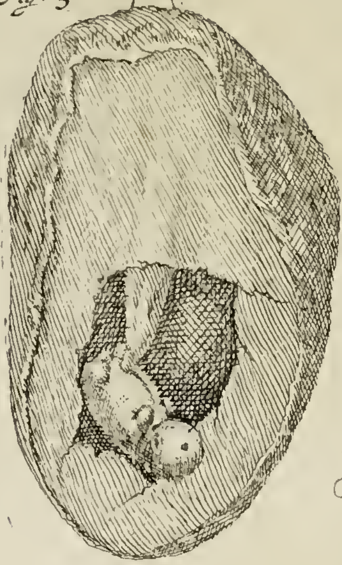

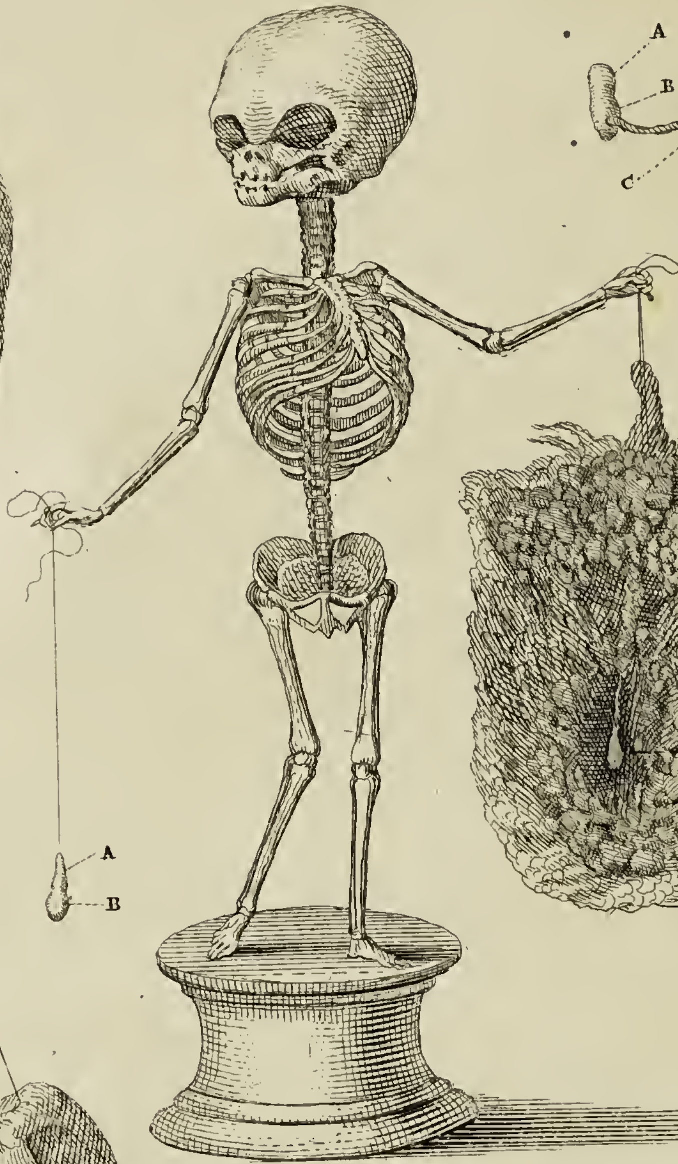
Neerd. Taf. 93. C Huijberts. ad vivum Sculp:

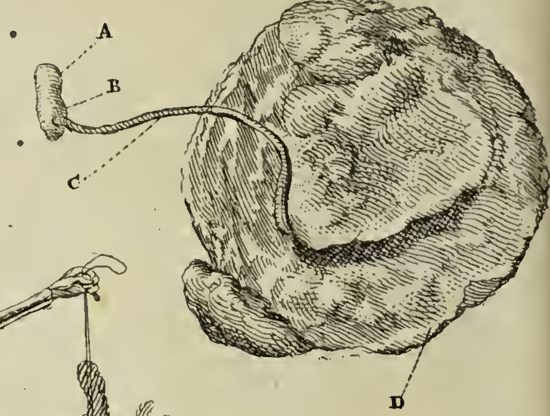

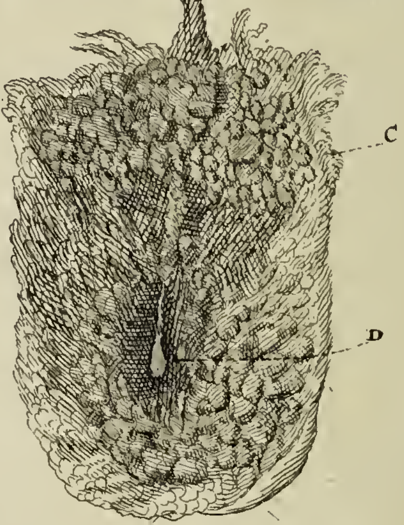
THES: VI.

TAB. II.

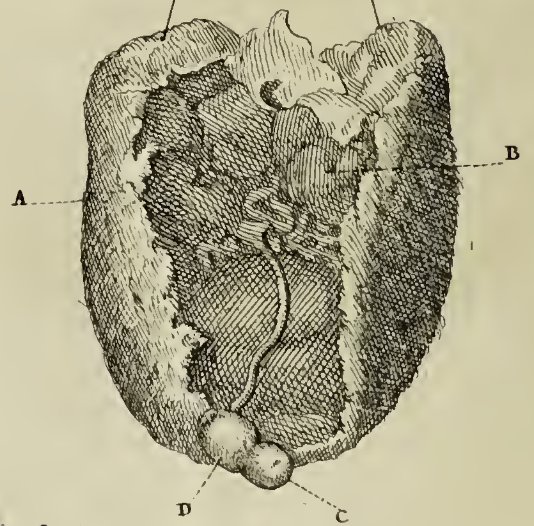

C.Huijberts, ad vivum sculp:

Neerd. Taf. 94.

Fig. II. Sceleton exhibet humanum, præcedente aliquanto majus, à cujus dextra dependet Ovum muliebre fœcundatum utero exclusum, majusculum, & non apertum; ita ut ejus contentum haud viderim.

A. Rudimentum membranarum.

B. Rudimentum vasorum sang: Placentæ primordia constituens.

Fig. III. Sceleton humanum indicis magnitudine, à cujus sinistra; ope capilli dependet Ovum fœcundatum, ejusdem ferè magnitudinis, illudque aperui, ast in ejus cavo nil solidi inveni.

A. Ovi exteriora Vasculosa.

B. Ovi cavitas.

Fig. IV. Placentulæ rudimentum, quod ab aliquo tempore in utero hæsit, post embryonis exclusionem, unde durius factum, & naturali constitutione destitutum.

Fig. V. Rudimentum Placentulæ embryonis humani minimi.

A. Vasculorum rudera.

B. Sanguis coagulatus, dicto rudimento firmiter cohærens.

TAB. II. V: objecta repræsentat quorum I.

Fig. I. Sceleton humanum trium circiter mensium, à cujus manibus ope capillorum, dependent rudimenta duorum embryonum humanorum, quorum primum à dextra dependens, semen anisi magnitudine adæquat: A sinistra autem, capilli ope, dependens tenet rudimentum placentulæ humanæ, cui adhæret ope rudimenti funiculi umbilicalis, rudimentum embryonis humani pediculi aut seminis lactucæ magnitudine.

Fœtus hum: Rudimenti primi Explicatio.

A. Funiculi Umbilicalis rudimentum, crassitie rudimento embryonis vix cedens, id quod pluries mihi videre contigit.

B. Embryonis rudimentum, seminis anisi magnitudine.

Rudimenti secundi expositio.

C. Placentulæ rudimentum.

D. Embryonis rudimentum magnitudine pediculi aut seminis lactucæ.

Fig. II. Embryonem humanum, magnitudine grani hordei mundati, ope funiculi umbilicalis, Placentulæ cohærentem, denotat.

A. Embryonis Caput.

B. Corpus artubus nondum instructum.

C. Funiculus umbilicalis.

D. Placentula.

Fig. III. Exhibet embryonem humanum, ejusdem ferè magnitudinis.

A. Placentula embryonis, prodigiosæ, uti mentitur, magnitudinis, pro ratione embryonis, idque propter sanguinem coagulatum, veræ Placentulæ tam firmiter cohærentem, ut sine laceratione placentulæ separare haud potuerim.

B. Funiculi umbilicalis rudimentum, in hydatidem mutatum.

C. Embryo, cujus caput cum corpore adhuc confusum.

Fig. IV. Exhibet embryonem humanum, præcedente paulo majorem, cujus caput jam è corpore distinctum, artuumque rudera nonnihil in-

conspectum prodeunt, tuberculorum minimorum instar.

A. Placentulæ facies exterior.

B. Ejusdem facies interior.

C. Embryonis capus.

D. Ejusdem corpus.

Fig. V. Exhibetur embryo, digiti transversi magnitudine, cujus caput à corpore non solum distingui potest, verùm etiam artuum rudimenta, tuberculorum majorum instar, prominent; & quod notandum, Funiculi umbilicalis rudimentum, crassitie sua, embryonem ferè adæquat, illudque pluries, uti dixi, me vidisse memini. An a morbosa Funiculi constitutione?

TAB. III. Expositio, in qua VI. reperiuntur figuræ, quarum.

I. Demonstrat sceleton humanum, quatuor circiter mensium, à cujus dextra, ope capilli, dependet Embryo, præcedente paulo major, cujus artus magis sunt expansi, digiti verò nondum visui apparent. Notatur autem dictus embryo Fig. II, cujus funiculus umbilicalis, lit: A. notatus, admodum crassus existit. Qui verò à sinistra dependet embryo, Fig. III. notatus, fœtus est humanus, præcedente tantillo major. In hoc fœtu jam digiti omnino videri possunt, non solum manuum, verùm etiam pedum, estque funiculus umbilicalis longè tenuior; ita ut hic denuò naturæ lusus considerandus sit.

Notandum interim hunc ultimum me habere pro fœtu, propterea quod omnia membra jam sunt absoluta, ne digitis quidem exceptis, estque funiculus umbilicalis longè tenuior præcedente.

Fig. IV. Fœtus humanus, à capillo dependens, qui præcedente major, cujus funiculus umbilicalis, præcedentis fœtus, vix crassior.

Fig. V. Atheroma pilosum inter cervicis bovinæ musculos repertum, & nidum aviculæ Ouruffiæ, vulgò *Colubritje* dictæ, repræsentans.

A. Pili in orbem dispositi.

B. Pultacea materia in Atheromatis parte interiore reperta.

Fig. VI. Atheroma circa eundem locum repertum, ex cujus cavo pili emergunt recti, repræsentatque pilum igneum incensum.

A. Substantia dura & heterogenea.

B. Pili.

Fig. VII. Placentulam humanam demonstrat, quæ post fœtus exclusionem aliquo tempore in utero remansit; hujus autem superficies interior tuberculis duris est obsita.

A. Placentula.

B. Tubercula.

TAB. IV. demonstrantur III. figuræ, quarum prima.

Uterus est mulieris, à paucis diebus gravidæ.

A. Uteri corpus.

B. Uteri crassities.

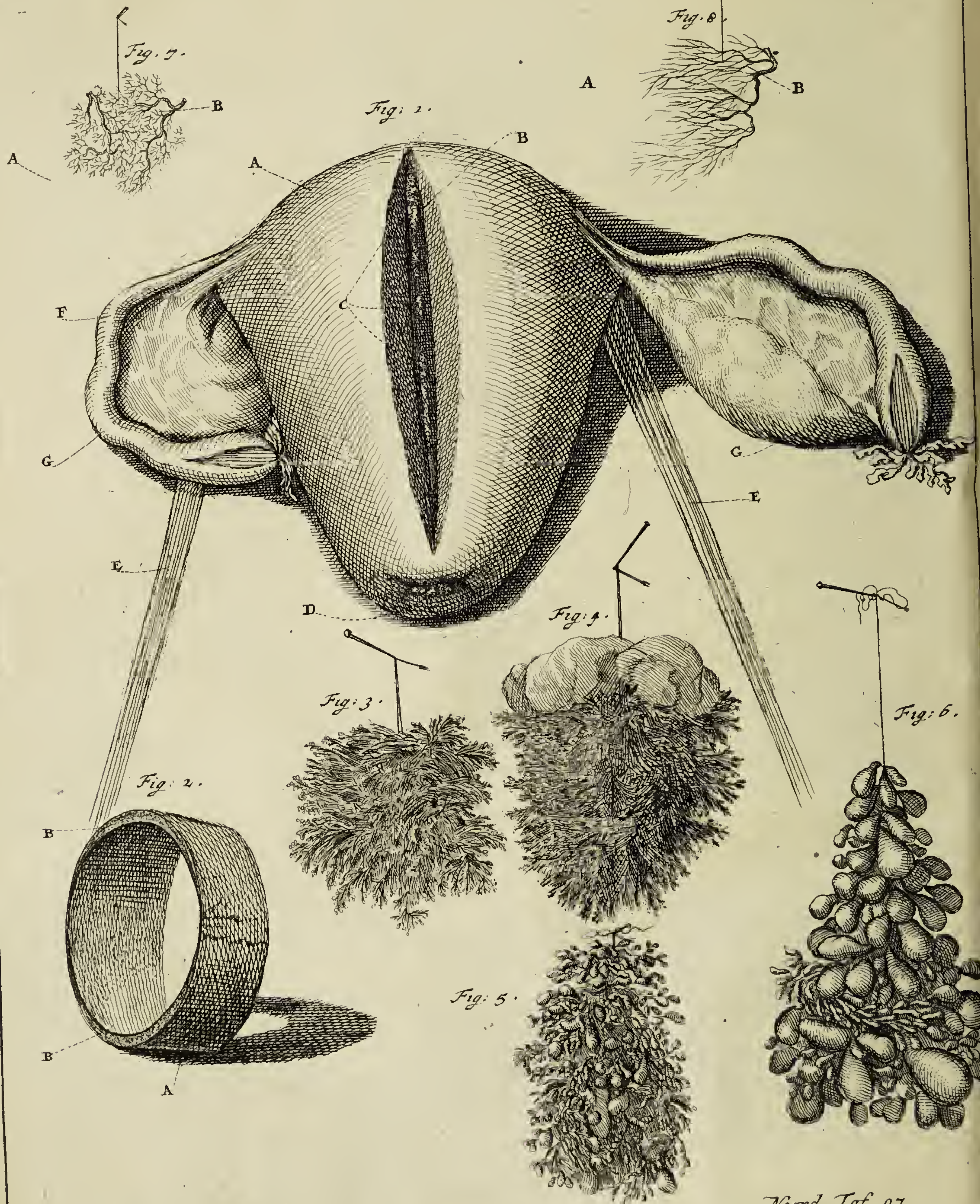
C. Ejus cavitas.

D. Locus ubi ductus ovarii, s. Tubæ Fallopianæ in uteri cavum inseruntur.

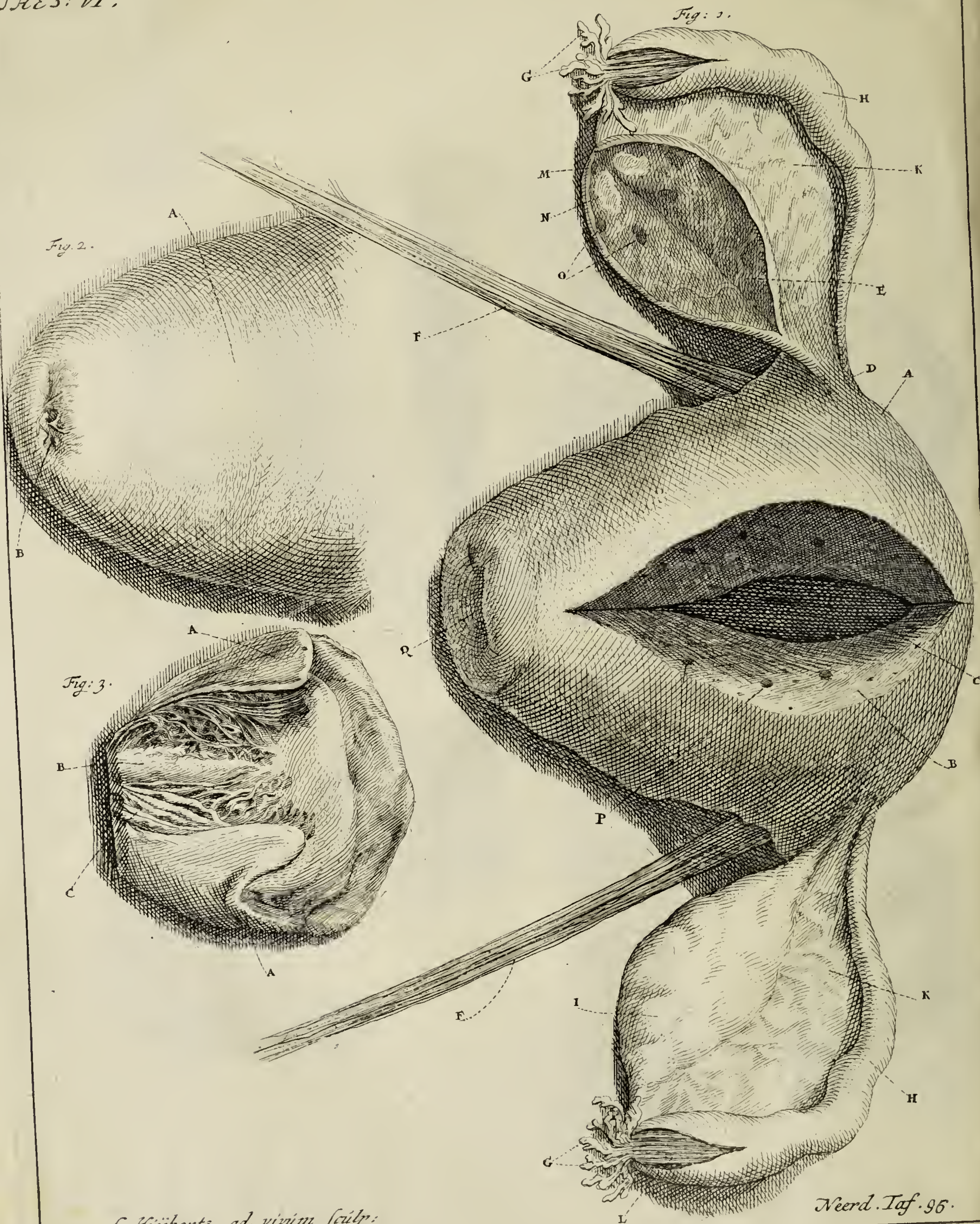
E. Ova-

THES: VI
TAB: III.
Fig: 1.
Fig: 7.
Fig: 4.
A
B
A
Fig: 3.
A
Fig: 2.
B
Fig: 6.
Fig: 5.
A
A
B
C Huijberts. ad vivum Sculp:
Neerd. Taf. 95.

Thes: VI.
Tab: V.
Fig. 7.
Fig. 8
Fig: 1.
Fig: 2.
Fig: 3.
Fig: 4.
Fig: 5.
Fig: 6.
A
B
C
D
E
F
G
C Huijberts Ad vivum sculp:
Neerd. Taf. 97.

THES: VI.
TAB: IIII.
Fig: 1.
Fig. 2.
Fig: 3.
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
C Huijberts. ad vivum Sculp:
Neerd. Taf. 96.

E. Ovarium apertum & biſectum.
F. Ligamenta tiretia, rotunda vulgò dicta.
G. Tubarum fimbriæ.
H. Tubæ Fallopianæ.
I. Ova, in Ovarii ſuperficie prominentia.
K. Ligamenta Ureri lata.
L. Tubarum cavitas.
M. Ovarii aperti margo.
N. Ovum fœcundatum, & in majorem molem extenſum, cujus contentum, ceu in coagulum mutatum forſan à liquore meo, in quo objectum innatat.
O, O. Ovula non fœcundata, transverſim ſciſſa, quorum contentum non eſt coagulatum, quamvis in eodem liquore hæreat.
P. Vaſa ſang: transfiſſa.
Q. Os uteri internum.

Fig. II. Uterus eſt, qui prolapſus fuit è corpore cujuſdam mulieris.
A. Uteri pars anterior, Vaginâ obducta, unde Uterus, quamvis prolapſus, immediatè videri haud poteſt, id quod in omni uteri procidentia locum habet, ſc. extra partum.
B. Os uteri internum, in quo varii conſpiciuntur ſulci exigui cervicis interioris, qui hic in conſpectum veniunt à preſſione, & conatibus, quibus afficiuntur mulieres, dicto affectu laborantes.

Fig. III. Os uteri internum, ut & cervix uteri interior, ſuntque ſecundum longitudinem aperta, ut interiora conſpici poſſint.
A. A. Latera Oris uteri, per medium diſſecti.
B. Cervicis cavitas.
C. Sulci.

TAB. V. VI. Figures continet, quarum prima Fig. I. notata, mulieris Uterus, à paucis horis gravidæ, & in adulterio à marito repertæ, paucisque poſt horis occiſæ, cujus cavitas non ſolum, verùm etiam utraque Tuba Fallopiana ſemine Virili referta.

A. Corpus uteri.
B. Uteri cavitas.
C. Semen Virile, à liquore, in quo hæret, nonnihil induratum.
D. Os uteri internum, in quo paulum ſeminis adhuc reperitur.
E. Teretia ligamenta.
F. Tubæ Fallopianæ.
G. Ovaria, quæ olim Teſticuli muliebres dicebantur.

Fig. II. Hominis portio inteſtini Ilei, cujus tunica celluloſa inflata, exſiccata, & transverſim ſecta.
A. Portio dicti inteſtini.
B. Tunica celluloſa.

Fig. III. & IV. Demonſtrant portiones Placentæ uterinæ humanæ, quæ per aliquot dies remanſere in utero, poſt fætus excluſionem, unde vaſorum ſang: extremitates, hydatidum naturam variis locis induere incipiunt.

Fig. V. Portio placentæ humanæ exhibetur, in qua ſupradictum luculentiùs videri poteſt, utpotè hydatidibus in majorem molem excretis.

Fig. VI. Indigitat portionem cujuſdam placentæ uterinæ hum:, quæ tota quanta in hydatides mutata Hæc omnia in muſeo meo ita conſervantur, ac ſic jamjam è corpore eſſent excreta.

TAB.

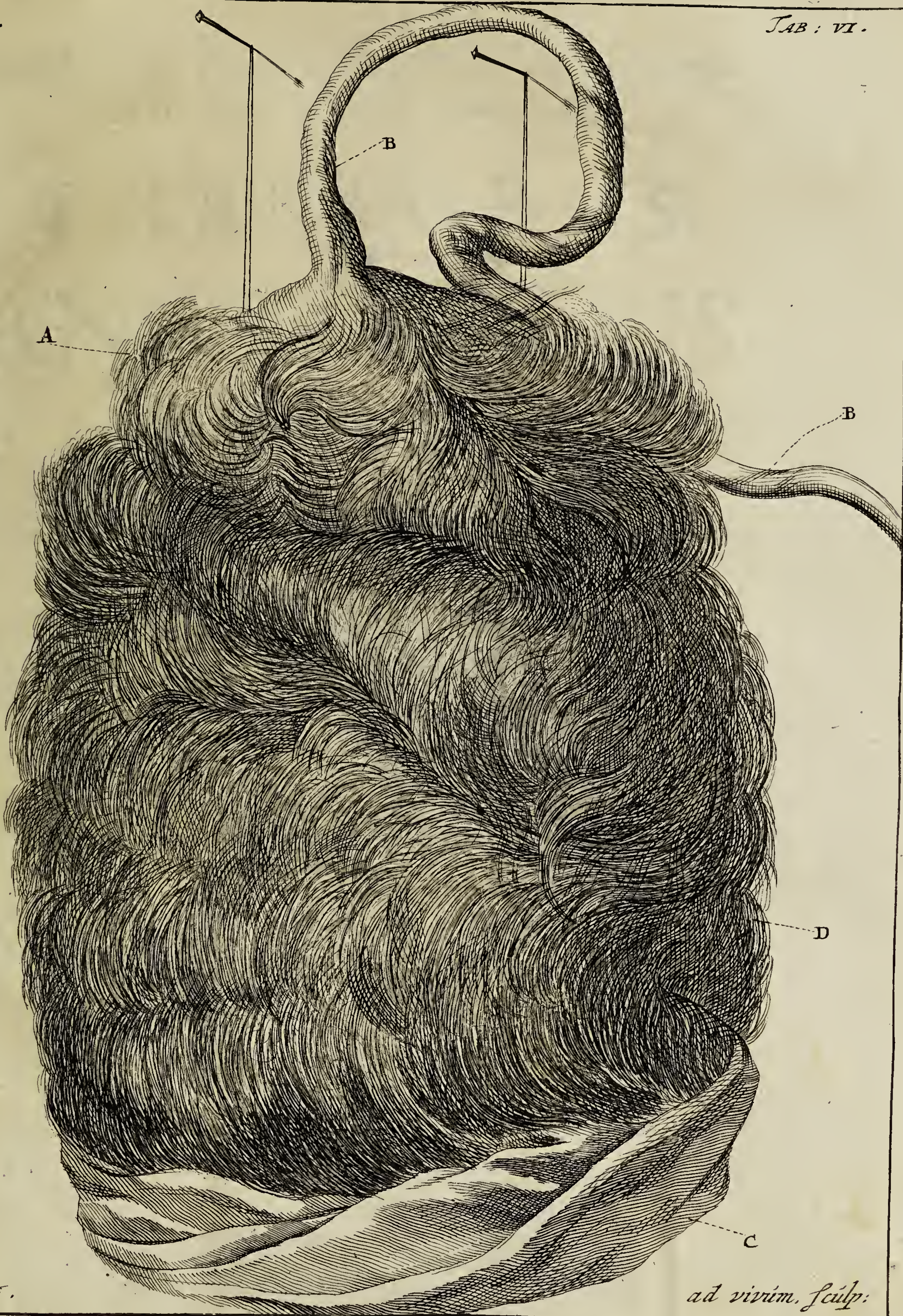
TAB. VI. Denotat corpus quoddam præternaturale, ex Utero Vaccino expulſum, & undique ferè pilis brevibus, nigris, albis, ſtipatum, pedunculoque longiſſimo præditum.

A. Corpus piloſum.
B. Pedunculus.
C. Pars pilis deſtituta.
D. Pili.

Quicunque jam examinaverit omnes Embryones, quos hic repræſentavi, calculum facilè apponet aſſertioni meæ, ſc: quod arduum, atque difficilè ſit determinare ex Embryonis magnitudine, ut ex relatione, à quo tempore conceperint mulieres; præſertim cum perpaucæ reperiantur, quæ juſtum temporis punctum gravidiatis obſervare valent. Præterea vitalitatem ſæpiſſimè per aliquod tempus amiſerunt Embryones, & nihilominus in utero ad tempus remanent, ita ut exiſtimem impoſſibile ferè eſſe juſtum tempus deſignare ex Embryonis magnitudine. Circa fœtum humanum trium, quatuor, quinqueve menſium paulò certius illud dijudicari poteſt, cum ſæpiſſimè vitales in lucem prodeant, & majori quoque numero ad noſtras perveniant manus. Itaque cautius agere volui, quam alii, qui incautè affirmant ſeſe hoc poſſe videre ex illorum magnitudine.

F I N I S.

J. Huijberts. ad vivum sculp:

FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Professoris, nec non Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ

THESAURUS ANATOMICUS SEPTIMUS.

Cum Figuris æneis.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
ANNO CIↃ IↃCCXXVI.

THESAURUS ANATOMICUS SEPTIMUS.

N°. I. IN cujus fundo reperitur Tumulus, ex variis Conchyliis Indicis purificatis, & ramulis marinis confectus.

In hujus fastigio conspicitur Concha exotica, margine in mucrones exeunte. *Fab. Columnæ de Purp. p.* 27. S. Pectunculus albus Guineensis major, costis elatis, striatis. *Pettiv. Mus. No.* 727. In sinu, seu concavâ parte, hujus Conchæ occurrit sceleton fœtus humani octodecim circiter hebdomadum; hujus dextrâ continetur Arteria Splenica, repleta ceraceâ materiâ rubrâ, Corallium rubrum repræsentans.

Dictus Tumulus in sese continet fœtum humanum bicipitem, tribus brachiis, duobusque pedibus præditum, quem, à plurimis annis, ab aliis balsamo conditum, & induratum, emi; talis autem balsamatio cum mea neutiquam convenit, quoniam neque constitutionem naturalem, neque colorem, retinuit.

Not. Præterea, quod non solum ex orbitis Oculorum prodeant Lacertæ, ut & Serpentes, verum etiam per totum corpus decurrere & reptare videntur, id quod in aliquibus oris exoticis in defunctorum simulacris, aut tumulis, non raro accidere, unicuique notum.

N°. II. Latere dextro hujus Tumuli adstat sceleton fœtus maturi, dextrâ (ne otiosum videatur) continens, & nobis demonstrans portionem Ilei, cum notabili diverticulo, cujus diverticuli extremum prætern: caput caninum mentitur.

Hanc intestini portionem à plurimis annis conservavi, imo in observationibus meis Anatomico-Chirurgicis descripsi; nunc

autem denuo iconem æri incidi, curavi. Vid. Tab. IV. Fig. II. Thes. VII.

N°. III. A sinistris quoque in conspectum venit sceleton fœtus maturi, cujus utraque manus continet ramum Arteriosum magnum, ceraceâ materiâ crocei coloris refertum.

ASSER PRIMUS.

N°. IV. SUis pes extremus, è cujus latere sinistro ceu digiti humani emergere videntur.

N°. II. Muris sceleton nitidissimum, cujus pes osseus anterior, & sinister, continet frustum Hepatis balsamo induratum, cujus superficies ceu granulosa glandulosi quid præ se fert; & hoc non sòlum mihi, verùm etiam aliis Anatomicis Expertissimis olim imposuit, existimantibus, ILLUD GRANULOSUM, Glandulas esse, per se subsistentes, & propriâ membranâ amictas, ad quas, ut ajebant, Vasa sanguinea alluerent; cum contra, dicta corpuscula rectius & non vulgari modo perlustrata, luculenter demonstrem, illa, post dissolutionem, in liquore visa, nil esse, nisi vasorum sanguineorum extremitates succosas, penicillorum in modum constitutas, uti antea fusius de hac re egi.

Dextra præterea continet membranam, per quam myriades vasorum sanguineorum repletorum sunt disseminatæ, quorum extremitates, tomenti instar quamvis tenues, tamen repletæ.

N°. V. Talpæ sceleton nitidissimum, in cujus præparatione ne minima quidem Apophysis, neque Epiphysis amissa, id quod visui gratiam conciliat.

N°. VI. Portio Intestini jejuni mulieris, in qua hoc consideratione dignum esse censeo, nempe;

Cum aperirem cadaver, idque tempore æstivo, omnia intestina ceu gelu erant obsessa, nitentia & scintillantia, cum aliquali duritie.

Quonam morbo correpta fuerit defuncta, me latet: hoc enim expiscari non potui, nec fonticas ob causas etiam ausus fui.

N°. VII. Auricula infantis, vivido colore prædita, cum anne-

xis

xis offibus Temporum & Petroso, quæ à se invicem nonnihil sunt separata, ut Membrana Tympani, Officula Auditus, ut & Chorda in conspectum venirent.

N°. VIII. Ren pueri, cui adhuc insidet Ren succenturiatus, sicuti cupula glandi.

Not. Hic oppido quam bene videri potest Renes succenturiatos vasis sanguineis non solum ditari ab Arteriis Renalibus, verùm etiam ab Arteriis Diaphragmaticis.

N°. IX. Utraque Palpebra humana, in qua Oscula in margine sita, ut & Puncta Lachrymalia, luculenter videre licet; estque tunica intima rubicundissima; uti in inflammatione contingit, propter vasculorum minutissimorum repletionem.

N°. X. Infantis caput, viventis speciem repræsentans.

Not. 1. Nervus Patheticus in latere dextro duplex, id quod rarum.

2. Nervus sextæ conjugationis (secundum computationem *Willisii*) eodem in latere binis in locis Cranium perforat.

3. Piæ matris portio, Nervos Olfactorios involvens, innumeris Arteriolis scatet.

4. Utroque Prolabio ab Epithelia denudato, in conspectum venit vera Prolabiorum substantia, quæ præter vasa sanguinea, nil nisi congeries Papillarum nervosarum, sericum villosum repræsentantium.

5. Dura mater nitida, & sericum album splendens repræsentans. Cum D. JOHANNES PLUIMER, Poëta egregius, hocce caput, nec non alia, & inter cetera quoque videret puerum, octo circiter annos natum, ornavit meam balsamationem quibusdam versiculis Belgicis.

N°. XI. Phiala in liquore continens splenem Giganteæ puellæ, in quo propter magnitudinem luculenter apparet, nil glandulosi, cellulosi, aut fibrosi inesse Lieni humano, id quod Anno 1696. demonstravi, publici juris feci, & per figuras tunc temporis illustravi in Resp. Epist. Anat. problemat. IV.

Cum autem illud tam luculenter appareat in hoc Liene Giganteæ puellæ, propter ejus magnitudinem, denuo & secunda vice figuram Lienis humani exhibere, consultum duxi. Vid. Tab. 1. Fig. 1. hujus Thesaur. VII.

N°. XII. Phiala in liquore continens pueri caput dimidiatum, in quo sequentia consideranda,

1. In fundibulo, ut & Glandulâ pituitariâ, secundum longitudinem fissis, conspicere licet infundibulum, præ copia Arteriolarum repletarum, rubicundissimum.

2. Sub Sellâ equinâ nullam reperiri cavitatem in infantibus, & præsertim nuper natis, uti recte admonuêre Anatomici, hic etiam videre est, ut &

3. Nervos Opticos immediate esse amictos Piâ matre, per quam hic visuntur plurimæ Arteriolæ repletæ,

4. Nervum Patheticum, ut & Quintæ conjugationis (secundum computationem *Willisii*) hic quoque esse conservatos, simul cum Piæ matris portione, quâ sunt amicti Nervi quinti paris.

5. Nervi Auditorii uterque ramus, sc. durus & mollis, hic in conspectum veniunt, suntque à se invicem spinulæ ope separati.

6. In Medullâ oblongatâ luculenter videmus, Corticalem substantiam esse constitutam ex vasculis sanguineis, præsertim Arteriolis, tomenti seu gossypii instar tenuibus.

7. Phialâ nonnihil inversâ, videri potest Lien humanus integer.

N°. XIII. Pueri Pia mater tenuitate telæ aranearum fere similis, Arteriæ autem, per eam distributæ, repletæ sunt ceraceâ materiâ rubrâ, unde dicta Pia mater ruberrimo colore nobis occurrit.

N°. XIV. Infantis Tibia, naturali colore prædita, sub cujus pede extremo sita portio Cranii, carie exesi, cujusdam famosissimæ meretricis, cui nomen erat Annæ van Hoorn, olim notissimæ apud omnes, qui artibus meretriciis erant addicti; quorum quidam adhuc superstites sunt, ut mihi relatum.

Not. Quare sub pede posita sit dicta Cranii portio, quisque facile divinare poterit, cum hoc malum calamitosum non contraxerit dicta meretrix sine nefandis operibus, quæ vituperanda, & veluti pede conculcanda; in tali enim tales capiuntur flumine pisces; hæc in liquore conservantur.

Dictæ meretricis ossa pedis extremi quoque conservavi, quæ

quæ adeo ſunt levia ab iſtis artibus meretriciis, ut aquæ impoſita plumæ inſtar ſupernatent.

N°. XV. Hominis portio Inteſtini Ilei, diverticulo magno præternaturali ditata, & liquori immerſa.

Not. 1. Diverticulum, quod cœcum, ſacci inſtar dependet, cujus extremum caput canis repræſentat. Vid. Tab. IV. Fig. III.

2. Ejusmodi diverticula pluries mihi in disſectionibus cadaverum occurrunt, imo A. 1698. per figuram expreſſi unum ex illis. Vid. Obſervat. Anatom. Chir. meas, Obſerv. XLVIII. nunc autem denuo illud ſimul cum altero viſui offero. Vid. Tab. IV. Fig. II. Theſaur. VII

3. Ejusmodi diverticula, ut plurimum, ſi non ſemper, in Ileo occurrunt, & cum Ileum maxima parte Hypogaſtrium occupet, contingere poteſt, in Bubonocele, tale diverticulum contineri in illo tumore hernioſo, nullis ſequentibus ſymptomatibus, quæ Herniam inguinalem concomitantur.

N°. XVI. Portio interioris tunicæ Uteri ovis gravidæ, in illa luculentiſſime apparent vaſcula vermicularia Uterina, Anno 1702. à me exhibita & depicta in Theſ. II.

Not. 1. Quin dicta vaſcula vermicularia continuent cum Arteriolarum extremis, ſicuti in Teſticulis humanis, ſarcinamque ſuam deponant in Uteri tubercula, & ex iis abſorbeatur humor nutritius ab extremitatibus Venoſis Placentularum, nullus dubito.

2. Dicta vaſa Vermicularia facile in conſpectum veniunt, modò Chorii & Amnii tunicæ auferantur, Uterusque in aquâ ſimplici per aliquot horas maceretur; cum autem illa, ſine ullo artificio, tam facile in conſpectum veniunt, facile crediderim, alios in aliis regionibus dicta vaſa quoque inveniſſe: attamen mihi attribui dictam detectionem, quandoquidem ante meam detectionem neminem offendi, qui illas deſcripſit, multo minus depingi curavit.

N°. XVII. Phiala in liquore continens ramum magnum Venæ Cavæ Hepatis, ad ultimas extremitates ſuccoſas uſque repletum, quæ perperam pro Glandulis habitæ ſunt, uti hic videre licet.

N°. XVIII. Pueri brachium, in cujus manu continetur Piſciculus

ſciculus marinus, Perca marina Indica mihi dictus.

Not. Manus, ut & digiti, tam eleganter arripere videntur Piſciculum, ac ſi viverent, & hoc in liquore.

N°. XIX. Portio Stomachi humani, eodem modo conſervata; in qua luculenter cerni poſſunt vera conſtitutio rugarum, ut & Pori ſeu oſcula, quibus ſtipatur Tunica intima.

N°. XX. Portio Inteſtini humani, magnitudine manus, in qua duæ ſuſceptiones viſuntur; harum una vermem continet, qui ex parte quoque propendet.

N°. XXI. Infantis brachium, cujus manus continet Buccinum ampullaceum, è quo emergit Hirudo Indica maxima.

N°. XXII. Giganteæ puellæ Plexus Choroideus tenerrimus, pro corporis proportione.

ASSER SECUNDUS.

N°. XXIII. CAput fœtus Æthiopiſſæ, jamjam nati.

Not. Hoc caput, ut & integer fœtus, ſcatebant variolis, quantumvis puerpera tempore graviditatis nullis variolis fuerit infeſtata: cum autem dictum caput nigerrimum ſit, ad arcendam averſationem vaſa ſanguinea alterius fœtus appoſui.

N°. XXIV. Placentæ Uterinæ humanæ portio, in totum rubicunda, propter vaſorum ſanguineorum, ex quibus conſtituitur, repletionem: variis autem locis Membrana, ſuccoſa à me dicta, qua obducitur facies Placentæ, quæ Uterum reſpicit, in conſpectum venit.

N°. XXV. Corticalis Cerebri ſubſtantia cujusdam hominis, in qua vera conſtitutio vaſculoſa cerni poteſt.

N°. XXVI. Ita dicta Cauda equina humana, ſicut illa continetur in foraminibus propiis vertebrarum Lumborum.

N°. XXVII. Hominis magna portio Inteſtini Coli, ut & Inteſtinum Cœcum, cum annexo proceſſu vermiformi.

Not. In illa egregie conſpiciuntur valvulæ Coli, ut & triplicia juga, Valvulæ conniventes aliis dicta

N°. XXVIII. Phiala Cryſtallina ſicca, in qua conſervatur Cor humanum, propter vaſorum ſanguineorum repletionem, rubicundiſſimum, &, poſt balſamationem noſtram, admodum induratum.

Not.

Not. 1. Mucro in duas partes eſt diviſus, quarum pars productior provenit à dextra Cordis parte.

2. Vena Azygos, ex aſcendente trunco Venæ Cavæ emergens, & à latere Gulæ, cui ramum impertit, deſcendens, hic in conſpectum venit, ut & diviſio trunci Venæ Jugularis in ramum externum & internum.

N°. XXIX. Pueri ſex circiter annos nati, & à plurimis annis denati, Caput, tam nitide conſervatum, ut facies ejus vitæ ſpeciem præ ſe ferat; ſuntque Oculi clauſi, ita ut dormientis conſtitutionem repræſentet.

Not. 1. Superiore parte Cranii ablatâ, Cerebroque exempto, Dura mater in conſpectum venit, ſerici albi inſtar nitens.

2. Per remanentias Nervorum Olfactoriorum viſuntur vaſorum ſanguineorum ramuſculi diſperſi.

3. Nervi, è Cranio exeuntes, hic quoque ſeſe viſui exhibent.

4. Facies, quæ, ſine ulla ruga, plurimis locis minutiſſimas ſcabioſas excoriationes paſſa fuit, dum viveret puer: unde ceracea materia, quâ oppleta ſunt vaſa, variis in locis maculas rubras produxit, cum replerem Arterias, per faciem disſeminatas.

N°. XXX. Phiala ſicca, in qua conſervatur Inteſtinum Cœcum; cum magna Ilei & Coli portione, è puero quinque circiter annos nato.

Not. dicta Inteſtina, quamvis flatu ſint deſtituta, tamen ita extenſa conſervantur, ac ſi flatu eſſent repleta, id quod nunquam ab aliis vidi præſtitum; ſuntque dicta Inteſtina ob Arteriarum repletionem intenſe rubra.

N°. XXXI. Pueri caput, ſine rugis in liquore ita conſervatum, ut vitam recuperaſſe videatur.

Not. Cranii parte ſuperiore ablatâ, Cerebrum exemi, Cerebellum autem inverſum denuo indidi, ut Arteriæ vertebrales, & ex iis prodiens Arteria Cervicalis, ſeſe conſpiciendas exhiberent.

N°. XXXII. Phiala ſicca, in qua conſervatur Veſica humana, tribus Ureteribus inſtructa, quorum duo, in ſiniſtro latere ſiti, coëunt, antequam finem fecerunt, & ſic ſingulari foramine Veſicam intrant.

N°. XXXIII. Phiala Piæ matris portionem continens, cujus Arteriolæ, propter repletionem, rubicundissimæ, & sic eandem tincturam impertiverunt Piæ matris portioni supradictæ.

N°. XXXIV. Hominis Dura mater, in liquore conservata.

Not. Sinu longitudinali aperto, in conspectum veniunt Corpuscula rotunda, & subrotunda, milii formia, (à Clariss. Viro Pacchiono detecta) hæc magnitudinem aciculæ vulgaris caput haud superant, nisi per microscopium introspiciantur, aut ex duobus corpusculis combinentur.

N°. XXXV. Hominis Dura mater, in cujus sinu longitudinali aperto, vix ac ne vix quidem ullum ex dictis corpusculis videri potest; verum extra dictum sinum, à Duræ matris facie interiore, dependet portio membranosa, ejusmodi corpusculis scatens: ex iis autem ne minimum quidem vasculum Lymphaticum prodire, conspicere potui.

N°. XXXVI. Puellæ Giganteæ, à me dissectæ, Dura mater, in cujus sinu longitudinali nonnulla ejusmodi corpuscula inveni, verum illa admodum exilia sunt, habita ratione magnitudinis totius corporis, imo capitis aciculæ minoris magnitudinem haud superant.

N°. XXXVII. Phiala in liquore continens portionem Peritonæi cujusdam mulieris Hydropicæ, tot hydatidibus stipatam, ut peritonæum vix in conspectum veniat. Vid. Tab. II. Fig. III. Thes. VII.

Eodem modo Glandulæ Mesenterii refertæ erant dictis hydatidibus, ita ut, remediis incassum adhibitis, ultimum diem obierit patiens; cum autem illud sæpissime contingat in hydropicis, raro, si unquam, evadunt, Paracentesi in abdomine instituta.

N°. XXXVIII. Phiala liquore repleta, in qua continetur portio Thoracis pueri transversim secta: cum autem Pulmo, ut & Cor, ceraceâ mteriâ sint repleta, egregie videri potest, non solum quomodo Cor & Pulmo in in-& exspiratione, totam Thoracis cavitatem oppleant, verum etiam Cordis & Pulmonis planam formam, quam obtinent, in spiratione supra Diaphragma.

Præterea, propter transversam Thoracis sectionem, in conspectum

ſpectum quoque venit ſpinalis medullæ ſubſtantia, transverſim quoque inciſa, & ſic ſubſtantia exterior & medullaris alba, interior vero, & corticalis, rubicunda apparet, propter vaſorum, præcipue Arteriolarum, ex quibus ſubſtantia corticalis in totum fere conſtat, repletionem, ceraceâ materiâ rubrâ.

No. XXXIX. Phiala in liquore continens ramulum Fruticis Capenſis Portulacæ folio Hort. Amſt. part 1.

Inferior pars dicti ramuli obſita eſt Pſeudo-membranula, ex ſanguine, ſeu cruore meo (poſt Venæ ſectionem) à me confecta, idque ſola conquaſſatione ramuli per ſanguinem, donec frigus contraheret ſanguis: hoc facto aquæ puræ ramulum indidi, aquâ autem ſæpius renovatâ, ramuloque digitis aliquoties compreſſo, cruor, ramulo cohærens, albedinem induit, repræſentans membranam veram, foliis firmiter cohærentem, & Pſeudo-fibris membranoſis ita pertextam, ut omnes ſint putaturi, veram eſſe membranam, è corpore deſumptam. Notandum vero illud neutiquam ſucceſſurum, niſi illico, poſt venæ apertionem, ſpiritibus nondum disſipatis, hoc fuerit inſtitutum. Vid. Tab. III. Fig. VI. Theſ. VII.

In Theſauro I. ſimilis fere habetur præparatio, ex cruore ſuillo; cum autem præparatio illa digitis ſit facta, loco ramuli folioſi, conſpiciendam ſeſe exhibet ſubſtantia dicta inſtar polypoſæ materiæ, per quam cernuntur diſperſi globuli adipoſi. Vide ulterius Theſ. I. Tab. II.

No. XL. Phiala, in qua cernere licet portionem Inteſtini Ilei humani inverſam, eamque in liquore conſervavi, ut perſpicue & luculenter in conſpectum veniret Tunica quinta ſeu villoſa. Quid autem ſit Tunica villoſa, an detur Tunica villoſa, diu multumque inter ſeſe litigarunt Anatomici; quos hic allegare, illorumque opiniones recenſere, non ſolum tædioſum, verum etiam inutile fore exiſtimo: itaque curioſos ad viſum provoco: videant, judicent, & verum à falſo diſcernant. Prolabiorum veram conſtitutionem Papillo-nervoſam deſcripſi & depingi curavi in Theſauro III.

In hoc Theſ. VII. videmus Tunicam Papillo-nervoſam Buccarum, quam cum indagarem, mihi in mentem quoque veniebat, non inutile fore, prius Tunicam villoſam Stomachi & Inteſti-

Inteſtinorum rite perſcrutari, & ad incudem revocare, quandoquidem illa ſint corpora continua.

Exiſtimavi in hac indagatione neceſſarium fore, Inteſtina ut & Stomachum ita præparare, ac ſi vitam recuperaſſent, idque ſolâ Arteriarum repletione, & Inteſtinorum maceratione in liquore convenienti; cum hoc ex ſententia ſuccederet, reperi luculenter, Tunicam villoſam Prolabiorum, Buccarum, Gulæ, Stomachi & Inteſtinorum ejusmodi fere eſſe conſtitutionis, ſc. nil niſi corpus compoſitum ex Papillis nervoſis, Vaſculis ſanguineis, tomenti aut goſſypii inſtar tenuibus, & Epitheliâ, ab illis Papillis productâ.

Not. 1. Papillare hoc corpus in Prolabiis longe eſſe tenuius, quam quidem in Stomacho & Inteſtinis.

2. Dictum corpus Papillo-nervoſum in omni objecto humano non æque luculenter apparere, eapropter in illa inquiſitione Inteſtina diverſorum hominum ſunt conſpicienda.

3. In Prolabiis Papillæ haud in conſpectum veniunt, niſi Epithelia prius ſit ablata, in Inteſtinis vero, inſtar villorum ſerici villoſi ſurrectorum viſui apparent, ſine integumenti aut Epitheliæ ablatione.

4. Conſiderandum quoque dictas Papillas ipſis ramulis nervoſis, è quibus prodeunt, louge eſſe craſſiores; id quod etiam locum habet in extremis Arteriolis viſcerum, quæ ipſos ramulos, è quibus producuntur, craſſitie longe ſuperant.

5. Quod ad uſum, exiſtimo corpus illud Papillo-nervoſum, eſſe ſenſus inſtrumentum, & hinc dolores adeo atroces, ubi ab humoribus, medicamentis acrioribus, aut aliis rebus, Epithelia aufertur, & ſic Papillæ afficiuntur, doloremque excitant intolerabilem.

Nº. XLI. Phiala in liquore continens hominis utrumque Labium cum Prolabiis, ut & portionem Buccarum.

Not. Quod Labia, ut & Buccæ, conſtent ex Epiderme, Cute, Pinguedine, ſubſtantiâ muſculoſâ, Glanduloſâ, imò Papillo-nerveâ; quibus addi poteſt corpus reticulare Malpighii, (quamvis propter tenuitatem in homine oculos vix ac ne vix quidem incurrat) hic conſpicitur.

In hoc præparato objecto videri poſſunt, Prolabiorum Epitheliâ

theliâ ablatâ, ſubſtantia Papillo-nervea, Glandulæ Labiorum Cutis & Pinguedo, cetera autem hic in conſpectum non veniunt.

N°. XLII. Auricula infantis vitæ ſpeciem præ ſe ferens.

N°. XLIII. Inteſtinula fætus ovini, nitidiſſime præparata, & in forma ſicca conſervata.

N°. XLIV, Fætus humani quatuor circiter menſium ſceleton nitidiſſimum, ſiniſtrâ tenens ſemen admirandum Palega Pajaneli Horti M. Part. 1. p. 77. dictum, (ſeu Arboris ſiliquoſæ Malabaricæ cordato folio, fructu maximo, oblongo, plano ſemine membranaceo D. Syen, in not. ad. Hort. mal.) ſolis figuram imitans.

N°. XLV. Phiala in liquore conſervans manum infantis, quæ continet portionem Piæ matris humanæ, quæ rubicundiſſima, propter Arteriolarum, ad ultimas extremitates uſque, repletionem.

N°. XLVI. Phiala in liquore continens magnam Arteriæ pulmonalis portionem, ita præparatam, ut extremitates ſuccoſæ & molles in conſpectum veniant; eſtque illa præparatio inter ceteras ejus generis eminentior.

N°. XLVII. Phiala ſicca, & in ea duorum murium ſceleta, quorum alterum pedem figit ſuper Ovum gallinaceum exiguum, ex Ovo gallinaceo majore, inter ſorbendum, inventum & deſumptum.

Not. Hæc ſceleta, ſibi invicem inſidentia, nullorum adminiculorum ope, pedibus oſſeis inſiſtere, contrarium autem facere ſolent Anatomici.

N°. XLVIII. Phiala in liquore conſervans fatuæ ovis, (ſi ita loqui liceat,) Plexum Choroideum, cujus vaſa ſanguinea in globulos rotundos ſunt mutata.

Not. Dicta Ovis, ceu fatua, modò arietabat in parietem, modò curſum ad foſſas dirigebat. Cum autem illius Cerebrum à latere ventriculi dextri nonnihil eſſet corruptum, dictum malum in totum attribui vix poteſt Plexui Choroideo; memini me tamen hominis, mente capti, cadaver aperuiſſe, cujus ſolus Plexus Choroideus male erat conſtitutus.

N°. XLIX. Jam jam dictæ ovis Cerebrum, vitali colore præditum.

N°. L. Phiala in liquore continens Embryonem humanum, ſemine lactucæ aliquanto majorem.

Not. In Theſ. VI. Duo reperiuntur Embryones, ejusdem fere magnitudinis, hic verò tertius comparet. Ut autem citius in conſpectum veniret, à latere ſpinulam affixi. Membranulis autem, Embryonem ambientibus, annectitur hic portio magna ſanguinis coagulati, ita ut placentæ rudimentum videri haud poſſit.

N°. LI. Pueri ſceleton, ſeptem octove menſes nati, à cujus dextra dependet Hernia Inteſtinalis, à me præparata, circa quem affectum, ſequentia hic in conſpectum veniunt.

A. Portio Peritonæi, Inteſtina tenuia pueri comprehendens.

B. Portio Peritonæi dilatata, & in ſcrotum usque prolapſa, propter ejus dilatationem; cutis autem hic eſt ablata, ita ut dilatatio Peritonæi hic nobis occurrat, ceu ſcrotum.

C. Tunica Vaginalis aperta, in qua vaſa ſpermatica videri poſſunt.

Hiſce ita perſpectis, nemo amplius judicaturus eſt, dicta vaſa immediate eſſe ſita in dilatato Peritonæo, ſed illa reperiri ſuper ſuperficie ejus exteriore, cui firmiter ſunt annexa, & à cujus Peritonæi ſuperficie exteriore videntur mutuari integumentum ſuum, Vagina dictum, non autem ab interiore ſuperficie Peritonæi, uti perperam ab auctoribus notatum. Cum autem hæc omnia videantur ceu in ſtatu vivo eſſe conſtituta, conſiderandum, illa à me ita eſſe præparata, ut dictus affectus tanto exactius & perfectius à Medicinæ & Chirurgiæ ſtudioſis conciperetur, nam plurimi perverſam habuerunt de hoc affectu ideam.

Notandum quoque, quod maximam Herniæ partem oppleverim Goſſypio, Inteſtina verò flatu; quod feci, ut naturalem rotunditatem & formam retinerent. Siniſtrâ autem ſtrophiolum, confectum ex membranula, myriadibus vaſculorum ſanguineorum ſuperbiente, orbitæ Oculi admovere videtur dictum ſceleton, quaſi lacrymans.

N°. LII. Puellæ ſceleton ejusdem fere ætatis, à cujus dextra dependet Thorax oſſeus pueri quinque circiter menſium, circa quem conſideratione dignum eſſe cenſeo, ſc. 1. quod plures Coſtæ, præſertim lateris dextri, plurimis in locis fuerint

rint ruptæ, & denuo ferruminatæ, unde admodum adhuc contortæ.

Notandum præterea, dictas fracturas haud fuisse perfectas, tunc enim majore callo essent obsessæ, sed propter mollitiem costarum fracturæ fuerunt imperfectæ, an à compressione, vel quod calcatus fuerit infans? quod valde probabile, quia in utroque latere malum hæret.

3. Variæ Costæ, binis in locis, dicto modo fractæ fuerunt.

4. Omnes istæ costæ videntur quoque destitui durâ & nitente superficie, quâ ditatæ sunt, unde justo quoque molliores.

A sinistrâ dependet integrum Intestinum Cœcum cum annexa portione Ilei, è corpore ovino: quanta differentia sit inter hoc Intestinum ovinum & humanum, videri hic potest.

N°. LIII. Portio cutis capitis humani superior, scutellam repræsentans, per quam tot vasa sanguinea sunt dispersa, ut tota Cutis, à repletione materiæ ceraceæ, sit rubicundissima.

ASSER TERTIUS.

*N°. LIV. PHiala in liquore conservans infantis Colem cum coliis suis, colore vivido.

N°. LV. Infantis Pes, eodem modo conservatus, & ita præparatus, ut ligamenta, præsertim Teres, in conspectum veniant.

Not. 1. Ligamentum Teres visui sese non offert, nisi Patellâ, à Musculorum tendinibus præcisâ, dependeat. vide Tab. III. Fig. 1. Thes. VII.

2. Variis Musculis separatis, Nervus per Tibiæ partem posteriorem decurrens, & denudatus, hic videri potest

N°. LVI. Pueri Ren uterque, quorum alter Rene succenturiato instructus, per dorsum in duas partes est divisus, ut nonnulla interiora appareant, sc. Papillæ renales, Ductus urinosi &c.

N°. LVII. Infantis portio Thoracis, in qua, Musculis ablatis, in conspectum veniunt cavitates, corporibus Vertebrarum

brarum interpositæ, de quibus vide Thesaur. V. Tab. III. Fig. 2.

Præterea hic videri possunt Arteriæ Intercostales externæ, à me detectæ, & delineatæ in Thesaur. I. Tab. III. Fig. 3.

N°. LVIII. Fætus humani brachium, in cujus manu continetur Fungus, Placentulam uterinam, cum suo integumento crassiore, repræsentans.

Notandum interim, Fungum illum esse repertum super particulam corporis humani, quam in phiala, modico liquore repleta, inveneram, ex qua particula propullulabat dictus Fungus, vid. Tab. II. Fig. 1. Thes. VII.

N°. LIX. Sceleton fætus humani immaturi, sex circiter mensium, à cujus sinistra dependet portio membranæ Pulmonis rubicundissima, propter vasorum sanguineorum repletionem, estque dictum sceleton albissimi coloris.

* N°. LX. Partes generationis Puellæ, in liquore conservatæ; in iis membrana Hymen, Caput Clitoridis, cum ejus Præputio, Nymphæ, Meatus urinarii orificium &c. videri possunt.

N°. LXI. Gliris sceleton nitidum, quod uno pede, sine fulcro ligneo, ferreo, aut æneo, insistens, mira gesticulatione, quasi saltando, frustum Intestini Jejuni hominis continere videtur, cujus vasis sanguineis repletis, sanguineo colore est præditum.

N°. LXII. Portio Intestini Jejuni balænæ majoris, in liquore conservata.

Not. 1. Maximam habere analogiam Intestina balænæ cum Intestinis humanis, hic luculenter apparet: Rugæ autem interiores, Juga mihi dicta, haud præcise eundem ordinem servant, sicuti in homine, sed confuse decurrunt, & mentiuntur rugas interiores stomachi humani.

N°. LXIII. Portio Maxillæ superioris ex vervece, in qua videre licet per integumentum, quo obducuntur Ossa spongiosa inferiora Narium, Vasa Arterio-mucosa, densissime constipata, & recto ductu currentia ad Nasi extremum usque.

Cum viderem peculiarem in illis vasis cursum, & observarem in illis nullas fere ramificationes laterales, & quod plus est, raro liquore sanguineo imprægnatas esse: quid de

illis

illis esset, dubitare cœpi; Itaque Arterias Carotides replevi ceraceâ materiâ rubrâ, quo facto, omnia ad unum usque impraegnabantur. (Vid. Tab. III. Fig. 2. Thes. VII.) id quod mihi indicio erat, dicta vasa continuationes esse Arteriarum: jam porro observo, sc. integumentum comprimendo versus Nasi extremum, ex iis effluere liquorem limpidum Muco-serosum, praesertim post macerationem in aqua simplici, id quod satis superque indicat, vasa illa esse habenda pro vasis excretoriis.

Praeterea hodie mihi videre videor aliquid peculiare circa illa vasa, quae nondum satis perspecta, in aliud tempus reservare decrevi.

Considerandum ulterius, quod, quamvis illa vasa non tam distincte appareant in corpore humano, quin tamen quoque adsint, vix sit dubitandum.

N°. LXIV. Sceleton foetus quinque circiter mensium, cujus sinistra tenet portionem Intestini, cujus Arteriae in totum sunt repletae.

N°. LXV. Phiala liquore repleta, in qua continetur portio Asperae Arteriae, quam ceraceâ materiâ rubrâ replevi ad ultimas extremitates usque.

Quicumque inter Anatomicos dictam portionem adspexerit, facile judicaturus est, figuras, ab aliis in lucem editas, neutiquam cum hoc ramo, neque cum naturali constitutione, convenire. Vid. Tab. III. Fig. 3. hujus Thesaur. VII.

N°. LXVI. Portio Intestini recti è puero, in cujus superficie interiore Pori, seu oscula, tam dense sunt stipata, ut cribrum repraesentet. Vid. Tab. III. Fig. IV. hujus Thesaur.

N°. LXVII. Stomachi portio, per quam Arteriae numerosissimae, & repletae, distributae sunt; idque è corpore foetus ovini immaturi.

N°. LXVIII. Embryonis humani Placentula nitidissima, cui cruor condensatus cohaeret, qui Placentulae molem augere quidem videtur, attamen ad Placentulam haud pertinet, sicuti in praecedente Thes. VI. quoque indicavi.

N°. LXIX. Muris sceleton, uni ex posterioribus pedibus, sine adminiculo, insistens, saltare quasi videtur, continetque dextro & anteriore pede frustum venae inflatae, exsiccatae & apertae,

apertæ, ut vera conſtitutio ſimplicis Valvulæ, ramis venoſis præpoſitæ, cerni poſſit

Siniſtro & anteriore pede arripere videtur portionem Venæ jugularis humanæ, Valvulis bicompoſitis inſtructam.

N°. LXX. Phiala in liquore conſervans Mammam muliebrem, ſecundum longitudinem ſectam, ut facies interior videri poſſit.

Notandum interim, neque in hac, neque aliis Mammis in ſtatu naturali, ullas reperiri ita decantatas Glandulas, ſicuti antea fuſius declaravi.

ASSER QUARTUS.

N°. LXXI. PHiala ſicca, & in ea portio Inteſtini jejuni, cujus tunica ſecunda ſeu celluloſa egregie videri poteſt.

N°. LXXII. Portio Meſenterii, cujus, Arteriis repletis, Glandulæ Meſenterii cernuntur rubicundiſſimæ, propter Arteriarum repletionem.

N°. LXXIII. Cutis Elephantis portio.

N°. LXXIV. Penis virilis, in lamellas disſecti, portio, in qua videri poteſt, corpus Nerveo-ſpongioſum minus integrum Meatum urinarium ambire, id quod in omnibus non habere locum, demonſtravi in præcedenti.

Notandum interim, omnia corpora Nerveo-ſpongioſa ceraceâ materiâ eſſe repleta.

N°. LXXV. Fœtus humani ſex circiter menſium Hepar, balſamo, lapidis inſtar, induratum, & à plurimis annis in formâ ſiccâ conſervatum.

N°. LXXVI. Teſtudinis caput oſſeum, coloris nivei demptâ maxillâ inferiore.

FIGU-

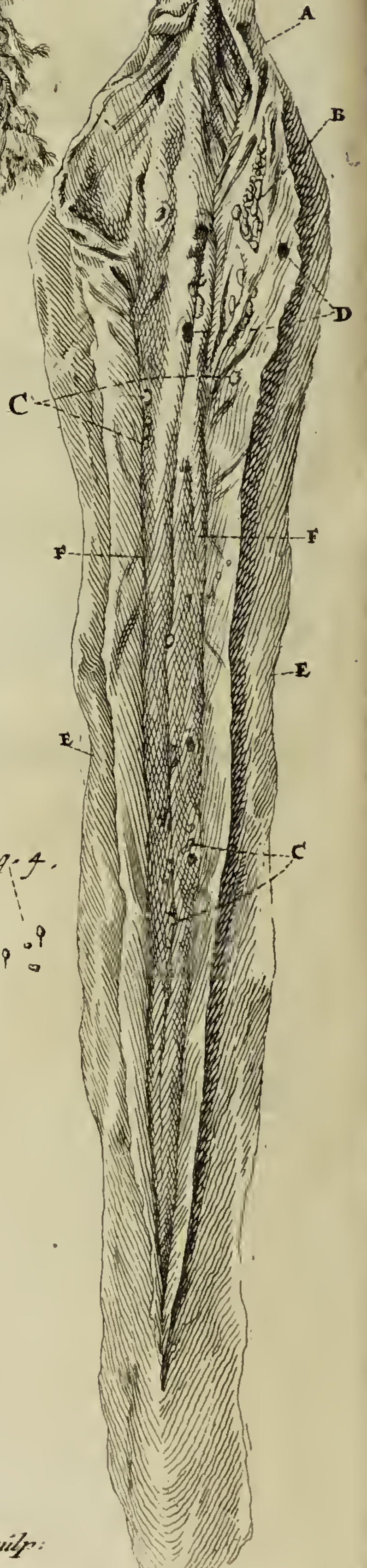

A
B

C
F
G

C. Huyberts. ad vivum sculp:

FIGURARUM THESAURI VII.

Explicatio.

TABULA. I.

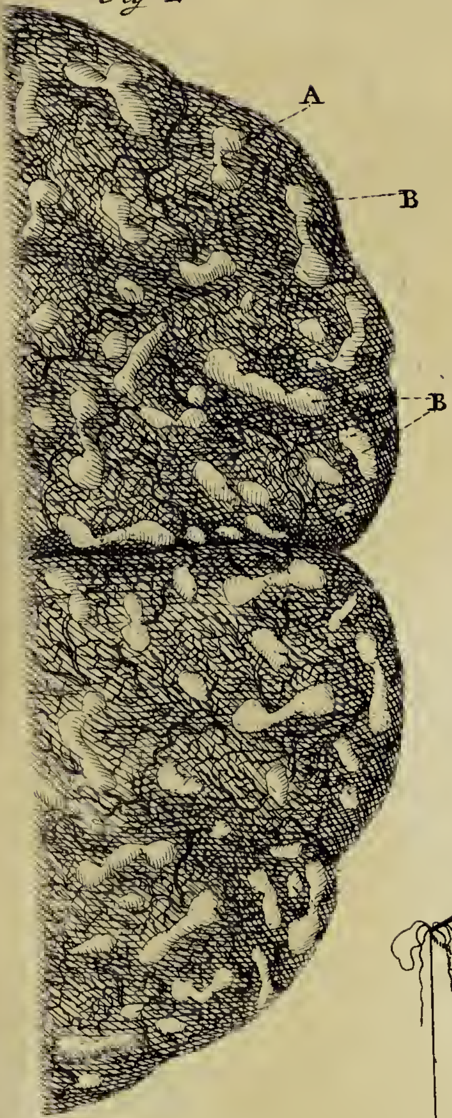
FIG. I. denotat Lienem puellæ Giganteæ.
A. Vaſorum ſanguineorum extremitates in totum explicatæ, tomenti ſeu goſſypii inſtar tenues; illæ autem ante explicationem Glandularum formâ occurrebant.
B. Dictorum extremitates ex parte tantum explicatæ.
C. Portio ſuperficiei Lienis non explicata.
D. Arteria ſplenica.
E. Vena ſplenica.
F. Foveæ majores, ab avulſione membranæ, Lienem ambientis, productæ.
G. Foveæ minores propter eandem cauſam productæ.
FIG. II. Supra dictæ Giganteæ puellæ Plexum Choroideum exhibet, qui longiſſimus quidem, aſt tenerimus occurrit.
FIG. III. Portionem Duræ matris ex homine demonſtrat, facie exteriore viſam.
A. Duræ matris portio.
B. Agmen corpuſculorum Milii formâ, quæ minimæ aciculæ caput haud ſuperant magnitudine.
C. Dicta corpuſcula ſolitaria.
D. Foveæ, in ſinu longitudinali exſculptæ.
E. Portio Duræ matris, à latere ſinus longitudinalis.
F. Sinus longitudinalis apertus, & nonnihil reflexus, ut cavitas, & quicquid in ea continetur, cerni poſſint.
FIG. IV. Indigitat dicta corpuſcula è ſinu exempta, quorum nonnulla parvis quaſi pedibus prædita ſunt.

TABULA II.

Quinque objecta repræsentat, quorum

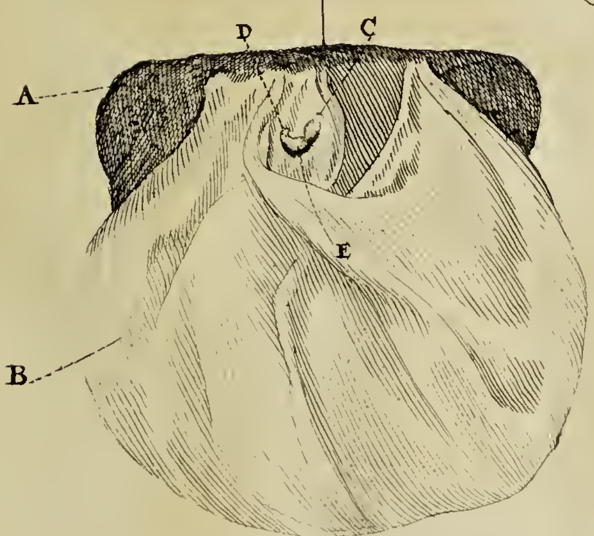
I. INfantis Brachium demonstrat, Littera A notatum, in cujus manu continetur Fungus, à me repertus supra particulam carneam corporis humani, secundinam mentiens parvulam.
B. Pelliculæ Analogum, Chorium mentiens.
C. Fungus, Placentulæ similis.
Fig. II. Cerebri humani portionem demonstrat, per cujus superficiem, supra Piam matrem, Vesiculæ disseminantur diversæ formæ, Vasa lymphatica repræsentantes, suntque nil nisi Tunicæ Arachnoïdeæ elevationes artificiosæ, à flatu per tubulum adactæ. Hoc autem Cerebrum in Thesauris servare mihi quidem animus erat, verum enim verò cum impossibile mihi fuerit, flatum in dictis vasis retinere, non conservavi. Vide ulterius hac de re Programma Anatomicum A°. 1706. diebus canicularibus typis mandatum, in quo dixi, me hactenus nulla offendisse vasa Lymphatica vera in Cerebro humano, neque in ejus membranis, & multum me debiturum illi, qui vel minimum ramusculum veri Lymphæ-ductus, Valvulis conjugatis instructum, mihi demonstraverit.
A. Cerebri portio.
B. Pseudo-vasa Lymphatica.
Fig. III. Exhibetur portio Peritonæi cujusdam Hydropicæ, hydatidibus referta.
A. Peritonæi portio.
B. Hydatides.
Fig. IV. Explicatio.
A. Grumus sanguinis seu cruoris.
B. Membranæ, Embryonem obducentes.
C. Rudimentum Funiculi umbilicalis, crassitie Embryonem fere superans.
D. Embryonis caput, in quo unius oculi rudimentum videri potest.
E. Dorsum embryonis.
Fig. V. Hominis Labium utrumque cum portione Malarum.
A. Cutis cum pinguedine.
B. Epithelia labiorum, ut & Malarum.
C. Papillæ nervosæ, serico villoso similes.
D. Oris apertura.

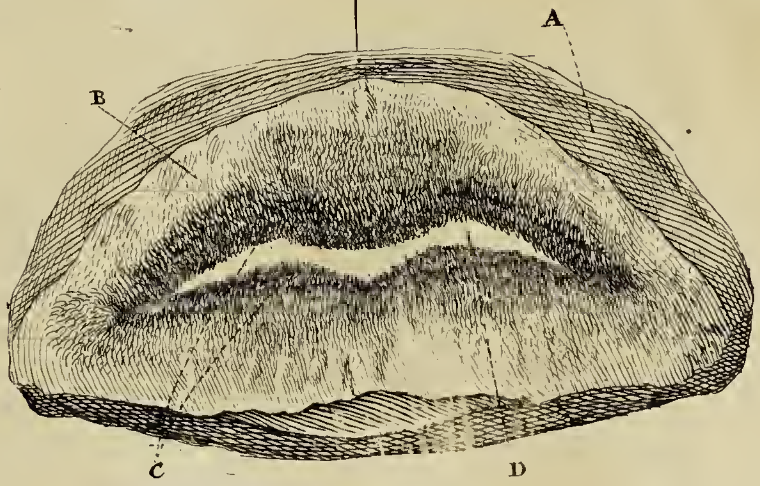
TABU-

C. Huyberst. ad vivum sculp.

C: Huijberts. ad vivum sculp:

TABULÆ III.

Explicatio.

FIG. I. Exhibetur Epiphyſis inferior oſſis Femoris, cum annexa Patella & Tereti ligamento.
A. Epiphyſis oſſis Femoris inferior.
B. Arteriolæ per latera Cartilaginis distributæ.
C. Ligamentum Teres, cujus ope, inter cetera, Patella quoque connectitur inferiori Epiphyſi oſſis Femoris.
D. Vaſa, & præſertim Arteriolæ, per ſubſtantiam cartilagineam Patellæ diſperſæ.
E. Reliquiæ Tendinum Muſculorum, Tibiam extendentium; quibus firmiter connaſcitur Patella.
F. Patella dependens.
Fig. II. Oſſa ſpongioſa Narium ex ove exhibentur.
A. Portio ſepti narium, loco ſuo nonnihil remota, ut oſſa ſpongioſa Narium luculenter in conſpectum venirent.
B. Unum ex oſſibus ſpongioſis ſuperioribus, per cujus involucrum vaſa plurima ſunt diſperſa, reptatu diverſa ab illis, quæ ſunt distributa per involucrum oſſis ſpongioſi inferioris.
C. Inferior portio ſepti Narium.
D. Os ſpongioſum inferius, per cujus involucrum plurima Arterio-pituitoſa vaſa, prorſus alio reptatu currentia, quam quidem arteriæ in ſuperiori oſſe ſpongioſo.
E. Inferior pars oſſis ſpongioſi, in qua plurima oſcula reperiuntur, per quæ latex ſeroſus, aut ſi mavis ſeroſo-pituitoſus in vivis ſponte, & in defunctis per expreſſionem emanat.
Fig. III. Ramum Aſperæ Arteriæ denotat, ad extremum usque repletum ceraceâ materiâ rubrâ.
In illo videri poteſt differentia inter hanc, & alias figuras, ab aliis in lucem editas.
Fig. IV. Pueri Inteſtini Recti portio, facie interiore viſa, in qua innumerabiles aperturæ, ceu oſcula, viſuntur.
Fig. V. Plexus Choroïdeus è cerebro ovino in aliud mutatus.
A. Portio membranoſitatis nutans.
B. Portio explicata.
C. Arteriolæ, maxima parte Plexum Choroïdeum conſtituentes, & in rotundos globulos mutatæ.

Fig. VI.

A. Ramus Plantæ, quæ dicitur Planta Africana, Portulacæ folio. Hort. Amst. part. I.

B. Flosculi exigui pentapetali, cum stylo florido.

C. Pseudo-membrana, à me confecta ex sanguine seu cruore meo post venæ-sectionem, idque solâ conquassatione. Vide supra-citatam descriptionem.

TABULA IV.

Fig. I. Portio Intestini Coli, cum annexo Cæco, ut & Processu vermiformi, nec non portione Ilei ex Gigantea puella.

A. Coli portio.

B. Ilei portio.

C. Processus Vermiformis.

Fig. II. Intestini Ilei, ex homine desumpti, portio, cum diverticulo præternaturali.

A. Diverticulum præternaturale, quadrupedis caput repræsentans.

B. Ilei portio.

Fig. III. Idem fere demonstrat ex alio homine.

A. Diverticulum præternaturale.

B. Ilei portio.

FINIS.

Fig. 1.
A
A
B
C
Fig. 2.
A
B
Fig. 3.
B
C: Huÿberts. ad vivum sculp:

FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Professoris; nec non Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ,

THESAURUS ANATOMICUS OCTAVUS.

Cum Figuris æneis.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
cIↃ. IↃCC. XXVII.

CELEBERRIMO VIRO

FREDERICO RUYSCHIO

Quum Thesaurum Anatomicum ederet.

PYramidum moles, & Regum funera Memphis
Jactet in innumeros arte parata dies.
Tu facis, o RUYSCHI, ne sit minor Amstela Nilo,
Aut Ptolemaeeas Belga requirat opes.
Ars tua laesuro non tantum subtrahit aevo
Corpora, & hac una se pietate probat;
Verum aliis artus hominum, venasque latentes
Indicat, & caecum prima recludit iter.
Mille modis prodes. Sed inutilis accola Nili
Servat arenoso corpora furva solo.
Corpora, quae durum retinent immota rigorem,
Tu facis in jussos flectere membra modos.
Pyramides, damnum credam leve, destruat aetas;
Ingenii maneant dum monumenta tui.

HADRIANUS RELANDUS.

THE-

THESAURUS ANATOMICUS OCTAVUS,

In cujus fundo, seu primo Assere sequentia reperiuntur.

No. I. Cistula ex ligno Cedrino confecta, in qua continetur Sceleton fœtus humani, recens sine Cerebro, nati.

Not. 1°. Caput osseum prorsus destituitur cavitate, ita ut ne minimam quidem Cerebri portionem in se continuerit.

2°. Non solum omnes Colli Vertebræ, verum etiam aliquot ex superioribus Thoracis, posticâ parte bifidæ, nullâque spinali medullâ præditæ; Inferiores autem Thoracis, ut & Lumborum illæsæ; ita ut in inferioribus Vertebris Thoracis exiguam & sanam portionem spinalis Medullæ tantum invenerim; in cavitate Vertebrarum Lumborum, nervi quoque bene constituti erant.

3°. Cætera ossa à naturali magnitudine & constitutione neutiquam recedunt.

4°. Quicumque hujus sceleti figuram videre cupit, inspiciat Nobilissimi Kerkringii *Spicilegium Anatom.* in quo reperitur iconismus, ad hoc Sceleton delineatus, hoc nomine: *Monstrum cacodæmonis picturæ quam humanæ similius.*

No. II. Supra dictam cistam reperitur & alia cistula ex ligno Cedrino confecta, continens tres partes superiores, seu scutellas Craniorum fœtuum humanorum, quas inter una, cujus Dura Mater à Cranio non separata, & Arteriolis ceraceâ materiâ rubrâ artificiose repletis, prædita.

Notand. Duræ matris sinus longitudinalis, post artificialem repletionem Arteriolarum, simul hic quoque repletus observatur, id quod Willisius, ejusque sequaces existimant immediate

fieri ab Arteriis, ſed contrarium patet in hoc objecto, in quo luculenter videri poteſt, dictam repletionem ſinus longitudinalis immediate proveniſſe ex Venis, non autem ex Arteriis: Arteriis enim repletis, replebantur quoque ilicò variis locis Venulæ propter illarum Anaſtomoſes, & ſic tandem deducta eſt ceracea materia ex Arteriis in Venulas, & ex iis in ſinum longitudinalem.

Hæc autem noſtra repletio non fit (uti exiſtimant nonnulli) vi quadam, ſed leniter, & ſic quoque hic cernitur ne vel minima ceraceæ materiæ extravaſatio. Præterea hanc meam aſſertionem confirmabit ceracea hæc materia in ſinu longitudinali hujus objecti, quæ inæqualis, & ceu interrupta cernitur, contra in Arteriolis, ubi æqualis exiſtens, Corallium rubrum repræſentat, & hæc inæqualitas, ſive interruptio ceraceæ materiæ, provenit ſolummodò à ſanguine in ſinum longitudinalem propulſo, qui ſeſe non æqualiter permiſcuit cum ceracea materia.

In ſecunda & tertia ſcutella egregie apparet, quomodo ſtriatim fiat Cranii accretio; id autem non fieri ex membranis Pericranii aut duræ matris, exiſtimo, ſed ex ſubſtantia limoſa inter utramque membranam ſita.

Præterea hic cernere licet, quanta ſit diſtantia oſſium Bregmatis, ut & oſſium Frontis, in jamjam natis, quæ diſtantia in partu admodum proficua: hanc autem diſtantiam, quæ in aliis major, in aliis minor exiſtit, in ſceletis ab auctoribus non ſatis bene per Figuras expreſſam video: propterea quod id fieri curarunt ad ſicca ſceleta fœtuum, in quibus illud poſt exſiccationem non apparet.

Quomodo etiam ſit conſtituta Fontanella in fœtu vivo, hic quoque optime videri poteſt.

N°. III. Ciſtula ex ligno Indico confecta, in cujus repoſitoriis conſervantur varia inteſtinula fœtuum humanorum, vario modo præparata.

N°. IV. Supra dictam ciſtulam reperitur & alia, ex ligno Indico fabricata, in qua cernere licet portionem Thoracis pueri, balſamo induratam.

Not. 10. Parte interiore Membranâ Pleurâ ex parte ſeparatâ, in

in conspectum venit membrana Cellulosa, & sub eâ Periostium Costarum, ita ut tres reperiantur membranæ in interiore Thoracis facie.

2°. In hoc objecto, balsamo indurato, videri quoque possunt vasa intercostalia: repletis enim Arteriis intercostalibus, repletæ quoque sunt, ex eadem repletione, venæ intercostales.

3°. Quomodo sint dispositæ fibræ Musculorum intercostalium interiorum & exteriorum, hic cerni potest, ut & unio vasorum intercostalium cum vasis Mammariis internis.

No. V. Sequens Ciborium, ex eodem ligno confectum, continet Renem humanum prodigiosæ magnitudinis & formæ, lagenam repræsentantem, quam formam præternaturalem ut retineret, illum interne replevi Subere.

No. VI. Cistula ex ligno cedrino concinnata, in cujus

1°. & inferiore repositorio reperiuntur ossicula Auditus, non solum adultorum, verum etiam jamjam natorum, & quidem maximo numero: hæc autem spinulis *Cerei spinosi Americani spinis longissimis* affixa sunt, & insident pedamentulis exiguis ex ligno Indico confectis.

Not. Nonnulla ita sunt præparata, ut omnia illa, ceu in capite vivo sint combinata, alia autem seorsim spinulis insident, & hæc omnia ita præparata, visui gratiam conciliant.

Inter illa ossicula, quæ numerosa sunt, reperitur quoque spinula, cui affixa sunt dicta ossicula, sed admodum confusa, extraque ordinem sibi invicem adhærentia, & hoc è fœtu humano.

Hæc ossiculorum confusio, dubio procul, surditatem in illo latere causasset, si fœtus superstes mansisset.

2. Repositorium continet pedamenta exigua, quibus insident ope dictarum spinularum aliorumque adminiculorum Auditus organa, sc. Semicirculares tres canales cum suo Vestibulo, Cochlea, ejusque interstitio osseo. &c.

Præterea hic conspicienda exhibent ossa Temporum diversorum fœtuum humanorum, quorum unum adhucdum ossiculo Orbiculari, nec non duobus ex ossiculis Auditus, sc. Incude & Malleo præditum; Mallei autem manubrium adhuc firmiter connexum Membranæ Tympani, plurimis vasculis sanguineis ditatæ.

Not. præterea dictam Membranam Tympani in hujus ossis Orbicularis ambitu nusquam esse læsam, neque interruptam, multo minus, in hoc objecto à natura foramine præditam; & quod nuper Capsam repleverim mercurio vivo, per ductum Eustachianum adacto, nil autem mercurii exitum sibi quæsivit, aut viam invenit ad auriculam.

Dari autem in statu naturali aperturam inter dictam membranam & os Orbiculare in homine, nonnulli affirmant, ego autem nunquam reperi.

In eodem repositorio, ut & sequentibus 3°. & 4°. varia adhuc reperiuntur auditus organa, quæ omnia hic recensere non consultum videtur, propter copiam & temporis penuriam.

N°. VII. Supra dictam cistulam posita est minor, continens Uterum mulieris in quartum circiter mensem gravidæ, in quo utero hucusque reperitur fœtus, simul cum utero balsamo induratus, & ab annis circiter quadraginta & quatuor conservatus, cum tali inscriptione:

IN EODEM FORMATUS, DENATUS ET SEPULTUS.

Not. 1°. Uterum muliebrem globosam rotunditatem acquirere tempore graviditatis, constat: illam autem formam retinuisse inter præparationem & balsamationem, arduum ac difficile fuit: quotquot enim ab aliis præparatos vidi, contractos & in aliam formam redactos, offendi.

2°. Eo tempore graviditatis Tubæ, seu Oviductus non solum, verum etiam ligamenta Teretia, Longa vulgo dicta, multum recedere ab uteri fundo; hic cernere licet.

3°. Quam arctè Uteri Vagina cum Intestino Recto & Vesica sit connexa, nulla fere re intercedente, hic videri potest; unde Vagina in difficili partu inflammata & gangræna infestata, Rectum Intestinum & Collum Vesicæ simul quoque non raro afficiuntur.

4°. In hac præparatione Vesica naturalem quoque retinuit rotunditatem sine foveis, quantumvis sit inflata, balsamo indurata, aperta, & per quadraginta & quatuor annos conservata: quàm difficile autem sit, sine foveis illam rotunditatem tamdiu conser-

ſervare, norunt illi, qui ſeſe huic operi applicant.

5°. A latere Uteri, dependet à filo ſericeo, portio Veſicæ urinariæ alterius ſubjecti, in qua luculentiſſime videri poteſt obliqua inſertio Uretherum in Veſicam, Valvulæ vicem præſtans.

6°. In quantum elongetur Uteri vagina in gravidis, hic cernere licet, & iſthæc elongatio etiam in exploratione, Indice facta, inter graviditatis ſigna non ſine ratione habetur.

N°. VIII. In fundo hujus Theſauri reperitur quoque Os Tibiæ cujuſdam hominis, in obſervationibus Anatom. Chirurgicis à me A°. 1691. in lucem editis, deſcriptum atque depictum: cum autem eo tempore ſculptor dictum os non ſatis accurate expreſſerit, conſultum duxi denuo illud figuris illuſtrare, præſertim cum res adeo rara ſit, ut dubium movere potuerit alicui.

In hoc Oſſe notatu dignum, quod à longo tempore carie exeſo, tandem vi naturæ propullulaverit, ex inveterata iſtius cariei cavitate, fruſtum magnum, teres & cavum. Vid. Tab. III. Fig. 2, 3, & 4. hujus Theſauri.

Not. præterea, Cranium humanum duas habere tabulas, & inter illas, locum obtinere Diplöen, vel lippis ac tonſoribus notum, aſt verò Os Tibiæ in totum non eſſe deſtitutum duabus tabulis, & inter eas exigua portione Diplöes, non omnibus notum; fateor quidem illud in omnibus oſſibus Tibiæ non poſſe demonſtrari; attamen in aliquibus locum habere, & à me demonſtrari poſſe, nemini admirationi ſit; ſi quis enim hocce cernere vult, me accedat.

Utramque tabulam Cranii humani in homine adulto non raro quoque confuſam & unitam invenimus, nulla relictâ Diplöe.

Illud ſubjectum, ſc. Os Tibiæ, de quo jam ſermo fit, procul dubio duplicem habuit tabulam, & inter illas, Diplöen, inter quas tabulas pus tandem penetravit, Diplöen conſumpſit, & ſic interior tabula, in formâ fiſtulari, à natura extrorſum fuit propulſa.

Clariſſimus D. du Verne, Expertiſſimus Anatomiæ Profeſſor, idem obſervavit, uti mihi relatum, ita ut non rarò nobis obveniant talia, quibus, niſi vidiſſemus, calculum non apponeremus.

Quo-

Quotidie fere me conveniunt, qui poſtquam perluſtrarunt meas præparationes, fatentur, ſe nunquam illa fuiſſe credituros, niſi tam luculenter vidiſſent. Vide ut dixi Tab. III. Fig. 2, 3, & 4. Theſaur. VIII.

ASSER SECUNDUS.

N°. IX. PHiala ſicca, & in ea Inteſtinula tenuia pueri, quibus Meſenterium, vaſis ſanguineis repletis ditatum, cohæret.

N°. X. Hominis portio Hepatis, Hydrope defuncti.

Not. Hepar totum quantum ex hydatidibus, aqueo-limoſam materiam in ſe continentibus, conſtabat: Omnia enim vaſa & majora & minora, Hepar conſtituentia, in hydatides erant mutata. Vid. Theſaur præced: VII. ubi fuſius de hac re diſſeruimus.

N°. XI. Phiala ſicca, in qua videre licet portionem Thoracis infantis, balſamo induratam.

Not. 1°. Portio cutis, ab illo ſubjecto dependens, ſcatet Arteriolis, tomenti aut goſſypii inſtar tenuibus.

2°. Membrana Pleura, ex parte ſeparata à ſequentibus membranis, ſc. Celluloſa & Perioſtio dependens, hic cernere licet.

N°. XII. Phiala ſicca & in ea duo Ureteres humani, quorum unus naturalem demonſtrat capacitatem; quæ ſtramen craſſum haud ſuperat, alter verò, propter calculorum tranſitum in tantam excrevit capacitatem, ut digitum annularem variis in locis recipere poſſit, & hoc habendum tanquam beneficium naturæ: Calculi enim tranſeuntes Ureteres (id quod non fit ſine magno dolore) illos dilatant & expandunt, & poſt expanſionem, eadem relinquitur capacitas: contrarium obſervamus in Veſica & Utero, poſt urinæ aut fœtus excluſionem, illa enim, ſarcinâ depoſitâ aut expulsâ, in priſtinum ſtatum reducuntur.

N°. XIII. Cubitus & Manus infantis in liquore conſervata, vitæque ſpeciem referentia.

Not. 1°. Manus portionem Piæ matris alterius infantis continet, & à digitis, naturaliter recurvatis, dependet ejuſdem portio, in qua cernere licet tenuitatem Arteriolarum, quæ tomenti

menti aut goſſypii inſtar nobis obveniunt, ſuntque illæ extremitates nil niſi portiones corticis Cerebri ſubſtantiæ; illud autem non tam exactè in conſpectum veniret, niſi ceraceâ materiâ rubrâ eſſent repletæ dictæ extremitates.

2°. A latere indidi ramulum Rutæ, ut objectum melius in conſpectum veniret, & locum fixum contineret in uno latere phialæ.

N°. XIV. Phiala in liquore continens fœtus balænæ Lactes, quæ mirum in modum ſunt conſtitutæ.

N°. XV. Mulieris, in ſeptimum menſem (ni fallor) gravidæ, Placenta, balſamo indurata, ſupra pedamentum poſita: In qua obſerv. Funiculum umbilicalem à latere & in confinio ſeſe viſui exponere, ſc. pollicem latum à circumferentia, id quod admodum proficuum in Placentæ relaxatione: in hoc enim caſu facillime ſeſe ab Utero ſeparat, fœtu in lucem edito, ſecus vero, ſi magis à circumferentia recedat, & verſus centrum viſui ſeſe offerat: quo in caſu obſtetrices ſæpiſſime manum in Uteri cavitatem immittere coguntur, digitoque Indice Placentam perforare & ab Utero ſeparare. Vide ulterius hac de re obſerv. Anatom. Chirurg.

Not. 1°. Hanc Placentam balſamo induratam, naturalem rotunditatem conſervaſſe, & hoc difficile admodum eſſe nemo negabit.

2°. Omnia vaſa Placentam conſtituentia ceraceâ materiâ ſunt infarcta & repleta, unde reptatus majorum vaſorum jucundo ſpectaculo videri poteſt.

N°. XVI. Phiala ſicca, in qua conſervatur Cutis humanæ portio, per quam tot repunt vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ rubr. repleta, ut ſumma rubedine ſit perfuſa; imo microſcopii ope viſa, tomenti aut goſſypii inſtar ſunt tenuia.

N°. XVII. Phiala in liquore conſervans Teſticuli ovini portionem magnam reſolutam.

Not. Hominis Teſticulos ex meris vaſculis conſtare nobis primò manifeſtavit Regnerus de Graaf, de re Anatomica optime meritus, & mecum intima amicitia, dum viveret, conjunctus.

Illa vaſcula in hominum Teſticulis diſſolutis luculenter in conſpectum venire omnibus quidem notum, ſed hanc Teſticuli

portionem nemo ſine admiratione Divinæ Potentiæ adſpiciet, ob vaſculorum copiam eorumque diſſolutionem.

N°. XVIII. Non minori admiratione adſpici poteſt hoc ſubjectum, in liquore conſervatum, ſc. hominis Pia mater, per quam myriades vaſorum ſanguineorum repletorum ſunt diſſeminatæ.

Quicumque viderit hoc ſubjectum, facile illi erit dijudicare milleſimam partem arteriolarum ſufficere nutritioni & calefactioni hujus Membranulæ, Telæ Araneæ ferè inſtar tenuis; itaque alium in uſum ſunt deſtinatæ illarum extremitates ultimæ, ſc. ut Corticalem Cerebri ſubſtantiam conſtituant: Hinc difficilis ſeparatio Piæ matris à corticali ſubſtantia in ſtatu ſano; de hiſce plura in præcedentibus Theſaur. & Epiſtolis noſtris.

N°. XIX. Omentum humanum integrum in liquore nitidiſſime conſervatum, in quo ne minimum quidem foraminulum videri poteſt.

N°. XX. Portio Maxillæ ſuperioris fœtus vaccini, in qua videre licet per integumentum, quo obducuntur oſſa ſpongioſa inferiora narium, Vaſa Arterio-mucoſa, denſiſſime conſtipata, & recto ductu decurrentia ad Naſi extremum uſque; vide deſcriptionem ulteriorem in Theſ. VII. ubi pag. 42 videri poteſt delineatio hujus rei in vervece, in totum conveniens cum hoc ſubjecto.

Not. 1°. In hoc ſubjecto Antrum, ab Highmoro Anatomico accuratiſſimo depictum, à me eſſe apertum, ut tenuiſſima membranula Antrum ſuccingens, in conſpectum veniret, & mirum viſu, quanto numero ſint diſperſæ Arteriolæ per dictam membranulam.

2°. In ductu Lachrymali ſtylus eſt immiſſus, ut ejus curſus & finis conſpicerentur.

N°. XXI. Moles carnea ex utero vetulæ expulſa, quæ minus caute ab aliis pro Mola fuit habita.

Quid autem ſit de ita dicta Mola, fuſius olim deſcripſi, & depingi curavi in obſervat. Anatom. Chirurg. meis, ut & præcedentibus Theſauris.

N°. XXII. Phiala in liquore continens Brachium infantis, vitæ

vitæ ſpeciem præ ſe ferens, cujus manus naturali geſticulatione & digitis complexis Lacertam Zurinamenſem, ab Incolis *Sauvegarde* dictam, arripit.

No. XXIII. Phiala ſicca, & in ea portio Inteſtini Ilei & Coli cum annexo Cæco è cane.

Not. conſideratione dignum eſſe, quanta ſit differentia inter Inteſtinum Cæcum canis & hominis, ut & inter Coli valvulas: ſc. in illo Cæcum admodum longum & capax, in hoc valde breve & capax, in Colo canis valvula nulla proprie dicta, ſed ejus loco Circulus, quemadmodum in homine ante repletionem fæcum aut flatuum.

No. XXIV. Phiala in liquore continens hominis Maxillam inferiorem, cui adhuc Lingua, naturali colore perfuſa, annexa eſt.

Not. Ex ſuperficie Linguæ omnes Papillæ nervoſæ egregiè propullulant, & à latere Frenuli oſcula Ductuum ſalivalium in conſpectum veniunt, in uno latere indidi ſpinulam Cerei ſpinoſi Americani.

No. XXV. Pueri Cor, balſamo induratum lapidis inſtar, cum trunco Arteriæ magnæ; è quo exeunt parte ſuperiore tres rami ſurſum ſpectantes, quorum medius Carotis ſiniſtra, dextram autem Carotidem videmus oriri ex ſubclavia dextra, quæ Carotidem quoque promit; ex latere ſiniſtro Arteria Subclavia oritur, & ex illa Arteria Vertebralis ſiniſtra, Axillaris, Muſcula, nec non Mammaria ſiniſtra, &, quod notandum, hæc omnia ſitum & curſum naturalem obtinent.

Præterea Valvulæ Semi-lunares, aliis minus rectè Sigmoides dictæ, oppido quam bene hic conſpiciuntur; dixi minus rectè, cum in totum cum ſemilunaribus Valvulis conveniant, & entia non ſunt multiplicanda ſine neceſſitate; itaque Valvulæ venis præpoſitæ in Corde dicendæ ſunt Tricuſpides, quæ autem Arteriis præponuntur Semi-lunares.

In eodem ſubjecto non ſolum quoque Valvulæ Semi-lunares, Arteriæ magnæ præpoſitæ, verum etiam utraque Auricula in conſpectum veniunt.

No. XXVI. Phiala in liquore continens Piam matrem, cujus

jus Arteriis eleganter repletis, luculenter variis locis annexa vasculosa Corticalis Cerebri substantia videri potest.

No. XXVII. Phiala liquore repleta, in qua videri potest portio Thoracis foetus humani, in qua visibiles sunt variæ Arteriolæ Intercostales externæ, & à me antehac detectæ, nec non delineatæ in Thesauro 1o.

Not. Arteriolæ per Costarum Periostium disseminatæ, recto fere tramite sursum deorsumque reptant; ramuli autem ex iis oriundi, & per fibras Musculorum Intercostalium decurrentes, obliquum cursum observant, & sic tractum fibrarum Musculorum dictorum observant, & hoc accuratius videri potest in objecto in Thesaur. 1o. posito.

No. XXVIII. Muris sceleton nitidissime præparatum & conservatum, capiti osseo cornicis insidens: Illud autem caput osseum tam subtiliter est præparatum, ut ne minimum quidem ossiculum, neque foraminulum visum effugiat.

No. XXIX. Phiala in liquore continens portionem Intestini jejuni hominis, qua inversa in conspectum veniunt ita dictæ Glandulæ, extra superficiem internam prominentes.

No. XXX. Phiala sicca, & in ea Vesica ovina cum Pene, in quo meatus urinarius in totum deficit, circa Collum Vesicæ autem foramen, per quod urinam excrevit, in conspectum venit.

In homine sæpius observavi, Glandis partem extimam fuisse meatu urinario destitutam, foramine existente inter Præputii & Glandis partem inferiorem.

Homines hoc affectu laborantes raro imprægnant uxores, utpote semine non recto tramite in os Uteri prosiliente, de hac fusius egi in Thesaur. VI.

No. XXXI. Portio Jejuni intestini humani, in qua circulares protuberantiæ, Valvulæ conniventes Nobilissimo Kerckringio dictæ, conspiciuntur.

In hunc autem finem non conservavi hoc subjectum, verum ut demonstrarem quid sit de ceraceæ materiæ extravasatione globulorum instar; sc. quando repletiones imperfectè peraguntur, & hoc in præparationibus meis alias nunquam sese visui offert.

No. XXXII.

No. XXXII. Phiala continens duos Lienes ovinos ex uno corpore, quibus, ut à se invicem separarem, & accuratius videri possent, ramum Cichorei spinosi interposui.

Multoties nobis occurrunt Lienes, in duas partes divisi, quos nonnulli pro duobus Lienibus habent; ast vero pro uno Liene sunt habendi, quoniam unico tantum ramo splenico Arterioso & Venoso gaudent.

In his autem contra, quisque enim gaudet propriis suis ramis; præterea longe quoque à se invicem in corpore erant positi.

No. XXXIII. Phiala in liquore conservans Lienem foetus humani, cum annexo Stomacho & duodeno.

Not. 1o. In Stomacho videri potest quomodo vasa sanguinea Coronaria, quamprimum appropinquaverunt Stomachi fundum, ilico sese abscondunt, penitiores & interiores tunicas, præsertim nervosam, adeuntes.

2o. Non minus in conspectum venit in hoc subjecto Lienis & Stomachi connexio, ope membranæ, vasis sanguineis ditatæ, quæ Vasa brevia dicuntur.

3o. In duodeno, à me aperto, luculenter videndam sese exhibet apertura, Ostium dicta, per quam Bilis, ut & succus Pancreaticus in Intestini dicti cavum sese exonerant: hanc aperturam sitam esse in medio monticuli, instar Umbilici hic quoque apparet.

No. XXXIV. Phiala continens in liquore portionem Placentæ Uterinæ, ceraceâ materiâ ad extremum usque repletam; in illa non minus ac in præcedentibus lustrari potest, nil Glandulosi in Placentis reperiri, & cum in tam notabili viscere nullæ reperiantur Glandulæ, neque in Testiculis, facile calculum apposuêre assertioni meæ spectatores curiosi, quibus cætera viscera à me præparata oculis corporeis, non autem mentis videre placuerit, & cæcutire noluerint; nihil interim obstat, quod nonnulli dixerunt, quæstionem tantum esse de nomine, illis autem reponendum, si alicui placeat Venam denominare Arteriam, & vice versa, per me licebit: præstat verò Glandularum definitionem retinere, quæ nobis ab antistitibus tradita est, sc. quod sunt corpora per se subsistentia, quæ invol-

vuntur peculiari membrana, ad quam alluunt vasa sanguinea.

Non minus recedit à vero, ut voluere alii, sc. Glandulas esse circumvolutiones vasorum sanguineorum, illud quidem verum est in Renibus, & forsan quoque in Glandulis Mesenterii sc. vasa sanguinea talem obtinere reptatum, sed hoc neutiquam verum esse in cæteris visceribus, videri potest in omnibus meis Thesauris; nec obstat quod alii in medium proferant, sc. in præparatione & ita dicta excarnatione in nihilum à me redigi Glandulas: plurima ostendam viscera, quorum vasorum extrema leniter repleta, sine ita dicta excarnatione, à me conservantur, imo mirari satis nequeo eos, qui hoc ævo adhuc loquuntur de excarnatione; olim quidem in usu fuit apud Anatomicos, enimvero viscera hoc tempore à me præparantur sine tali excarnatione, quia plane inepta est investigationi, jam relinquo omnia sicut a Summo Opifice facta sunt, membranam ambientem solummodo auferendo. Itaque si quis ulterius cæcutire velit, per me sinatur judiciosus.

N°. XXXV. Portio Cerebri in liquore conservata, postquam methodo Vieusseniana per quinque horas in oleo fuit decocta, in qua luculentissimè patet, Corticis Cerebri substantiam decoctione in oleo, talem in statum esse redactam ac mutatam, ut neutiquam apta sit demonstrando, nempe Corticem esse constitutum ex vasculis sanguineis, (qua de re prolixius egi in Prodromo Thesaur. VI.) neque Clariss. Dom. Vieussenium esse habendum auctorem hujus inventionis, sc. quod Cortex Cerebri sit vasculosus, sed me, uti omnes hujus ævi Anatomiæ amatores autumant.

N°. XXXVI. Æthiopissæ fœtus humanus abortivus quatuor, & quod excurrit, mensium, cujus caput tegitur membrana Amnios.

N°. XXXVII. Hepar pueri integrum, balsamo induratum, & à plurimis annis conservatum, pedamento innitens, in quo Arteria Hepatica solummodo est repleta, ut videri posset, quomodo producat Arteriam Cysticam, præterea quicquid in Hepatis facie exteriore demonstrari potest, hic etiam cernere licet.

N°. XXXVIII. Phiala in liquore continens Arteriam Splenicam vitulinam, egregiè præparatam. No.

No. XXXIX. Pueri Stomachus inflatus, exſiccatus, balſamoque conditus, & à plurimis annis conſervatus, hic ſitu naturali ſupra pedamentum poſitus eſt, ut verus Stomachi ſitus poſſit videri, & hoc omnes auctores in ſuis delineationibus non obſervarunt.

No. XL. Portio Maxillæ inferioris Infantis in liquore conſervata; in qua cernere licet, in junctura articulationis cum Maxilla ſuperiore reperiri Cartilaginem mobilem & rotundam, articulationi interpoſitam, & valde motui neceſſariam.

No. XLI. Placenta humana integra in liquore conſervata cum ſuo Funiculo umbilicali. Conſiderandum interim hanc ita eſſe reſervatam, ac ſi jamjam corpore eſſet expulſa, ſc. cum ſuo involucro, Uterum ſpectante. De quo ſupra egi in Theſaur. v. vaſis ſanguineis ſolummodo leniter repletis.

A S S E R IV.

No. XLII. INfantis Caput in liquore conſervatum, vitæ ſpeciem referens.

Not. 1o. Prolabia eſſe nerveo-papilloſa, hic denuo conſtat, integumento, Epithelia dicto, ablato.

2o. Auriculæ præ cæteris vivum habent colorem & conſtitutionem.

3o. Nervi ex cerebro oriundi, quotquot ſunt, hic ſeſe videndos exhibent, ne Patheticis quidem exceptis.

4o. Dura mater, per Capitis fundum diſperſum, ſericum album propter nitorem repræſentat.

No. XLIII. Pone hoc Caput reperitur ſceleton Aviculæ nitidiſſimum, in quo ne minimum quidem Oſſiculum deficit, foraminibus naturalibus ubique apertis; & hoc nuſquam in aliorum Theſauris inveni.

No. XLIV. Phiala ſicca, & in ea dimidia pars Renis pueri, colore rubicundo prædita propter vaſorum repletionem.

Not. Arteriæ non ſolum, verum etiam hic apparent illarum continuitates, ſc. in ductus urinoſos, qui ductus urinoſi ſimul quoque ſunt repleti.

No. XLV. Phiala ſicca, in qua conſervatur portio magna

In-

Inteſtinorum tenuium foetus immaturi, hanc replevi ceraceâ materiâ albiſſimâ, & hæc viſum allicit propter nitorem.

No. XLVI. Pone hoc ſubjectum abſconditur, ne oculos omnium ſpectatorum incurrat, fœtus monſtroſus novem circiter menſium, vitæ ſpeciem referens, hujus dextra curva, tribus tantum digitis prædita; pes ejusdem lateris extremus haud pluribus gaudet digitis. Pollice longè à cæteris duobus diſſito: Crus ſiniſtri lateris plane deficit, relicto tantummodo monticulo, qui ex ſiniſtro inguine emergere videtur. E latere ſiniſtro Abdominis propullulat carnea quædam moles, cætera naturaliter ſunt conſtituta.

No. XLVII. Phiala liquore repleta, continens portionem inverſam Gulæ teſtudinis, millenis Papillis nervoſis, admodum longis, Papillis nervoſis Buccarum vaccæ æmulantibus, præditam.

Not. Cum reperiantur Anatomici, qui negant dari Papillas nervoſas in interiore Tunica Gulæ humanæ, propter illarum exiguitatem, quæ, uti fateor, in conſpectum non facile veniunt, ſine prægreſſa præparatione, tamen illas dari, & à me ſæpius fuiſſe demonſtratas, nemo poſthac amplius ambiget, qui ultimos Theſauros legerit, & hoc ſubjectum Teſtudinis viderit. vide Theſaur. VIII. fig. IV.

No. XLVIII. Supra fœtum monſtroſum reperitur phiala cum ſceleto foetus humani immaturi ſex circiter menſium, à cujus manu oſſea dependent Laryngis interiora, ruberrimo colore prædita, propter Arteriolarum repletionem.

No. XLIX. Phiala ſicca, in qua viſui ſeſe offerunt duo objecta ex gallina deſumpta: quorum unum oſſa ſunt Alæ, quæ per Ancyloſin contra naturæ leges ſunt conjuncta; alterum verò duo ſunt oſſa, quorum alterum fracturam paſſum, à natura ferruminatum, & hoc ſolummodo oſſea ſpongioſa ſubſtantia, Diploes inſtar, deficiente cruſta aut lamina exteriore & duriore, idque propter defectum materiæ, quæ in ſtatu ſano, illud producere ſolet.

Hinc fit, quod oſſa eo modo imperfectè ſanata, minimam ob cauſam denuo franguntur; & hoc in homine quoque locum habere nullus dubito, cum reperiantur homines, qui poſt oſſium fractorum ferruminationem, facillimo negotio, imo incedendo,

dendo, in recidivam incidunt, & sic Chirurgi, etsi insontes, qui præfuere curationi, male audiunt.

No. L. Pedamentum, cui innituntur duo objecta, sc. portiones Intestini Ilei, Coli, cum annexo Cæco, suntque desumpta ex foetu recens nato.

In illis objicitur oculis differentia, quæ existit inter Cæcum hominis adulti, & jam jam nati; sc. in foetu Colon circa ejus principium diameter magis magisque diminuitur, & ita in Processum vermiformem degenerat, ut dici nequeat: hic aut illic est Intestinum Cæcum; in adulto vero Cæcum nil nisi protuberantia Coli, è cujus latere emergit Processus vermiformis.

No. LI. Phiala sicca, in qua continetur Hydatis ingens, quæ fuit reperta, à plurimis annis, dependere ab Hepate.

No. LII. Pedamentum exiguum, cui insidet Cordis auricula dextra bovis, abhinc circiter triginta annis à me balsamo indurata; &, quod notandum, naturalem magnitudinem & formam retinuit, id quod difficillimum factu.

* No. LIII. Phiala in liquore conservans Pudenda Pseudo-hermaphroditi ovini, dico Pseudo-hermaphroditi, quandoquidem mihi veros hermaphroditos nunquam videre contigit, neque existimo unquam tales ab aliis visos fuisse, propterea quod illud longissime recederet ab instituto naturæ, & plurimos, ita dictos, hermaphroditos, mihi quidem demonstrarunt homines, quos pro hermaphroditis habebant; re autem penitius perspecta, reperi utrumque membrum nunquam ita fuisse perfectum, ut simul alias imprægnare, & ab aliis imprægnari potuerint; & quod magis est, membrum illud quod pro Pene habuerunt, nil erat aliud, quam Clytoridis corpus contra naturæ leges incrassatum & longius extra Vulvam dependens, quemadmodum hic in ovis pudendo cernere licet.

Memini quoque me visitasse hominem, viginti quatuor circiter annorum, qui prima fronte visus, videbatur virilis sexus, cum tamen post accuratiorem inspectionem, sequioris esset.

Membrum, quod dicebatur virile, satis longum, propendebat quidem, sed vero meatus Urinarius deficiebat; quum vultum formosarum muliercularum adspiciebat, dicebat quidem hocce membrum sese erigere, contra, si in sexus virilis oculos in-

incideret, an hoc verum fuerit, nec ne, ambigo, saltem non vidi.

Duo quoque Tubercula, ceu Testes, reperiebantur in utroque inguine, an veri Testes, hæreo, nam cum mihi hoc subjectum ovinum traderetur pro hermaphrodito, dicebat mihi lanionis famulus, hic tibi offero hermaphroditum ovinum Testiculis præditum, verum cum ita dictos Testiculos examinarem, nil erant, quam tumores adiposi Testiculos mentientes; itaque dico nunquam me verum offendisse hermaphroditum, quamvis plures, ita dictos, mihi videre licuerit.

In hoc subjecto ovino Vulva & meatus urinarius sunt aperta, non autem ita dicta Glans penis, quæ revera Clytoridis Glans est, ea propter quoque imperforata, illa autem pars, quæ dicitur Penis muliebris, vel corpus Clytoridis, ut & Præputium Clytoridis satis quoque erant grandia, quemadmodum Fig. V. Thesaur. VIII. indigitat.

No. LIV. Phiala sicca & in ea Linguæ Corpus Reticulare Malpichii, nitidissime præparatum & cribri instar perforatum.

No. LV. Phiala sicca continens Membranæ portionem, cujus Arteriolæ tam artificiose sunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ, ut nil curiosius unquam viderim; ultimæ enim extremitates sunt adeo tenues, ut nil tenuius excogitari possit, attamen repletæ.

No. LVI. Phiala sicca, in qua reservatur fundus Vesicæ urinariæ foetus vaccini, recens nati, cum Uracho suo.

Not. In foetu humano quidem ad digiti transversi longitudinem, non autem ulterius apertus est, in vitulis verò cavitas (sicuti hic apparet) procerior quidem, an autem in totum tali modo sit apertus Urachus, ut urinam admittat in ita dictam Alantoidem, ulterius inquirendum: saltem hoc verissimum est, in homine tale quid non reperiri.

No. LVII. Pone dictas phialas reperitur sepulchrum artificiose confectum ex ossibus albissimis maxima ex parte foetuum humanorum, saxulis, membranis, vasis sanguineis, instar mæandri, repletis.

Not. 1°. Sepulchrum continet Cadaver fœtus humani sex fere mensium, ab annis viginti circiter, balsamo in Muniam conversum & lapidis instar induratum; hujus caput Corona, ex floribus & fructibus naturalibus confecta, ornatur, sc. ex

Mil-

Millefolio Africano fl. luteo, *Stæchade citrina Hispanica*, *Conyza Africana graveolente fl. luteo*, *Mesembrianthemo Afric.* Breynii, *Limonio eleganti.* Rauwolf. *Tanaceto Afric. fl. decuplo minoribus.* Prof. & Collegæ Commelini *Centinodia fl. muscosis.* &c.

2°. Funiculus umbilicalis quidem abscissus, duæ tamen Arteriæ, unaque vena umbilicalis ceu inflatæ luculenter apparent.

3°. Sinistra continet fasciculum florum naturalium, qui flores colorem naturalem quoque retinuerunt, inter illos reperiuntur flores *Leonuri Cap. bonæ spei*, Breynii, Variæ *Gnaphaly* species: dictus fasciculus, naribus appositus, quasi odorem attrahere vellet.

4°. Forum, aut operculum ejus, quod notandum, conflatum est.

1°. Ex superiore parte Cranii humani fœtus, cujus Dura mater, ut & Falx, Cranio naturaliter connata & relicta, scatet Arteriolis repletis ceraceâ materiâ rubrâ, & hoc visum allicit.

2°. Ex lapillis marmoreis & officulis infantum, nec non membranis vasis sanguineis repletis.

3°. Inter hæc officula nonnulla adhuc sunt composita, inter quæ offea manus, cujus digiti continent ramum Arteriosum crassum ceu scipionem, vel ramum arboris, foliis privatum: omnia ossa Vertebrarum Colli sibi invicem adhuc connexa &c.

Pone hoc monumentum posita sunt duo sceleta fœtuum abortivorum gemellorum septem circiter mensium, dictum cadaver ceu deflentia & exululantia, hunc in finem genibus advolutis strophiola ex membranulis, vasis sanguineis repletis, superbientia, orbitis oculorum apposita sunt.

Cum Reverend. Vir Dr. Herm. Schyn hocce sepulchrum ita ornatum videret, donavit illud eleganti epitaphio.

N°. LVIII. Pedamentum, cui innititur portio Venæ Portæ variis locis in substantiam offeam redacta.

N°. LIX. Phiala in liquore continens portionem Cerebelli humani, cujus substantia corticalis in myriades particulas est subdivisa, Vid. hujus Figur. in Epist. Anatom. problem. XII.

N°. LX. Phiala liquore repleta, & in ea portio Intestini Ilei infantis, cujus Tunica carnea avulsa, in conspectum veniunt ejusdem Tunicæ Fibræ carnosæ circulares. C 2 Præ-

Præterea cernere licet, quam paucæ sint Arteriolæ per dictam Tunicam distributæ, & contra, quam copiosis Arteriolis gaudeat sequens Tunica, sc. Nervosa.

Cum autem hæc portio Intestini in sui extremo ligata sit, prominet extra ligaturam portio, cujus Tunica Villosa, (mihi Papillosa) conspicitur rubicundissima, præ copia vasculorum Arteriosorum nostra methodo repletorum, & ita dictas Glandulas Intestinorum constituentium.

No. LXI. Phiala in qua continetur venenatissimum animal, Incolis Ind. orient. Gecko dictum, quod in ore suo detinet & quasi devorare vellet, fœtum humanum trimestrem.

No. LXII. Fœtus humanus quinque circiter mensium, sexus masculini, cujus caput ex parte Tunica Amnios, ceu casside aut pileo naturali, est coöpertum, propter defectum liquoris, cui innatat fœtus, in Utero materno hærens, & hoc minus cautè vulgò dicitur, *het kind is met een helm gebooren.* Hocce subjectum in liquore conservatur.

No. LXIII. Phiala sicca & in illa portio Intestini leporis, cujus Tunica Trochlearis oppido bene hic cerni potest.

No. LXIV. Duæ extremæ portiones Balenæ Penis, in liquore conservatæ, quarum una à capillo dependens, visui exhibet corporis nerveo-spongiosi majoris fibras, quæ arctius sibi invicem appositæ sunt, quam in corpore nerveo-spongioso minore, & hoc contrarium in homine.

Inferior & secunda portio in phialæ fundo, extremitas seu mucro Penis est, absque ulla glande.

No. LXV. Portio Ovarii testudinis, à qua dependent plurima Ova.

No. LXVI. Foetus humani Facies, quæ ita à me relicta, sicuti mihi tradita est sc. sine reductione in statum faciei viventis; hæc autem insidet portioni Placentæ Uterinæ, nitidissime præparatæ: omnia enim vasa ad extremum usque sunt repleta.

No. LXVII. Phiala maxima sicca, in qua continetur Cor humanum magnum, cujus vasa sanguinea, ad unum usque repleta, unde colore rubicundissimo perfusum.

Quomodo autem Arteria magna è Corde exeat, & quot rami

rami ex illa emergant, & sursum ascendant, hic luculentissime videri potest.

Præterea omnes trunci Vasorum Cordis, sc. Venæ Cavæ ascendentis & descendentis, Venæ & Arteriæ Pulmonalis, Vasa Coronaria nec non Auriculæ hic in conspectum veniunt.

Cum autem in Cordis extremo, seu cono, ut plurimum multum pinguedinis reperiatur, unde Conus æqualis apparet; in hoc Corde pinguedine à me ablata, cuspis seu conus Cordis in duas partes apparet divisus.

Hic mihi in mentem venit historia cujusdam hominis, qui cultro nuper fuit interemptus ab homine maligno, cujus vulnus extremum circa Papillam sinistram inflictum, longitudinem unius unciæ non excedebat, Cor autem à Cono ad basin fere usque in duas partes erat divisum, id quod nunquam me vidisse fateor, quantumvis violenta morte extinctorum visitationi quadraginta & quod excedit annis præfuerim: post punctionem (dubio procul) Cor in retractione cultri quoque intercidit.

No. LXVIII. Supra dictam phialam est reposita phiala sicca, continens substantiam osseam, porosam productam in ossibus Tarsi, quæ mutata sunt post spinam ventosam & cariem in substantiam osseam confusam, coalitam & nil minus quam ossa Tarsi repræsentans.

A S S E R V.

No. LXIX. PHiala in liquore continens portionem Piæ Matris, cui portio Corticalis Cerebri adhæret, quam ex meris Arteriolis constare, hic apparet.

No. LXX. Phiala in liquore continens magnam Stomachi muliebris portionem, in cujus tunica Villosa, vel potius Papillosa, variis locis ulceribus affecta, Arsenicum album hæret, quod cum vitæ tæderet, sumpserat.

Hic patet illorum error, qui in tali casu solummodo sanguinem coagulari autumant; aliquoties enim ejusmodi exempla vidi, nunquam vero reperi sanguinem esse coagulatum, sed stomachum esse exulceratum; si autem brevius, post assumptionem Arsenici è medio tolluntur, antequam Arsenicum vires

 per-

perfectè exsteruerit, variis locis puncta sanguinea, per stomachum dispersa, inveni.

No. LXXI. Phiala liquore repleta, in qua continetur ramus Arteriæ Pulmonalis, ceraceâ materiâ rubrâ artificiosissime repletus, & mirum visu, quot sint ramusculi ad ultimum usque repleti, & quam male depinxerint nonnulli Auctores Arteriam Pulmonalem: impossibile quoque foret illud tam perfecte, sine tali repletione, peragere: quicunque hoc subjectum viderit attento animo, Opificis miranda opera in stuporem illum adducent.

Hujus objecti parti inferiori quoque adhæret portiuncula Asperæ Arteriæ, cujus extremitates non minus numerosæ, nec tenues, tamen repletæ, visui occurrunt.

No. LXXII. Phiala in liquore continens maximam Piæ Matris portionem, ex homine desumptam: hujus Arteriæ in totum artificiose sunt repletæ materiâ ceraceâ rubrâ, unde dicta membrana summam induit rubedinem: harum Arteriarum extremitates ultimæ tomenti aut gossypii in modum sunt tenuissimæ.

No. LXXIII. Ren Infantis in duas partes divisus, cujus vasa sanguinea sunt repleta: cum autem secundum longitudinem per dorsum dissectus sit, Papillæ renales variis locis non solum in conspectum veniunt, verum etiam illarum Oscula, per quæ urina in Tubulos Pulvis stillat.

No. LXXIV. Infantis brachium, in quo vasa sanguinea denudata in conspectum veniunt; in ejus manu continetur Chamæleon Africanum.

No. LXXV. Phiala, in qua cernere licet Renem fœtus humani, cum suo Rene succenturiato sibi imposito, & non à latere posito, uti variæ figuræ repræsentant in tabulis Auctorum.

No. LXXVI. Testiculus humanus ex parte dissolutus, ut ejus constitutio vasculosa appareat.

No. LXXVII. Lumbricus latus, aliquot ulnas longus, & in liquore conservatus.

* No. LXXVIII. Penis virilis inflatus, balsamo præparatus, & in lamellas dissectus, ut ejus constitutio nerveo-spongiosa videri possit.

No. LXXIX. Phiala in liquore continens Lienis humani portionem. Not.

Not. Quod truncus Arteriosus, ut & Venosus repleti sunt ceraceâ materiâ albâ, ramuli autem non sunt repleti, ut videri possit, quomodo horum vasorum extremitates sint constitutæ sine repletione, sc. sine glandulosa, cellulosa aut fibrosa substantia. Vide ulterius Epist. Anat. Problem. IV.

No. LXXX. Pedamentum, cui innititur Cor vitulinum, à viginti quinque annis præparatum, & lapidis instar induratum; hujus Arteriæ mercurio vivo sunt repletæ.

No. LXXXI. Phiala sicca, & in ea membrana, cujus Arteriolæ minutissimæ nec non copiosissimæ mirum in modum sunt repletæ.

No. LXXXII. Phiala sicca, in qua continetur sceleton fœtus humani, quatuor circiter mensium, à cujus sinistra dependent Intestinula ranæ inflatæ, & tam bene conservatæ, ut ne minima quidem fovea in illis reperiatur.

No. LXXXIII. Phiala liquore repleta, & in illa, Auricula fœtus recens nati, & vitæ speciem referens.

No. LXXXIV. Muris sceleton nitidissimum, in cujus dextra detinetur ossea cauda Anguillæ, in qua ne minima quidem particula deficit; foraminibus exitui nervorum & vasorum sanguineorum destinatis, ne quidem neglectis, & hoc difficile factu.

No. LXXXV. Phiala sicca continens duos digitos osseos humanos niveos & curiose præparatos.

No. LXXXVI. Pedamentum, cui innititur Ren humanus, suberis ope ita præparatus, ut naturalem magnitudinem & formam recuperaverit.

No. LXXXVII. Intestinula fœtus vaccini immaturi, quæ inflata, balsamo indurata & exsiccata, naturalem retinuerunt constitutionem: horum Arteriæ eleganter quoque sunt repletæ.

No. LXXXVIII. Portio Spinæ dorsi fœtus humani, transversim secta.

Not. Corticem Spinalis medullæ, qui situm internum occupat, ex meris Arteriolis esse conflatum, hic optime cerni potest, propter dictarum Arteriolarum repletionem.

A S S E R. VI.

No. LXXXIX. Phiala sicca continens Hepar fœtus recens nati, balsamo induratum.

Not.

Not. Hoc Hepar naturalem constitutionem & magnitudinem servasse, propter vasorum repletionem.

No. XC. Portio Cutis humanæ rubicundissima propter artificialem vasorum repletionem, suntque vascula tam numerosa, ut Cutis ex meris vasculis videatur constituta.

No. XCI. Phiala in liquore continens Venæ Cavæ ramulum, per Hepar dissеminatum, & ceraceâ materiâ repletum.

No. XCII. Portio Intestini Jejuni humani, cujus Tunica Villosa (mihi Papillosa) ut & Juga, seu Valvulæ conniventes, egregie visui sese offerunt.

No. XCIII. Ovis Cor, in mumiam (veteri methodo à quadraginta annis) conversum & pedamento insistens.

No. XCIV. Pedamentum, cui insidet portio Arteriæ magnæ fœtus vitulini, cum portione Arteriæ Pulmonalis, quas inter videre licet Ductum Arteriosum, & hoc magis distincte, quam in fœtu humano, propter ejus molem.

No. XCV. Vermes in bronchiis Pulmonum reperti, qui admodum tenues.

No. XCVI. Ren pueri rubicundus propter Arteriæ Renalis repletionem.

Not. in illa repletione non solùm Arteriæ, Ductus urinosi, Tubuli Pelvis, Pelvis tota, verum etiam Ureter, ad unum usque simul fuerunt repleta, & hoc propter omnium illorum vasorum continuationem.

No. XCVII. Phiala in liquore continens duo objecta, quorum primum & supremum Epidermis humana.

Intimum autem bestiæ marinæ, Roris marini, dictæ.

Not. 1. Cum Epidermis humana ab insequente Corpore reticulari & Cute excorticetur, tunc apparent ac propullulant protuberantiæ innumeræ & tenuissimæ, parte sc. interiore, duabus lineis circiter longæ, quæ mihi nil nisi theculæ inversæ pilorum, & Papillarum cutanearum, quibus radices illorum intra Cutem teguntur.

Cuticulâ & Papillis cutaneis jam excoriatis, insequuntur quoque dictæ theculæ, & sic inversæ nobis occurrunt ceu monticuli minimi, & hoc luculentius apparet in Epiderme Roris marini.

2°. Dictæ

2°. Dictæ theculæ sunt productiones Epidermidis, Epidermis productio & continuatio extremitatum Papillarum cutanearum, quemadmodum quoque Pili & Capilli, qui mihi nil quoque sunt, quam productiones & efflorescentiæ dictarum Papillarum, sicuti etiam Ungues: & cum radices Pilorum profundius radicentur in extremis nervis, ubi exquisitissimo sensu prædita sunt, ideo tantus dolor, in illorum evulsione, excitatur.

N°. XCVIII. Officulum anatis post fracturam obliquam, à natura firmiter ferruminatum.

N°. XCIX. Hepatis humani portio, in liquore conservata, in cujus superficie visuntur vascula sanguinea mirifice constituta.

N°. C. Phiala continens portionem Plexus Choroidei, in qua nil glandulosi apparet, in totum vero vasculosus, sicuti in Epist. Anat. Probl. XII. ulterius descripsi & depingi curavi.

N°. CI. Portio Cerebri humani, à quadraginta annis balsamo lapidis instar indurata, glaciei instar micans, in illa Testes, Nates & Glandula Pinealis in conspectum veniunt.

Porro ab interiore facie januæ hujus Thesauri dependent sequentia.

N°. CII. Tumor prodigiosæ magnitudinis figuræ cucurbitinæ, lapidis instar induratus post balsamationem, circa os Uteri internum enatus.

Not. Mulier hæc erat vegeta & prosperæ valetudinis, habitans in foro butyraceo Amstelodami, ea in quartum mensem circiter gravida, incidit in fluxum Uterinum, & post aliquot dies in abortum; fluxu postea tamen ad tempus inordinate perseverante, tandem conqueri cœpit de incommodo circa os uteri internum, itaque Chirurgum vocari jussit, qui re explorata, existimabat, in hoc partu immaturo Uterum esse inversum: remediis interim in cassum adhibitis, me vocari iussit, dicens, fluxum supradictum non solum inordinate & per vices perseverare, verum etiam incommodum magis magisque augeri, itaque à me petiit ut expiscari vellem, quid esset de hac re, id quod feci, & reperi tumorem carnosum & molliculum circa uteri os internum emergentem, cum autem nulla daretur occasio accretionem domandi, multo minus extirpandi, in tam profundo loco, suasi ut ad tempus relinqueret, donec ulterius excresceret.

 Inte-

Interim intra anni ſpatium major factus, nec fluxu ceſſante, ex uteri vagina propullulare cœpit, & me denuo vocari juſſit; reperi vero tumorem ex pudendis propullulare, itaque ſuaſi, ut inſequente die quoque Cornelium Boekelmannum, Chirurgum Expertiſſimum arceſſerent; cum autem Boekelmannus ante meum adventum venerat, reperiebat ægram humi decumbentem, cum tam enormi hæmorrhagia ex dicto tumore proveniente, ut jamjam videretur moritura, & cum tumorem exploraret & adſtantes dicerent, tumorem fœtus maturi magnitudine haud cedentem, intra paucas horas excreviſſe, Chirurgus, ægram in tam deplorabili ſtatu videns, ſtatim tumorem in Vulvæ orificio ligavit, & hoc facto in lectum deferri juſſit; poſt ligaturam vero, quod notandum, ilico ceſſavit fluxus uterinus.

Cum ego paulo poſt ægram convenirem, relatum mihi fuit, quid actum eſſet, perculſus & attonitus fui illa relatione, verebar enim, ne Veſica, injectâ ligaturâ, quoque ligata eſſet, nam qualis eſſet tumor, an moles carnea præternaturalis, an ipſe Uterus inverſus poſt partum, an Uterus ſine inverſione & ſimul cum Veſica, nemo pro certo antea dicere potuerat.

Inde utraque manu arripiebam tumorem ita ligatum, & cum nullum os uteri invenirem, ſedavi animum, præſertim cum audirem ægram urinam poſt ligaturam reddidiſſe.

Interim poſt ligaturam de die in diem tumor diminuebatur, per poros enim multum laticis aquoſi rejiciebat; paucis poſt diebus Chirurgus extirpavit tumorem, qui adhuc tam magnus erat, ut urnam petierim cum pauca aqua, ut in ſtatu, quo erat, conſervaretur ad tempus; animus enim mihi erat ulterius expiſcari, cujus eſſet indolis.

Hoc facto, mihi viſus fuit prima fronte uterus, poſt partum inverſus, qui in tantam molem excreverat, ſubſtantiâ enim mentiebatur uterum; itaque mihi propoſui poſt aliquod temporis ſpatium, ægrâ ſanitati priſtinæ reſtitutâ, rem ulterius indagare, & hoc facto reperi os uteri & circumjacentes partes naturaliter eſſe conſtituta; ita ut dictus tumor nil ſit quam tumor carnoſus, ſeu ſarcoma, variis locis cellulis aquoſis repletus, & ex confinio oris Uteri emerſus; hunc tumorem balſamo præparavi & peculiari methodo induravi, ſine ullis foveis, propria quoque magnitudine, quantum fieri potuit, reſervata.

Dixi

Dixi ſuperius, me fuiſſe attonitum, cum viderem prodigioſum illum tumorem eſſe ligatum, quia verebar ne Veſica quoque eſſet ligatura incluſa, cum nobis antea non conſtaret, an eſſet ipſe uterus, nec ne: ſi enim fuiſſet uterus, qui non raro poſt partum inverſus, in maximam molem excreſcit, & è corpore propendet, moriendum fuiſſet ægræ, uterus enim è corpore prolabens, ſc. ſine inverſione, prolabitur ſimul quoque Veſica, propter cohæſionem naturalem circa utriusque os, idcirco incaute judicant nonnulli, ſexum deteriorem poſſe ſupervivere, poſt uteri prolapſi extirpationem: ego autem cenſeo illud haud poſſe fieri ſine vitæ diſpendio.

Ante annos quadraginta ſemel vidi hanc operationem inſtitutam à quodam Chirurgo temerario, præſentibus variis Medicis & Chirurgis, in Noſocomio Amſtelodamenſi, quibus perſuaſerat ſine vitæ periculo ſeſe illud poſſe perficere, quid fit? acum ſatis longam & craſſam, filo munitam, tranſigebat per tumoris fundum, inter labia uterina, inter quæ uterus propendebat, filumque fortiter circumvinciebat, ſed altero die vitam cum morte commutabat, & ſic mihi dabatur occaſio expiſcandi, quæ eſſet cauſa mortis tam ſubitaneæ. Corpore aperto inveni non ſolum uterum totum quantum, è corpore eſſe prolapſum, verum etiam unum ex Ovariis hærere ſimul cum ſua Tuba in Vaginæ medio.

Itaque monendi ſunt Chirurgi, ut nunquam tam periculoſam, imo deteſtabilem ſuſcipiant operationem, ne mortem inevitabilem concitent, felix enim, quem faciunt aliena pericula cautum.

Cum autem hæc admonitio ſumme ſit neceſſaria, & ne quis dubitet de rei veritate, ſc. quod utero è corpore propendente, veſica quoque prolabatur & ſemper ſimul ligetur; in memoriam revocabo hiſtoriam, in obſervationibus Anatom. Chirurg. meis Anno. 1691 in lucem editis deſcriptam, quam de verbo ad verbum hic non ſolum, verum etiam figuram in hoc Theſaur. VIII. inſerere volui. vide fig. 3. Tab. II.

INter omnes corporis affectus, qui hominem miſere infeſtare ſolent, haud infimum locum obtinet Calculus Veſicæ. Hoc malum quantumvis in Batavia noſtra admodum frequens, rariſſimo & inau-

inaudito tamen modo sese nobis nuper obtulit in octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpessa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quam hoc diutius perpeti, præsertim postremis duobus annis.

Tandem mense Majo Anni 1681 *me vocari jussit, de uteri propendentia & mingendi difficultate conquerens. Mirabar vetulæ querelas, quoniam nunquam à solo uteri prolapsu ita dolere solent mulieres, verendumque esse adjeci, aliquid mali, præter uteri prolapsum, hactenus in alta nocte latuisse. Hisce auditis, misera visum & ulteriorem explorationem (sine quibus nil certi asseverari poterat de absconditi morbi essentia) non renuit, ostenditque mihi uteri, justo paulò majoris, prolapsum, eâdem formâ & magnitudine, qua illum expressit sculptor.*

Palpitando hunc Uterum, calculos sentire putabam, nec me fefellit: quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculosæ (belgice Leyen) *qui post incisionem reperti sunt angulosi & crassi, sicuti figuræ denotant in dicto libro fol. 4. Non autem interim certe determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in ipsa uteri cavitate, an vero inter ejus membranas, vel in aliqua vesicæ portione.*

Videbantur quidem Uteri locum occupare, qui totus quantus (ut figura demonstrat) è corpore propendebat, sine ulla vesicæ portione, (ut nobis videbatur) hisce visis & exploratis, calculorum sectionem proposui: accersuntur magistri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica bene meriti, qui eandem quoque operationem commendabant, proximo die instituendam. Operationem in sequentem diem dilatum iri misera illa vetula audiens, lamentari cœpit, exclamans, O me miseram! non reversuri estis, relinquetis me, &c. quibus permoti querelis, ilicò operationem instituimus, sola incisione, secundum uteri propendentis longitudinem, extraximusque momenti temporis spatio calculos quadraginta duos, partim instrumentis, partim solis digitis, quorum magnitudo & Fig. videri poteſt in dicto Libro.

In hac operatione non admodum doluit ægra, eaque peracta, & hoc onere exonerata, atroces ilicò evanuere dolores, quos tot annis passa fuerat, & satis commode vivere cœpit. In ipsa sectione

præ-

præter guttulas sanguinis, aliquid liquoris limpidi promanabat è vulnere, unde suspicabamur, vesicam quoque esse in procinctu; nec falso, nam sequenti die hoc penitius investigantes, & siphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod ut & lotium sequentibus diebus per vulnus stillans, nobis manifestavit, calculos dictos vesicæ portioni, simul cum uteri mole prolapsæ, inhæsisse.

Hoc urinæ stillicidium haud exiguo nobis fuit obstaculo in vulneris curatione, quæ tamen (gratia Deo ter opt. max.) breviperacta fuit, sequenti methodo: Aliquot diebus post balsamo Arcæi illitum vulnus; labia ejus arctissime adducta sunt emplastro diapalma, tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod emplastrum scissum fuit uti in Fig. 4. pag. 4. videre est, superimpositis spleniis & ligatura convenienti.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non satisfaceret propter urinæ stillicidium continuum, & emplastri relaxationem, loco emplastri excogitavit Magister And. Boekelmannus annulum è plumbo tenuiore, cujus extremitates recurvatæ attrahebantur filo, ut ex Fig. 4. pag. 4. liquet, unde labia vulneris tam arcte claudebantur; ut nihil urinæ amplius stillaret, & sic intra triduum conglutinaretur vulnus.

In hoc affectu nonnulla consideranda, imo miranda occurrunt.

1°. *Uterum è corpore propendentem secum rapuisse tantam vesicæ portionem, quod rarissime (si unquam) antehac visum est, quantumvis partes sint circa oscula vel colla continuæ.*

Crediderim hoc in illa vetula accidisse, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuere continui, & quidem tanti, ut per cohæsionem dictam impediri non potuerit.

2. *Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam sit adepta; superficies enim admodum erat æqualis & figura uteri naturalis.*

3. *Admirationi est, calculos omnes eandem fere obtinere formam, & adeo æquales esse superficie, ac si essent planati.*

4. *Vulnus ad consolidationem pervenisse, quamvis parti vesicæ membranosæ inflictum, per quod urina assiduo stillabat.*

5. *Considerandum est, non omnes calculos in illa vesicæ portio-*

ne, quæ uterum investiens simul è corpore propendebat, hæsisse: non enim satis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, sed nonnullos in ipsa operatione ab altiori & profundiori vesicæ parte descendisse, dubitandum non est.

6. Inauditam Lithotomiam, in muliere adeo annosa, cum tanto successu esse institutam: in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, ast perquam rarum est, sectione vesicæ idem perfici.

No. CIII. A latere dicti objecti dependet quoque os Femoris cujusdam anus, quæ ante plurimos annos ceciderat ab alto, fracturamque passa fuerat in collo ossis Femoris; circa illud infortunium considerandum.

1°. Hanc vetulam non solum claudicasse ad vitæ terminum, verum etiam in cadaveris apertione inventum fuisse dicti ossis collum in totum deficere, & in nihilum adeo fuisse redactum, ut ne hilum quidem remanserit, Gerardus Borst, Chirurgus Amstelodamensis satis expertus, qui cadaver aperuerat, præsentibus variis Medicis & Chirurgis, liberalitate sua museum meum illo objecto adornavit.

2°. Os Femoris raro solâ vi externâ ex acetabulo ossium Innominatorum exarticulari, propter Vastos Musculos & Ligamenta, articulum munientia: ab affluxu autem humorum id pluries contingere unicuique satis notum.

3°. Fracturam autem facile patitur in ejus collo, propter ejus teneritatem; Collum enim maxima parte constat ex osseo-spongiosa substantia, instar Diploës Cranii, quæ substantia obducta quidem lamella ossea dura, verumtamen illa est admodum tenuis; hinc facilius frangitur, quam ut articulus suo loco excidat. Vide Thesaur. V. Tab. II. Fig. 1, 2 & 3. & quid ulterius de hac re ibi scripsi.

4°. Dictus magister Borst, qui in suo officio uberiorem habuit occasionem anuum cadavera aperiendi, mihi retulit sese octies aperuisse anuum claudicantium cadavera, & semper invenisse ossa in collo fuisse fracta, & ne ullum quidem exarticulatum.

TABULÆ PRIMÆ

Explicatio.

A. Tumba, vel sepulchrum continens fœtum humanum, sex præterpropter mensium, à viginti circiter annis in

C: Huyberts. ad vivum sculpsit.

in mumiam converſum. Dicta Tumba confecta eſt ex oſſibus humanis, & præcipue infantium, lapidibusque, membranis cohærentibus, per quas diſſeminantur arteriolæ innumeræ, Truncis, & ramis arterioſis, ramos arborum, aut potius corallia rubra circa ſepulchrum repræſentantibus.

B. Sepulchri Operculum, cujus baſis eſt ſuperior pars capitis oſſei Infantis, externe undique ſupradictis rebus obſita, hujus ſuperficies interior dura matre adhuc eſt ſuccincta.

C. Falx.

D. Dura mater, per quam plurimæ arteriæ repletæ repunt.

E. Fœtus immutati caput.

F. Corona ex floribus naturalibus confecta, & capiti impoſita, ſuntque flores Conyzæ, Africanæ fœtidæ, Ptermicæ, Gnaphalii albi, citrini, rubri, Meſembrianthemi Afric. ericæ fol. Breynii.

G. H. Fœtuum gemellorum immaturorum duo ſceleta ſex circiter menſium, pone ſepulchrum, genubus inflexis, conſita.

I. I. Trunci arterioſi, arbuſculas repræſentantes.

K. Oſſa Cubiti & manus; manuum autem Oſſicula ramum arterioſum arripere videntur.

L. L. Duo ſtrophilia, confecta ex membranis, myriadibus arteriolarum tenuiſſimarum ſuperbientibus; hæc autem ſtrophilia, utriusque ſceleti dextrâ, orbitis oculorum applicita ſunt.

M. Caput ſceleti fœtus immaturi quatuor circiter menſium.

T A B U L A. II.

Quinque continet figuras, quarum prima

A. Denotat uteri portionem, cujus ſuperficies interior in millena corpuſcula rotunda, glandulas mentientia, mutata eſt.

B. Dicta corpuſcula.

F I G. II. *Explanatio.*

A. Pueri portio maxillæ inferioris.

B. Labium inferius, deorſum protruſum, & ab epithelia denudatum, ut papillæ nervoſæ in conſpectum venirent.

C. Papillæ gingivarum nervoſæ.

D. Papillæ nervoſæ prolabii.

* F I G. III.

A. Pubes muliebris.

B. Ute-

B. Uterus è corpore propendens, & veſicæ urinariæ maximâ parte obductus.
C. Os uteri internum.
D. Inciſio longitudinalis à chirurgo inflicta.
E. Guttulæ urinæ, promanantes ex Veſica, ab inciſione facta.

FIG. IV. *Expoſitio.*

Portionem Gulæ Teſtudinis marinæ cum ſuis papillis nervoſis indigitat.

* FIG. V.

Pſeudo-hermaphroditi Ovini pudendum denotat.

A. Cutis prope anum.
B. Anus.
C. Vulva.
D. Caput clytoridis, in magnam molem emerſum.
E. Clytoridis Præputium.
F. Cervix clytoridis.

TABULÆ III

Explicatio. FIG. I.

A. Superior pars oſſis femoris humani.
B. Epiphyſis ſuperior.
C. Spatium cervicis, qui cervix hic deficit, utpote, poſt caſum in nihilum redactus.
D. Trochanter minor.

FIG. II.

A. Oſſis Tibiæ, carie exeſi, pars ſuperior.
B. Epiphyſis ſuperior.
C. Caries.
D. Fiſtula oſſea, quæ proprie Tabula interior, à puris acredine ſeparata, à tabula exteriore, & à chirurgi manu extracta.

FIG. III.

Dicta Fiſtula integra.

FIG. IV.

A. Ejuſdem oſſis Tibiæ pars inferior.
B. Caries altera, ex cujus cavo oſſiculum excrevit C.

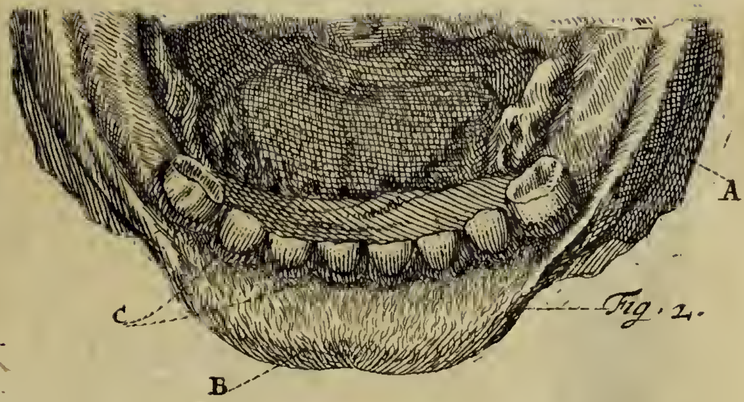
FIG. V. *Duo Oſſicula ex Anatis ala.*

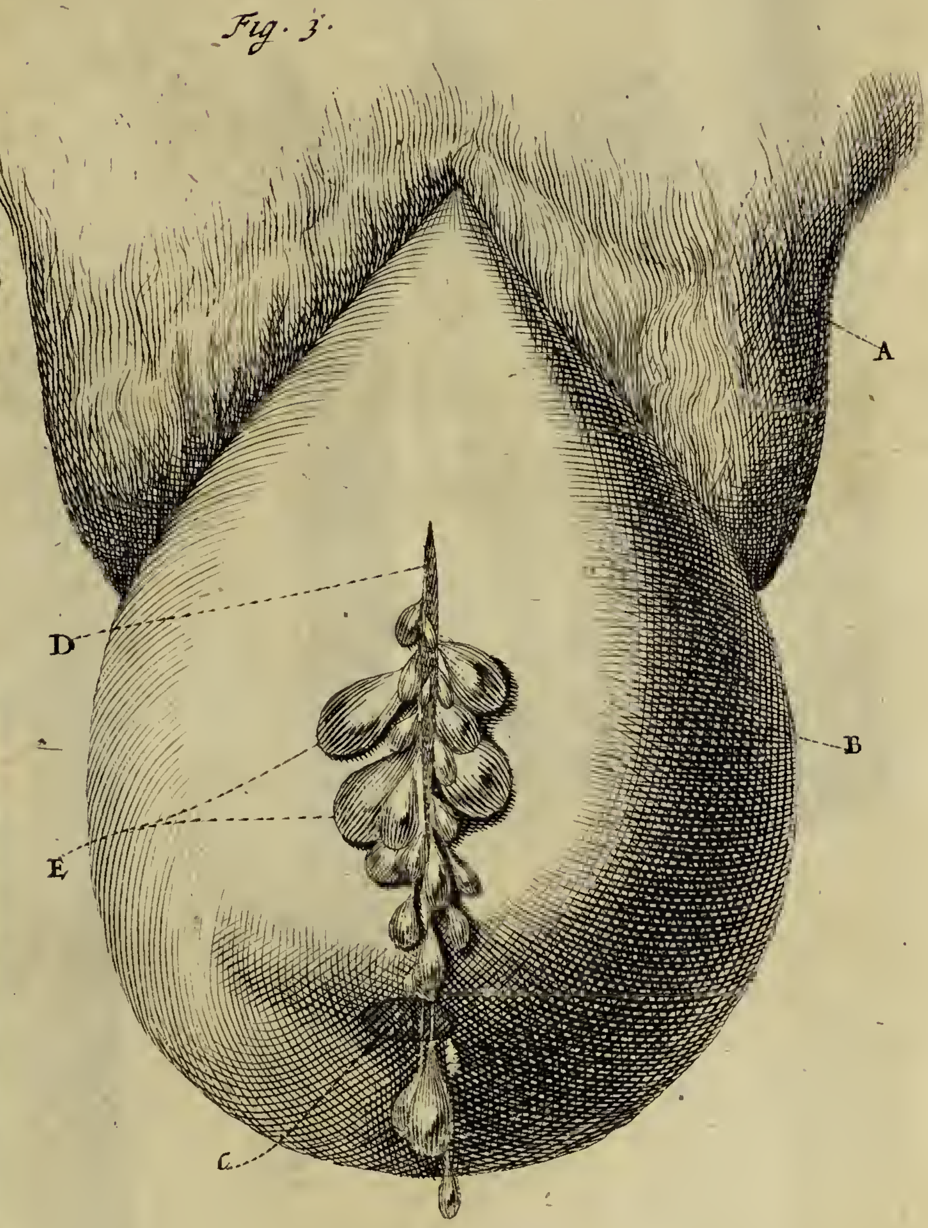
A. Oſſiculum cubiti.
B. Oſſiculum ulna.
C. Ferruminatio fracturæ infirma, propter exterioris cruſtæ defectum.

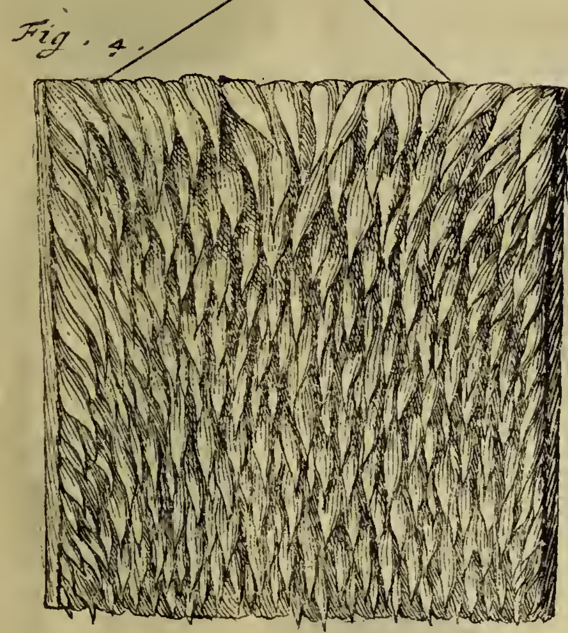
FINIS.

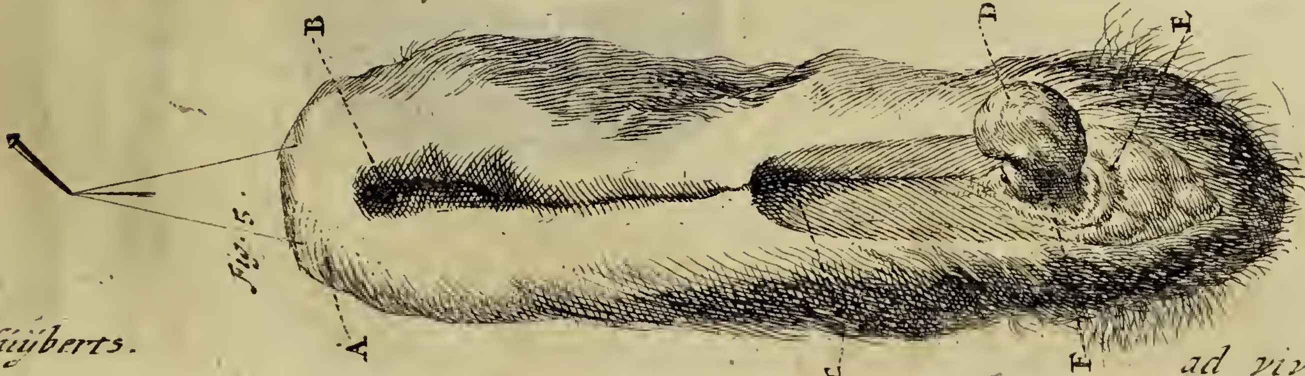
THES. VIII. TAB. II.

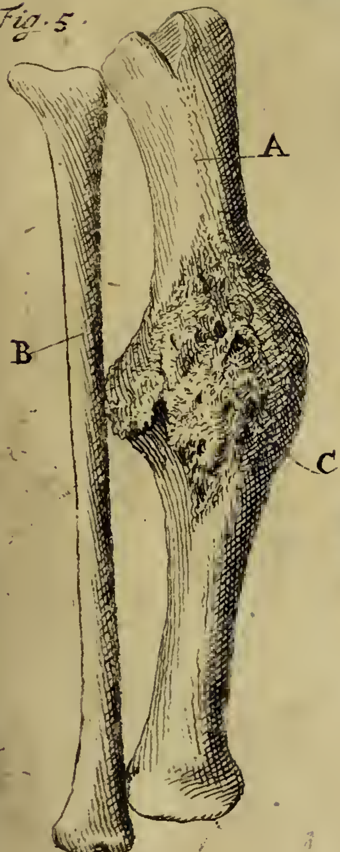
C. Huijberts. ad vivum Sculp:

C. Huijberts, ad. vivum sc

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris, nec non Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ

THESAURUS ANATOMICUS NONUS.

In qua varia, circa corpus humanum notatu digna, occurrunt.

Cum Figuris æneis.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXLIV.

VIRO ILLUSSTRISSIMO
AMPLISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO
DOMINO
ANDREÆ GUNDELSHEIMERO,
SERENISSIMI AC POTENTISSIMI
BORUSSORUM
REGIS ARCHIATRO,
ET A CONSILIIS,
BOTANICO SUMMO, &c.

HUNC THESAURUM ANATOMICUM NONUM SACRUM ESSE VOLUIT, IN MONUMENTUM ET PIGNUS AMICITIÆ, NUNQUAM INTERMORITURÆ,

FREDERICUS RUYSCHIUS.

In Virum longe celeberrimum

FREDERICUM RUYSCHIUM.

Sit minor virtus, quam quaerere, parta tueri:
Ars tua, Magne virûm, præstat utrumque simul.
Immortale tuæ nomen virtutis & artis
ILLIUs DoCtæ faMa sUperstes erIt.

In Thesauros Ruyschianos.

Corporis humani fabricæ quicunque stupendæ
Usurpare oculis interiora cupit.
Thesauros adeat, RUYSCHII *quos ingeniumque*
Dexteritasque manus non imitanda struunt.

HENR. CHRISTIANUS KRUGERUS
Lunenburgensis.

PRÆ-

PRÆFATIO

AD

Benevolum Lectorem.

Etus verbum eſt: *bis dat, qui citò dat.* Illud autem mihi hac vice neutiquam competere fateor, cum jam pridem hujus Theſauri IX. editionem promiſſam, nunc demum ad finem perduxerim.

Nullus tamen dubito, quin me excuſatum habiturus ſis, conſideratis meis occupationibus multifariis, tam publicis, qaam privatis, inter quas haud minimum locum occupat praxis medica, ſatis ſuperque vigens, ut & continuæ inveſtigationes & perſcrutationes cadaverum humanorum, quæ mihi multum negotii exhibuere, non ſolùm nunc, verùm etiam jam ultra quinquaginta annos, adeoque per maximum vitæ meæ curſum, cujus jam annum ago ſextum & ſeptuageſimum.

Conſiderandum etiam, nunquam mihi majorem datum fuiſſe occaſionem cadavera perſcrutandi, quam hoc tempore, & abhinc aliquot annis.

Occaſiones verò datas, me nunquam neglexiſſe, ſciunt illi, qui me optime norunt; verum noctu, atque interdiu ægros inviſere, ad primam autem auroram cadavera perſcrutari, certe apud æquos rerum arbitros me excuſabit, quod non celerius hunc Theſaurum IX. typis mandaverim.

Quicunque vero hunc IX. Theſaurum cum attentione pervolvere dignabitur, illi varia occurrent, quæ ſumma, ni fallor, admiratione videbuntur digna.

Quis enim mortalium crediddiſſet, in Viſceribus integris, membranâ ambiente ne ablatâ quidem, peculiari arte demonſtrari poſſe, & quidem luculentiſſime, ultimas vaſorum ſanguineorum pulpoſas & ſuccoſas extremitates, idque in pro-

pro ſitu & formâ naturali, occulis non ſolùm armatis, verùm etiam inermibus.

Fateor quidem, neminem facile calculum appoſiturum hiſce rebus inauditis; attamen me non vana jactare, aut quidquam hic dicere à vero alienum, norunt omnes, qui ea domi meæ, quotidie fere cum ſtupore vident, neque dubito, illud mirum iri viſum illis, qui in perſcrutandis cadaveribus verſati ſunt; illi enim ipſi procul dubio ſæpe experti ſunt, quam difficile ſit, vaſorum ſanguineorum extremitates ad extremum uſque rimari; hinc enim adhuc latuit vera illorum conſtitutio; hinc etiam haud infimi ſubſellii Anatomici in perverſam ſententiam deducti ſunt, exiſtimantes viſcera conſtare ex prætenſis Glandulis; cum contra nil ſint, niſi vaſa cum ſuis pulpoſis extremitatibus, quæ pulpoſæ extremitates continuantur cum illarum truncis, quemadmodum in Braſſica pompejana, ſeu Florida (belgice *Blom-Kool*) cujus caulis faſtigiatur in flores, nulla re intercedente; cum contra glandula ſit pars per ſe ſubſiſtens, & peculiari membrana obducta.

Inter cætera nil magis admiratione dignum cenſeo, quam corticem Cerebri, qui pultis craſſioris mollitiem obtinet, ex meris pulpoſis extremitatibus Arteriolarum conſtare, non autem ex prætenſis Glandulis.

Quis mortalium illud poterit credere, niſi propriis viderit oculis domi meæ? imo inter omnia, quæ in corpore humano detexi, hoc inventum, puto, quod præfiſcine dixerim, mihi eſſe palmarium.

Itaque indecorum eſſe, nemo negaverit, qui D^m. Martinum Liſterum, Anglum, ac defenſorum Glandularum Viſcerum, in tractatu *de humoribus* legerit, in quo hic & illic me falſa proferre arguit, id quod potius retorquendum in illum ipſum, qui judicare voluit de rebus à ſe nunquam viſis; certe ejuſmodi obtrectatores vix ferendi ſunt, qui judicant de rebus, quarum plane ignari ſunt.

Inſuper autem variis locis in dicto tractatu injuſte me impetit, dicens me hoc & illud ſentire & ſcripſiſſe, quod revera nunquam neque dixi, neque ſcripſi; ſc. tradit, me negaſſe dari glandulas in corpore humano; quod non animadverterim, Teſticulos per ſe eſſe glandulas; quod voluerim, Glandula Cerebri

rebri pinguedinem esse &c. quare non addidit, quo in loco aut libro illa scripserim? quincunque enim mea scripta perlegerit, contrarium animadvertet.

Interim defensori illi non insultabo, quod variis in locis à me diversa sentiat, atque etiam scripta mea infirmare conatus fuerit, & post meliora inventa adhuc glandibus vesci, & veteri sententiæ mordicus adhærere voluerit, cum apparentias novas & vera præparata domi meæ, Illi haud contigerit videre.

Haud minore admiratione legi in tract. de Itinere Anglicano ac Batavo, conscripto ab acutissimi ingenii D°. Christiano Henr. Erndl, ubi pag. 83. & 84. dicit.

D^m. Ruyschium invisi frequentius & neutiquam horas illas neglexi, quas explicationi Anatomes, ac demonstrationibus Gazophylacii sui Anatomici curiosi, in gratiam aliquot studiosorum exterorum destinaverat.

Incredibilis copia præparatorum Anatomicorum & stupendus ille naturalium Thesaurus, quæ possidet in ædibus suis vir hic celeberrimus, attonitos facit curiosos spectatores, in quorum enumerationem velle descendere, in vastum pelagum esset sese committere, quo de fidem facero possunt specimina illa, quorum VII. tunc ediderat sub Thesaurorum nomine, ut Observationes taceam & Epistolas ejus Anatomicas, quæ seorsim prodierunt.

Non possum tamen quin memorem, quod inter ejus rarissima sit præcipuum illa Mumia pueri cujusdam octennis, cujus corpus liquore & arte sua balsamandi, ut perhibet, tam nitide conservavit, ut color juxta & consistentia cutis & Musculorum visui & tactui naturales & viventes sese sistant; partes omnes & membra hujus Mumiæ non indurata sunt nimis, sed mollinscula, quasi succo & sanguine adhuc turgerent & vigerent, constituta.

Admirandum hoc est artificium, quod in præparatione hujus Mumiæ præstitit Clariss. Vir, & plane inauditum, omnem fidem superans, nisi quis ipse viderit; & licet diversimode de præparatione hujus cadaveris judicetur ab ejus adversariis, nemo tamen est, qui analogum quid conficere aut demonstrare hoc usque potuerit.

Dixit

Dixit ſæpius D. Rauw de prodigio hoc ; cum ſententiam ejus expeteremus, malæ fraudes ſunt, ac præſtigiæ cum iſto puero ; Cuticulam detraxit miſero, ita ut Cutis cum Muſculis ſuis ſanguine adhuc turgidis, naturalem quodammodo corporis colorem referant ; alii de vacuo autumabant, in quo corpuſculum illud perpetuo, excepto demonſtrationis tempore, conſervaret.

Sed omnes iſtæ hariolationes exigui ſunt ponderis : monſtra ſimile & in ſententiam tuam lubentiſſime deſcendam.

Quomodo ſodes potuit Cl. D. J. Jac. Rau illud dicere, cum non ſemel, ſed aliquoties publice viſui expoſuerim, Illo ipſo inpræſente, imo proxima (DEO annuente) à me publice inſtituenda Anatome, denuo viſui exponere decrevi dictum cadaver, per 19 annos à me conſervatum, & adhuc vitæ ſpeciem repræſentans.

Illud autem traducere ſi quis voluerit pro malis fraudibus, quid foret, niſi calumnia & ærugo mera? quod vero ad cuticulam attinet, quam ego dextraxerim, id quoque à veritate omnino eſt alienum: & ſi detraxiſſem an propterea malæ fraudis eſſem accuſandus? aut an eapropter puer eſſet miſer factus?

Sæpenumero illud facere cogor, quando animus mihi eſt Papillas cutaneas demonſtrare ; & utrum muſculi adhuc ſint turgidi ſanguine, aliis judicandum relinquo, & hoc etiam conceſſo, nulla tamen fraus ſubeſſet.

Itaque, ſi Profeſſor Rau illud ſæpius dixerit, uti ait D. Erndl, perverſe de rebus meis judicavit, & tunc ad illa reſponderem, meliora doctus, meliora faceret.

Fraudes committere, nunquam non deteſtandum, & præſertim illud dedecet hominem tam provectæ ætatis, cui ſenilis anima in primis labris hæret ; ſi D. Erndl illud typis non mandaſſet, ne gry quidem reſpondiſſem, ſed flocci feciſſem, at, quum hoc jam prælo ſit commiſſum, me defendere coactus fui.

Hiſce pro defenſione dictis, ad cætera me conferam, ſc. in eodem hoc IX. Theſauro occurrit quoque animalculum quadrupes cani ſimili, IV. pedicellis, capite, cauda, ore, lingua & in liquore meo conſervatum, ſimul cum burſula, in qua, loco ſecundinarum, hæſit.

Hiſce Vale L. B. & vitia typographica, quæ irrepſêre, benigne corrigere velis.

THE-

THESAURUS ANATOMICUS NONUS.

In cujus fundo sequentia reperiuntur.

N°. I. Yxis rotunda, in qua conservatur uterus cujusdam ovis gravidæ, multis abhinc annis balsamo præparatus, induratus, & nitide conservatus.

Not. I°. Cum ab aliquo tempore utero gessisset, fœtusque in eo mortuus fuisset, circa uteri regionem abscessus fuit ortus, eoque sponte aperto, simul cum pure, varia ossicula foras fuerunt expulsa, id quod in mulieribus nonnunquam quoque contingit.

Post mortem uterum aperui, & in illo varia ossicula inveni, quæ adhuc in uteri cavo continentur.

2. Cornua uterina (quæ nil aliud sunt, quam bifurcatio uteri in duas partes) frustra quis quæreret in sexu fœminino, quamvis Carolus Stephanus, & alii ea exstare in sexu sequiore affirmaverint.

Hæc cornua Uterina oppidò quam bene præparata, conspiciuntur cum suis arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis.

N°. II. Capsula, & in ea, ossis Tibiæ portio superior bisecta, ex homine à multis annis humato.

Not. 1. Cum dictum os siccum & exsuccum sit, osseo-spongiosa substantia distinctius videri potest.

2. Ubi desinit osseo-spongiosa substantia in ossis cavo, conspiciendam sese exhibet medulla ossis, quæ indurata, nivea, & granulosa in sepulcro facta, adhuc superstes remansit; il-

lud autem in hominibus a multis annis sepultis, & terræ siccæ commissis, semper ita reperi.

3. Ex hac observatione patet, quanta sit analogia inter pinguedinem humanam, & ossium medullam: Pinguedinem enim in tumulis in terra sicca positis, post 25 annos reperi in corporibus obesis, mutatam, duram, & albam extitisse, instar supradictæ medullæ ossium.

Imò existimo, medullam ossa non nutrire, uti ab omni ævo fuit creditum, sed medullam ossa reddere firmiora, idque humectando. In illa opinione magis magisque confirmabar, cum ad meas pervenisset manus os Tibiæ cujusdam hominis defuncti, in quo nullam reperi cavitatem; ita ut ex illo confici curaverim varia manubria, inter quæ aliqua chalybe munita, tanquam culter, & furca in museo meo conservantur, & quidem in vagina, confecta ex corio Pueri, per quod myriades vasculorum sanguineorum, ceraceâ materiâ rubrâ repletorum, decurrunt, unde tota vagina est rubicunda.

N°. III. Capsa, in qua reperitur Funiculi Umbilicalis tumor durus, de quo nunquam legeram, aut videram, conspiciendum tamen sese dedit in cujusdam lanionis fœtu humano vivo, recens nato.

Cum a parentibus vocatus fuissem, simul cum Chirurgo expertissimo Petro Adriani Verduyn, hærebamus qualis esset affectus: Prima fronte visus & ad sensum tactus, herniosi quid præ se ferebat, proxime abdomini enim adstabat.

Tandem consultum duximus, cum obstetrix ante nostrum adventum funiculum umbilicalem extra tumorem versus placentam ligasset, & abscidisset, secundam ligaturam adhibere, & quidem ante tumorem versus abdomen, quo facto, paucis post diebus, emoriebatur tumor, eoque abscisso, reperi in illo nil nisi substantiam, partim carnosam heterogeneam, pauco humore permixtam. Fœtus interim nil incommodi aut mali perpessus videbatur ex illo tumore, cum vegetus in lucem venerit.

N°. IV. Capsula continens varia fragmenta Lapidis Bezoardici occidentalis rara, ut & plures integros, in bursula crassa membranacea contentos, in qua nati sunt, id quod consideratione dignum esse censeo.

N°. V. Capſula, in qua conſervatur Aneuriſma cujuſdam arteriæ intercoſtalis ex homine, magnitudine ovi gallinacei.

Not. 1. Admiratione dignum eſt, arteriam tam exilem in tantam molem ſeſe potuiſſe extendere, id quod mihi ter quaterve videre contingit. Juvenis erat, cujus affectum hic recito, qui à longo tempore de præcordiorum anxietate queſtus fuerat, & tandem ſummis angoribus & lipothymiis correptus, tuſſi moleſta ſubitò fatisceſſit.

2. Haud minus mirabar, imò obſtupeſcebam, Aneuriſma tam firmiter, coſtis & adjacentibus vertebrarum corporibus, fuiſſe adnatum, ut non ſine malleo & cuneo, ab illis ſeparare potuerim.

N°. VI. Capſula quadrata ex ligno indico, & in illa auricula humana, balſamo præparata, in forma ſicca, cujus Arteriolæ, ad unum omnes ſunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ, unde totum objectum ſumma rubedine perfuſum.

In eadem Capſula quoque videre licet hominis Venam cavam, quatenus tribus ſuis ramis per hepar diſpergitur, ademptis, vel abruptis extremitatibus.

N°. VII. Capſula quadrata, ut ſupra, continens Pulmonem juvenis, cujus cellulæ ad unum omnes materiâ ceraceâ albâ repletæ ſunt; & ſic videri poteſt, quæ ſit pulmonis figura, in inſpiratione.

N°. VIII. Capſula, ut ſupra, continens infantis brachium, cum annexis ſcapula & clavicula: ſuntque omnia balſamo indurata, & à plurimis annis conſervata.

Not. 1. Claviculam fuiſſe fractam, & denuò (poſt malam repoſitionem) in formam ſemilunarem, ferruminatam.

2. Cute brachii aperta, conſpiciendam ſeſe exhibet Arteria brachialis, præſertim eo loci, ubi pulſum quotidie exploramus.

3. Vaſa ſanguinea ad extremum uſque repleta, ſummam rubedinem cuti afferunt.

4. Ungues extra cutem quidem prominent, non quod excreverint poſt mortem, uti vulgo & perperam olim creditum, & pro certo habitum fuit, ſed propter cutis contractionem, exſiccationem & objecti indurationem, ne dicam, quod

non solemus ungues resecare quum ægrotamus, & lecto decumbimus.

Cum cutis, Pili, ut & capilli, corporis nostri partes sint, quæ communi vita, pariter cum corpore, fruuntur, post mortem, cum cæteris quoque moriuntur; id enim expertus sum, & exploratum habeo, nam eum in finem sæpius intravi sepulcra, & nunquam contrarium observavi.

N°. IX. Capsula, ut supra, in qua reperiuntur variæ partes corporis fœtuum humanorum, sc.

Lit. A. Notatur Brachium cujus cute apertâ, visui sese offerunt vasa sanguinea per brachium disseminata, & repleta; Nervus item ejus & musculi.

B. Pes Infantis, eodem fere modo præparatus.

C. Pes fœtus humani, per cujus cutem apparent vasa sanguinea repleta.

D. Portio Dorsi fœtus humani cum scapulis, in mumiam à me redacta.

N°. X. Capsula, ut supra, in qua reperiuntur tres Renes humani bisecti, in quibus productiones Pelvis, ut & Papillæ renales comparent; cum autem Arteriæ sint repletæ, summa rubedine perfusi sunt Renes.

In medio hujus Capsulæ visui sese exhibet Renis humani portio, cujus arteriolæ, ut & ductus urinarii papillam constituentes, in totum sunt repletæ.

A latere conspicitur quoque Ren humanus extabefactus, cujus productiones Pelvis extra renis substantiam ita propullulant, ut pelvis ipsa videatur tripartita: uretur quoque ita dilatatus, ut digitum minorem fere admittat.

N°. XI. Capsula quadrata, ut supra, in qua reperiuntur varia puerorum intestinula, & inter cætera videre licet portionem intestini cæci cum appendicula ejus, idque è fœtu humano, ut diversitas appareat inter hoc objectum desumptum ex fœtu, & illud quod desumitur è corpore adulti.

N°. XII. Capsula, ut supra, in qua comparet coli humani portio, cujus arteriæ mirum in modum sunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ, ne appendiculis quidem pinguibus coli exceptus.

N°. XIII.

N°. XIII. Capſula, ut ſupra, in qua duo objecta, quorum.

1. Cranii humani Portio, cum dimidia parte oſſium faciei, in quibus videre eſt primò Antrum, vulgo Higmori dictum, quia ab illo primum delineatum.

2. Foramen, qua communionem habet antrum cum naſo in utroque latere.

3. Membranula vel perioſtium, antrum interne ſuccingens, per quam membranulam diſſeminantur arteriolæ repletæ, unde rubedine imbuitur dicta membranula, quæ telæ aranearum inſtar tenuis.

4. Ductus lachrimalis oſſeus, cum ſua membranula (quâ interne obducitur) quæ valde quoque rubra eſt ob eandem ſupra dictam repletionem.

5. Utrumque os ſpongioſum narium unius lateris, ſc. ſuperius & inferius cum ſuis involucris, ob eandem cauſam rubedine imbutum.

6, Ductus Euſtachianus.

7. Oſſis frontis cavitas, tenuiſſima membranula quoque obducta, quæ non minus rubicunda, quam in ſupra dictis.

8. Communicatio hujus cavitatis oſſis frontis cum naribus, id quod hic luculenter ſcilicet conſpiciendum præbet.

9. Altera portio cavitatis cellæ equinæ, cum ſua membranula interna, per quam quoque repunt vaſcula ſanguinea, ut ſupra.

10. Infundibulum in medio cellæ equinæ, cujus cavitas reſervata, & adhuc aperta eſt, ſicuti in vivo homine.

In altero objecto demonſtratur nobis calami ſcriptorii latitudine, ante meatum auditorium oſſeum.

1. Condyloidei proceſſus maxillæ inferioris locus, ubi ſeſe applicat cum ſua cartilagine mobili, ſcilicet ſupra baſin oſſis ſigomatici, ubi adhuc ligamentorum reliquiæ ſuperſtites ſunt.

N°. XIV. Capſula ut ſupra, & in ea.

1. Portio thoracis pueri, ita præparata, ut vaſa intercoſtalia, eorumque reptatus, luculenter videri poſſint; præterea membranâ Pleurâ ex parte elevatâ, membrana celluloſa, & ſub illa, perioſtium, ſeſe videnda exhibent.

2. Os Pectoris Infantis, cum annexis partibus cartilagi-

 neis

neis costarum, ut & vasa intercostalia, nec non mammaria interna.

3. Portio Thoracis cum adhærente brachio & scapula, per quæ vasa sang: ubertim disseminantur.

ASSER PRIMUS.

N°. XV. Capsa, ut supra, continens uterum Puerperæ, à multis annis à me conservatum.

Not. 1. Quantus sit Uterus post 14 dies à puerperio, hic videri potest, ut & mutatio situs ovi-ductuum, Ovariorum, & ligamentorum quæ tempore gestationis, (propter extensionem fundi uteri) longius à fundo distant.

2. Vesica Urinaria hic valde exigua comparet, utpote tempore mortis evacuata, & postea à me non inflata.

3. Os uteri, per quatuordecim dies post partum, valde patulum remansit, sicuti adhuc apparet, & sæpius in puerperis contingit; ita ut male sibi prospiciant Puerperæ, quæ justo citius conclavia relinquunt, quo pacto, utero nondum clauso, aëri frigidiori uterum exponunt.

N°. XVI. Capsa, ut supra, in qua duo objecta, quorum

1. Gallinæ Ovarium cum annexo utero.

Not. Inter ova (seu potius ovorum vitellos) qui ceraceâ materiâ flavâ sunt repleti, reperitur una atque altera membrana, infundibuli instar cava, è quibus unum atque alterum ovum maturum decidit in uteri cavitatem, dicunturque membranæ superstites, Calices, ab excellentissimo Anatomico Regnero de Graef, qui, dum viveret, mihi fuit conjunctissimus ante annos 50 & quod excurrit.

N°. XVII. Capsa quadrata, ex ligno indico, ut supra confecta, in qua reperitur stomachus ovinus nitidissime præparatus; scilicet omnes arteriæ non solùm repletæ, verùm etiam IV. stomachi partes; nempe venter primus, Reticulum, Omasus, ut & Abomasus videri possunt.

N°. XVIII. Capsula, ut supra, & in illa fœtus septimestris Balsamo præparatus & induratus, & à plurimis annis conservatus.

Not.

Not. 1. Caput, ut & artus, detruncata sunt.

2. Arteriis omnibus repletis, & sternô elevatô, in conspectum veniunt Cor, Pulmo, ut & Thymus. Abdomino aperto, hepar, stomachus, intestina, ut & vesica, arteriæ umbilicales, scrotum, nec non Penis conspici possunt, idque in proprio & naturali situ.

N°. XIX. Capsula, ut supra, in qua conservantur Thoracis diversæ partes, idque è corporibus fœtuum humanorum: inter illas, quæ Lit. A. notata, videre licet soboles arteriarum mammariarum internarum, decurrentes per spatia intercostalia, quæ tandem cum arteriis intercostalibus, ex arteriæ magnæ trunco oriundis, uniuntur & inosculantur.

Lit. B. indigitat portionem Thoracis, cujus membrana pleuræ ex parte à subjecta cellulosa & periostio costarum separata est.

Lit. C. portio Thoracis, cum annexa portione Diaphragmatis, in quo duo occurrunt aperturæ, pro transitu æsophagi, & venæ cavæ. à latere dictorum foraminum in conspectum quoque venit exigua portio Arteriæ magnæ.

N°. XX. Capsula, ut supra, continens varias portiones funiculi umbilicalis, cum & sine nodis.

Inter omnes illas una N°. I. notata, quæ gaudet nodo prodigioso: suntque nodi nil nisi errabundi reptatus vasorum umbilicalium, nodum ob incrassationem, repræsentantes & mentientes.

N°. II. Funiculi umbilicalis portio, ex fœtu vaccino, constans ex duabus atteriis, totidemque venis, secus ac in homine, in quo una tantum arteria, & duæ Venæ concomitantes reperiuntur. Huic objecto cohærent quoque duæ arteriæ umbilicales, ut & vesica.

N°. XXI. Capsa, ut supra, in qua inveniuntur placentæ Gemellorum fœtuum humanorum, quorum membrana Amnios in duas partes à me est divisa, id quod nonnunquam à natura (fœtu vivo) factum offendo. Hinc forsan suspicati sunt Anatomici, & quidem non infimi subsellii, inter Chorion & Amnium peculiarem vel tertiam in homine reperiri membranam, quam Alantoidem nuncuparunt.

Has duas placentas à se invicem separavi, id quod facile contin-

contingit, si qnis inconsultò illas arripiat, præcipuam enim inter se habent unionem, membranarum dictarum, ut & vasculorum contiguitate, non autem vasorum sang: inosculatione; ita ut facile à se invicem recedant, quemadmodum duæ adstantes plantæ gramineæ, cum è terra eruantur.

N°. XXII. Rupes confecta ex calculis alterius Rupis, coraliis albis, Arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis, & sic corallia rubra mentientibus, circum tecta.

Hæc Rupes, pedamenro Cedrino imposita, in sui medio concavo continet Phialam magnam cryst: liquore repletam, continentem infantis hepar per cujus superficiem occurrunt vascula repleta, & tanto quidem numero, ut totum hepar summâ rubedine superbiat.

Supra operculum sericeum dictæ Phialæ, reperitur alia exigua rupes, è qua emergunt vasa sang: repleta, ex hepate, & aliis partibus corporis desumpta, corallia rubra erecta repræsentantia.

N°. XXIII. Pedamentum ex ligno Cedrino confectum, & supra illud Rupes, Vasis sanguifluis repletis abundans, in cujus medio concavo Cor hominis, cum suis truncis abscissis.

Not. 1. Cor Balsamo esse induratum, & rubedine præditum, propter Vasorum sang: repletionem.

2. Cor naturalem retinuisse formam, exceptô, quod utraque cavitas simul cum auriculis repleta sit materiâ sæpius dictâ: id quod in statu vivo non fit.

3. Venas aliquot emergere ex auriculâ dextrâ, hic luculenter videri potest; ita ut non omnes ex coronariâ producantur, sicuti olim creditum fuit.

4. Quomodò Arteria pulmonalis pulmonem ingrediatur post suas divaricationes, hic quoque apparet.

5. Arteriæ magnæ truncus, cum tribus suis ramis sursum spectantibus, ut &

6. Portio æsophagi, & Asperæ arteriæ, dictis tribus ramis adstantes, oppidò quam bene oculos incurrunt.

7. Venæ cavæ Truncus ascendens & descendens, cum sint repleti materiâ supradictâ velut in statu vivo, videri potest illarum continuatio, & quod auricula dextra propter ejus capacitatem maximum sit sanguineis receptaculum, & contra auricula sinistra.

8. Quo-

8. Quo modo, & quo loco, vena Azygos ex trunco Venæ cavæ ascendente oriatur, hic quoque apparet.

9. Vera forma auricularum Cordis, visui hic etiam occurrit.

N°. XXIV. Phiala in liquore continens funiculum umbilicalem, cum exigua portione placentæ uterinæ, cujus margini connectebatur crus fœtus humani. vid. Tab. 1. Fig. 2.

Nullus equidem dubito, mirum quibusdam visum iri, hunc casum legentibus, sc: mulier quædam in platea Harlemensi degens, cum anno præterito fœtuum vivum, robustum, & bene formatum, in lucem edidisset, à latere placentæ seorsim adhærebat crus fœtus humani, sicuti sculptor hic expressit Tab. 1. Fig. 2.

Præterea ubi funiculus umbilicalis Placentam intrat, adhærebat, vel affixum erat Atheroma ingens, uti ex fig. annexa quoque liquet.

Not. quoque 2°. Hocce crus constare ex osse femoris, extremo pede & tribus digitis copiosa pinguedine obsitis, absque ullis musculis.

3. Ossa in totum esse cava, fistulosa, substantiâ admodum tenuia, absque osseo-spongiosa substantia interiore, in utroque extremo.

Memini me ante annos 50 dissecuisse cadaver cujusdam ovis, ex cujus Collo integer excreverat, in cujus pedis cavitate, nullis musculis etiam instructi, nil osseo-spongiosæ substantiæ invenisse, & loco musculorum totus pes pinguedine erat obsitus.

N°. XXV. Pueri stomachus gossypio repletus, & ita præparatus, ut vivi speciem repræsentet.

A S S E R II.

N°. XXVI. Sepulchrum, seu Tumba, confecta ex frustis rupis, ossiculis puerorum, & vasis sanguifluis, quæ corallia rubra mentiuntur, & ex rimis rupis mergere videntur.

Operculum, ceu janua hujus sepulchri est suprema pars cranii infantis, per cujus cranium plurimæ repunt arteriolæ repletæ.

Interior ejus superficies adhuc dura matre, ceu pericra-

nio interno tecta, plurimis superbit arteriis repletis; & in cujus medio quoque occurrit Falx, idque in statu naturali, ne arteriolis quidem per illam decurrentibus, destituta.

Ex falce dicta emergit, contra naturæ leges, tenuis productio membranacea, nervi instar teres.

In illo objecto sinus falciformi remansit apertus. Hanc Tumbam occupat sceleton fœtus humani immaturi septem fere mensium nitidissimum; in ejus dextra continetur sceleton muris artificiose, & nitide præparatum, cujus pedes anteriores arripere videntur membranas quasdam, per quas repunt vasa sang: repleta, mirum in modum, & turmatim decurrentia. Idque a me factum puta, ne videantur otiari cujuscunque generis objecta, quæ apud me conservantur, & sic in spatio exiguo multa cumulantur.

Supra Tumbam, cor Pueri, Balsamo præparatum & induratum, situm est, cujus truncus arteriæ magnæ, tam ascendens, quam descendens, non solùm superstites sunt, verùm etiam trunci Arteriarum & pulmonalium, ut & venæ cavæ ascendentis, & descendentis, ne venæ azygos quidem trunco neglecto.

Inter ramos trunci ascendentis innititur sinistro brachio sceleton immaturum quatuor circiter mensium, dextra continens Ramusculum Arteriæ Pulmonalis repletum, & tam artificiose præparatum, ut ramusculi tenuissimi conspici possint. Caput autem cœlum versus conversum, admiranda Dei opera demonstrare videtur.

N°. XXVII. Phiala sicca, in qua visui sese offert superior portio cutis capitis, è fœtu humano, propter vasorum sang: repletionem rubicundissima: ita ut verùm locum & reptatum præcipuorum & minutissimorum vasorum, ut & illorum inosculationes arteriarum cum arteriis in utroque latere conspici possint.

Operculo hujus Phialæ imposita est exigua rupes, interpositis vasis sang: corallia rubra repræsentantibus, & inter illa varia cutis humanæ frusta, è capite desumpta, quorum superficies interior gaudet vasculis sang: minutissimis, musci tenuissimi speciem referentibus; superficies verò interior pinguedine adhuc obsita, vasculis gaudet millenis, diverso & serpentino reptatu decurrentibus.

N°. XXVIII.

N°. XXVIII. Phiala cryſtallina ſicca & in ea Vituli ſplen, in quo luculenter videri licet, quid ſit de vena ſplenica vitulina, ſc: quomodo illa, quamprimum lienem intravit, ſtatim poroſa & foraminulenta fiat, & paulò penitius, in fibras, tandemque in nihilum redigatur, ita ut loco ramorum venarum, nil niſi ſulci cavernoſi appareant.

Operculo quoque impoſita eſt Rupes parva, in cujus cavo continetur fruſtum lienis vitulini, ut magis pateat, quid ſit de ſupra dictis, & quid de fibris lienalibus vitulinis, eum in finem tantum inſervientibus, ne lien vitulinus in majorem molem ſeſe extendere poſſit, ob concitatiorem & uberiorem ſanguinis arterioſi inpulſum, id quod in homine locum non habet, quia lien humanus gaudet vena lienali, arteria comitante ad ultimum extremum, idque pari paſſu.

Itaque hallucinantur homines, qui lienem humanum ſimilem ſtatuunt vitulino, & fibras transverſas, in liene vitulino pro nervis habent. Non minus quoque errant, qui liene attribuerunt glandulas, & cellulas; id autem luculentiſſime omnibus, qui me conveniunt, à verò alienum eſſe, demonſtro. Itaque, quicunque de liene ſermonem vult habere, ejusque conſtitutionem veram exhibere, non debent vitulorum, ſed hominum lienem arripere.

Et quam perverſe quoque judicarint de ita dictis glandulis lienalibus, uberrime olim oſtendi, & poſthac novam delineationem harum rerum me exhibiturum (volente Deo) promitto, ſicuti in hoc Theſauro 9°. nunc feci circa hepar hum: ſc: ſine ulla hepatis læſione, ſine coctione, cum & ſine induratione, abſque maceratione, & ne nulla quidem vi adhibitâ.

Tunc nemo quoque poſthac me amplius accuſabit (ſaltem admodum abſurdum eſſet) ac ſi in prætenſa excarnatione glandulas annihilem.

N°. XXIX. Pedamentum ex ligno Indico, ſupra quod poſita eſt Rupes ex ligno Indico, coralliis albis, variis vaſis ſang: &c. in ejus medio concavo poſita Phiala cryſtall: continens in liquore foetum human: 6 circiter menſium Hydrocephalo laborantem, cum autem in liquore limpido natet, nitide occurrit dictus affectus.

Foetus autem, cum videatur à Serpente rariore Indiæ Occiden-

cidentalis arripi, dextrâ avellere conatur ſerpentem, idque ore aperto, tanquam conſternatus & perterritus.

Supra operculum hujus phialæ quoque poſita Rupes exigua, maximam partem confecta ex variis miſeriis corpus humanum debellantibus, ſc: calculis humanis, maxillæ portionibus carie exeſis & corruptis, Oſſiculis vario modo corruptis, & à natura expulſis. Inter calculos occurrit primô unus magnæ molis, formâ mori fructum æmulans, alter ejusdem fere magnitudinis, variis Tuberculis, coloris fuſci, obſitus; tertius præcedentibus major, undique quidem æqualis ſuperficiei, ſed particulâ exterioris lamellæ ablatâ, occurrit lamella gibberoſa; quartus quamtumvis præcedentibus minor, agmen tamen ducere videtur, utpote unus ex illis, quorum mentio facta, & figura admiranda delineatus reperitur in obſerv. Anat: Chir. meis Tab. prima.

Circa maxillam ſupradictam conſideratione dignum id, quod quitur, cenſeo, ſc: juvenculæ meretricis morbo venereo laborantis, poſt ſalivationem mercurialem à Chirurgo inſtitutam, maxilla inferior carie obſeſſa, à parte laterali vacillare incoepit, itaque me, filiumque meum, ſimul cum expertiſſimo Chirurgo Petro Verduyn, arceſſi juſſit: cum autem magnam portionem dictæ maxillæ inferioris vacillare deprehenderemus, ſupradictus Chirurgus portionem illam vacillantem extraxit: ſed quid fit? aliquot poſt diebus, altera & major portio undique etiam facile moveri poterat: hiſce viſis? hanc quoque extraxit Chirurgus; quo facto, vidimus hanc ſuperiorem portionem eſſe maxillæ inferioris, ſimul cum ſuo proceſſu condyliformi: nihilominus poſt curationem, maſticationem rite peragere, & tam articulate loqui poterat, ſine ullo obſtaculo, quaſi nihil perpeſſa fuiſſet in iſtis partibus.

N°. XXX. Infantis caput Oſſeum, cujus cranium lapideâ ſubſtantiâ variis locis obſitum.

Not. 1. Caput infantis indideram liquori, ad illud conſervandum, qui liquor compoſitus erat ex variis liquoribus, ſc: ex ſpiritu Vini, Frumenti, Sacchari, nec non Arach; aliquot poſt menſibus, obſervabam dictum caput oſſeum variis locis ſubſtantiâ lapideâ eſſe obſitum, id quod mihi anſam dedit illud conſervandi.

2. Oper-

2. Operculum hujus Phialæ, in qua illud objectum conservatur, variis rebus petrefactis, & Lithophitis marinis obductum est.

N°. XXXI. Phiala ficca, continens caput quadrupedis Americani, ab Indigenis Belgis, *Quast* dicti, illud autem facie, agilitate, & astutia fimiæ aliquam fimilitudinem habere observavi, dum viveret in ædibus meis.

N°. XXXII. Fœtus Æthiopiffæ feptimeftris circiter, in liquore confervatus.

N°. XXXIII. Phiala in liquore confervans infantis brachium, in cujus manu continetur portio placentæ uterinæ nitide præparata.

N°. XXXIV. Ren pueri in liq: confervatus, cujus fuperficies, (uti vulgo apparet) inæqualis, fecus ac in homine adulto: huic parti fuperiori infidet adhuc Ren fuccenturiatus, tanquam glans in calyce, fecus ac in figuris variorum auctorum videre eft, qui fuccenturiatos a latere renum depingi curarunt.

N°. XXXV. Cutis capitis infantis, pileolum repræfentans, per quam diffeminantur Arteriarum foboles innumerofæ; cum autem repletæ fint materiâ fæpius dictâ, cutis plane rubram fefe exhibet.

N°. XXXVI. Pia Mater humana in liquore, quæ nitidiffime præparata, & fummâ rubedine prædita. Quam tenuis autem illa fit, hic videri poteft, nam absque Vaforum repletione illius afpectus impofuit olim nobis: fc; poft mortem piæ matris vafa utplurimum fanguine deftituuntur, & fic illa vafa, colore cum ipfa membrana convenientia, conferre videntur ad illius craffitiem, cum interim tenuiffimæ fit fubftantiæ.

N°. XXXVII. Phiala, & in ea Plantæ pedis portio epidermidis hum:, per cujus fuperficiem internam innumeræ occurrunt abruptæ papillarum cutanearum reliquiæ, ex dicta fuperficie propullulantes, quæ per expanfionem (uti olim dixi) cuticulam conftituunt.

N°. XXXVIII. Portio Placentæ uterinæ, tam nitide præparata, ut luculenter videre liceat, nil glandulofi ineffe Placntæ in ftatu naturali, nec ultimas extremitates vaforum illorum circumvolutiones vaforum effe, fed contra, pulpofas

& ſuccoſas extremitates, ſicuti in liene, cortice cerebri & aliis partibus.

N°. XXXIX. Phiala ſicca, in qua ſceleton Pſittaci minoris ex Africa allati.

N°. XL. Pedamentum ex ligno indico, cui impoſita eſt Rupes, in cujus cavo in conſpectum venit Ramus magnus Arteriæ Pulmonalis, in liquore conſervatus; cum autem ceraceâ mat: repletus ſit, oppidò quam bene cerni poſſunt illius extremitates.

Præterea dicto ramo annectitur portio pulmonis, in innumeros lobulos diviſa, ne adverſariis dubitandi anſam præbeam, an verus ſit ramus arteriæ pulmonalis, nec ne.

N°. XLI. Ovum Gallinaceum in liquore conſervatum; hujus figura ſerpentem reptantem repræſentat.

N°. XLII. Portio Piæ Matris in liquore, cujus ſuperficies exterior obſita variis particulis prominentibus exiguis, quas pro glandulis habuerunt nonnulli; cum autem ſint diverſæ formæ, & colore pinguedinem repræſentent, pro pinguedine potius illas habeo, præſertim cum inter duplicatutam piæ matris aliquoties pinguedinem invenerim.

N°. XLIII. Teſticulus humanus, ſtudio ex parte tantum diſſolutus, ut in illa parte diſſoluta, vaſculorum tenuitas, & in parte non diſſoluta vaſorum reptatus vermicularis, conſpici poſſint.

ASSER III.

N°. XLIV. Portio ſuperior Oſſis femoris vetulæ claudicantis in liq. conſervata.

Not. Cum Patiens à multis annis fracturam paſſa fuiſſet, & tandem ſupremum diem obiiſſet, cadaver ejus cultro Anatomico ſubjecimus, & obſervavimus, cervicem hujus oſſis deficere, & caput rurſus ferruminatum parti oſſis femoris decliviori, quam ob rem affectum in liq. conſervare mihi animus fuit, ne quis de veritate anceps hæreret. Vide ulterius, quid in Theſ: VIII. ſuper hac re ſcripſi, & delineari curavi.

N°. XLV. Corculum fœtus humani in forma ſicca præparatum, & ſupra fruſtum rupis poſitum, in quo utriuſque auri-

auriculæ forma & naturalis magnitudo conſpici poſſunt.

Nº. XLIV. Phiala in liquore continens magnam portionem Piæ Matris Hum., cujus arteriolæ in totum ſunt repletæ, unde ſummam rubedinem induit.

Nº. XLVII. Portio inteſtini jejuni ex homine, ſuper pedamentum exiguum, in qua juga, valvulæ conniventes, vulgo dicta, non ſolùm in conſpectum veniunt, verùm etiam arteriæ per illa juga diſperſæ & repletæ, ut & dicta inteſtini & meſenterii celluloſitas membranacea.

Nº. XLVIII. Quæ hic ſequitur hiſtoria, adeo rara, ut captum hominis fere ſuperet, neque aliquis facile calculum addet, niſi ipſemet propriis viderit oculis, & teſtimonia ſequentia legerit; imo cum Cl. Profeſſore Bartholino, in tractatu ſuo de inſolitis partus viis, dico, me vereri, ne putent hiſtoriarum medicarum ignari, me novas fabulas narrare, cum interim vera ſint, quæ profero, ſc:

Anus quædam, (in inſula de Weſter-Schelling dicta) & adhuc (ni fallor ſuperſtes,) annum agens 78, Anno præterito, vomitu per os rejecit Animalculum, caniculo ſimile, in quo luculenter viſui occurrunt, caput, os, lingua, oculi, pedes, cauda, & funiculo umbilicali ſimile quid.

Dictum animalculum gratis mihi oblatum, ſimul cum burſula craſſa, ficum rotundam & planam referente, in qua, loco ſecundinæ, hæſit.

Poſt oblationem petii ab eo, qui mihi miſerat hunc partum, ut me certiorem faceret de rei veritate, & ut expiſcaretur ex iis qui interfuerant, cum eructaret illum dicta vetula, itaque ſequentes ei quæſtiones transmiſi, ac rogavi ut indicaret.

1. Nomen patientis.
2. Ætaten ejus.
3. Locum, ubi contigerit.
4. Rationem victus ejus.
5. Quis præſens fuerit cum per os eructaret.
6. Quænam incommoda, ante & poſt rejectionem, paſſa fuerit.
7. Quo in liquore conſervarint poſt rejectionem?
8. An magnitudo ejus jam fuerit imminuta?

9. Et

9. Et ultimo, an integumentum, quod veram repræsenta Bursulam crassam, apertum fuerit in rejectione, an verò studi cultelli, vel forcipe factum.

Sequitur responsio.

1. Nomen ejus *Grietje Willems*, uxor *Adriani de Leeuw*, piscium venditoris.

2. Annos agens septuagesimum octavum.

3. Habitat in Pago, qui vocatur Wester-Schelling.

4. Ante rejectionem appetitus non nihil erat postratus & in rejectione adeò anxia, ut jam jam videretur moritura, ita ut.

5. *Jacomina Alberts*, quæ filia est filiæ dictæ patientis, coacta fuerit materteram suam illicò advocare, ut & alias vicinas mulieres.

6. Jactaverant primo in testam quandam, & ex ea denuò exemptum, indiderunt Phialæ spiritu vini repletæ, & tandem addiderunt, in ejus conservationem, (uti putabant) oleum olivarum, unde jam nonnihil imminutum est.

ATTESTATIO.

Nos subscripti testamur hæc omnia hausisse ex ore patientis, nec non ex ore ejusdem mariti & aliarum mulierum, quæ cum eructaret animalculum adfuere.

ADRIANUS BYMAN.
Verbi Divini Minister.
ADRIANUS KLEYN.
Prætor Substitutus.

Si quis interim fidem huic rei deneget, adeat vetulam dictam, quæ adhuc (ut puto) superstes est: ego, de veritate hujus rei dubitate nequeo, propterea quod impostores, qui hominibus imponere conantur, id luci gratia ut plurimum faciunt; hæc autem vetula de hilum quidem inde lucrata fuit, gratis enim mihi oblatum est.

In hoc partu, aut rejectione per os, consideratione dignum cen-

censeo, sc:, quod dictum Animalculum membris perfectis instructum, non hæserit in membranis Chorio & Amnio, sed è contrario in bursa crassa & plana; cui annexum erat Funiculo umbilicali analogum quid. Vid. Tab. II. Fig. II. & III.

Quamvis hic videar latum campum differendi aperuisse, L. B., mihi tamen animus non est, diu in eo morari, assumerem enim materiam viribus meis haud æquam, nec humeri essent ferendo, itaque potius illud Philosophis relinquam, utpote in rebus tam abstrusis perscrutandis magis versatis.

Præterea Thesauri limites excederem, cum mihi tantum proposuerim illa describere, quæ in hoc nono Thesauro reperiuntur; eâ ratione quoque brevitati studére cogor, in citandis auctoribus, qui de prodigioso partu per os & anum scripserunt: vid. Ephemerid. An. 1. obs. 108. nec non 109. & differt: inaugural. Dn. Joh: Jacobi Stangii. &c.

Itaque ad ulteriorem Thesauri descriptionem me conferam; unicum hoc tamen, tanquam Problema proponens, sc: utrum impossibile habendum, dictam bursulam cum suo contento, Atheroma fuisse? cum in confesso sit, varias corporis partes repertas esse in ejusmodi tumoribus, immò in Thesauris meis reperiuntur, quæ hic pro Atheromate certare videntur, sc; Racemus Dentium à me in Ovario muliebri repertus, Capilli, Pili, &c.

N°. XLIX. Pedamentum ex ligno indico, supra quod positum Hepatis frustulum è corpore humano, in quo luculentissime apparet apparentia nova, de qua paulò inferius.

N°. L. Pedamentum ex eodem ligno, in cujus medio comparet Brachium fœtus humani immaturi balsamo conditum & induratum, in cujus pugno continetur fasciculus Pilorum, variis locis substantia lapidea, Lithophyti instar, obsitorum.

Dictum fasciculum per vias urinarias rejecit Matrona quædam, simul cum purulenta materia; an ex Atheromate Vesicæ in Abscessum converso? Vid. Tab. II. Fig. I.

Circa Cubiti flexuram reperitur fasciculus Pilorum humanorum in Atheromate Omenti cujusdam mulieris, post mortem à me inventus & descriptus in Observat. meis Anatomico-Chirugic.

A lateribus hujus pedamenti comparet Capillorum copia cujusdam Virginis sponte à Capite in gremium ipsius prolapsa,

idque digitum transversum à Capite, & quod notatu dignum, prociderant à totius Capitis circumferentia, tanquam forcipe simul abscissi, & quidem momenti temporis spatio, retulitque nobis illud sextâ vice fuisse, quod sibi hoc defluvium contigerit.

De veritate hujus rei dubitandum non est, quoniam, dum viveret admodum honestam & sinceram traduxit vitam, cujus parens quoque homo frugi, honestus, atque etiamnum superstes, praxin medicam Harlemi exercens, cui nomen Buttlero.

In illa Virgine, quæ jam ultimum obiit diem notatu quoque dignum existimo, sc: quod eodem tempore, quo supradicti pili sextâ vice prociderant in ejus gremium, laboraverit alio quoque affectu insolito, sc: à latere Carpi dextri suborta fuerat protuberantia parva, cum dolore intolerabili, ad quam debellandam, sese Amstælodamum contulit, & me vocari jussit, simul cum versatissimis Chirurgis Petro Adr. Verduyn, atque ejus genero Gomaro à Bortel.

Consultum duximus (demulcentibus remediis nil proficientibus) aperitionem instituere, eâque peractâ, invenimus tumorem repletum granulosis, duris, rotundis, albis corpusculis, capitis aciculæ minoris magnitudine, quæ tam firmiter Tendinibus Musculorum erant affixa, ut vix potuerimus avellere; dolore porrò perseverante, denuò fomenta demulcentia adhibita sunt, verùm etiam incassum; itaque ferro candente malum debellare conati fuimus, ast quoque frustra, & sine ullo levamine.

Post aliquot hebdomadas læva manus eodem malo afficiebatur, tandemque summis doloribus afflicta, animam Deo reddidit.

N°. LI. Brachium infantis in liquore, vitæ speciem repræsentans, in cujus manu continetur Lamella Testiculi in cartilaginem mutati, prodigiosæ magnitudinis.

Not: prolapsus ab alto patiens quidam, accepit contusionem gravem Testiculi dextri, unde remediis adhibitis, nilque proficientibus in tantam duram molem accrevit, ut tandem non solùm pueri caput adæquaret, verùm etiam patiens non sine magno incommodo & dolore incedere potuerit; itaque coactus

fuit

fuit expertiffimum Chirurgum à Bortel confulere, qui me quoque in confilium unà vocavit: cum autem ad munia impos effet factus patiens, propofuimus Tefticuli extirpationem, ficuti à fupra dicto Chirurgo animofe & dextre expeditum fuit, primis diebus mediocriter quidem fefe habuit, poftea verò febre ingruente in pejorem ftatum redactus, incidebat enim in fpafmum Oris imperfectum, id quod pluries contingit poft extirpationem Tefticulorum, qui in tantam molem excreverunt: attamen poft varia adhibita remedia, convaluit æger, atque etiamnum pancratice vivit.

Not: Præterea, poft extirpationem Tefticuli, pondus erat trium librarum cum femiffe, & quod notatu dignum, omnia vafcula feminalia Tefticulum conftituentia, confluxerant, & cartilaginea erant facta.

Totum hoc objectum in lamellas diffecui, quarum aliquot refervo, eratque diameter intimæ lamellæ VII. unciarum feu pollicum. Vid. Tab. III. Fig. 1.

A latere hujus lamellæ, quæ hic continetur in phialâ, adjacet quoque portio Uteri mulieris, cujus fuperficies interior corrupta, in aliud effe mutata, & plurimis tuberculis Piperis nigri magnitudine obfita.

N°. LII. Portio Cerebelli humani, in cujus facie exteriore & inferiore videndam fefe exhibet, fubdivifio Corticalis fubftantiæ in innumeras particulas, ficuti antehac depingi curavi in Epift: Anatom: problem.

Præterea oculos quoque incurrit, quo modo Cerebello incifo, ramuli arborum repræfentantur.

N°. LIII. Phiala ficca, in qua confervantur Arteriæ per Cerebrum & Piam Matrem difperfæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, quæ fubftantiâ adeo funt teneræ, ac fi vafa effent Lymphatica, id quod forfan, & quidem facile aliis impofuit, ftatuentibus per Cerebrum ejufmodi Vafa effe difperfa, quæ tamen nunquam inveni, neque ab aliis vidi demonftrata, itaque illa inter exequias recenfeo, cum ita dictis Glandulis Corticalis fubftantiæ Cerebri.

Interim ratio inquirenda effet hujus teneritatis, & quare Arteriæ per Cerebtum & Piam Matrem decurrentes tam teneræ fint fubftantiæ; fi enim tantummodo effent deftinatæ

ad sanguinem arteriosum ducendum versus Cerebrum, quorsum illa teneritas?

Ego (salvo aliorum judicio) censeo, totum illud, quod confici existimarunt auctores in prætensis Glandulis Corticalis Cerebri substantiæ, illud fieri in Vasculorum Arteriosorum extremis; & cum spiritus animales sint corpuscula subtilissima instar spiritus vini toties cohobati, ut, si quis ab altiore loco guttatim illum vellet effundere, ne guttula quidem avolando, ad terram perveniret; sic quoque spir: animales, cum sint, uti puto, non minus subtiles, quam memoratus spiritus vini toties cohobatus, indiget forsan quoque in conficiendis spiritibus animalibus machinâ, texturâ tam tenerâ, uti sunt dictæ Arteriolæ, quæ repletæ ne minimum quidem attactum perferre possunt sine ruptione, id quod non putarem ullis in partibus corporis nostri locum habere.

Quicunque mecum domi meæ viderit quanta sit diversitas inter extremitates vasorum sanguineorum Viscerum, ratione structuræ, reptatus & substantiæ, facile mecum sentiet illud non frustra esse à natura (cujus Opifex Deus est) ita constitutum.

Olim depingi curavi & publicavi figuram Renis humani, in qua repræsentavi cursum Arteriarum Renalium; enimverò, Venarum distributionem repræsentare non poteram, nam replendo Arterias, simul quoque replebantur venæ, & sic confundebantur inter se propter Anastomoses.

Jam verò aliam viam ingredi coactus, replevi illorum Venas, & tanto artificio, ut non minus ultimi Venularum ramusculi tomenti, vel telæ aranearum instar tenues, oculis armatis luculenter conspici possint: sed quanta differentia inter reptatum Arteriolarum & Venularum Renalium! cum primâ vice illud adspicerem, eram attonitus, & quibuscumque hoc demonstravi, obstupuerunt.

Si Deus T. O. M. longiorem mihi vitam concedere dignetur, per figuras publicare decrevi veram Renis structuram, toto cœlo diversam, quam ab aliis hactenus factum vidi.

N°. LIV. Phiala in liquore continens Cerebri humani portionem, in qua comparent Nervi Olfactorii, Trunci Arteriarum Carotidum, Pia Mater Arteriolis repleta, nec non Arteriæ

Arteriæ Cervicales abſciſſæ, cum illarum unione cum Carotidibus Nervi Optici, uti & Cerebellum integrum; ne autem hoc objectum ſuo recederet loco, ramum Arboris Pomi Aurantiæ appoſui.

Supra operculum phialæ reperitur rupes confecta ex Conchilis, ramis Arterioſis (loco Corallorum rubr.) intertextis.

N°. LV. Lien humanus grandinibus obſitus, quas olim pro Glandulas habuerunt auctores. cum interim nil ſint niſi tubercula, quæ Glandulas mentiuntur, & ab obſtructione extremitatum vaſorum oriunda.

Supra operculum conſpicitur quoque rupes parva, in cujus medio excavato poſita eſt phiala, in liquore continens portionem Lienis humani, cum autem ejus membrana ablata ſit, nil comparet, quam vaſa ſanguinea Lienem conſtituentia.

N°. LVI. Pedamentum ex ligno indico, ſupra quod poſita phiala liquore repleta, in qua videndum ſeſe exhibet caput infantis viventis ſpeciem repræſentans, cujus Prolabia, ut & cuſpis Linguæ rubicunda: cum autem Oculi clauſi ſint, dormientis caput repræſentat: nullas quoque rugas præternaturales aut foveas contraxit cutis, id quod gratiam conciliat aſpicientis oculis.

Scutellâ Cranii ademptâ in Conſpectum veniunt Nervi Olfactorii, gaudentes adhuc Piâ Matre, qua obducuntur, cum ſuis vaſculis ſanguineis repleta.

Plexus choroideus inter relictas Cerebri Arterias viſui quoque occurrit.

Dura Mater, ſerici albi colore ſuperbit.

Pinguedo ſubcutanea naturalem quoque retinuit colorem.

Supra operculum hujus phialæ alia quoque phiala poſita eſt in exiguæ rupis cavo, repletis Arteriis undique ornata, & in illa phiala videre licet portionem Cerebri humani, cujus cortex ſummam rubedinem, propter vaſculorum repletionem ceraceæ materiæ rubræ, induit.

N°. LVII. Portio magna Placentæ Uterinæ humanæ, ex meris vaſis ſanguineis compoſita, ſuntque illa vaſa flava propter materiam flavam, qua uſus ſum.

Horum extremitates ſuccoſæ aut pulpoſæ, hic oppido quam bene apparent.

N°. LVIII. Phiala ſicca & in ea ſceleton fœtus immaturi ſex circiter menſium, cujus manus oſſea elevata continet veſiculam Felleam humanam apertam, in cujus cavo cernuntur variæ cellulæ membranoſæ, calculos ſubnigricantes continentes, quos capite elevato adſpicere videtur.

N°. LIX. Pueri Hepar, tam artificioſe præparatum & repletum, ut omnes ultimæ ramuſculorum vaſorum extremitates in conſpectum veniant.

Cum mihi à longo tempore innotuerit, Hepar ex ſolis vaſis ſanguifluis & nullis Glandulis conſtare, ſicuti deſcripſi & delineari curavi; id autem repræſentavi in Jecore diſſoluto propriâ membranâ ambiente adempto, & in liquore conſervato.

Cum autem in illa præparatione extremitates vaſorum recedant à naturali reptatu & loco, aliam quoque viam incedere conſultum duxi; itaque replevi vaſa, totumque Hepar peculiari artificio balſamo induravi, quo facto, integrum illud viſcus, ne membranâ ambiente quidem ablatâ, viſui expono, & ſic ultimæ extremitates pulpoſæ vel ſuccoſæ luculenter in conſpectum veniunt formâ rotundâ & ceu ſtellatâ, nullâ peculiari membranâ ſuccinctæ; hæ extremitates à Malpighio vocantur *Acini hexagoni*, & totum hepar ab eodem appellatur *Glandula conglomerata*, cum interim nullis gaudeat particulis, per ſe ſubſiſtentibus, & propriâ membranâ præditis, quo ſine nullam partem Glandulæ nomine inſigniri voluerunt Anatomicorum Principes.

Quatenus totum Hepar pars mollis eſt, quod per ſe ſubſiſtit, & propriâ membranâ ambiente amictum eſt, non malè dicitur Glandula; ſed dico, neutiquam conſtare ex Glandulis, & ſi quis contrarium ſuſtineat, demonſtret illud tam luculenter, uti ego exhibeo, quicquid dico.

Iſthæc res non male conferri poteſt cum pomis ac piris, horum pedicellus ex plurimis fibris tubuloſis conſtat, quæ, cum ulterius pervenerint, molliores atque molliores factæ, in pulpoſam ſubſtantiam degenerant, in qua ſuccus continetur,

netur; ſic quoque in Jecore humano non abſimili modo in Vaſorum ultimis extremitatibus pulpoſis Jecoris continetur quoque ſanguinis ſeroſitas, cujus rei analogum demonſtro in hac meâ præparatione; nam poſt repletionem omnium extremitatum vaſorum, materia inſtar roris aut fumi exitum quæſivit ex ultimis pulpoſis extremitatibus, & hoc luculentiſſime videri poteſt in hoc objecto ſupra citato, præſertim ſi claræ luci objectum expoſitum, oculis armatis inſpiciatur. Vid. Tab. I. Fig. I.

Quicumque illud domi meæ viderit, facillimè prætenſarum Glandularum exiſtentiam in interiore Hepate renuet, & pro certo mecum habebit, ita dictas Glandulas Hepatis nil eſſe niſi continuationes vaſorum ſanguineorum, quæ degenerarunt in ejuſmodi faſciculos pulpoſos ſubrotundos & ſtellares.

Obſervamus quoque in Braſſicâ Pompejanâ, ſeu floridâ (Belgice *Blom-kool*) ſc: caules tandem faſtigiari in flores, qui flores nil niſi efflorefcentiæ caulis, neutiquam per ſe ſubſiſtentes, ſed caulis veræ continuationes.

Dixi ſuperius ceraceam materiam rubram (ſicuti ſanguis in corpore vivo) ex extremis vaſculis in mea repletione roris inſtar exitum quærere; noli autem L. B. illud pro vitioſa repletione & præternarurali evagatione habere; tunc enim non roris inſtar, ſed globulorum in modum illa exiret.

Cum primâ vice hæc apparentia in oculos meos incurreret, tanquam attonitus, in illa verba erumpebam, Bone Deus quàm admiranda ſunt tua opera, quæ mihi hic revelas in rebus, ne minutiſſimis quidem exceptis! nam ut verùm dicamus, res haud parvi eſt momenti, jam poſſe oculis exhibere, quæ tam diu hactenus recondita fuerunt & fugerunt ſenſus noſtros, ſc. Hepar humanum integrum, propriâ membranâ amictum, ſine decoctione, (uti facere aſſolent Anatomici, ut prætenſarum Glandularum exiſtentiam ſtabilirent) abſque excarnatione futili, (uti ab aliis adhuc factum video) ſine ulla adhibita vi, in conſpectum poſſe producere ultimas extremitates vaſorum ſanguineorum hepatis in proprio ſitu & ſtatu naturali.

Iſthæc admiranda præparatio cauſam pro me dicet contra adver-

adverſarios, dicentes, Ruyſchium in ſua excarnatione annihilare & delere Glandulas Hepatis.

Operculum hujus Phialæ ſuperbit quoque alterâ phialâ, varia fruſta Hepatis humani continente.

Dictum Hepar ope balſami noſtri in ligneam duritiem redactum, in fruſta lamellatim ſecui cultello acutiſſimo; & quod notandum, in illis lamellis à latere conſpectis, æquebene ſuccoſæ extremitates comparent, ac arbuſculæ in lapidibus figuratis ferrâ in lamellas diviſis: non ſolùm hoc experimentum feci in Hepate multoties, verùm etiam ad incudem revocavi Lienem, & Renes, in quibus non minus dictæ extremitates vaſorum ſuccoſæ ſeſe videndas exhibent: O quanta diverſitas occurrit in iſtis apparentiis!

Jam ut vela contraham, me ad ſequentia conferam, quæ etiam artificioſiſſime ſunt præparata, ſc:

N°. LX. Duo Renes pueri, vitæ ſpeciem referentes; horum alter ſuſpenditur in phiala à capillo, idque in liquore; ſuperiori parti Renis adhuc inſidet Ren ſuccenturiatus, quemadmodum Glans Quercina cupulæ, ſecus ab auctoribus factum in illarum figuris.

N°. LXI. Phiala ſicca, in qua vituli ſplen, cujus extremitates pulpoſæ in totum ſunt ablatæ, id quod factum per Venam, ejuſque ſulcos, qui loco venæ ſunt in vitulo, non autem in homine; & quod hic notatu dignum, membrana Lienem ambiens, nuſquam læſa eſt.

Supra operculum phialæ, vituli Ren reperitur, eodem modo præparatus, niſi quod membrana ambiens ſit ablata, ut fibræ tranſverſales, ſeu ſtamina ligamentoſa, luculenter videri poſſent.

Hæc ſtamina neutiquam habenda ſunt pro Nervis, id quod perperam factum ab auctoribus, etiam haud infimi ſubſellii.

N°. LXII. Pedamentum maximum ex ligno indico XVII. phialis inſtructum, in quibus continentur ea quæ ad ſtomachum & inteſtina pertinent. Inter illas Lit. A. notata, continet ſtomachum Giganteæ fœminæ prodigioſæ magnitudinis: ſupra cujus operculum in conſpectum venit Auris marina magna, in cujus cavo continetur ſtomachus fœtus humani

recens

recens nati, obſitus plurimis ramis arterioſis, repletis inſtar Coralliorum rubrorum.

Lit. B. Phiala inſtructa portione inteſtini coli ejusdem fœminæ ſupradictæ, quæ tantæ capacitatis, ut fœtus humanus ſeptem menſium a geſtatione, in illâ abſcondi poſſit.

Supra ejus operculum, oculos quoque incurrit Auris marina magna, & in ea varia fruſta inteſtinorum, ſc: Inteſtini Jejuni cum ſui Jugis, ſeu valvulis conniventibus *Kerckringii*; inteſtini ilei cum vaſis ſanguiferis repletis; ut & ilei cum portione annexâ Meſenterii, Hydatidibus copioſis repleta; nec non inteſtini canis, cujus vaſa peculiare quid in ſe continent, ratione vaſorum: hæc omnia in formâ ſicca conſervata ſunt.

Lit. C. Phiala, in qua continetur in liquore ſuſceptio inteſtini ilei ex homine.

Lit. D. Portio Stomachi, cujus ſtructura Tunicæ villoſæ admiranda videri poteſt, idque vaſis non repletis.

Lit. E. Portio inteſtini hominis, corpuſculis minoribus in agmen ſitis, quæ Glandulæ audiunt, obſita.

Lit. F. Os Stomachi fœtus humani apertum, ut rugæ longitudinales facie interiore conſpici queant, ſuntque rubicundæ, propter vaſorum repletionem.

Lit. G. Portio inteſtini jejuni, in qua Juga, ſeu valvulæ conniventes non ſolùm, verùm etiam Papillæ nerveæ conſpiciuntur.

Lit. H. Phiala ſicca, & in eâ portio inteſtini pueri, in quâ Tunica celluloſa ceraceâ materiâ rubrâ repleta eſt; præterea occurrunt Papillæ nerveæ, idque in objecto ſicco.

Lit. I. Tunica villoſa inteſtini humani à Nerveâ ſeparata; ita ut non dubitandum ſit, quin ſit vera Tunica, non autem mucoſa ſubſtantia, uti voluere Anatomici: hæc etiam ob eandem rationem rubra.

Lit. K. Portio inteſtini coli circa Rectum abſciſſa, in quâ magna & varia ulcera, à prægreſſâ Cyſenteriâ producta.

Lit. L. Portio inteſtini ilei inverſi, in quâ variæ; ita dictæ, Glandulæ ſolitariæ reperiuntur.

Lit. M. Phiala ſicca, in quâ reperitur portio inteſtini canis, in qua occurrunt glanduloſa corpuſcula numeroſa.

Lit. N. Phiala in liquore continens portionem inteſtini Ilei è puero, per quam vaſa ſangvinea repleta maximo numero repunt.

Lit. O. Phiala ſicca retinens portionem Meſenterii, per quam Glandulæ ſunt diſperſæ, quæ ex vaſculis miro reptatu decurrentibus conſtitutæ ſunt, & luculenter videri poſſunt.

Lit. P. Portio Stomachi humani; cujus vaſis ſanguineis repletis, in conſpectum venit admiranda ſtructura intimæ Tunicæ.

Lit. Q. Portio Coli è puero, per cujus ſuperficiem interiorem variæ occurrunt foveæ, capitis aciculæ minoris magnitudine, quæ glandularum nomine nuncupantur ab auctoribus.

Lit. R. Infantis inteſtinum Cœcum, longe aliter diſpoſitum, quam in corpore hominis adulti.

N°. LXIII. Pedamentum ex ligno indico, & ſupra illud rupes, in cujus medio reperitur cor humanum balſamo induratum, in quo nonnulla occurrunt, quæ notatu digna cenſeo.

1. Ex Cordis ſubſtantiâ prodeunt variæ venulæ, quæ ſeſe exonerant in Auriculam dexteram, ita ut omnis ſanguis è Corde redux, non derivetur ad venam coronariam, uti ab auctoribus traditum.

2. Oeſophagus, qui circa hoc objectum ex parte remanſit, non rectâ viâ & perpendiculariter deſcendit, ſed tortuoſo & incurvato tramite, id quod in homine vivo aliquando contingere poteſt a convulſione, & hinc cibi deglutitio læſa.

3. Exortum Arteriolæ Bronchialis in hoc objecto, ſupra Arteriarum Intercoſtalium exitum emergere, hic conſpicuum.

4. Cum omnia vaſa in hoc Corde repleta ſint, illorum curſus naturalis videri poteſt, & longe quidem diſtinctius, quam in objecto recenti.

5. Utraque Auricula repleta, vera illarum figura, ſeu forma in conſpectum venit, quæ longe differt à figuris ab auctoribus exhibitis.

AS-

ASSER IV.

N°. LXIV. Phiala ficca, in qua Pafferis fceleton nitidiffimum.

N°. LXV. Truttæ, pifcis fceleton.

N°. LXVI. Duæ Linguæ puerorum in liquore, quarum fuperior hoc peculiare habet, quod per ejus medium decurrentem videamus Arteriam repletam: præterea in utraque vifuntur Papillæ Linguales per fuperficiem difperfæ,

N°. LXVII. Portio Venæ Jugularis ex Equo.

N°. LXVIII. Portio Offis Frontis & Nafi, in qua fepti nafi pars cartilaginea non folùm obducta comparet integumento exteriore & craffo, quod membrana pituitofa vulgò audi, verùm etiam Epichondrio fuo fub illo, quo, in homine vivo unguibus aut ab alia caufa, abrafo, difficulter novo obducitur.

N°. LXIX. Portio Inteftini Ilei, cujus Vafa fanguinea ita funt repleta, ut objectum totum fit rubicundiffimum.

N°. LXX. Pedamentum Pulmone & corde inftructum ex infante.

Not. Cor naturalem retinuit locum, ut & magnitudinem, etiamfi balfamo præparatum & induratum.

Auricula dextera, ceraceâ materiâ repleta, naturalem quoque refervavit magnitudinem & formam, id quod etiam intelligendum de trunco fuperiore & inferiore venæ cavæ.

Tres tantum ramos emergere ex trunco Arteriæ Aortæ furfum tendentes in ftatu naturali, hic etiam palam eft.

Cum Pulmo quoque repletus fit dictâ materiâ, naturalem magnitudinem in illa ætate repræfentat, fc: quam in infpiratione obtinet.

Præterea dexter lobus in tres, finifter verò in duos dividitur lobos, id quod ut plurimum & fere femper reperi in hominis Pulmone.

Supremum & eminens vas, Afpera Arteria eft, quæ fitum quoque retinuit in illa præparatione.

N°. LXXI. Placenta Uterina integra & expanfa fuper fuberem, cujus vafa fanguinea repleta funt, fc: binæ Arteriæ umbili-

bilicales & Ven: Placentæ ceraceâ materiâ albâ, vena autem rubrâ.

N°. LXXII. Pedamentum ut fupra, cui impofita eft phiala liquore repleta, & in ea portio Spinæ Dorfi, in duas partes divifa, ut caudæ equinæ portio in una parte, & fpinalis medullæ in altera fefe confpiciendas exhiberent, & hæc omnia tanquam in ftatu vivo.

N°. LXXIII. Cerebri ut & Cerebelli tranverfim fectorum, pars inferior, balfamo, lapidis inftar, indurata, cum Nervis Opticis, Olfactoriis, Infundibulo &c.

Quamvis autem hæc omnia naturalem magnitudinem fere refervarint, colorem tamen amiferunt poft indurationem.

N°. LXXIV. Phiala in liquore confervans, Offis Femoris portionem fupremam cujusdam vetulæ, quæ ante plures annos fracturam Femoris paffa fuerat.

Cum autem ultimum obiiffet diem, non folùm mihi data fuit occafio cadaver infpiciendi, verùm etiam D$_o$. Ger. Sermes, Collegii Medici Infpectori meritiffimo, ut & Chirurgo verfatiffimo J. Borft. Reperimus non folùm collum in totum deficere, verùm etiam naturam, loco dicti colli, fubftituiffe Ligamenta varia, dura, craffa, teretia, quorum ope caput Offis Femoris connatum fuerat fupremæ parti Offis Femoris, & quod mirandum, non ex exteriore, fed interiore læfa parte utriufque Offis, ficuti ex Fig. I. Tab. I. liquet.

Dicta Ligamenta, adeo funt craffa & fortia, ut patiens per aliquot annos (quamvis claudicans) per plateas incedere potuerit.

Cum autem tale quid nunquam viderim, neque audiverim aut legerim, confultum duxi hunc affectum in liquore confervare, ne quis de veritate hujus rei dubitare poffit.

N°. LXXV. Vitulorum duo Corda, ab Anatomico Excellentiffimo Stenone, in meum ufum & amicitiæ tefferam, præparata, in quibus fibræ motrices luculentiffime in confpectum veniunt; & quod notandum, hæc duo objecta funt ultima, quæ ante obitum præparavit, ita ut illa in ejus memoriam refervatus fim.

A S-

ASSER V.

N°. LXXVI. Portio Inteſtini Jejuni hominis, in cujus ſuperficie internâ propullulant Papillæ nervoſæ, de quibus in poſterum plura dicere decrevi.

N°. LXXVII. Aſperæ Arteriæ exſiccata portio, cujus ramuli ſunt expanſi, & horum unico adhæret lobulus unus inflatus & exſiccatus.

N°. LXXVIII. Phiala in liquore reſervans portionem Ductus Hepatici, cujus Tunica intima calculoſâ materiâ eſt obſita, idque ex bove.

N°. LXXIX. Phiala in liquore continens ramulum Arteriæ Pulmonalis, cujus extremitates oppidò quam bene in conſpectum veniunt, propter repletionem.

N°. LXXX. Phiala ſicca, in quâ tres Calculi triangulares è Veſica fellea hominis, qui tam leves ſunt, ut aquæ innatent.

N°. LXXXI. Phiala ſicca continens portionem Inteſtini Recti humani, in qua corpuſcula rotunda (quæ Glandulæ nuncupantur, & mihi nil, niſi vaſculorum ſanguineorum extremitates ſunt) extra ſuperficiem internam propullulant, & in forma fovearum antea comparebant; illa autem, poſt præparationem & balſamationem, tuberculorum modo ſeſe exerunt.

Hinc patet, quam neceſſarium ſit, partes corporis rite & variis modis præparare, ut vera conſtitutio oculos incurrat.

Per illarum Arteriolarum extremitates, ſeroſus latex exoneratur, in cavitatem Inteſtinorum, ad illorum lubrificationem: id quod palam fit per repletionem Arteriæ Meſentericæ; nam replendo ejus ramulos ceraceâ materiâ, per has dictas Glandulas, ubique excurrit in cavitatem Inteſtinorum; ſi autem eſſent particulæ per ſe ſubſiſtentes, & propriâ membranâ obductæ, talis materia vix ac ne vix quidem, tam facile tranſiret in cavitatem Inteſtinorum.

Præterea in hac portione Inteſtini, tanta copia Pororum ſenſum incurrit, ut ne cuſpis quidem acus inſeri poſſit abſque illorum attactu, monendum interim, mihi oculum eſſe armandum, ut luculenter in conſpectum veniant, propter exilita-

exilitatem; aſt qui gaudent viſu acutiore, abſque adminiculo illos videre poſſunt.

N°. LXXXII. Pueri Genu ſupra fruſtum rupis poſitum, in quo ſenſui ſubjicitur vera diſtributio vaſorum ſanguineorum in Cute humanâ, quæ planè diſcrepat ab illâ, quæ viſcera, ſc: Hepar, Lienem, Renes, & alia conſtituunt.

N°. LXXXIII. Portio Hepatis hydropici, in totum in veſiculas craſſas mutata, ita ut omnia vaſa, eorumque extremitates hydatidum naturam induerint. Vid. aliam portionem delineatam. Theſ. I.

N°. LXXXIV. Portio Arteriæ Splenicæ vitulinæ repleta.

N°. LXXXV. Teſticulus humanus, cujus Tunica propria ablata, videre licet verum reptatum Vaſculorum, ſeminis rudimentum conficientium.

N°. LXXXVI. Phiala in liquore conſervans, fœtus humani immaturi Pulmonem: cum autem hic in fundo phialæ reperiatur, infallibile ſignum eſt, fœtum in utero materno fuiſſe denatum.

N°. LXXXVII. Phiala liquore repleta, & in illa portio Pulmonis humani, cujus vaſa ſanguinea innumera repleta ſunt; cum autem Veſiculæ pulmonales non ſint repletæ, vaſorum curſus oppidò quam bene videri poteſt.

N°. LXXXVIII. Phiala in liquore continens portionem Teſticuli humani, non ſolùm diſſoluti, verùm etiam à contento ſeminis rudimento, arte evacuati, ut veram tenuitatem vaſculorum ſeminis rudimentum conficientium videre liceret, quæ vaſcula adeo tenuia ſunt, ut fere telam aranearum adæquent. Vid. Tab. III. Fig. III.

N°. LXXXIX. Ren pueri, in quo vaſorum ſanguineorum verus curſus comparet, non uti Domini Vieuſſenii figura, repræſentat, cum multis arcubus, (id quod in homine locum non habet) ſed ſicuti revera reptant.

N°. LC. Phiala in liquore continens, portionem magnam Pulmonis humani, per quam numerus Arteriarum affatim repit, in proprio ſitu & curſu.

N°. XCI. Portio Thoracis fœtus humani balſamo indurata.

N°. XCII, Capſula continens duos calculos ingentes, quos Gommarus à Bortel, Chirurgus & Lithotomus Amſtelodamenſis

mensis expertissimus, extraxit per incisionem (sicuti facere assolent in sexu virili) ex muliere LXVIII. Annos agente.

Hanc operationem præstitit in mea, & præfectorum Collegii Chirurgici præsentia, & quidem tam dextre & citò, ut feliciorem calculi operationem ne unquam quidem viderim factam; & quod notandum, ne ullum quidem symptoma hactenus patienti supervenit. Vid. Tab. V. F, I. & II.

Ejusmodi operationem ante aliquot hebdomadas quoque instituit dictus G. à Bortel, felicissimo cum successu in puella, cujus calculi figura III. notata in eadem Tab. repræsentatur.

In Gallia Lithotomi hoc tempore operationem quoque eodem modo efficiunt in sexu sequiore, sc.: incisione, sicuti in sexu virili.

Methodum operandi descripsit quoque Chir. expertissimus Dionis.

Dictam operationem vidi olim factam ab alio, in illa arte minus versato, & quidem infelicissimo cum successu, factâ incisione in vulva.

Interim satius fore existimo, hanc operationem perficere post dilatationem Urethræ, forcipibus adæquatis, tum calculi sint exiles; si majores verò, per incisionem, sicuti in viris, ut incontenentia urinæ evitetur.

N°. XCIII. Embryo piscis Narwal, s. unicornu Groenlandici, in liquore. Vid. Tab. V. Fig. V.

Quæ sequuntur, interiori valvulæ Thesauri adhærent, nempe.

N°. XCIV. Membrana quædam, cujus arteriæ mercurio vivo sunt oppletæ.

N°. XCV. Vesica fellea bovina, quæ videtur gemina, propter bifurcationem; sed cum unicus tantum sit ductus Cysticus, gemina dici non meretur.

N°. XCVI. Portio Intestini Coli, prodigiosæ magnitudinis aut capacitatis.

N°. XCVII. Portio Thoracis pueri, cujus Musculis intercostalibus superstitibus, illorum tractus fibrarum cruciformis luculenter videri potest.

N°. XCVIII. Atheroma osseum in Pulmone bovino repertum.

N°. XCIX. Portio Pulmonis humani in forma sicca, in qua comparent vesiculæ Pulmonales naturali magnitudine & capacitate.

citate, ſc: in inſpiratione, ſuntque admodum exiles.

Nº. C. Portio Pulmonis ovini, ita præparata, ut veſicularis ſubſtantia in conſpectum veniat, ſuntque veſiculæ minores, reſpectu veſicularum humanarum.

Nº. CI. Duo Renes ovini, prodigioſæ magnitudinis propter illorum exenſionem præter naturalem ab impedito urinæ ſtillicidio verſus veſicam.

Not. 1º. Ureteres verſus Renes in tantam molem ſunt extenſi, ut Paſtinacam craſſam recipere poſſint, verſus Veſicam anguſtiores facti, tandem ſinguli deſinunt in Veſiculam rotundam nucis juglandis magnitudine. In hiſce veſiculis, ſeu expanſionibus, ubi cum veſica urinaria uniuntur, relictum eſt foraminulum minutiſſimum, per quod urinæ locus quodammodo dabatur veſicam intrandi.

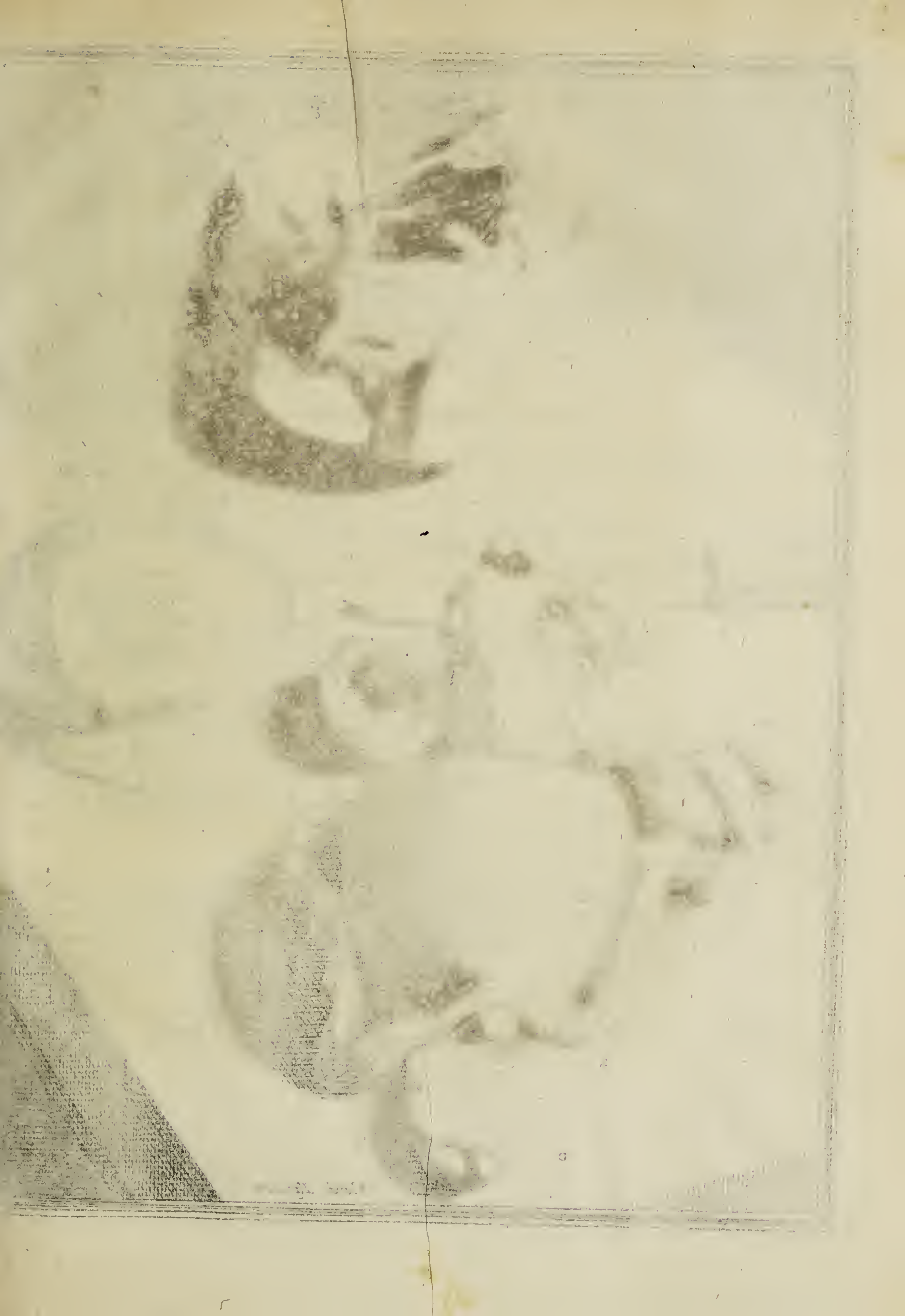
2º. In utroque horum Renum extremo ſuperſtes remanſit portio Renis ceu bene conſtituta, ſpatium autem intermedium eſt membranaceum, propter enormem expanſionem.

Nº. CII. Fœtus gemellorum coalitorum porci, qui ita coaluerunt, ut unico tantum gaudeant ventre.

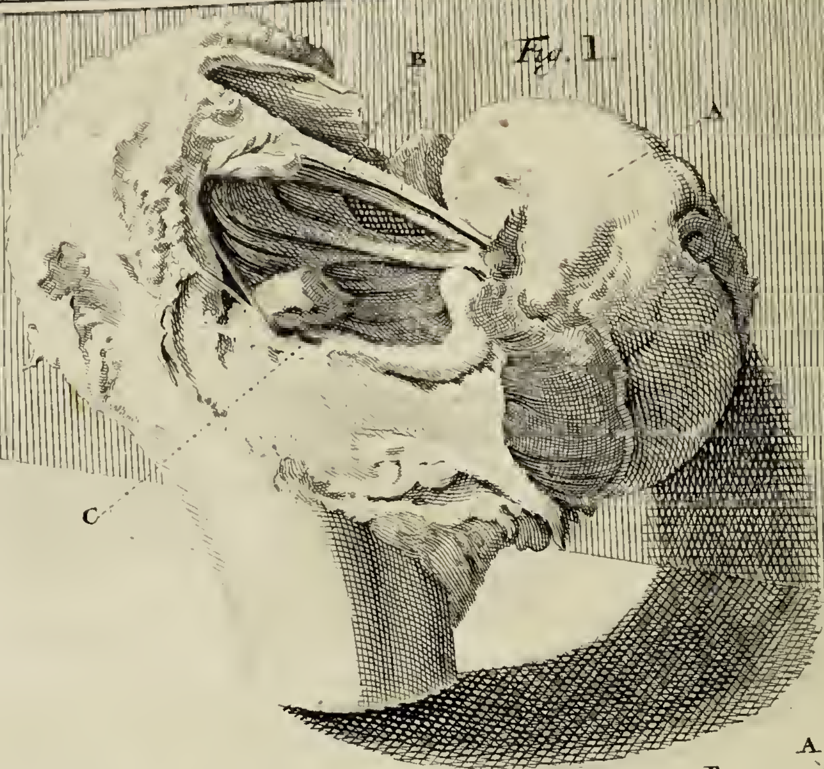
Nº. CIII. Portio Inteſtini Coli ex caballi fœtu, cujus valvulæ coli ſunt unitæ, ita ut moriendum fuerit fœtui in lucem edito.

EXPLI-

Tab. I.

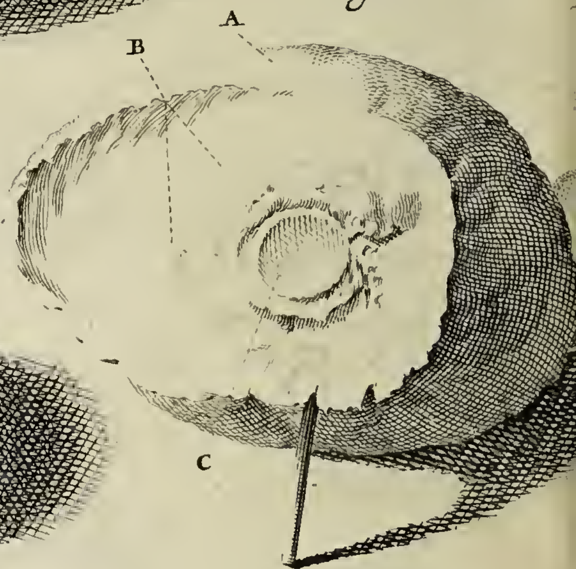

Fig. II.

B
A
B
A
C
A
B
D

Neerd. Taf. 106.

EXPLICATIO TABULARUM THESAURI NONI.

TABULA I.

Fig. I. Indicat offis Femoris partem fuperiorem, feu caput. A. Dicti offis Epiphyfis.
B. Ligamenta craffa, dura, quæ loco cervicis Epiphyfin, feu caput offis cum Trochantere majore conjungunt: hæc ligamenta non ex exteriore, fed interiore utriufque fuperficie emergunt.
C. Denotat defectum cervicis offis Femoris, utpote in totum deficientis.
Fig. II. Denotat crus fœtus humani, ex Atheromate Placentæ uterinæ dependens.
A. A. Eft Funiculus umbilicalis.
B. B. Atheroma, in medio placentæ fubortum, quam Placentam Vulcano tradiderunt, ob fuperftitionem veterem.
C. Crus.
D. Pes extremus cum tribus digitis pedis.
Fig. III. Demonftrat fegmentum Cruris.
A. Cutis.
B. B. Pinguedo, fub qua nil Mufculofi apparet.
C. Os Femoris abfciffum & rotundum.

TABULA II.

Fig. I. Demonftrat partem brachii fœtus humani, in cujus pugno, balfamo lapidis inftar indurato, continetur fafciculus capillorum ceratholithophyti inftar calculofâ fubftantiâ obfitorum.
A. Brachii pars.
B. Capilli.
C. Capilli, in atheromate à me reperti.
D. Capilli, fponte à capite, tanquam forcipe, momento abfciffi & decidui.

Fig. II. Phiala in liquore continens Animalculum quadrupes, Caniculo simile, vomitu rejectum.

A. Capillus, à quo dependet animalculum.

B. Funiculo umbilicali analogum quid.

C. Duo pedicelli posteriores.

D. Cauda.

E. Scapula ex parte denudata, propter continuum attactum hominum.

F. Pedicelli anteriores.

G. Caput.

H. Os apertum, in quo luculentissime videri potest lingua, id quod non satis bene hic repræsentatur.

I. Bursula, in qua hæsit animalculum ea superficie visa, ubi erupit.

K. Rupes, in cujus cavo phiala posita.

Fig. III. Exhibet figuram dictæ bursulæ facie posteriore visam.

TABULA III.

Fig. I. Indigitat phialam liquore repletam, in qua reservatur fœtus humani brachium, in cujus manu continetur lamella, seu segmentum humani testiculi prodigiosæ magnitudinis in cartilaginem mutati: cum autem totum testiculum in lamellas dissecuerim, repræsentavi hic unam ex minimis lamellis.

A. Superior pars brachii linteo tecta & ligata.

B. Digiti manus.

C. Lamella Testiculi.

D. Portio Uteri fœminei, cujus facies interior maxima parte degeneravit in tubercula rotunda.

Fig. II. Exhibet portionem cutis plantæ pedis humani, cujus vasa sanguinea adeo sunt locupletata, ut ne cuspide quidem acus, sine læsione vasorum pungi possit; id autem à sculptore hic satis repræsentari non potuit.

A. Cutis.

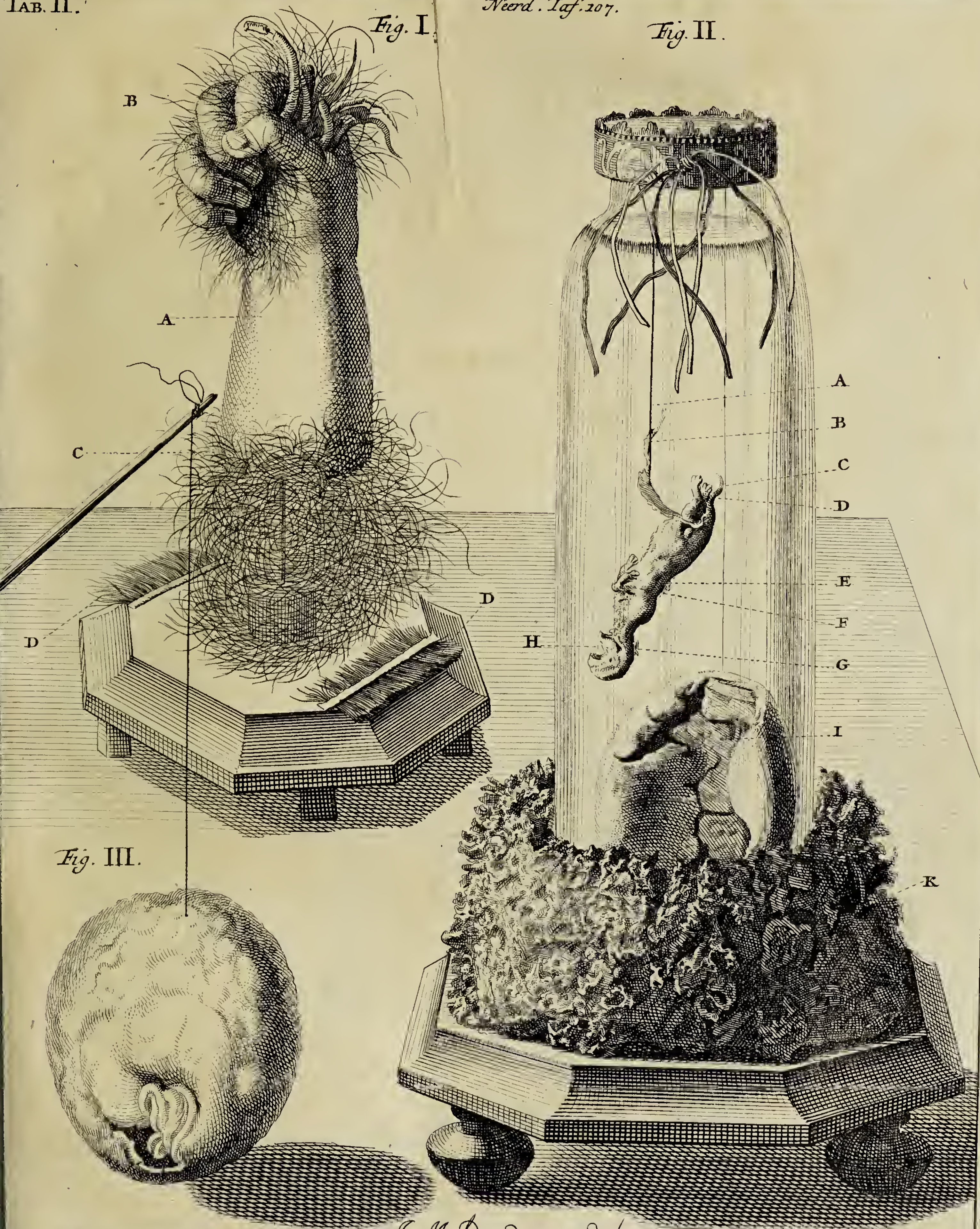
B. Vasa, præsertim arteriosa, quorum reptatus plane diversus ab iis, quæ Lienem, Renes, Hepar, Placentam uterinam &c. conficiunt.

Fig. III. Exhibet Testiculum humanum dissolutum, cujus vascula, à contenta seminali materia arte sunt destituta; hoc enim facto, tomenti instar, tenuia sunt dicta vascula.

A. Tunica albuginea.

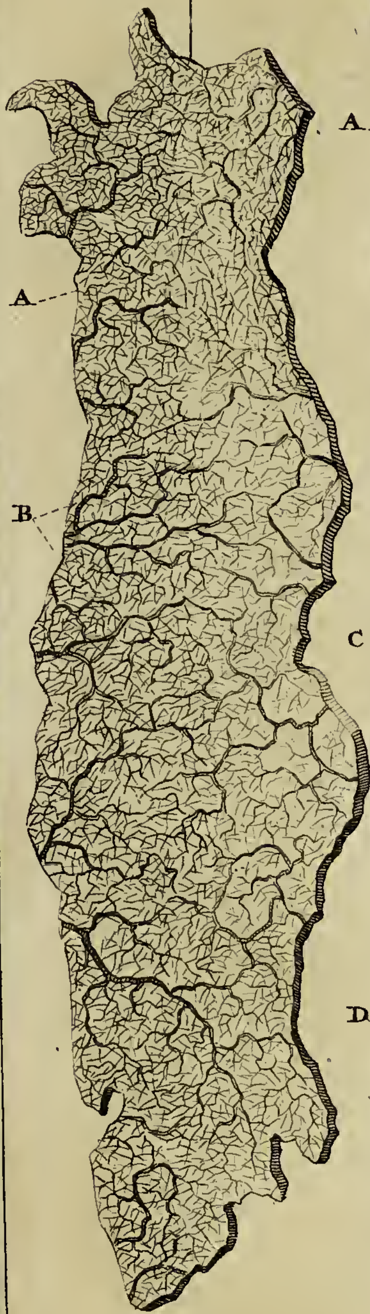
B. Vascula. seminis rudimentum conficientia.

TABU-

Tab. II.
Neerd. Taf. 207.
Fig. I.
Fig. II.
Fig. III.
A
B
C
D
D
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
J. Mulder ad vivum Sculp 1713

TAB. III.

Fig. I. *Neerd. Taf.* 108.

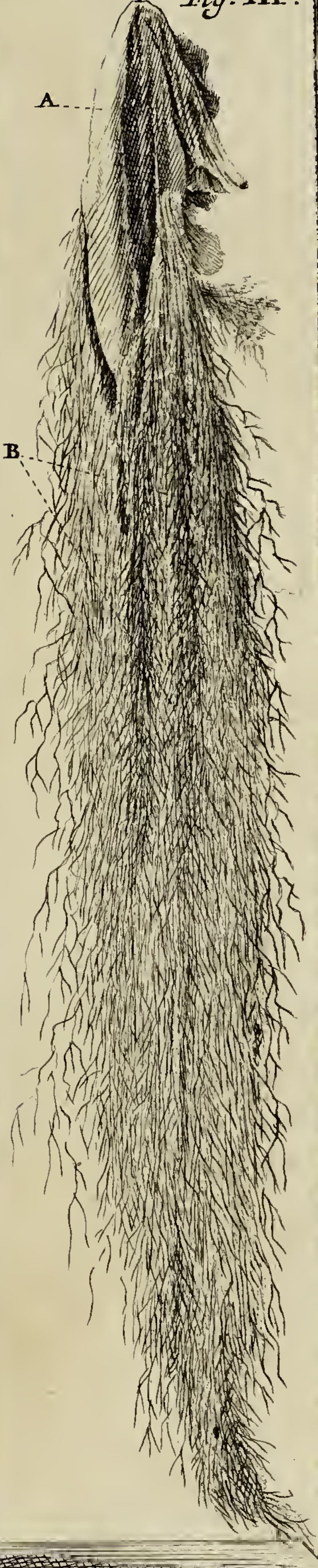

A.

C.

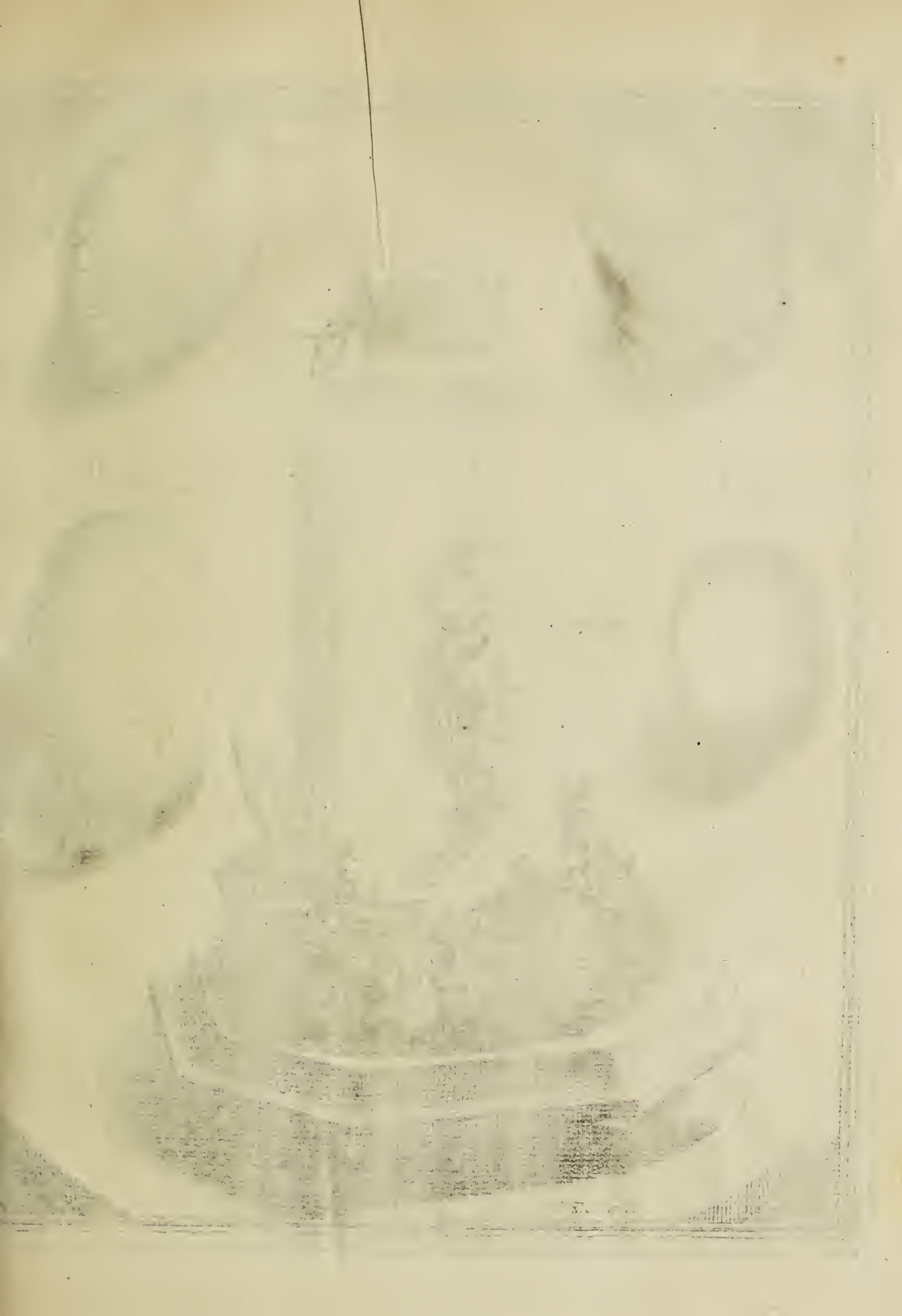
D.

B.

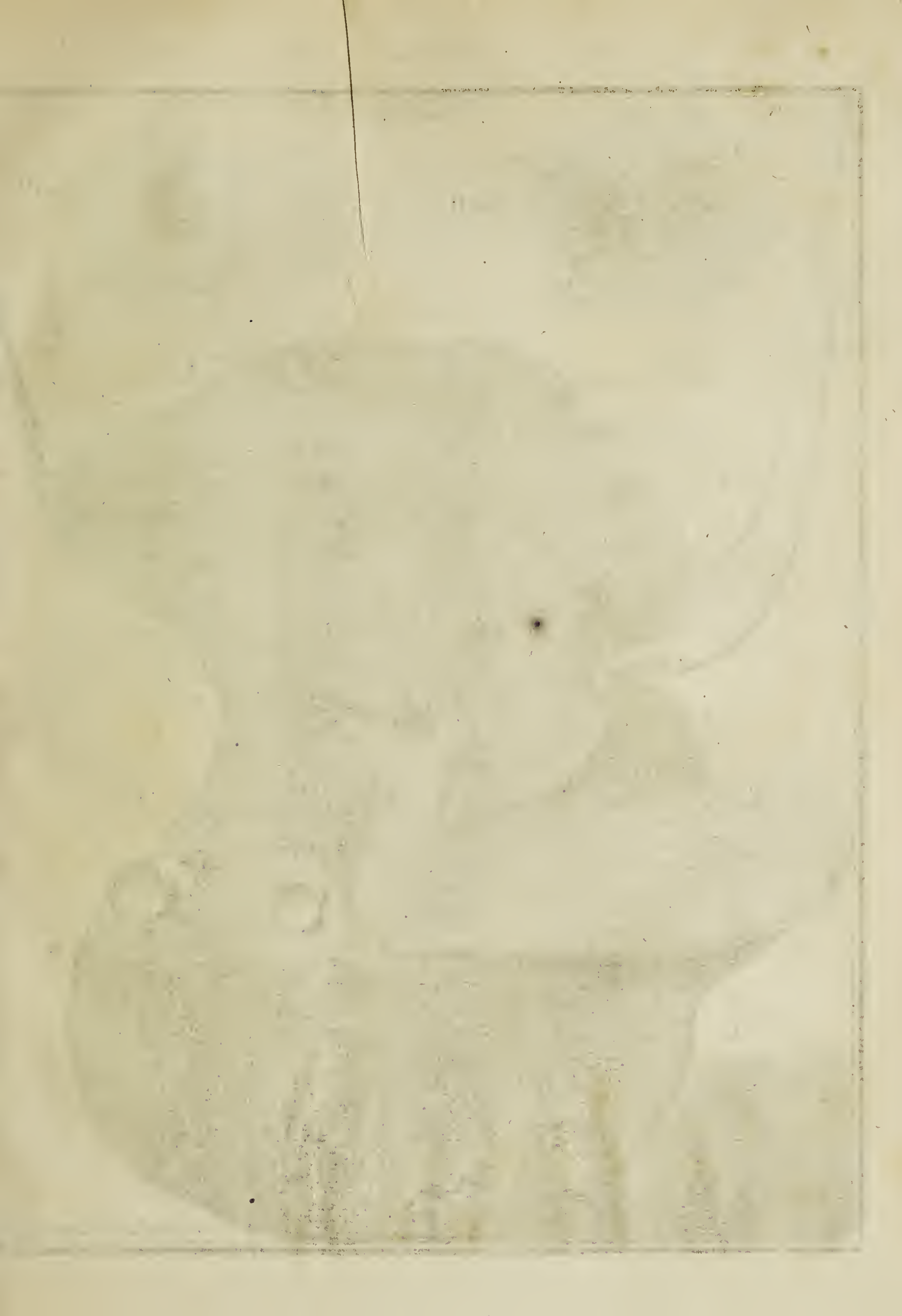

J. Mulder ad vivum Sculp. 1718.

TAB. V.
Fig. III.
Fig. IV.
Fig. I.
Fig. II.
Fig. V.
Neerd. Taf. 110.

TAB. IV.

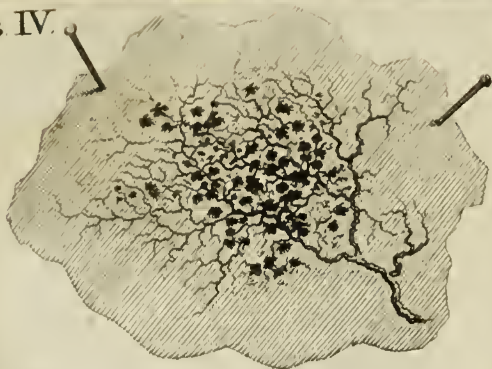

Fig. II.

Fig. III.

Fig. I.

G

B

A

F

A

B

E

D

C

B

A

J. Mulder. delin. et Sculp

TABULA IV.

Fig. I. Juvenis Hepar denotat.
A. A. A. Subſtantia Hepatis, ne propriâ quidem membranâ ablatâ.
B. B. B. Pulpoſæ ſeu ſuccoſæ extremitates, quæ tanto ſunt numero, ut ſculptor vix potuerit omnes hic repræſentare, & ſi hoc feciſſet, integrum Hepar fuiſſet nigerrimum propter copiam.
C. Truncus Venæ cavæ abſciſſus.
D. Truncus Venæ portæ.
E. Veſicula fellea, tot vaſculis Sanguineis locupletata, ut ne cuſpis quidem aciculæ inſeri poſſit.
F. Ligamentum umbilicale cum ſuis arteriis repletis.
G. Ligamentum Hepatis tertium, quo, ſuo in loco, continetur Hepar.
Fig. II. Fxhibet portiunculam membranæ Hepar ambientis, ſub qua in conſpectum veniunt ſuccoſæ & pulpoſæ extremitates microſcopio viſæ.
Fig. III. Portionem, ut ſupra, denotat tali lente viſam, quali pulpoſæ extremitates ad naturalem magnitudinem propius accedunt.

TABULA V.

Fig. I. & II. Duo calculi è muliere LXVIII. annorum per inciſionem, ſicuti in viris, extracti.
Fig. III. Calculi eodem modo ex virgine extracti, facies anterior.
Fig. IV. Ejuſdem calculi facies poſterior.
Fig. V. Embryo Piſcis Narwal, ſeu Unicornu Groenlandici.

FREDERICI RUYSCHII

Anatomes & Botanices Professoris, Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ, nec non Regiæ societatis Anglic. & Paris. Membri,

THESAURUS MAGNUS & REGIUS

qui est *DECIMUS*

THESAURORUM ANATOMICORUM.

In quo præcipuæ corporis humani partes, ceu in statu vivo, nitidissime præparatæ, reservantur.

Cum Fig. Æneis.

AMSTELÆDAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXIX.

Medicinæ, & Philoſophiæ

Cultoribus, ſalutem precatur

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Poſtquam Andreas Veſalius orbi medico illuxerat, incomparabili de Fabricâ corporis humani conſcripto opere, cenſuere optimi in Arte judices, abſolutam jam haberi cognitionem Anatomes: neque verò majoris momenti ſupereſſe aliquid, quo ad inventa ejus addito, laudem pararent Poſteri: verum aliter longe ipſam ſe rem habere experti ſunt, ſimulac Accuratiſſimus Bartholomæus Euſtachius inventa ſua protulit, ſummusque inter Anatomicos Gabriel Fallopius, ſua in Veſalianum opus obſervata propalavit.

Ipſe quippe Veſalius, anima profectò candidiſſima, aperte in ſuis ad Fallopianas notas reſponſis agnovit, plurima, eaque pulcherrima, deberi ſagaci induſtriæ

ſui pridem diſcipuli, & jam antagoniſtæ. Neque tamen vel ita ſpem elegantiſſima & utilia detegendi, præreptam eſſe reliquis, poſt Nobiles hoſce Auctores, ſucceſſu mox egregio nos docuit Julius Caſſerius, atque Caſparus Aſellius.

Quin & Guilielmus Harvæus evidenti deinde fuit exemplo, unum ſe, poſt tot præclara omnium inventa, diligentiâ indefatigabili reperire potuiſſe illa, quæ cuncti ignoraverant, quorumque interim major foret in medicina uſus, quam eorum omnium, quæ junctis alii omnes laboribus invenerant.

Splendidiſſimum autem hoc ſidus Brittanicum, ut ut multa lumina evaneſcere coëgerit, non impedivit tamen, quo minus Pecquetus, Bartholinus, Lowerus, Williſius, Graafius, Swammerdammius, Malpichius Nuckius, & Du Verneyus, ſuo micare potuerint jubare. Quid verbis opus eſt? hac re impulſus ego credidi ſemper, eſſe mihi celebrandos ex Hippocraticâ lege labores alienos: ita verò, ut & meâ induſtriâ hos explorem, adjutem, & ſi datur corrigendo perficere utcumque auſim conari.

Quare ante quinquaginta elapſos abhinc annos, Bilſii eâ tempeſtate ante alios omnes Celebratiſſimi Anatomici, ſententiam examinare, rerumque experimentis refutare ſolus tum ſuſtinui. Veram Venularum Lymphaticarum, Lacteorum canalium, Bronchialis Arteriæ, formam depingere ſum auſus; meque jam tum reperiſſe artem, quâ minimos ultimorum vaſculorum reptatus

tus proſequi, detegere, ſpectandos exhibere, re & verbis publicè profeſſus ſum.

Ab eo deinceps tempore, tantæ ætatis decurſu, noctes impendi atque dies, ut omni artis molimine notitiam mihi compararem fabricæ illius, quâ hanc nobis conſtruxit machinam Deus.

Viſumque fuit Creatori meo, improbum huncce laborem eo rerum ſucceſſu coronare, ut tandem vicerim obſtacula per varias artes omnia: ut acies oculorum meorum tandem ſe penetraverit in intima receſſuum naturæ penetralia: patuit denique poſt tot conatus, mutatosque toties labores, vera minimarum partium ſtructura. Statim vero ac ipſe hanc addidici, primâ opportunitate natâ, elegantibus harum formarum ſpectatoribus ita exhibendam eandem curavi, ut & illi meo indicio conſpicere potuerint: unde multi candidi rerum æſtimatores priora ſuper his animi ſenſa refellere, corrigere, & novam faciem agnoſcere, non erubuerunt. Nunc igitur, quum ingraveſcens ætas ſpem vitæ longam inchoare vetet, in animum induxi pulcherrima inventorum meorum ſpecimina omnium colligere, eaque in unum corpus digerere, ut appellari mereatur Musæum Ruyschianum Anatomicum. In eo autem conſtituendo, nolui uti pervulgata ſolius ſcripturæ viâ; ſed propoſui ipſa illa per artem meam parta corporis organa, quorum contemplatio mihi ipſi paraverat ſcientiam. Igitur à Capillo ſupremo inceptum opus ad intima abditiſſimorum viſcerum meditullia perduxi, neque ullam ex mediis inter hæc extrema partibus omiſi.

Prorſus ut Fibræ, Membranæ, vaſis, Glandulæ, Viſceris, Cartilaginis, Oſſis, Unguis, Pili, uniuscujusque denique particulæ, denudata hic appareat ſpecies, & vera à vertice in calcem forma.

Quin etiam addam hic humanum cadaverculum (arte mihi uni propriâ) ſic paratum, ut nitor & gratia vitam non modo æquent, imo verò & ſuperent: color enim, toroſitas, habitus, certè & flexilitas ipſa artuum, quæ in cadavere pereunt, hic conſervantur ſimul, & aliquâ ratione ſic emendantur, ut ſpectantem permulceat & oblectet, utque niſi propriis oculis convictus nemo crediderit rem ita peragi poſſe: quodque opus hoc maxime commendat, plurima à quinquaginta abhinc annis ita parata non ſunt mutata.

Ne autem paucorum modo foret hoc annorum ſpectaculum, omnia hæc artificio balſamico mihi proprio ſic condivi; ut, licet ſeculum ferant, haud tamen corrumpantur. Quin etiam dedi hanc operam, ut teter laceri cadaveris partium adſpectus ita ornamentis emendaretur appoſitis, ut oculos neutiquam offenderet, atque nec terrorem incuteret, nec excitaret nauſeam. Denique partes ſingulæ numeris inſcriptæ, qui reſpondeant catalogo ſcripto ſuper his, in quo ad numeros hos, qui deſignant ſingula, clara deprehenditur & accurata enarratio. Poterit itaque unusquisque Muſæum hoc ſpeculans ex catalogo ediſcere Anatomen Ruyſchianam omni faſtidioſo labore, tædio ſordidæ attrectationis, vel tetrâ mephiti, liber.

Quisquis itaque Theſaurum hunc poſſederit, poterit

rit eo uti, vel ut se oblectet speculatione veræ fabricæ corporis humani, eoque modo animum suum erudiat, vel ut in Academiâ, ubi Philosophiam & Medicinam docetur juventus, demonstrari queat genuina constructio partium, sicque non verbis, nec conjecturâ, sed ipsâ demonstratione ob oculos poni possit.

Quare etiam Reges ipsi, Principes, Rerum publicarum, aut Academiarum Curatores, nacti hunc Thesaurum, eo Academias suas possent donare duraturo in seculum, ut ornamentum pariter & doctrinæ instrumentum sit perenne atque utilissimum.

Ipse ego, qui hoc perfeci, venale nunc offero, opus dum in vivis dego, ut ante fata suprema certus sim extare monumentum inventorum meorum completum: neque enim me pluribus adscripto facile id fieret. Patebit hic Thesaurus videndus in ædibus meis, illis tantum, qui certa habent indicia, quibus constet eos posse & velle totum hunc emere.

Ne autem metuat emtor, hæc peritura esse ubi sibi comparavit, sincerâ fide illi, postquam pretio conduxit, aperiam artem conservandi, quâ utor, & quæ differt ab eâ, qua alii utuntur: meam enim differre docet comparatio eorum, quæ apud me conservantur, cum iis, quæ illi ostendunt. Indicabo itidem modum, quo liquor immersa condiens in lagenis parari, & datâ necessitate superaffundi iterum debeat.

Et ne hoc fieri opus sit, ita replebo vasa, & claudam accuratè, ut pluribus annis nulla additione egeant. Tandem, quum expertus sim, præparatas corporis humani

mani partes diverſas, varios liquores ſibi requirere, in quibus ſerventur, aut aliter perdant nitorem, ipſum & hoc ſecretum illi, ut alia, ſub fide ſilentii revelabo.

Si ergo Principes, Academiæ, Societates, vel privati, capiuntur horum dulcedine, poterunt ſibi comparare, quæ arte ſingulari, continuato fere per annos ſexaginta labore, confecta, nuſquam in orbe terrarum videnda, neque ulli ſeculo viſa, ſunt.

VIRO

VIRO CELEBERRIMO

FREDERICO RUYSCH, Med. Doct.

Anatomiae & Botanices Profeſſori experientiſſimo, ac membro Caeſareae Academiae naturae curioſorum; cum ſua ille mihi Cimeliarchia, omnibus interioris & reconditae naturae oſtentis inſtructiſſima, in quibus declarandis ſummum Viri ingenium & dexteritas ſingularis juxta elucent, qua eſt humanitate, aperuiſſet comiter, ex itinere domum reverſus, & voti damnatus, hoc grati memorisque animi teſtimonium

Perſolvi L. M. Q.

Ipſis idibus Sept. a CIↃ IↃ CCXIV.

Rtis Apollineae decus, & par gloria clarae
Urbi, quam placidis Amſtela lambit aquis!
Quo tua commemorem, Ruyschi, *miracula dextrae*
Carmine, quae nuper cor rapuere meum?
Dulcia carpentem dum me procul otia Muſis,
Excipit in laetos terra Batava ſinus.
Vix animi compos relego veſtigia rerum
Quas tua tunc oculis obtulit arca meis.
Scilicet admiſſus cultor tua tecta tueri,
Tecta Machaoniis conſpicienda bonis;
Obſtupui, longeque ſacer comitatur euntem
Horror, & humanâ major imago ferit.
Nec mihi (quae ſuadent myſteria tanta ſileri)
Si valeam, arcanas prodere fas ſit opes.
Cum tamen humanus trahat immortalia corda
Vocis honor, trepido verbaque fuſa ſono;
Verba, deûm auguſtos caſte venerantia vultus,
Quos licet infra omnis vis cadat eloquii:
Quid prohibet, reſerata mihi Paeonia templa
Atque decus magni concelebraſſe viri;

Qui clara insistens, amplo fulgore sacerdos,
Atria, Phoebigenae sacra vicesque subit?
Sancte senex! cui vasta patet natura minoris
Mundi, & Daedaleis flexibus apta strues:
Abdita qui longe rerum primordia lustrans,
Visa prius nulli, detegis arte sagax.
Tu quae sit caecis monstras natura cavernis;
Te duce, Phoebaeus qua chorus omnis eat.
Qui veneranda simul sermonibus ora recludis;
Et venit ad partes praesul Apollo tuas;
Protinus en gemini penetras spectacula mundi,
Et Proteus rerum quae nova cunque canis.
Unde Prometheae ductus tot mille figurae;
Quae sua vis cunctis, officiique modus;
Quaeve laboranti deceat succurrere parti,
Et medica tuto damna levare manu.
Quo me, Musa, rapis? cerno penetralia RUYSCHI
Mystica, principibus jam celebrata viris.
Unde aliquis, turba in media fere, numine plenus
Adstitit, & tales protulit ore sonos:
Chironomos jactet vicina Britannia dextros,
Herophilosque citet Gallia tersa suos.
Neve repertores sileat, quos laurea Phoebi
Aequavit stellis, Itala terra duces.
Invidit terris aliis, clementius astrum
Battaviae, tantum nomen habere viri.
RUYSCHIUS, *in medica bonus & mirabilis arte,*
Unus multorum gloria & instar erit.
Unus, cui ratio cum docto spirat amice
Usu, nec fallax semita trita placet.
Quem, nunc incano redimitum tempora serto,
Posteritas laetis frondibus usque colet.
Talibus ille modis. Applausit Musa precando
Nostra, pium meritis os resoluta viri:
Solamen miseris praesens, quem par decus arti
Integritas Clarium comprobat esse genus;
Vive diu, nomenque tuum celebretur in orbe,
Quo venit Batavi dedita fama soli.

J. C. SCHRODERUS.

THESAURUS ANATOMICUS DECIMUS.

ASSER MAJOR. I.

No. 1. PEdamentum ex ligno Indico, cui VI. exigua pedamenta rotunda sunt superstructa, quorum

Im. Lit. A. notatum, fasciculo gaudet Pilorum, longitudine sesquidigiti.

Hic fasciculus à me repertus est in Atheromate cujusdam mulieris Hydropicæ denatæ, & quidem in ejus Omento, hi Pili microscopio visi, plani sunt.

IIm. Lit. B. instructum est Capillis, qui sponte, nec non momento, à capite deciderunt, tanquam forcipe essent abscissi. Vide Historiam in Thesaur. IX. descriptam.

IIIm. Lit. C. continet Pilos ex labio superiore Rosmari, Belgice *Walrus*, horum Pilorum radices cavas esse videri hic potest, quemadmodum avium plumæ sunt.

IVm. Lit. D. Fasciculum pilorum è corpore quadrupedis Ichneumonis, seu Muris Pharaonis, in desertis Ægyptiacis degentis, de quo mira narrantur ab auctoribus. Vid. plura apud D. Jac. Wernerum.

Vm. Lit. E. Exiguam portionem Plicæ Polonicæ, cujus descriptio exstat in Sennerto & aliis auctoribus.

VIm. Lit F. Supra quod positus est Fasciculus setarum è dorso Porci Americani desumptus, suntque colore variegato.

Not. Dicti animalis Umbilicum, situm habere perhibent Incolæ Americ. in dorso; cum autem fœtum recenter natum nondum viderim, nil certi de hac re affirmare possum: attamen semel cultro Anatomico subjeci dictum animal provectioris ætatis, in cujus abdomine nullum omnino vestigium Umbilici offendi, in dorso verò comparebat Tuberculum, an autem Umbilicus verus, an verò quid simile fuerit, non ausim affirmare?

Hoc tamen observavi, cum cutem aperuissem, oculos incurrebant plurimæ fibræ ab illo tuberculo prodeuntes, per

pinguedinem & dorsi musculos dispersæ, an autem in fœtu ejusmodi Fibræ, vasa fuerint, ad fœtum alendum, comparata, quæ post partum arescunt, hæreo, nec tamen nego, propterea quod in Thes. 1°. Animalium, animal quadrupes delineari curaverim & descripserim, nomine Animal quadrupes, Bufoni simile, è cujus dorso fœtus emergunt, idque è rotundis exiguis cellulis, cum funiculis umbilicalibus, nullam communicationem cum abdominis cavo habentibus. Vid. Thesaurum supradictum.

Præterea in Gazophylaceo meo reperitur quoque Cutis Porci Americani integri, in cujus dorso ejusmodi tuberculum quoque reperitur, absque ullo tuberculo in abdomine, & hoc caussam cogitandi magis magisque auget, ejusmodi animalia funiculum umbilicalem in dorso gerere.

N°. II. Pedamentum, ut supra, VII. exiguis pedamentis rotundis instructum.

Supra Iᵐ. Lit. A. notatum, phialâ posita est, in liquore continens portionem Cutis humanæ, qua dependet Epidermis, ut & Corpus reticulare Malpighii.

Not. Facies exterior a cute dependens albissima, est Cuticula, facies autem interior subflava, Corpus reticulare dicitur: cum autem Corpus reticulare coloris sit subflavi, cutis verò rubicundissima, propter vasorum sanguineorum repletionem, certissime constat, per Corpus reticulare nulla dispersa esse Vasa sanguinea, quamvis illa depingi curaverit Professor quidam.

IIᵐ. Lit. B. Phiala, eodem modo instructa, continens portionem Epidermis, seu Epidermidis fœtus humani, ex cujus superficie interiore reliquiæ Papillarum cutanearum propullulant.

IIIᵐ. Lit. C. Phiala, ut supra, & in ea, portio Epidermis cujusdam viri, laborantis furfuratione cuticulæ horrenda, quæ Lepra vulgò audit, in hujus superficie interiore comparent longe quidem luculentius reliquiæ Papillarum cutanearum.

IVᵐ. Lit. D. Portio Cutis capitis humani, quæ tam dense stipatur Vasis sanguineis, ut ne aciculæ quidem punctura possit fieri, sine Vasculorum læsione, suntque dicta Vascula repleta: horum Vasculorum Sanguineorum reptatus plane est diversus ab eo, qui nobis in Visceribus occurrit.

Vᵐ. Lit. E. Portio cutis Plantæ pedis humani, cujus vasculorum Sanguineorum extremitates ultimæ tam affabre sunt repletæ,

repletæ, ut nemo illas ſine ſumma admiratione operum Supremi Numinis adſpicere poſſit.

VIm. Lit. F. Epidermis Plantæ pedis, in qua lineæ parallelæ non ſolum, verum etiam oculis armatis in conſpectum veniunt Papillarum cutanearum abruptarum reliquiæ.

VIIm. Lit. G. Epidermis & corpus reticulare incraſſata, & in varias lamellas diviſa, è Planta pedis.

No. III. Phiala in liquore continens Atheroma, inter Muſculos Colli bovini repertum.

Conſiderandum 1o. Dictum *Atheroma* conſtare ex ſubſtantia peculiari, & à me nunquam viſa in Atheromate: ſc. eſt ea flava, molliuſcula, nitens, inſtar pinguedinis carnis bovinæ recenter coctæ, & adhuc calidæ, ſub qua vera pinguedo ſeſe quoque videndam exhibet.

2o. Cum in omnibus Atheromatibus piloſis ſemper invenerim, pilos faſciculatim & confuſe eſſe ſitos: hi contra radicitus emergunt ex dicta ſubſtantia flava & nitente, & quidem denſiſſime ſtipati.

An illa ſubſtantia flava conſideranda ſit, tanquam morboſæ & confluentes Papillæ nerveæ, ambigo? Pilos autem corporis noſtri, efflorescentias eſſe Papillarum nervoſarum, nullus dubito, & hinc etiam illorum evulſio tam dolorifica.

No. IV. Phiala, ut ſupra, & in ea portio Epidermidis, ex cujus ſuperficie interiore propullulant reliquiæ Papillarum cutanearum.

Ut objectum hoc, quam proxime ad latera phialæ accederet, pone illud poſui Cereum Americ. ſpinoſum multangularem. Dictæ phialæ adſtat alia, & minor phiala, aſteriſco notata, in qua Epidermis, ut & corpus reticulare, ex Æthiopis planta Pedis. In hiſce diſtinctius, oculis ocurrunt nudis, papillæ ſupradictæ. Vid. Tab. 3. Fig. I.

No. V. Pedamentum, & ſupra illud phiala, continens in liquore particulam exiguam Piæ matris, cum cortice Cerebri, egregie diſſoluto: objectum exiguum quidem, ſed admodum affabre præparatum.

In fundo phialæ reperitur exigua portio dicti objecti, quæ tam tenera, ut fere captum hominis ſuperet, & in ea quoque Divini Numinis potentia eluceſcat.

No. VI. Pars ſuperior Cranii fœtus humani, ceu ſcutella, in qua comparent.

1o. Falx, ceu in ſtatu vivo expanſa, & ſecundum longitudinem decurrens.

2o. Fontanella quoque expanſa.

3o. Superficies interior hujus Scutellæ Dura matre adhuc obducta, per quam Arteriæ repletæ ab utraque parte prodeuntes, ſibi invicem occurrunt.

4o. Sinus longitudinalis, ut in ſtatu vivo, apertus.

No. VII. Cerebellum humanum, in liquore conſervatum, ne autem è ſuo excederet loco, in oppoſita parte appoſui ramum Opuntiæ Amer. Spinoſæ majoris.

Dictum Cerebellum ab aliquot annis tam nitide à me eſt conſervatum, ut jam jam videatur è capite erutum.

Supra operculum alia phiala poſita.

No. VIII. Liquore repleta, quæ continet portionem Cerebri hominis adulti; hujus cortex ſanguinei coloris, propter vaſculorum, corticem conſtituentium, repletionem; medulla verò alba remanſit.

Supra hanc phialam reperitur quoque pyxis exigua,

No. IX. In qua oſſicula Auditus nitidiſſima.

Not. præterea, primam phialam poſitam eſſe velut inter rupem, Vaſis ſanguineis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis, loco Coralliorum rubrorum, circumſeptam, inter quæ rubicundiſſima vaſa, ramuli exſtant tomenti inſtar tenues.

No. X. Phiala in liquore continens Piam matrem humanam, cum annexis particulis Corticis Cerebri diſſoluti.

Hæc autem Pia mater ab una parte, contra naturæ leges, incraſſata occurrit, & vaſa ſanguinea ſunt repleta ceraceâ materiâ, aſt dilutiore rubedine.

No. XI. Portio Cutis Roſmari, in qua luculenter apparent Papillæ cutaneæ, ut & earum abruptiones, Corpori reticulari adhærentes, id quod in homine, ac in aliis objectis oculos quoque incurrit, & quod notandum, in cute humana, Cuticula à Cute revulſa, comparent papillæ minores & minus acuminatæ.

No. XII. Pedamentum ſupra quod locavi ramulos Arteriarum, per Cerebrum diſperſos, quos inter ramuſculi minutiſſimi tomenti fere inſtar tenues, & tamen repleti, & non nihil expanſi, idque in forma ſicca.

Dicti ramuli adeò ſunt teneri & tenues ſubſtantia, ac ſi eſſent Vaſa Lymphatica, & per conſequens facillime attactu fran-

franguntur. Vide de hisce plura in Thes. Anat. IX.

No. XIII. Phiala liquore repleta, in qua continetur Piæ matris portio incrassata, cui variis in locis cohærent Arteriolæ in corticem mutatæ.

No. XIV. Lingua humana, in liquore conservata, in qua videre licet tria genera Papillarum lingualium, ut & Epiglottidem cum vasculis suis sanguineis repletis.

No. XV. Cerebellum humanum in liquore conservatum, & ita præparatum, ut principium Spinalis medullæ videri possit, simul cum Arteria cervicali & ramis Vertebralibus.

In medio Cerebelli cerni quoque possunt Pons Varolii, ut & Corpus globosum: supra hæc omnia Arteriæ innumeræ rubicundissimæ sunt dispersæ, id quod visui gratiam conciliat.

Supra operculum hujus phialæ, alia phiala,

No. XVI. posita, in liquore continens utramque hominis Palpebram, quarum superficies intima rubicunda est facta, tanquam inflammata, propter vasorum sanguineorum repletionem: præterea luculentissime videnda sese exhibent oscula in utriusque Palpebræ limbo sita, quibus excernitur liquor, de quo postea plura dicam, propria inventione observata.

No. XVII. Phiala in liquore conservans totam fere hominis Piam matrem; quæ telæ aranearum fere instar tenuis est: cum autem Arteriæ sint repletæ, veram tenuitatem videre licet, non autem in cadavere humano, tanta teneritas comparet, nisi post Arteriarum repletionem, qua sine, omnia Vasa sanguinea, ut plurimum maxima parte destituuntur sanguine, & sic ipsa vasa, quæ sunt innumera, ad ejus crassitiem conferre videntur, cum interim telæ aranearum fere tenuis sit dicta membrana in statu sano. Itaque Pia mater propter tenuitatem mihi præsertim videtur inservire, ut omnia illa vasa, ejus ope, contineantur, ne excedant suo loco: variis quoque locis occurrunt extremitates harum Arteriarum in corticem Cerebri mutatæ.

No. XVIII. Phiala in liquore retinens Linguam humanam, repræsentantem viventis speciem.

In hoc objecto visui occurrunt Papillæ Linguales, Uvula, Epiglottis, Æsophagus abscissus, ut & Aspera Arteria abscissa.

Circa Linguæ cuspidem Epithelia quidem ablata est: Corpus autem reticulare ibi detegere haud potui: in Lingua autem bovina facile, separando, visui occurrit.

Supra

Supra operculum alia phiala

N°. XIX. ſicca poſita, in qua occurrit portio Linguæ fœtus humani, per quam myriades Arteriarum currunt.

N°. XX. Lingua humana præcedente nitidius præparata, & in liquore conſervata, cum Epiglottide & illius Glandulis mucoſis.

Supra operculum

N°. XXI. Phiala ſicca, in qua viſui exhibetur portio Linguæ pueri, cujus Vaſcula ſanguinea tam nitide præparata ſunt, ut totum objectum ſumma rubedine ſit perfuſum.

N°. XXII. Phiala magna in liquore continens Caput infantis, viventis, & Oculis clauſis dormientis, caput repræſentans, cujus Prolabia rubra, Genæque rotundæ ſunt ſine rugis, ita ut nitidiſſime ſit præparatum & ab aliquot annis conſervatum.

Not. Superior pars Capitis ablata eſt, Cerebrumque exemptum, ut ſic, ſub cute pinguedinis nitor naturalis, Nervorum è Capite exortus, Infundibulum &c. in conſpectum veniant.

N°. XXIII. Oculus humanus cum Palpebris, in iis Palpebris conſiderandum eſt, quod facie interiore, innumeræ Papillæ nerveæ luculenter conſpiciantur: & hinc tanta ſenſibilitas, præſertim in inflammatione hujus partis.

N°. XXIV. Plexus choroideus, qui continuatio eſt Arteriæ, neutiquam conſtans ex Glandulis, uti voluere auctores nonnulli, ſed ex Arteriolis, quæ aliam naturam induerunt. Vide quid ſcripſerim & delineari curaverim de hac materia, in reſponſione ad Epiſt. Anat. Problem. XII.

N°. XXV. Phiala in liquore reſervans portionem Piæ matris, cum exigua portione corticis Cerebri annexa: Arteriolæ autem ſunt repletæ materiâ ceraceâ, coloris carnei, unde tantum levi rubedine perfuſus eſt dictus cortex.

In medio hujus objecti videndum ſeſe quoque exhibet Plexus choroideus, qui non, ut dixi, ex Glandulis, verùm ex Arteriolarum extremis conſtitutus, mirumque in modum contortis, & in peculiarem ſubſtantiam mutatis, cum Arteriolis tamen continuis & cavis.

N°. XXVI. Portio Cerebelli humani cum portione Medullæ oblongatæ, ut & Glandula pinealis, ad quam tendunt Arteriolæ repletæ.

Ut autem Glandula pinealis prima fronte in conſpectum veniret,

niret, spinulam Echinomelocacti sub dicta Glandula infixi.

Considerandum præterea, quod pone hoc subjectum reperiatur ramus Fruticis Afric. cum fructibus, ne movendo phialam suo excederet loco.

Quomodo Arteriæ decurrant supra Cerebellum, perbelle hic quoque videre licet.

N°. XXVII. Pueri Facies dextra in liquore, vitæ speciem repræsentans, in qua videre licet

1°. Portionem Linguæ cum suis Papillis Lingualibus.

2°. Quamvis Prolabia rubicunda ab Epithelia in totum non sint denudata, attamen Papillæ nerveæ in totum visum haud effugiunt.

3°. Per dentes molares, serræ ope in duas partes divisos, vasa sanguinea esse dispersa, quemadmodum in aliis ossibus serra divisis, hic luculenter apparet, id quod non demonstrari potest, nisi tam bene vasa sint repleta.

4°. Dari quoque cavitatem in Dentium medio, quæ gaudet Nervis & Vasis sanguiferis, præsertim in ætate juvenili, in confesso est; sed dicta vasa quoque disseminari per Dentium substantiam durissimam jam demum observavi in hoc subjecto.

N°. XXVIII. Portio Cerebri humani, cujus Arteriæ in totum non sunt repletæ, ita ut cortex nulla rubedine sit perfusus.

Cum autem Cerebrum illud, casei non admodum duri, consistentiam acquisiverit, in frusta illud divulsi, unde jam plurimæ apparent striæ, quasi tractus substantiæ medullaris essent, id quod facile imponeret aliis, existimantibus veros esse tractus medullares naturales.

In hoc objecto apparet quoque, quam profunde Pia mater sese variis locis insinuet inter sulcos Cerebri, & sic quoque cortex per consequens, non solum in Cerebri superficie superiore, verum etiam inter sulcos conficitur ab illis Arteriolis, per Piam matrem disseminatis.

N°. XXIX. Phiala liquore repleta, in qua Embryo humanus magnitudine unciæ, seu pollicis, conservatur, qui à capillo dependens, umbilicali funiculo affixus est.

Circa hoc objectum observandum est

1°. Quod sit coloris nivei, absque ulla fovea, aut rugis, sed undique æquali & naturali superficiei.

2°. Quomodo membra, temporis successu, emergere debeant è corpore, hic videre licet, quæ in hoc objecto sunt trium circiter linearum magnitudine. Vid. Tab. 3. Fig. 3.

3°. Funiculus umbilicalis à capillo dependens, in ambitu pellucidus est, interne verò (forsan à rudimento vasculorum sanguineorum) opacus.

4°. Cujus sit sexus nondum discernere possum.

5°. Extremis pedibus & manibus nondum apparentibus, occurrunt nobis rudimenta membrorum, quasi essent detruncata membra: extremos pedes & manus postea ex iis emergere comperio.

6°. Vere dicere possum, me nunquam habuisse, neque vidisse hujus generis objectum pulchrius aut nitidius.

N°. XXX. Phiala in liquore continens principium spinalis Medullæ hominis, cum corpore globoso, ut & corpora Pyramidalia, non solum superiora à D°. Vieussens descripta, & per figuras illustrata, verùm etiam inferiora, à me descripta & delineata in Thesaur. Anatom. I°.

In hoc objecto quoque comparet Rima, quæ hic principium spinalis medullæ in dextram & sinistram partem dirimit; ut & aditus ad quartum Ventriculum.

Supra operculum alia phiala

(N°. XXXI.) Posita, in qua portio Corticis Cerebri, quæ prima fronte & obiter visa, facile imponeret hominibus, existimantibus sese videre Glandulas, cum contra, re bene perspecta, luculentissime appareat, illas nil esse nisi Corticis Cerebri particulas non dissolutas: hoc autem distinctius apparet, si ambitus objecti inspiciatur, ubi ejusmodi corpuscula in totum sunt dissoluta, imò visui occurrunt tomenti instar tenuia, & tamen ceraceâ materiâ repleta, quæ materia dilutiore rubedine est imbuta.

N°. XXXII. Pedamentum, supra quod posita est phiala, in qua conservatur portio Cerebri in liquore, quam decoxi in oleo Olivarum per V. horas, sicuti facere assolet Ds. Vieussens. Ea autem plane inutilis & perversa est præparatio, nam ne hilum quidem vasculosi visui occurrit post decoctionem in dicto oleo, id quod unusquisque tentare potest: ita ut inventor neutiquam habendus sit Ds. Vieussens, sc. quod Cerebri cortex nil sit, nisi extremitates vasorum sanguineorum: in eo

au-

autem nemo hactenus (quod sciam,) me imitari potuit, aut analogum quid fecit.

Supra operculum alia phiala occurrit

N°. XXXIII. Liquore repleta, & in ea videre licet particulam Piæ Matris, telæ aranearum instar tenuem, per quam rubicundissimæ arteriolæ sunt dispersæ, quarum extremitates ultimæ in corticem Cerebri sunt mutatæ, & à me ita dissolutæ, ut evidenter videri possit, Corticem ex meris vasis sanguineis, non autem ex prætensis Glandulis constare, ut dixi.

N°. XXXIV. Papilla Mammæ mulieris cum Areola.

Not. 1°. Cum Areola, quæ in mulieribus utplurimum subnigra comparet, in totum hic involucro suo privata sit, cutis alba occurrit.

2°. Papilla ab involucro extimo quoque denudata, comparent Papillæ nerveæ obtusæ, analogiam habentes cum Papillis nerveis Glandis Penis. Vide Thesaur. Anat. 1m. in quo figuræ Papillæ Papillarum Uberis Balenæ reperiuntur, at cum sculptor non satis perfecte delineaverit Papillam muliebrem, emendavimus illud in hoc Thes. X. Vide Tab. III. Fig. II.

N°. XXXV. Cor humanum, cujus Vasa, ut & utraque Auricula, sunt repleta, ita ut vera constitutio & figura conspici possint; cum autem hic sint expansa, considerandum, in statu vivo hæc omnia simul non esse distenta: nam repletis Ventriculis, exinanitæ sunt Auriculæ, & vice versa.

Dicta vasa tam perfecte sunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ, ut totum Cor perfusum sit colore rubicundissimo.

Imo videri hic quoque potest, quomodo dicta materia, ex ultimis Arteriolis, instar roris, exitum sibi quæsiverit, inter Cordis fibras carnosas, id quod in corpore vivo existimo fieri, à sanguinis sero nutritivo: Præterea in hoc Corde conspici possunt omnes trunci vasorum sanguineorum, sc. Venæ Cavæ ascendentis & descendentis, nec non Venæ sine pari, Aortæ, ut & tres trunci ramorum, ex illa prodeuntes, & sursum decurrentes, sic quoque IV trunci Venæ & Arteriæ pulmonalis, Vena & Arteria Coronaria, hic quoque repleta, in conspectum veniunt, cum suis ramificationibus.

N°. XXXVI. Pueri Glandula Thymus, tam nitide præparatus, ut jam modo videatur è corpore desumptus.

N°. XXXVII. Uvula humana, in qua videri possunt Glan-

dulosa corpuscula, mucum producentia: cum autem hæc corpuscula visum fugiant, nisi propius parieti phialæ accedant, posui ramum Tithymali Cyparissiæ, cujus ope objectum comprimitur versus phialæ parietem.

No. XXXVIII. Phiala sicca, & in ea Juvenis Cor balsamo induratum, in quo egregie occurrunt sequentia, sc.

1o. Uterque truncus Venæ Cavæ, cum Auricula dextra, quæ auricula hic apparet, ceu dictorum truncorum diverticulum.

2o. Truncus uterque Arteriæ magnæ, cum tribus ramis sursum spectantibus abscissis.

3o. Vena Coronaria.

4o. Quatuor trunci Venæ pulmonalis.

5o. Arteria Pulmonalis è sinu sinistro emergens.

Supra operculum hujus phialæ invenitur

No. XXXIX. Pedamentum, Valvulis Cordis triangularibus, sinus sinistri, instructum.

No. XL. Phiala sicca, & in ea hominis Auricula Cordis sinistra, ita præparata, ut vera constitutio visui occurrat.

No. XLI. Pedamentum, supra quod posita Auricula Cordis humani dextra, ita etiam præparata, ut ejus vera figura videri possit.

No. XLII. Phiala sicca, in qua continentur Pulmo, & Cor pueri, balsamo indurata.

In hoc objecto videre licet

1o. Quomodo Aorta sita sit à latere Arteriæ Pulmonalis, & ubi utraque è Corde emergat, ut &

2o. Pulmonis divisio dextra in tres lobos, sinistra vero in duos, id quod utplurimum observo.

No. XLIII. Vituli Arteriæ Pulmonalis ramus, ceraceâ flavâ materiâ repletus, & ita præparatus, ut extremitates in conspectum veniant: suntque longe diversæ ab iis, quas auctores quidam exhibuerunt, & delineari curarunt ex vitulis loco humani.

No. XLIV. Pedamentum rotundum, supra quod posita portio Pulmonis humani, post balsamationem, indurata; hujus lobulorum divisionem & formam non convenire cum forma lobulorum Pulmonis vitulini, jam experior: præterea quoque liquet, quod multi auctores, in perscrutandis Pulmonibus

&

& figuris eorum faciendis, sæpius adhibuerint Pulmones Vitulorum, aliorumque animalium, id quod mihi nunc satis superque constare videtur ex illorum figuris.

A latere hujus objecti quoque collocata

N. XLV. Exigua portio Pulmonis vitulini, in qua visui occurrit distributio vasorum sanguineorum in singulis lobulis, quæ etiam discrepat ab objectis humanis.

No. XLVI. Portio Asperæ Arteriæ fœtus vitulini, cum annexis lobulis, ceraceâ materiâ flavâ repletis, & ita à se invicem separatis, ut vera forma videri possit, quæ non convenit cum forma lobulorum humanorum.

ASSER Major II.

No. XLVII. Phiala, in qua circumvolutio Intestini Ilei infantis, nitidissime præparata, & rubedine perfusa, propter Arteriolarum repletionem, suntque hæc Intestinula conservata in forma sicca, sine foveis aut rugis.

Supra operculum reperitur phiala,

No. XLVIII. Et in ea, segmentum Intestini Coli, in quo videri potest Tunica secunda, seu cellulosa.

No. XLIX. Phiala in liquore continens circumvoluta Intestinula fœtus humani, quorum vasa sanguinea repleta sunt.

Supra operculum pedamentum rotundum

No. L. Continens portionem Intestini Ilei & Coli, cum suo processu Vermiformi, suntque summa rubedine perfusa, propter vasorum repletionem.

No. LI. Portio Intestini Jejuni inversi, in liquore conservata: cum autem superficies interior, facta sit exterior, nitidissime comparent Glandulosa corpuscula Intestinorum solitaria, levi rubedine perfusa, propter ceraceam materiam.

No. LII. Phiala sicca, in qua continetur magna portio Intestini jejuni pueri, propter eandem rationem summa rubedine prædita: in eo Intestino quoque occurrunt Glandulosa corpuscula, summa rubedine perfusa.

Supra operculum

No. LIII. Portio Intestini Ilei, cum annexa portione Mesenterii: horum vascula sanguinea sunt repleta & nitide præparata.

N°. LIV. Phiala ſicca, in cujus fundo occurrit infantis portio Inteſtini Ilei, ut & Coli, cum ſuo proceſſu vermiformi: cum autem in Colo apertura à me facta ſit, in conſpectum veniunt valvulæ Coli hiantes.

Supra operculum alia phiala

N°. LV. in liquore continens portionem inteſtini Ilei inverſi, in ejus facie, quæ hic facta exterior, luſtrari poteſt agmen corpuſculorum Glandiformium, è ſuperficie interiore emergentium.

N°. LVI. Phiala, & in ea Placenta Uterina humana, ita præparata & in liquore conſervata, ut luculentiſſime conſpici poſſit, Placentam in ſeſe continere in ſtatu ſano, nil Glanduloſi, & multo minus Glandulis eſſe præditam: omnia enim Vaſa & Vaſculorum extrema, ad ultimum uſque ſunt repleta, nulla vi, aut prætenſa, ita dicta excarnatione futili, adhibita.

Supra operculum phiala ſicca

N°. LVII. Et in illa portio Omenti, telæ aranearum inſtar tenuis, & ſericum tenuiſſimum repræſentans.

N°. LVIII. Phiala liquore repleta, & in ea portio Placentæ Uterinæ ceraceâ materiâ repleta, quæ non minus demonſtrat Placentam conſtare ex meris Vaſis, nullis intercedentibus Glandulis.

Supra operculum reperitur phiala ſicca,

N°. LIX. in qua reſervatur portio Funiculi umbilicalis, cujus Vaſa flatu repleta fuere.

N°. LX. Placentæ Uterinæ humanæ portio, in liquore conſervata, in qua ſeſe videndum exhibet Integumentum, quo obducitur Placenta Uterina, ea facie, quæ Uterum reſpicit, quod integumentum mihi ſuccoſum, ſeu villoſum dicitur in Theſaur. Anat. V.

Illud autem nil niſi productio Chorii, & ſic Chorion, Placentæ utramque ſuperficiem obducens, Vaſa ſanguinea Uterina cum Placentæ Vaſis per Anaſtomoſes immediate conjungi non poſſunt; imò illud quoque veroſimile non eſt, cum Placenta non matris, ſed fœtus pars ſit.

N°. LXI. Portio Meſenterii humani, cum Glandulis Meſenterii: dictæ Glandulæ ſumma rubedine ſuperbiunt, propter Vaſorum ſanguineorum repletionem, & hoc facto apparet dictas Glandulas Vaſorum ſanguineorum compoſitionem eſſe: mol-

mollities autem ſubſtantiæ oritur ex Vaſorum ſanguineorum extremitatibus ſuccoſis; illudque habuerunt veteres pro Parenchymate.

Præterea hic quoque videre licet, qualem habeant curſum dicta Vaſcula, quæ non, inſtar glomeris, uti voluere nonnulli, ſed ſurſum & deorſum decurrere, hic luculenter apparet.

N°. LXII. Phiala in liquore conſervans portionem Inteſtini Ilei, in quo Inteſtino videre licet dicti Inteſtini ſuſceptionem.

Not. Dictus affectus adeò familiaris, ut non ſolum quatuor quinqueve locis in uno eodemque cadavere cum filio repererim; verum etiam in plurimis cadaveribus offenderim, cum mihi data ſit occaſio plurima cadavera aperiendi, imo tria memini nos ſucceſſive cultro anatomico ſubjeciſſe cadavera, in quibus hunc invenimus affectum: ita ut pluries hoc contingere mihi perſuadeam, quam quidem hactenus creditum fuit.

Suſpicandum ergo ſemper eſt, cum homines queruntur de intolerabili dolore abdominis, cum vomitu, & adſtricta alvo, ſine dolore in mingendo, quod illi in hunc morbum inciderint, itaque nil ſatius fore exiſtimo, quam, loco anodinorum, ſtatim poſt injecta enemata, hauſtum purgantem validum per epicraſin exhibere, & ad vomitum ſedandum ſeu arcendum, moneo, ut in ore detineant aliquantulum ſpiritus vini, poſt purgationis exhibitionem: alii verò mercurium vivum ad Libr. ſemis, alii globum ſclopeti argenteum, ſeu aureum, exhibent, quæ remedia non ſunt vituperanda.

N°. LXIII. Pedamentum tribus phialis inſtructum, quarum 1ª. Continet portionem Placentæ Uterinæ, cujus vaſa ſanguinea, è quibus Placenta conſtat, in hydatides mutari incipiunt; quem affectum olim, pro falſa conceptione, habuerunt Medici.

2ª. N°. LXIV. Phiala, & in ea proceſſus iſtius affectus.

3ª. Et maxima N°. LXV. Phiala continet Placentam, quæ tota quanta in hydatides degeneravit, id quod mirum viſu, quis enim, niſi experientia edoctus, potuiſſet credere, ipſa vaſa ſanguinea poſſe mutari in hydatides? videram quidem olim illas veſiculas ex Utero expulſas, verum non poteram expiſcari, è quo fonte ortum duxiſſent: poſtea occurrebat mihi Placenta uterina, partim ſana, partim in hydatides mutata, & ſic alio-

aliorum perversam opinionem & errorem, detexi ante annos circiter viginti.

Supra operculum hujus phialæ reperitur alia phiala sicca,

N°. LXVI. & in ea, exigua portio Placentæ Uterinæ, cujus extremitates vasorum peculiari artificio subtilissime sunt expansæ, id quod difficillimum esse censeo, propter substantiæ mollitiem.

N°. LXVII. Fœtus humanus VI. circiter mensium, ab aliquot annis conservatus, hic summa albedine & tanto nitore conservatus, ac si jam modo in lucem esset editus: & ne otiosus videretur, in dextra continet portiunculam Placentæ Uterinæ, rubicundam, dissolutam; & sic apparet nil glandulosi inesse Placentæ Uterinæ.

Supra operculum posita est phiala sicca,

N°. LXVIII. & in illa, Fœtus humani Os Temporum seu Squamosum, cum Ossiculis Auditus, suntque albissima hæc omnia, & nitide præparata.

N°. LXIX. Omenti portio, nulla pinguedine obsita, & in forma sicca conservata, quæ sericum subtilissimum repræsentat.

N°. LXX. Omenti humani portio nitidissima, in quo apparet, quod in aliquibus tam tenuis sit substantiæ in statu sano, ut telæ aranearum sit similis, exceptis locis, qui pinguedine sunt obsiti, unde crassitiem aliquando acquirit, ut triginta librarum repertum fuerit pondere, sicuti legitur in Clariss. Bartholino.

Quamvis in hoc objecto vasa sanguinea non sint repleta, tamen superbit tot vasis sanguifluis, ut nemo sine admiratione illud adspicere possit, sicuti in aliis objectis meis videri potest.

Præterea detegitur hic dolus, ab aliis commissus, sc. quod Omentum in statu naturali retis instar, sit foraminulentum, id quod à rudioribus manibus facile acquirit.

N°. LXXI. Phiala in liquore conservans pueri Brachium, inter cujus digitos continetur ramulus floris Passionis vulgaris.

In Cute volæ manus, Epidermide & Corpore reticulari Malpichii ablatis, vasorum sanguineorum extremitates oppido quam bene conspiciuntur, ut & Papillarum cutanearum abruptiones.

N°. LXXII.

N°. LXXII. Phiala, in qua continetur Pueri Tibia, cum extremo pede in liquore.

Quicumque hoc objectum viderit, confitebitur, illud oculos allicere, propter nitidum colorem, vitali similem, præsertim, cum nullas rugas aut foveas præternaturales contraxerit objectum.

Latere externo dicti pedis visui occurrit portio Placentæ Uterinæ, ne objectum recedat suo loco, & illa portio quoque artificiosissime est præparata.

Dictus pes supplantat Intestini Coli portionem, in qua, quamvis non inversa (quod notandum) Glandulosa corpuscula sese videnda exhibent: Illud Intestinum desumpsi è corpore cujusdam filiæ, viro maturæ, quæ gravida facta, & ab amasio relicta, arsenicum assumpserat, & sic è vita decesserat: cum autem illud sit facinus detestandum, pede calcatur ejus Intestinum, ut ne pes quidem in Thesauris meis otiosus videatur, id quod vitare studeo, quantum possum, in omnibus Thesauris meis, nam quæcumque apud Ruyschium degere volunt, otiosa esse non debent.

Supra operculum alia phiala posita,

N°. LXXIII. Et in ea, portio Cerebri humani, lapidis instar, indurata & nitens instar spermatis Cæti, quod sperma Cæti etiam non habendum pro spermate Cæti, sed pro Cerebro Cæti minoris, cui nomen Castinjot.

N°. LXXIV. Pedamentum supra quod posita phiala cum liquore, continens fœtum humanum immaturum sex circiter hebdomadum, qui arripitur ab exiguo serpente Orientali bicolore & nitidissimo.

N°. LXXV. Infantis caput vitæ speciem præ se ferens, cujus superiore Cranii parte, & Cerebro ablatis, in conspectum venit Cerebellum cum Vasis sanguifluis repletis, nec non dura mater, quæ sericum album & nitens repræsentat.

N°. LXXVI. Phiala in liquore reservans Felis fœtum, gemellos imperfectos repræsentantem sc. octo pedibus, duabus caudis, uno capite, nullisque oculis donatos.

N°. LXXVII. Pedamentum instructum Hepate infantis in forma sicca, & propter Vasorum repletionem rubedine perfuso, in eo luculentissime demonstratur, (quamvis hepar non immerito possit Glandula nuncupari) nullo modo ex Glandulis constare.

Not. Hoc objectum esse integrum, ne Membrana quidem ambiente ablatâ, ita ut nemini hactenus relicta sit suspicio, prætensas illas Glandulas esse destructas, in ita dicta excarnatione, cum hic integrum offeratur Hepar, & quanta sit differentia inter extremitates horum vasorum & Renum atque Lienis, in hoc Thesauro quoque lustrari potest: itaque illud, quod putaverunt auctores confici in prætensis Glandulis, peragitur in extremis Vasculis, tomenti instar tenuibus, & diversimode ab aliis Visceribus constitutis.

Hæ autem extremitates quidem occurrunt tanquam Glandulæ, verùm si quis peculiari encheyresi repleverit vasa, reperiet illas nil esse, præter vascula nullâ peculiari membranâ obsita, ad quas prætensas Glandulas non alluunt Vasa sanguinea, uti in definitione asserunt auctores, sed sunt Vasa ipsa, uti sæpius dixi, non autem particulares particulæ, Glandularum nomine appellandæ.

Vesicula Fellea quoque scatet Vasculis sanguineis repletis.

No. LXXVIII. Phiala sicca, & in ea Vesicula Humana fellea, quæ quamvis solùm inflata, & exsiccata, attamen nitidissime absque foveis conservata, quas foveas vulgo contrahere solent aliquanto temporis spatio, id quod arte averti, & sic naturalem retinuit formam.

Præterea ductus Cysticus hic in conspectum venit cum sua tortuositate, qua destituuntur Vesiculæ felleæ quadrupedum; hanc autem tortuositatem primò nobis demonstravit & per figuras illustravit Expertissimus Vir Dr. Mauritius ab Reverhorst, Anat. & Chirurg. Professor Hagæ-comitis: Et quod notandum, tortuositas hujus ductus producit variis locis in sua cavitate prominentias, Valvulas repræsentantes, quæ obstaculo sunt, ne Vesicula fellea involuntarie sese exoneraret, absque Vesiculæ stimulo.

Supra operculum hujus phialæ occurrit & alia phiala

No. LXXIX. notata, Vesiculam felleam fœtus humani continens, hæc quoque inflata, & exsiccata, naturalem retinuit formam, absque ulla fovea, & sic repræsentare videtur unionem: vascula sanguinea, quæ per illam disseminantur, sunt repleta, & tanto quidem numero, ut tota Vesicula ex vasculis constare videatur.

No. LXXX. Ramus magnus Venæ Portæ Hepatis repletus, &

& pendens in liquore, quo ab ambiente membrana & ultimis ſuccoſis extremitatibus ſeparato, ramuſculorum numerus tantus, & extremitates tam ſubtiles ſunt, ut fere ineffabile ſit: illud objectum oculos omnium eorum, qui luſtrarunt, allexit, propter nitorem, & ſtructuram mirandam.

N°. LXXXI. Pedamentum, ſupra quo Pueri Pes poſitus eſt, vitæ ſpeciem repræſentans, cujus extremi pedis dorſum aperui, & cutem ex parte ademi, ut Nervi & Vaſcula ſanguinea in conſpectum venirent.

* N°. LXXXII. Fœtus humanus trimeſtris in liquore conſervatus, cujus Clitoridis caput inter labia Vulvæ ita prominet, ut fœtus videatur eſſe ſexus maſculini, cum contra ſequioris ſit, & hoc in individuo ſemper reperio, circa ætatem trium, uſque ad quartum menſem, ita ut raro, ſi unquam id à parentibus recte annotatum eſſe exiſtimem, in illorum libellis.

Nuper mulier quædam peperit abortum trium quatuorve circiter menſium, eratque ſexus non maſculini, ſed ſequioris: omnes adſtantes mulieres habebant illum partum pro maſculino ante meum adventum, propter analogiam, nam eo tempore Clitoridis caput ſemper ita prominet, ut mentiatur membrum virile; temporis autem ſucceſſu labia magis magisque augentur & ita prominent, ut tandem caput clitoridis viſum fere fugiat.

ASSER IIIs. & Major.

N°. LXXXIII. Renis humani dimidia pars, in qua Papillæ integræ & illibatæ conſpiciuntur, idque in liquore.

N°. LXXXIV. Phiala, in liquore continens Renem Juvenis, cujus Ren ſuccenturiatus tanquam Glans cupulæ, ſuperiori parti Renis inſidet.

Not. Hoc & præcedens objectum nitidiſſime præparata, ſuperbiunt vaſis arterioſis, & quod conſideratione dignum eſt, Renes ſuccenturiati rariſſime, ſi unquam, figuram certam in corpore humano reſervant.

N°. LXXXV. Semi-Ren humanus in phiala ſicca reſervatus, hujus Arteria, ſimul & Vena repletæ ſunt, & corpuſcula rotunda, quæ ante repletionem, & diſſolutionem, ceu Glandulæ apparebant, in hoc objecto diſſolutæ ſunt, id quod indicio

 eſt,

eſt, dicta corpuſcula nil eſſe, niſi circumvolutiones Arteriolarum, vel Vaſorum ſanguineorum extremitates.

Supra operculum

Nº. LXXXVI. Portio Renis humani, cujus Venam replevi, ut differentia appareret inter Venæ & Arteriæ ultimas extremitates, ſuntque dictæ Venæ extremitates tam mirifice conſtructæ, ut ne queam illud verbis exprimere, Clariſſ. Malpichius, & Bellinus, poſt ſe venturis ne ſpicilegium quidem reliquiſſe videbantur, circa illud, ſed multa adhuc neglexerunt, quæ tanquam in Democriti puteo abſcondita manſerunt, neque id mirum, cum Renes tam admirandæ ſint ſtructuræ, ut vix ac ne vix quidem ſculptores, etiam peritiſſimi, ſuo cælo veram ſtructuram illam perfectiſſime poſſint exhibere.

In præcedentibus Theſauris Anatomicis reperiuntur varia in Renibus notatu digna, quorum objecta in liquore conſervata ſunt: nunc verò inſatiabili deſiderio & labore indefeſſo, ulterius progreſſus, hæc & alia in Renibus, balſamo induratis, demonſtro, quæ ſpectatores attonitos faciunt; & quamvis millena poſſideam Anatomica, quibus Atheismum debellare queamus, illud unicum ſufficeret.

Notandum ulterius quoque ſc. ſummam eſſe differentiam inter extremitates Venarum & Arteriarum aliorum viſcerum, quod admiratione dignum eſſe cenſeo, cum illud hactenus à nemine, (quod ſciam) ſit divulgatum.

Præterea Venularum renum tantus eſt numerus, taliſque ſubtilitas, ut oculos effugerent, etiam lynceos, ſi non armati admoverentur.

Illud autem eſt, quod in ſuperioribus Theſauris ſcripſeram, ſc. mihi novas apparentias in Renibus occurriſſe, quas ulterius me indagaturum promiſeram.

In hoc Theſauro X quoque inveniuntur objecta Renalia ex homine deſumpta, in quibus non ſolum luculenter apparet, quid judicandum ſit de prætenſis Glandulis Renalibus, verum etiam quid inveſtigatoribus Renum impoſuerit, ſc. in Renibus indagandis ſæpiſſime occurrunt corpuſcula rotunda Glandulas mentientia, quæ revera nil ſunt, niſi Arteriolarum ultimæ extremitates contortæ; cum autem exactiſſime repleantur Arteriæ Renales, diſſolvuntur vel expanduntur, quemadmodum fili glomer, ita ut nil minus ſint, ſicuti dixi, quam partes per

ſe

se subsistentes, & peculiari membranula obductæ, sine quo immerito dicuntur Glandulæ. Interim considerandum ejusmodi contorsiones vasorum sang. nusquam in cæteris visceribus reperiri.

No. LXXXVII. Phiala sicca, & in ea, Renis humani semissis, hujus membranâ propria ex parte ablatâ perspicue videre licet Vasorum Arteriosorum & Venosorum extremitates per superficiem reptantes.

Huic objecto cohæret adhuc portio Ureteris, suis Arteriolis repleta.

Supra hujus phialæ operculum collocata est

No. LXXXVIII. Dimidiata pars Renis juvenis, in cujus superficie interiore plurimæ occurrunt Glandiformes particulæ rotundæ, quæ Glandulas mentiuntur, illa autem, ut supra dixi, nil sunt, nisi Arteriolæ contortæ, quarum nonnullæ hic dissolutæ, in ductus Bellinos degenerant; facie exteriore eadem fere apparentia in consepctum venit.

No. LXXXIX. Phiala in liquore continens Lienem humanum, cujus Arteria ex parte repleta: in eo luculenter videri potest, nullas fibras transversales in Liene Humano reperiri, sicuti in Liene vitulino: decepti enim fuerunt, qui existimarunt humanum in eo, cum vitulino, convenire.

Præterea hactenus nemo luculenter demonstravit in Liene sive humano, sive vitulino, aut Glandulas aut Cellulas reperiri, & hæc in præcedentibus Thesauris satis superque demonstravi.

No. XC. Magna portio Lienis humani, in liquore conservata, hujus Arteria, ut & Vena, ita sunt repletæ, ut tota quanta summa rubedine sint perfusæ.

In hoc objecto vasorum extremitates succosæ seu pulposæ variis in locis superstites sunt adhuc, easque pro Glandulis habuerunt autores, cum contra tantum continuationes sint vasorum, nulla peculiari membranula præditæ.

No. XCI. Pedamentum rotundum, supra quod positus Lien vitulinus, cujus Arteria ex parte repleta.

Not. 1o. Quod rami Arteriæ splenicæ vitulinæ, comites sint Sulcorum, qui loco Venæ in hoc viscere vitulino reperiuntur.

2o. Videri hic potest, quomodo Vena splenica in Liene vitulino, quamprimum Lienem intraverit, statim porosa fiat, &

in progressu magis magisque dispareat, tandemque evanescat, Arteriam relinquens.

3°. Constat Lienem vitulinum valde fibrosum esse, fibrasque maxima ex parte esse transversales, id quod in sequenti objecto luculenter apparet.

N°. XCII. Segmentum dicti Lienis vitulini, ita præparatum, ut transversales fibræ luculentissime in conspectum veniant.

N°. XCIII. Pedamentum rotundum, cui impositus Lien fœtus humani, ambiente membrana non ablata: hujus Arteria repleta, extremitates ultimæ sub membrana sese videndas exhibent.

A latere conspicitur quoque Pancreas, ob sæpius dictam rationem, rubicundissimum.

N°. XCIV. Segmentum magnum Lienis humani, membranâ ambiente non destitutum: in hoc objecto luculentissime patet, hoc viscus nil minus, quam ex Glandulis esse constitutum, Vasa autem longe differre circa illorum extremitates, ab iis, quæ Renes & Hepar constituunt, ita ut illorum officium non consistat in Pororum, nunquam visui exhibitorum, differentia, sed in vasculorum extremorum diversa substantia, configuratione, & reptatu: cum autem nunc illa omnia clare demonstrem, sc. substantiam dictorum viscerum, (sine excarnatione futili) constare, non ex prætensis Glandulis, quas nemo hactenus mihi demonstrare potuit; jure merito (quod olim ignominiose factum) nemo in posterum me habebit pro Glandularum viscerum destructore.

* N°. XCV. Phiala sicca, in qua suspensa, Colis cum Coliis suis, ex infante.

Scrotum nitidissime præparatum, naturalem retinuit formam, colore rubicundissimo, propter vasorum sanguineorum repletionem.

Cum autem Scrotum inflatum sit, tubulo inter Cutem & Membranam Darton (mihi Cellulosam) introducto, Penis quoque flatu sese erexit; & cum scroti membrana Cellulosa continua sit, per totum corpus, ratio est, quare homines tempore æstivo, (magnâ strage factâ in bello) occisi, & supra dorsum decumbentes, intra viginti quatuor horas sæpissime Penem habeant erectum, idque propter humorum fermentationem in dicta Tunica Cellulosa, cujus ope totum corpus, ne Capite quidem excepto, mirum in modum extenditur.

Cum

Cum olim interrogarer à quodam Dn°. qui in caſtris verſatus erat, quæ cauſa eſſet ejus erectionis in demortuis, rationem veram dare non potui, jam verò illud vidi in cadavere cujusdam viri, violenta morte cultro occiſi, cujus cadavere ad putredinem & fermentationem redacto, membrum virile erectum invenimus.

Supra operculum reperitur alia phiala

N°. XCVI. In liquore continens fœtus humani Anum, vitæ ſpeciem repræſentantem, cum ſuis rugis, & parte inferiore lineam prominentem, eſtque hæc præparatio nitidiſſima.

* N°. XCVII. Segmentum Penis in liquore, cujus tria Corpora Nerveo-ſpongioſa, ceraceâ materiâ rubrâ repleta; in hoc objecto quoque viſui occurrunt vaſa ſanguinea repleta, quæ per Penis dorſum & à latere decurrunt.

* N°. XCVIII. Phiala in liquore conſervans Penis virilis portionem anteriorem.

Not. Sicuti Penis pone Glandis coronam abſciſſus, ita quoque ante coronam portio eſt ablata, caſtitatis cauſa.

In hac portione glandis, ſi faciem intuearis poſteriorem, occurrunt verſus Glandem duo Corpora Nerveo-ſpongioſa majora, ut & Corpus Nerveo-ſpongioſum minus, quod Urethram ambit: Cum contra, ſi facies anterior perluſtretur, in conſpectum venit quartum Corpus Nerveo-ſpongioſum, id autem nil eſt, niſi continuatio Corporis Nerveo-ſpongioſi minoris, Glandem ambientis. Vide quid ſuper hac re ſcripſerim, & delineari curaverim in obſervationibus meis Anatom. Chirurgic.

In ſuperiore hujus objecti parte comparent quoque Papillæ nervoſæ, quas delineari curavi in Theſaur. Anatom. & quas Vir Sagaciſſimus Morgagnus pro Glandulis deſcripſit & delineari curavit.

Supra Corpus Nerveo-ſpongioſum minus, duo viſui occurrunt vaſa ſanguinea abſciſſa.

Cum autem hæc omnia ceraceâ materiâ rubrâ ſint repleta, oppido quam bene illa videri poſſunt.

* N°. XCIX. Pedamentum & ſupra illud rupes ex fruſtis alterius rupis concinnata, in cujus cavo phiala magna, in qua Teſticulus humanus magnus diſſolutus continetur: quam tenuia ſint illa vaſcula Teſticulos maximâ parte conſtituentia, cum ſeminali materia ſint deſtituta, videri hic poteſt; tomenti

enim

enim instar tenuia sunt, in quibus tamen seminis rudimentum conficitur, nullis intercedentibus prætensis Glandulis, & quid obstaret, quo minus cætera viscera, quæ fere ex solis vasis constant, absque Glandulis, liquores requisitos conficere valerent?

* No. C. Testiculus humanus alio modo, sc. seminali materiâ expressâ, præparatus, ita ut Vascula Testiculum constituentia adeo tenuia sint, ut telæ aranearum speciem referre videantur, attamen illa esse cava hactenus inconcussum est.

* No. CI. Hominis Vesiculæ seminales, semine adhuc turgidæ, cum suis Vasis Ejaculatoriis, Prostatis, & Capite Gallinaginis, (seu Caruncula) cum rostro Gallinaginis Grafii.

No. CII. Infantis Sternum cum abscissis Cartilaginibus Costarum; hæc autem tam bene præparata sunt, ut cartilagines ceu pellucidæ sint.

Præterea vasa Arteriosa optimè sunt repleta, non solum ea, supra sternum & costarum Cartilagines sita, verum etiam illa, quæ repunt sub sterno, & Mammariæ internæ audiunt.

* CIII. Glans Penis humani integra, cum portione Penis. Quamvis corpora Nerveo-spongiosa ceraceâ materiâ rubrâ repleverim, Glans integra candida remansit, idque propter inflationem membranæ cellulosæ sub Glandis Epithelia sitæ.

* No. CIV. Pedamentum & super illud duo segmenta Penis virilis; cum autem Penis fuerat inflatus, balsamo præparatus, & induratus, oppido quam bene conspectui prodeunt tria corpora Nerveo-spongiosa cum Urethra & Septo.

* No. CV. Phiala sicca, & in illa pueri Penis, cum annexo Scroto, vitæ speciem repræsentans.

Not. Horum objectorum Tunica cellulosa inflata, & sic Penis quidem rigidus factus; enimverò illud sola inflatio dicta Tunicæ excitavit, corporibus nerveo-spongiosis contractis, & non expansis. Scroti & Penis cutis, variis locis abscissa, ut Tunica cellulosa, ut & Scroti Septum visui occurrant; & quod considerandum, Septum cum Tunica cellulosa continuans, æque bene inflatum & cellulosum esse, ac Tunica cellulosa Scroti, quæ Dartos vulgo nuncupatur, lustrari hic potest.

* No. CVI. Uterus humanus scirrhosus factus, & in majorem molem extensus, id quod in vetulis aliquoties observavi;

præ-

præterea ex ſuperficie ſuperiore alter, & exiguus ſcirrhus, emergit, ut & Ovaria, Ovorum ductus, (Tubæ Fallopianæ dicti) ſatis bene diſpoſita; & hæc omnia in liquore.

* No. CVII. Phiala in liquore continens Uterum humanum cum annexis, (absque pudendis); unum ex Ovariis corruptum, & à me apertum, nil niſi materiam hæterogeneam continebat, id quod ſpinulâ intruſâ indigitatur.

* No. CVIII. Partes generationis puellæ (pudendis abſciſſis.) Hiſce quoque annectuntur portio Inteſtini recti, ut & Veſica integra.

Cum autem Uterus inter inteſtinum rectum & Veſicam ſemper poſitus ſit, denotat homines inter ſtercus & urinam naſci: hæc omnia colore carneo ſuperbientia, vitæ ſpeciem repræſentant.

* No. CIX. Phiala in liquore continens Uterum humanum cum annexis Ovariis, Tubis Fallopianis, Fimbriis, Ligamentis, & portione Vaginæ: cum autem omnes hi tres Uteri cum annexis liquori innatent, & per conſequens locum naturalem non obſervent, in uno ex duobus diverticulis inferioribus hujus Theſauri reſervatur Uterus humanus cum annexis in forma ſicca, cum appenſis litteris A. B. C. &c. in elucidationem præcedentium Uterorum in liquore conſervatorum, ratione ſitus illarum partium.

No. CX. Fœtus humanus quatuor circiter menſium & dimidii, portioni Placentæ Uterinæ inſidens, in cujus ſiniſtra continetur ramus Acaciæ Spinoſæ.

No. CXI. Ovum gallinaceum caudatum.

No. CXII. Phiala liquore repleta, in qua infima portio ſpinalis Medullæ Humanæ, cum annexa Cauda equina, quæ cauda nil, niſi faſciculus Nervorum artubus inferioribus ſpiritus animales proſpicientium.

Objectis ſupra tribus Aſſeribus latioribus jam abſolutis, me nunc confero ad tres Aſſeres anguſtiores, continentes objecta varia rara ſc.

ASSER MINOR Is.

No. CXIII. Phiala ſicca, & in illa portio Cutis fœtus humani

immaturi, per quam disseminantur vascula sanguinea tenuissima & rubicundissima.

N°. CXIV. Phiala in liquore continens portionem Spinæ dorsi, in qua occurrit portio Spinalis medullæ, cujus cortex in medio medullæ situs, ex meris Arteriolis hic repletis constans, rubicundissimus sese videndum exhibet cortex.

No. CXV. Capsula quadrata ex ligno juglandino confecta, in se continens Tibiam cum extremo pede infantis, balsami ope indurata.

Not. Cutis vascula sanguinea repleta tam numerosa, ut delectatione satiari haud potuerint spectatores.

N°. CXVI. Portio Diaphragmatis, de qua idem dicere ausim, quod de pede dicto, ratione multitudinis & subtilitatis vasculorum, omnia enim sunt ad extremum usque repleta.

N°. CXVII. Portio Omenti in forma sicca, quod quamvis tenue sit instar telæ aranearum, sæpius tamen incrassatur, & tam ponderosum occurrit, ut Vesalius invenerit Omentum V. librarum pondere.

N°. CXVIII. Sternum cum annexis cartilaginibus Costarum fœtus septem à gestatione mensium.

Not. Facie anteriore indigitatur Cutis cum suis vasculis ad extremum usque repletis; facie posteriore subjicitur oculis Membranæ Pleuræ portio, per quam myriades Vasculorum tomenti instar tenuium repunt, quæ tamen ad unum usque repleta sunt.

N°. CXIX. Portio Splenis vitulini, in qua occurrit Venæ Splenicæ vitulinæ porositas, id quod in homine locum non habere supra monui.

N°. CXX. Gabata lignea curiosa, in qua cirma Intestinorum tenuium ex juvene, suntque Intestina nitidissimè præparata & summa rubedine perfusa, propter vasorum repletionem.

N°. CXXI. Tibia infantis dempto Pede extremo, ut & Femore, per cujus Cutem vasorum sanguineorum extremitates ita repletæ superbiunt, ut illorum reptatus & constitutio accuratè possit videri.

N°. CXXII. Phiala liquore repleta, aliam phialam liquore repletam continens, supra cujus superficiem expansa est portio Omenti fœtus humani nitidissima, in qua videre licet,

quo

quo modo in principio aggregetur Pinguedo in cellulis suis.

N$_{o}$. CXXIII. Pedamentum, cui imposita est portio Pulmonis foetus humani, cujus Arteriæ ad ultimum usque sunt repletæ, unde integra portio rubicundissima visui occurrit.

Spinulæ Opuntiæ Americanæ majoris indigitant admirandum reptatum & numerum Arteriolarum hujus visceris.

N°. CXXIV. Hominis utraque Palpebra, quarum superficies interna plurimis gaudet Papillis nerveis, unde Palpebræ intrinsecus adeò sunt sensibiles, ut vix possint perpeti ullum attactum, vel aliquid arenosi, aut quid heterogenei alterius naturæ.

In dicto objecto comparent non solum puncta Lachrymalia, verum etiam oscula ductuum Excretoriorum in Palpebrarum limbo sitorum, à Clariss. Professoribus Meybomio & Morgagno, in scriptis suis depictorum.

Circa hæc oscula in limbo sita, observavi, illa nil esse, nisi oscula Canaliculorum serpentino reptatu reptantium: hi autem canaliculi continuant cum Arteriolarum extremis, sicuti extremitates Arteriolarum Renum cum ductibus urinosis, à Clariss. Bellino, & postea à me & aliis depictis.

Noli interim credere L. B. hosce canaliculos ortum habere ex prætensis Glandulis, nam infarciendo Arterias in confinio sitas, illi Canaliculi quoque replentur, ita ut continua sint corpuscula.

N°. CXXV. Phiala in liquore conservans Oculum humanum, eoque forcipe aperto, in conspectum veniunt sequentia.

1°. Portio Scleroticæ & Corneæ tunicæ, ut & Tunica Ruyschiana, & Choroidea; & quanta differentia sit inter choroideam & Ruyschianam videri hic potest.

2°. Tunica aranea è medio emergens.

3°. Ligamentum ciliare ejusque

4°. Processus, ut &

5°. Iris, nec non

6°. Circulus in ambitu Pupillæ, qui constat ex fibris motricibus Pupillam constringentibus.

Considerandum ulterius, sc. quod

7°. Oculi superficies externa hic facta sit interna, ut supra dicta melius in conspectum venirent.

 N°. CXXVI.

N°. CXXVI. Fundus Vesicæ humanæ, in forma sicca, supra pedamentum: per hanc Vesicæ humanæ portionem repunt Vasa sanguinea innumera egregie repleta, horum reptatus minime convenit cum iis, quæ disseminantur per Cutem, Renes, Lienem, Hepar, & alias partes.

N°. CXXVII. Frustum magnum substantiæ Osseo-spongiosæ: supra frustum Rupis positum, illud autem fregi à frusto ejusdem substantiæ tam prodigiosæ magnitudinis, & ponderositatis, ut vix è terra elevare potuerim; cum autem partim ad amussim respondeat interiori substantiæ Osseo-spongiosæ quæ reperitur in Epiphysibus ossium humanorum, partim quoque in ossibus spongiosis Narium vitulorum, excogitare nequeo, e quo animali prodierit, si non ex Balæna; illud pro certo tamen scio, quod repertum sit in oris nostris maritimis, & hactenus in domo mea reservatum sit frustum illud magnum.

N°. CXXVIII. Phiala sicca in qua continetur Vesica Urinaria fœtus recens nati, cum annexo Uracho & duabus Arteriis Umbilicalibus: suntque hæc omnia rubedine summâ, propter Arteriolarum repletionem, perfusa, ita ut ne cuspis quidem acus immitti possit in Vesicam, sine vasculorum sanguineorum læsione.

No. CXXIX. Membrana quædam, cujus Arteriolæ sunt repletæ ceraceâ materiâ flavâ, & tanto quidem artificio, ut ad ultimas usque extremitates in oculos incurrant, imo mæandrorum in modum affabre divagentur.

Quicumque hoc in ædibus meis viderunt, satis mirari non potuerunt, vasa sanguinea me eo usque potuisse persequi, nam tomenti instar sunt tenuia, & tamen repleta.

ASSER MINOR IIs.

N°. CXXX. Portio Cutis Plantæ pedis pueri, propter repletionem sæpius memoratam rubicundissima.

Cum circa hujus objecti Arteriolas extremas mihi videor aliquid peculiare & ceu novam apparentiam videre; illud autem in posterum penitius perscrutari, mihi animus est.

Sæpius nobis videre contingit millena corpuscula rotunda extra cutem prominentia, non solum in corpore humano vivo,

&

& mortuo, verum etiam in avibus, è quibus plumæ prodeunt, ſicuti pili in nobis ex Nervorum extremis; ſi illæ particulæ rotundæ dicendæ ſint Glandulæ cutaneæ, Papillæ cutaneæ deficerent, & vice verſa. Quod ad me attinet, exiſtimo corpuſcula illa, quæ in aliquibus extra Cutem propullulant, nil eſſe, niſi extremitates Nervorum, Papillæ Nerveæ dictæ, eò magis, cum Papillæ nerveæ multifariæ & diverſæ formæ ſint, ſecuti in Lingua, Papilla Mammarum, Partibus Genitalibus, Prolabiis à me in Theſaur. Anat. III. delineatis, Palpebris &c. partibus.

Itaque operæ pretium eſſe exiſtimo, ulterius expiſcari, quid ſtatuendum ſit de ſudoris fonte, an ex prætenſis & ita dictis Glandulis cutaneis, ſicuti Malpichius ſtatuit, aut ex extremis Arteriolis roris inſtar, uti ego ſuſtineo.

N°. CXXXI. Portio Cutis capitis humani, non minus ac præcedens rubicundiſſima, cujus Arteriolæ ultimæ à præcedente reptatu differunt, ut videre eſt in dictis objectis.

N°. CXXXII. Portio exigua Hepatis pueri, cum annexa Veſicula fellea, ut & portio membranæ Hepar ambientis.

Not. Veſica fellea extenſa ſine ulla fovea, & per illam reptant tanta quantitate Arteriæ, ut nullum ſpatium relictum, quin Arteriolæ in conſpectum veniant.

Membrana ſupra dicta gaudet quoque Vaſculis Arterioſis tanta quantitate, & tali fere reptatu, ſicuti in foliis arborum Nervuli, ſuntque ultimæ extremitates tomenti aut Goſſipii inſtar tenues.

Conſiderandum ulterius in repletione, me tantum infarciviſſe Arteriam Hepaticam, ita ut rami Venæ Portæ neque Cavæ potuerint gaudere ex illa repletione, unde hæc portio Hepatis nigra nobis occurrit.

Jucundo ſpectaculo videndam ſeſe quoque exhibet Arteria Cyſtica, quæ poſtquam Veſiculæ felleæ ſatis proſpexerit, maximo ramulorum numero (ut ſupra dictum) diſtribuuntur que ulterius ſoboles per Hepatis ſubſtantiam copioſiſſime: has ſoboles delinearunt auctores (perperam tamen) pro radicibus Veſiculæ felleæ.

N°. CXXXIII. Fœtus humani dimidia pars faciei.

In illo objecto ſpectandam ſeſe offert.

1°. Villoſa prominentia Labii ſuperioris, poſt Epitheliæ

ablationem. Vid. Thesaur. Anat. III.

2o. Videndos sese exhibent Pori cutanei, eo scilicet loco, ubi Epidermis ablata est.

3o. Color faciei mentitur colorem viventis, ita ut nulla aversatio hic locum habeat.

No. CXXXIV. Portio Intestini Ilei pueri, viventis speciem repræsentans, in qua visui occurrit Susceptio Intestini, ut & Glandulæ Mesenterii factæ scirrhosæ.

No. CXXXV. Phiala sicca in qua à serico rubro dependet calculus marmoreus, in Vesicula fellea à me repertus, qui à latere visus, ululæ caput repræsentat.

No. CXXXVI. Phiala in liquore continens portionem Malæ, seu Buccæ hominis cum annexa portione Maxillæ inferioris.

In hoc objecto luculentissime conspicimus (Integumento interno, seu Epithelia ablato) Papillas plurimas & quanta differentia sit inter eas, quæ locum superiorem occupant, cernere hic licet.

Papillæ autem maxima parte videntur tanquam ex duabus papillis constare.

Præterea in conspectum veniunt Papillæ Gingivarum, unde ita dolent Gingivæ, cum ab Epithelia sunt destitutæ. Vid. Tab. I. Fig. II.

No. CXXXVII. Phiala sicca, & in ea portio Diaphragmatis carnea, cujusdam juvenis, per quam disseminantur innumeræ repletæ Arteriæ, reptatu plane diversæ ab iis, quæ per membranosam partem distribuuntur.

No. CXXXVIII. Tumba, sive Sepulchrum, & in eo, Sceleton fœtus humani immaturi viginti duorum circiter hebdomadum.

Illud autem est nitidissimum, neque vulgari methodo præparatum, caput cinctum coronâ, perquam exiguorum flosculorum naturalium, præsertim Xeranthemorum &c. colorem naturalem reservantium: Sinistra manus ossea continet ramum Arteriæ repletæ, Coralium rubrum repræsentantem.

No. CXXXIX. Pedamentum, supra quod rupes parva posita, in cujus cavo continetur Ovulum Gallinaceum, ex Ovo Gallinaceo desumptum.

Illud

Illud autem æque obſitum putamine duro, ac ovum è quo deſumptum eſt. Vid.
Tab. III. Fig. III.

N°. CXL. Portio Pulmonis fœtus humani, ſupra pedamentum ſita, cujus Arteria propter repletionem rubedinem in totum induit, locus autem ubi ſpinula Echinomelocacti majoris infixa eſt, ibi ultimæ extremitates mirum in modum oculos incurrunt.

N°. CXLI. Phiala in liquore continens portionem Stomachi humani, quæ rubicundiſſima propter ſæpius memoratam repletionem.

In hujus objecti ſuperficie interiore (quæ hic facta exterior) conſpiciendos ſeſe exhibent Pori innumeri, an emittentes, an admittentes, dicere nequeo: præterea rugæ naturales hic viſui occurrunt facie interiore hujus objecti.

N°. CXLII. Portio Stomachi humani, ex alio homine deſumpta, cujus rugæ in varias particulas diviſæ, Glandulas mentiuntur, quæ nil niſi ſubdiviſæ rugæ ſunt.

Suprema hujus objecti pars, portio eſt Inteſtini Duodeni, in cujus ſuperficie interiore nova quædam apparentia viſui occurrit, de qua in poſterum.

N°. CXLIII. Stomachus fœtus recens nati, in cujus ſuperficie interiore videndas ſeſe exhibent novitates quædam, de quibus Vid. Theſ. Anat. II. Tab. V. Fig. 3. & 4. ubi hujus rei conſtitutionem delineari curavi uno tantum loco, in hoc autem objecto per univerſam ſuperficiem interiorem illud conſpici poteſt.

N°. CXLIV. Pedamentum inſtructum Stomacho fœtus humani recens nati, balſamo condito & inflato.

N°. CXLV. Portio Inteſtini Jejuni juvenis, cujus Arteriolæ ſunt repletæ, & Juga, Valvulæ conniventes dicta, vix propullulant, id quod pluries obſervavi.

N°. CXLVI. Phiala liquore repleta, in qua conſervatur Oculus humanus, ita præparatus, ut luculenter in conſpectum veniant Tunica Choroidea, ut & Ruyſchiana.

Iſtæ Tunicæ gaudent Arteriolis repletis, diverſum reptatum inter ſe obſervantibus, unde liquet geminas eſſe Membranas, ſeu tunicas.

N°. CXLVII. Oculus vitulinus eodem modo præparatus,

in

in quo videre licet easdem Tunicas, & Ligamentum ciliare, nec non ejus Processum.

N°. CXLVIII. Brachium fœtus, cum annexa Scapula, balsamo indurata.

Hujus Cutis rubicundissima est facta, propter repletionem extremitatum vasculorum, id quod in hoc objecto mirum visu occurrit.

N°. CXLIX. Ren fœtus humani bisectus, & artificiosissime repletus, in quo nil occurrit, quod Glandulæ sit simile, quia

Corpuscula rotunda, & glandiformia, de quibus antea sermonem habui, in totum sunt dissoluta, & extricata.

Ductus, qui dicuntur Bellini, in totum quoque repleti sunt propter repletionem Arteriolarum.

ASSER MINOR. IIIs.

N°. CL. Pedamentum, & supra illud phiala, in liquore continens fœtum humanum majoris articuli digiti (præter propter) magnitudine, cujus membra externa, seu artus adsunt perfecta. Vid. Tab. I. Fig. I.

Circa hunc fœtum considerandum sc.

1°. Quod adhuc hæreat in proprio liquore, in quo hæsit in corpore materno, idque in membrana Amnio, quæ telæ aranearum instar tenuis.

2°. Quod liquor pellucidus remanserit, ita ut fœtus luculenter ab omni parte lustrari possit.

3°. Quod simul cum supra dicto liquore materno, jam conservetur in liquore balsamico meo, ita ut naturali albedine præditus, & vitæ speciem repræsentans, ita remanserit, ac si adhuc hæreret in Utero materno: cum autem hæc omnia captum hominis fere superent, haud adeo mirum est, neque ægre fero, quod quidam ex iis, qui mea rodere solet, dixerit, illud fieri non posse, & quod liquore primo effuso, alterum affuderim, nam ipsemet credidissem illud non posse ita præparari, sed qui objectum sine præjudicio perlustraverit, videbit, propter membranæ dictæ tenuitatem priorem liquorem effundi, & alterum affundi non potuisse: præterea cum illud fieri non possit sine nexu, vel nodatione supradicti capilli, à quo de-

dependet, hic nullum videbimus nodum; sumpsi tantum acum subtilem, capillo munitam, quam suspensa manu per Membranulam & Funiculum Umbilicalem transegi, & sic phialæ indidi, & hoc luculentissime videri potest, ita ut nemo dubitaturus sit, qui illud perlustraverit objectum, quemadmodum nemo jam amplius dubitat, quin detur in Oculo Tunica Ruyschiana, atque etiam quod Cortex Cerebri, nil sit, nisi Arteriolarum pulposarum extremitates, sed quod adhuc inveniantur, qui perverse judicant de vera Hepatis, Renum, & Lienis substantia, satis mirari nequeo, quandoquidem illud sole meridiano clarius (si ita loqui liceat) demonstro in Visceribus integris, & quicumque contrariæ opinioni adhærere velit, demonstret illud non mentis, sed corporeis oculis, id quod ego facio in meis exhibitis.

N°. CLI. Pedamentum concinnatum ex frustis rupis, & loco Coralliorum rubrorum, ramos Vasorum sanguineorum ceraceâ materiâ rubrâ repletos sumpsi: Supra illud Pileolus rotundus è Cute Capitis pueri confectus, qui tantâ copiâ Vasorum sanguineorum repletorum præditus est, ut summâ rubedine superbiat: Superficies exterior Capillis cinereis crispis undique obsita.

N°. CLII. Phiala liquore repleta, in qua visui occurrit fœtus humani Ren, cujus Capsula atrabilaria, (Ren succenturiatus dicta,) Reni imposita, tantæ magnitudinis est, ut Renem ipsum fere adæquet.

Huic objecto, portio Diaphragmatis parte superiore adhuc connectitur, Vasculis sanguineis plurimis repleta.

Not. Quoque dictam Capsulam esse ceu bifurcatam.

N°. CLIII. Phiala, eodem modo præparata, & in ea portio Cerebri humani, in qua satis superque videre est, Corticem constare ex Vasculis sanguineis repletis.

N°. CLIV. Auricula humana in liquore conservata, quæ naturalem colorem rubicundum in præparatione acquisivit.

N°. CLV. Portio Membranæ Chorii, in duas lamellas, seu membranulas, divisa, id quod aliquando in corpore vivo fit, nempe cum humor in Amnio contentus ex parte stillaverit, aut viam sibi quæsiverit inter dictam duplicaturam, & tunc bini liquores in partu erumpunt, id quod forsan erroris caussam dedit illis, qui, Tertiam & Allantoideam membranam

ſtatuerunt in corpore humano, quam fruſtra tamen aliquis quæreret in ſtatu perfectiore.

N°. CLVI. Pedamentum, & ſuper illud, Segmentum Inteſtini Jejuni è corpore humano, ita præparatum, ut Vallulæ conniventes, (mihi Juga) non ſolum, verum etiam Jugorum Vaſcula ſanguinea repleta conſpici poſſint.

N°. CLVII. Auricula infantis balſamo præparata in forma ſicca, per quam millena repunt Vaſcula ſanguinea repleta.

N°. CLVIII. Portio Vermis lati, in liquore conſervata.

N°. CLIX. Portio Inteſtini jejuni infantis rubicundiſſima, propter Vaſorum repletionem, hujus Juga magis prominent in ſuperficie interiore, quam in juvene ſupra citato, & per illa innumera Vaſcula diſſeminantur, id quod antehac nunquam tam nitide me vidiſſe, fateor.

No. CLX. Portio Meſenterii infantis, per quam diſperſæ ſunt Glandulæ aliquot, quarum conſtitutio vaſculoſa, microſcopio viſa, profectò admiranda eſt.

Illa autem non glomeris inſtar in orbem diſpoſita, ſed inordinatè, & vagabundo ductu decurrentia, & tantâ quidem copiâ, ut nil, niſi vaſcula diceres, quarum extremitates ultimæ ſuccoſæ aut pulpoſæ aliter diſpoſitæ ſunt, quam in Liene & aliis partibus.

N°. CLXI. Phiala in liquore reſervans Brachium infantis, ita præparatum, ut ad amuſſim reſpondeat Brachio infantis Febre purpurea laborantis: Inter digitos manus continet integumento lato & craſſo analogum quid.

Illud autem nil eſt, niſi ſerum ſanguinis inflammatorii poſt Venæſectionem in ſuperficie ſupernatantis: hunc autem abſtuli, & liquori meo indidi, unde tantam duritiem & tenacitatem acquiſivit, ut mentiatur Integumentum validum & craſſum.

N°. CLXII. Phiala, & in ea, portio Inteſtini Jejuni hominis, è cujus ſuperficie interiore propullulant Glandiformia corpuſcula, ſeu Glandulæ ſolitariæ.

* N°. CLXIII. Pedamentum inſtructum Veſiculis ſeminalibus humanis, ceraceâ materiâ albâ repletis, & balſamo induratis; hiſce annectitur Proſtata, (vel, ut alii volunt, in numero plurali Proſtatæ,) ut & Vaſa Ejaculatoria, quæ antequam ſeſe in Veſiculas inſerunt, Veſicularum naturam induunt: præterea

Ca-

Caput Gallinaginis, ut & duo Oscula Vesicularum dictarum in conspectum veniunt, nec non Oscula Prostatæ, vel Prostatarum.

N°. CLXIV. Phiala liquore repleta, & in illa Nervi optici, qui ex plurimis fibris Nerveis compositi, Arundinem Indicam æmulantur.

N°. CLXV. Pedamentum, & super illud lobus Pulmonis humani, cujus Vasa sanguinea ita sunt repleta materiâ ceraceâ flavâ, ut totum objectum videatur constare, non nisi, è vasculis sanguineis.

N°. CLXVI. Portio Pulmonis humani super pedamentum, hujus lobulorum subdivisio melius, quam in præcedente objecto, oculis spectanda subjicitur.

N°. CLXVII. Portio magna Pulmonis vitulini rubicundissima, propter Arteriarum repletionem: hujus lobos aliter esse constitutos, ac in homine, satis superque hic liquet: imò hoc objecto in conspectum producto, facile est judicare plurimo rum auctorum figuras esse factas ad objecta vitulina, non autem ad humana.

N°. CLXVIII. Portio Pulmonis humani, balsamo in forma sicca præparata, & quod notandum, quamvis Vasa Arteriosa sint repleta, attamen Vesiculæ Pulmonales remanserunt apertæ, ita ut illarum copia, forma & magnitudo superstites remanserint.

N°. CLXIX. Lobus Pulmonis fœtus humani, in quo Lobuli, ubi spinulis notati sunt, eodem modo visui occurrunt, quasi ibi loci portiunculæ illæ ex solis succosis extremitatibus Arteriolarum constarent.

In hujus Thesauri parte inferiore, duæ continentur thecæ, quarum

1ª. Continet No. CLXX. Partes generationis muliebres, balsamo induratas, à quadraginta circiter annis conservatas, & supra asserem expansas: harum partium vasa sanguinea Arteriosa ceraceâ materiâ rubrâ sunt referta.

Litt. A. Denotat Truncum Arteriæ magnæ descendentis.

B. B. Duas Arterias Emulgentes, potius Renales.

C. C. Illarum divisiones.

D. Demonstrat ulteriorem distributionem Arteriarum Renalium in latere dextro, quæ præparatio nitidissima est.

 E. E. Re-

E. E. Renes ſuccenturiatos Subere repletos: horum ſiniſter triangularis, dexter verò figuram Linguæ pueri repræſentat.

F. F. Arterias Renum Succenturiatorum ex Arteriis Renalibus oriundas.

G. Renem ſiniſtrum, ſubere repletum, ut figuram veram repræſentaret, quam obtinebat ante repletionem, gaudetque duabus Arteriis Renalibus, id quod rarò accidit.

H. H. Arteriam geminam ſpermaticam, ſub Arteriis Renalibus oriundam, ex Arteriæ magnæ trunco.

I. Arteriam Gaſtricam.

K. Arteriam Meſentericam ſuperiorem.

L. L. Arterias Lumbares.

M. M. Arterias Iliacas.

N. N. Illarum divaricationes.

O. O. Ramos, ex dictis divaricationibus oriundos, è quibus prodeunt Rami, per Vaginam & Uterum diſſeminati.

P. Uterum Subere præparatum, ut naturalem repræſentaret formam & magnitudinem.

Q. Veſicam Urinariam inflatam, ceu naturaliter conſtitutam, absque rugis, aut foveis.

R. Vaginam Uterinam, admodum largam & capacem, forſan propter Uteri prolapſum, quem videtur fuiſſe paſſa, dum viveret.

S. Ductum Urinarium, cum ejus hiante orificio.

T. T. Duo Ligamenta teretia uteri.

V. V. Duos Ureteres.

Ligamenta duo lata Uteri, Ovaria, ut & Tubæ Fallopianæ deficiunt in hoc ſubjecto, quæ tamen in ſequenti objecto comparent.

N°. CLXXI. Capſula continens fruſtum Dentis Elephantis, in quo adhuc hæret globus æneus, qui ſclopeti exploſione Dentem penetravit, & quod notandum, foramen, per quod intravit globus, tam anguſtum eſt, ut ne quidem eximi poſſit globus, ſine dicti fruſti Dentis læſione. Vid. Tab. II. Fig. 8.

N°. CLXXII. Capſula reſervans fruſtum magnum Dentis Elephantis, innumeris exodontoſibus præditum, forſan propter ſclopeti exploſionem, ut ſupra dictum, ſuntque exodontoſes, tam raræ, ut rupem repræſentare videantur. Vid. Tab. II. Fig. 7.

N°. CLXXIII.

Nº. CLXXIII. Capſula quadrata ex ligno Indico confecta, in qua continetur ſceleton Muris nitidiſſimum, inter pedes anteriores oſſeos continens Vaſa Arterioſa repleta, eaque deſumpta ex Pia Matre fœtus recens nati.

Nº. CLXXIV. Os Tibiæ à carie craſſius, & deforme factum, ita ut extrinſecus undique exeſum ſit.

Intrinſecus contra, maxima parte ſolidiſſimum factum & occæcatum. Vid. Tab. II. Fig. 2. & 3.

THECA IIª. continet

Nº. CLXXV. Partes generationis mulieris in forma ſicca balſamatas, & ſupra aſſerem explanatas; harum Vaſa Venoſa replevi quoque ceraceâ materiâ rubrâ, abhinc quadraginta annos.

Litt. A Uterus ſubere repletus & præparatus, ut naturalem magnitudinem & formam repræſentaret.

B. Ovarium ſiniſtrum.

C. Ovarium dextrum.

D. D. Tubæ Fallopianæ, ſeu Ovi ductus.

E. E. Illorum Fimbriæ.

F. F. Ligamenta lata ſeu Alæ Veſpertilionum, per quæ diſſeminantur vaſa ſanguinea Venoſa, repleta.

G. G. Ligamenta teretia.

H. H. Venæ ſpermaticæ, quarum dextra ortum ducit ex Venæ Cavæ deſcendentis trunco, ſiniſtra verò ex Vena Renali, ſeu Emulgente.

I. Veſica Urinaria.

K. K. Ureteres.

L. Truncus Venæ Cavæ deſcendentis.

M. M. Venæ Renales, ſeu Emulgentes, cum ſuis divaricationibus.

N. N. Glandulæ Renales, ſeu Capſulæ Atrabilariæ.

O. Inteſtinum rectum.

P. Vagina, in qua Oſculum ductus Urinarii videre licet.

Nº. CLXXVI. Hominis os Cubiti, carie exeſum & deforme factum, in cujus cavo continetur Fiſtula oſſea, in totum ſeparata ab Oſſis Cubiti exteriore ſubſtantia, ita ut undique mobilis ſit, & hoc factum exiſtimo à pure acriore: hujus rei

exemplum olim repræſentavi in Theſaur. Anatomicis circa Os Tibiæ.

Illud autem poſſe fieri nemo ambiget, qui domi meæ viderit Os Humeri, in quo Oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia, tanquam Diploë Cranii reperitur, inter duas lamellas, & hoc in nonnullis contingere comperi, & quid obſtaret, quo minus pus acre in tali caſu poſſit erodere ſubſtantiam illam Oſſeo-ſpongioſam, & hoc facto, facies horum oſſium exterior ſeparatur in totum, à facie interiore.

Conſiderandum quoque, dictum Os Cubiti ita eſſe conſtitutum, ut nemo poſſit dictam Fiſtulam interiorem eximere & denuo indere, ſicut patet ex annexa Fig. I. Tab. III.

Ita ut dubitandi ne quidem cauſa ſuperſit, & ſi quis eſſet, qui hoc negare vellet, videat illa propriis oculis domi meæ, aut adeat Expertiſſim. Virum Dm. Clopton Havers, qui exiſtimat omnia Oſſa conſtare ex lamellis, & hoc dato, facilius illud poſſe fieri, quis dictis calculum apponere denegabit?

No. CLXXVII. Segmentum Oſſis Tibiæ, ſerrâ, ſecundum longitudinem in duas partes diviſum, & topho oſſeo obſitum, unde ſuperficies exterior quoque, eadem regione eroſa & exoſtoſi obſita eſt. Vid. Tab. II. Fig. 9. & 10.

No. CLXXVIII. Segmentum Oſſis Tibiæ, in duas quoque partes ſerrâ diviſum, hujus ſuperficies exterior valde incraſſata, dura, & in tophum converſa, in interiore ſuperficie contra exoſtoſis cavernoſa. Vid. Tab. II. Fig. 4 & 5.

Et quod notandum, ſegmentum ſerrâ diviſum, eſt è medio Oſſis Tibiæ, ubi cutis, horrendo aſpectu, variis tuberculis obſita eſt. Vid. Tab. II. Fig. 6.

No. CLXXIX. Humani portio Stomachi magna, balſamo indurata, in illa rugæ non ſolum, verùm etiam Vaſa Sanguinea mirum in modum ad ultimum uſque ſunt repleta.

No. CLXXX. Phiala in liquore conſervans portionem Epidermidis Æthiopis, in qua luculentiſſime apparent Papillarum Nervearum extremitates: Huic Epidermidi adhæret quoque Cutis portio, facie ſc. interiore.

No. CLXXXI. Capſula quadrata ex ligno Juglandino, & in illa magna portio Membranæ, quæ Hepar ambit; per eam diſſeminantur Arteriæ repletæ, & tanto quidem numero, ut ſatis mirari haud potuerim: circa illarum ultimas ultimas extremita-

mitates peculiare quid reperio, id quod ſculptor, cælo ſuo, repræſentare vix ac ne vix quidem potuit.

Illud autem in conſpectum non venit, niſi ſubjectum à latere perluſtretur & quidem cælo ſereno exiſtente, aut in radiis ſolaribus.

Olim dictam Membranam, in Epiſt. Anat. Probl. delineari curavi, cum ſuis Arteriolis, enim verò quanta differentia eſt inter illam, & hanc exhibitam figuram. Vid. Tab. III. F. V.

Illo tempore gaudio afficiebat, cum artificio peculiari detegerem dictas Arteriolas quas nunquam videram ab aliis mihi eſſe demonſtratas, multò minus per figuras exhibitas, nunc verò in hoc Theſaur. X. non ſolum illas, demonſtro tanto numero, verum etiam peculiari extremitatum tenuitate.

No. CLXXXII. Capſula continens portionem oſſis femoris, ex infante, ſerra diviſam, in cujus cavo non ſolum viſui occurrit Membranula, inſtar telæ araneæ tenuis, quæ medullam ambit, verum etiam Arteriolæ, per illam diſperſæ, Vid. Tab. III. Fig. IV.

Quando illa membranula ab acrioribus humoribus afficitur, dolores excitantur intolerabiles præſertim in lue venerea.

Circa Epiphyſin ſuperiorem, quæ in illis infantulis plane cartilaginea eſt, obſervo illam cartilaginem abruptam conſtare ex variis particulis, quæ temporis ſucceſſu combinantur, & in unum corpus rediguntur.

No. CLXXXIII. Phiala in liquore continens portionem Epidermidis, plantæ pedis, ex Æthiope, in qua luculentiſſime conſpiciuntur Papillarum Nervearum extremitates, tanquam agminatim diſpoſitæ.

Not. Parti interiori hujus Epidermidis cutis adhæret, & ſic omnis dubitandi anſa aufertur. Illud autem rarum eſſe cenſeo, ſc. poſt mortem, Papillarum cutanearum extremitates poſſe demonſtrari. Vid. Tab. III. Fig. 3.

No. CLXXXIV. Portio frontis, in qua viſui occurrit Arteriarum curſus & diſtributio, per palpebrarum ſuperiorum cutem. Hæ autem ortum ducunt è canto oculi majore. Vid. Tab. III. Fig. 6.

Fi-

Figurarum explicatio.

TAB. I.

FIg. I. indigitat phialam, in qua conſervatur portio Maxillæ inferioris, cum portione Malæ humanæ.

A. Integumenta Malæ exteriora.

B. Epithelia Malæ.

C. Papillæ nerveæ Epitheliâ ſuâ obductæ, quæ admodum exiles ſunt, ita ut ſculptor illas non ſatis bene delineare potuerit.

D. Ornamentum ſericeum cæruleum, ſub phiala poſitum.

E. Dentes molares.

Fig. II. indigitat portionem Ephitheliæ papilloſæ Buccæ microſcopio viſam, cujus lens magnitudine convenit cum humore cryſtallino aſelli minoris.

Fig. III. Exhibetur fœtus humanus qui adhuc continetur in membrana Amnio, & ejus proprio liquore, in quo hoſpitabatur in corpore materno, dum viveret.

A. Membrana Amnios, telæ araneæ inſtar tenuis, cum liquore proprio.

B. Puſio, ſeu Fœtus.

C. Capſula, ut & ornamentum ſericeum cæruleum, in quibus poſita eſt phiala cryſtallina.

TAB. II.

Fig. Ia. exhibet os cubiti deforme factum ab humoribus acrioribus.

A. Fiſtula oſſea interna, quæ undique ſeparata eſt à ſubſtantia oſſea externa.

B. Sinus.

C. Olecranum deforme factum.

Fig. IIa. oſſis Tibiæ deformis, ſerræ ope in duas partes diviſi, facies exterior.

A. A. Sinus cavernoſi.

Fig. IIIa. Ejuſdem oſſis facies interior.

A. Por-

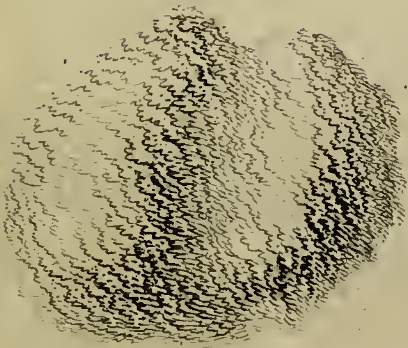

Fig. II.

TAB. II.

Fig. I.
A
B
C
C
Fig. II.
A
A
Fig. III.
B
A
B
Fig. IV.
A
B
Fig. V.
A
Fig. VI.
Fig. VII.
Fig. VIII.
A
B
Fig. IX.
A
Fig. X.
A
B

A. Portio offis folidiffima facta, & à priftina cavitate deftituta.
B. B. Subftantia offeo fpongiofa.
Fig. IVa. Offis Tibiæ portio, Topho offeo obfita, & ferrâ in duas partes fecta.
A. Facies interna.
B. Exoftofis offeo-fpongiofa non admodum dura.
Fig. Va. Ejufdem Offis facies exterior.
A. Tophus cavernofus, & admodum durus.
Fig. VIa. Cutis horrendo adfpectu, & inæqualis, offis præcedentis Fig.
Fig. VIIa. Portio dentis Elephantis variis exodontofibus obfita, à fclopeti explofione forfan ortis.
Fig. VIIIa. Exigua portio Dentis Elephantis, in qua globus æneus reperitur, qui fclopeti ope intravit.
A. Portio Dentis.
B. Globus æneus.
Fig. IXa. Portio offis Tibiæ topho obfita, & fecundum longitudinem divifa.
A. Facies externa propter tophum gibbofa.
Fig. Xa. Ejufdem offis facies interior.
A. Subftantia offea admodum craffa & dura.
B. Exoftofis cavernofa.

T A B. III.

Fig. Ia. Embrio ab umbilicali funiculo dependens.
Fig. IIa. Portio Offis humeri è puerulo.
A. Epiphyfis fuperior, partim cartilaginea, partim ex officulis conftans.
B. Particulæ offeæ.
C. Subftantia interior, quæ offeo-fpongiofa, medullofo liquore imbuta, & membranula adeo tenui obfita, ut telam araneæ adæquet. Hæc autem fuperbit arteriolis repletis, & exinde rubedine prædita.
Fig. IIIa. Portio Epidermidis ex Æthiope.
A. Epidermis admodum craffa.
B. Papillarum agmen.

Fig. IVª. Portio ossis Femoris ex puerulo, in cujus Epiphysi superiore cartilaginea varia quoque ossicula apparent.

Fig. V. Membrana Hepar humanum ambiens, per quam Arteriolæ reptant innumeræ.

Fig. VIª. Portio Frontis ex puero, per cujus Palpebram superiorem disseminantur Arteriolæ, ex angulis majoribus prodeuntes.

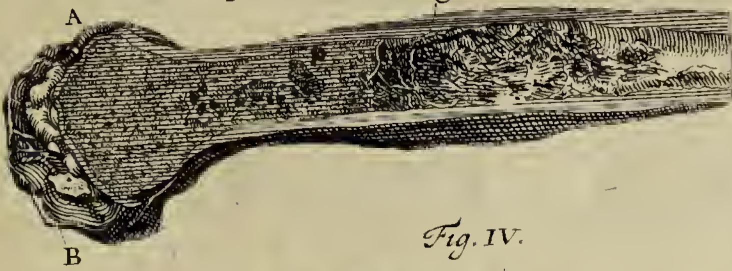
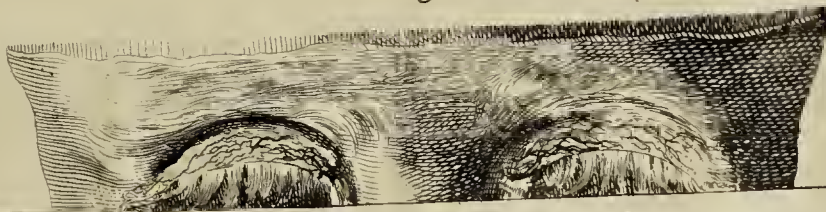

Fig. V.

FREDERICI RUYSCHII

Med. Doctor. Anatomes & Botanices Professoris, Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

CURÆ POSTERIORES,

SEU

THESAURUS ANATOMICUS

OMNIUM PRÆCEDENTIUM

MAXIMUS.

Cum Figuris æneis.

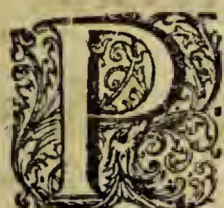

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXXVIII.

AUGUSTISSIMO
POTENTISSIMO
ATQUE
INVICTISSIMO
CZARO
PETRO ALEXIOWITZIO,
MAGNÆ RUSSIÆ
IMPERATORI, &c. &c. &c. &c.

Ostremos laborum meorum fructus,
Per longam ætatis seriem quodammodo maturatos,
nonnisi
Augustissimo nomini Tuo, Gloriosissime
Cæsar,
Inscribendos censui,
Ratus, si primitiæ ab Æthnicis, ac imperfecta laborum
veluti rudimenta, ipso adhuc in stamine Nu-
minibus ipsis obferebantur, Majori equidem
jure posteriores absoluti artificii conatus
Heroicæ Imperialis Tuæ Majestatis Vir-
tuti
Dicari posse.

POTENTISSIMO itaque IMMORTALIS NOMINIS SUI PATROCINIO vallatus Thesaurum meum Maximum,
Seu laborum omnium per tot annorum spatium exantlatorum, & ad res Physico-Anatomicas illustrandas novissime detectorum Epilogum, Publico communicandum aggredior;
Eaque præcipue spe firmissima fretus
GLORIOSISSIMI NOMINIS TUI AMPLITUDINEM
Postremis hisce laboribus meis perennandis momentum maximum adjecturam, nec
FULGENTISSIMOS TUÆ MAJESTATIS RADIOS
Sudoribus hisce illustrandis unquam defuturos, quorum adolescentes partim conatus ante septennium
OBTUTU SUO CLEMENTISSIMO
dignata fuit.
Prædilectum veluti gravium annorum Benjaminum TUÆ MAJESTATI consecro,
Illud tantùm cum universo Terrarum Orbe in TUÆ GLORIÆ SECURITATEM fatendo:
TIBI scilicet Victoriis æque ac Litteris instituendis Nato, non solùm ex armis præsentem RUSSICI IMPERII felicitatem, sed & ex omnigena scientiarum introductarum cultura futuram perpetuitatem deberi.

Cæsareæ Regiæque Majestatis Tuæ

Clientum infimus

FREDERICUS RUYSCHIUS.

PRÆFATIO.

Uod me hic denuo prodire videas, Benevole Lector, in tam provectâ ætate, ſcias velim, me hiſce diebus per Clementiſſimi Creatoris gratiam, varia iterum detexiſſe, quæ libenter ante obitum, orbi literato communicarem ſub nomine Curarum poſteriorum, ſive Theſauri Anatomici omnium præcedentium maximi: in quo ultra ducenta & viginti objecta conſpiciuntur: porrò inter illa multa oculos incurrunt, quæ nunquam antea ab aliis deſcripta videram.

Convertamus primò oculos, & videamus quàm mirandum in modum Omnipotens DEUS *nobis viſui expoſuit veram ramorum venæ portæ conſtitutionem: hujus rami quamvis emergant ex eodem fonte vel trunco, attamen multum inter ſe differunt, id quod nemo hactenus per figuras nobis exhibuit.*

O! Quàm mirifice occurrunt nobis jam dicti rami venæ portæ in hepate: in eo repræſentant prorſus aliam conſtitutionem, quam in inteſtinis & in pancreate, ſicuti in hoc opere videre licet, ut & in Decad. III. Adverſar.

In hac congerie objectorum indigitatur quoque, quanta ſit diſcretio inter reptatum & conſtitutionem ramorum venæ portæ & venæ cavæ, non ſolùm in hepate, verùm etiam per inteſtina: an, ad peculiare quid obeundum? facile calculum apponerem huic aſſertioni.

Porrò, perluſtrari hic poteſt, ramos vaſorum ſanguineorum per meſenterium diſſeminatorum, tam ſubtiles ramuſculos exſerere, ut telam aranearum, variis locis, ſuperent: id quod per iconem hic quoque repræſento. Dicta vaſa meſenterica (meſenterio relicto) cum pervenerint ad inteſtina, aliam adoptant naturam circa illorum reptatum; qui revera admirandus eſt.

Ulterius, cum inter Scriptores ſatis ſuperque diſputatum ſit, ſuper verâ exiſtentiâ vel conſtitutione lienis, quicumque congregatio-

nem

nem hujus Thesauri dignetur perlustrare, quid sit de veritate hujus rei, luculenter satis apparebit.

Inter illa, quæ contra naturæ leges in hoc Thesauro occurrunt, haud infimum locum occupat frustum ossis femoris humani, prodigiosæ crassitudinis: nam in statu naturali, vulgò calami scriptorii, præter propter, crassitudinem obtinet, illud verò pollicem hominis superat; præterea in totum ferè cellulosum factum, an ab affluente humore & anasarcâ inveterata?

Omnem litem dirimere poterimus (ut sustineo) quid judicandum sit, de ita dictis glandulis cutaneis, quas pro papillis cutaneis, & tactus instrumentis, habeo.

Qui cupidus est videndi corticem cerebri vasculosum esse, & neutiquam ex oblongo-rotundis corpusculis, ut & tunicam novam in oculo, quam filius meus Henricus denominavit Ruyschianam, hic datur occasio.

Quid sit de cryptis Boerhaavianis, quæ scriptoribus glandulæ audiunt, in nullo animali luculentius eas offendi, quàm in balænæ intestinis, ea propter illis quoque locum concessi in hoc Thesauro.

Ne quis postea dubitaret de vera existentia corporis reticularis Malpighii, sub cuticula siti, reperitur in hac congregatione non solùm in Europæis, verùm etiam in Æthiope, semi-Æthiope, ut & in balæna, quod litem & controversiam dirimit. Interim hallucinantur quoque, qui statuunt, dictum corpus reticulare non ubique sub epidermide inveniri in corpore humano, contrarium hic visui expono; & ne quis dubitet de veritate corporis reticularis supra dicti, huncce Thesaurum condecoravi frusto epidermidis, cui adhucdum adhæret ab unâ parte corporis reticularis portio, ab alterâ parte epidermis ab eo viduata est. Inter hæc omnia comparent quoque papillæ, corpus reticulare, ut & epithelia linguæ balænæ.

Quä in re differt embryo humanus, à fœtu humano, hic quoque videre est. Hisce adjunxi aliquot fœtus humanos, albicantes, diversæ ætatis, ut & sceleta duo albicantia fœtuum humanorum decumbentium in tumbis ex ligno Indico pretioso confectis; idque super matracia ex serico cœruleo fabricatâ.

Olim

Olim quidem visui exposui insolentes exostoses, hic, quod magis mirandum, visui occurrit exodontosis, vel excrescentia dentis Elephantis, & quidem in ejus cavo reperta: hujus iconem propter admirandam formam, in sequenti Decade IV. visui exponere conabor.

Inter Anatomica reperiuntur quoque varia Botanica, inter quæ varia existunt, quæ Analogiam habent cum visceribus nostris, fructus puto, Pyra, Pruna, Poma Armeniaca &c. quæ in sceleta (ut ita loquar) redegi & adjunxi, ut ineffabilia & divina DEI *opera conspiciantur, pondusque afferrent Systemati nostro circa constitutionem & usum vasorum.*

Præter hæc omnia ditatur quoque maximus noster Thesaurus pyxidibus aliquot, quæ herbas floresque rariores continent, ditanturque papilionibus & aliis insectis ex utrâque India præsertim allatis: suntque tales pyxides mihi tanquam herbaria viva, in quibus flores naturalem formam conservant, coloremque per multos annos retinent. Herbaria viva, quæ hactenus vidi apud alios, & sicuti ipsemet facere assoleo, omnia inter chartas exsiccantur, & comprimuntur, quo facto, recedunt à naturali constitutione; hic è contra conspiciuntur, seu in statu vivo, id quod oculos allicit. Ex supra abundanti foret plura rariora hic recensere, quæ in hoc Thesauro nobis occurrunt, sed ex ungue, uti in proverbio est, noscitur leo.

AD

AD

VIRUM CELEBERRIMUM

FREDERICUM RUYSCHIUM,

Med. Doct. Anat. & Botan. Professorem: Acad. Cæs. Cur. Collegam: Reg. Soc. Angl. Membrum.

Cum Anno Æt. 87.

CURAS POSTERIORES

ederet.

Iccine præstantes auget nova cura *labores,*
Posterior *quamvis tempore, mole prior?*
Nominibusque tibi, RUYSCHI *clarissime, multis*
Devincis doctos nunc, velut ante, viros?
Lætare, abstrusos quisquis penetrare recessus,
Largaque naturæ munera nosse cupis;
Pandit, in occultis fuerant quæ tecta latebris,
Et reserat clausas RUYSCHIUS *arte fores.*
I nunc! Pyramidum jactes portenta, labores
Exsuperat tenuis pagina, Memphi, tuos.
Quisquis eris, meritò qui tot præclara stupebis,
Quæ locuples oculis offeret arca tuis;
Quisquis eris, venerare DEUM, *miracula dives*
Qui tot in exiguo corpore summa creat;
Et gratare seni, qui tot miracula magni
Numinis auxilio conspicienda dedit.
Felix! muneribus qui sic ditaverit orbem,
Et servet nomen post sua fata suum.
Gratulor annosam, RUYSCHI *venerande, senectam*
Gratulor exactos, non sine laude, dies;
Et, quanquam diris debebis cedere fatis,
Magne vir, innumeros vivere digne dies,
Pro meritis, medicum tibi quîs obstrinxeris orbem,
Vives, quantumvis mortuus, usque tamen.

JOANNES OOSTERDYK SCHACHT.

CURÆ

CURÆ POSTERIORES
SEU
THESAURUS ANATOMICUS,
OMNIUM PRÆCEDENTIUM MAXIMUS.
ASSERI.

N°. I.

Mbryon humanus magnitudine semi-unciæ, dependens à funiculo umbilicali ope capilli, in phiala liquore repleta.

N. II.

Fœtus humanus aliquanto major, itidem in phiala liquore repleta: albus est, & quasi hodie natus, extremitates corporis perfectæ sunt, quibus prior caret, ea propter fœtus à me audit.

N. III.

Phiala ut supra, continens fœtum humanum, digiti circiter longitudine, dependentem à funiculo umbilicali; estque albi coloris, tanquam recens natus.

N. IV.

Phiala, liquore repleta, in qua continetur fœtus humanus, trium circiter à gestatione mensium, repræsentans sexum masculinum, cum contra fœminini sit, quod ordinariò ea ætate, non contra naturæ leges est; atque etiam albissimus, & quasi hodie in lucem editus.

N. V.

Phiala, liquore repleta, & in ea fœtus humanus quatuor circiter mensium præter propter (meo judicio) pulcher & albus: huic appositæ sunt duæ portiones cerebri mulieris, infanticidæ, quæ fœtum suum suffocaverat, abjeceratque in latrinam.

N. VI.

Phiala liquore repleta, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis Malpichii, ex Æthiopissa: & ut illa melius in conspe-

ctum venirent, ramum rariſſimi cardui minimi *Alpini* (qui objectum ad vitri parietem premit) addidi.

N. V I I.

Phiala, ut ſupra, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis ex ſemi-Æthiopiſſa, in ea videre eſt, corpus reticulare dilutiore nigredine præditum.

N. V I I I.

Phiala ut ſupra, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis ex Europæa, quæ ejuſdem fere eſt albedinis cum epidermide. Huic additus ramus plantæ Americanæ portulacæ folio.

N. I X.

Phiala ut ſupra, in qua continetur Europæi epidermis & corpus reticulare Malpichii, à calore ſolis corpus reticulare ſubflavum factum: id quod ſemper fieri videmus à calore dicto.

N. X.

Pedamentum, & ſupra illud capitium (Belgice *een Calotje*) confectum è cute capitis infantis, cujus arteriæ ſunt repletæ, unde totum objectum ſumma rubedine tinctum eſt; porrò eſt pulchræ notæ.

N. X I.

Pedamentum exiguum, cui impoſita portio cutis faciei juvenis, cujus vaſa ſunt repleta, ea propter ſummopere rubra exiſtens.

N. X I I.

Pedamentum exiguum, cui itidem impoſita portio cutis faciei mulieris, eodem modo præparata.

N. X I I I.

Pedamentum, cui impoſitum apluſtre è cute humana confectum, in quo multæ, imò innumeræ papillæ cutaneæ viſuntur, quæ perperam pro glandulis cutaneis habentur à ſcriptoribus.

N. X I V.

Pedamentum ut ſupra, continens apluſtre confectum è cute hominis adulti, è cujus ſuperficie papillæ cutaneæ eminent, inſtar arenularum.

N. X V.

Pedamentum, cui impoſitum eſt apluſtre è cute capitis, pilis ſubflavis obſita, huic remanſit adhucdum tunica celluloſa arteriis repletis perfuſa, quæ diverſo gaudent reptatu ab iis, quæ per cutem reptant.

N. X V I.

Apluſtre confectum, è cute fœtus humani, cujus arteriæ ſunt in-

infarctæ; epidermide, corpore reticulari, & tunica cellulosa, avulsis, in conspectum veniunt arteriæ, quas ab utraque facie cutis visas, eundem reptatum obtinere conspicimus; contra, si quid tunicæ cellulosæ (per quam plurimæ quoque disseminantur arteriæ) remanserit, facile illud imponeret perlustrantibus, id quod semel contigisse vidi, cum mihi demonstrabatur cutis segmentum, cui adhuc adhærebat tantillum tunicæ cellulosæ. Præterea observandum in hoc objecto punctum nigrum quod indicat papillas cutaneas, quæ oculis armatis visæ, tanquam variolas egregie referunt.

N. XVII.

Pedamentum, cui impositum frustum cutis fœtus humani recens nati, cujus arteriæ sunt repletæ, unde summâ est rubedine, quantumvis admodum sit tenue objectum.

N. XVIII.

Pedamentum ut supra, segmentum vel lamella transversa pectoris pueri vel infantis, cui adhuc remanserunt connexa cor & pulmo: in hoc objecto conspicitur verum esse, quod sæpius in prælectionibus ac demonstrationibus publicis dixi, sub sterno nullam reperiri cavitatem, quantumvis varii auctores in eo hallucinati sint: omnia viscera pectoris tam arcte & nitide inter se sita sunt, ut visu mirum sit. Seta bicolor & major indigitat auriculam dextram: altera seta minor, cor ipsum; tertia & minima auriculam sinistram. Prætera hic observandum, omnia adhuc naturalem retinere situm, & magnitudinem, idque colore rubicundo, propter vasorum repletionem.

N. XIX.

Pedamentum, cui imposita maxima cordis portio cujusdam infanticidæ, ancillæ, quæ fœtum vivum rejecerat in latrinam; hæc autem in carcere detenta & ibidem denata, à me publice fuit dissecta.

Seta bicolor longissima demonstrat, & quidem luculenter, ceraceam materiam rubedine præditam roris instar exitum sibi quæsivisse per ultimas extremitates arteriolarum, quæ tomenti instar tenues sunt.

Seta brevior & bicolor notat vasa coronaria. Tertia & minima auriculam sinistram.

Hoc objectum optimæ notæ & eminentiæ est.

N. XX.

Phiala, in liquore continens renem fœtus humani immaturi rubicundiſſimum, propter repletionem arteriæ. Notandum utramque membranam eſſe ablatam.

N. XXI.

Phiala magna, in liquore continens crus, cum pede extremo, eorum muſculi ſeparati ſunt ex juvene, ſeptem circiter annorum; muſculi naturalem colorem ſervant propter arteriarum repletionem: ſuntque muſculi egregie ſeparati.

N. XXII.

Phiala magna in liquore continens caput pueri, ſex circiter annos nati, viventis capitis ſpeciem repræſentans: ſuntque malæ, naſus, ut & labia levi rubedine perſuſa, nullæ quoque rugæ in facie reperiuntur. Ita ut adhucdum vivere videatur. Ablata ſuperiore parte capitis, in conſpectum veniunt vaſa ſanguinea repleta poſt cerebri ablationem.

N. XXIII.

Pedamentum, ſupra illud glandula parotis è vitulo, recens nato. Repletio facta eſt per arteriam; ſed verò, quanta diſcrepantia, inter conſtitutionem harum arteriolarum, & illarum, quæ reperiuntur in glandulis meſenterii? quemadmodum repræſentavi in opuſculo de glandulis, mirum viſu.

N. XXIV.

Phiala in liquore conſervans uterum muliebrem, cujus fundus non ſolùm, verùm etiam cervix, ſecundum longitudinem aperta ſunt, ut facies eorum viſui occurreret, & ſic in eo, cervice aperta, viſui occurrunt chordæ plurimæ craſſæ; hunc in finem aperta tenetur cervix ſpinâ tranſverſim ſitâ. Hiſce annectuntur adhucdum Tubæ & Ovaria, quorum unum ovarium ejuſque tuba bene ſunt conſtituta; alterum verò contra naturæ leges in aliud eſt mutatum & tubæ connatum.

N. XXV.

Phiala ſicca, & in ea avicula Paradiſæa, ex albo & nigro variegata, cauda duabus pennis longiſſimis prædita. Herm. Catal. Muſ. Walhuhora Zeylan. id eſt Goſſypium furens (Belgice *Katoen diefje*. codelatie Malab. Manucodiata criſtata ex albo nigroque variata. Ray Synop. avium. Telleyeaco, gentilibus. Ex hujus cauda prominent duæ pennæ longiſſimæ niveæ, pedibusque eſt inſtructa. Inter rariſſimas recenſetur aviculas, Cl. Paulus Hermannus olim Profeſſor Lugdunenſis primus fuit, qui nobis

bis occasionem dedit videndi hancce aviculam perfectissimam.

N. XXVI.

Pedamentum & supra illud superior pars capitis ossei foetus humani, arteriolæ per pericranium disseminatæ, optime sunt repletæ, ut & illæ quæ repunt per duram matrem: sinus longitudinalis ceracea materia abrupta repletus est, quia ultimi ramuli arteriolarum mihi videntur hic & illic conjuncti cum extremis venulis, sanguine repletis, simul intrarunt in dictum sinum, & hinc illa abruptio, & forsan quoque illa hallucinatio Auctorum, qui solebant repletionem illam facere per arterias carotides, atramento nigro, quo facto videbant atramentum in sinum longitudinalem quoque penetrare, & sic putabant sanguinem arteriosum per arterias in corpore vivo, etiam in dictum sinum sese exonerare; quibus calculum haud appono.

N. XXVII.

Phiala liquore referta, & in ea prunum excarne, seu sceleton pruni, (ut ita loquar) dependens à filo, ut vasorum succosorum constitutio & reptatus luculentius in conspectum venirent, quæ vasa partim à pedicello, partim è nucleo prodeunt.

N. XXVIII.

Phiala magna in liquore reservans segmentum transversum testiculi humani maximi, cujus vasa seminis rudimentum conficientia sunt confusa; & in cartilagineam substantiam redacta, eratque dictus testiculus in tantam molem excretus, ut caput foetus humani magnitudinem superaret.

N. XXIX.

Phiala in liquore continens duo objecta, quorum infimum embryon ovillus est, à capillo dependens, & hærens adhucdum proprio in liquore, in quo hæsit dum hospitaretur in utero materno, qui liquor ita transparet, ut jam luculenter visui se offerat embryon, ac si extra liquorem sese videndum exhiberet: superius objectum ovarium est, in quo conspicitur adhucdum vestigium loci, per quod ovi contentum exivit.

N. XXX.

Phiala in liquore continens partes generationis puellæ.

N. XXXI.

Phiala liquore obsita, in quo reperitur minus bene, tamen dicta mola, quandoquidem veræ molæ non reperiuntur; suntque utplurimum, nil nisi placenta, vel placentula residua post foetus vel embryonis exclusionem.

 N. XXXII.

N. XXXII.

Pedamentum, & ſuper illud, cutis capitis hominis adulti, quæ hic nobis occurrit inſtar capitii (*Kalot* Belgicè) coloris rubri, propter vaſorum ſanguineorum repletionem. In hoc objecto videre licet, quo ritu arteriæ utriuſque lateris ſibi invicem occurrunt; ſubjectum autem eſt optimæ notæ.

N. XXXIII.

Phiala liquore continens ſegmentum inteſtini recti humani inverſum, ut cryptæ Boerhaavianæ, ut & pori numeroſiſſimi ſeſe videndos exhiberent.

N. XXXIV.

Phiala in liquore conſervans ſegmentum oculi humani, in quo luculenter viſui occurrit tunica Sclerotica, Ruyſchiana, ut & Retina, per quas tunicas arteriæ numeroſiſſimæ ſunt diſſeminatæ curioſiſſime.

N. XXXV.

Pedamentum & ſupra illud fruſtum Inteſtini Ilei ex juvene, hujus repletio facta per arteriam & venam.

ASSER. II.

N. XXXVI.

Phiala continens in liquore fruſtum tendinis muſculi è balæna, cujus conſtitutio admiranda, ſc. digitum craſſus eſt, nec non duriſſimus, & indiſſolubilis.

N. XXXVII.

Phiala ut ſupra inſtructa fruſto ſtomachi vitulini, in quo luculenter non ſolum propullulant papillæ ſenſui dicatæ, verum etiam earum corpus reticulare luculenter in conſpectum venit.

N. XXXVIII.

Phiala ut ſupra, in qua continetur portio piæ matris, cujus arteriæ modicè ſunt repletæ.

N. XXXIX.

Pedamentum & ſupra illud pilus è ventriculo vituli.

N. XL.

Phiala in liquore conſervans portionem cerebelli è vitulo; hoc autem cerebellum remanſerat in capite vituli per ſemi-annum mortui in utero vaccæ, idque abſque putrefactione, attamen non ſine flacciditate; dictum cerebrum ad incudem revocavi, ejuſque ar-

arterias ceraceâ materiâ rubrâ replevi tam nitide, ut adhuc videri hic possit. Vacca in qua hæsit dictus vitulus mortuus, mactabatur mense Novembri, eratque obesa & bene constituta, quamvis foetu mortuo obsita, & consumta in familia Cornelii Vos, hortulani civitatis Amstelodamensis. Raritas hujus rei in eo consistit, sc. cum nihil in corpore quadrupedum, neque in homine citius putredinem induat, quam cerebrum; quod cerebellum tamdiu constans manserit ad arteriolarum repletionem. vid. Histor. decad. III. Anatom. Chirurg. Medicar.

N. XLI.

Phiala liquore referta, in qua hæret sceleton pyri, nobis indicans pyra æque bene constare ex vasis succosis, sicuti in corpore humano lienem ex meris vasis sanguineis, cum extremitatibus pulposis, quibus pyra quoque gaudent.

N. XLII.

Phiala ut supra & in ea foetus biceps columbæ.

N. XLIII.

Phiala liquore referta, continens magnum frustum pinguedinis humanæ ita constitutum, ac si jamjam è corpore extractum esset.

N. XLIV.

Pedamentum & supra illud foetus humani hepar, cujus vasorum extremitates pulposæ ita sunt repletæ, ut inter se sint confusæ, nec ulli ramuli vasorum in conspectum prodeant. Spinula bicolor indicat venam umbilicalem, quæ adhuc aperta & ceraceâ materiâ rubrâ infarcta est. Repletio facta per arteriam.

N. XLV.

Phiala liquore repleta, & in ea pia mater, cujus arteriæ sunt repletæ, ex muliere.

N. XLVI.

Phiala ut supra, in qua reperitur frustum placentæ muliebris; hujus vasa sanguinea in hydatides sunt mutata, quarum plurimæ visuntur admodum exiles, & maxima pars illarum in majorem molem sunt excretæ.

N. XLVII.

Phiala ut supra, & in ea crus foetus recens nati cum extremo pede, vitæ speciem repræsentantis; inter digitos pedis continetur ramulus granadillæ folio tricuspide, fl. minore luteo. Tourn. flos adhuc superstes est.

N. XLVIII.

N. XLVIII.

Pedamentum instructum auricula foetus immaturi ovilli: arteriolæ nitide sunt repletæ, nec non peculiari reptatu dispersæ: in ea quoque tres reperiuntur aciniformes particulæ.

N. XLIX.

Phiala in liquore continens frustum longum intestini Ilei ex juvene; hujus arteriæ nitide sunt repletæ. Hic quoque in conspectum sese produnt, ita dictæ glandulæ Peyeri, (potius cryptæ Boerh.) solitariæ (post intestini inversionem) & quod considerandum, hæ ita dictæ glandulæ extra superficiem, quæ proprie tunica intima audit, propullulant.

N. L.

Phiala ut supra, in qua reservatur foetus humani brachium, vitæ speciem repræsentans, in cujus dextra continetur pyri sceleton; hujus vasis succosis extremitatibus adhuc appensæ sunt pulpositates notabiles.

N. LI.

Oculus balænæ in liquore conservatus: hujus tunica sclerotica ab una parte vel latere pollice digiti longe crassior; præterea circulares fibræ pupillam contrahentes luculentius, quam in homine & aliis animalibus in conspectum veniunt, idque nulla ulteriore præparatione prægressâ, sed solâ incisione transversim instituta.

N. LII.

Pedamentum & supra illud cor, & frustum pulmonis foetus humani recens nati, à matricida incisi.

Spinula tenerrima nigra indicat locum ubi arteria pulmonalis, & arteria magna conveniunt, & uniuntur per ductum arteriosum. Spinula bicolor demonstrat truncum arteriæ magnæ ascendentis, Spinula maxima bicolor & crassissima, auriculam cordis dextram. Spina nigra obtusa & brevior, auriculam sinistram. Punctum nigrum maximum, arteriam pulmonalem. Tria puncta solitaria, tres canales arteriosos sursum spectantes: duo puncta, arterias carotides. Spinulæ albicantes brevissimæ tenuissimæ, arterias carotides. Spinula flocco rubro obsita, subclaviam dextram. Filum sericeum, quo ligaveram portionem pulmonis ante repletionem. Spinula obtusa, thymum.

N. LIII.

Pedamentum & super illud magnum segmentum intestini hominis, cujus arteriæ non solùm, verùm etiam venæ repletæ sunt, unde summâ conspiciuntur rubedine.

N. LIV.

N. LIV.

Phiala in liquore continens priapum vegetabilem. *Hermanni.* ſeu herbam canthariferam. *Rumph.* Bandura. *Ceylanenſ.* Daun. Gindi. *Amboinenſ.* vid. Ephemerid.

N. LV.

Inteſtina juvenis, cujus arteriæ ſunt repletæ, ſupra pedamentum.

N. LVI.

Phiala liquore referta, & in ea vipera exigua Zeylanica vittata geſticulatrix, ad cervicem conſpicillo inſignita. Cobras de capelo. *Luſit.* dicta. Naia *Zeylanenſ. Hermann. Muſ. Zeylanic.* ſeu ſerpens Indicus coronatus diademate ſeu conſpicillo inſignitus. *Ray ſynopſ. anim.* Belgice *Brilſlang*, hærens inter Epiocymum, ſeu cuſcutam ſuper ocymum; dicta planta eſt onuſta ſemine; quod in eadem phiala viſui occurrit.

N. LVII.

Phiala in liquore reſervans utramque Tunicam, ſc. ſcleroticam & choroideam inverſam, ut hæ duæ non ſolum, verum etiam Ruyſchiana viſui occurreret.

N. LVIII.

Pedamentum, & ſupra illud dimidia pars thoracis infantis. Vaſa per coſtas muſculoſque intercoſtales mirum in modum ſunt repleta: corpora vertebrarum tranſciſſarum ſcatent quoque particulis rubris, & quod mirum viſu, membrana medullam ambiens ſcatet arteriolis peculiaribus, tantaque ſubtilitate præditis, ut non niſi tempore meridiano, cœlo admodum ſereno exiſtente, in conſpectum veniant, præterea ſpectantis oculi armati aliquandiu figendi ſunt uno eodemque loco, quo ſine, impoſſibile eſt, illarum reptatum videre.

N. LIX.

Segmentum pulmonis humani, repletio facta per venam pulmonalem: hinc millenæ veſiculæ pulmonales quoque ſunt repletæ: hic autem occurrunt veſiculæ repletæ longè minores, quam in ſuperiore ſubjecto, id factum à repletione leniore.

N. LX.

Pedamentum, & ſupra illud ſegmentum lienis bovis, cujus arteriæ pulpoſitatibus ademptis, flatu repletum, exſiccatum, nobis indicat ſtamina lienis longius à ſe invicem diſtare, quam in liene vitulino, quandoquidem lien in majorem quidem magnitudinem excreſcit, & ſtamina non augentur numero.

ASSER III.

N. LXI.

Phiala liquore repleta, & in illa ſegmentum lumborum humanorum; in quo ſpinalis medulla arteriolis repletis, in conſpectum venit.

N. LXII.

Phiala ut ſupra, in qua cor fœtus humani rubicundo colore ſuperbiens, à filo tenuiſſimo dependet.

N. LXIII.

Phiala, ut ſupra, in qua ren pueri, cui adhuc inſidet ren ſuccenturiatus, ſuntque rubicundo colore præditi propter repletionem per arteriam factam.

N. LXIV.

Phiala, ut ſupra, ſegmentum Inteſtini Ilei ex juvene, cujus ſuperficies interior villo-papilloſa à me dicta, in conſpectum venit, propterea quod inteſtinum inverſum ſit: eſtque hoc objectum rubicundiſſimum à repletione per arteriam facta.

N. LXV.

Phiala ut ſupra, lien ex juvene, cujus arteriæ ſunt repletæ.

N. LXVI.

Phiala, ut ſupra, epidermis & corpus reticulare rosmari, Belgice *Walrus.*

N. LXVII.

Pedamentum & ſupra illud, pes cum pede extremo balſamo indurati, & rubicundiſſimo colore ſuperbientes, propter repletionem per arteriam factam; è fœtu recens nato.

N. LXVIII.

Pedamentum & ſupra illud ſegmentum diaphragmatis, cum dimidia parte pericardii. Spina alba indicat ſegmentum diaphragmatis; nigra vero ſegmentum pericardii, è fœtu humano; repletio facta per arteriam.

N. LXIX.

Pedamentum &c. ſegmentum capitis infantis, in quo occurrunt, 1°. cutis capitis rubicundiſſima. 2°. auricula rubra. 3°. membrana dura mater cum ſuis arteriolis.

N. LXX.

Phiala in liquore continens penem ſcrotumque inverſum è puero, repletio facta per arteriam. In fundo phialæ reperitur ſegmentum

tum penis virilis, cujus tria corpora nerveo-ſpongioſa ſunt repleta, ut & ramulus cum flore & fructu floris paſſionis curaſſav. hederæ hirſuto folio, fl. albo. *Par. bat. prod.* ſ. fl. paſſionis albi & reticulati. *Par. bat.* Granadillæ flore albo, fructu reticulato. *Boerhaav.*

N. LXXI.

Pedamentum inſtructum ſegmento lienis vitulini in formam apluſtris, cujus arteriæ ſunt repletæ, harum extremitates imæ adeò ſunt exiles, ut captum humanum ſuperent.

N. LXXII.

Pedamentum continens dimidiam partem renis humani; hujus repletio facta per venam, ut differentia appareat inter repletionem per arteriam & venam, quæ conſiderationem meretur.

N. LXXIII.

Pedamentum continens apluſtre confectum ex ſegmento Inteſtini Ilei ex homine adulto; hujus vaſa tomenti inſtar finem faciunt.

N. LXXIV.

Phiala ſicca, continens pilos ex atheromate omenti deſumptos vid. Hiſtoriam in Obſerv. meis Anatom. Chirurg. pag. 17.

N. LXXV.

Phiala in liquore continens uterum humanum tam naturaliter conſervatum, ac ſi hodie deſumptus fuiſſet ex muliere.

N. LXXVI.

Pedamentum inſtructum hepate fœtus ovilli imperfecti, repletio facta per venam umbilicalem, & hoc facto longe differt, ac ſi per arteriam fuiſſet inſtituta.

N. LXXVII.

Phiala in liquore continens lienem humanum ex parte evolutum; hujus arteria repleta luculenter indicat nullas cellulas, neque fibras ineſſe lieni.

N. LXXVIII.

Phiala ut ſupra, continens muſculum elevatorem brachii, deltoïdem; ab hujus tendine dependent ultra triginta muſculorum corpuſcula, quæ à ſe invicem curioſe ſunt ſeparata, abſque læſione carnoſitatis.

ASSER IV.

N. LXXIX.

Pedamentum inſtructum brachio fœtus humani balſamo indurato; per cutem vaſcula ſanguinea adeò ſunt numeroſa, ut objectum ſit ruberrimo colore præditum; in manu continet & demonſtrat folium quercinum, cujus pulpoſitate in totum fere ademta perpulchre repræſentant reticulum.

N. LXXX.

Phiala magna in liquore demonſtrans maxillam humanam dentibus omnibus niveis præditam: lingua rubicundiſſima eſt, è cujus ſuperficie eminent papillæ linguales rubicundæ; gingivarum papillæ quoque videndas ſeſe exhibent. Præterea viſui occurrit ab uno latere, cartilago mobilis, quæ proceſſui condyliformi adhuc cohæret; repletio facta per arteriam. Supra operculum viſui occurrit capitulum oſſeum fœtus humani nitidiſſimum.

N. LXXXI.

Pedamentum curioſum & ſuper illud ſtomachus pueri, cujus arteriæ repletæ ſunt; & quod notandum, leviter replevi huncce ſtomachum, unde factum eſt ut viſantur foveæ.

N. LXXXII.

Pedamentum & ſupra illud ſternum cum cartilaginibus coſtarum; repletio mirum in modum per arteriam peracta, millenæ enim in conſpectum veniunt extremitates tomenti inſtar tenues; ſuntque cartilagines tranſparentes.

N. LXXXIII.

Pedamentum continens ſegmentum magnum meſenterii humani, cum glandulis numeroſiſſimis, ſc. majoribus, minoribus & minutiſſimis, quarum ultimæ viſum effugiebant ante repletionem; & quod notandum, Icon hujus ſubjecti ex parte depictus in reſponſione noſtra de corp. glandular.

N. LXXXIV.

Pedamentum continens ſegmentum meſenterii ex alio homine, in eo longe pauciores inveniuntur glandulæ, objectum attamen admodum curioſum.

N. LXXXV.

Phiala in liquore conſervans fruſtum magnum Inteſtini Jejuni inverſi ex homine; in eo non ſolùm arteriæ, verùm etiam venæ in

in totum sunt repletæ ad ultimum usque, unde objectum ruberrimum, & tanquam inflammatum visui occurrit. Juga, (aliis valvulæ conniventes) ut & tunica villosa, (mihi nerveo-villosa) clare quoque eodem colore imbuta, in conspectum veniunt.

N. LXXXVI.

Pedamentum nitidissimum & instructum hepate ex juvene, cujus repletionem peregi per arteriam magnam, & tamen totum hepar vasis sanguifluis superbit, id quod consideratione dignum esse censeo. Longè inter omnia, quæ præparavi jecinora agmen ducit hoc objectum, utpote, oculis armatis visum, idque cœlo sereno existente, totum objectum ex meris vasis constare deprehendimus; non verò ex peculiaribus corpusculis, quæ dicuntur glandulæ: præterea, post repletionem retinuit naturalem magnitudinem, & neutiquam in majorem molem extensum. Vesicula fellea, ut & ligamentum umbilicale scatent quoque vasis sanguineis repletis.

N. LXXXVII.

Phiala, in liquore conservans extremum pedem juvenis, cujus arteriæ sunt repletæ: in extremis digitorum nonnullæ comparent papillæ nerveæ, sc. eo loco, ubi cohæserunt unguiculis. Supra objectum visui quoque occurrit ramus Elichrysi arborei Afric. salviæ folio odorato. *Boerhaav.* & supra illa objecta occurrit pia mater adulti hominis, cujus arteriæ quoque sunt repletæ.

N. LXXXVIII.

Phiala, ut supra, in qua conspiciuntur tibia & pes extremus vitæ speciem non solùm repræsentantes, verùm etiam ad amussim respondentes affectui, qui dicitur febris purpura. Huic objecto assidet ramus momordicæ Zeylanicæ pampinea fronde, fructu breviori. *Tournef.*

N. LXXXIX.

Pedamentum, & supra illud frustum Intestini Ilei humani inversi, in quo ab inflatione valida cellulositas apparet: quæ, an pro sexta membrana intestinorum recensenda, videant Anatomici.

N. XC.

Phiala in liquore continens pueri brachium cum manu vitæ speciem exhibentia: ne autem videatur otiari, in manu continet & demonstrat arterias piæ matris ceraceâ materiâ repletas: supra operculum visui occurrit caput cardui tomentosi.

N. XCI.

Phiala in liquore continens frustum piæ matris, cui adhærent

variis in locis vascula corticem cerebri constituentia; supra operculum hujus phialæ continetur pedamentum instructum aplustro fœtus humani, cujus arteriæ sunt repletæ.

N. X C I I:

Phiala, ut supra, in qua luculentius illa apparent, quam in præcedenti.

N. X C I I I.

Phiala, ut supra, in qua multo luculentius illa in conspectum veniunt, quam in præcedentibus duobus præscriptis: huic adhuc adhærent particulæ corticis cerebri.

N. X C I V.

Phiala magna in liquore continens caput pueri, unius circiter anni; superiore capitis parte, ut & cerebro ablatis, prodit pia mater cum suis arteriolis repletis. Facies ut & prolabia vitæ speciem quoque repræsentant, ita ut illud objectum maximi momenti sit. Supra operculum dicti capitis conspicitur Phiala sicca.

N. X C V.

In qua continetur pedamentum, & supra illud ovulum gallinaceum putamine duro obductum, magnitudine nucis moschatæ, inventum in ovo gallinaceo vulgari: huic ovulo exiguo insidet sceleton muris, in cujus dorso osseo insidet aliud muris sceleton.

N. X C V I.

Pedamentum, cui impositus est musculus gluteus major ex juvene: repletio facta per arteriam, unde colore rubicundissimo præditus.

N. X C V I I.

Tumba exigua nitida, confecta ex ligno Indico, in ea sepelivi sceleton niveum fœtus humani quatuor præter propter mensium, in cujus dextra continetur Ephemeris (vulgo *Haft*) quia dictum insectum per diem vivit. Inscriptio talis est:

EADEM, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

N. X C V I I I.

Pedamentum instructum hepate fœtus humani sex circiter mensium à conceptione: repletio facta per arteriam, variis in locis visui occurrunt acini hepatis, & per vesiculam felleam repletæ arteriolæ. Subjectum illud optimæ notæ.

N. X C I X.

Pedamentum continens frustum cutis juvenis, omni circumspectione & in totum tunica cellulosa cum suis vasis sanguineis ablatis.

latis. Vasa sanguinea per cutem disseminata, conspiciuntur simplicem & eundem obtinere reptatum, objecto ab utraque parte viso: contra, si tunica dicta in totum à cute haud sit separata, tunc comparent vasa, & tunicam cellulosam gaudere reptatu ramorum arborum, cum cutis obtineat vasa reticulatim disposita: hoc objectum inspiciendum per microscopium, cœlo sereno existente, idque luce aversa & à latere visum: præterea in hoc objecto, ita viso, occurrunt variæ exiles acini-formes particulæ, præsertim eo loci, ubi spinula à me intrusa est.

N. C.

Pedamentum & supra illud lien ovillus integer; repletio facta per arteriam ceraceâ materiâ flavâ.

N. C I.

Pedamentum & supra illud frustum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam: acini hujus objecti evoluti sunt, ita ut tomentosæ extremitates in conspectum veniant, illud objectum, tam eximium, ut obstupefaciat spectatores.

N. C I I.

Pedamentum &c. segmentum magnum pulmonis humani, cujus repletio facta per venam pulmonalem: in ea repletione vesiculæ pulmonales magna ex parte sunt repletæ, præsertim ubi spiculæ binæ albicantes sunt intrusæ. Spinula nigra indicat faciem à me dictam cellulosam, ubi myriades vasculorum sanguineorum apparent.

A S S E R V.

N. C I I I.

Pedamentum &c. segmentum extremi penis virilis; in eo videri potest, glandem constare ex omnibus, id est, tribus corporibus nerveo-spongiosis, sicuti delineari curavi à plurimis annis in observat. meis Anatom. Chirurgicis.

N. C I V.

Pedamentum continens auriculam humanam summâ rubedine perfusam, propter repletionem arteriolarum. Observandum, naturalem constitutionem satis bene reservatam esse post balsamationem & indurationem: optimæ notæ est.

N. C V.

Phiala liquore repleta, in qua visui occurrit frustum placentæ

uterinæ humanæ; quæ in totum redacta in hydatides, continentes liquorem aquosum, qui affectus à me nuncupatur hydrops placentæ uterinæ: de hoc affectu à plurimis annis scripsi & eum per icones expressi in observat. meis Anatom. Chirurgic.

In eadem phiala repræsentantur duo quoque frusta alterius placentæ uterinæ humanæ, cujus vasa per arterias replevi, ita ut videndas sese exhibeant ramificationes innumeræ, quarum ultimis extremitatibus omnibus in hydatides mutatis, non rarò integram ferè urnam, (*Emmer* Belgicè) vidi repletam; unde ejusmodi mulieres videntur gravidæ ex duobus tribusve foetibus.

N. C V I.

Pedamentum instructum segmento magno mesenterii ovilli; hujus arteriæ non solùm, verùm etiam venæ sunt repletæ: suntque hujus objecti glandulæ (ni fallor) nonnihil diversæ ab iis, quæ in corpore humano reperiuntur, idque non solùm ratione figuræ, verùm etiam particularum minimarum rotundarum, inter ramificationem horum vasorum: quales autem sint dictæ particulæ, in posterum Deo volente explanabimus.

N. C V I I.

Pedamentum indicans portionem placentæ uterinæ humanæ, cujus vasa nitidissime sunt repleta: optimæ notæ est.

N. C V I I I.

Phiala liquore repleta, in qua substantia polyposa in formam membranæ è sanguine meo, à me facta, sola conquassatione. Hæc autem conquassatio facta per ramum juniperi Goënsis, quo facto, dicta substantia fibrosa firmiter sese applicuit dicto ramo, tanquam pseudo-membrana, quæ hic subnigra apparet, quamvis in principio alba fuerit.

N. C I X.

Pedamentum continens portionem pulmonis vitulini, folium arboris repræsentans, hujus arteriæ peculiari modo reptantes admodum sunt teneræ, & ad lucem (coelo sereno existente) conspiciendæ.

N. C X.

Phiala &c. & in ea rete admirabile è capite vitulino, cujus arteriæ, dictum rete constituentes, sunt repletæ; jure merito nomen illud competit huic objecto, cum neque ortum neque finem episcari possimus.

N. C X I.

Phiala &c. continens Testiculum humanum nitidissime evolutum,

tum, superans omnes testiculos unquam à me evolutos; isthæc evolutio refert fasciculum crassum & magnum serici albissimi atque tenuissimi.

N. CXII.

Pedamentum &c. frustum musculi suralis, in quo videre licet, quomodo extremitates ultimæ arteriolarum, ceraceam materiam effuderint in substantiam carneam, unde rubedinem acquisivit.

N. CXIII.

Phiala liq. &c. segmentum cutis plantæ pedis, in eo comparent epidermis, corpus reticulare, cutis cum suis papillis nerveis ex Europæa muliere, unde duo priora corpora eodem sunt colore, dependentque à cute ex parte avulsa & per fundum dispersa: cutis verò rubicunda à repletione arteriolarum; hujus papillæ nervosæ tantisper prominent ex cutis superficie.

N. CXIV.

Phiala &c. frustum magnum Intestini Ilei humani adulti hominis; hujus vasa in totum sunt repleta, ita ut videantur inflammata: superficies interior, quæ Phialæ parietem respicit, nobis occurrit phœnomenum vermiculorum exiguorum. Ramus objectum versus phialam comprimens est Asparagus Africanus, tenui-folius, viminalibus virgis, foliis laricis instar ex uno puncto numerosis, stellatim dispositis. *Plukn. Amalth. Bot.*

N. CXV.

Pedamentum & super illud frustum magnum diaphragmatis ex homine, cujus arteriæ nitidissime sunt infarctæ, non solùm per partem musculosam, verùm etiam per membranosam; horum reptatus quoque diversus.

N. CXVI.

Phiala in liquore reservans Intestinum Ileum recens nati; in eo conspicere licet intestini susceptionem, id quod rarò contingit, in recens natis.

N. CXVII.

Pedamentum continens frustum Intestini Ilei ex vitulo recens nato; repletio facta per venam cavam, cujus extremitates perquam tenues apparent. Objectum ipsum repræsentat, & quidem perfecte, ornamentum ex linteo carpo applicandum, quod Belgice audit *Ponjet.* Notandum, horum vasorum reptatus non convenire cum iis, qui occurrunt in homine.

N. CXVIII.

Pedamentum cui insidet frustum mesenterii humani glandulis

pluribus inſtructum, cujus repletio facta per arterias & tanta quidem dexteritate, ut in iis conſperſa reperiantur corpuſcula rotunda, acinos hepatis imitantia; hoc objectum optimæ notæ.

N. C X I X.

Phiala liquore referta, in qua continetur portio ſtomachi inverſi, ut viſui occurrant circumvolutiones, æmulantes circumvolutiones Cerebri humani. Repletio facta per arteriam.

N. C X X.

Pedamentum inſtructum naſo humano, balſamo indurato, cui adhærent labium ſuperius, gingivæ, ut & quatuor dentes; repletio facta per arterias, præterea cutis admodum rubicunda, pori per microſcopium viſibiles; reptatus arteriarum per cutem luculentiſſime non ſolùm conſpiciuntur, verùm etiam per gingivas & prolabium, quorum integumentum non audit epidermis, ſed verò epithelia, quandoquidem ſub iis nulla quidem cutis, aſt verò textura papillarum ſenſibilium invenitur.

N. C X X I.

Lamella penis virilis transverſim ſecta, ut non ſolùm duo corpora nerveo-ſpongioſa majora, verùm etiam corpus nerveo-ſpongioſum minus vel urethræ, in conſpectum venirent. Objectum optimæ notæ.

N. C X X I I.

Phiala liquore repleta, & in ea embryo ovillus unciæ magnitudine à capillo dependens, idque in proprio liquore & membranis, qui liquor perſpicuitatem non amiſit.

N. C X X I I I.

Phiala &c. caniculus bicolor inter pedes anteriores embryonem cercopitheci Americ. continens, coloris ſubnigri, digiti magnitudine.

N. C X X I V.

Phiala &c. conſervans ſtomachum fœtus humani, cui lien & ſegmentum omenti annectuntur. Repletio facta per arterias: per omentum telæ aranearum inſtar tenue, reptant ramuli arterioſi tomenti inſtar tenues.

N. C X X V.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum Inteſtini Jejuni. Repletio facta per venam & arteriam; hinc ſumma rubedine perfuſum.

ASSER

ASSER VI.

N. CXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum lienis humani. Repletio facta per venam: hujus acini, qui diverſi ſunt ab iis, qui extant in hepate, hic ſunt tantiſper evoluti.

N. CXXVII.

Pedamentum &c. arteriæ repletæ è cerebro humani fœtus. Hæ autem admodum teneræ, ita ut facillimè frangantur.

N. CXXVIII.

Pedamentum &c. Auricula cordis ſiniſtra ex homine. Repletio facta per arteriam: hæc formam obtinet criſtæ galli.

N. CXXIX.

Pedamentum &c. ſegmentum lienis humani, cujus arteriam ceraceâ materiâ rubrâ replere decreveram: cum autem hoc ad votum non videretur evenire, replevi quoque venam materia ceraceâ flavâ, id quod optimè ſucceſſit, & ſic ex parte objectum rubicundum quidem videndum ſeſe exhibet, ſed verò maximâ ex parte flavedinem aſſumſit. Notandum interim quanta ſit diſcretio inter vaſorum conſtitutionem lienis humani, & quadrupedum. Objectum hoc bonæ notæ, ex muliere obeſâ, & ætate provectâ.

N. CXXX.

Pedamentum &c. ſegmentum pulmonis humani, cujus vaſa ſanguinea ſunt infarcta ceraceâ materiâ rubrâ.

N. CXXXI.

Pedamentum &c. fruſtum ſtomachi infantis, cujus arteriæ mirum in modum ſunt repletæ.

N. CXXXII.

Phiala ſicca, & in ea Inteſtinula fœtus humani, horum arteriæ optimè ſunt repletæ, & quod conſiderandum, Inteſtinula rotunditatem in totum conſervarunt ſine foveis.

N. CXXXIII.

Pedamentum &c. apluſtre confectum ex ſegmento Inteſtini Ilei humani: cujus repletio facta per venam cavam.

N. CXXXIV.

Phiala in liquore continens pœdothecam infantis, quæ innititur ſegmento placentæ uterinæ humanæ, cujus arteriæ ſunt repletæ.

N. CXXXV.

Pedamentum &c. cor fœtus humani, cujus repletio facta per arteriam, quæ repletio tam nitide peracta, ut subtilissimæ extremitates in conspectum veniant; præterea visui occurrunt portiones trunci arteriæ magnæ, ut & arteriæ pulmonalis, nec non locus ubi hæ binæ coalescunt, qui dicitur ductus arteriosus.

N. CXXXVI.

Phiala in liquore continens segmentum arteriæ magnæ descendentis, cujus lateri dextro connatum est segmentum ductus thoracici, à me ceraceâ materià rubrâ repleti ex muliere adulta.

N. CXXXVII.

Phiala &c. segmentum magnum stomachi infantis, cujus arteriæ repletæ ad ultimum extremum, huic assidet ramus Lychnidis flosculis minutissimis foliisque gramineis.

N. CXXXVIII.

Pedamentum &c. segmentum renis humani, cujus repletio facta per truncum venæ cavæ. Optimæ notæ objectum.

N. CXXXIX.

Pedamentum instructum segmento magno Intestini crassi (ex muliere obesa) huic portio mesenterii annexa, ventilabrum repræsentat. Repletio facta per venæ cavæ ramum. Objectum itidem optimæ notæ.

N. CXL.

Phiala in liquore continens duos renes succenturiatos, quorum arteriæ sunt repletæ.

N. CXLI.

Phiala in liquore continens vermem per vias urinarias excretum, diversum ab aliis vermibus.

N. CXLII.

Pedamentum &c. aplustre confectum è cute humanâ; repletio facta per arteriam, in eo innumeræ papillæ cutaneæ comparent, quæ aliis perperam glandulæ cutaneæ dicuntur.

N. CXLIII.

Pedamentum cui imposita sunt intestinula fœtus humani: repletio facta per arteriam, coli portione aperta in conspectum venit gemina valvula coli, acu intrusâ patefacienda.

N. CXLIV.

Pedamentum & super illud salino simile, confectum ex intestino juvenis, cujus repletio facta per arteriam; hinc colore rubicundissimo præditum.

N. CXLV.

Pedamentum & ſupra illud vexillum confectum ex inteſtino jejuno hominis, cujus repletio facta per arteriam, unde ſummâ rubedine conſpicitur.

ASSER VII.

N. CXLVI.

Phiala liquore repleta, & in ea fœtus humani pes, ſub cujus pede extremo reperiuntur ſpinæ echinomelocactos, cum inſcriptione:

PER ASPERA, AD ASTRA!

Objectum vitæ ſpeciem repræſentans, à capillo dependet in liquore. Repletio facta per arteriam.

N. CXLVII.

Phiala in liquore continens unam atque alteram vertebram colli, cum ſegmento medullæ ſpinalis è fœtu humano, in medio medullæ ſpinalis conſpicitur cortex, rubro colore præditus, qui nil, niſi vaſcula ex arteriolis oriunda.

N. CXLVIII.

Pedamentum & ſupra illud ſegmentum magnum Inteſtini Coli ex homine, cujus repletio facta per ramum venæ cavæ: horum ramulorum reptatus plane diverſus eſt ab iis vaſculis, quæ diſperguntur per dictum Inteſtinum, ſi repletio facta ſit per ramum venæ portæ.

N. CXLIX.

Pedamentum inſtructum ſterno, cum cartilaginibus coſtarum & muſculis intercoſtalibus, è fœtu humano, repletio facta per arteriam, quæ optime ſucceſſit. In hoc objecto oſſicula ſterni ſunt bicompoſita, id quod nunquam offendi.

N. CL.

Phiala liquore referta, & in illa duo ſegmenta placentæ uterinæ humanæ ſummâ rubedine perfuſa, propter repletionem ad ultimum uſque. Objectum optimæ notæ.

N. CLI.

Phiala &c. fruſtum magnum placentæ uterinæ humanæ, cum ſegmento funiculi umbilicalis.

NB. Facies, quæ reſpicit phialam, adhuc obſita eſt involucro

molliori, quæ respicit uterum, & à chorio oriri videtur, saltem cum eo connectitur. Hinc palam esse existimo, vasa uterina, cum vasis placentæ immediatè haud uniri. *Vid. Thesaur.* v. in eo fusius super hac re scripsi.

N. C L I I.

Pedamentum &c. magna portio pulmonis vitulini, cujus vasa arteriosa ad ultimum usque sunt repleta. Notandum interim reptatum horum vasorum discrepare ab iis, quæ reptant per pulmonem humanum, & quod per consequens nonnulli hallucinati sint, qui nobis repræsentarunt figuras ad brutorum objecta factas, sine admonitione debitâ.

N: C L I I I.

Pedamentum ex ligno Indico confectum, continens intestinula fœtus humani, cujus arteriæ sunt repletæ: in Ileo observandum Intestini diverticulum unciæ magnitudine, in cujus extremo tres vesiculæ comparent capitula aciculorum repræsentantes. Id admodum rarum esse existimo.

N. C L I V.

Pedamentum &c. semi-ren ovillus, cujus vena repleta; in illa diversitatem observamus notabilem, inter hoc objectum & renem humanum.

N. C L V.

Catinulus confectus ex segmento Intestini Ilei humani inversi, & inflati, ut visui occurreret cellulositas quædam, quæ aliis habetur pro tunica cellulosa secunda; per hunc catinulum disseminantur innumeræ venulæ, præsertim à venæ cavæ ramis oriundæ, gaudentque reptatu diverso ab iis, quæ proveniunt à vena portarum. Dictus catinulus in se continet frustum exiguum ferri, magnetis vim obtinens, & proveniens ex cruce ferreâ, desumpta è templo (novo dicto) civitatis Delphensis: hocce donum mihi misit Cognatus meus, reverendus D. *Henricus Ruysch*, Pastor vigilantissimus Ecclesiæ Reformatæ Delphensis, qui illud à famigeratissimo D. *Leeuwenhoeckio* acceperat.

N. C L V I.

Pedamentum cui impositum est segmentum cutis humanæ, omni tunicâ cellulosâ ademptâ, ut verus reptatus arteriosus spectantis oculos incurreret. Illud enim aliquibus imposuit, qui cellulositatem vasculosam, & oleosam in totum non abstulerant, diversum reptatum ostendentes; existimabant cutem duorum generum

rum vasa obtinere: eum in finem hocce præparatum conficere decreveram. Inspiciendum aversâ luce, ut vasa luculentius appareant.

N. CLVII.

Tibia & pes extremus infantis vitæ speciem repræsentans, hisce adsitus est ramus balsaminæ maris Zeylanici fructu rubro minori &c. Objectum optimæ notæ in liquore conservatum.

N. CLVIII.

Phiala in liquore continens frustum cerebri fœtus flaccidi vaccæ, in cujus utero hæserat, mortuus per semi-annum absque putrefactione, non sine flacciditate: & hoc etiam locum habere in mulieribus observo, modo uterus maneat clausus, ut supra monui. Notandum interim me hocce objectum per arteriam replevisse, neque mihi obstetisse, quod tamdiu fœtus hæserit in utero mortuus. Vide super hac re ulterius decad. 3.

N. CLIX.

Pedamentum instructum patella humana, supra quam innumeræ arteriæ repletæ repunt, quæ haud pertinent ad patellam, sed verò ad remanentiam tendinis musculorum tibiam extendentis.

N. CLX.

Pedamentum & supra illud compositio variorum, quæ reperta sunt in atheromate stomachi, sc. os deforme, pili & quatuor dentes molares. Vid. ulterius historiam in decad. III. Testimonio munitam.

N. CLXI.

Phiala in liquore continens segmentum quadrupedis cum annexo crure & extremo pede, ut & unguicula non fissa, sed integra, quæ sunt cum quatuor dentibus molaribus, osse difformi & pilis reperta in dicto atheromate.

N. CLXII.

Phiala in liquore reservans magnam partem mammæ mulieris, vitæ speciem referentem; hujus substantia neutiquam glandulosa, sed verò talis, qualis non datur in toto corpore, præterquam, quod aliquam analogiam habeat, cum parastatis humanis, scilicet tenacissima, albissima, & neutiquam evolvenda: rotundæ particulæ, quæ in mammis reperiuntur, mera est pinguedo, cæteræ particulæ rotundæ in papillæ extremo, capitis aciculæ minoris magnitudine papillæ, mihi sunt, quæ sensationem vel sensum ibi præstant.

N. CLXIII.

Phiala in liquore fibras musculares continens; sc. fibram atque alteram in plurimas fibras subtilissimas separaveram, quæ tomenti instar sunt tenues, quæ ut melius in conspectum venirent, addidi ramum pimpinellæ spinosæ: cum autem morâ fundum assolent petere fibræ, movenda est phiala: nam tunc diversæ spinulis adhærere coguntur.

N. CLXIV.

Pedamentum cui imposita est costa infantis ita incurvata, ut litteram C. repræsentet, hoc factum à me post macerationem in liquore acido.

N. CLXV.

Pedamentum &c. cor pueri balsamo induratum; repletio facta per arteriam, cujus ultimæ extremitates loculentissime conspiciuntur.

N. CLXVI.

Pedamentum &c. segmentum Intestini Coli & Ilei ex homine; ubi notandum, colon, contra naturæ leges, admodum fuisse extensum, idque ab hernia intestinali, quam patiebatur, dum viveret; & hoc pluries me vidisse in herniosis memini. In hoc objecto observandum ulterius, sc. à flatu à me adacto, binas valvulas hic sese videndas exhibere, id quod in statu sano & naturali non fit in homine pancratice vivente, tum enim ibi nobis occurrit orbiculus loco valvularum.

In affectu miserere mei à flatu oriundo, non raró quoque ita extenditur Intestinum illic, ut loco orbiculi compareant dictæ valvulæ. Sub puncto nigro in conspectum venit orificium processus vermiformis, qui processus non inflatus, secundum longitudinem segmenti coli hic repit.

N. CLXVII.

Phiala &c. fœtus ovillus exiguus cum secundinis, vitæ speciem repræsentans.

N. CLXVIII.

Phiala &c. segmentum Intestini Recti ex juvene, in eo comparent ita dictæ glandulæ, potius cryptæ Boerhaavianæ, quæ hic luculentissime comparent colore subrubro. Ramus objectum versus parietem comprimens, est acacia Africana spinis albicantibus.

N. CLXIX.

Pedamentum &c. Boopilus è stomacho vaccæ; albus & magnus.

N. CLXX.

Pedamentum &c. veſicula fellea humana, ceraceâ materiâ infarcta; hic apparet tortuoſitas ductus veſiculæ felleæ humanæ, quæ in brutis recto ductu, ut plurimum decurrit.

N. CLXXI.

Phiala liquore referta, & in ea ſegmentum ſtomachi vitulini, ut & papillæ nervoſæ, à quibus dependet corpus reticulare cum papillarum thecis.

N. CLXXII.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum meſenterii cum ſuis glandulis, quæ quamvis exiles, optime tamen ſunt repletæ, ut illarum arteriolarum reptatus in conſpectum veniat. Præterea luculenter & copioſe apparent vaſcula per meſenterii ſubſtantiam diſperſa. Ex homine.

ASSER VIII.

N. CLXXIII.

Pedamentum &c. fruſtum cutis capitis magnum ex juvene, cujus arteriæ nitidiſſime ſunt repletæ, & inter ſe conjunctæ.

N. CLXXIV.

Phiala liquore repleta, & in ea pia mater rubicundiſſima, (propter repletionem) tanquam inflammata: hæretque inter ramum Juniperi Goënſis.

N. CLXXV.

Pedamentum &c. magna portio Inteſtini Ilei ex homine adulto; in ea nobis occurrit ſuſceptio dicti Inteſtini, ubi apertura à me facta & puncto nigro notata, ut illa diſtinctius appareret.

N. CLXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum linguæ vitulinæ ſecundum longitudinem factum: repletio facta per arteriam. In eo comparent papillæ linguales, & quod notandum, in ſui medio epitheliam abſtuli, ut arteriarum reptatus clarius apparerent. Vide punctum magnum à latere poſitum; averſâ parte autem, ubi ſuperior pars eſt abſciſſa, æque bene videmus reptatum vaſorum, ac in ſuperficie, id quod mirandum.

N. CLXXVII.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum inteſtini Coli, cujus repletio facta per arteriam; longe alium reptatum exhibet, quam ſi facta fuiſſet per venam, id quod conſiderandum.

N. CLXXVIII.

Phiala in liquore continens ſegmentum lienis vitulini, cujus arteria eſt repleta. Membrana ab unâ facie adempta, levem inſtitui evolutionem, (excarnationem, uti dicitur) & hoc in totum non eſt vituperandum, ſed multo diſtinctius in liene poſt repletionem, indurationemque reptatus mihi apparet. Ramus, cui inſidet objectum, eſt Nerion anguſtifolium odoratum.

N. CLXXIX.

Pedamentum &c. continens duo objecta, quorum ſupremum portio eſt Inteſtini Ilei ex homine, hujus repletio facta per venam portæ, ſuntque ramuſculi innumerabiles, tenuitatem telæ aranearum ſuperantes; ſpinæ extremitas acuta, faciem extremam inteſtini indicat, altera ſpinula bicolor perfodit tunicam celluloſam, quæ hic extenſa & repleta materiâ ceraceâ rubrâ, & hinc tantus tumor.

Alterum & infimum objectum eſt, apluſtre ex ſegmento Inteſtini Jejuni confectum. Repletio facta per arteriam: in hoc objecto omnia juga (valvulæ conniventes dicta) plana nobis occurrunt.

N. CLXXX.

Pedamentum &c. ſegmentum diaphragmatis magnum. Repletio facta per arteriam. NB. Arteriæ per diaphragmatis partem tendinoſam, ut & membranoſam reptantes, peculiari gaudent reptatu, & diverſo ab iis, quæ diſperguntur per partem muſculoſam.

N. CLXXXI.

Pedamentum continens unum ex minoribus dentibus, maximi piſcis marini, (Belgice *Potvis*, aliis *Casjellot*) ſ. Cete, è cujus capitis parte poſteriore colliguntur aliquot dolia cerebri vel cerebelli, illudque purificatum perperam vocatur ſperma ceti.

N. CLXXXII.

Pedamentum inſtructum ſegmento anteriore capitis vitulini. Repletio facta per arteriam. Cum autem hoc objectum variis uſibus deſtinatum ſit, ea propter vaſorum diverſitas hic quoque reperitur circa ſtructuram, & ſic arteriæ per palatum diſſeminatæ non conveniunt cum iis, quæ diſperſæ ſunt per buccas, multoque minus, quæ in cavitate oſſis frontis exſtant; ſi quis ulterius indagaverit vaſa longiora mucum narium producentia vel conficientia, & ex arteriis prodeuntia in dictis animalibus (loquor de illis vaſis, quæ repunt per oſſa ſpongioſa narium) ô quanta diſcretio! Denique ſi quis linguam vitulinam, ut oportet, cera-

ceâ materiâ repleverit, poſtea ſecundum longitudinem in duas partes diſſecuerit, reperiet omnium vaſorum reptatum æque bene, ac ſi integram linguam perluſtraverit, id quod non obſervatur in liene, hepate, renibus & aliis corporis humani partibus. Hiſce omnibus ita conſtitutis, nemo dixerit, hæc omnia à creatore benigniſſimo tam diverſimode eſſe condita, niſi ad ſui manifeſtandam imperſcrutabilem potentiam & gloriam.

N. CLXXXIII.

Phiala in liquore continens ſceleton pruni albi, cujus vaſa ſuccoſa dictum fructum conſtituentia, diſcrepant ab iis, quæ pyrum conſtituunt, & quod mirandum, hujus pruni vaſa partim prodeunt ex vaſculis pedicelli, partim ex lapide.

N. CLXXXIV.

Pedamentum inſtructum glandulâ parotide è capite vitulino recens nato; repletione per arteriam factâ, videre eſt, quanta ſit diſcretio inter reptatum arteriolarum hujus glandulæ, & meſenterii humani glandulas; & hoc certum eſt indicium, omnes glandulas in unum idemque à Benigniſſimo Creatore non eſſe deſtinatas, nec ſolùm ſanguinem ducentes, aut ſanguiflua vaſa eſſe. Vide ſuper hac re Decad. III. Adverſar.

N. CLXXXV.

Pedamentum &c. ſegmentum ſtomachi humani. Repletio facta per arteriam. Notandum hæc vaſa gaudere diverſo reptatu, ab eo, qui conſpicitur in Inteſtino Jejuno, unde concludendum, aliud opus, aliud inſtrumentum.

N. CLXXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum penis virilis, in quo tunica celluloſa enormiter extenſa à flatu adacto; & quam tenuis ſit cutis hujus partis hic poteſt videri.

N. CLXXXVII.

Pedamentum &c. ſemi-ren humanus. Repletio facta per venam. Vide locum ubi ſpinula tricolor intruſa eſt. Bonæ notæ.

N. CLXXXVIII.

Pedamentum &c. apluſtre confectum ex ſegmento pulmonis ovilli. Repletio facta per arteriam, cujus extremitates telam aranearum longe ſuperant tenuitate.

N. CLXXXIX.

Pedamentum &c. apluſtre ex chorio vitulino. Repletio facta per arteriam, cujus extremitates tomenti inſtar tenues ſunt, reptantes quoque peculiari modo.

N. CXC.

Phiala in liquore continens fœtum humanum quatuor circiter mensium à conceptione, hic capite declivi & corpore inverso decumbit inter omentum humanum nitidissimum.

N. CXCI.

Pedamentum &c. semi-ren juvenis, cujus arteria repleta. Optimæ notæ.

N. CXCII.

Pedamentum &c. acetabulum vitulinum. Repletio facta per arteriam & venam.

ASSER IX.

N. CXCIII.

Pedamentum &c. vexillum magnum confectum, è cute humanâ, in quâ innumeræ papillæ cutaneæ comparent.

NB. Has papillas constare non ex singulis, sed vero ex plurimis ramusculis nervorum, id quod luculentius apparet in cute papillarum mammarum balænæ, sicuti delineari curavi in Thesaur. Anatom. I.

N. CXCIV.

Pedamentum &c. Placenta integra fœtus humani imperfecti; hujus repletio facta per venam. Objectum optimæ notæ.

N. CXCV.

Pedamentum instructum superiore parte capitis fœtus humani, cujus vascula arteriosa per piam matrem disseminata, optime repleta sunt, ut & illa dispersa per duram matrem.

Notandum præterea, cranium pluribus in locis deficere, id quod pluries vidi, & tali in casu, cerebrum nonnihil prominet per omnes ejusmodi defectus, vasa arteriosa, quæ hic addidi, sunt arteriolæ repletæ & admodum teneræ ac fragiles.

N. CXCVI.

Phiala in liquore conservans brachium pueri, vitæ speciem repræsentans, in cujus manu continetur fœtus humani ren rubicundissimus, propter repletionem per arterias.

N. CXCVII.

Pedamentum &c. magnum mesenterii humani segmentum, in quo variæ glandulæ comparent, objectum ita præparatum brassicam crispam repræsentat.

N. CXCVIII.

N. CXCVIII.

Phiala in liquore continens perperam dictam molam: cum molâ nil aliud fit, quam placenta post editum fœtum ex utero residua, idque à compressione uteri, ut denuo recuperaret naturalem magnitudinem. Hoc objectum vix ovum magnitudine æquans, remansit à fœtu quatuor circiter mensium.

N. CXCIX.

Phiala &c. Testiculus humanus evolutus, & dispersus per ramum Juniperi Goënsis, ut luculentius admiranda vasorum tenuitas in conspectum veniret.

N. CC.

Phiala &c. sceleton, vel vasa succosa mali Armeniaci (*Abrikoos* vulgo) quæ partim ex calculo, seu lapide, partim ex pediculo prodeunt, suntque longe diversa, quæ pyra constituunt.

N. CCI.

Pedamentum &c. musculus biceps ex juvene, cujus arteriæ sunt infarctæ.

N. CCII.

Phiala in liquore &c. segmentum placentæ uterinæ, repletione per arterias factâ; hic in extremis arteriolis adhucdum conspicitur pulpositas arteriolarum.

N. CCIII.

Pedamentum &c. frustum magnum Intestini Jejuni, cujus juga, (valvulæ conniventes) repræsentant rotas molares aquaticas.

N. CCIV.

Pedamentum &c. genu ex homine, in eo apparent duæ cartilagines mobiles, quæ notantur duobus punctis albis. Spinula sub patella intrusa, denotat corpus glandulosum ab auctoribus ita dictum. Punctum nigrum notat patellam. Repletio facta per arteriam.

N. CCV.

Pedamentum durâ matre instructum pileoli instar expansâ, in qua sinus longitudinalis apertus remansit. Processus falciformis adhucdum remansit æque ac in statu naturali. Notandum prætera, repletionem esse factam per arterias, sed verò nil materiæ ceraceæ intravit sinum longitudinalem; imò id nunquam fieri existimo, nisi venularum extrema conjunxerint sese arteriolarum extremis, alias id nonnunquam offendi.

N. CCVI.

Phiala &c. segmentum cuticulæ, corporis reticularis, & cutis ba-

balenæ; ſpina elevat cutem à corpore reticulari, ut in conſpectum veniant papillæ cutaneæ albiſſimæ, & quod ulterius conſiderandum eſt, corpus reticulare & epidermis colore ſunt marmoreo, id quod ſæpe fit, ut mihi relatum eſt à piſcatoribus balenarum.

N. CCVII.

Pedamentum &c. ſuperior pars Cranii fœtus humani, cujus dura mater tam nitide & fixe affigitur adhucdum interiori parti cranii, ut nuſquam ab ea ſit diſſoluta, præterea arteriæ per duram matrem diſperſæ, tantâ dexteritate ſunt repletæ, ut aliquibus in locis exitum quæſiverit ceracea materia in ſubſtantiam oſſeam inſtar roris. Vide puncta nigra variiſque aliis locis, tale quid me nunquam hiſce locis vidiſſe, confiteor.

N. CCVIII.

Pedamentum inſtructum oſſe tali &calcis, portione cutis & pinguedine. A latere conſpiciendam ſeſe dedit portio tendinis, ſummâ rubedine perfuſa, propter arteriarum repletionem.

N. CC IX.

Pedamentum &c. ſegmentum epidermidis & corporis reticularis balænæ, ſuper epidermidem affixa ſunt animalcula, quæ pediculi balænæ audiunt, ſuntque hi facie admiranda. Pedes ſunt armati unguiculis acutiſſimis, aduncis, quibus hic inter ſe firmiter cohærent.

N. CCX.

Pedamentum & ſupra illud unum ex oſſibus frontis; quod adhucdum albiſſimum viſui occurrit, idque è fœtu humano, qui per integrum annum, & quod ſuperat, in corpore remanſerat ſine putrefactione, ſolâ flacciditate obſitus, & tandem è corpore materno prope umbilicum exciſus eſt anno 1722. menſe Auguſti per Chirurgum verſatiſſimum Petrum Plaatman, matre ſuperſtite, & in hunc uſque diem pancratice vivente. Hanc Hiſtoriam, & quod ad eam attinet, juſtis teſtimoniis confirmatam poſthac (volente DEO) deſcribemus.

Præ-

Præterea in hujus Thesauri cavo inferiore sequentia quoque conspiciuntur.

A. PYxis, & in ea magnum segmentum mesenterii humani, cujus glandulæ petrefactæ.

B. Pyri, ni fallor, petroselini vulgo dicti, sceleton. Illud radiis solaribus expositum conspicitur constare ex myriadibus vasculis succosis, quorum extrema pulpam connexam reservarunt. Dictum objectum in liquore reservatur, & in fundo Phialæ reperitur planta Gundelia dicta *Tournef.*

C. Sceleton fœtus humani nitidissimum, decumbens in tumulo ex ligno Indico confectum, idque supra matracium ex serico cœruleo confectum, inter manus osseas continet fœtus humani intestinula nitida, quorum arteriæ sunt repletæ.

D. Sceleton fœtus humani quatuor circiter mensium à conceptione, eodem modo ornatum, & per tumulum mentiuntur volare aliquot ephimerides, ea inscriptione:

EADEM, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

E. Pes extremus mulieris, propter repletionem arteriarum colore sanguineo, ceu inflammatus, ab omni parte, perfectissime repletus; Epidermis verò supra digitos remansit albissima, cum nihil commercii habeat cum vasis sanguineis.

F. Phiala, & in ea ramus Elichrysi Afric. arborei, salviæ folio odorato. *Boerhaav.* Hujus folia pulchre obsita polypo à me ex sanguine bovino recens mactato sola conquassatione confecto. Objectum optimæ notæ.

G. Superior pars cranii humani, pericranio ob omni parte obducta, hujus arteriæ tam nitide sunt repletæ ut summa rubedine emineat.

H. Frustum ossis femoris hominis adulti, cujus substantia quæ in nobis perquam dura, calamumque scriptorium crassa, à prægresso morbo unciæ crassitudinem, obtinuit, & quod magis mirandum, in totum cellulosa vel spongiosa est facta, an ab inveterato & prægresso œdemate?

Expli-

TAB. I.

PYri ſceleton ita præparatum, ut luculentiſſime viſui occurrat pyra præcipue ex vaſculis ſuccoſis cum ſuis extremis pulpoſitatibus conſtare: præſertim dico, quandoquidem internus ita dictus uterus hic non apparet.

A. Pedicellus.
B. Corticis reſiduum.
C. Vaſa ſuccoſa cum ſuis extremis pulpoſis extremitatibus.
D. Particulæ aciniformes, rotundæ, quæ in variis pyris inveniuntur, quarum nonnullæ in lapideam ſubſtantiam degenerant, ſuntque diverſæ formæ in variis pyris.

TAB. II.

Segmentum membranæ chorii vitulini, cujus vaſorum repletio facta per venam umbilicalem. Quam mirandus ſit horum vaſorum reptatus, ut & quam diverſus ab aliis venis ſit, in hoc Theſauro maximo cerni poteſt.

Notandum quoque harum venarum extremitates non in pulpoſam, ſed vero in tomentoſam ſubſtantiam hic variis locis exire, id quod ubique feciſſent, ſi repletio facta fuiſſet perfectiſſima: diverſis attamen locis hic videre eſt, venarum extrema tenuitatem telæ aranearum ſuperare.

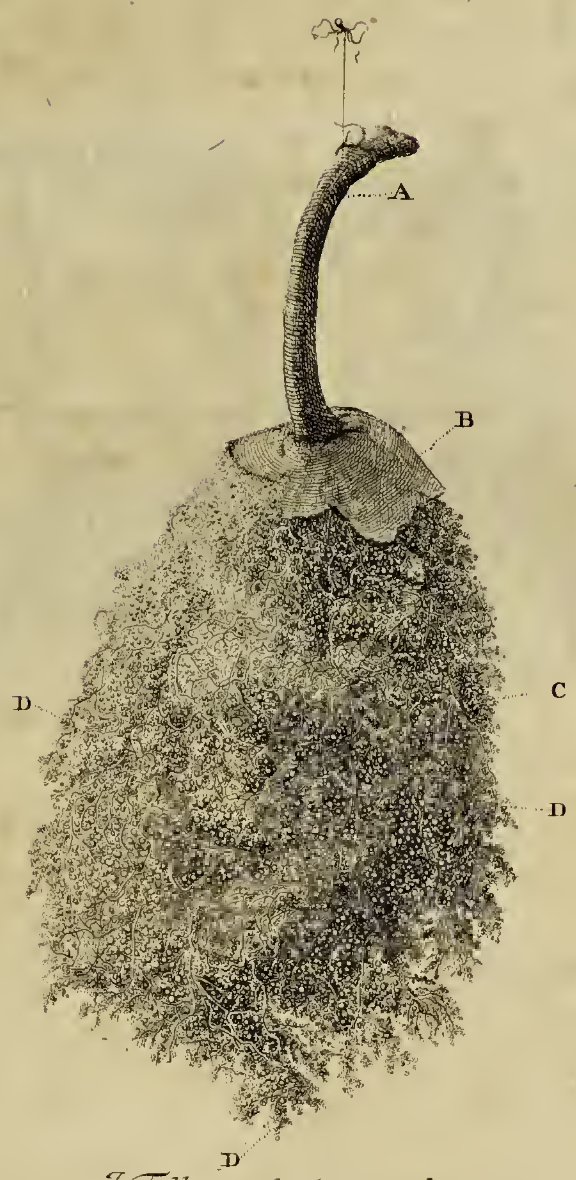
TAB. III.

Segmentum Inteſtini Ilei cum portione meſenterii è corpore humano, ventilabrum repræſentans.

A. Segmentum meſenterii, per illud diſperguntur venæ cavæ portiones, quas replevi ceraceâ materiâ rubrâ, ex iis emergunt ramificationes tomenti inſtar tenues, peculiari reptatu gaudentes, an ob diverſum, quem obtinent uſum?

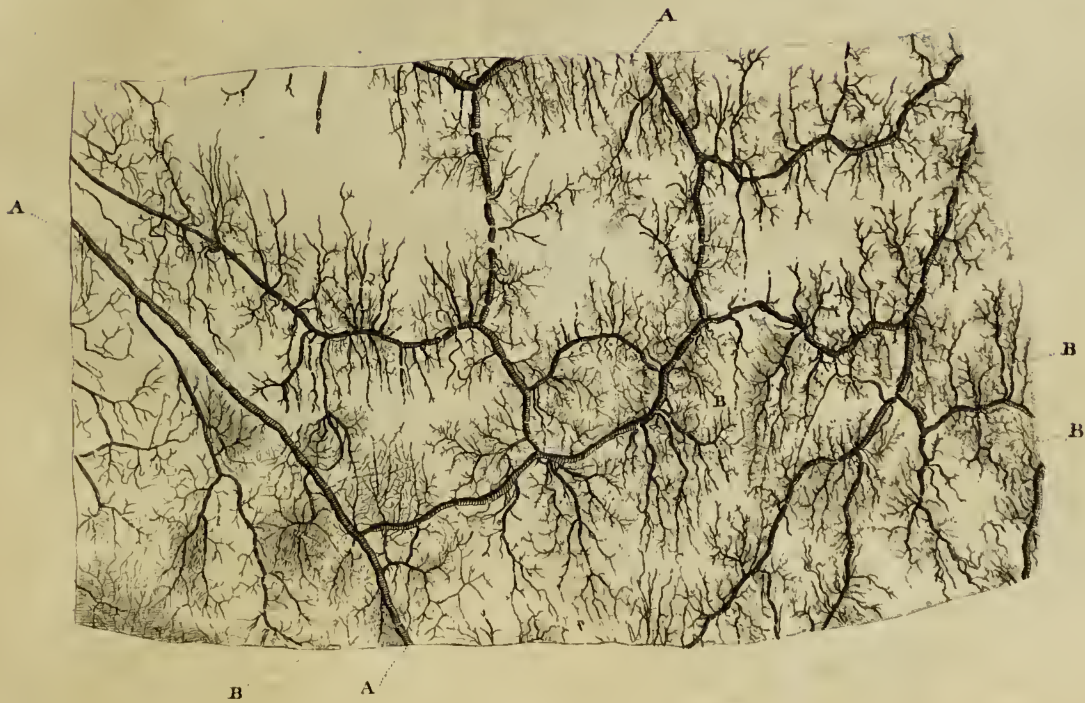
b. b. b. Portio Inteſtini.

TAB. I

J. Folkema ad objectum fecit

TAB. II

J. Folkema ad objectum fecit.

Tab. III

I. Wandelaar ad objectum fecit.

FREDERICI RUYSCHII,

Anatom. & Botan. Prof. Academ. Caesar. Curios. Nec non Reg. Societ. Anglic. & Paris. Membri.

CVRAE RENOVATAE,

SEV,

THESAVRVS ANATOMICVS,

POST CVRAS POSTERIORES,

NOVVS.

Cum fig. aeneis.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

A. N. C. cIↃ IↃ CCXLIII.

VIRIS

ILLUSTRISSIMIS,

CLARISSIMIS EXCELLENTISSIMIS,

REGIAE PARISINAE

SCIENTIARVM SOCIETATIS

QVAE,

à SERENISSIMO ET POTENTISSIMO

PRINCIPE ET REGE,

LVDOVICO XV.

PROTEGITVR,

MEMBRIS DIGNISSIMIS,

HAS CVRAS RENOVATAS,

RECEPTIONIS IN ILLVSTREM SOCIETATEM

MEMOR.

D. D.

FREDERICVS RVYSCH,

PRIMVM SVPRA NONAGESIMVM ANNVM AGENS.

VIRI ILLUSTRES,

Acuissem certè senex nonagenarius, postquam curas posteriores edidi, & crederem me satis commodis rei Anatomicae & Medicae inserviisse, ut finem laboribus imponere possem. Sed sentio adhuc, VIRI ILLVSTRES, gaudia illa, quibus adficiebatur animus, quando Regiam Clementiam INVICTISS. ET POTENTISS. REGIS ET PRINCIPIS LVDOVIG. XV. nupero anno nuntiaverat, ILLVSTRISS. COMES DE MAVREPAS. Attonitus revera haerebam, dum me receptum esse in Illustrem vestram Societatem legeram, & quidem in locum Magni Newtoni! Ah! qui vellem tantum, ut senex brevis vitae memor, promovendis scientiis adhuc aliquid conferre possem! non deficeret, credite, VIRI ILLVSTRES, voluntas, ni deficerent vires, quas consumtas ferè, multumque nupero lapsu detritas sentio. Novi promissa mea de Decade IV. adverf. cadere in debitum; sed ego mortalium in tam vasta republica nostra laboriosissimus, detineor saepe, & detentus fui tractatu meo de musculo orbiculari uterino, & firmiore adhaesione placentae, quem Magister obstetricum edere debui, & invidis licet obloquentibus edidi. Sed quod differtur non aufertur! Invenietis VIRI ILLVSTRES, in hoc Thesauro varia rariora, quorum primum locum occupat scatula, in qua reperitur stirps quaedam, quam in alia stirpe observaram, postquam prima, munere suo functa per multos annos in usu fuisset: Observatum quidem fuit, quod haec vel illa planta ex aliis, & ad alias effrondescat? Quod rarum non est; sed loquor de tali planta, quam nemo ante videre potuit, quam mater prioris effoeta mortua fuisset, plantaque secunda matricida prioris facta sit, & ante hoc tempus, nec ego, nec ullus eam umquam vidit. Indies quidem videmus, quod ex arboribus cadentibus fungi varii nascantur, ast haec stirps, de qua loquor, inter coeteras superbit. Praeterea nunquam conspiciuntur plantae hae, nisi prima emarcida jam sit mortua, id quod benè notandum!

Quod si mihi proposuerim, descriptionem plantae hujus tradere, quod facere possem, nonne campus discursui meo amplius pateret? attamen, ne prolixus sim, hoc tantum addere lubet, me

jam duas diversas hujusmodi plantas vidisse : prior multis ramis almicantibus superbit ; altera verò sine ramis mihi oblata fuit, quae crassa est instar baculi ambulatorii , & cujus portiunculam tantum accepi : cava hæc est fistulosa instar arundinis , & interna superficies , quam in tabulato firmavi, impressionibus rotundè cavis scatet instar cryptiformium fovearum in agmen positarum , de qua postea pluribus.

II°. *Observatu dignus est in hoc Thesauro ramus depactus stirpis cujusdam arborescentis , qui nullius aciculae , fili , amylaceae vel alius materiae ope , ita praeparatus est , sed tantum devisione vasorum succiferorum per lamellas, quae alias vocantur fibrae , ossa plantae , truncum plantae constituentia. Vasa haec mamellatim sic disjuncta , & excarnata (ut ita loquar) repraesentant librum quendam paginis multis instructum , quarum interstitia , sceleta vel exuviae variorum filiorum replent. Haec praeparandi methodus , quantum ego novi , à paucis , si ab ullo, exculta fuit.*

Viri , sapientia Clari , qui rariora haec in aedibus meis vident , me saepe interrogant , qui possibile sit , haec ita praeparare ? respondeo verò : me hoc efficere ministerio satellitum meorum , quorum opera varia detexi , quorumque auxilio thesauri mei superbiunt. Aliis quidem satellitibus opus conficere studebam , (quorum nomen reticuisse melius sit, quam indicasse,) sed animalcula haec quam citissimè quidem opus suum conficiebant , simulac verò ferias concederem peractis laboribus , & vitro purissimo immitterem , quod foliis recenter carptis instratum erat , beneficentiam hanc meam deridebant bestiolae hae , mirabar enim, dum eas totas inveniebam quantas tela quadam obductas ; hincque coactus eram nolens volens , ingratas hasce ex servitiis meis relegare.

Postea inveni adhuc aliam satellitum cohortem, de quibus meliora sperabam, sed iterum incassum , nam dum eis folia exhibebam, quae prius in lixivio saccharino maceraveram , appetita singulari non solum manducabant pulpam , sed & vasa succosa evolvenda. Tum proprios meos satellites, digitos meos in auxilium vocabam, qui tam benè mandatis obsequuntur, ut omnes artem hanc conspicientes, obstupescant. Sed, quid hoc? nemo sit alterius , qui suus esse potest.

Videtur mihi , quod plurimi hic objiciant. Quid haec ad nos? Respondeo : multum sanè. Hoc enim magnum argumentum vel

vel pondus adfert systemati meo vasorum sanguineorum, quod etiam Egregius & Eruditus Bohlius, Med. Doct. & amicus noster, in dissertatione sua Epistolica ad me nuper data, clarè evicit.

Quam magnam hic videmus analogiam inter compagem vasorum sanguineorum & succosorum in plantis, eorumque foliis. Et nonne hæc oculis nostris occultæ fuit per tot secula? sed nunc demonstro, quomodo lien noster cum plantis & foliis quo ad maximam partem conveniat. Lien membrana quadam tegitur, nec haec pyrificeris plantis deficit. Dicitis; membranas lienis esse duplicatam? respondeo: plantarum harum etiam. Substantia lienis, quae prius perenchyma malè audiebat, nil nisi complexus vasorum est? De plantis & foliis idem adserere licet. Fines vasorum sanguineorum lienis undiquaque abeunt in pulpam vasis circumpositam? extremitates vasorum succosorum plantarum & foliorum faciunt idem. Tandem pulpa modo dicta in nostro liene est vasculosa, vel potius sunt vasa: idem quoque de plantis valet.

III°. *Invenimus in hoc Thesauro Musculum Deltoidem quotidiè operoso labore laborantem; quem hic demonstro, quod non solum ex tribus, quatuorve, sed ex L. LX. lacertis constet, quod nullus auctor tam clarè & distinctè, quam ego hic, proposuit.*

IV°. *Quod attinet tendines & ligamenta corporis nostri, quae tamdiu erant partes exsangues, sanguine carentes, haec ego in Thesauro hoc demonstro ceu partes sanguine copioso rubras & turgidas, id quod nunquam satis laudanda repletio vasorum me docuit.*

V°. *Demonstro etiam, hominem singulari artificio, ex sanguine humano vel animalium posse pseudo-membranas conficere, tam naturales, ut quivis diceret, esse membranas, ex corpore desumtas. Similem membranam ex corpore humano extractam, hic Thesaurus offert. Quando præparatum hoc sola conquassatione per ramulum depactum plantae cujusdam factum, observabam, vidi etiam, quod per vulnus in abdomen usque penetrans, sanguis suo oleo destitutus, simile quid nobis offerat, per motum peristalticum continuum intestinorum, & eruptionem sanguinis ex vasis suis ita mutatus; & quod quoque sanguis in vulneribus Thoracis continua pulmonum actione in inspiratione ita praeternaturaliter mutari possit.*

VI. *Si*

VI°. *Si quis cupit videre, quam mirabiliter remansa placenta uterina, (de qua haud ita pridem ex professo egi) quae ex meris vasis sanguineis & membranis constructa est, mutari possit in hydatides, id quod olim impossibile quis dixisset, hunc adeat thesaurum, rem inauditam sole meridiano clariorem videbit; Quando hoc ante multos annos observabam, multos quidem adversarios nactus fui, nunc vero silent omnes, de vera observationis ratione persuasi.*

VII°. *Conservo scatulam, in qua est folium Aloës Americanae spinosae, cujus vasorum succosorum extremitatibus in multis locis pulpam vasculosam adglutinatam microscopio videmus, & sic fateri debemus, quod pulpa haec sit constructio continuatorum vasorum succosorum. Quando rem hanc prima vice videbam, prae admiratione obstupescebam, quad talis confectio quoque fieret in vasis sanguineis corporis nostri, in pulpam degenerantibus. De hac ergo vasorum constitutione nullum amplius dubium mihi est, ita fieri. sed de illis vasis, quae non in pulpam, sed in tomentum telæ araneae similè terminantur, adserere idem nondum possum.*

VIII°. *Videmus quoque in hoc thesauro sceleton vel exuvias pyri sacchari, quod solis radiis visum eandem ac naturaliter habebat, retinuit figuram. Hoc undiquaque millenis vasis succosis scatat, qualis quoque est pyri totius constitutio. Vasa verò talia repunt, ad uterum hodiè dictum pyri. Hoc objectum magistrum suum prae omnibus aliis laudat, mihique magno in honore est. Adeo utilis, nobilis imo necessaria ferè est anatome plantarum! en! vasorum systema in plantis nunc systemati vasorum in corpore humano analogum! Hi fuere labores mei, VIRI ILLUSTRES, dum elapso quodam tempore cadavera ex desiderio meo acquirere non potuerim; placuit enim examini plantarum vacare; impossibile enim mihi est, ut otiosus ulla dies apud me sinè linea ducta transeat. An verò tempus meum benè impenderim, ex scriptis meis abundè videre est: imo thesaurus meus de hac re testabitur. Scitis ergo VIRI ILLUSTRES, rationem tractatus hujus. Æquos Vos aestimo scientiarum judices, aequi bonique quoque accipiatis, VIRI ILLUSTRES, hasce lineas, quibus adhuc adjicere placet anatomen raparum in exuvias reductarum.*

Dum rapas has VIRI ILLUSTRES, anatomicè inquiro, invenio tanta miracula & secreta in eis, ut haereat animus. Imprimis si con-

si considero earum substantiam, quae aeque bene ex canalibus succosis constat ac lien, hepar, renes aliaeque partes; anne hoc unquam observatum fuerit, ipsi judicate, rogo. Jam vero res inaudita probatur in hoc Thesauro. Quaeret aliquis, num non consultius foret, plantas has, quae nullius momenti sint, nec nisi aqua & aëre subsistant, relinquere? Non certe, me hercle, hoc agam, cum varia nova in iis conspexerim, imo succum quendam. Haec sane moverunt me, ut has nobiles rapas proponerem, accuratiori inquisitione aeque dignas ac pyrum & poma, aliaeve stirpes. Cogitate utilitatem, quam aegris & debilibus corporibus praestent; ventriculum licet nimis oppleverint homines, raro tamen Doctoris auxilio opus habent, cum contra saepe accidat, quod post ingurgitationes deliciarum Doctor praesto esse debeat. O! quam facile rapae hae digeruntur? Quam facile divites & pauperes nutriunt? quam salutares, quam utiles sunt in scorbuto, phthisi, tussi, aphthis? His tamen non obstantibus, anne titulum suum, ac si aëre & aqua tantum constent, adhuc retinerent? Propius jam haec modo laudata tubera terrae conspiciamus, videndo, qualis eorum sit substantia, & quomodo consistant. De hoc tamdiu non fuit scriptum, & ego, uti dixi, coeco quasi impetu ad harum inquisitionem me accinxi, & laetor rara in eis me detexisse, ut dignas judicaverim, has plantas Thesauro meo imponere, quae tanto nitore splendent, ac si rarae exocitae plantae forent.

Jam tractabo materiam, quid mihi videatur de eo, quomodo nempe rapae hae laticem aquosum ex terra hauriant, puto verò hoc fieri earum flagellis, seu cauda.

Primò; licet cauda haec & cortex utilia sint in medicina, tamen propter amarum succum rejiciuntur, quando mensae apponuntur. Interim utraque substantia singulari textura vasorum succorum instar pyrorum constat, alia tamen actione & esse, extremitates quoque earum sunt pulposae, vel pulpa obductae, ac hucusque detegere potui. Dein videtis, VIRI ILLUSTR. in Thesauro hoc, rapam, Belgicè een knol, *in sceleton redactam, quod mihi prius impossibile videbatur; nam de plantis siliquosis hoc inauditum fuit, ut & de pomiferis, & antequam me ad hoc opus accingerem, de successu quoque desperabam, nunc vero laetor, mihi successisse. Observo porrò: quod prima & secunda pars, haec est cauda ut & cortex complexus sit vasorum succosorum, amarum hunc saporem praeparantium, non verò lympham vel*

 aquam,

aquam, quam ex ſolo amoto hauriunt, ſimili modo, ac pori biliarii, per hepar diſtributi, & ad bilem praeparandum deſtinati, ſanguinem hauriunt extremitatibus venae portarum.

Circa hos canales video quoque, quod milleni repant in rapa, colore albicantes, quique ſubtili artificio à me excarnati ſericum album repraeſentant, id quod admodum difficile eſt ita praeparare. Poſtea video differentiam inter vaſa corticis & caudae, licet continua communicatione inter ſe committantur; nam dum caudam conſtituunt, linea recta incedunt, cum verò ad corticem properant, mutant decurſum & retis inſtar intorquentur, probabiliter, quod hic aliquid aliud operentur; cur enim alias tanta decurſus differentia neceſſaria fuiſſet?

Quod attinet veram conſtitutionem ipſius rapae, tunc video hanc nil niſi ſyſtema vaſorum ſuccoſorum albicantium dulciſſimorum eſſe, quae brevia quidem, conum abſciſſum, repraeſentant, ſed innumera etiam ſunt: cum in exuvias praeparando redegeram, vidi has plantas inter praeparandum diſtillaſſe ſuccum glutinoſum, veluti in plurimis, ſi non in omnibus, quae nos nutriunt, demonſtrare poſſum.

2°. *Inter praeparandum quoque albicantem ſeroſum humorem demonſtraui, quod mihi ſaepius quoque accidit, cum tractarem radices malvae.*

3°. *Invenio, quod rapae hae menſtruo meo commiſſae, de die in diem, quaſi ſubſtantia ſua diffluant, & annihilentur.*

Haec ſunto, VIRI ILLVSTRES, quae poſt curas meas poſteriores editas nova iterum inveni, quae veſtro judicio pateant. Vivite diu ſoſpites, in ſcientiarum emolumentum, meque Collegam veſtrum amare pergite. Valete!

AMSTELODAMI A. N. C. cIɔ Iɔ CCXXIIX.
Die xx. Julii.

CURÆ RENOVATÆ,
SEU
THESAURUS ANATOMICUS,
POST CURAS POSTERIORES NOVUS.

ASSER I.

N. I.

Edamentum exiguum, & ſupra illud fruſtulum placentæ humanæ, cujus vaſa ſanguinea nitidè ſunt repleta.

N. II.

Pedamentum ut ſupra, &c. Fruſtulum Diaphragmatis humani, cujus repletio facta per arteriam, ita ut hujus extremitates ad ultimum uſque ſint viſibiles, propter accuratam repletionem.

N. III.

Phiala liquore repleta, & in ea fruſtum Epidermidis, ut & corporis reticularis ex ſemi Æthiopiſſa.

N. IV.

Phiala ut ſupra. In illa fœtus humanus, nitidiſſimus, unciæ magnitudine, dependens à funiculo umbilicali ut & amnio, repoſitus inter Aſclepiadem afr. aïzoidem. *Tournef.*

N. V.

Phiala ut ſupra. In ea ſerpens indicus, coronatus diademate, ſ. conſpicillo inſignitus, parvus. *Raji Synopſ. animal.* 330. Seu Vipera zeyl. vittata geſticulatrix ad cervicem conſpicillo inſignita. Cobras de Capello *Luſit.* Naia. *Zeylan. Herm. Muſ. Zeylan.* N. 98.

N. VI.

Phiala &c. Segmentum albiſſimum cutis mammæ Æthiopiſſæ, cui adhucdum annectitur & ab illa dependet portio corporis reticularis, nigerrima, ut & epidermis coloris cinerei.

N. VII.

Phiala &c. in ea, fœtus humanus, colore naturali quatuor circiter mensium à conceptione, decumbens supra segmentum placentae uterinae, cujus vasa sanguinea sunt repleta, ut autem repraesentaret quod cephalea laboret, capiti innititur ejus dextra.

N. VIII.

Pedamentum exiguum, & supra illud acus, cui insidet fasciculus compositus ex aliquot pilis minutissimis prodeuntibus sub cute circa nasi radicem, idque è juvencula: dicti pili simul juncti, fili crassitudinem haud superantes combinantur limosa vel pultacea materia, id quod mihi ansam dedit cogitandi, numme sit annumerandus atheromati sub cute sito? Ad illud arcendum vocatus fuit chirurgus satis expertus, qui variis remediis incassum adhibitis, tandem caustica in usum revocabat, quibus adhibitis, ad tempus quidem malum videbatur restitutum, enimverò recidivam passa est patiens, & hoc duravit per aliquot annos, ad hoc tempus usque: jam vero bis terve per annum, solâ compressione indicis tractatus, in lucem sese manifestat dictus pilorum fasciculus.

N. IX.

Phiala magna liquore repleta, continens caput infantis recens nati, cujus cranii pars superior ablata &, cerebro exempto, hinc oculis clausis, facies adeo venusta oculos incurrit, ut vitæ speciem repræsentet.

N. X.

Phiala in liquore continens Testiculum humanum egregie evolutum, colore albissimo, hujus constitutio vascula sunt, qualia non dantur in toto corpore, ratione reptatus serpentini.

N. XI.

Pedamentum peculiare instructum variis organis auditus, nempe, cochlea cum septo, Labyrintho, tribus canalibus, foramine ovali, & rotundo.

N. XII.

Phiala maxima, in liquore continens caput magnum cujusdam juvenis, octo novemve circiter annorum, ut supra dictum venustum & ceu vivens, solis oculis exceptis, qui facti sunt tam artificiosissime ex vitro, ut videantur naturales: cerebrum quoque erutum, ita ut in conspectum veniant nervi

optici

optici cum involucro ſuo tenuiſſimo, arteriolis minutiſſimis ditato.

N. XIII.

Fruſtum magnum cordis humani in liquore conſervatum, ſolummodo, ut admiranda facies interna in conſpectum veniret: ramus Juniperi Goënſis pone objectum ſitus, protrudit illud verſus phialæ parietem.

N. XIV.

Phiala in liquore conſervans brachium fœtus humani vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus manu continetur cor infantis, cujus arteriæ optimè ſunt repletæ.

N. XV.

Phiala &c. Fruſtum inteſtini recti humani, in eo viſibiles ſunt papillæ nerveæ, pone illud objectum occurrit roſa ſylveſtris pomifera, ut comprimatur ut ſupra.

N. XVI.

Phiala &c. Portio piæ matris, cujus arteriae ſunt infarctae ad extremum uſque, huic adſita eſt murucuia *Piſon. vid. p.* 70. 71.

N. XVII.

Pyxis continens ſegmentum penis virilis, in quo cernere licet geminum ligamentum corporum nerveo-ſpongioſorum majorum, id quod raró contingit.

N. XVIII.

Fruſtum penis virilis, per cujus glandis ſuperficiem in conſpectum venit agmen papillarum nervearum, extra ſuperficiem prominentium, idque in liquore.

N. XIX.

Phiala in liquore continens, ſegmentum integumenti linguœ balaenae cum corpore reticulari. Huic addidi ſegmentum braſſicae criſpae rariſſimae, numquam à me viſae.

N. XX.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum Inteſtini ilei ex homine. Repletio facta per venam portae,

ASSER II.

N. XXI.

Pedamentum &c. Portio diaphragmatis humani, cujus vaſa ad extremitatem uſque ſunt repleta.

N. XXII.

Pedamentum &c. Frustum intestini inversi & inflati, unde tunica nervea cellulosa facta.

N. XXIII.

Pedamentum &c. Frustum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam; hujus pulposa substantia adempta, conspicienda sese præbent fibræ, (stamina,) sulci, spatia inania, minus caute cellulae dictae, cum propriè nullae reperiantur membranulae cavae, sed vero stamina seu fibrae, inter quas pulpa hospitatur.

N. XXIV.

Phiala in liquore conservans, segmentum penis virilis. Repletio facta per arteriam cereceâ materiâ rubrâ. Tria corpora nerveo-spongiosa hic in conspectum veniunt: superius foramen est portio venae, inferius meatus urinarius.

N. XXV.

Phiala &c. Pueri brachium vitae speciem referens, in quo continetur segmentum placentae uterinae humanae, cujus vasorum extremitates ad ultimum usque repletae.

N. XXVI.

Phiala &c. Segmentum intestini ilei ex homine, cujus vasa sunt repleta per venam mesentericam, ut autem objecti facies interior accederet parieti phialae, comprimitur per ramum floris passionis.

N. XXVII.

Phiala &c. Digitus maximus pedis humani, à quo dependet corpus reticulare & epidermis, ut in conspectum venirent papillae nerveae extra cutim non nihil prominentes.

N. XXVIII.

Phiala in liquore &c. Segmentum intestini recti ex juvene. Hujus vasa sanguinea sunt repleta ceraceâ materiâ dilutiore rubedine praedita? facie interiore in conspectum veniunt Cryptae Boerhavianae, seu lacunae, audiuntque aliis glandulae, in quibus conficitur & excernitur limosus humor ad lubricandum dictum intestinum.

N. XXIX.

Phiala in liquore continens, fibras musculares dissolutas in fibrillas telam areanarum superantes; haerentque hae fibrillae in ramo pimpinellae spinosae, ut luculentius in conspectum venirent.

N. XXX.

N. XXX.

Phiala in liquore &c. Inteſtinula fœtus humani, cujus vaſa in totum ſunt repleta, ita ut ſummâ rubedine ſuperbiant: ſupra operculum hujus phialae reperitur pedamentum exiguum, cui impoſitum eſt umbella flor. Ammi majoris.

N. XXXI.

Phiala in liquore &c. Segmentum placentae uterinae humanae: cujus vaſa ſanguinea placentam conſtituentia mirum in modum ſunt repleta, ita ut ultimae extremitates ſubtiliſſimae in conſpectum veniant, & nullas glandulas peculiares in placenta reperire hic luculentiſſimè appareat.

N. XXXII.

Phiala in liquore &c. Segmentum renis humani, vitae ſpeciem repraeſentans, in eo viſui occurrunt duae tresve papillae cultro nonnihil inciſae, haerentque adhuc in tubulis pelvis. Ramus moldavicae orientalis comprimit objectum verſus phialae parietem, ut luculentius viſui occurrat objectum.

N. XXXIII.

Phiala in qua liquore repleta reperitur, una ex placentis uterinis vitulinis; hujus vaſa ita ſunt repleta, ut illarum extremitates, telae aranearum ſubtilitatem adaequent.

N. XXXIV.

Phiala in ea &c. Pſeudo-membrana ex ſanguine humano, ſola conquaſſatione à me facta, poſt venæ ſectionem.

N. XXXV.

Phiala &c. Epidermis & corpus reticulare infantis manus, cheirothecam repraeſentantia, ne unguibus quidem objecto ademptis: plantula addita eſt momordica Zeylan. fructu rubro.

N. XXXVI.

Phiala liquore repleta & in ea Pueri Lingua naturali colore praedita, in qua conſpiciuntur papillae linguales, ut & epiglottis, huic adpoſitus eſt ramus Eryngii

N. XXXVII.

Phiala ut ſupra. Portio piae matris fœtus humani recens nati: hujus arteriae ſunt repletae, unde rubedinem acquiſiverunt.

N. XXXVIII.

Phiala ut ſupra. Digitus pedis maximus ex muliere provectae aetatis. Repletio facta par arteriam, unde papillae nerveae ſub ungue rubicundiſſimae apparent. Cuticula & corpus reticulare

summa albedine superbiunt, id quod satis superque indicat, nec epidermidem, nec corpus reticulare vasis sanguineis gaudere.

N. XXXIX.

Pedamentum & supra illud, segmentum pulmonis ovini, ita praeparatum, ut plurimae vesiculae pulmonales pateant. objectum rubicundum propter vasorum repletionem.

ASSER III.

N. XL.

Capsula oblonga continens aliquot lamellas plantae arboreae, nempe malvae Japonicae sibi invicem appositas, repraesentants sericum albissimum, suntque nil nisi vasa succosa jam arida, & per siccitatem fibrae dicta, in lamellas disposita.

N. XLI.

Capsula & in ea segmentum Intestini ilii inversi, & inflati balaenae, ut tunica nervea inflata, cellulosa sit facta.

N. XLII.

Pedamentum & supra illud, vexillum confectum ex Epidermide plantae pedis mulieris obesae, in eo videre est differentia, quae reperitur sub planta pedis, & ubi recessit ab ea.

N. XLIII.

Pedamentum &c. Segmentum magnum hepatis humani. Repletio facta per venam cavam. Spina bicolor, denotat superficiem partis gibbosae, ubi acini rotundi illaesi comparent, in opposita vero parte cultro laesi sunt. Optimae notae hocce subjectum!

N. XLIV.

Pedamentum ut supra. Frustum lienis vitulini. Repletio facta per arteriam; optimae quoque notae.

N. XLV.

Pedamentum ut supra. Cupula facta ex intestino ileo inverso & inflato, idque ex vetula obesa. Repletio facta per venam cavam, visumque allicit, propter nitorem objecti & vasorum reptatum peculiarem.

N. XLVI.

Pedamentum ut supra. Segmentum cutis humanae, cujus arteriae sunt repletae ceraceâ materiâ rubrâ. In hoc objecto conspiciuntur papillae. Facies interior notatur puncto nigro, ibique

ibique apparent papillæ nerveæ abſciſſæ, quæ aliis glandulæ perperam audiunt.

N. XLVII.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum naſi fœtus humani recens nati, per cujus involucrum vaſa arterioſa diſſeminantur, idque peculiari reptatu.

N. XLVIII.

Pedamentum &c. Segmentum penis virilis. Spina bicolor maxima indigitat corpus nerveo-ſpongioſum, corpus nerveo-ſpongioſum minus vero, quatenus conſtituit glandem penis, donatur capite aciculæ flocco albo obſitæ: aciculæ capite nudo indigitatur meatus urinarius: ſpinulis binis tunica celluloſa, ultimo, cutis tenuitas notatur puncto nigro ſub ſpinula tenuiſſima conſito.

N. XLIX.

Pedamentum &c. Anterior pars penis virilis, in qua tria corpora nerveo-ſpongioſa ſunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ: hujus tunica celluloſa, ſub cute ſita, flatu conſpicua reddita eſt: præterea cutis tenuitas chartæ papyri inſtar in conſpectum venit.

N. L.

Pedamentum &c. Lamella penis virilis. Duo corpora nerveo-ſpongioſa majora, ut & tunica celluloſa ſub cute ſita, flatu ſunt repleta, præterea ſeptum penis hic quoque conſpicitur.

N. LI.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum lienis vitulini ab ambiente membrana in totum denudatum. Repletio facta per arteriam.

N. LII.

Pedamentum &c. Vexillum è cute humana rubicundiſſimum propter vaſorum ſanguineorum repletionem, quæ per ſuperiorem, ſeu exteriorem partem repunt. Diſcrepant, hic loci ab iis, quæ repunt per interiorem, ſc. quia hæc non pertinent ad cutim, ſed ad tunicam celluloſam, id quod facile alicui imponeret.

ASSER IV.

N. LIII.

Phiala liquore repleta, continens fœtum ovinum digiti minimi

nimi magnitudine, hærentem à proprio amnio, & in latice naturali limpidiſſimo natantem, ita ut fœtus luculentiſſimè in conſpectum veniat.

N. L I V.

Phiala, in qua continetur embryo cuniculi grano hordei mundati magnitudine in liquore, dependens à funiculo & placentulæ rudimento, octo dierum.

N. L V.

Phiala liquore repleta, & in ea fruſtum magnum vermis lati.

N. L V I.

Phiala ut ſupra. Ovum muliebre fœcundatum uteroque excluſum, nucis moſchatæ magnitudine: è chorio emergit omnino placentulæ rudimentum. Illud objectum nondum aperui, ita ut neſciam quid intus contineatur, & à quo tempore utero geſſerat mater. Objectum rariſſimum.

N. L V I I.

Phiala &c. Suſceptio Inſteſtini Ilei verminoſa è puero. Hujus vaſa ſanguinea ſunt repleta.

N. L V I I I.

Pedamentum & ſupra illud pes juvenis, balſamo præparatus & induratus atque rubicundiſſimus, propter vaſorum ſanguineorum repletionem ceraceâ materiâ rubrâ.

N. L I X.

Phiala &c. In ea, ſegmentum epidermidis, corporis reticularis & cutis Æthiopiſſæ. Notandum; hocce objectum dependet ab epidermide, & corpore reticulari, quorum facies exterior, epidermis, coloris eſt cinerei, facies interior, nigra, eſt corpus reticulare: inferior pars, dependens à dictis integumentis, eſt cutis, nobisque hic occurrit ſubnigra, quam contraxit ab epidermide, quamtumvis cutis ſit à natura albiſſima.

N. L X.

Phiala &c. In ea Exuviae, ſeu ſceleton mali Armeniaci, Belgicè *Abricoos*, cujus conſtitutio vaſorum multum diſcrepat à pyrorum caeterorumque fructuum.

N. L X I.

Phiala magna &c. In ea, fœtus humanus, vitae ſpeciem repraeſentans, octo praeter propter menſium, capite inclinato, oculisque clauſis, mentitur dormire, continetque manibus ſegmentum lienis vitulini evolutum.

N. LXII.

N. LXII.

Phiala, in qua continetur in liquore Fœtus humani brachium, vitæ speciem repræsentans; huic à latere adsita est ejusdem manus epidermis & corpus reticulare cheirothecam apprimè repræsentans, ne unguibus quidem ademptis. Hocce objectum adspicientium oculos allicit, & visui gratiam conciliat. plantula apposita est balsamina, mas Zeylan. fructu longo-flavo.

N. LXIII.

Phiala &c. in ea Exuviæ rapæ, caudâ ademptâ.

N. LXIV.

Phiala &c. in ea Segmentum piæ matris fœtus humani, octo circiter mensium, cujus arteriæ perbellè sunt repletæ.

N. LXV.

Phiala &c. in ea Segmentum lienis virginis viginti quinque circiter annos natæ absque repletione, repræsentantque vasorum extremitates, penicillos. Illud objectum mihi valde charum, propter causas hic reticendas.

N. LXVI.

Pedamentum & supra illud, lamella minor penis balænæ, in qua videre est, quanta sit inter hanc, & penis virilis analogia. Foramina in ambitu, sunt vasa sanguinea abscissa & numerosissima.

N. LXVII.

Phiala, in qua continentur in liquore fibrillæ carneæ, in fibrillas tomentosas separatæ, suntque tam teneræ, ut telam aranearum superent.

N. LXVIII.

Pedamentum, & supra illud, fœtus humani stomachus sex circiter mensium à gestatione. Repletio facta per arteriam, unde summam contraxit rubedinem.

N. LXIX.

Pedamentum &c. Semi-pulmo fœtus humani cum annexo corculo, quorum arteriæ sunt nitidissimè repletæ. Punctum nigrum indigitat portionem diaphragmatis.

N. LXX.

Phiala in liquore servans frustum capitis ossei vitulini, & in eo rete mirabile; arteriæ rete constituentes perbellè sunt repletæ, unde objectum summam quoque contraxit rubedinem. Hocce subjectum desumpsi ex vitulo, quem vacca utero gestaverat per semi-annum mortuum, cujus historiam admirandam legere est in

tractatu meo belgicè conscripto, de uteri musculo & firmiore adhæsione placentæ, in statu præternaturali.

N. LXXI.

Pedamentum & supra illud, segmentum intestini coli exomine. Repletio facta per venam cavam. Notandum: Quta sit differentia, ratione constitutionis hujus, ab ea, quæ reperitur circa venam portarum.

ASSER V.

N. LXXII.

Pedamentum &c. Segmentum folii aloës africanæ, quod insultat sceleton muris album. Not. in foliis hujus plantæ omnia vasa succosa secundum longitudinem repunt, absque visibili ramificatione.

N. LXXIII.

Phiala in liquore continens brachium fœtus humani, vitæ speciem referens, in cujus manu continetur lienis vitulini segmentum.

N. LXXIV.

Phiala &c. Fœtus humanus trium circiter mensium à conceptione. In eo, loco nasi, propendicula carnea adhaeret, proboscidis instar, huic adsitus est ramus plantæ ex insula St. Jago, scilicet lotus flore pullo dictus.

N. LXXV.

Phiala in liquore continens segmentum arteriæ splenicæ vitulinæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ: variis locis in extremis ramulis adhuc dum pulposa substantia annectitur, aliis verò locis destituitur eadem, & sic videmus ramulos desinere in formam penicillorum nonnihil detritorum.

N. LXXVI.

Phiala & in ea in liquore testiculus humanus evolutus, suntque vascula testes constituentia, perquam tenuia. Objectum bonæ notæ.

N. LXXVII.

Phiala &c. Foetus humani brachium, vitæ speciem repraesentans, in cujus manu continetur portio piæ matris alterius foetus humani, suntque vasa arteriosa repleta & rubicundissima.

L. LXXVIII.

Pedamentum, & supra illud, semi-lien humanus. Repletio

tio facta per venam. Hujus extremitates venosæ & pulposæ, tam mirificè oculos incurrunt, ut sustineam, impossibile esse, ut sculptor illas possit per figuras exprimere, ut deceret.

N. LXXIX.

Phiala in qua continetur in liquore, Cutis plantæ pedis, cum epidermide & corpore reticulari mulieris europeæ: facies exterior est corpus reticulare, subflavum. Sub hoc objecto reperitur aliud segmentum cutis plantæ pedis, hujus facies exterior, est epidermis. Herba adsita est herniaria.

N. LXXX.

Pedamentum & supra illud, Segmentum cutis rubrum è puero. Arteriæ sunt repletæ, ut reptatus earum oculos incurreret, qui non vituperandus. Subjectum bonæ notæ.

N. LXXXI.

Phiala in qua in liquore continetur Cortex pyri Poire sinjoor dicti, cujus superficies exterior obsita est innumeris particulis acinosis, Belgice *peukeltjens*, sicuti cutis nostra cum papillis nerveis: facie interiore è contra in conspectum veniunt ramulorum succosorum extremitates, quae videntur desinere in dictis particulis acinosis: haec autem omnia radiis solaribus sunt exponenda, oculis armatis.

N. LXXXII.

Pedamentum, cui impositum Vexillum è cute infantis, cujus arteriae sunt repletae. In eo considerandum, quantumvis objectum sit rubicundissimum, attamen adversus lucem visnm, vix occurrit ramusculus arteriosus, à latere verò milleni ramusculi visui comparent.

N. LXXXIII.

Phiala in qua continetur Piae matris portio è corpore humano: in ea luculenter apparet, quantumvis sit admodum tenuis) in sese continere tunicam cellulosam; variis etiam in locis hic conspicuum est, ceraceam materiam sese exonerasse in dictam tunicam.

N. LXXXIV.

Pedamentum cui impositum Semi-ren humanus. Repletio per arteriam facta est.

N. LXXXV.

Phiala &c. Portio tunicæ papillosæ æsophagi ex testudine magna? hoc objectum magnam habet analogiam cum tunica buccarum & linguæ bovinæ. Omnes hæ papillæ gaudent

epitheliâ firmiore, duriore & acuminata. Plantula adsita est, Juniperus Goënsis.

N. LXXXVI.

Pedamentum &c. Portio intestini jejuni hominis, cujus repletio facta per venam portæ.

N. LXXXVII.

Phiala &c. Segmentum cutis, cum cuticula & corpore reticulari ex Æthyope. Pars superior cutis, albissima, pars inferior, cuticula & corpus reticulare, epidermis coloris cinerei est, corpus reticulare, nigerrimum.

N. LXXXVIII.

Pedamentum &c. Cor & pulmo infantis balsamo indurata. Repletio facta per arteriam. Hæc omnia in statu naturali sunt relicta.

N. LXXXIX.

Phiala &c. Exuviæ seu sceleton pyri Bonae notae.

N. XC.

Pedamentum &c. Segmentum intestini jejuni ex juvene, cujus juga (seu valvulae conniventes) vix conspiciuntur, id quod in tali aetate naturale. Objectum summâ rubedine superbit propter arteriarum repletionem.

ASSER. VI.

N. XCI.

Pedamentum, cui impositum Segmentum membranae chorii, cum portione cotyledonis ex ove. Objectum nitidissimum.

N. XCII.

Pedamentum &c. Concha Pecten dicta, in qua continentur octo calculi è vesicâ felleâ hominis, suntque angulares.

N. XCIII.

Pedamentum &c. Segmentum placentae uterinae humanae. Repletio facta est per venam.

N. XCIV.

Pedamentum &c. Portio Epidermidis ex cauda Balaenae nigerrima & admodum tenuis.

N. XCV.

Pedamentum &c. Glandulae conglobatae sub parotide sitae, ex homine. Repletio facta per arteriam. Objectum admirandum, ratione reptatns arteriolarum.

XCVI.

N. XCVI.

Pedamentum &c. Exigua pars cutis ros-mari.

N. XCVII.

Pedamentum &c. Segmentum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam: hujus reptatus tam admirandus & subtilis, ut per figuras vix repraesentari possit.

N. XCVIII.

Pedamentum &c. Lien infantis, cujus repletio facta per arteriam. Hujus ramuli dispersi per superficiem stomachum adspicientem, optime sunt conspicui, microscopio adhibito.

N. XCIX.

Pedamentum &c. Segmentum lienis humani, cujus arteria repleta. Hoc objectum radiis solaribus exponendum, oculis armatis, & in eo nonnulla nondum descripta inveniemus.

N. C.

Pedamentum & supra illud, Vesica juvenis inflata & balsamo indurata: hoc objectum obtinet globosam figuram absque rugis, vasaque arteriosa sunt repleta, unde summam rubedinem induit.

N. CI.

Pedamentum &c. Segmentum Intestini jejuni ex homine adulto, cujus valvulae conniventes, (potius juga,) optimè sunt conspicuae. Hoc objectum post repletionem consuetam acquisivit duritiem, colore estque rubicundissimo.

N. CII.

Pedamentum &c. Cordis auricula sinistra ex homine, ceraceâ materiâ rubrâ infarcta, ut vera ejus figura melius cerni possit.

N. CIII.

Pedamentum &c. Ureteris humani portio rubicunda, propter repletionem arteriarum.

N. CIV.

Pedamentum &c. Exigua lingua è fœtu humano, 6 circiter mensium à conceptione, estque ruberrimi coloris, propter vasorum repletionem.

N. CV.

Pedamentum &c. Segmentum epatis ex juvene duodecim ferè annorum, cujus repletio facta per arteriam. Optimae notae.

N. CVI.

Pedamentum &c. Ren bisectus ex ove, repletus materiâ ceraceâ rubrâ. In hoc objecto discretio apparet inter renem ovinum & humanum, quae magna.

ASSER. VII.

N. CVII.

Pedamentum, cui impoſitum Segmentum ſtomachi juvenis. Repletio facta per arteriam, hujus reptatus planè diverſus, quam in inteſtino ileo aut jejuno.

N. CVIII.

Pedamentum &c. Subſtantia muſculoſa brachii fœtus humani, eum in finem conſervata, ut in conſpectum veniret admirandus numerus vaſculorum arterioſorum repletorum, ut & exitus materiæ ceraceæ rubræ roris inſtar per ſubſtantiam muſcularem, id quod rarum.

N. CIX.

Phiala in liquore conſervans Portionem cerebri, pia matre obductam: hujus arteriæ ſunt repletæ, ex homine.

N. CX.

Phiala in qua continetur Semi-ren humanus, Spinula intruſa denotat papillas renales rubicundiſſimas propter arteriæ repletionem.

N. CXI.

Pedamentum, & ſupra illud, portio meſenterii hominis adulti, admodum obeſi: per cujus pinguedinem innumera vaſcula ſanguinea repleta diſſeminata ſunt, unde totum objectum ſummâ rubedine perfuſum eſt. Glandulæ meſenterii, admirando reptatu vaſorum ſanguineorum præditæ, microſcopio viſæ.

N. CXII.

Pedamentum &c. Portio lienis humani, balſamo indurati, cujus vaſa nitidiſſimè ſunt repleta. Hic conſpiciendum ſeſe offert, quanta ſit diſcrepantia circa vaſa lienis, hepatis, renum aliarumque partium. NB. Spinula bicolor intruſa denotat faciem exteriorem.

N. CXIII.

Phiala magna, & in ea Fœtus humanus maſculinus ſex ſeptemve menſium à conceptione, in quo obſervatu dignum, quod poſitura ejus ſit oculis clauſis, ut videatur tanquam cogitabundus: à latere poſitum eſt ſegmentum placentæ mulieris non repletum.

N. CXIV.

Pedamentum, cui impositus Lien ovinus. repletio facta per arteriam, cujus extremitates ultimæ tomenti instar sunt tenuissimæ. Objectum optimæ notæ.

N. CXV.

Phiala in liquore continens Sceleton sive exuvias pyri sacchari cum pulpositatibus suis extremis. Optimæ notæ. Vid. Tab. II.

N. CXVI.

Phiala in liquore continens quatuor Digitos pedis hominis adulti; cujus cuticula & corpus reticulare sunt adempta, ut in conspectum venirent millenæ papillæ cutaneæ, prominentes extra superficiem cutis, magnitudine arenularum. Supra operculum reperitur alia phiala, liquore repleta.

N. CXVII.

Continens portionem Epidermidis ex pilosa capitis parte, tenuitate superantem epidermidem cutis aliarum partium: ita ut non sit ubique in corpore humano ejusdem tenuitatis.

N. CXVIII.

Phiala & in ea, Fœtus humani pia mater. Repletio facta per arteriam. Hic notandum, quod variis locis in conspectum producantur particulæ corticis cerebri, in pulpæ formam.

N. CXIX.

Pedamentum & supra illud, semi-lien humanus monstrosus. Repletio facta per venam, ceraceâ materiâ flavâ; in eo notandum, quod membrana lienem ambiens, perquam crassa sit, id quod aliquoties offendi, forsan à prægressa levi aut gravi inflammatione?

N. CXX.

Phiala cum liquore, in qua Infantis brachium, vitæ speciem referens, in cujus manu continetur segmentum intestini jejuni humani, cum suis vasibus repletis. Objectum optimae notæ.

N. CXXI.

Phiala &c. Magna portio placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per venam. Ab unâ parte summa rubedine superbit, altera pars adhuc obducta integumento albo nuper à me detecto, obducens eam partem, quæ respicit uterum.

N. CXXII.

Phiala ut supra, & in ea portio membranæ chorii vitulinæ: hujus

hujus vaſa optimè ad extremum uſque ſunt repleta ceraceâ materiâ flavâ.

N. CXXIII.

Phiala ut ſupra, & in ea Apium fœniculi marini folio, à quo dependet embryo humanus ita compreſſus, ut faciem naturalem amiſerit.

N. CXXIV.

Pedamentum, & ſupra illud Semi-ren humanus. repletio facta per venam, ligneam acquiſivit duritiem, balſami ope.

N. CXXV.

Pedamentum, cui impoſitum Segmentum lienis vitulini, cujus arteria tam accuratè repleta, ut extremitates microſcopio viſæ mentiantur nubeculas.

N. CXXVI.

Pedamentum ut ſupra, ſemi-penis virilis inflatus. Seta maxima bicolor indigitat alteram partem corporis nerveo-ſpongioſi majoris, & ſuper illam occurrit minor ſeta, tunicam celluloſam, ſub cute ſitam, demonſtrans: minima, portionem corporis nerveo ſpongioſi minoris, exteriorem partem glandis conſtituentis. Seta obtuſa, paraphymoſim factitiam flatu, & ſic arte factam; hæc autem ſeta ſub glandis corona ſita eſt. Duo puncta rubra, meatum urinarium: punctum rubrum ſolitarium indigitat locum, ubi corpus nerveo-ſpongioſum minus deſinit.

ASSER VIII.

N. CXXVII.

Phiala in liquore continens Exuvias, ſeu ſceleton pruni, non ſatellitum ope, ſed verò propriis manibus affabrè concinnatum, ac præparatum.

N. CXXVIII.

Phiala ut ſupra continens Segmentum placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per arteriam. Vaſa hujus objecti analogiam habent cum vaſculis corticem cerebri conſtituentibus, ratione tenuitatis.

N. CXXIX.

Pedamentum, cui impoſita, coſta infantis, per macerationem in liquore acido ita flexilis facta, ur ſine ullo incommodo potuerim redigere in formam litteræ P.

N. CXXX.

N. CXXX.

Pedamentum ut ſupra. Lien & pancreas juvenis balſamo indurata: horum repletio facta per arteriam. In iis videre eſt, quanta ſit diſcretio vaſorum lienis & pancreatis.

N. CXXXI.

Phiala ut ſupra. Segmentis cutis humanæ, in quo luculenter compareant particulæ prominentes epidermidis, nonnullis papulæ dictae, de quibus in futurum.

N. CXXXII.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum oſſis femoris ex homine, mirum in modum incraſſatum: an ex prægreſſo hydrope, aut alia inconvenientia?

N. CXXXIII.

Phiala ut ſupra. Exuviæ ſeu ſceleton pyri parvi. optimæ notæ.

N. CXXXIV.

Phiala ut ſupra. Holotharius Zeylanicus velivolans. *Hermanni. cat. muſ. Zeyl. N.* 38. Zoophytum venenatiſſimum, & cauſticum per ſumma maris Indici velivolans, colore iridem forma expanſam, ſed cavam veſicam referens, parte ſuprema velo, infra multis longiſſimis filis, quaſi remo inſtructum, colore cæruleo & rubro, Belgicè vulgò *een bezaantje* vocatur. Repertus fuit in ventriculo piſcis volantis, ſeu harengi volantis; in fundo phialæ reperitur pediculus marinus.

N. CXXXV.

Phiala &c. Uterus exiguus, idque è fœtu humano, ſeptem circiter menſium, veſpertilionem cum ſuis alis repræſentans, repertus eſt hic fœtus in aqua ſub cloaca. In hoc objecto, vitæ ſpeciem repræſentante, videre licet, quomodo os uteri internum ſit conſtitutum in illa ætate, ſcilicet rugoſum & clauſum.

N. CXXXVI.

Phiala ut ſupra. Segmentum tendinis è Balenâ, cujus admiranda facies hic videri poteſt. Pone hoc objectum reperitur chamæcyſe, cujus ope hocce ſegmentum comprimitus verſus hialæ parietem.

N. CXXXVII.

Phiala &c. Piſcis paſtinaca. *Fab. Columm. & aliorum.*

N. CXXXVIII.

Pedamentum & ſupra illud, apluſtre confectum ex vaſis ſuccoſis mali armeniaci, Belgicè vulgò, *Abricoos*, ſuntque maximo numero. optimæ notæ.

N. CXXXIX.

Phiala ut ſupra. Ren cum annexo rene ſuccenturiato ex fœtu humano.

N. CXL.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum hepatis humani. Repletio facta per venam, quæ vaſa mentiuntur nubeculam rubram in extremo. optimæ notæ.

N. CXLI.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum meſenterii humani, cum ſuis glandulis repletum.

N. CXLII.

Pedamentum ut ſupra. Duæ coſtæ ex infante, cum muſculis intercoſtalibus rubicundiſſimis. In hoc objecto viſibilis eſt oſſificatio fibroſa quæ ſecundum longitudinem exporrigitur.

N. CXLIII.

Phiala, in qua continetur Abortus humanus, ſcilicet embryo magnitudine capitis aciculæ, dependens à funiculi umbilicalis extremo. In eo notandum, I. quod embryo ſit difformis, notaturque ſpinula nigra. II. Funiculus umbilicalis annectitur adhuc rudimento placentulæ cruore ſanguineo nigro obducto. III. Objectum in totum eſt nigrum, & dicitur vulgò, & minus cautè, Belgicè *het moertje*, quum totum objectum fere nil niſi ſanguis grumoſus ſit, qui habitus eſt pro placentulâ uterinâ.

N. CXLIV.

Pedamentum, cui impoſitum ſegmentum Inteſtini Ilei, cum diverticulo peculiari ex homine. Spinula bicolor indigitat dictum diverticulum, per quod innumera vaſa ſanguinea repleta diſſeminantur. Vid. Obſerv. Anat. Chirurg.

N. CXLV.

Pedamentum ut ſupra. Inteſtinula fœtus humani inflata, balſamo indurata, & nitidiſſime conſervata. Punctum nigrum indigitat inteſtinum rectum, duo puncta cœcum, deſinens in proceſſum vermiformem, tria puncta, colon, quatuor puncta, Ileum.

ASSER IX.

N. CXLVI,

Pedamentum, & ſupra illud utraque palpebra, cum ſegmento cutis humanæ. Repletio facta per arteriam. optimæ notæ.

N. CXLVII.

Pedamentum ut ſupra. Veſica urinaria ex juvene: hujus vaſa ſanguinea in totum ſunt repleta, ita ut ex meris vaſis videatur conſtare.

N. CXLVIII.

Pedamentum ut ſupra. Apluſtre confectum ex ſegmento inteſtini craſſi mulieris. Repletio facta per ramum venæ portæ. optimæ notæ.

N. CXLIX.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum muſculi cum tendine, cujus vaſa ſunt repleta, unde ſummam rubedinem contraxere.

N. CL.

Pedamentum ut ſupra. Hepar fœtus humani ſeptem circiter menſium à conceptione: hujus repletio facta per arteriam.

N. CLI.

Pedamentum ut ſupra. Veſica urinaria fœtus humani, cujus arteria repleta, ſumma rubedine ſuperbiens.

N. CLII.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per venam umbilicalem, cujus reptatus peculiaris eſt. Optimæ notæ.

N. CLIII.

Pedamentum, ut ſupra, ſegmentum cutis humanæ, quæ ſcatet papillis cutaneis: macula nigra, denotat ſuperficiem internam.

N. CLIV.

Phiala, & in ea, pia mater, cujus vaſa ſunt repleta, ſuntque tomenti inſtar tenuia.

N. CLV.

Phiala ut ſupra. Duæ ſecundinæ porcinæ, nullis cotyledonibus ditatæ, ut quidem in aliis quadrupedibus, ſed vero duabus membranis præditæ, quarum chorii ſuperficies interna ceu villoſa, exterior verò æqualis & lubrica conſpicitur.

N. CLVI.

Capsula, in qua continetur pedamentum, & supra illud reperitur Thymus bifidus è fœtu humano. Repletio facta per arteriam. Huic annectitur segmentum pericardii rubicundi, præ copia arteriolarum minutissimarum repletarum.

N. CLVII.

Pedamentum & supra illud, segmentum hepatis humani. Repletio facta per venam portæ, optimæ notæ.

N. CLVIII.

Pedamentum ut supra. Dimidia pars lienis mulieris obesæ, ætate provectiore. Repletio facta per venam. optimæ notæ.

N. CLIX.

Pedamentum ut supra. Segmentum stomachi juvenis, repletio facta per arteriam.

* * *
* *

In inferiore parte hujus Thesauri reperiuntur variæ Thecæ, seu repositaria, in quibus sequentia conspiciuntur.

IN THECA I[a].

Continentur duæ pyxides, seu scatulæ, una reservans fasciculum florum rariorum, statum vivum, vel vitæ speciem repræsentantium, suntque horum petala, non solum magna, verum etiam minima, (id quod olim facere haud potui) expansa. Præterea color satis bene conservatus, etiamsi à pluribus annis carpti fuerint: inter flores agmen ducit flos radicis Chinæ veræ Ind. Orient. quæ speciem senecionis æmularur, ut patet ex ejus semine papposo, huic fasciculo adsito. Præterea hic quoque adspiciuntur ramulis herbæ mimosæ spinosæ Americ. ut & Xeranthemum majus flore albo, cap. Bonæ Spei. &c.

In II[a], Scatula reperitur quoque fasciculus floribus rarioribus instructus, quos inter Fumaria flore albo, puncto nigro notato, ut & Amaranthoïdes flore albo & purpureo ex Africa oriundus.

IN THECA II[a].

Continentur quoque duæ scatulæ, floribus rarioribus instructae.

IN THECA III[a].

Conservantur VI. Capsulae.

IN I.

I N I^a.

Est pileolus confectus è cute capitis infantis, cujus repletio facta per arterias.

I N II^a.

Planta ramosa ex alia planta. Vide Tab. I. fig. 1, Epistol. respons. ad VATER.

I N III^a.

Continetur alia planta ex alia planta, in forma fistulæ, in cujus cavo conspiciuntur sinus varii, cryptas Boerhavianas mentientes, uti videre est Tab. I. fig. 2. Epist. respons. ad VATER.

I N IV^a.

Libellus rarissimus confectus ex exuviis plantæ arboreæ, & quidem lamellatim sibi invicem appositis vel applicatis, & hic à se invicem separatim disjunctis, in formam folii papyri, idque absque amylo cocto, glutine, acu, filo: inter dicta folia reposita sunt exuviæ foliorum variorum arborum, id quod visum botanophilorum allicit.

I N V^a.

Continetur segmentum intestini tenuioris ex vitulo recens nato, cujus arteria est repleta, nobisque indigitat, quanta sit discretio inter reptatum & constitutionem harum partium in vitulo, ac in homine: an igitur absonum foret, statuere sanguinem brutorum in totum non convenire cum humano? Me quod attinet, alienus haud essem, præsertim cum viderim, magnum discrimen inter artificialem confectionem polyporum ex sanguine humano ac vitulino solâ conquassatione facta: si hoc considerassent auctores transfusionis sanguinis, nullus dubito, quin abstinuissent abs tam inutili & futili negotio.

I N VI^a.

Conservatur frustum hepatis humani, cujus repletio facta per venam cavam, unde hepatis acini luculenter in conspectum veniunt colore rubro, propter ceraceam materiam, eodem colore imbutam: quid sit acinus hic videre licet; si vero repletio facta fuisset per venam portarum, prorsus alia nobis occurrisset apparentia; attamen non tanta perfectione, ac desideraffem, præparatio successit; id enim vix possibile factu. Ea propter imposterum hisce non tanto desiderio inhaerere fert animus, contentus ipsis objectis & praeparatis, & oculari invitatione venite & videte.

IN THECA VII.

Aſſervantur Scatulæ floribus rarioribus repletæ.

EXPLICAT. TAB.

TAB. I.

A. Sceleton, potius exuviæ foliorum hederæ arboreæ.
B. Sceleton Folii populi nigræ.
C. Sceleton Folii Pyri ſacchari.
D. Sceleton Folii Fagi nigræ.

TAB. II.

Exuviæ Fructus Pyr. Sacchar.

A. Vaſorum ſuccorum trunci.
B. Segmentum corticis reſiduum.
C. Pedicellus.
D. Vaſorum ſuccoſorum reptatus.
E. E. Pulpa, ſeu Vaſorum extrema.
F. Nigredo, & in ſui medio Uterus pyri.

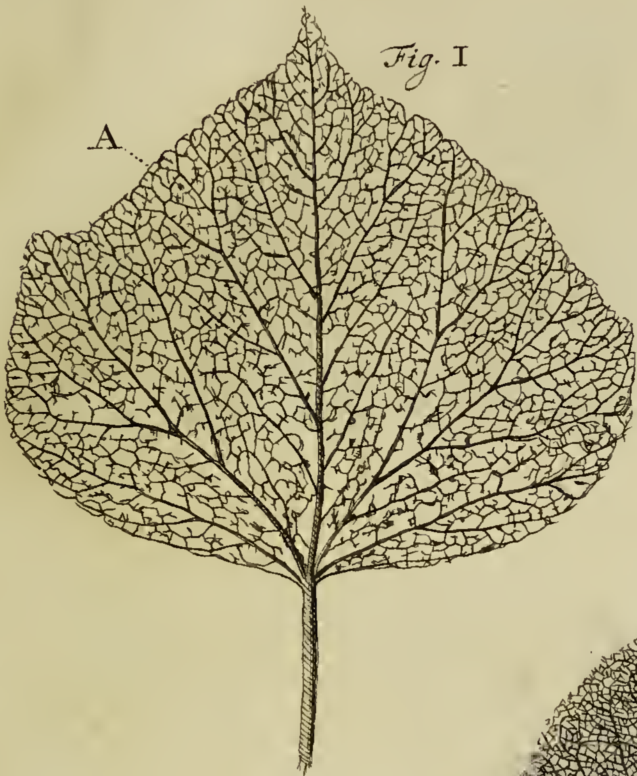
TAB. III.

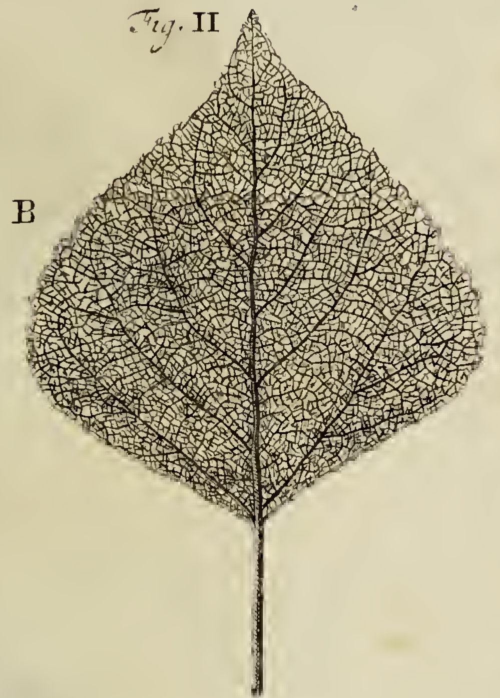
Exuviae Opuntiae Americanæ ſpinoſae in IV. lamellas diviſae.

A. Lamella prima.
B. Secunda.
C. Tertia.
D. Quarta.
E. E. Unio omnium lamellarum truncum conſtituentium.
F. F. Spinæ.
G. Serpens Americanus bicolor jaculatrix.

TAB. I

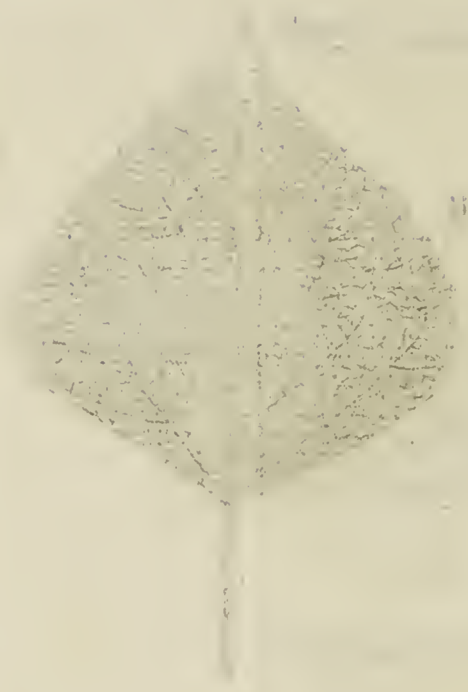

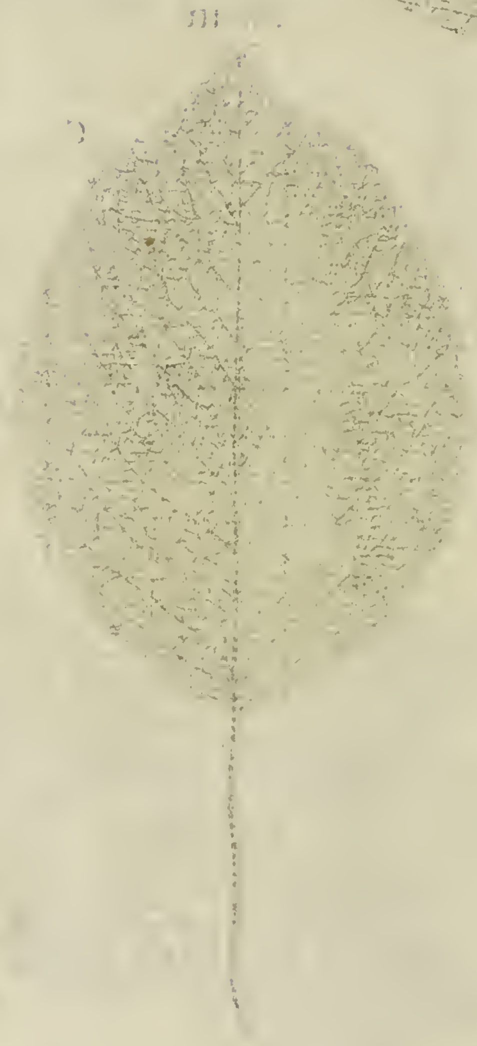

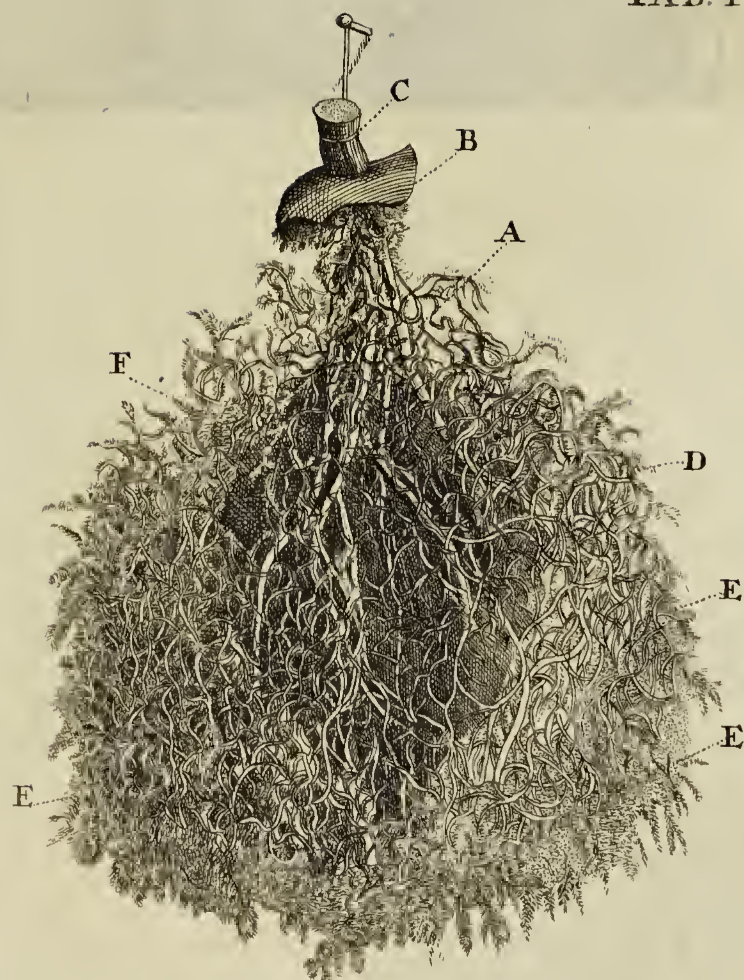

J. Folkema sculp.

TAB. II

B
A
C
D
F
E
E
F

TRACTATIO ANATOMICA,
DE
MUSCULO,
IN
FUNDO UTERI
OBSERVATO,
ANTEHAC
A NEMINE DETECTO,
Cui, Accedit
Depulſionis ſecundinarum, Parturientium
Foeminarum, Inſtructio,

AUTHORE
FREDERICO RUYSCHIO,
Anatomes & Botanices Prof. Acad. Caeſar. Curioſ.
Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr.

Ex Belgico in Latinum traducta,
A
JOANNE CHRISTOPHORO BOHLIO, *BORUSSO.*

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
A. N. C. cIↃ IↃ CCXLII.

VIRO,
IN
ANATOMICIS
PRINCIPI,
IN
BOTANICIS
Perſpicaciſſimo, Experientiſſimo,

Tractatus hujus

AUTHORI,

per orbem celebratiſſimo,

MAECENATI,

multa mihi laude conſpicuo,

D. FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botan. Profeſſ. Celeberr. Academ Caeſar.
Curioſ. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic.
Membr. conſumatiſſ.

Hoc obſervationum ſuarum in Latinum traductarum ſpecimen, in novum propenſi animi favorem, vitam Neſtoream, fata invidenda, & intemerata gaudia precatus, humillime

D. D.

JOANNES CHRISTOPHORUS BOHLIUS
BORUSSUS.

LECTOR AMICE!

REDERICO RUYSCHIO, *Viro* & meritis & honoribus ſpectatiſſimo, *Seni*, nonagenario proximo, vegeta ſemper ſenecta, *Venerabili*, de novo gratulare, eoque ardentioribus votis laetare, quod quo maiori annorum cumulo eum beatum ſentis, inde indefeſſiori cura & amore in tui ſalutem perfectioremve feratur, ut candelae inſtar, tibi inſerviendo, totus conſumatur. Haec eſt generoſarum virtutum magnanima illa indoles, quae ſpreta omni vitae brevis commoditate, patriam virtutum ſuarum ſplendore nobilitare, eruditionisve ſuae radios per longe lateque patentem orbem literatum diffundere cupit, non vanae ambitionis vel lucri adfectu, ſed ſolo laudabili in publica commoda amore incitata, quo evidentiſſimo documento demonſtraret, qui omnes egregii exempli ſui ſectatores, cuperet, & parandam immortalis nominis gloriam, ſufficienti ratiocinio omnibus ſuaderet. Haec qnoque *Ruyſchio noſtro*, cujus nomen meminiſſe ſat erit, mens haeſit, ut eruditione ſua non ſibi ſolum praeluceret, ſed ſerae poſteritati lucem appenderet, reipublicaeve ſalutem promoveret. Et certe, vota non fefellerunt, evaſit, quod evadere voluit, & promeruit omnium ſuffragio principes in Anatome partes. Senex quidem, aſt ſemper laborioſiſſimus. Hinc tibi, *L. A.* incumbet, ut vitam Promotori ſalutis tuae à Summo Numine Neſtoream preceris, grates quoque referas DEO Moderatori ſapienti, quod novum tibi, novo hoc invento, novi amoris ſui argumentum praebuerit. Longum foret, ſi meritorum laudumve *Ruyſchianarum* contexendus mihi foret catalogus, cum tanti Nominis veneratio in animis omnium temporum & gratae poſteritatis memoria per ſecula vivet immortalis. Palam eſt, quantis Magnus ille Ruſſorum Imperator & Domitor, repetita vice, repetitis ſemper novis honorum documentis eum auxerit. Ingratis vero & ego forem, ſi propenſionem eius in me meave ſtudia, tacitus praeterirem; cum vero nil ſit quo adfectum erga *Virum Celeberr.* exprimere poſſim, traductione hac filo craſſo contexta, gratiſſimus compenſo, quod compenſare nequeo. Ceterum, obſervationes has de novo muſculo eo acceptiores tibi futuras *L. A.* confido, quo noverim certius, arduam hanc materiam & in DEI gloriam & in publica reipublicae incrementa vergere, Si vero me in genio ſtili Romani ceſpitaſſe, & traductione mea non omnia exacte explicaſſe dicis, mihi gratulor; ſi vero ultra crepidam carpis, meliora neſciens, an inſcitiam, an inſaniam tuam laudem, dubius ſum. Interim ut tamen aliquid dixiſſe videaris, gloriolam hanc tibi non invidebo, nec ſcommata malevolorum aegre feram, ſed tibi Poëtae illud occinam:

> Ego, cur acquirere aliquid poſſim,
> Invideor? Vale!

Dab. Lugd. Batavorum
A. N. C. CIↃ IↃCCXXV.
Prid. Kal. Novembr.

tur, cuius denominationes æque ac relationes ſuperſtitioni ſuperſtructa ſunt, prolixiori dilucidatione parum indigentes.

Dixi igitur, prole enixo, ſecundinas iuſta lenique opera, nulla plane vi eſſe expellendas. Quodſi placenta ſeparata eſt, nullo conatu opus erit, ſed ſponte expellitur: ſi non, funem umbilicalem ſine ulla attractione agitamus; miſeræ conſulimus; ut leni conatu & reniſu ſucceſſivo eam deprimere, nervos intendat; ſi nondum recedit, puerperam pedibus ſuis erectam ſiſtimus; reniſum ſine ullo tremore & conſervatione mentis, ſubſequuturum fore, confidimus; abdomen oleo Camomillæ, vel unguento quod de Althæa conficitur, obvolvimus; clyſma emolliens ſubſtituimus; remedia ad mitigandos dolores præſcribimus; nullo triſti adſpectu mali cuiuſdam indicia indicamus; linteis calefactis abdomini adhibemus.

Me dicturum fore, hariolaris, L. A. funem umbilicalem una manu arcte eſſe tenendum, indice vero alterae manus digito, iuxta funiculum impreſſo, placentam prope extremitatem funiculi eſſe perterebrandam. Hic me obſervatorem, obſerves, peto. Operationem hanc, ſcriptores quidem in operibus ſuis per figuras delineatam præ ceteris commendarunt, & ubivis uſu receptam fuiſſe certo conſtat, & ego quoque hanc in lectionibus meis, omnibus ſaepe iniunxi; verum per detectum hunc novum muſculum, & per obſervationes impraeſentiarum deſcriptas, melius informatus, operationem hanc non aeque ſaluti promovendae accommodatiſſimam eſſe, experior, nec dubito, quin me ſuaſorem, auſcultabunt omnes, nec ſine anteceſſo examine, generali conſenſu approbationis operationem hanc laudibus evehent, praeſertim, ſi argumenta mea probe penſitaverint, imprudentemque illam in procedendo praecipitantiam, removendam, cuperent.

Inſuper etiam per obſervationes edoctus ſum, indicem digitum non quamcunque placentae uterinae molem una cum tunicis ſuis levi opera perterebrare poſſe, tum quod placentae unius compages, alteram duritie longe ſuperet, tum, quod manus, & inprimis digiti obſtetricum in expellendis infantibus (quod ſi difficiles partus fuerint,) impotentes reddantur, tactuſque non nihil obſtupeſcat quando de novo in amolienda placenta nervos omnes intendant; hoc non parvi faciendum erit, ſed placentae applicatae ſeparatio tempori potius committenda & puer-

 pera

pera lecto reponenda foret, ut itaque omnes nunc adhortatos velim, ne precarie nimis, operationem hanc ceu accuratissimam praedicent.

Porro, sicco in tract. mea ptaeterire pede, nefas duco, nempe, enixionem, duplicem depulsionem insequi; depulsionem partus, & post hanc, secundinarum vel placentae, & unicuique in secretione diversos inservire ministros emissarios; depulsioni namqve primae, vel partus opem praestare, non solum omnes fibras uteri motrices, numero plures, & diversimode circumrotantes, faciliorem que partui depulsionem undiquaque promoventes, sed etiam musculos abdominis: secundae vero, haec est, placentae expulsioni novum hunc musculum destinatum esse. Falsum ergo, quando duplicem hanc depulsionem, ad diversos effectus producendos, destinatam, eodem temporis puncto insequi debere, iactitant. Plurimum, secundum naturae cursum, partus in depulsione primas, placenta secundas partes tenet; non raro etiam placentae moles maturior existens, ante foetus partum expellitur, quem eventum non adeo salutarem pronuncio; quando enim hoc rerum statu partus illico non insequitur, mortuum saepius expelli conspicimus: prae ceteris necessarium iudico, funiculum umbilicalem, si in separanda placentae mole occupamur, nulla attractione (uti commendavi) repetitis vicibus esse commovendum, alias enim placentam & fundum uteri simul extraheremus; hunc adfectum observantibus nobis, nec illico uterum in ordinarium situm reducentibus; uterus intumescet, ut dein reduci non poterit; & sic puerperas, miseras has, brevi horarum spatio, denatas, videbis. Sollicita ergo cura, in processu hoc, opus esse, publice declamo.

Mali huius indoles nonnunquam soli validissimo conatui parturientis in expellendo puerperii sanguinem natales suos debet, licet nulla attractione funiculum agitaverimus. Propria observatione expertus loquor, qui non una solum vice adfectui huic praesens adfui; sed etiam à malo feliciter liberari posse, dum modo illico subitaneam operam praestemus, observavi. Ante L. annos, cum nemo in informanda arte obstetricia, hic Professoris munus subibat, symptomata haec frequentiora, ac nunc quidem, erant, nec ullam mali huius naturae rationem sufficientem dare poterant. Cum me vocabant, frustum aliquot carnosum parienti ex corpore propendere, referebant, quod alii per *mo-*

lam.

lam perperam definiebant; alii plane monſtrum pronunciabant. Tum temporis bis una die vocatus, malum hoc deploravi; poſt lectiones autem publice inſtitutas longo annorum ſerie occultum fuiſſe, unico haud ita pridem renato caſu excepto, laetor.

Antequam filum abrumpam, his ſingularem adhuc obſervationem ſubiungere lubet. Inſolita erunt, quae per demonſtrata de putrefactione ſecundinarum imaginaria poſt prolem remanſarum, & de infectione uteri in medium protuli. Huic adſerto contradicens, defendebam; ſecundinas non uteri ſed tantum partus eſſe partem, & experientia magiſtra evinci poſſe, ſemper expelli, non obſtante, an maturo an immaturo tempore expellantur; & ex his concludebam, quod, quo minus infans mortuus vel per anni ſpatium in gravidis ſine ulla putredine remaneat; eo magis ſecundinae ſine ulla uteri infectione remanere poſſint. Contra aſſertum hoc ſequentem in modum ratiocinabantur; num non infantes in utero materno mortui, putredine corrumperentur? Reſpondi; quod corrumperentur, cum nonnulla circa Obiectionem hanc obſervaverim, quæ *in Dec. IV.* Deo providente ex profeſſo pertractare animus haeret, obſervationum mearum prototypa per duos ſupra LX. annos à me collecta ſimul deſcripturus.

Hæc ſunt, *L. A.*, quæ *tibi* communicanda duxi, humaniſſime rogans, in meliorem interpreteris partem; de omnibus quidem Latino idiomate provulgatis obſervationibus *Te* certiorem reddidiſſem, ſcias, niſi circulos meos, ut dixi, opus hoc inſigne turbare videretur. Abunde iam rationes praelectionum mearum percepiſti, & poſt partum enixum, principem in rite expellendis ſecundinis, curam eſſe, me obſervatorem & demonſtratorem comperiſti: imo, me quoque profeſſum eſſe, ſeparationem placentae nimium adſtrictæ, tempori potius committendam, quam vitae periculo per fruſta & partes eſſe eradicandam, operationemque hanc, cum plurimum vi peragatur, repudiandam fore, fateberis; verum enim vero, quod ſi partus in extremis hæſerit, & in aggregato cruore, placenta aliquantum avulſa, aliquantum etiam adhuc adſtricta, expulſus ſit, tum (*cum ex duobus malis minus eligendum*,) me dixiſſe etiam, in caſu neceſſitatis ſummæ aliquid permiſſum eſſe, quod alia circumſtantiarum facie reiiceretur, libere pronunciabis.

Qui optarem, ut haec obſtetrices, parturientes in expulſione adiuvantes, animis ſuis firmius imprimerent; ſane, ſaniore animi con-

ſcientia poſt operationem ita inſtitutam, domum recedere, ſeque in expellendis ſecundinis & placenta nullo violento & imprudenti conamine, occupatas, fuiſſe, licet omnes relati adfectus, imo ipſa mors inſequeretur, conviſtiſſimae & innocentiſſimae iure eſſe poſſent.

Cape ergo, *L. A.* lectiones meas, quorum teſtes *Inſpectores Collegii Medici*, his ſemper praeſentes auditores in arenam produco, & iudicia illa malevolorum, non niſi ex curta cerebri ſuppellectile ſparſa, ſumma me patientis animi moerore, concoquiſſe, certo certius ſcias. Hanc inſuper ingrati aevi noſtri mercedem omnibus pro fideli informatione remanere tuo exemplo ipſemet comprobabis.

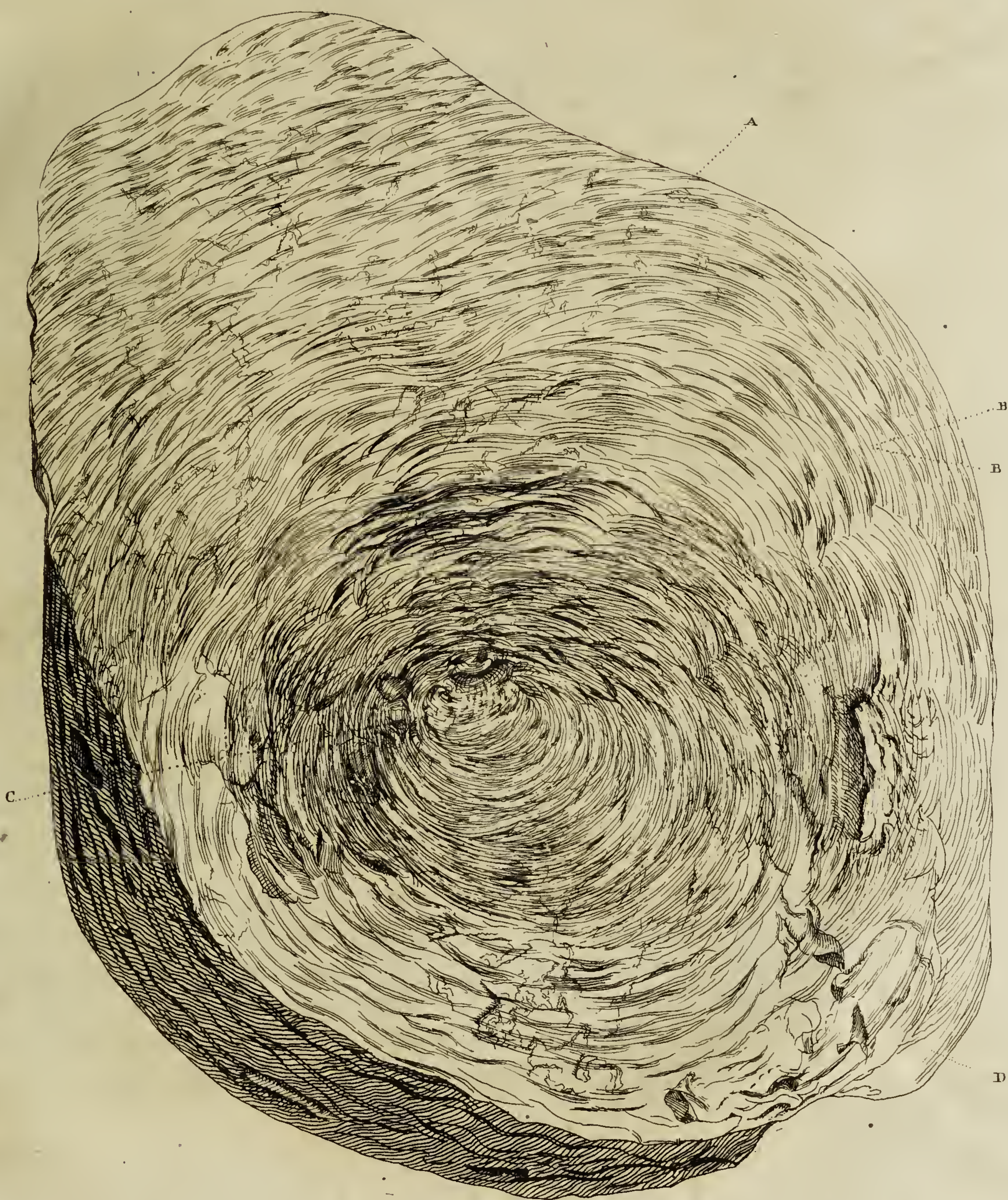
Vela igitur contrahens, labores meos DEUS ſummus in cœlis benedictione ſua ulterius ratos habeat, precor, & caſus hos ex imprudenti placentæ annixae depulſione enatos, benigniſſime avertat, animitus voveo, quo revelationem abſconditi huius myſterii unicae gratiae divinae acceptam feramus, ex in prædicandorum divinorum benefactorum cumulo non tacita, ſed alta & hilari voce, gratiſſimi VENITE! ET VIDETE! exclamemus.

Ceterum, *Te*, *L. A.* obſecro, ne *tibi* vane imagineris, me Tract. hanc impræſentiarum explicatam, ardui momenti, cui vita, ſaluſve publica innititur, publico propterea revelare, ut me per obſervationes meas, myſterii hujus interpretem, temeraria iactantia clamitem: ſed antequam publico examini exhiberem, iudicii lance accurate penſitavi, & propoſitum meum, in incrementum totius reipublicae proponendum eſſe, Celeberr. Profeſſ. Doctores, Chirurgi, obſtetricum magiſtri, aliive ingenio & iudicio perſpicaciſſimi iudicarunt, qui multis precibus contenderunt, ne obſervationes has ſepultas paterer, ſed univerſo orbi patefacerem. En! non detrectavi, ſed, quæ mihi innotuerunt, in Tract. mea lubens. DIXI.

EXPLICATIO

FIGURÆ.

A. Fundus uteri, puerperae cuiuſdam, inverſus.
B. B. Muſculus internus, depulſioni placentae uterinae inſerviens, & ex fibris circularibus conſtans.
C. Conus prominens interni, & inverſi fundi uteri modo dicti.
D. Fibræ circulares ſubtiliſſimæ.

A
B
B
C
D

TRACTATIO ANATOMICA.

Lector Amice!

Ova Tibi de novo profero, precibus tuis saepius fatigatus, ut Belgico idiomate legenda praeberem scripta mea, quae hactenus Latino sermone fere prodiere, cum deficiente cognitione, nil tibi rerum mearum fructus accesserit.

Ne ergo petitis tuis amicis aeque ac justis ulterius deessem; hinc te brumali hoc tempore de uno alterove instruam, de omnibus superfluum iudicans.

Quodsi innumerabilia illa benefacta, quibus omnipotens rerum Moderator, immeritum me à primis usque unguiculis onustum reddidit, & quî indigne ea compensaverim, mecum reputo; admiratione totus corrumpor, in omnibus susceptis laboribus DEI auxilium praedicans.

Sexaginta iam, & quod excurrit, anni praeterfluxere, cum investigandae inscrutabilis machinae Microcosmi, id est, machinae humanae, tanto amore incumberem, tantoque successu prosequerer, ut trium annorum spatio omnes me iam aliis profitentem audirent.

Instrumenta tum temporis usitata, reique demonstrandae accommodata, varii erant cultelli, forfices, catetheres, unci, cauteria actualia, sanguinem coërcentia, ut & tubuli cuprei, quæ mihi multum inserviisse, ut & adhuc inserviunt, lubens profiteor.

Longo annorum decursu his instrumentis usus fui, donec *Vir Celeberrimus, amicus amantissimus, Dr. Regnerus de Graaf* prodiret, qui novo plane siphone invento utebatur, *in Tract. de Organ. Generat. inservientibus*, delineato, quo instrumento vasa sanguifera spiritu, liquoreque varicolore iniiciebat, ut sanguinis motum eo melius observaret, id quod, novum

adhuc existens, multorum approbationem invenit, posthac vero reiectum fuit, eo, quod materia infusa continue praeterflueret.

Post hunc, fatis iam functus *Dr. Joannes Swammerdam* inclarescebat, cui sipho, priori absimilis, sequenti modo inserviebat: loco spiritus liquorisve varicoloris materiam quandam calefactam in vasa sanguifera imprimebat, quæ, in iis spissata, eructationem inhibebat.

Hoc invento illud sibi gratulari poterat, quod venas & arterias capillares, vel in ipso vultu conspicuas redderet; nova vero inventionis suae structura hoc non solum efficiebat: mysterium propius scrutemur, vasa enim capillaria diu iam, invento hoc nondum provulgato, visa erant, unde & *vasa capillaria* dicebantur, id est, vasa subtilissima. Nova haec ars eo tempore detegebatur, quo Tractatus nunquam satis laudandos, *de Respiratione*, *de Apibus*, & *de Insectis* publico exhibuisset.

Hic in Anatomicis pedem figebat, & mundana rejiciens, vitam piam & solitariam agebat, ut ex Operibus ejus videre licet, & quamvis multis precibus sollicitaretur Anatomen prosequendi, à proposito tamen suo ne latum unguem discedebat, donec DEO IUBENTE ad coelestia transiret.

Quamnam igitur materiam, *Vir piae memoriae*, in infusione vasculorum adhibuerit, notum mihi non est, nec mihi quicquam dixerat: Ego interim, DEO providente, materiam inventam, & feliciter successam, mihi gratulor, ita ut non solum infundam, ut supra dictum fuit, vasa capillaria, sed & ea subtilitate praeparem, ut texturae araneae similia appareant.

Hic errores detegebantur, quos in Operibus *summi* illius *Malpighii* legere potes, qui, vasorum extremitates in machina humana videri non posse, autumabat: quod insuper diu desiderabatur. Nunc eas videre, & extrema eorum tangere licet; nunc quoque in quo cespitaverint alii, observamus, cuius cognitionis sufficientis Anatome cadaverum, per tot retro lustra dissectorum, certiores nos reddere haud poterat.

Haec non sunt verba Thrasonica, sed absoluta veritas, imo beneficium Creatoris sapientis maximum; quod populo suo revelavit!

Hisce

Hisce adductis mortuum cadaver quasi resuscito, id est, ita omnibus apparet, ac si in statum naturalem transmigraverit, illudque à me non vanam iactantiam putes!

Milleni hominum semper viderunt, & admirationis vocula, *Obstupeo*! attoniti haeserunt, Obiectis meis nil nisi animam deesse comperies, membra moveri possunt, cuticula, carnosa substantia, pinguedo una cum intestinis naturalia apparent, & nitore suo, ac in vivo subjecto, corruscantia.

Ah! magnum de *Domino DEO nostro*, beneficium! tamdiu in tenebris palpitasse, & iam praesenti magno lumine affulgi! *Sursum corda*! grates persolvite cuncti!

INSTRUCTIO

Detectae huius Artis.

Multi praeterlapsi sunt anni, cum ad hominem morti proximum inviserem. *Nitorem faciei*, quavis hora debiliorem observabam; cogitabam statim, num non intestina huius, aliaeve partes, naturali sua facie privarentur? Dictum! Factum! opera adhibita res ita se habebat; hae enim admodum exiguae molleculae, post sui destructionem collapsae, oculorum nostrorum aciem supterfugiunt; arte vero mea praeparatae, vivae & suaves apparent, ac si nobiscum ita loqui vellent: Diu de nobis absque rei veritate disputatum fuit, iam externam & internam, superiorem inferioremve fabricam contemplemini, loquimini structuram & modum, quomodo nocte dieve conservationis vestrae ergo mandata officia stabili obsequio exsequamur.

Quum igitur cadavera mea in statu ceu perfecte viventis conserventur, vultu in genis nullis rugis obducto, sed naturali suo nitore rutilanti, hinc obiiceret quis: Nonne fuco superducta sunt objecta? R. Non faciem solum, sed annexam quoque omnium externarum & internarum partium fabricam, ac in vivo subjecto florido, observare licebit: quaeso, num omnia haec fuco superducere vales? Porro; ex his coniicere poteris, operi hocce meo adversarios multos insultasse, quaerulantes, contradicentes, scommata eructantes, multasve censuras iniquas divulgantes.

Scripserat mihi Professor quidam, petens, ab ulterioribus novitatibus publico committendis desisterem, & his assentirer, quae antiquitus immobilis & absolutae veritatis nota donata fuere; imo expertus, intentum scopum non obtinuisse, ut mentem & principia mutarem, reiterabat literas suas, labores meos *contra Professoris dignitatem* esse somnians. Respondebam: VENI! ET VIDE! non venit, sed ad coeleste domicilium migrabat.

Expendenti mihi omnia singularia arcana, quae *Numen Divinum*, me interprete, orbi patefacere voluit, non sunt miranda bella illa intestina, repetitis vicibus adversus me enata, ut, fervore exaestuanti scripta mea legentes, mecum congressi fuerint, & vel haec libris suis indi curaverint: Oculos mihi ex orbitis meis eruendos prius mallem, quam *hypothesibus Ruyschianis* calculum adderem, donec tandem post quatuor vel quinque septimanas, literis ad me datis, arma iniusta deponerent, prava illa iudicia excusantes, seque iam ab aliis de demonstrata rei vertiate victos & vinctos esse, indicantes.

Et sane res non parvi momenti erat, publice adserere, corticem cerebri nullis glandulis constare, sed esse systema mollium vasculorum: Nemo hoc unquam audiverat nec legerat, mollem illam materiam, amylo albo cocto similem, solis dici posse vasis constare.

Error saltem erat ex incredulitate proveniens; alii contra, ex odio & invidia iudicia ferentes, hanc veritati meae censuram anilem ore & scriptis tribuebant; *Ruischius* dicit nullas glandulas in corpore humano inveniri. En! nugas! figmenta! Ulterius, *Ruyschius destruit arte sua glandulas.* Haec & similia iniqua sunt malevolorum iudicia!

Quid? quod obloquuntur etiam, particulas arte mea in aliam substantiam & praeternaturalem statum redigi, nec hoc veritati convenit. Hae pluresve objectiones hoc à me responsi habent: VENITE! ET VIDETE! Adversarios vero omnes brevi fere temporis intervallo invicem satis functos esse, mihi prae ceteris mirum videtur. Vah! requies dissidiorum maxima!

Haud ita pridem Tractatum quendam legens, errores non exiguos reperi. Auctor, artis meae mentionem iniiciens, non *Ruyschium*, sed *Swammerdamium*, inventorem defendebat.

Fabulae

Fabulae hae ſunt, cum nullum unquam cadaver, ad vivum praeparatum, demonſtrarit.

Tectum hoc per ſecula arcanum Numini Divino me auctore orbi communicandum placuit, cuius etiam ſoli gloriae non ſine grata mente refero.

Non facile memoria excidet opera illa arti meae impenſa; iam inventa, plura ſeſe mihi miracula in corpore humano indies offerunt, de quibus chariſſimus amicus, *Swammerdam*, nil dixerat. Nulla dies abiit, qua non mutua amicitia conjunctisſimi collocuti ſumus, aſt nec mihi, nec ulli quicquam de hoc retuliſſe, libere fateor.

Inaudita hæc, primo mihi demonſtranti, incantationes omnibus fuiſſe, & in nonnullis oris nullam plane approbationem inveniſſe, dolebam, quae vero turbae ſopitae iacent.

O! quam parum ſine artis meae inventione de vaſis ſanguiferis notum erat; adſerebant, arterias ſanguinem in omnes corporis noſtri partes in ſuſtentationem influere, quem venae regerentes rurſum peterent, & continuo illo circulari motu cordi inſinuarent: dicebant, venas ſimplici, arterias contra duplici tunica involvi, id quod in tantum verum cenſeo. Tertio, venas valvulis, arterias nullis conſtare, quod falſo adſeritur, cum etiam in arteriis, circa cor reptantibus, obſervatæ fuerint.

His paucis coeci illi Magiſtri viam nobis indicaſſe; gloriabantur: Quanta ergo luce nunc nos innumeris his *Creatoris* benefactis colluſtratos eſſe, ſentimus; quod tibi, L. A. dilucidius explanaturus ſum.

Primo: Quamvis anteceſſores noſtri in perſcrutanda vaſorum ſanguiferorum frabrica (pro quo grates promeruere,) vel Herculeos ſuſtinuerint labores, fines tamen eorum detegere haud valuerunt, cui vero multum ſubeſt. Hos ego per infuſionem obſervabam, ut nunc plurimos, ſubtilitate tomenti & telae araneae inſtar, evaneſcere videas? alios e contrario in *Pulpam*, in nonnullis partibus *Vaſculoſam* permiſceri, demonſtro. Antiqua lex obtinet: *Praeſentemque refert quaelibet herba Deum.* Nonne hanc extremitatibus vaſorum ſanguiferorum iure applicare potero, telam araneae ſubtilitate mire exili ſupergredientibus? Quae tota nocte dieve, nullo otio intermiſſo, occupata ſint neceſſe eſt, ad conficienda, ſecernendaque ea, quorum

quorum officio à *DEO* destinata sunt? Imo, semper. Ministri enim & emissarii sunt humorum, ex chylo-serositate provenientium.

Obiicerent: quî concludamus, subtiles hac vasorum extremitates continuum motum exercere? R. Lectum dormiendi causa petentes, vas aliquod ad eliminandam urinam quaerimus: Evigilati, vase rursum prehenso, corpus onere suo liberamus: semper secretionem ope exilium renum vasculorum fieri, certum est: per consequens sanguis, vigilantibus aut dormientibus nobis, motum non sistat, absolutae necessitatis erit, alias fatalis homini hora imminebit. Eadem quoque musculorum & fibrarum motricium est ratio, in ventriculo, intestinis continuo motu laboriosissimorum, cuius summus ille & Celeberr. *Hecquet*, Med. Dr. & laudabilis Societ. Paris. membrum dignissimum, in eleganti Tract. *de Trituratione cibi in stomacho*, certiores nos reddidit, illudque locum sibi in intestinis vindicat.

Adde, motum respirationis, vigilantibus vel dormientibus nobis, perpetuum esse, cui exsequendæ musculi, pulmones una cum corde continuo suo motu respondent: hinc, cum perpetuum circulum describant, vasa illa sanguifera & lymphatica motum nec possunt, nec debent inhibere, alias actum est de vita.

Nova hac allegata observatione demonstro quoque, de quo per tot lustra altum fuit silentium, ramificationes magnorum vasorum sanguiferorum (scilicet, *Arteriae magnae*, *Venae cavae*, *Venae portae*, vel *portarum*), tam in substantia quam usu suo penitus esse dissimiles, Res, me iudice, summae utilitatis, qua plurimi errores ostenduntur.

In Operibus meis nonnullos iam ramos delineatos reperies; ne vero hoc solum de vasis nostris sanguiferis praedicari, scias, accedit &, quod vasa succosa pyrorum aliorumve fructuum, quae totam eorum substantiam fere constituunt, à se invicem discrepent, de quo suo tempore, *D. V. in Dec. Advers.* IV. fusius.

Des mihi hunc in finem partem quamcunque hepatis, cuius vasa sanguifera materia ceracea rubra impleta sunt; demonstraturus sum, hanc, per *Venam portae*, illam, per *Venam cavam*, aliam partem, *per arterias* infusam esse. Nonne

ne ergo adſerendum, & pro vero accipiendum erit, unicuique in confectione exſequenda peculiare quid à DEO deſtinatum eſſe? Et unica ſapienti providentia eius?

Supra memoratus *Dr. de Graaf*, incomparabilem *Pancreatis* delineationem in Tract. ſuo *de Partibus Generat.* exhibuit; nil vero ſingulare de vaſis ſanguiferis tractavit.

Tum temporis iam cum plurimis aevi praſentis Doctoribus, *Secretio*! *Secretio*! clamabant. Quæſo, quid eſt Secretio? ſine antegreſſa confectione per vaſa, emiſſariis & miniſtris nempe, *mediante chylo-ſeroſitate ſanguinis*, per quam ſeroſam ſanguinis materiam, in arteriis contentam, intelligo, cum vero nil huius in venis obſervetur, *ſanguis* hinc inde *ſeroſus* dicitur, dudum iam ita definitus, vel *ſeroſitas ſanguinis*, quoniam à principe ſucco nutritio & chylo orbatus eſt.

Movent hic; modum ſecretionis dicerem? R. Hoc ultra ſphaeram hominis, ſapientiae divinae ſoli relictum eſt; & ultra ſapere nolle, ac DEO placet, eſt *eruditum neſcire.*

Hic pedem figerem, & ſatis ſuperflua me retuliſſe, putarem. Aſt, neutiquam! Artis etiam erit, cadavera haec, ceu viva apparentia, non per diem unam alteramve, ſeptimanam, menſes, ſed per multos annorum decurſus, ſine ulla nitoris faciei mutatione, aſſervare poſſe, ut vivum, hilarem, ſanum te ſemper conſpicere hominem, reſpondere poſſis, uti ſupra me dixiſſe memini.

Nonne Tibi, L. A. magnum hoc videtur? Verum dixi, & adhuc repeto: VENITE! ET VIDETE!

Magnus ille Ruſſorum Imperator, iam in coelis triumphos canens, habuit Obiectorum horum prototypa, & adhuc aſſervantur, quae praeterlapſis viginti, triginta, & quod excurrit, annis, mortua fuere. Rurſum monenda quaedam Tibi ſunt, *L. A.* ſcilicet: Obiecta nova, per quinque vel ſex annos in nova mea collectione aſſervata, cui me de novo per VIII. annos totum mancipavi, non ſine praeſtita Filii mei opera, praeparata eſſe.

Perſuadeo mihi, corporibus, quae Ruſſorum Imperator à me accepit, magnam, in perpetuam aſſervationem, impendi curam; cum tantis me honorum documentis cumulare dignatus fuerit, ut in Anatome corporis humani eiusque partium

tium

tium ſe à me Doctore clementiſſime inſtrui voluerit, & ita profeciſſe mihi quam maxime gratuler, ut omnium ſuffragio, ſingulari eloquentiæ flumine de his ita diſſerere potuerit, ut Profeſſoris diſertiſſimi facundiam longe ſuperaret.

Ut unicuique ſatisfacerem, neceſſarium, ut monui, erat, partes has conſervare, ut quavis oblata occaſione dicere poſſem: VENITE! ET VIDETE! illudque antehac inauditum erat. Acutiſſimi ſemper Anatomici partes Profeſſor *van Horne* promerebat; omne vero, quod praeparaverat, ſolo brachio humano includebatur, quod, muſculis ſumma accuratione ab invicem ſeparatis, in ſale aſſervabat. Unico hoc excepto, nullum Obiectum oſtendebat. Et hoc tempeſtate ſerena ſerenum videbatur, humectante vero, perpetuo ſale defluente.

Duos & ſexaginta per annos praeparationi & aſſervationi totus vacavi, & me Dr. *Swammerdam* inſequebatur, in praeparandis peculiaribus corporis humani partibus inclutiſſimus, & hoc aevo, res ita nota, ac prius ignota fuit, evaſit: ea tamen differentia, ut praeparatio & conſervatio, omnibus huic ſe applicantibus, pari quidem modo, aſt impari utilitate innotuerit.

Regn. de Graaf, perſpicaciſſimus Anatomes rationalis Profeſſor, literis una vice praeparationem a me exigebat. (*Ad illud enim*, ſcribebat, *felici ſidere natus es.*)

Hoſpites nunc ad me inviſentes, & praeparata mea, tanto ſplendore gazophylaceo meo impoſita, videntes, ceu viva omnia admirantur, dicentes ſaepius, quorſum illud? R. Quorſum magnifica illa defunctorum monumenta, quorum deliciis vermes foetidiſſimi, non invitati ad prandium, tanto appetitu delectantur? Quorſum integumenta illa artificioſiſſimi & pretioſiſſimi operis? Ego Obiecta mea hunc in finem externo illo ſplendore conſpicua reddo, ne hominibus, à natura pro mortuis, eorumque diſſectis partibus, terrore oppreſſis, terrorem nimium incuterem. Secundo, ad denotandum honorem & praeſtantiam animae, in hoc non inamoeno hoſpitio habitatam; Hinc, ſplendorem hunc neminem mihi vitio verſurum fore, ſpero.

Propius rem accedamus. In *Dec. III. Adverſ.* in ſpecie inſolitum quid annotaram, quod in gratiam obſtetricum, praeſentibus

tibus Inſpectoribus *Colleg. Medici*, ad tempus profeſſus ſum, abſentibus nimirum his nil illis demonſtratur.

In his lectionibus meis me dixiſſe fabulantur, placentam, poſt foetum editum, non eſſe expellendam, ſed ordinarium depulſioni tempus eſſe concedendum, donec à natura ipſa expellatur. Num mentem meam male intellexerint, vel male interpretati ſint, non urgeo; Dominos Inſpectores iudicia hæc deteſtaturos, nec figmentis his adſenſuros, certo ſcio. Illud tum temporis tantum intendebam, placentae uterinae, utero firmius applicatae, nullisque conſuetis lenibus mediis flexili, conſultius eſſe, ordinarium ante ad depulſionem tempus largiri, quam nimis feſtinantibus & periculoſis remediis eam expellere velle, de quo iam fuſius. Quod praeterea, in lectionibus modo propoſitis, tanquam extraordinarium quid, demonſtrabam, erat inauditus ille & nunquam obſervatus, haud ita pridem à me DEI auxilio, in fundo uteri defunctae cuiusdam puerperae detectus muſculus, cuius iconem, in *Decad. Adverſ. III.* praeter votum meum parum accurate dilineatum, in Tractatione hac accuratiorem exhibendum iudicavi.

Eſt *Muſculus orbicularis*, id eſt, *muſculus* ex fibris circularibus conſtans, quarum ſubſtantia fere admodum craſſa videtur, ad praeſtanda obſequia à DEO demandatus, ſcilicet ad depulſionem placentae, ſecundinarum foetus.

Muſculus hic nonniſi in puerpera mortua, prolem iam enixa, invenitur; & haec cauſa ſane eſt, quae per tot retro luſtra ſepulta & ignota manſit; eo quod cadaver in hoc ſtatu, mortuo nempe, longe difficilius ſecari, nec Obiectum hoc, ſubtilitate debita, praeparari queat, quo deinceps dicere valeamus: VENITE! ET VIDETE! alias nobis nulla fides!

Nova haec obſervatio longe lateque iam perſonuit, ut multi exteri me conſulerint, & iam *Muſculi Ruyſchiani*, eadem ratione, ac *Muſculi Pyramidales* ab inventore ſuo *Muſculi Fallopiani* dicti fuerunt, nomen indiderint.

Quum itaqne placenta haec, muſculo huic appoſita haeret, quod plerumque ſecundum naturae curſum evenit; tum placenta, (princeps ſecundinarum) mature & ſine mole per muſculum hunc depellatur: aſt, quando loco perverſo lateri eius annititur, ut muſculum in auxilium vocare nequeat, id eſt, ſi

extra sphaeram activitatis, sita est, tum placenta tanta violentia crebro adhaeret; ut non nisi vi extrahi possit: & hinc illæ lachrimæ! tumor abdominis & immodici in eo cruciatus, febres perpetuae, aphthae, dysenteria, retentio ita dictorum lochiorum, &c. quae symptomata, vel repente, vel post dies aliquot, ipsa fatalis hora subsequitur.

Tum causam subitaneae mortis anxie nobis inquirentibus, respondebunt: contra vim mortis, non est medicamen in hortis! vera quidem regula; verum enim vero nonne aliquando media vel male neglecta, vel pessime in nostri salutem adhibita fuere? Nonne consultius fuisset, placentam firmiter adhaerentem, nec commodo flexilem, ita, ut tum temporis non nisi lethali vi extracta fuerit, nonne, inquam, consultius fuisset, ut eam ad tempus adhuc reliquissemus? me iudice, puto quod sic! De hoc igitur ex professo.

Objiceret forte quis, nonne plures rationes, praeter explicatas, pro placentae constrictione, militare poterunt? R. Poterunt. Dudum iam in operibus meis publico exhibui, placentam uterinam duplici integumento, cuius utraque superficies includitur, involvi. Integumentum ergo, quo utero iungitur, & quod à Chorio productum est, aliquando in naturam Tartari vel in duritiem lapideam albam degenerans, hoc efficit, ut superficies uteri modo dicta, in eandem cum Chorio naturam transformata, alternatim arcte unita haereat.

Verum possibilitatem, quomodo nempe interna uteri superficies admodum molli in hoc statu praedita esse possit sensibilitate, evitata licet omni molestia, uterus inversus, ex puerpera misere agitata excisus, evincit, ubi particula quaedam, per secundinarum depulsionem tanquam eradicata, & corrosa compages apparet. Et haec inopinatorum horum adfectuum mortisque imminentis causa princeps fuit.

Ultimo, causa etiam pro adhaesione placentae haec venditari poterit, quando funiculus umbilicalis in medio placentae uterinae formatus, non vero ad latera positus est; quod experimentum illustrabit; sumas partem corii sphaericam madefactam, magnitudine imperiali proportionatam, huic in medio filum appendas, & contra lapidem, in plateis situm, magna vi comprimas, videbis, quod lapidem facile eruat; si vero experimentum

cum

cum filo, lateri alterutri corii appenſo, inſtitueris, lapidem aegre fundamentum, cui innitirur, deſerturum.

Inſequuntur multæ difficultates decidendae. Ecce! hoc opus! hic labor! Viro mihi grandaeva ſenecta vexato, quibus inſimul ſententias adverſus rem propoſitam aniles removere placet.

Primo, *L. A.* difficultates quaſdam tibi proponere, & ſecundinas concernentia, in Tractatu hoc enarrare lubet, quae aeque in his, ac in exteris oris *tanquam in concuſſum* habita fuêre, ſcilicet, ſecundinas foetum editum eodem puncto, non interrupto ordine, inſequi debere. Quaeſo, num opus hoc tam arduae & immobilis neceſſitatis eſſe arbitraris ut ante ſurgere nolint, quam ſecundinas ſimul extractas oſtentare poſſint, ſed, his ſi rurſus me contradicentem audiunt ſenem? me omnes inſultaturos eſſe; ſcias! Nonne ad exemplum *Pauli* obloquerentur? Nonne adverſarii mei me inſanire, clamabunt? Verum, obganniant tandem quid velint, conſtantia & perſeverantia in defungendo rite officio palmam omnibus praeripiet. Egone, cuius humeris hicce labor impoſitus eſt, anxius ſecreta illa vitam ſalutemve noſtram promoventia, celarem?

Abſit, facinus infandum! DEUS ſumme bonus haec ad conſervationem miſerum, per me orbi communicare voluit, fiat ergo voluntas eius, & repetita vice repeto, dicant, quid velint! DEUS nemini, in fiducia cordis coram eo ambulanti, & ad ultimum uſque halitum perfectionem proximi ſui promoventi, gratiam ſuam denegabit.

O triſtibus illis adfectibus, praeterlapſo L. annorum curſu, multis interfui, & hilares, vegetas, nullo unquam morbo oppreſſas, labores ſuperatas, onero ſuo liberatas foeminas praeter ſpem & exſpectationem mortem ſubiiſſe vidi, nulla alia ratione, quam ex defectu verae cognitionis, genuini ad depellendam placentam uterinam inſerviendi modi, quam nondum laxatam non niſi imminente vitae periculo extrahendam conſueverunt, & dicenti mihi, velim, applicatam adhuc patiamini;

mini; fat cito! fi fat bene! lecto, ut requiefcat, reponatis: mihi quidem hoc refponfi dederunt: Quid? num fecundinae remanere debent? Ita, feculo barbaræ ignorantiæ homines, veræ cognitionis lumine privati, multis, proh dolor! vitæ filum abrumpebant, & quamvis, rariffimo exemplo, quofdam ex mortis faucibus ereptos videmus, quærelas in fuper de obftetricibus, peffime artes fuas excolentibus, motas, indies audimus. Quantas hinc inde *DEO* omnipotenti, in lucem nos redacto, grates referemus.

Secundo: Introducendæ novæ, infolitæ, nunquam defcriptæ methodo longe difficulter calculum addere volebant, diverfum plane in puerperis adiuvandis, modum antiquum ubivis invaluiffe fummo rigore urgentes. Illico repudiarent me, muneri obftetricio incumbentem, quando placentam, non fimul poft partum eductam, oftentarem, & extemplo magis peritæ obftetricis fuæ opem implorarent: tum, hoc rerum ftatu, verendum erit, ne incenfa obftetrix nimis imprudenti & coeco impetu ageret: nam dummodo fe placentam uterinam, licet plurimum per frufta eradicatam, (cujus non femper certiores nos praedicare poffumus) eduxiffe, iactare poffit, fymptomata explicata, imo mors immineat, nec ne, culpam in nullum redundare gloriabitur, quid? quod fi tum eam præcipitantis imprudentiæ & criminis ream damnaveris, illibatas fe extraxiffe fecundinas, & contra vim mortis non effe medicamen in hortis, lepida refponfione fefe defendet. Ita caufam quoque hæc per tot luftra infallibilis oraculi titulum promeruit. Rem proh dolor! mirandam! deplorandam!

Obfervatio ergo detecti novi mufculi, ad depulfionem placentæ deftinati, cautius mercari docebit; id eft, quod fi placenta nimis adftricta, nullis lenibus remediis veniat, puerpera, defatigata puerperio, reponatur, donec vires amiffas recuperaverit. Hæc *curatio* dicitur *per exfpectationem.* Dein clyfma leniens & parum ftimulans, (fi neceffarium iudicatur) aliud emolliens & difcutiens applicetur, cui etiam cordialia inferviunt. Verum media hæc negligunt, putantes, ante placentæ expulfionem non effe furgendum, cum corpus dein reiterata vice fefe contrahere inciperet.

Quod

Quod de partibus sese contrahentibus allegarunt, illud non in instanti, ac quidem fabulantur, sed post dies demum aliquot fieri, notum est: Posito, partes contrahi, placentæ uterinæ corpore in paturiente adhuc remanente; longe difficiliorem tamen adfectum sibi imaginantur, haud quaquam tam periculosum, ut mors inde causetur; aliquando non verentur, rei difficultatem puerperæ indicare, aut puerpera, per relationes illas in aures præsentium factas, periculi aliquid subesse ominatur, & ita, summa præcordiorum anxietate se ipsam crucians, animi deliquium patitur, multisve malis repente ingravescentibus portam longe patentem aperit. Consultius hinc erit, parturientem lecto, ut quiescat, reponere, donec placenta remansa demoliatur & maturescat, puerpuræ confortantibus remediis erit succurendum; tandemque, post novos conatus successivos placenta illibata expellitur. *Exp. Doctori van Bronckhorst* in recenti haerebit memoria, se casum æqualem in certa quadam foemina illustri, eodem adfectu macerata, observasse; placentæ constrictio eadem, ac in priori causa, erat, quæ sagacissima & solerti obstetricis manu, omni licet lenitate agitata, non erat speranda. Illud obstetricis indicebat: O! si omnes vestigia huius in adjuvandis parturientibus premerent, quæ non inde mala evitarentur! quæ non inde salus in publicum redundaret! Me quoque adiutorem vocaverant, nil ergo temporis consumpsimus ambo, sed ut lecto reponeretur, festinavimus. O! quî leniter & iuste sine ulla mole placentam, post breve horarum spatium, à natura per matricem, uno impetu expulsam, nobis gratulabamur.

Notandum: Placentam hanc insolita licet unione utero applicatam, post breve horarum intervallum nihilo secius tanta mollitie avulsam fuisse, ut uno impetu per uterum eiacularetur.

Hæc non inde eo refero, ac si plura mihi exempla ad demonstrandam rei veritatem deficerent; longum foret, si mihi omnia enumeranda sumerem, quibus tamen tempus inutiliter tererem.

Ut brevis sim, scias L. B. nullam puerperam ex adstricta & remansa secundinarum mole, tempore plus quam L. annorum, quo mihi Professoris in arte obstetricia sparta, ante me nemini oblata, humanissime demandata fuit, obiisse, nisi pla-

placentam uterinam nimis atroci nisu per frusta eradicare voluerint.

Familiare mihi etiam fuit, eandem per dies, septimanas, quid? quod menses in utero retentam, & tamen feliciter expulsam fuisse, *id quod notandum.*

Quae ergo imprudentia, quae obstinatio & quodnam praeiudicium animos iudiciave vestra corrupit, ut festinanti praecipitantia eam avellere, nec tamen absque imminente vitae periculo separandam, intendatis: O! insaniam! quî praeiudicia haec in mentibus vestris enata sunt? quî, quaeso, tantas radices egerunt? Est certę nodus hic Gordius, quem non sine admiratione rumperere valeo.

Ex supra abundanti hoc adhuc referre placet: Adserunt, retentae placentae molem in purulentam redigi materiem, quae uterum inficeret, & foetorem inficientem exhalaret, &c. R. Dici quidem, ast à me nunquam observatum nec demonstratum fuit! imo veritati contrariatur: impossibile enim, unicum pro probanda thesi adferri posse exemplum.

Verumne videbitur, qnod de putrefactione partium adduxere, cum ne unica mihi, de hac, observatio unquam abvenerit, etsi per duos supra sexaginta annos in secandis & obducendis diversis cadaverum foemininorum generibus omnem operam impenderim? Cum igitur infantes ante annum iam mortui, sine ulla putredine in utero materno retineantur; multo magis secundinae pluraque alia, cum notum sit, placentam partem foetus, non vero uteri existere.

Hanc observationem (DEO *volente*) *in Dec. IV.* me in scenam producturum spondeo. Idem etiam in vitulo me observasse, scias, qui semianni spatio mortuus in utero vaccae sine ulla corruptione, ast tamen nimis flaccidus & languidus, detentus erat; (par est ratio cum infantibus, per menses in matrice occulte latentibus,) vitulum sectioni subieceram, & vasis sanguiferis repletis, partes adhuc ceu vivas praeparavi, ejusque cerebrum, (materia subtilissima) summo se splendore *in Curis meis posterioribus* exhibet: Semper vacca erat obesa & vegeta, quam in horto civitatis huius medico mactatam, hortulanus, *Cornelius Vos*, cum tota sua familia in bona charitate consumpsit. Ex his colligere datur, his similibusque fabu-

fabulis, quae ex praeconcepta hypothesi veritatis speciem nactae sunt, & adhud antiquum obtinent, fidem non esse habendam.

Diu iam pro cathedra obstetricibus inculcavi, placentam annexam violenta manu non esse divellendam, verum praestare, (si nullis mediis lenientibus flecteretur) ut ad tempus annexam patiamur, nec ultro festinemus: monita vero mea repudiarunt, & manibus pedibusque resistebant, contra dignitatem earum fore putantes. O allacinatio!

Post detectionem ergo modo descripti musculi, & deplorandi illius adfectus, quem in puerpera, infimae plebis foemina, observaveram, cuius placenta, inter depulsionem firmius adhaerens, violenter, non nisi laesa interna sensibili uteri superficie (ut mihi videtur) expulsa fuit: non amplius morabor, sed observationes meas maiori animi constantia in usus sequioris sexus proponam, qui mihi multa debet, debet autem plurima, & habet iam, quare tacere, nec figmentis his in posterum evulgatis consentire poterit.

Puerpera haec in suo puerperio mortem oppetebat, id quod in plebe praesertim me saepius expertum fuisse, doleo; verum, quomodo uterus eius constitutus esset, mihi notum esse non poterat; donec post preces reiteratas corpus secandum, & *mediantibus illis* uterum domi inquirendum extradebant. Res sane non parvi momenti! domi sumere, eum condire, & quacunque occasione exclamare posse: VENITE! ET VIDETE! hunc ego arte mea ceu vivum praeparavi, ut nescires, num hodie, num diu iam praeparatus fuerit.

Judices, velim, L. B. quam aegre nobis puerperam, cultro Anatomico examinandam, eiusdemve partes domi inquirendas, concedant! uti in praecedentibus me dixisse memini, sine quo tamen, observatio haec utilis aeque ac salutaris; salutem imbecillioris promovens, sopita mansisset: consequenter, quae non inde lux cognitioni huic accederet, si exemplum hoc sequerentur omnes, in quorum libertate positum, ut mortua cadavera sectionibus anatomicis, quibus nil mali, sed multum salutis inest, subjicere possent, de quo insigni usu rariores Observationes in Operibus meis descriptae, ut & errores in iis refutati, quae per tot secula generali consensu

ſenſu recepti fuerunt, multo clariori documento teſtantur. Sperandum ergo, quod poſthac pleniori menſura verae cognitionis cumulus nobis accedat.

Non vulgarem adhuc obſervationem, apprime modo dicta explicantem proferam. Nunquam à ruricolis & veterinariis audimus, quod ex retentis ſecundinis vitulinis mortem vaccae augurentur, non obſtanti numeroſa XL. L. imo LX. placentarum mole, qua ſecundinae circumductae ſunt, quarum nonnullae, magnitudine fere aequali, aliae in totum placentae corporis humani proportionatae obſervantur, cujus rei prototypa in nova Collect. videnda praebeo.

Quî vero evenit, ut tanta placentarum moles in ſecundinis animalium, in foeminis autem unica tantum reperiatur? Quae ergo nos neceſſitas movet, ut in unicam hanc ad depulſionem ſeſe diſponentem, tam anxie inquiramus, ut vi expellere velimus, cum tamen (ut ſupra dictum) ſagaci ſolertia ſeparanda ſit. Monui quoque in antecedentibus, quando accidit, placentam uterinam totam remanſiſſe, quod adfectui huic longe graviores difficultates, ex ſubſecutura ejus putredine oriundas, imminere ſibi imaginentur, nempe, quod uterum inficeret mortemque cauſaretur, Dubium proponerent, num per dies, ſeptimanas & menſes remanſae, metamorphoſin paterentur? R. Patiuntur, & in aliam naturam transformatæ, vel in *Hydatides*, id eſt bullulas aquarias, vel in maſſam ex ſecali compreſſam ſimiles, tranſeunt.

Hæ veſiculæ aquariæ numero incredibiles deprehenduntur; initio admodum exiguæ, tum magnitudinem partis ſuperioris aciculæ adaugent, dein in ſeminis cannabis, rurſus in piſorum, unionum, denique in eum excreſcunt numerum, ut amphora vix ac ne vix quidem capi poſſint.

Hunc adfectum hydropen placentæ uterinæ voco, cuius intra XIV. dierum ſpatium bis certior factus ſum, & nullo cruciatu miſeras opprimi, ſed feliciter poſthac ea liberari, comperi.

Obiectum hoc, plus quam una vice collectum, indies demonſtrandum, aſſervo.

E contrario, quando formam maſſæ ex ſecali compreſſæ ſimilem adeptæ ſunt, hoc ævo pro molis volantibus haben-

tur,

IO. CHRISTOPH. BOHLII;

REG. BORVSS. MED. DOCT.

DISSERTATIO EPISTOLICA.

A D

VIRVM CLARISSIMVM,

FREDERICVM RVYSCHIVM,

ANAT. ET BOTAN. PROF. ACAD. CAESAREAE CVRIOS. NEC NON REG. SOCIET. ANGLIC. MEMBR.

D E

Vſu nouarum Cavæ propaginum in ſyſtemate chylopoeo, ut & de corticis cerebri textura.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXLIV.

VIR CLARISSIME,

Biennium eſt, ex quo *Te* ignotus ſalutaui. Amor, quem in ſtudia Medica rationalia ueramue ſcrutandi corp. hum. methodum experimentis indubitatis ſuffultam colui, quodque induſtria & labore indefeſſo, ſucceſſu artis felici præter inuidiam ſolus excoluiſti, nec impari candore, quem cordatioris mentis eruditi in *Te* prædicant, orbi literato communicaſti, & me in tenebris ueri automati corporis mei ſepultum, ex frigidis patriæ meæ circa ſtudia hæc oris Corinthum Amſtelodamenſem adire juſſit. Et ſane mirabar, nec adhuc mirari deſino, tuum, *V. C.* in me propenſi animi adfectum, quem indies ultra merita in immenſum auges. Omnia tua in Anatome tranſcendentali molimina, quæ magnis ſumtibus tentaueras & longa annorum ſerie pretioſiſſima ſuppellectile adſeruaueras, candide dixiſti, demonſtraſti, myſteria nouatorum improbans, qui inuenta ſua pereunte uita in magnum eruditionis increſcentis diſpendium ſepulta paterentur. *Te* principem Anatomicum & inuidia loquitur, imo quilibet lubens fatetur, *Te*, *V. C.* in uno uiſceris extricandi mechaniſmo & ſecernendo unius humoris uera dote & ratione plus præſtitiſſe, quam omnis Veterum Anatomicorum labor in tota Microcoſmi œconomia ad noſtra uſque ſecula nobis reliquit, quid? quod ſi totam ſecretionis diuerſorum humorum in corpore humano circulantium ex tota diuerſorum alimentorum potulentorumue heterogeneis moleculis prouenientium, ex ſola tantum ſanguinis rubri ſubactione & diuiſione per diuerſos motus ſolidorum mechanicos & reciprocos tangentes fluidorum ad perpendiculum in conſiſtentias uariæ determinationis conicas confectorum, hiſtoriam commemorarem, in qua explicanda *Viri Geometriæ purioris & Medicinæ rationalis myſtæ*, ILLUSTR. BARO G. G. LEIBNITIUS, BERNOULLI, HERMANNUS, BELLINUS, BORELLUS, PITCARNIUS, PETRUS ANTONIUS MICHELOTT &c. quique inſtar omnium mihi nominandus

 eſt,

est, *genius ille diuinus*, *totiusque Brittorum gentis decus immortale*, ISAACUS NEWTONUS desudarunt? Quantum est? cuiuis oculariter liquore iniecto demonstrare, humores circulantes in corpore, solo uasorum capillarium diuersæ tantum figuræ mechanismo, quæ uel penicillatim desinant, ut in liene, hepate &c. uel in pulpa uasculosa euanescant, ut in corticis cerebri miranda fabrica, uel tomenti instar exeant, ut in pia meninge, mesenterio, intestinorum tunica neruea, (potius celluloso-uasculosa,) nel uermiculorum more per serpentinos tractus in uarios cincinnos, circumuolutiones figurentur, ut in rene, testibus &c. hincque inuicta theoremata struere, quod pro ratione circuitus uasorum organicorum, diuersa humorum indoles & diuersa secretionis methodus & actio ualeat: imo quantum est? introductas in rationalis medicinæ effictas chemicorum Patrum per fermenta, efferuescentias, secretiones ex foro medico profligare? hæc hypothesis, (ut multas taceam,) & naturæ, breui semper & simpliciori uia incedenti, conuenit, quam Malpighiano dogmati de secretione operosiori per glandulas, cryptas; hæ enim, cum humores ad tempus recipiant, retineant, inspissent, constanti semper circulo contrariantur. Ne dicam, *V. C. Te*, hoc uasorum systema, (quod præ ceteris inuentis in Anatome demonstrasse gloriaris,) in plantarum anatome confirmasse, & ueram analogiam secretorum succorum in uegetantibus per uasa succosa, cum secretione animali per uasa arteriosa, magno conuictionis dogmatum tuorum argumento ostendisse. Ecquis enim uel somniauit unquam, plantas eodem mechanismo constare, uegetare, nutriri, prolem generare, ac homo per constantes operantis naturæ facultates uitam sanitatemue seruat? obstupescit animus, quoties pyra, pruna, poma armeniaca euoluta, excarnata inque sceleta redacta memini, & totus hæret in reiteratis circa plantarum œconomiam experimentis, cum mihi *V. C.* ex ueteri fauore cryptas quoque Boerhauianas in melonibus, peponibus & fere in toto cucumeraceorum genere ante discessum meum demonstrares. Anno enim præterito, quo indefesso tuo in anatome corporis humani scrutinio unum tantum proh dolor! cadauer secandum traderent, horti tui suburbani (uti

mihi

mihi tum temporis trifti animo fcripferas,) delicias & culturam excolebas, terramque euoluendo, plantas quoque anatomice & arte tua euoluere curæ erat, quidue profeceris, exultanti, ut foles, pede, fufpiriifque fufis monftrabas, ecquid uero? polygamiam fcilicet plantarum, feu plantam inter plantas. Relinquam *nouas uenæ cauæ in uifceribus chylopoieticis detectas propagines*, quibus non a fecretione totius corporis, fed a quauis uifceris peculiari nutritione, eiufque, ut ueterum phrafi loquar, parenchymate reducem craffum, maximopere retardatum & lente motum in intortis tractibus fanguinem integri, coniicere liceat, cum quædam adhuc in hoc opere detegenda reftent. Probabile enim, fi non certum puto, ut in pulmone per uenam fingularem bronchialem in uenam ἀζύγον, non in fubclauiam uel in cauam fe exonerantem, *notante Rauio*, in cordis mufculo per coronarias, fic etiam in uifceribus chylofin exercentibus fanguinem nutritium propriis refundi uenis, nec omnem fanguinem a partibus in abdomine fuo iam fecretionis munere functum, ab opera hac recurrentem, per uenas meferaicas in hepar circulare, fed fanguinem uifcera nutritium propelli noua uia in cauam. Obferuatum enim fuit in cafu aliquo fingulari, quem à *Clariff. Boerhauio* in explicatione aphorifmorum fuorum de hepatitide relatum memini, fanguinem, (per incifum cadauer), ab omento, pancreate, liene, mefenterio, inteftinis &c. reducem intacto & excoriato propter paupertatem tabefcentis fanguinis hepate, cauam intraffe. Hic erat *V. C.* lapis ille fifiphi, quem uoluere tibi incumbebat, caufam mirabilis obferuationis anatomicam daturus, num detur fanguini hofpitium, non falutato hepate in caua. Replebas arterias meferaicas & felici euentu, cera non tantum in cauum inteftinorum iugiter plorabat, cilindrum cereum in cauo & apertas arteriarum uillofas appendices patulo ore relinquens, fed etiam in uenas focias & in hepar redibat; replebas penitiffima iniectione uenas, & cera nunc ad arterias nunc ad inteftina farcinam deponebat, tandem poft multa uanæ fpei experimenta, ligata in certis locis caua quæfitam uiam demonftrabat, & cera adacta alias uenas tortuofas eleganti mechanices fpectaculo in inteftinis tenuibus & mefenterio offerebat, quam uena portarum, quæ inteftina

ramorum, mesenterium arcuum instar coronat. MAGNUM EUROPÆ DECUS, HERMANNUS BOERHAVE, *Fautor uenerandus*, *in Institut. Med.* §. 325. noua hæc uasa & emissaria, in quæ humor singularis propria lienis fabrica confectus, non uero omnis a secretione uitæ corporis redux influeret, tandem detegenda suspicatur, adde, quod §. 350. *Vir. Clariss.* non sine sufficienti ratione concludat; „ esse uenas recipientes sanguinem arteria hepatica aduectum, ab hac „ opera superstitem, deuehentes illum in portionem ἀζύγȣ, „ quæ sub septo," cum *Magnus Eustachius* uenam ἄζυγος in abdomen usque excurrentem eleganter depingat, (uid. *Eustach. T.* XXVII. *T.* XXVI. 34: 30.) & *Cl. Heisterus in E. N. C. Cent. VII. Obs. LXIV. T. VI. F. IV. G.* insigniorem ramum in angulum cauæ cum renali sinistra uena, insertum uideat, (*confer. Lancisius dissert. de uena* ἄζυγος, p. 82. *ut & Eustachius in opusc. Anatom.*) tandem & *oculatissimus Simoncelli*, se uenas ex hepate in hanc se euacuantes obseruasse, memoret. Quodsi uero hoc de hepate & liene ualet, quare usus uenæ cauæ in uisceribus ceteris abdominalibus non erit, quæ omnia ad unum chylificationis bonæ scopum conspirant, unique uenæ portarum sanguinem secretorium refundunt? (*vid. Vir. Cl. Curæ poster. T. III.*) Notum quidem fuit & uetteribus, intestinum rectum accipere cum partibus in pelui sitis, renibus, uesica urinaria, utero, partibusque genitalibus, uasa uenosa ex cauæ ramis epigastricis, hæmorroidalibus, hypogastricis & pudendis, (*uid.* REGN. DE GRAAF *de part. generat. inseruient. T.* XIII. N. N. O. O. SWAMMERDAM *de mirac. naturæ.* inpr. EUSTACH. T. XII. *T.* I. IX. *T.* XIII.) quæ sub arteriis iliacis emergerent, ita quoque *Eustachio* jam innotuit, arterias renales, uitæ, calori renum inseruientes, continuo canali circulari in cauam, & non ad lotium conficiendum, quod capillaria serpentina emulgentium uasa cum fistulis uriniferis Ruyschianis præstant, dicatas esse, sed ad dimittendam uti uidetur lympham copiosam, certo usui bonam, quæ paucioribus & capacioribus lacteis secundi generis infusa, per continuatum eorum ductum communem excretorium chyliferum rediret in cauam & se circulo sanguinis misceret, (EUSTACH. *T.* I. 2. 3. 4. 5. *in uar. renum delin.* NUCK. *Adenogr. p.* 61. 62. PERRAULT. *Oeuvr. Phys. Tom.* I. p. 133. G. E & BAR-

THO-

THOLINVS *de lact. Thor. Cap.* VII. F. II. e.). Scio quidem, me, quando cum eruditis germaniæ nuper conferrem, audiuisse, has uenæ cauæ anastomoses non noua esse uasa, sed progenies uenæ portæ, quæ in diuersis partibus uarie decurrentes, & in intestinis tenuibus pro uario officio in ultimis finibus miro intortu contorquerentur. Sed uelim, reple qua arte lubet uenam portæ, uenas meseraicas quidem in intestinis totas rubentes, tumentes, ramosas, numero plures arteriis, in mesenterio tripliciter comite arteria arcuatas uidebis, dum uero cauæ propagines intortas, tomentosas uidere gloriaris, operam oleumque ne perdito. Silebo adhuc, has cauæ radices alio reptatu intestina, alio mesenterium uisitare, an & alio ieiunum, alio ileum? hinc singularis cuiusdam uenæ origo erit, aliaue præparationis methodus & usus necessaria erunt, quam trunci cuiusdam uenosi portarum. Quæreret curiosus, unde uero laterales hi cauæ rami oriuntur? ad hæc imposterum tibi respondere lubet, malo enim uera dicere, quam cryptographia symbolica, more aliorum, œdipum adfectare. Hæc omnia, quæ uidi, *V. C.* per dies lustraui, microscopiis examinaui, thesauri tui anatomici, quos indies auges, demonstrant. Hi, inquam, tot ad theoriam & praxin medicam digna ostendunt, ut non incongruum iudicarim, quin hos in salutem reipublicæ & scientiarum emolumentum ederes. Ea propter precibus *Te*, quoties per dies colloqueremur, fatigaui, uelles rariora tua orbi literato nonagenarius iam, ast semper lætus, ante breuis uitæ tuæ finem, (Deus interim nestoreos tibi largiatur annos!) typis committere. Regessisti sæpe, *Te* curas posteriores edidisse? respondi; *Te* curas renouare, & hac ætate laboriosiorum & accuratiorem quam olim esse. Petitis, quibus & *Te* & me loquendo fatigaui, non defuisti, uerum promisisti, dumne labores, quibus in populosissima Amstelodamensium republica cinctus es, uotis contradicerent, quamprimum phœnicis instar ex cinere resurgentis noui quid cantaturum fore. En! *V. C.* repeto desideria de euulganda suppellectile anatomica rariorum, cum senum memoria labilis sit. Vtinam felix augur ominarer, *Te* promissis iam stetisse? Si uero, *V. C.* tua tanta opera præparata litteratis inuides, cape tamen, quam

Tibi

Tibi plurimi obiiciunt rationem. Audiui conquerentes eruditos Belgii, *Te* rariorem inuentorum copiam una cum aurea illa fœtuum collectione ex patria, ex qua tamen omnia hauſeras, transtuliſſe, DIVO RVSSORVM IMPERATORI, ET PROVINCIARVM AVTOCRATORI GLORIOSISSIMO, HEROI ET PRINCIPI VERE AVGVSTO, ARMIS PARITER ET LITTERIS GENTIS SVÆ SALVTEM, QVAM BARBARAM ET FEROCEM NOVERAT, PROMOVENTI, uendidiſſe. Sed fallacias eheu! Sane *V. C.* cui tuo conſortio frui datur, fatebitur, *Te* intra decennium illud tanta rurſum præparatorum farragine, hæc, quæ SERENISSIMVS IMPERATOR accepit, quæque *in Academia Scientiarum Imperiali Petropolitana*, quam AVGVSTA IMPERATRIX TOTIVSQVE RVSSIÆ AVTOCRATOR MAGNANIMA, PIA, FELIX protegit, adſeruantur, ſuppleuiſſe, ut plauſtra onerare poſſes. Hæc tamen nemini patent, quid ergo conſultius, quam publica iudicia publice refutare, præſertim cum *Corticis cerebri* mirandam pariter & rixoſam *ſtructuram* abſolueris. Nunquam, *V. C.* meditabundus magis circa tua & mea præparata hæreo, quam ubi *corticem cerebri* examino, neſciens ſæpe an glanduloſa Malpighiana hypotheſis præualeat, an tua uaſculoſa. Vtrumque multum negotii faceſſit. Malpighianæ reuera oculus & microſcopium fauent; cum enim *corticem*, qua parte piæ matri continuus eſt, uides, uidebis mecum parem arteriolarum molliſſimarum compreſſarum reptatum & corpora oualia glandoſa confuſe inter ſe nexa, ac in glandulis ſpuriis inteſtinalibus, quæ ſe tam arcte in gyros cerebri, eiuſque profunde inſculptos ſulcos, inteſtinorum conuolutionibus ſimiles dimittunt, ut iurares, (ni ſenſuum iudicium falleret,) glandulas eſſe geneſin licet ſubtiliorem medullæ cerebri & corticis. *Tu*, *V. C.* corpora hæc rotunda apparentia nonniſi congeries uaſorum ultimorum in pulpam amylaceam deſiuentium demonſtras. Concedo lubenter, quando cortex diſſolutus eſt, tunc mihi quoque uideor uidere per examen microſcopii acutiſſimi, corticalem encephali ſubſtantiam nil niſi molliſſimos totius corporis canales eſſe, nullo interſtitio fibroſo intermedio, ſibi inuicem in membranæ ſpeciem connexos, qui caui ſui diametro infinitiſue imminuta

capaci-

capacitate decrefcentes in ultimis capillaribus in tam infinite parvos circellos diftribuuntur, ut nec cera eos penetret, quæ tamen, fi per conquaffationem, macerationem in tepida cortex præparatur, uafa telæ araneæ minora piæ matris & pulpofa corticis intrat, magno argumento, ultimam corticis cerebri arteriolam licet fenfu non concipiendam nullo corpore intermedio glandofo fieri primum ftamen incipientis tubuli medullaris. Sed tum adhuc quæftio remanet, num hæc uafa, quæ prima repletione cæram refpuunt, in fecunda conquaffatione in tepida, fint uafa piæ matris tantum euoluta, quæ in prima repletione inter telam arteriofam & fyntaxin uaforum cuiusuis generis piæ matris fibrofæ membranulæ fimulacrum referebant, an fint peculiaria uafa corticis, de quo inferius. Secretio uero liquidi neruei per glandulas uidetur motui eiusdem & naturæ fanguinis verfus encephalon adfcendentis contraria. Primo, quoad fpiritus animales, (liceat eos adhuc compellare, cum iudice nimis callido & audaci ex foro medico relegati fint,) hoc notandum eft, eorum motum effe celerrimum, ut conftricto neruo, animal extemplo foporofum, paralyticum cadat, & depreffo cerebro, homo uaria uertiginis, cari, deliquii animi, conuulfionis ftadia emeffus, apoplexiæ & epilepfiæ imaginem συγχρονῶς oftendat, cuius rei *Acta Parifienfia* fub tit. *Memoires de l'Academie des Sciences*, fide digna teftimonia referunt; hinc fecretio minifterio glandularum, (cum omni momento ui cordis arteriarumue proiectus fanguis in omni folidi corticis puncto ad regenerandum liquidum nerueum modificetur,) locum habere nequit, utpote quæ remoram femper dant, colligunt, retinent, infpiffant fecernendos humores. Quanto uero inftantis mortis periculo uifcus hoc uitalitatis exin femper obnoxium foret, intelligunt illi, qui pathologiam cerebri & neruorum norunt. Accedit & hoc, quod & æquabiliffimus fanguini tam in natura fua, quam quoad uires tranfmittentes, in cerebro fit motus, nulla pinguedine, nullo mufculo præfente, quorum uices circuli infiniti femper communicantes, fluorem fanguini alias concreturo conferuantes, fupplent, cum glandulæ per caufam quandam preffæ demum humores exprimant. Quoad naturam uero fanguinis per carotides & uertebrales uerfus

encephalon tendentis, ex hygraulicis & ex confiderato aortæ circulo curuiliniæ leges patientis & uires centrifugas centripetafque excercentis, patet, quod folidiffimæ partes fanguinis, maxima ui inertiæ præditæ, læues, motum diutius feruantes recedant à grauitate naturæ fuæ fecundum tangentem curui canalis aortæ in carotides, minus folidæ uero pro uaria foliditate, fluiditate, attenuatione, nunc arteriis fubclauiis, nunc cœliacæ, lienari, &c. dentur; hinc fluet, quod folidiffima fanguinis portio caput petat, & uariis adhuc in itinere locis, ut & mirando carotidum cum uertebralibus fafciculo implexo infinitorumque decrefcentis magnitudinis flexuum, hemicyclorum communicatione mutua, à tenacitate omni uifcofa defœcata, læuigata, contrita, non opus habeat in cortice cerebri, puriori & perfectiori præparatione per remorantem fabricæ glandofæ ambagem, cum iam fua natura & dote homogenea fit in omni parte, unde & aptiffima fecretioni liquidi neruei. Video quoque *V. C.* nouam quandam œconomiæ animalis circa carotides & uertebrales arterias indolem, quod nempe carotides, ubi per arteriam ceruicalem cum uertebralibus in egreffu per thecas offeas in foramine magno ad angulos rectos incuruatis, ad medullam oblongatam depofita mufculari tunica, contextu ineffabili unitæ perpendiculariter uerfus piam meningem inertes adfcendunt, hancque infinitæ diuifionis circellis, minoribus femper, arteriofis falutarunt, (quo obftructionis uel leniffimæ metus cauetur,) tandem & arachnoideam tenuiffimam, qua in tranfitu coercentur, reiiciant, & in halitum mollitie fua fubfidentem abeant, qui mihi uidetur uera corticis textura; hinc eft quafi mutatio in aliud effe. Sic etiam uafa fpermatica in corpore teftium uidentur in aliud quid degenerare nempe in femen, quod num de reliquis arteriis, an tantum de carotidibus & uertebralibus uerum fit, *Tibi V. C.* problematis loco foluendum propono. Verum enim uero his non obftantibus *V. C.* fæpe dubia mente hæreo, an corticem cerebri in S. S. N. uafculofum dicerem, an tantum organon excretorium prima per capillaria piæ matris confecta fpirituum animalium rudimenta gerens & in apertas fiftulas medullares deponens, pronunciarem, an inftar uillofæ internæ inte-

inteſtinorum tunicæ ſit, cum & helices cerebri prominentes enteroeides ſint, qui ultimas arteriolas piæ matris retineat, firmet, & infinitis oſculis pertuſus dimittat, an tandem per iniectionem tuam in cortice uaſa demonſtrentur uel diſſoluantur, quæ ſanguinem rubrum, craſſiſſimum omnium humorum naturaliter renuant? Dicam, *V. C.* cur meditationes meæ corticici cerebri uaſa denegent. Vltro concedes, nullo ſubreptionis uitio captus, ceram tuam therebinthinatam uaſa talia, hæc ſunt molliſſima, perreptare, quæ inſpectione per inciſa cadauera, nedum in uiuis ſubiectis, nunquam ſanguine rubro turgent, nec ſemper ceram tuam admittunt, ſic enim, (liceat ex millenis unicum exemplum adducere,) meſenterium, inteſtina & corticem cerebri &c. artificio tuo præparas, ut rubedine ſua ad ultimum inflammationis acutiſſimæ punctum accedant; ſecundo, concedes, ſi Leeuwenhœckiana obſeruata & hygraulicas de ſecretione fluidorum rationes capis, diametrum globuli ſanguinis rubri eſſe ad capacitatem canalis ſanguiferi in cortice cerebri plus quam 1 :: 100. hinc globulum ſanguinis rubri centies ſuperare robur ſolidi in cortice, cuius ultimi fines, per priora demonſtrata, tomenti inſtar halituoſi euaneſcentes ne quidem pleniſſima iniectione rubent, imo ne quidem microſcopiis conſpiciunt, hinc concedes, quod, cum ramus quilibet ſeu circulus piæ matris ad capacitatem trunci ſui ſeu perpendiculi, ex quo oritur, ſemper decreſcat, orificia uaſorum corticis cerebri in ultimis cincinnis & cyclis, tam mollia & exilia futura ſint, ut telam araneæ longe longeque ſuperent, nec ſerum, ſexies rubro ſanguine liquidius, imo ne dicam tenuiſſimum laticem, admittant, per conſequ. ſenſus & imaginationis uim, omnemque infinite paruorum analyſin ſpernent. Hæc ſi concedis, quæ ex anatome tuis experimentis fulta & ratiocinio mechanico concedere debes, tunc proprio gladio *Te* iugulas, & arte tua uaſa primi generis in cortice cerebri demonſtras, ubi nulla naturaliter eſſe poſſunt, nec ſunt, per conſequ. cortex cerebri non erit uaſculoſus. Regeres, unde ergo cera mea ad uaſa perueniet, ubi nulla erunt? reſpondeo: ſcias, *C. V. Te* forte conquaſſatione iniecta iam piæ matris, nondum repletos eius telæ canales, quæ in primo experimento fibroſi apparebant,

bant, nunc de nouo macerando diſſoluuntur & ceram admittunt, poſſe adſumere pro cortice (*uid. p præc.*) quod tibi ex præparata pia matre ex fœtu oculariter demonſtrare poſſem, hinc, macerationem in aqua te forte illudere (uenia ſit uoci). Quod uero diſſoluantur & abſcedant uaſa, demonſtrat tum aqua turbulenta, flocculenta; dein; ſcias, me uaſa cortici, ſi uelis, non denegare, ſed tantum quærere, quî ea primi ordinis & magnitudinis, hæc ſunt, ſanguifera dici queant? Porro; obiiceret quis, quod in artificio tuo circa corticem, (quodſi ceram admitteret,) eadem cauſa eſſe poſſit, qua & in ſtrangulatis, phreniticis cadaueribus cortex cerebri ad ſenſum, & nec hoc quidem, aliquando rubere uideatur, in quibus uero inflammationis uel uiolenti impulſus conditio quædam phyſica liquida inquilina in peregrina uaſa præternaturaliter diſtendendo ultra ſphaeram activitatis parietes uaſorum impreſſiſſet. Ex illo autem ſtatu nil certi *V. C* pro te argumentari poteris, alias pari iure & medullarem cerebri ſubſtantiam ſanguiferam diceres, quia & hæc rore quaſi ſanguineo ex abruptis, adacto forti impulſu, exilibus uaſis inſtar punctorum rubrorum, veluti ultimæ extremitates uaſorum non repletæ per iniectionem cernuntur,) in his ſubiectis obnebulata quaſi adparet, notante CL. WEPFERO *de apoplect.* & alias mictum ſanguineum, ſudores ſanguineos &c. ex uelocitate tantum ſanguinis ultra capacitatem uaſorum, uaſa ſecretoria intrantis & diſtendentis, naturaliter ſecerni diceres: Quid ergo ex his, quibus *V. C.* prolixe nimis propter materiæ fœcundæ nobilitatem inhæſi, nec decimam adhuc dicendorum partem tetigi, fluet? hoc ſcilicet: non abſolute uerum eſſe, ubi cera uaſa demonſtrat, ibi naturaliter ſanguinem rubrum circulare, & quod cortex cerebri nec ſit, nec ullo ratiocinio mechanico dici poſſit uaſculoſus. Ultimo cape & hoc: ſi præparatum cerebrum diſcindes, tunc per lamellas, nunc duram, nunc piam matrem, nunc etiam corticem microſcopio luſtres uelim, & tunc ubi ad corticem deuenies, ſubſiſte paululum, tumque illum ſubcineritium, fere albicantem invenies, &, ſi uerum fateri uelis, uidebis uaſa illa, quæ tuo cortici adſignas, nil eſſe niſi uaſa, ultimæ, ut ita dicam propter materiæ difficilis immenſitatem, telæ ſeu ſeriei circuli ultimæ magnitudinis piæ matris, quas incredibiliter paruas ſuſtinet,

ſuſtinet, quæ ſeries telæ ultimæ, ſæpe, imo fere ſemper fibroſa conſpicitur, & piam matrem membranam eſſe adfectat, quæ uero nil eſt niſi congeries plurimorum circellorum arterioſorum ultimorum, ſibi inuicem perpendiculo ſemper emiſſo ad ſequentem ſeriem circini, adnexorum; hæ fibræ nunc, quando macerando in ſecunda præparatione ceram admittunt, mihi uidentur tibi *V. C.* eſſe uaſa corticis, quæ uero in prima præparatione erant uaſa piæ matris nondum diſſoluta, non uero corticis. Antequam uero uela contraham, in cerebri machina adhuc immoror. Multum tradunt Anatomici, inter quos *oculatiſſ.* RIDLEY *of the Brain Cap. IV. T. I.* i. de arteria ſpinali, quæ prima prodeuns ex communicationis & incipientis incuruationis utrarumque uertebralium puncto, retrograda lege infringendo ſanguinis petulantis impetuoſitatem in ſpecum oſſeam retis inſtar per magnum Occipitis foramen per totam ſpinam uſque ad os ſacrum producatur. Quid *Tibi V. C.*, ſi ex cane deſumptam putarem?

Hæc ſunto hac uice *V. C.*! Ne ægre feras ſermonem, quem forte prolixum dixeris, qui vero multa breui compendio complectitur. Fateberis ipſe, *V. C.* ne unicum rariorum tuorum ſpecimen, (ne dicam plurima, uel quod impoſſibile eſt, omnia,) per diem ſufficienti deſiderio & fructu à curioſo & ſcientias amante ſcrutari, quis ergo prærupta oratione omnia examinare poterit? Hinc indicaſſe ſufficiant, quæ multa animi delectatione per dies mihi videre contigit. Ceterum, ſi me ueteri tuo fauore amplecteris, gaudebo, honorem interpretabor, & quamprimum *Tibi V. C.* ueram chorii tui, placentam uteri fundo adnectentis ideam, per experimenta tua de ſanguine illuſtratam, offeram, hanc enim expetiiſti, hanc promiſi. Viue diu, uiue ſoſpes *mi Ruyſchi*, & fata inuidenda cum *Filio Henrico. Med. D. amico Chariſſ.* lætare. Vale! meque amare perge!

Dab. Amſtelodami.
A. N. O. clↄ Iↄ ccxxvi.
VI. Kal. Novembr.

Pag. 6. lin. 28. pro *T.* I. lege *T.* I. lin. ult. poſt E add.

FREDERICI RUYSCHII,

ANAT. ET BOTAN. PROF. ACADEMIAE CAESAR. NAT. CURIOS. UT ET REGIAE SOCIET. ANGLIC. MEMBR.

RESPONSIO,

AD

DISSERTATIONEM EPISTOLICAM,

VIRI DOCTISSIMI,

JO. CHRISTOPH. BOHLII,

REG. BORUSS. MED. DOCT.

QUAM,

De usu novarum Cavae propaginum in systemate Chylopoeo, nec non de Cortice Cerebri, conscripsit.

Cum figura aenea.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
cIↃ. IↃCC. XXVII.

FREDERICI RUYSCHII RESPONSIO, AD JOAN. CHRISTOPH. BOHLIUM.

Clarissime Doctissimeque VIR.

LItteras Tuas VI. Kalend. Novemb. ad me datas, summa animi delectatione perlegi, & inveni in eis eruditionem profundam, quam diu jam, quousque mihi notus fuisti, cognovi, elegantiam styli, modestiam, imo quaecunque Erudito laudem tribuunt & commendant in scribendo observasti, ita ut de Te dici haud possit: non profecturis littora bobus arasti! sed peto, Vir Doctiss. ut mihi concedas, si in quibusdam rebus, quae inter nos aguntur, aliam foveam sententiam; nam Philosophia mea est, *Veni & Vide!* Pauca quidem verba, sed magnum argumentum!

Nondum obliviscor, mi Bohli, quid in juventuae mea studioso cuidam Leidae accidebat, qui rogabat Professorem tum temporis Theologiae, HOORNBEEK quem sectatorem eligeret in Philosophia, Aristotelem, an Cartesium? responsionem accipiebat: *Biblia!* simili modo Vir Doctiss: si quaereres, quaenam verior certitudo sit, an ea, quae oculis corporis fundatur, an illa, quae oculis mentis rem proponit, & ita existere judicat? Nonne omnes priorem sententiam eligerent prae alia? Similiter tum temporis quaestionem hanc urgebant Eruditi: An oculis sit habenda fides, nec ne? an quis uno vel utroque videat oculo? Et sic eruditi eo tempore Philosophiam & Medicinam profitentes, tempus suum in ignorantia consecrabant, quod ego consumo, ut inquiram, num per *Veni & Vide*, quantum possibile sit, confirmare valeam. Interim ne exspectes à me responsiones & censuras

ſuper omnia notata Tua, ſatis gravia, quorum reſolutionem à me exigis, hoc enim non decet Virum ſenem, qui jam ultimas vitae ſuae dies conſumpſit, nec modeſtum & eruditum, ſed videbo ſaltem, num ex meis reſponſionibus ad quaeſtiones, Tuas aliquid eruere poſſim in incrementum reformandae cognitionis corporis noſtri (de quo nobis Medicis tam multum in Praxi iuvat) ſed pro diſputatione, ratiocinio, & Philoſophia, *Veni*, & *Vide* meum ſubſtituam.

Fol. 4. Lin. 2. dicis. „ Quantum eſt, cuiuis oculariter „ liquore iniecto demonſtrare, humores circulantes in corpore, „ ſolo vaſorum capillarium, diverſae tantum figurae mechaniſmo, quae vel penicillatim deſinant, ut in Liene, Hepate, „ &c. vel in pulpa vaſculoſa evaneſcant, ut in corticis Cerebri „ miranda fabrica, vel tomenti inſtar exeant, ut in Pia Meninge, „ Meſenterio, inteſtinorum tunica nervea, (potius celluloſo- „ vaſculoſa,) vel vermiculorum more per ſerpentinos tractus „ in varios cincinnos, circumvolutiones, figurentur, ut in Rene, Teſtibus. &c.

Recte haec urges V. D. quae ante hac inaudita, nunquam viſa erant, & quae mihi multas parabant rixas, cum haec inveniebam, & Eruditis publicabam, quae tamen nunc multis laudibus aſſumuntur! Syſtema meum porro quoque confirmant fructus & folia arborum, herbarum &c. quae clarius differentias vaſorum demonſtrant, ut in ſequentibus oſtendam. Hinc ſane ex illis, quae adfers ſequuntur res maximi momenti, quod nempe hae vel illae definitiones mutandae ſint. Cum verba Tua allegata prius legeram, tam foecundam diſſerendi inveni materiam, ut potuiſſem reſponſione mea integrum opus conficere, quod vero ſeni non conſultum foret: attamen, ut aliquid dixiſſe videar, quaedam proponam, quid nempe de Tua propoſitione iudicandum ſit, quae extremitates vaſorum noſtrorum pertractat, nempe quod illae fabrica diverſiſſimae ſint. Recte revera mentem ſyſtematis mei percepiſti, & melius adhuc philoſophatus es, ſecus ac alii, qui nebula ignorantiae adhuc ſepulti iacent, non obſtante modeſta & frequenti invitatione mea: *Venite* & *Videte!* vel ob negotia veſtra, mittite amanuenſes veſtros, ut veniant & videant, vobiſque quae vide-

viderint & audiverint, referant. Semper ſane inventio mea res maximi momenti permanebit; quare revera non magis miror, quam quod adhuc dentur, qui talparum inſtar occoecati ſint, & mea inventa nondum arripiant, veluti fecit Celebr. *Profeſſ. Schelhammerus*, qui opera mea legens, & inveniens, quod corticem Cerebri vaſculoſum ſtatuerem, maſcule mihi objiciebat, donec poſt paucas ſeptimanas rem melius penetrans, mihi ſcribere debuerit, me vera dixiſſe; & utinam omnes hunc Virum ſequerentur. Verum ſcio cauſam quare contradicant. Non enim omnibus conceſſa ſunt libera iudicia propter micas deteſtandas.

Lin. 11. „Hinc invicta Theoremata ſtruere, quod pro „ratione circuitus vaſorum organicorum, diverſa humorum „indoles, & diverſa ſecretionis methodus & actio valeat, „imo quantum eſt introductas in rationalis medicinae effictas „Chemicorum Patrum per fermenta, efferveſcentias, ſecre„tiones ex foro medico profligare?

Vera ſane loqueris V. Doct. quod nos diu cum his rebus detinuerint autores, & quod hoc aevo per DEI gratiam, veriorem & puriorem eſſentialem cognitionem adepti ſimus corporis noſtri, in quo vero nunc acquieſcendum non erit, ſed omnibus viribus nos allaboremus ad propagandam cognitionem hanc, ſimulque Creatori ſapienti referamus gratias, qui oculos noſtros illuſtravit, ut videre poſſimus, quod erravimus in via, quam coeci illi Magiſtri nos manuduxerunt, & quod occaſionem iam nacti, varia mala melius cognoſcere & curare valeamus, quam ante hac quidem factum fuit, de quo duo mei Tractatus de muſculo orbiculari Uterino & firmiore adhaeſione placentae teſtantur, qui, (ſi antiqua fuiſſet ignorantia) ignoti manſiſſent, cum tamen in publica commoda vergunt & plurimae parturientes, imo millenae, quae prius moriebantur, nunc vitam ſeruent, uti videre licet ex exemplis in ſupra dictis Tract. allegatis.

Porro Vir Doctiſſ. Fol. 21. dicis. „Ne dicam, V. C. „Te hoc vaſorum ſyſtema (quod prae ceteris inventis in A„natome demonſtraſſe gloriaris) in plantarum Anatome con„firmaſſe & veram analogiam ſecretorum ſuccorum in ve-

„ getantibus per vaſa ſuccoſa , cum ſecretione animali per
„ vaſa arterioſa , magno convictionis dogmatum tuorum ar-
„ gumento oſtendiſſe. Ecquis enim vel ſomniavit unquam,
„ plantas eodem mechaniſmo conſtare , vegetare , nutriri,
„ prolem generare ac homo per conſtantes operantis naturae
„ facultates , vitam ſanitatemque ſervat? obſtupeſcit animus",
„ quoties pyra , pruna , poma armeniaca &c.

Reſpondeo : cum me primum ad examinandam Anatomiam plantarum conferebam, tantam diverſitatem non tantum circa canales ſuccoſos fructuum, (quos primo enodabam) ſed etiam circa canales foliorum inveni, & ſic ſenſim me ad herbas converti & flores, quod eo magis mirum eſt, quia de eis nil unquam ſomniarunt, vel viderunt, vel audiverunt Eruditi, quod vero tantam iam peperit aeſtimationem , ut Magni corporis humani & plantarum ſcrutatores, teſtis ſit Magnus Leidenſis Profeſſor, *Boerhaavius* meus , qui non ſine laude haec in lectionibus ſuis ſtudioſis iam proponit , id quod Tu Vir Doct. in ſequent adducis, & mihi ab aliis relatum fuit. „ Cum mihi
„ V. C. ex veteri favore cryptas quoque Boerhavianas in
„ melonibus , peponibus & fere in toto Cucumeraceorum ge-
„ nere ante diſceſſum meum demonſtrares.

Ex hiſce allegatis video , Vir Doct. Te cum aeſtimatione adcepiſſe , quae de Anatome plantarum Tibi oſtendi , & quare hoc aliquis non adſereret , cum in hac inveniantur, quae ſalutem noſtram concernunt , & quodnam hoc non eſt argumentum pro confirmatione novi mei ſyſtematis vaſorum ſanguineorum! Antequam me ad hoc opus accingerem , omnia plena erroribus erant, dum vero meliora docebam, multi ſe offenderunt, me ſemper novatorem eſſe , quos vero ſepius refelli & nubeculas ignorantiae diſſipavi. Res magni momenti ! Cum hortum meum ſuburbanum intrabam , pyra & fructus maturi ab arboribus decidebant, ac ſi mecum colloqui, & dicere vellent : examines nos, ut te defendas contra rixas, quas omnes homines contra te , & tua dogmata de vaſis ſanguiferis movent , cum canales noſtri ſuccoſi idem teſtentur & te in tui honorem defendant : Miracula hominibus cantabam tum temporis, cum demonſtrabam analogiam Lienis humani

mani cum pyro, respectu canalium, quarum substantia his fere constat, velut superius dixi & demonstravi, & nunc ex supra abundanti ostendere volui, ut quilibet raritatem inventi hoc videret.

Demonstro ergo, quod, cum Lien noster duplici investitus sit membrana, hoc quoque verum esse in pyro, id quod corticem pyri vulgus vocat, & cum Lien duplicem membranam habeat, pyrum quoque. Iam, si quod praecipuum est, de interiori substantia quaeris, ideft, de structura vasorum, tunc respondeo, quod cum vasa Lienis maxima parte mere sanguifera sint, vasa pyrorum una cum integumento seminis pyrorum ad idem esse succosa: praeterea vasa Lienis sanguiflua in multos ramos dispergentur, simili modo quoque fit in pyris: fines vero vasorum sanguiferorum in Liene desinunt in pulpam, vasa succosa pyrorum etiam: tandem adhuc novi quid adfirmare audeo, quod, bene considerans pulpam Lienis cum pulpa dictorum pyrorum, adfirmare possim statim, an pulpa mihi proposita sit pyrorum an Lienis?

Praeterea Vir Doct. adducis in fine huius pag. haec verba:
„ Anno enim praeterito, quo indefesso Tuo in Anatome
„ corporis humani scrutinio, unum tantum, proh dolor! ca-
„ daver secandum traderent, horti tui suburbani, (uti mihi
„ tum temporis tristi animo scripseras) delicias & culturam
„ excolebas, terramque evolvendo, plantas quoque anatomice
„ & arte Tua evolvere curae erat, quidque profeceris, exul-
„ tanti, ut soles, pede, suspiriisque fusis monstrabas, ecquid
„ vero? Polygamiam scilicet plantarum, seu plantam inter
„ plantas &c.

Respondeo: Verum est, Vir Doct. quod tum temporis per totum annum unum tantum cadaver secaverim, & multis circa illud tempus difficultatibus occupatus fuerim, sed si male tunc, in sequenti non ita erit, ut confido! Quaereres hic, uti multi iam ex me quaesiverunt, an non ab Anatomia corporis humani similiter & ab Anatomia plantarum desisterem, & officium ante brevem vitae meae terminum deponerem? Respondeo: certe, Vir Doct. si cogito me iam aeternitati proximum esse, & vitam tam longaevam inter negotia & mortem iam consum-

psisse,

psisse, & quod tanta senectus opus habeat, vitam quae superest, solitarie in pace transigere: tunc scias, me saepius iam mihi proposuisse finem Anatomicis studiis imponere, sed non potui, nam indies litteris obruor, ubi varia à me tentanda exigunt, & quod miror, hoc est: quod, quo annosior DEI gratia fio, eo magis amor in Anatomen, & scrutandi corpora curiositas insatiabilis evadat, quam gratiam DEI Omnipotentis providentiae gratus adscribo, de quo testantur adhuc ultima mea inventa, quae in salutem sexus sequioris, quae per tot secula male tractata fuit, nunc vero per me vitam conservat, edidi. Amor meus tantus adhuc est, machina corporis mei nondum destructa est, ut, si Omnipotens DEUS mihi hoc tantum adhuc anno vitam & sanitatem servaret, sane inciperem tractare descriptionem rariorum inventorum, quae spectant morbosum hominis statum, vel quomodo hominis corpus per annos sensim mutetur, quod in me, tam annoso sene proprio exemplo expertus sum & annotavi.

Tantum Vir Doct. fol. 4. dicis: „ Ecquis enim vel somniavit unquam plantas eodem mechanismo constare, nutriri „ prolem generare, ac homo per constantes operantis naturae „ facultates vitam sanitatemve servet? obstupescit animus, „ quoties pyra, pruna, poma Armeniaca, evoluta, excarnata, „ in que serleta redacta memini, & totus haeret in reiteratis „ circa plantarum Oeconomia experimentis &c.

Respondeo; Non sine ratione haec dicis, Mi Bohli, quod haec cum admiratione spectaveris, & quod antehac nemo vel somniavit de analogia illa, quae est inter Lienem hominis, & pyrum saccharum, respectu substantiae, vitae, & propagationis earum: cnm Anatomiam plantarum examinarem, & haec miracula viderem, prae admiratione obstupescebam, quare consultius putavi publico haec revelare, veluti videre licet in *Decade III. Adversf.* nam sine descriptione nemo mihi fidem dedisset, & nunc alii iam plantas ita tractare incipiunt, sed nemo tam felici successu, ac ego in liquore conservat, ubi obiecta figuram eandem retinuerunt, quam habebant, dum ab arbore adhuc pendebant. Postea haec experimenta etiam tentavi in pomis armeniacis, persicis, prunis, & ante

breve

breve tempus incepi iam plantas terreſtres perfectas, imprimis umbelliferas, Apium, Daucos, Petro-&-Oreo-ſelina, & in his quoque vaſa reſpondent cum vaſis ſanguiferis corporis noſtri.

Video quoque V. Doct. quod mentionem facias de inventione mea circa plantas eas, quae, cum poſt ſervitia ſua, quae nobis iam emarcidae praeſtiterunt, emeritae fiunt, aliam ſtirpem in ſubſtantia ſua producant, quae, nova planta anomala nullam analogiam cum matre ſua habet. Hunc naturae curſum faceto, aſt bene reſpondenti vocabulo vocas V. D. polygamiam plantarum. Vidiſti iam apud me Amanuenſis meus, duas ejuſdem generis, & quamlibet ſubſtantiae ab alia diverſae, & veluti eſſet polygamia vel bigamia, quam rem non ſine admiratione inveniebam; plantam nempe inter aliam plantam, quae per centum annos & plures non inſervientes, iam moribundae aliam producerent plantam in ſe, quae nunquam ſolem adſpicit, nec ab aëre, luna, pluviis, vel alia temperie refocillatur. O profunditas! O Eruditum neſcire! ubi Creator ſibi ſoli aliquid ſervat. Praeterea una harum cava erat, & notandum, quod in interna ſuperficie viderim analogiam Cryptarum Boerhaavianarum. Longum foret, omnia Tua V. D. quae à me exigis, & quae Anatomicum ſubtilem ſapiunt, tangere. Iam ad incudem ſuper corticem Cerebri, quam materiam non ſine iure V. D. vocas rixoſam, quia in haec uſque tempora confiteri debamus, quod, cum multum iam ſciamus, adhuc dicere debeamus: Quantum eſt, quod neſcimus!

Fol. 8. „ Nunquam Cl. V. meditabundus magis circa Tua „ & mea praeparata haereo, quam ubi corticem Cerebri exa- „ mino, neſciens ſaepe, an glanduloſa Malpighiana hypotheſis „ praevaleat, an Tua vaſculoſa, utrumque multum negotii „ faceſſit. Malpighianae revera oculus & microſcopium fa- „ vent: cum enim corticem, qua parte piae matri continuus „ eſt, vides, videbis mecum parem arteriolarum molliſſima- „ rum compreſſarum reptatum, & corpora olivaria glandoſa „ confuſe inter ſe nexa, ac in glandulis ſpuriis inteſtinalibus, „ quae ſe tam arcte in gyros Cerebri, eiuſque profunde in- „ ſculptos ſulcos, inteſtinorum convolutionibus, ſimiles dimit- „ tunt, ut iurares (ni ſenſuum iudicium falleret) glandulas eſſe

„ genesin, licet subtiliorem medullae Cerebri & corticis &c.

Respondeo: mirum non est V. Doct. quod meditabundus haereas, quando singularem illam corporis humani partem, puto corticem Cerebri consideras, quem iam mirati sunt Viri Eruditi ante me, & mirabuntur adhuc post mortem meam, cum praecipua & difficillima pars sit ad scrutandum: attamen nostro seculo plura examinavimus, ac antecessores nostri sciverunt, cum DEI gratia cognitionem illam adepti simus, qua cadavera in statum ceu vivum redigere possimus, de qua arte apud antecessores nostros altum silentium! Num vero Pia mater continua sit cum cortice Cerebri, uti dicis, hoc potius arteriis Piae matris adscriberem, quam ipsi Piae matri ceu membranae. Equidem sustineo hanc hypothesin, quod Pia mater mollissima membrana existens, mire copiosis arteriis constet, ut per repletionem Pia mater videatur nil esse, nisi vasa, sed copia haec vasorum mihi non videtur Piae matri ceu subtilissimae membranulae data, ut eam nutriat, vel ad calorem eius aliquid tribuat, sed quod destinata sit, ut conficiat ipsum corticem, quem nunc per experimenta iam convictus, puto constare ex finibus modo dictarum arteriolarum, quae in aliud esse degenerarunt, seu, quod fines ultimarum arteriolarum Piae matris in aliud esse degenerantes sint ipse cortex.

Hoc nemini credo insolitum videatur, cum demonstrem, quod etiam alia vasa plura in aliud esse degenerent, & hoc non solum in statu naturali sano, sed etiam in morboso, quae observata mea ansam sane darent, ut integrum tractatum scribere possem.

Permitte V. Doct. ut Tibi quaedam dicam, quae controversiam tangunt. Nosti V. Doct. & ego novi divinam sane scientiam in Anatome corporis humani Magni Professoris Boerhaavii. Hic non ita pridem per vices me interrogavit num aliquando viderim, quod arteriae pulsantes per corticem decurrerent. Respondi: Non: sed si tertia vice iam me interrogaret, responderem: dantur vasa, *Veni & Vide!* & quid Clariss. Professor Boerhaave videret? respondeo; videbit totum corticem nihil aliud, quam propagines arteriolarum in aliud esse degeneratarum, & repraesentantium pulpam vasorum.

ſorum ſanguineorum in homine, in pyrorum vaſis, pulpam in pyris.

Quaeſtio haec Magni Profeſſoris, num unquam in Cerebro viderim arteriolas, mihi erat ſublimis, ſed cogitando quoque poſtea, dequo hoc mihi interrogatum fuerit, me conferebam, ut inquirerem in hanc rem, & dignam inveni, ut tempus conſumerem in eius examine. Tum temporis contentus eram opinionibus Anatomicorum, quod arteriae per corticem decurrerent, nam putabant omnes, quod nulla pars in corpore noſtro inveniatur, quae non vel pluribus, vel minus pluribus vaſis conſtaret, ſed poſtea confuſum chaos inveni, ſed nunc exclamo: *Veni & Vide!*

Quod vero dicas, Vir Doct. quod neſcias quaenam hypotheſis praevaleat, quando meditabundus haeres circa Tua & mea praeparata, tunc reſpondeo *Veni! Vide!* & mea praeparata, quae nunc conſervo, luſtra, & tunc videbis facile, quaenam praevalebit hypotheſis. Putas, quod, oculus & microſcopium Malpighio faveant, ſed ego puto; quod ſi Magnus tuus Malpighius viveret, & noſtram controverſiam audiret, mecum deberet ſentire. O! Veni illud & Vide tam efficax eſt, ut omnes, quot quot ſint tacere debeant.

Poſtea proprio Te gladio iugulas, & pro mea defenſione proponis haec verba: „ mecum videbis (Corticem puta) arte-
„ riolarum molliſſimarum compreſſarum repletum, & cor-
„ pora Olivaria glandoſa confuſe inter ſe nexa.

Quod attinet corpora illa dicta Olivaria, haec ſane eſt veritas quaedam perverſa ſine ulla entitate, de quibus memini, quid mihi accidebat, cum Profeſſ. Bidloo pro ſua defenſione contra me volebat demonſtrare, quod cortex Cerebri corpora Olivaria eſſent, & hoc quidem in publica Anatomia. Tenebat nempe corticem cerebri in manu ſua & auditoribus interrogabat, num non viderent, quod cortex Cerebri tales eſſent glandulae, ac in ſuo opere dixiſſet; cum vero ad Profeſſorem Volderum veniſſet, (qui non ex nunc ſolebat aliquid aſſerere) & Eum interrogabat, reſpondebat: Non, mi Domine. Et ita adhuc nunc non nulli dantur, & hoc propter micas! Si nunc & ex Te V. Doct. peterem, ut mihi haec praetenſa cor-

corpora Olivaria demonſtrares, nonne idem Tibi contingeret? milites quando hoſtium adventum audiunt, clamant; ad arma! ad arma! ſic ego dico hic : *ad viſum! ad viſum!*

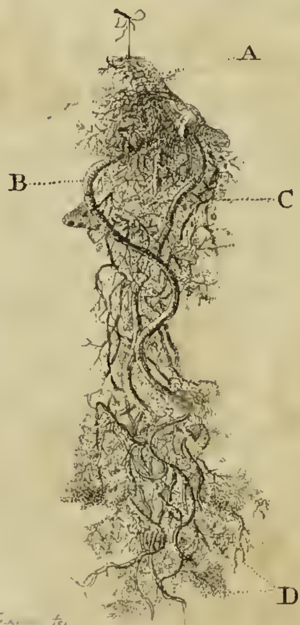
Sed abrumpo diſcurſum meum, V. Doct. cum negotia mea ſatis gravia ſint, & vita mea brevis, quae mihi ſatis leni adhuc ſupereſt : ſed non obliviſcor mi Bohli, quem per colloquia & modeſtiam amo, Tibi omnia fauſta precari. DEVS, qui dotes in ſua gratia in Te plantavit, eas alterius ſervet in ſui honorem & proximi ſalutem. Ne ſis triſtis ſuper fata illa, quae Tibi acciderunt, ſed DEO confide, qui providebit omnia in bonum. Vive ſemper felix, & ut incepiſti, porro plus ultra ſtudiis incumbe, quod Tibi ex toto pectore ſincere precatur

Totus Tuus

FRED. RVYSCH.

Amſtelod. 15 Jun. 1727.

FIGURAE EXPLICATIO.

A. Segmentum Piae matris ex infante.

B. Trunculi arterioſi ex carotidibus & cervicalibus oriundi.

C. Horum extremitates, corticem conſtituentes, evoluti.

D. Pulpa, ſeu pulpoſae particulae, quae ſculptori impoſſibiles fuerunt ut rite, repraeſentari potuerint.

EPISTOLA

VIRI CLARISSIMI

HECQVETI,

AD

D. D. ***.

DE

RVYSCHIANO VTERI MVSCVLO.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
cIↄ. Iↄcc. xxvII.

EPISTOLA
VIRI CLARISSIMI
HECQVETI.

Rgo ad vestras quoquè terrarum oras pervenit, quæ quidem per litterarum orbem latè volat, illustrissimi Domini *Ruyschii* celebrata fama, sed quæ novissimis hisce temporibus renovata est perutili invento *Musculi uterini*, illius nempè, quem, quia uteri fundo situm detegendo revelavit Anatomicorum princeps *Ruyschius*, *Ruyschianum Musculum* nominarunt; revera enim stupendæ illius sagacitatis fructus & argumentum est, inventum singulare, proprius honor. At salivam tibi movet, Vir Clarissime, inventi illius futura factaquè jam utilitas, tibi inquam prospicienti, providenti vè quantum inde lucis arti medendi venturum sit in posterùm, ad enodandas non paucas, circa partûs difficultates & discrimina, ætiologias. Diù imprimis cespitarunt in deffiniendâ veteri, nedùm elucidatâ, gravi tamen quæstione, de placentæ adhæsu post editum infantem; scilicet, expediret nè placentam uteri fundo tunc adhærentem digitis separando, cogendoquè avellere, nè morâ suâ vitium capiat, fatalem què utero inurat maculam. Quantum periculi ab obstetricis stoliditate puerperæ hinc immineret, cuivis apertum aut palam est, quippe quæ sic miserabiliter uterum illa dilacerare periclitatur; sed eadem hæc operatio, unde tantum ab imperitâ aut novitiâ si vis, obstetrice metuendum venit, discriminis vel periculi expers nè penitus erit, utut ab eruditâ & expertâ manu fuerit exercita? Alteram ergo indigitat verè medentem manum felicissimus in inveniendo *Ruyschius*, scilicet in fibris *uterini musculi* mechanicos digitos, qui placentæ cum uteri fundo commissuras dexterè demoliendo sed rumpendo nihil, blandam illius separationem movet, promovetvè. Hîc ergo mirabere velim, Vir Clarissime, Ruyschiani inventi felicitatem, nimirum ad naturæ medicatricis palatum bene sa-

 pien-

pientis! quemadmodum enim suus universo corpori, vel universæ illius œconomiæ animali Medicus inquilinus præficitur, indigena vè præsens & concreata Medicina, similiter in utero medentem aut obstetricantem *Ruyschius* ostendit domesticam artem, uterini nempè musculi *mechanismum*, qui insitiam uteri fundo placentam divellat, amoveat què.

Enim vero quia incastraturæ genus est placentæ cum uteri fundo corporatio, id est compaginationis species aut initionis, quâ emissitii illius villi, emergentes vè tubulorum radices, cum uteri cæcis vasorum oscillis copulando se mutuò (*cotyledonum more*) committuntur & coalescunt, expeditionis sit oportet modus ille labor, qui utrumque dissociet, alternos resolvat nexus, & mutua retinacula; Hicque ille est qui à partu succedens efficit, ut enixum infantem placenta illicò sequatur. Sic enim prosperè cedet hujus exitus, si in curando recens enixo non nimis factâ morâ, illicò obstetricis docta manus placentam dexterè trahendo, molliter (*a*) ad descensum sollicitabit: adeo ut statim ab excluso infante manum illicò in uterum hiscentem adhuc, suiquè fundo amplè expansum, ad placentam exporrigat; tunc temporis enim funiculi umbilicalis ductu, placentam, quæ huic continua est, docilem solvi sentiet, separari què facilem experietur, adjuvante rem & absolvente musculi uterini mechanicâ contractione; Ni forte (quod adhuc Ruyschii nostri observatio est) impedimento sit arcana quædam *Spasmodica diathesis.* (*b*) Attamen si spretâ hâc diligenti curâ, reluctando obstinatiùs placenta revelli recuset, utpote uteri fundo strictiùs adhærens, vi & impetu avelli illam maximè cavebitur; cumquè puerperæ damno perpetrari soleat id genus facinoris non infrequenter, tam exitiali malo occurrendum docet *Ruyschiani musculi* inventum. Hujus ergo potentiæ aut *systalticæ* vi, totum certò tutòque futuræ expulsionis negotium, seu naturæ labori, committi consulit confidenter inventi Musculi Author (*c*) abunde spondendo periculi venturum nihil ab illhâc placentæ remorâ; vaccarum addit exemplum, quibus, inquit, mali nihil contingere *audimus à ruricolis & veterinariis, ex retentis secundinis vitulinis, non obstante*

(a) *Ruysch. obs. an.* 97. *adv. dec.* 2. *p.* 31. &c. (b) *Adv. Dec.* 2. *pag.* 30.
(c) *Ruysch. adv. Dec.* 2. *pag.* 30.

stante 40. 50. *imo* 60. *placentarum mole*, *quarum nonnullæ in totum placentæ corporis humani proportionatæ observantur.* (a)

Igitur de illorum anatomes inventorum numero non est Musculi Ruyschiani revelatio, quæ theoriam artis lucupletando, ditant minus opera artificis aut adjuvant nihil, imo purioribus curatricis Medicinæ legibus accinendo inventum istthuc patefacit, digestionis, fermè dixerim *coctionis* opus esse totum morantis in utero placentæ negotium. Enim verò quanto minùs revelli se secundinæ patiuntur, tanto magis expectando curari amant. Ejusmodi Medicinæ mentem aperit aut rationem, uteri pandentis se sub impraegnatione, & uterini vel Ruyschiani Musculi sub partu se contrahentis *Mechanismus*: sub priori intuitu conspicitur discapedinando sensim, immensè quantum! elongari breves uteri fibras, tamquè latè, ut capacitatem uteri, quæ in virginibus vix ulla aut aliquapiam est, ad pedum mensuram in prægnantibus efforment. Interea quantum latitudinis capit uteri apex vel fundus, tantum longitudinis sibi faciunt uterini ceu Ruyschiani Musculi, (quæ vix ullæ videbantur) fibræ; hæquè dùm se producunt, appressa uteri fundo placenta, Ruyschiano Musculò, totâ quâ valet mole, quâque patet superficie totâ, illic applicita est. Quorsum autem omnis hic potentiarum apparatus? Duas quippe comparatas hic habes ad agendum potentias, uteri nempe & Ruyschiani Musculi fibrarum, utrobiquè ideo tensarum, ut duplicis aut geminati elateris virtute, quæ oneri sibi erunt & maturuerint, extrudat natura; infantem intellige, & illius appendices secundinas; utraque enim uno ictu aut impetu uno expellere potis est, si ex æquo propellenti vi obsequibilia utraque se præstant. At quâlibet ex causâ, expulso infante, uteri fundo hærens placenta restitat? Tunc insumpta in infantis expulsu tota uteri potentia, ad placentæ expulsionem (quippè quæ præterita) inutilis fit & frustranea. Atqui hæc præcipua vis est, eòquè major, quò distans magis punctum illud erat unde extendendo se recesserunt fibræ. Hæc autem finito suo impetu, alteram, quæ Ruyschiani Musculi fibrarum est, solam deserit, quæ tamen eò minor est, quò viciniora sunt distantiarum quas exporrigendo se fibræ percur-

 rerunt,

(a) *Ruysch. Tract. Anat. de Muscul. in fundo uteri pag.* 16.

rerunt; puncta. Igitur quæ brevi temporis articulo facta fuisset & simultanea cum infante secundinarum expulsio durante uteri fibrarum actione, finitâ hâc reses illa fit, adeo ut quanto celerior fuisset & expeditior placentæ exitus concurrente uteri potentiâ quæ major est, tanto tardior erit & ignavior, uni, quæ minor est, Musculi uterini potentiæ derelictus. Revera tunc accelerandam manu jubent placentæ separationem, sed præproperi & molè sani istius ausi pericula admonet obstetricantium magister *Ruyschius*, edocens in uterino Musculo positam esse placentæ expulsionem, quæ interea in tantum certa fiet & secura, in quantum obstetricantis petulanti manu aut præcipitantiâ, interturbata illa non fuerit; imo si crimen isthuc causa fuerit obstetrix, piabit puerpera mille malorum aut torminum generibus cruciata, quæ exitialis *erethismi* & inflammationis consectaria erunt & effectus. Placentæ enim cum utero copulatio, quia insitionis genus est à suis radicibus uteri fundo implantatis factæ, evolationis opus sit oportet non avulsionis placentæ separatio, quæ ubi semel eluserit uteri fibrarum actionem, tempori demolienda venit. Hæcquè est expectandi scientia quam commendat sapienter, ad artis nempe & naturæ mentem, Ruyschius noster, simul injungendo confestim committendam lecto recens enixam, emollientibus fomentis & unguinibus interea curandam.

Inventi enim in uterino Musculo Ruyschiani laus & pretium est, Vir Clarissime, quòd obstetricandi arti det leges & regulas, hasquè à medendi methodo desumptas; adeò verum est cum Chirugicis operibus Medicinæ consortium vel Dominium! tantum Chirurgiæ manuariæ imperat, hancquè regit Medicus, qui Chirurgiæ mens & oculus est. Retegit ergo adhuc Ruyschianum recens inventum, ad partum quoquè aut partûs morbos spectare *solidorum* doctrinam: hanc enim in fibris uterini Musculi revelat nobis oculatissimus Ruyschius, admonendo quam multa quoquè bona obstetricandi scientiæ expectanda veniunt à *solidorum* vi, seu fibrarum Muscularium energiâ. Sed suas adhuc *Ruyschio* debet Medicina gratiarum actiones maximas, à quo (nempe ab uterino Musculo) discit, in fibrarum *tono* sitam esse melioris Medicinæ spem & felicitatem. Iterum, non obscurè docet quantam sanguis partem sæpe habet in uteri & partûs morbis, quorum rationes & ætiologiæ, cum à fibrarum

Mu-

Muculorum ſtatu aut *diatheſi* primitùs dependeant, innuunt ſanguini tunc ſuam deberi Medicinam, cum à ſanguine veniant multæ partûs & uteri difficultates & gravia pericula. Vterus quippe ipſe, quantus eſt, Muſcularis merè compago comperitur, cui ſi (quod Ruyſchio uni debemus) uterinum Muſculum addas, totum graviditatis & partûs negotium à Muſculari *diatheſi* pendere intelligitur, & conſequenter à ſanguine aut circulatione illius tam certò, quàm certum eſt à ſanguinis motu adjuvari Muſculorum motus aut perfici, proindequè à ſanguinis *congeſtionibus*, ſtagnatione & *ſtaſibus* committi non infrequenter Muſcularium partium morbos. Inconfeſſo enim eſt a cumulato, ſtagnante què ſanguine fieri *paralyſes* non paucas, (ab impedito nimirum ad cor ſanguinis regreſſu) quas incantamenti inſtar curat phlebotomia. Sed ut ad uteri res redeat hic ſermo noſter, quem medentium pluries non ſuaſit uſus, à celebratâ ſanguinis miſſione, etiam è brachio, reſtitutum fuiſſe menſium naturale profluvium? Quodquè propriùs ad præſens negotium attinet aut propoſitum, ipſis obſtetricantibus mulierculis in uſu vulgare eſt, ipſo in partûs primo limine ſanguinem è brachio parturientibus mitti jubere, potiſſimùm in iis quæ plethoricæ naturâ ſunt, maximè ſi extra impraegnationis tempora uberioribus menſium profluviis prolui conſueverant. Tali quippè providentiâ feliciùs cedere partum, partûs què appendices aut confectaria uſu ſuo dicicerunt.

Poſthac anceps nè fuerit vel ambiguum maximæ neceſſitatis eſſe debere & præſentis auxilii venæ ſectionem in reſtitantis placentæ morbis, cujus nempe ſeparationem & egreſſum à ſanguine miſſo tàm benè expectabis, quàm ab eodem menſium *ſecretionem?* Imò meliùs: cum enim *phlogoſis* moratæ placentæ comes ſit aſſidua, hancquè reprimat ſanguinis miſſio, hâc inſtitutâ ſolvi neceſſe ſit nexus, ſeu laxari *ſtrictum*, à quo intra uteri textum arctiùs ſtringuntur, qui placentæ cum utero copulam faciunt, vaſculorum villi.

Hic enim, Vir Clariſſime, recognoſcere datur rationem omnem & *Mechaniſmum* artis illius quâ elaboratur placentæ ſeparatio, & ob quam, utpote cum maturationis genus ſit vel coctio nis, à tempore (ut admonet ſapienter Ruyſchius noſter) expectare illam convenit patienter; id autem duplici de causa. 1o. Quia in tantum minor eſt Muſculi uterini ſeparationem illam molientis potentia, ad uteri potentiam quæ infantem expulit, comparata, in quantum fibrarùm longitudinis diſtantia minor facta fuit in muſculo uterino, quàm in totâ ipſiuſmet uteri expanſi compagine; cum enim, in extenſionis negotio, ad rationes diſtantiarum ſe habeant reſilitionis potentiæ, iis in rebus quæ (elatere integro remanente) extendendo ſe exporrexerunt, longè minor eſſe debet Muſculi uterini quam ipſius uteri fibrarum potentia. 2o. Quando quidem uteri cum placentâ nexus, placentæ vaſculorum intra cæcos uteri poros implicatio ſit aut impeditio, tempus

acce-

accedat necesse est, quo, aut quasi suppurando deterantur, aut oblitterentur arescendo illi vasculorum villi; ut enim radices sunt quibus placenta utero annectitur, his arefactis, aut suo defraudatis succo, excidere placentam præcipitemquè fieri necessum fit. Quod autem arescant necessariò placentæ radices, insimulquè flaccescendo excidat placenta, sic intelliges. Rupto umbilicali funiculo, sicquè intra placentam interrupto & *concentrato* succorum omni commeatu, hinc horum congestionem *statim* què intra placentæ sinum succedere oportet, horumquè pondere aut mole depressa placenta ad præcipitationem ultronea inclinat; illinc obstructo succorum à matre commeantium fonte (in quantum contrahendo se uterini musculi fibræ uteri fibras apprimunt illiusquè densant textum) intra radices, & contabescunt. Porro quomodò ab uteri fundo se expediat aut extricet se placenta ex his omnibus satis intelligitur, & quâ ratione ad suppurationem spectat isthæc separatio, inde concipitur. Rupto umbilicali funiculo intercipitur intra placentam sanguinis circulatio; stagnant ergo succi, mollescentesquè carnes placentæ flaccescunt, & putrent aliquatenus: igitur quia fieri hoc opus est ad placentæ detrusionem, planum fit temporis & digestionis opus illam esse magis quam medicamentorum aut manûs. Vides, Vir Clarissime, quantum utilitatis habeat uterini musculi inventum, insuper quantum habeat rationis & sapientiæ celeberrimi Ruyschii consilium, in committendo hærentem à partu placentam tempori & Medici consiliis maturandam. Audiendo ergo *Ruyschium* noveras, Vir Clarissime, ut principem Anatomicorum meritissimum, sed hinc eumdem simul sapientissimum medendi magistrum esse tecum discet, narrabitquè sera posteritas. Vale Vir Clarissime & me ama.

HECQUET Med. Par.

et. Paris. 26. Octob. 1726.

APPROBATIO Regii Censoris.

HAnc Epistolam legi & probavi. Datum Lutetiæ Parisiorum die 13. Novembris, ann. 1726.

BVRETTE.

ABRAHAMI VATERI,

D. ET P.P. ANAT. ET BOTAN. SVBST. VT ET SOCIET. IMPER. NAT. CVR. ET REGIAE BRITANN. SOCII.

EPISTOLA GRATVLATORIA.

AD VIRVM VERE ILLVSTREM, DOMINVM CELEBERRIMVM

FREDERICVM RVYSCHIVM

MEDICINAE DOCTOREM, ANATOMES ET BOTANICES PROFESSOREM, NEC NON ACADEMIAE CAESAREAE CVRIOSORVM COLLEGAM, ET REGIAE SOCIETATIS ANGLICANAE SODALEM, ANATOMICORVM PRINCIPEM, FAVTOREM, PATRONVM, AC OLIM PRAECEPTOREM SVVM,

IN QVA DE

MVSCVLO ORBICVLARI

IN

FVNDO VTERI DETECTO

GRATVLATVR

Simulque Communicationem eorum quæ noviter in Anatomia Plantarum detexit perquam officiose sibi expetit dubiumque exponit circa Lacunas Vteri Gravidi.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS

MDCCXXVII.

SENEX VENERANDE,
VIR
ILLVSTRIS ATQVE CELEBERRIME,
PATRONE ATQVE FAVTOR
EA, QVA DECET, OBSERVANTIA
COLENDE AC SVSPICIENDE.

Meritorum TVORVM praeclarissimorum, in rem Anatomicam ac universam Rempublicam literariam, tanta est copia, ut eorum numerus vix iniri possit, tantum abest, ut eadem dignis laudum encomiis sufficienter praedicari queant. Artificium illud incomparabile, quo corpora integra humana praeparare, ac naturali vividoque colore conservata exhibere nosti, atque minutissima viscerum partiumque quarumvis vasa materia ceracea, ad ultimos usque eorum fines, replere, postmodum extricare, omnibusque ob oculos ponere calles, tale est, ut omnes quidem eruditi illud admirentur, nemo tamen ad hunc usque diem imitari ausus sit. Artis huius exquisitissimae, vasa capillaria replendi & euoluendi, beneficio, omnium viscerum, cerebri, hepatis, lienis, renum, testium, placentae, aliorumque, structuram veram & genuinam, spissis tenebris involutam, luci exposuisti. Huius ope clarissime demonstrasti, nullas in visceribus his dari glandulas, ab Auctoribus praeter necessitatem confictas, sed extremitates arteriolarum, absque ullo intermedio, variis locis degenerare in vascula alterius naturae, adeoque elaborationem & secretionem variorum humorum, non tam a glandulis, quam a mutatione extremitatum vasorum, eorumque diverso reptatu, in iisdem dependere. Pari felicitate dexteritateque doctrinam glandularum, antea confusam atque obscuram, illustrasti, ac imprimis, a Celeberrimo Dn. D. Boerhaave, Academiae Lugduno Batave totiusque orbis literati ornamento, occasione in Epistola Anatomica TIBI data, in responsione ad eandem, differentiam inter glandulas, acinos, cryptas atque lacunas monstrasti. Has ultimas, in variis corporis locis, cute praecipue, pleura, peritonaeo, pericardio, &c. occurrentes, & pro glandulis habitas, in honorem laudati Viri Boerhavianas appellas,

 ideo;

ideo, quod Iste primus de his TIBI locutus est. Multa praeterea nova penitusque ignota, felici auspicio, detexisti, quae inter eminent, Arteria bronchialis, Tunica specialis in oculo RVYSCHIANA ideo dicta, periostium & vascula sanguifera ossiculorum auditus, valvulae vasorum lymphaticorum, & quae sunt alia. Ecquis enim omnium eorum, quae indefesso TVO labore & dexteritate incomparabili, vel noviter inventa, vel clarius oculis exposita sunt, numerum inire posset? Inventis istis egregiis, ac communi eruditorum applausu exceptis, addidisti nuper musculum orbicularem, in fundo uteri gravidi observatum, quem primum in *Adversf. Anat. Dec. III.* luci exposuisti, leviterque adumbrasti, postea vero duobus tractatibus, Belgico Idiomate exaratis, plenius descripsisti & confirmasti. Huius inventi tanta certe est dignitas, ut nesciam, an ullum, a seculo inde in lucem protractum, eidem aequiparari queat, sive inventionem, & demonstrationem eius difficilem, sive amplissimam utilitatem spectes, adeo, ut, in eo TE ipsum vicisse, mihi videaris. Hoc musculo quippe abs TE detecto, eiusque usu, in separanda & depellenda ab utero placenta, insigni, idoneis argumentis in praedictis TVIS tractatibus demonstrato, non est opus, ut imposterum tantopere de secundinarum exclusione solliciti simus. Multo minus, ubi placenta partum non extemplo sequitur, permittendum est, ut ea, vi adhibita, sive tractione violenta funiculi umbilicalis, sive manu intra uterum intrusa, ab eo avellatur. Quid autem, quaeso, frequentius contingit, quam quod puerperae, partu sat feliciter peracto, nihilosecius haemorrhagiis enormibus, febribus putridis atque purpuratis supervenientibus, extinguantur, nullam aliam saepissime ob causam, quam culpa inclementis avulsionis placentae, uterique gravis lacerationis, manu imprudentis obstetricis factae, eiusque inflammationis ac gangraenae insecutae. Hic enim mos est quarundam obstetricum, ignorantia non minus quam audacia barbararum, ut, ubi placenta non statim & in momento quasi partum sequatur, sine mora, per orificium uteri adhuc patens, manus feroces intrudant, radendo lacerandoque uterum, mediantibus unguibus accipitrinis, placentam interdum violenter & frustulatim avellant. Non equidem penitus damnandum videtur consilium, quod Auctores dant, & TV Ipse, Vir Excellentissime, uti fateris, ante musculi orbicularis inventionem, approbasti, quo svadent, ut, remediis blandioribus ad placentam, tenacius utero cohaerentem, separandam & extrahendam, nihil

hil

hil proficientibus, iisque incaſſum adhibitis, obſtetrix, manu in uterum immiſſa, digitis eam caute ſeparare, aut, quando nec hoc ſufficit, eandem perforare ac pertundere ſtudeat. Laceratio enim placentae per ſe nil mali portendit, eandem potius, quia ob effuſum hoc ipſo ſangvinem, intus ſtagnantem, flacceſcit, facilius ſecedere, ratio ſvadet. At enim vero triſtis experientia docet, obſtetrices non raro, neglectis etiam mediis mitioribus, uti ſunt tenſiones & inclinationes modeſtæ funiculi umbilicalis, frrctiones & inunctiones abdominis, fomentationes, clyſteres, ſternutatoria &c. ſtatim ad violentam placentae avulſionem manum admovere. Contingit autem ſaepiſſime, ut quaedam earum, uti pleraeque, ſcientia Anatomica ſitus partium deſtitutae, uterum hoc ipſo mediantibus ungvibus graviter laedant, atque ſic graviſſimis morbis, mortique ipſi anſam praebeant. Tutius igitur, TE Auctore, eſſe iudico, placentam in utero relinquere, quam violenta eius avulſione huic vim inferre, quia plura ab hoc, quam ab illo mala ſunt metuenda. Non certe video, quid periculi, a placenta aliquamdiu relicta, immineat, imprimis cum uterus, beneficio muſculi orbicularis, a TE, Vir Ampliſſime, inventi, eandem proprio conatu propellere valeat. Docent id exempla a TE obſervata, in quibus placenta, quae initio nullo pacto ſeparari potuit, aegris ſaltem in lecto quiete repoſitis, atque confortantibus refectis, poſt aliquod temporis ſpatium ſponte prodiit. TIBI pariter familiare fuiſſe, aſſeris, placentam per plures dies, ſeptimanas & menſes in utero retentam, tandem tamen feliciter expulſam fuiſſe. Illud porro confirmas praxi TVA vaſtiſſima, qua TE, ſpatio plus quam L. annorum, quo muneri Profeſſoris, in erudiendis obſtettricibus, TIBI primum demandato, praees, nullam puerperam ob retentas ſecundinas obiiſſe teſtaris. Mihi ipſi quoque exempla talia nota ſunt, quod placenta poſt aliquot dierum ſeptimanarumque ſpatium, jam tum corrupta, fruſtulatim exciderit, ſine vitae ſanitatiſque diſpendio, adhibitis ſolum & continuatis remediis uterinis, balſamicis & reſolventibus, uteri inflammationi & putredini reſiſtentibus. Imo neque hanc abinde timendam eſſe, non tantum ſufficientibus argumentis demonſtras; ſed & ipſae molae, e portionibus placentae in utero relictis generarae in utero relictis generatae, & per longum tempus in eo geſtatae, id confirmant. Tandem etiam illud extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe, certiſſime perſuaſus ſum, molas potiſſimum violen-

tae

tae placentae avulfioni originem fuam debere, easque propterea omnium optime praecaveri, fi expulfio placentae, ex TVO confilio naturae permittatur, & cura per expectationem, uti fcite exprimis, in tractatione puerperarum adhibeatur. Vt brevis fim, & vel verbo me expediam, musculus uteri orbicularis, RVYSCHIANVS impofterum merito appellandus, tantae eft dignitatis & utilitatis, ut nullum reliquorum noftri aevi inventorum eidem anteferri queat. Erit TIBI, Vir Ampliffime, ob eius inventionem omnis pofteritas obftricta, ac immortales decernet gratias laudesque, quia eodem detecto, atque confiliis & cautelis TVIS faluberrimis, quas in faepius laudatis tractatibus fuppeditafti, obfervatis, innumerae puerperae fervari poterunt, certiffima mortis rapina alias futurae: Sed tranfeo nunc alia.

Non minoris momenti eft, quam mira fubtilitate & incredibili dexteritate tractas, Anatomia plantarum, qua folia fructusque varios vegetabilium diffolvis, atque minutisfimos eorum tubulos fucciferos evolutos, ob oculos ponis, & ita harmoniam inter animalium vegetabiliumque circulationes fuccorum, nutritionem & fecretionem monftras. Admiratus hoc non tantum fum in iconibus fructuum pyri, mali armeniaci & perfici diffolutorum, & cum vafis fuis fucciferis & pulpofis *in Thefaur. Anat. max. Tab. I. & Adverf. Anat. Dec. III. Tab. II. Fig.* 2. 3. 9. repraefentatorum, fed etiam in praeparatis foliorum variorum, calicvm florum malvae, atque fructus pyri, a dexterrima TVA manu nitidisfime elaboratis, donoque mihi misfis, contemplari, oculosque meos pafcere, per TVAM benevolentiam inufitatam mihi licet. Admiratione captus obftupesco, quoties eadem infpicio, nec mirari fatis poffum conftantem illam, ac ultra LX. annos continuatam, ineffabilem TVAM asfiduitatem, incredibilem patientiam, ftupendumque laborem, quem in fubtilitatibus iftis eruendis evolvendisque adhibuifti. Sane admirationem omnem fuperat. Virum Senem, nonagenario proximum, & feculum pene emenfum, fubtilisfimarum hujusmodi rerum fpeculationi adhuc incumbere poffe, quibus oculi juveniles, aciesque lyncea vix fufficit. Ita eft, Senex Venerabilis, Deus Omnipotens, ad Cuius gloriam, in ftupendis Naturae Operibus, amplificandam, omnes TVOS conatus dirigis, & cui omnia illa accepta referre jubes, TE aevi noftri miraculum esfe voluit, quod orbis univerfus eruditus admiratur, nec fatis, pro merito, admirari

rari poteſt. Induſtria enim TVA indefeſſa, improboque labore, res abſtruſisſimas inveſtigas, & e Trophonii antro in lucem protrahis, atque ſic Scientiam Anatomicam indres novis inventis locupletas. Clarisſimus Rittmeyerus, Doctor Medicus & Practicus apud vos celeberrimus, nuper per literas certiorem me reddidit, TE haud ita pridem nova quaedam, eaque notatu dignisſima in Anatomia plantarum detexiſſe, atque in harum interna ſuperficie analogum cryptarum Boerhaavianarum, demonſtrare poſſe. Hujus rei ſingularis pernoſcendae deſiderio inſigni flagrans, non potui non in praeſentibus, TVA venia, ad TE exaratis literis, ea, qua par eſt, obſervantia TE rogare, velis pro TVO in me favore, petitioni meae locum relinquere, ac nova illa inventa, in uſum Anatomicorum & Botanophilorum, propediem luci exponere.

Vltimo tandem loco, unicum ſcrupulum, qui animum meum dubium tenet, circa uterum gravidum, ut TIBI exponam, permittas. In Tractatu meo, ſuperiori anno de utero gravido in lucem emiſſo, ſubſtantiam uteri gravidi fungoſam, ſinuoſam & celluloſam explicavi, eamque, uti in ſubiecto iſto deprehendi, figura exprimere curavi. Hi ſinus anfractuoſi & celluloſi, uti ibidem annotavi, non tantum inter ſe omnes communicant, uterumque totum, ſpongiae inſtar, cavernoſum reddunt, ſed & cum cryptis atque lacunis, intra uteri cavum hiantibus, conveniunt, ita ut ſuperficies interna uteri, in toto ſuo ambitu, aeque ſpongioſa & cavernoſa appareat, ac uterus in ſua ſubſtantia. Hae lacunae verſus cavum uteri patentes, quia in toto ſuperficiei ambitu reperiuntur, mirum eſt, qui fiat, ut per illas ſangvis, per ſinus uteri circulo circumductus, in cavum uteri non effluat, cum tamen placenta uterina unico tantum in loco uterina unico tantum in loco utero adhaereat. Dubium hoc jam tum in dicto Tractatu *P. I. Theſ. V.* movi, eidemque occurri poſſe exiſtimavi, ſi ſtatuamus, cryptas reliquas minores, quibus placenta non connectitur, forſan recipere fibras, ex chorii peripheria productas, quoniam rationi minus conſentaneum videtur, easdem nihil recipere, quia alias ſangvis ex iisdem neceſſario effunderetur. Addidi praeterea, fortasſis mediantibus his fibris, per cryptas reliquas ſangvini uterino immerſis, ſuccum gelatinoſum ad amnium afferri poſſe, quia alias de huius origine & viis hactenus nihil certi conſtat. At enimvero haec omnia mihi nullatenus ſatisfaciunt, quia meris coniecturis nituntur. Non enim video rationem, cur non hoc pacto pla-

placenta in tota ſecundinarum peripheria generetur. Nulla hactenus occaſio mihi obtigit, uterum gravidum, proxime ante partus tempus introſpiciendi, & foetum maturum in ſuo habitaculo, ſecundinis adhuc circumdatum contemplandi, ut examinare potuerim, quaenam ſit conſtitutio harum lacunarum, & utrum aliquid, ac quid recipiant? Libenter ergo ex TE, Vir Excellentiſſime, ſcire vellem, quid TV ea in re obſervaveris. Quodſi hoc abs TE impetravero, maximopere TIBI obſtrictus forem.

Interea ego, pro TVA ſalute & incolumitate, Deum Ter Optimum Maximum ſupplex veneror, velit Summum, quod cuncta regit, conſervat & moderatur, Numen, TE Anatomicorum Antiſtitem, & ſplendidiſſimum Orbis literati ornamentum, ad ſeros usque annos, ſalvum ſoſpitemque praeſtare, TIBIque Neſtoris aetatem concedere. Quod ſupereſt, TVO favori ac benevolentiae, uti hactenus, ita impoſterum commendatum me ut habeas, officiociſſime rogo, certoque perſuaſus ſis, me in cultu erga TE & obſervantia nemini cedere, qui ſum, quoad ero,

CELEBERRIMI ET AMPLISSIMI
NOMINIS TVI

Dabam ex Muſeo
Wittenbergæ Saxonum
d. XXI. Octobr.
M DCC XXVI.

Cultor atque Venerator perpetuus

ABR. VATER,

D. ET P. P.

FREDERICI RUYSCHII
RESPONSIO
AD
EPISTOLAM GRATULATORIAM
CLARISSIMI, CELEBERRIMIQUE
VIRI
D. ABRAHAMI VATERI,
PHIL. MED. DOCT. ET PROFESS. PUBL. ANAT. ET BOTAN. SUBSTIT. NEC NON SOCIETATIS IMP. NAT. CURIOS. ET REG. MAGNAE BRITANN. SOCII.

DE

MUSCULO ORBICULARI
IN
FUNDO UTERI DETECTO, &c.

Cum figura ænea.

CLARISSIME VIR.

Auream, imò auro pretiosiorem, quam ad me dedisti Epistolam, accepi, eamque legi, perlegi: encomiis, in illâ contentis, à latere sepositis, soli nempe DEO honos, gratia, benedictio! Mihi equidem gratulor, in tantâ senectâ contigisse, ut tam ineffabile infortunium, quod per tot æva inconcussum mansit, in vitæ humanæ suffragium, fuerit à me manifestatum, ita ut sexus, præterquam sequior, jure merito cantare possit, debeatque *Salvatori Immortali honor & gloria in æternum!*

Porrò, CL. V. à me exigis responsum, & quidem festinatum, cogitasne me nonagenario proximum otiosum esse? Scias velim, quod plurimæ epistolæ me exspectent, quæ responsione super hac re quoque indigent, & quod equorum calcei, non renoventur, currentibus equis? interim lætor, quod mihi dederis ansam brevioris responsionis, cum in totum calculum assertioni meæ apposueris, circa libellum de musculo uterino, & justò firmiore cohæsione placentæ uterinæ, itaque brevis esse potero, circa responsionem meam.

Relictis denique, ut dixi, encomiis, me conferam ad illa, quæ, TV VIR ÆSTVMATISSIME in rebus Anatomicis, Botanicis, & cæteris ad res medicas pertinentibus, VERSATISSIMVS à me exigis.

Fol. 10. habes.

„ Non minoris momenti est, quam mirâ subtilitate, & incredi-
„ bili dexteritate tractas Anatomiam Plantarum, quo folia fruc-
„ tusque varios vegetabilium dissolvis, atque minutissimos eorum
„ tubulos succiferos evolutos, ob oculos ponis, & ita harmoniam
„ inter animalium, vegetabiliumque circulationes succorum, nu-
„ tritionem & secretionem monstras. Admiratus hoc non tantum
„ sum in Iconibus fructuum pyri, mali Armeniaci, Persici dissolu-
„ torum, & cum vasis suis succiferis & pulposis in *Thes. Anatom.*
„ *Dec. III. Tab. II. fig.* 2, 3, 9. repræsentatorum, sed etiam in
„ præparatis foliorum variorum, calicum florum malvæ, atquæ
„ fructus pyri, à dexterrima TVA manu nitidissime elaboratis,
„ donoque mihi missis, contemplari, oculosque meos pascere per
„ TVAM benevolentiam inusitatam mihi licet. Admiratione cap-
„ tus obstupesco, quoties eadem inspicio, &c.

Resp.

Resp. hic, EXC. VIR, præbuisti mihi ansam referendi, quid mihi acciderit ab Eruditissimo quodam Professore cum pyrorum, aliarumque plantarum folia in exuvias, seu sceleta videret redacta, obstupescere videbatur, rogabatque qui hoc fieri possit? cui regerebam, me non esse hujus opificii auctorem, sed satellites mei, puta animalcula, quæ tunc temporis in usum revocaveram. Nunc verò illud longe nitidius & exquisitius ipsemet perago, uti patet in foliis ulmi (quorum vasa succosa tomenti instar sunt tenuia) idque propriis satellitibus, nempe propriis digitis: interim satis mirari nequeo, quod reperiantur, qui tam frigidè de hoc artificio loquuntur, cum tamen tanti sit momenti. Ast meliora docti, meliora facerent! itaque ad TE VIR EXC. relegandi sunt, qui nervosius judicare potes de rebus istis.

Vlterius hoc artificium confirmat, imò grave pondus affert systemati meo novo, scilicet: quicquid ad sustentandum corpus nostrum confert, illud conficitur in vasis, ex. gr. semen, Lac, sanguis, saliva, fel, succus pancreaticus, chylus, & plura alia: hæc doctrina nova quidem, attamen vera. Olim me rogabat NOBILISS. ARISKINE, Archiater DIVI Cæsaris Russiæ, utrumne crederem sperma humanum hospitari in sanguine, cui regerebam, quicquid in sanguine repereretur, me non posse dicere, hoc tantum scire, sperma haud fieri in sanguine, & quod primò ejus rudimentum conficiatur in vasculis spermaticis testiculorum, oriundis ex arteriis, mutatis in aliud esse: præterea, me putare, sperma in parastatibus magis perfici, ut & in vasis deferentibus, quæ tandem illud deponant in vesiculas seminales, ad ulteriorem aut ultimam perfectionem; hoc audito, contentus erat.

Ad viam, unde digressus sum. Fol. 12. prostant quoque hæc verba: " Industria enim TVA indefessa, improboque labore res „ abstrusissimas investigas, & e Trophonii antro in lucem protra- „ his, atque ac sic scientiam Anatomicam indies novis inventis lo- „ cupletas CLARISS. RITTMEYERVS, Doctor Medicus „ apud vos Celeberrimus, nuper per literas certiorem me reddi- „ dit, TE hand ita pridem nova quædam, eaque notatu dignissi- „ ma in Anatomia plantarum detexisse, atque in harum internâ „ superficie, analogum Cryptarum Boerhaavianarum demonstra- „ re posse. Hujus rei singularis pernoscendæ desiderio insigni fla- „ grans, non potui non in præsentibus TVA venia ad TE exa-

„ ratis

„ ratis literis, ea, qua par eſt, obſervantia TE rogare, velis pro
„ TVO in me favore, petitioni meæ locum relinquere, ac no-
„ va illa inventa, in uſum Anatomicorum & Botanophylorum
„ propediem luci exponere.

Resp. Quod, Clariſſ. Do. Doctori RITTMEYERO, dixeram, me poſſe viſui exponere, plantas in plantis, hoc verum eſſe ſcias velim: illud enim auſpicatò inveneram, ſuntque tam inſignes, ut ne opus exiguum ramuſculum vel ſegmentum EXC. V. impertire poſſem. Ulterius conſiderandum, circa hanc plantam, nempe quod non ad, neque ex, multò minus, ſupra alias plantas ortum duxerit, id quod ſæpius fieri, vel lippis & tonſoribus ſatis ſuperque notum, aſt verò illa in totum ortum ducit, & ſic manſit in aliis plantis tanquam in antro Trophonii, ubi ſemper nox! ita ut nunquam cœlum aſpiciat. Iſthæc planta in totum nil proficit, ex ullo latice aquoſo, vel rore, vixit tamen. Præterea eſt planta aphylla, ramoſiſſimaque, cujus Sator CLEMENTISSIMVS CREATOR, non ex ſemine intimo plantæ commiſſo, ſed ex Providentia Divina! Eſt planta mollis alba, flexilis, modice tenax. Vid. Tab. I. Fig. I.

Præterea potero EXC. V. viſui exhibere hujus plantæ aliam ſpeciem, vel aliud genus plantæ, ex eodem fonte ortum ducens, ſc. ex alia planta, hæc autem eſt fiſtuloſa, vel potius fiſtula, præcedente rarior. Hæc autem teres, ſpithamum longa, omni ramo deſtituta, cava, craſſitie ſcipionis, ſicuti Tab. I. Fig. 2. indigitat, in illius cavitatis ſuperficie (quod omnem admirationem ſuperat) uno in loco conſpiciuntur multi ſinus, vel impreſſiones in agmen poſitæ, quæ ſemen ſinapi recipere poſſunt, repræſentantque cryptas BOERHAAVIANAS.

Si quis jam me rogaret, quales habeant hæ plantæ in medicina uſus? hic altum ſilentium! & eruditum nescire! non tamen in totum. ex eo enim palam fit, plantas nonnullas absque prægreſſo ſemine poſſe vivere, emergere, vigere, quo conceſſo, imò viſo, ad altiora nos ducere poſſent, quæ non ſunt hujus loci, itaque ad alia. Folio Eodem 12. " Ultimò tandem loco, unicum
„ ſcrupulum, qui animum meum dubium tenet, circa uterum
„ gravidum, ut TIBI exponam, permittas. In tractatu meo,
„ ſuperiori anno de utero gravido in lucem emiſſo, ſubſtantiam
„ uteri gravidi fungoſam, ſinuoſam, celluloſam explicavi, eam-

„ que, uti in eo ſubiecto ipſo deprehendi, figura exprimere curavi.
„ Hi ſinus anfractuoſi, & celluloſi, ubi ibidem annotavi, & non
„ tantum inter ſe omnes communicant, uterumque totum, ſpon-
„ giæ inſtar, cavernoſum reddunt, ſed & cum cryptis atque lacu-
„ nis, inter uteri cavum hiantibus, conveniunt. Ita ut ſuperficies
„ interna uteri in toto ſuo ambitu, æque ſpongioſa ac cavernoſa
„ appareat, ac uterus in ſua ſubſtantia. Hæ lacunæ verſus cavum uteri
„ patentes, quia in toto ſuperficiei ambitu reperiuntur, mirum eſt,
„ qui fiat, ut per illas ſanguis, per ſinus uteri circulo circumductus
„ in cavum uteri non effluat, cum tamen placenta uterina unico
„ tantum in loco utero adhæreat. Dubium hoc iam tum in dicto
„ tractatu. P. I. Theſaur. V. movi, eidemque occurri poſſe exi-
„ ſtimavi, ſi ſtatuamus, cryptas reliquas minores, quibus placenta
„ non connectitur, forſan recipere fibras, ex chorii peripheria pro-
„ ductas; quoniam rationi conſentaneum videtur, eaſdem nihil re-
„ cipere, quia alias ſanguis ejusdem neceſſario effunderetur.

CLARISS. VIRVM hæc omnia ita obſervaſſe, nullus dubito, at vero, dictus uterus, in quo hæc omnia obſervaſti, forſan fuit mortuus, & inter hoſce duos, ſc. uterum vivum & mortuum intercedit diſcretio tanta, ut non videam quid dicam de propoſitis, imo ſatius fore exiſtimo, ut reſponſionem ſuper illis differam, donec acquiram uterum mortuum, & redigam in ſtatum, ceu vivum: dixeris forſan me omnino obtinuiſſe uterum puerperæ: fateor, illumque aperui, ut perſcrutarer eius faciem interiorem, quo fine, non in conſpectum veniſſet dictus muſculus orbicularis; aſt ea propter quoque ineptus factus eſt, ut redigi iam poſſit in dictum ſtatum, ceu vivum, id eſt, vitæ ſpeciem repræſentans.

Hoc autem artificium VIR EXCELL. Clementisſimo Creatori placuit, per immenſam gratiam per me manifeſtare, quo pacto cadavera integra redigi poſſint in talem ſtatum, ut vitæ ſpeciem repræſentent: imo hoc artificium tantum valet in Anatomia, ut impoſſibile videatur, noſſe veram corporis humani fabricam, nam poſt exſpirationem millenæ particulæ ſenſum aufugiunt, fiuntque inviſibles.

Nemo interim exiſtimet hocce artificium ſufficere; aliud enim quoque coniungendum, quo ſine impoſſibile foret, veram conſtitutionem dictam viſui exhibere: pone, cerebri corticem, pulpam in extremis vaſis, extremitates vaſorum ſanguineorum tomenti inſtar

ftar tenues, corpus reticulare fupra cutem fitum, tunicam Ruyfchianam in oculo, ut & alia, quantum vis exquifitiffime fint concinnata & præparata, nifi in liquore fpirituofo & convenienti vifui exhibeantur, & quidem coelo fereno exiftente, alias oleum & opus funt perdita: interim quam difficile fit, corticem cerebri in liquore, ope capilli fufpendere, percipient illi, qui illud efficere fatagunt, idque propter mollitiem & tenuitatem corticis.

In iuventute fuppetebat mihi occafio acquirendi cadavera earum, quæ uterum gerebant, ut & puerperarum, at vero, cum eo tempore, ineffabile fupra dictum artificium adhuc lateret in antro Trophoni; non poteram multum ex eo proficere, attamen illud fcio, nec mea excedit memoria, quod uterus tunc temporis pro certo audiverit fpongiofus, præfertim uterum gerentium, at vero, poft nobilem fupra dictam revelationem dicti artificii mutavi illam fententiam, nullus dubitans, quin illud ita dictum cellulofum, fpongiofum, fi non in totum, faltem, maxima ex parte effe vafculofum transverfim fectum: quamvis dicere nequeam, *veni & vide*! Itaque illud refervandum donec occafio fuppetat uberior. Interim CLAR. VIR, antequam calamum deponam, TIBI referam, quid mihi contigerit circa uteri non gravidi repletionem ceracea materia rubra. Repleveram dico, illum fumma cautela, ne ceracea materia exitum quæreret præternaturalem, quo facto, uterus fummâ rubedine fuperbiens, occurrebat nobis, ceu totus quantus, ex vafis fanguineis conftitutus. Confidera nunc, fi ille uterus fuiffet factus gravidus, & fi omnia illa vafa, quæ funt innumerabilia, fuiffent extenfa, prout vidèmus fieri in utero gravido, quid mirum, fi uterus gravidus in tali conftitutione nobis occurreret, ceu fpongiofus & cellulofus: itaque quam facile illud nobis imponeret, facile eft concipere. Jam tempus vocat me ad alia, haud negligenda, ne autem videar ingratus, TIBI EXC. VIR, debitas, quod fyftemati meo novo, calculum appofueris circa mufculum uterinum, & iuftò firmiore cohæfione placentæ uterinæ: præfertim quod illud viderim factum à PROFESSORE tam PRÆCLARO, & iure merito PRIMARIO, idque per prælum in ufum publicum. BENIGNISSIMVS CREATOR, qui omnibus profpicit, TE falvum ac profperum reddat ad neftoreos annos, præcor. Vale, hifce & maneo,

VIR EXCELLENTISS.

Dabam Amftelodami

Totus tuus
FR. RVYSCH.
EXPL.

EXPLICATIO

TABULÆ.

FIGURA I.

Exhibet Plantam in Planta repertam.
AA. Truncus.
BB. Rami.

FIGURA II.

Denotat Segmentum alterius Plantæ fiſtulæ inſtar cavum, & repertum in alia Planta.
A. Fiſtula.
B. Cavitas eius.
C. Celluloſitates, cryptas Boerhaavianas mentientes.
D. Craſſities ſubſtantiæ fiſtulæ.

TAB.

Fig. I

A

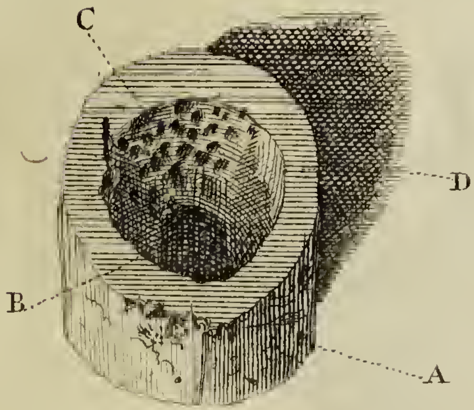
A

B

A

B

Fig. II

Neerd. Taf. 129.

OPUSCULUM ANATOMICUM
DE
FABRICA GLANDULARUM
IN CORPORE HUMANO,

Continens

BINAS EPISTOLAS,

Quarum Prior eſt

HERMANNI BOERHAAVE,

SUPER HAC RE,

Ad

FREDERICUM RUYSCHIUM;

Altera

FREDERICI RUYSCHII

Ad

HERMANNUM BOERHAAVE,

Qua

Priori reſpondetur.

AMSTELÆDAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS,

M. DCC. XXXIII.

HERMANNI BOERHAAVE EPISTOLA ANATOMICA AD VIRUM CLARISSIMUM FREDERICUM RUYSCH.

SI datum fuisset par voluntati otium, jam dudum me impulisset officii mei ratio, votisque Tuis praestitum a me jam pridem fuisset obsequium, dum ursisti saepenumero, ut compendio quidem, attamen liquidò, enarrarem ea, quae pro sententiâ *Marcelli Malpighii*, Viri in Anatomicis summi, contra Tuam de glandulis doctrinam, moveri posse putem. Quo quidem in negotio facilè perspexi, quidnam fuerit causae, cur prae caeteris a me hunc laborem exegeris: quum enim totiesplures horas triverimus una in expendendâ & enarrandâ fabricâ corporis humani, admirantes semper adorantesque DEI sapientissimi in homines beneficia, videbaris frequenter mirari, Tecum me nondum credere, viscera haud eâ agere operandi vi, quam glandulis exerceri *Malpighiani* asserunt. Et, fatebor enim, inter amicissima super his colloquia, quorum semper suavis animo erit meo recordatio, dissensi saepe minus, quam ex sermone meo ipse colligebas. Quid enim? commissos volebam dissentientium specie animos, ut tanto curatius ex Te discerem ea, quae, laudabili Tute fervore per disputationem incitatus, præclarissimè à Te inventa explanabas. Neque interim & illud diffiteri velim, superesse revera scrupulos, eosque insignes quidem, qui remo-

rantur, ne in sententiam Tuam promptus eam. Quare sedi adhanc rem intento quidem animo, eaque, quae in subtilissimis rebus cernere valui, liberè exponam, solo actus Tibi parendi desiderio, solâque hac spe animatus, diluturum Te ocyus, quae & aliis forte obstare videntur, Tuis circa haec cogitatis ne convicti assentiantur.

Patiaris interim, Virorum Optime, hac ut oportunitate debitas Tibi solvam gratias, publicéque ut tester devincti animé sinceros affectus. Id quippe candor jubet & aperta simplicitas, id pietas mandat; dum contemplor, quam egregia, quam multa, quam nunquam dicta Aliis, ex Tuo ore, demonstratis, scriptis, ipse consequutus fuerim. Sane dubitavi sæpe, magisne in his utilitatem admirarer summam, seu singularem, quae veritatem nudam aperit, fidem, an verò brevem super his, nulloque onerosum superfluo, quo bona enarras, sermonem. Valens igitur sentias laboris herculei, sexaginta jam & sex abhinc annis exantlati, praemium, fructum industriae tam singularis, utilis, felicisque, percipias: dum publica Te commoda promovisse, placuisse Bonis, confitentur omnes, ad quos tanti judicii pertinet potestas. Utique idonei cujusque in his arbitri animo speciem bene meriti de Patria, & de toto mundo, civis impressit spectatæ in Te virtutis contemplatio! est verò & aliud, quod, aliquid hîc ut auderem, coëgit: Medicinam scilicet Theoreticam praecipuè, in hac Academiâ, ex Auctoritate publicâ, annorum jam Viginti decursu docere debui. Itaque & oportuit actiones explicare humani corporis; quae quidem expositio scientiâ fabricæ ejusdem quum nitatur inprimis, expressit vel invito, ut subinde dicerem de lite vix compositâ, sed ambiguâ hactenus pendente inter summos in Europâ Viros, qui Anatomica excolunt, vel profitentur Medica. Eunt nimirum in alia longè omnia praestantissimi hinc inde sapientes, dum agitur de fabrica, partibus, virtute, ipsis imô signis, glandularum, quae in corpore nosto ita vel solent appellari, vel adesse cognoscuntur. Neque potuit fieri, quin Illi, qui Scholas meas suâ decorabant frequentiâ, saepe de his rebus me compellarent; dum decidere impares ipsi, at-

que

que interea auctoritatis tamen momento solo impelli nolentes, quaestionibus elicere quotidianis contendebant, quid circa haec pro compertissimo haberent? aut in quo denique puncto definiretur Tuam inter & *Malpighianam* in his disciplinae differentia. Igitur circumspicere decuit, quonam pacto memet expedirem aliunde satis occupatum; quod melius assequi vix dabatur, nisi postquam semel evulgassem scripto, quae in hoc negotio ipse intellexisse mihimet videbar. Dum verò cogitata haec Tibi ponam ob oculos, duplex est, quod commodum praevideo; Tu enim ad singula repones ea, quæ tredecim per lustra exculta Anatome suggeret Tibi; Tibi, inquam, instructissimo semper ab abundante cadaverum incidendorum copiâ; Tibi, qui nullum remittis tempus, qui noctes impendis diesque, qui ab ephebis ad crudam hanc viridemque senectutem totam exercuisti vitam, qui nunquam passus es perire Tibi vel fugacissimam occasionem nova deprehendendi; qui nunquam veritus es priorem, evulgatam licet, super re Anatomicâ sententiam refellere, primusque repudiare, quoties meliorem edoctus per experimenta fueras; omnia utique haec sic describere poteris ad singula respondendo, ut integra habeatur deinde hoc in negotio Tua Doctrina, unâque, nec interruptâ, serie exposita, quae vaga hactenus per plurima rerum experimenta, mutata hinc inde, nec digesta satis ad exactas disciplinæ leges, prodiit. Alterum autem erit, ut constet publico atque prosit aperta Tua explicatio, postquam patienter intellexeris, quaenam illa sint, quæ effecere, que minus Alii hucusque viderint, quidnam Tu ex observatis propriis edoctus fueris: apparebit enim impedimenti & erroris tum ratio tum causa, ut emendandis justa sit occasio, atque evellendis, quae nasci solent legentibus Tuos libros, difficultatibus.

Age igitur, rem excutiamus, ita prosequendo sententiarum diversitatem, ut incolumis maneat inter nos amicitia, utque interim amore veri incensos ita collidamus animos, ut emicent inde scintillae luci veritatis accendendae, & fovendæ, haudquaquam inidoneae!

Ea quidem humani corporis *pars, quae propriae membra-*

nae ſimplici apparatu involucrum format cavum, *intra quod ſingularis humor*, *ſecretus*, *contentus*, *fotus*, *mutatus*, *per emiſſarium denique inde excretus*, *ſpectatur*, *glandularum ſimpliciſſima* Malpighio audit. Quarum exilitas ſaepe, & multiplex equidem reperta diverſitas, tam in externâ, quam internâ facie, ut & in humoris ſecreti varietate, effecit, ut, quum facies non una omnibus, nullâ fere cogitatione comprehendi poſſe crederetur vera earum fabrica: maximè tamen, dum a morte ſtatim mutatae, conſtrictæ, exſuccae, collapſae, vix aliquid vaſorum ſuorum ſpectandum offerrent; ſed ſolidatae cujuſdam compagis imagine obſcurâ carnis, glandiſve, Anatomicis deſcriberentur. Arduam ſuperavit & abſtruſam feliciter difficultatem *Malpighiana* induſtria, extricavitque impedientes plexus eo ſucceſſu, ut reſolutae in partes liquidiſſimè intelligerentur, pateretque abſcondita prius ſtructura. Nec mirabitur ſapientis Viri felicia in hiſce inventa, qui, ut par eſt, conſiderat, quibus ille filis caeca rexerit veſtigia, ut ambages hîc reſolveret, inextricabilis erroris dolos.

Spectabat enim primò, quantum acie ſequi poterant oculi intenti, ipſum glandis hujuſmodi corpuſculum, eâ praeditum conditione, quam natura illi dederat, nec mutatum arte, nec vi morbi à nativâ degenerans indole; illudque ab omni facie contemplatus duratis ad patientiam laboris improbi & aſſuetis ſedulò, ita oculis perlegit, ut ſpectaculis hic nihil quicquam ſuperaddi poſſe videretur, quo accuratius ſic luſtrari poſſet. Quâ quidem re id effectum fuit, ut quaerendo detexerit patentes hic, abſtruſas alibi, partes in corpore, ita amuſſim reſpondentes ſpeciei, quam expreſſit ſuperior definitio; ut manifeſtò pateret, glandularum ſimpliciſſimas appellandas eſſe jure meritóque. Pronunciavit itaque, per omnem totius corporis humani ambitum has reperiri manifeſtò glandulas. Si enim palpebras oculorum, naſi interni inextricabiles fere latebras, membranâ mucoſâ ſuccinctas, ſi palati poſteriorem penſilem cortinam, luſtrare lubet; ſive fungoſarum cryptas conſpexeris tonſillarum, radicemve linguae, ubi in epiglottidis porrigitur confinia; ſi

fau-

faucium lubrica perfpicis aut ftomachi fiftulam, & ventriculi interiora, & inteftinorum omnium flexus, fi laryngis exteriora vel & interiora, fi aëriae meatum fiftulae, fi bronchiorum inde, ufque in veficularum pulmonalium extremas, fcrutaris ramos, aut praeputii incumbentem glandi fuperficiem, fi tecta muliebrium interiora ufque ad ipfum uteri hiatum profequeris, aut in concham auris introfpicis, ejusve meatum externum; omnibus hifce locis invenit ejufdem fere artificii, operis, ufufque, partes.

Cuncta equidem haec, curiofo ubi fpectarat oculo, ficque primo fuo ufus adminiculo fuerat, quo omnes fere proficimus ad cognofcenda corpora, tactu dein adhibito, vidit, fi latera vel poftica harum glandularum premeret, prodire ex definitis locis, femper, guttas magnitudine adeò infignes, ut in arcto vafculi emiffario, unde coactae eructabantur, contineri haudquaquam potuerint; verum locum requirerent longè ampliorem, ubi latere prius, ftagnare, colligi, unde &, preffu majore actae, exfilire demum, poffent. Intellexit itaque inde, quod fub hifce emiffariis, per quae defcriptae emanarent guttae, neceffariò requiratur vafculum adeò capax, ut recipere queat in fuâ cavitate eam fanè humoris ita expreffi transfudantis copiam, quae unâ vice, actione compreffionis unâ, evacuari poffet. Simul etiam confpexit, impoffibile effe, ut tam craffus, copiofusque, humor contineri potuerit in minuti canalis extremitate fimplici. Verum ulterius dum perfcrutatur indolem expreffi hujus ex locis memoratis humoris, confpicit hunc variis locis longè diverfum effe ab eo, qui aliis locis nafceretur; ita tamen, ut effet femper, ut haberetur ubique, craffior quam aquofus quidem humor, fluidusve latex, in vafis corporis noftri repertus, fpiffior utique tenuiffimo, qui exhalat, liquido.

Etenim, fi viventis, vegeti, fanique hominis, dum calet, cuicunque demum parti frigidiffimam ex politiffimo vitro, lapide, metallo, fimilive corpore, confectam laminam quam proximè ita appofueris, ut eam partem tantum non contingat, exhalans de corpore humidus vapor exceptus irruendo in hanc lamellam, ejufque denfatus frigore, ilico eam rori-

dâ inficiet nebulâ, splendentis infuscabit nitorem. Sed quam datur liquidus, tenuis, simplex, pellucidus, volatilis, subtilis, ille liquor! Sponte sua avolat ocyssimè, nec labem feculentam relinquit, nec deturpat residui imagine fulgidam politurâ superficiem. Novi quondam inter Chemistas, qui conflare student ex metallorum vilioribus aurum, eruditum Virum; qui, postquam legendis Adeptorum libris totum se dederat eâ quidem spe, ut inde Auriferam elicere tandem posset artem, putavit denique in animâ hominis haerere Philosophorum aquam. Aquam illam, quam scaturiginem opulentissimam aurifabri fontis, tam amabili commendant specie Alchemistae. Quid itaque Noster inhians auro Artifex? Ille utique animam exspirabat in ampullam de mundo vitro amplissimam, sollicitè cavens ne receptus semel exhalaret halitus; patienterque collegit vaporantis ex pulmonibus agitatis liquoris copiam. Verum, ubi cogere hunc blandi tepore ignis annitebatur sedulò in humidi spissioris tenacitatem, ut fieri & aliis consuevit, omni spe excidit: quum collectus acri studio liquor in auras semper rediret. Nonne apparet hinc, cujus sit ingenii, qui exhalat sponte vitae de humani corporis quacunque parte? Certè ille, utcunque ultra quinque librarum copiam intra viginti & horarum quatuor spatium emanare per invisibiles corporis meatus sapiens *Sanctorius* observaverit, ille inquam haud requirit, unde exeat, cavitatum sub emissariis locatas sedes. Sed datur huic porta, per quam ruat rectâ, ab ultimis arteriolarum, subtilissimisque, fistulis, absque ullâ omninô fabricae glandulosae ambage interpositâ, aut remorante. Quas profectò singulari successu dexteritas Tua ipsis hîc oculis ostendit. Est enim ubique, in omni parte corporis, semper praesens. Atqui talis non erat ille, qui modo ex *Malpighiano* labore cognoscebatur ex glandularum simplicissimis, humor. Imò verò hic, spissior omninò, tenax semper lentusque, pinguis subinde, nunquam liquidò pellucidus, nequaquam perfectè volatilis, spectabatur, sed dissipatus calore a corpore, cui adhaeserat, lentoris tenacitate, nec detergenda temerè faecis macula, faciem foedans, haud facilè delebile impressi vestigium relinquit,

ma-

materiaeque faeculentae ſordes. Fateor, deſiderari hactenus in arte deſcriptionem accuratam ſingularis cujusque ſpeciei humoris, quem diverſis locis ſingularem natura parat. Neque magno carebit uſu, ad faciendam felicius Medicinam partibus illis, exacta rei hujus hiſtoria. Attamen effecit induſtria Medicorum, ut jam quaedam cognoſcamus diverſitatum genera. Atque prae caeteris laudabiliter in his ſe geſſit Clariſſimus *Joannes Baptiſta Margagni*, Patavinae Academiae inſigne decus, in Anatomicae Artis Exercitatione, atque in eruditione ejuſdem hiſtoricâ, inclytus. Quem conſulamus ſuper his in *Adv. Anat.* I. 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 15. 16. 28. 30. 32. 33. 41. 42. 43. 63. 64. II. 52. 53. 56. 63. III. 6. 11. 12. 13. 71. IV. 15. 16. 22. 45. 46. 53. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 71. 72. V. 9. 13. 15. 47. 48, 52. 58. 59. VI. 8. 60. 72. 101. 114. 115. 121. 123. 136. Variiſque locis varios fontes depinxit. ut *Adv.* I. T. I. K. I. T. II. *Fig.* I. o. o. o. e. e. *Fig.* V. c b c. *Fig.* V. h i k. T. III. e e. † †. H. T. IV. *Fig.* I. c c. *Fig.* II. *Fig.* IV. C. D. T. III. F. I. Capillatam capitis cutim, ipſosque capillos, inungit ſemper pingue oleum, quod exiguis continenter meatibus exſudat, integumenta capitis extima humectat, lubricat, laxat; atque nobilis arcem mentis ab aquoſis, frigidisque, aëris, cui exponitur, injuriis defendit. Sed & aliud praeſtat vicinis beneficium emanans perpetuò hîc loci pinguedo, dum lubricitate mobili juxta exteriora pilorum ſe expandit, ſurſum, deorſum, eos flexiles, humidos, unctos, tenet; qui, ſi abeſſet hoc oleum, aridi, fiſſique, nec nutriri quidem poſſent, dum tenerrima horum vaſcula, exiliſſimaeque fiſtulae, ſubtiliſſimo elabente humido orbatae, in ſpiras convolutae, penituſque arefactae, morerentur, inque tricas implicitae inextricabiles taedioſiſſimis innecterentur plexibus. Sed aliud ſpectemus! dum ſubtilior olei pinguedo capillos ita adſcendendo tuetur, cutimque obductam cranio emollit, ut fieri natum, craſſior reſidebit, difflatâ per calorem tenuiore parte, amurca. Illa verò eſt, quae innexa deſquamatae perpetim epidermidis exuviis, capiti pingues creat furfures, naſcentes ſubitò & his, qui cum curâ ſaepe caput mundant, prorſus ut mirari ſubeat tanta unde citò ſit ſqua-

squamarum copia. Enimverò, ne quis habeat omnem hanc sordium materiem pro solis cuticulae abrasis finibus, facit considerata pinguissimi olei copia, quae his collectis exprimi, ignemque flammantem alere possit: quae ut proprio ipse experimento olim notaveras, ita & scire hinc datur, cur capiti pinguis magis, quam aliis corporis partibus, sudor? atque, unde olidus capitis nimis tecti, fotique, nidor his, quibus abundat nimia haec pinguedo? pone aures rursus, ubi nexae capiti firmantur, alius planè humor nascitur, qui priore crassior quidem est tenaciorque, longè autem minus oleosus. Alius iterum qui exsudat copiosus ex membranâ aurem obvelante, ejus juga, cryptas, cava, Scapham, Concham, investiente: est quippe siccior ultimo, copiosus, & facilè admodum, in albam, siccam, squamosam, crustae faciem lentescens; tam manifestò autem cernitur manare ex talibus folliculis cavis, hîc ubique positis, &per angustias emissariorum hiulcorum foras agi, ut in detersâ, nitidaque, sani hominis aure ipsi oculi utraque liquidò videant. Specta deinde meatus externi auris interiora, examen ibi haeret rotundulorum corporum, quae balsamum continent liquidum satis, & pellucidulum, qui, ubi fistulis dimissus propriis in cavitatem canalis auditorii emanavit, spissatus, flavescit, amarescit, veri unguenti adeptus speciem, crepitat in flammâ primum, dein ardet.

De facie quid dicam? quae in homine gerit diversa sanè harum glandularum, & verarum quidem, genera diversa. Aliae etenim pingue fundunt supra faciem oleum, quod per poros exsudans, nitentem reddit & resplendentem vultum, qui opimâ unctus pinguedine apparet in bene sanis, atque a somno dulci altoque refectis. Hi quippe si nigro panno puroque fortiter defricant os, in albescente statim, contaminatâ, & pinguescente hujus superficie manifestatum oleum advertunt. Nusquam verò in facie lacunae hae suo ditiores balsamo, nusquam abundantius idem sua per spiramenta exsudant, quam circa exteriora nasi alarum, ubi haec de facie assurgere incipiunt: ibi quidem, ut & circa extrema nasi, saepe guttatim exstillans, cuticulamque

que irrorans crevit id ipsum, quin & leni partium istarum compressu exire idem visum fuit. Observavit quoque Vir famâ celebris, *Antonius van Leeuwenhoek* evidenti quidem, at profectò facili, experimento hunc liquorem: vultui ille hominis sani tubi vitrei mundissimi superficiem apprimit, partem verò appressam objiciens microscopio, ostendit limpidum, satisque tenue oleum superficiei vitri adhærens, nudoque hoc attactu illi adspersum. Verum & aliud est hic loci glandularum genus, quæ per genas, labia, nasum & mollem sub oculis cutim, seminantur. Majores hae, profundius sitae, atque canalibus amplioribus extrorsum patent: materies equidem contenta his tenacior abundantiorque, lentioris pastae ductilitatem aequat, ubi turget aperit meatuum ora, tardior verò ob lentorem, neque facilè se expediens, expresso apice contiguo aëris mutat colorem, turpique lividorum, vel nigrescentium, capitulorum ex poris eminentium stigmate faciei puritatem fœdat. Si autem vi compressi folliculi ex amplis suis suppositis ampullis cogunt hanc pulti spissiori similem massam transire per angustias sui colli, tum demum in longas formatur, gracilescentesque pro angustia emissarii spiras; vermes ait vulgus, jurares esse vermes, inprimis quoties nigrescens apex albo praefixus corpori speciem ejus fingit; licet vermis non sit, ut microscopia, resolutio, & alia satis demonstrant, nec eam in folliculo latens figuram obtinuerit, sed adquisiverit transeundo foras. Si autem folliculus, jam orbatus hac massa, premitur ulterius, non jam emittit molem ultra similem, sed tenuius, pellucensque fere liquidum unctuosum:

Hisce perlustratis sedulò, promptius erit accuratè videre humorem qui per poros insignis illius, latè expansae, miréque convolutae, membranae nasi interioris, jugi destillatione depluit. Dubites, ubi inspexeris, unde suppetat tanta muci, quae hîc undique exit, vis: quam diversus autem est humoris illius modus ab eo, quem spectamus alibi ex simplicissimis depromptum glandulis? Est etenim pellucidus, lentus, iners, insulsus, inodorus, fatuus, lubricus, vix oleosus, facilè miscendus aquae, atque exsiccationis ope in tophum

durefcens, vel in tenaces, lemisque haud diffimiles, cruftas concrefcens, pituitofus denique, certè quam maximè alieni ab omni prius enarrato ingenii. Talem verò exigebat neceffitas operis, quod hujus virtute natura exfequitur. Invifcat omnia, quae rapta in aëre in pulmonem volitarent, noxia, fiftit eadem, arcet a pulmone, depuratumque fic aëra in interiora pectoris transmittit; nervos interim odoratui exercendo proprios, egreffos quam proximè de medullâ cerebri, distributos per ambitum totius nafi, nudatos fere, omnique aëris injuriae quam plurimum obnoxios, ita oblinit, ut defendat ab acribus, ab ariditate praefervet, humidos, laxos, acuto fenfui aptiffimos, efficiat; fed & eâdem operâ id praecipuè curat, ut minima odorati particula innexa inodoro vifco nervis his imprimere manentem fatis, locoque haerentem diu, fui fenfum apta nata fit.

Liquor pituitofus circa pofteriora linguae, tonfillas, uvulam, columnas laterales, palati mobilem, craffam, fungofam, pendulam, membranam, qui circa laryngis exteriora, interiora, pofteriora, anteriora, lateralia, cartilagines, ex loculis fimilibus conficitur, quam proximè muco narium accedit, tamen inde utcunque varius: neque enim coriaceum tam facilè lentorem adipifcitur ut quidem ille, majore etenim tenuitate, hinc lubricitate mobiliore, ita praeftat, ut cunctis huc delatis lubricatam adeò viam expediat, nihil ut retineri, moramve nectere moleftam, ut queat nihil. Simile quidem, at dilutius interim, locavit CREATOR in cavo pulmonalis fiftulae, productorumque inde bronchiorum, linimentum, quod eft indolis iterum a praefcriptis omnibus diverfae. Quin & nova rurfum unctuofi humidi fpecies obfidet loculos glandularum oefophagi, quippe quod a muci naturâ recedens paulùlum, magisque vergens in lubrici linimenti pulmonalis ingenium, mediam fere inter utrumque indolem obtinet, inque folliculis fuis adeò evidenter haeret, ut in cadavere recentiori hominis fani, morte violentâ exftincti, deterfum femel, iterumque, geminatâ & renafcente iterum abundantiâ prementi fe manifeftet.

Ubi autem per ftomachi ductum in cavum ventriculi oculos

los usque direxeris, & ibidem utique praestò occurrunt lustranti satis manifesti, innumerique insignes copiâ loculi, qui generant, offeruntque in usum hujus partis quam simillimum oesophagico mox memorato humorem, sed lentum magis, adeoque tenaciter haerentem membranae interiori, ut difficulter abradi queat penitus: ille autem circa os superius abundantior: dum ibidem numerosiores loculi clarè observantur. Descendenti deinde per duodeni semitam, indeque oberranti per ambages flexuosas sinuosorum intestinorum, offeruntur ubique cotylae descriptis similes, in superficie horum internâ catervatim in agmina veluti hinc inde digestae in intestinis tenuibus, solitariae verò in crassis; continent autem & hae copiosissimos humores, qui satis referunt oesophagi, atque ventriculi, linimenta, nisi quod spissior sensim fiat lentiorque, quò magis descenditur in infima coli, rectique: quibus etiam locis in cryptas amplas satis extensos videmus hosce folliculos ita insignes, ut incredibili saepenumerò copiâ collecti muci turgeant, scateantque, ut stupescant quandoque Clinici ad visam lentae materiae excretae abundantiam. Inde rursum versus exteriora rugosa ani in dispositis & ibi cavis membranâ callosiore constructis, atque evidentissimè cernendis spectatur siccior humoris crassioris species, quae lentescens magis sensim magisque cerae per aquam elotae, adque radios expositae solis, hinc dealbatae, formam videtur referre. Dum simul inguinum sinus, & natium, obsident minores, subtiliorisque membranulae contextu fabricatae pyxides, simillimae his, quas posuerat ad sinus alarum nasi in facie, atque in axillarum cavis, natura: nascitur quoque in his subtilius illud pigmenti unctuosi genus, quod ibidem jam est descriptum suprà: deprehenduntur capillati capitis similes fere quidam pingues loculi: sudant scilicet assiduò pingues hîc lacunae oleum, quod a cerâ priore est quam diversissimum.

Qui deinde, ut Physicum haud dedecet nec Medicum, considerat sordes quas sub praeputii integumentis aggerunt loculi iis innati, quibus totum priapi caput sordescit, contaminatur, olidissimoque inquinatur nidore; certè deprehen-

hendet, ſecretum & ibi humorem haberi quam maximè alienum ab eo omni, quem uſquam invenire datur: albet, olet, aquâ vix diluitur, tenacitate ſingulari in pelliculas lenteſcit; pelliculae glandis tenerrimae ferme tenendo adhaereſcit. De induſtriâ eſt factum, dum materiem hanc de praeputii interni folliculis derivo, nec loquor de glandulis odoriferis dictis accuratiſſimo *Britannorum* Anatomico *Tyſoni*, locatis in coronâ glandis, tanquam primis hujus linimenti officinis: neque enim facilè uſurpare oculis veras eo loco glandulas, ſed potius papillarum nervoſarum acutiſſimè ſentientium eminentes catervas, ut pulchrè meminiſti dudum obſervaſſe Temet, orbique enarraviſſe Medico. Attamen ſunt, quae, ut fatear, urgent, dubitaſſe me ſaepe; an non praecipua harum lemarum genitalium copia genita fuerit in ſinuoſis urethrae cryptis, tam nitidè depictis a Celeberrimo Morgagno, *Adv.* I. *T.* IV. *F.* IV. B. C. D. atque detectis ibidem a *Cowpero*, & *Terraneo*, glandulis, unde delatae in urethrae meatum, ejusque orificio emiſſae, ſub praeputii velamento retentae, hujus mobilitate retrò ductae, aggregantur? Utique recutitis vix moleſta hic loci faex, neque paraphimoſios tempore, quum in omni epiphimoſi accumulatae copia materiae ſit moleſtiſſima. Quidquid ſit, apparet inde cauſa, unde fervido ſub climate viventibus ranceſcens haec olida materies, pudendagram frequenter mentulagramve gignens, decurtationem praeputii imperet. Quod verò obſervari hoc quidem in negotio meretur, id eſt inprimis; quod, in ſexu amabili, interior Alarum ſuperficies, ubi incumbit conniventium Nympharum ſpecie internae parti vaginae, atque ori urethrae, tum quoque in fungoſo protuberante corpore, quod, corrugatae fabricae ſcabritie conſpicuum, meatus urinarii aperturam ſub alis repoſtam ambit, tueturque, in foeminis, quin in ipſo tandem urethrae muliebris cavo, colligatur abundans materies, omni ſanè dote, virili deſcripto ichori quam ſimillima; quaeque differre manifeſtò conſpicitur quam maximè ab illo humore, qui vaginae interiora lubricare obſervatur. Vid. Morgagni *Adv.* I. *T.* III. e e. *. H. atque haec quidem rite inſtituta comparatio opinioni ſupra prolatae fidem utcun-

que

que conciliat: dum circa vias, quas urina tranſit, prae caeteris eximium hocce linimentum utroque in ſexu ſemper ſingulare invenire detur. Haec autem ſagax ipſe excutias.

Foret haud difficile, plures talium humorum ſpecies, variasque formas, deſcribere, ſi luſtrarentur omnia, metuo autem ne in molem creſceret nimiam epiſtola. Satis autem, vel ex dictis modò patere arbitror alterum argumentum *Malpighii* aſſerentis exiſtere ubique tales glandulas: quoniam ubique ſpectatur humor latere craſſior ſub emiſſariis definitis, quam ut queat talis in ultimis haerere vaſculis ab arteriâ oriundis.

Duplici itaque, & utroque firmo, argumento nixus egregius Auctor aſſeruit jam enarrata: verum novo iterum confirmatus fuit in hac ſententiâ: dum conſiderat morbos, qui occupant glandulas modò deſcriptas: ſi enim eos omnes luſtres intentus, & materies ipſa, & hujus figura, videtur apertiſſimè docere apparatum modò explicatum. Conſidera, quaeſo Te, tumorem illum ſingularem, quem obſervant Chirurgi in capillatâ capitis parte illâ, quae cranium tegit, & quam talpam vocant. Ibi ſanè folliculi pinguedinoſi, antea delineati, repleti jam materie minus meabili, diſtenduntur primò parum a retentâ paulò ſpiſſiore materie, turgent itaque, renituntur, ſicque exprimunt id, quod liquidiſſimum ſupererat in folliculo, craſſius verò eò magis inſpiſſant. Inde igitur reſiduo huic facilè ſe agglutinat recens in hos folliculos delatus per ſecretionem liquor, quo ipſo tumor aſſiduò augetur, repletur plus, diſtenditur magis, folliculus, antea vix viſibilis, jam grandeſcens; interimque retenta ejus materies magis magisque abundat copiâ, ſimulque minus meabilis evadit. Quia verò cranium, tumenti glandulae ſuppoſitum, ſphaericum, & durum, cedere neſcit; integumenta autem, membranoſa fere tantum his in locis, & ſatis mollia, incumbunt tumori; inde neceſſariò in latum, & in convexum, porrigitur compreſſus infernè mollis tumor; dureſcit citò, atque craſſeſcit ſimul membrana folliculi, vaſa ſanguinea comprimit, ſanguinem in iis ſiſtit, nigrum inde colorem creat: unde nomen ab hâc ſimilitudine impetrat.

Frequens mihi fuit oportunitas ſpectandi hos tumores; ſed in medio horum apice ſemper meatus eſt deprehenſus parvus, unus, per quem, preſſa fortiter, talpa tenacem humorem emittit, atque ipſo hoc tranſitu per anguſtias has format in formam vermis. Curavi hos humores grandes jam enucleandos, erat membrana undique clauſa, plena, uno illo parvo emiſſario praedita.

Inde reſpiciamus, ſodes, ad grandines dictas Chirurgis in limbis palpebrarum. Nonne hi tumores manifeſtò demonſtrant veram indolem glandularum hic locatarum? certè haerent tantum ad limbos palpebrae, extrorſum in gibboſum aſſurgunt tumorem cute tecti duriore: ubi verò, inverſae palpebrae interiorem, oculo contiguam ſuperficiem rite inſpexeris; quàm liquidò ibi tum orbiculis ſatis durus, prominens, ex albido flaveſcens apparet? Sanè vix crediderim eſſe, qui, his luſtratis, vel dubitet, eſſe hunc ipſum folliculum dilatatum a craſſeſcente materie, quae naturaliter inungendis palpebrarum limbis, tenui perichondrio hîc tectis, & aſſiduo colliſu laedendis, prius lentè, & parcè, transſudabat per meatus exiguos horum granulorum, indureſcunt quandoque, atque ſcrupeâ ſcabritie adnatam, corneamque, attritu aſpero offendunt; tum verò, ſi, inciſâ tenui membranâ interiore inverſae palpebrae, eximuntur, apparet una caeca craſſior, & fungoſa plerumque, ſubcartilaginea aliàs, membrana, paſtam tenacem, ſatisque ſiccam continens. Aliter, ſi benigna, & ſalutaris hic, acceſſit inflammatio, ſuppurato huic tumori perit membrana folliculi, ſicque frequentiſſimè ſolet malum hoc tolli ſponte naturae.

Quin & tenerrimam faciei cutim, quae adeò apparet ſimplex, ubique habere loculos tales conſtat ſatis evidenter: quum & in illâ parte ejus, quae omnium tenerrima inferiori palpebrae ſubjacet, ſaepe occurrant. Memini videre, nec ita dudum eſt, in eo loco natum humorem album, ſphaericum, lentum, durum, magnum, qui & foedabat vultum Nobili Juveni, & validè increſcebat, habebat autem in apice ſuae ſuperficiei exiguum valde meatum, qui poro naturali faciei vix erat major. Conabar dextrâ Chirurgi, inciſâ cute, ex-

exprimendo elidere ex ſuâ ſede totum involucrum & corpus integrum ſimul hujus tumoris tam duri per hoc vulnus. Sed, dum premitur rudius, videmus dilatari meatum apicis vix ante viſibilem, & exire per hunc lentiſſimam materiem, ingenti quidem copiâ, atque trajectu per anguſtiam hujus meatus formari in longiſſimae anguillae ſpeciem. Certe immiſſus tum tenuis argenteus ſtylus detexit cavum ſphaericum, vacuum jam, at adeò durum, ut percuſſum ferme reſonaret ad attactum ſtyli. Quod quidem ita Chondröides involucrum vi lapidis cauſtici ex argento & aquâ ſtygiâ facti, atque immiſſis trochiſcis de minio Vigonis, ubi conſumtum erat, pulchram curationem mali dedit.

Simile quid in Nobili Britanno occurrebat, cui, pulchro ſanè Viro, exiguum emicat in apice naſi tuberculum, id ille premit fortius, ut exprimeret materiem turgentem. Fit illud. Sed ilicò tumor ibi renaſcitur priore durior, cartilaginoſus, ad percuſſum reſiliendo ſonorus, longéque velocius increſcens, cum pruritu, ardore, rubedine, jam maligni quid portendens; cuſpide lanceolae infligitur exigua plaga, per quam admiſſus lapis infernalis conſumſit duram membranulam, quae ſphaeröides continebat materiem tenacem. Atque ita ſanatus ille ab hoc malo, quod manifeſtiſſimè natum erat in folliculo naturaliter ibi continente materiem unctuoſam jam antea deſcriptam.

At quoties tota facies tumoribus formidoloſis equidem tuber? jam ulceroſis, aliàs verò leproſam ſcabritiem aemulantibus; ſaepe taedioſa haec ego ulcera, & tubercula, inſpiciens puto, omninò me deprehendiſſe, quod omnis haec malorum cohors ſit degenerantium glandularum ſubcutanearum, & ſuo incremento, exilioris olim fabricae auctâ magnitudine demonſtrantium priſcam tamen indolem. Neque eſſe adeò vaſorum mutatorum effectum, quam praeexiſtentis naturaliter folliculi dilatatione ſola increſcentem ſtructuram. Atheromata quoque, melicerides, & Steatomata, quam maximè docere planè videntur hanc talium glandularum per cutanea & ſubcutanea praecipuè loca praeſentiam: prima quippe bina, in primo ſuo ortu, parvum modò, idque rotundu-

lum,

lum, tuberculum referunt in eo ſemper loco, ubi tales folliculi naturales praeexſtitere. Haeret in his ſemper materies ſimillima equidem, at craſſior modò, ut in ſanitate olim ſolebat in iſtâ contineri glandulâ. Ubi autem diſtenta magis augeſcunt, ſpiſſant materiem, atque ſuae propriae, & naturalis membranae craſſitiem ſimul, duritiemque, ſemper adaugent: unde in enormes frequentiſſimè moles excreſcunt; unam tamen tantum cavitatem formant ſimplicis figurae, ſemper tamen veſtigium priſtini olim emiſſarii in apice retinent. Quando autem, incisâ cute, deglubuntur ab exiguis vaſculis, quibus habendo lenteſcunt, unus eximitur ſaccus ſimplex, ſpiſſo atque uniformi ſub involucro tenens ſimplicem, unitam, lentam, materiem. Atque illa quidem, ſi alba, lenta, paſtam, pultemve, referens cognomine graeco ſatis proprio, atheroma audit; ſi flaveſcens, dilutior, maſſam inſtar cerae in melle ſolutae ſimulans, aequè verè Meliceris inde fuit appellata. Qui tumores frequentiſſimi, & fere ubique in exterioribus, vel & interioribus, corporis deprehenſi, a primo initio in ultimum incrementum usque ſucceſſivè juxta gradus creſcendi, & varia interim nata phaenomena, inſpecti, adeò clarè docent, quod malum hoc ſit a materie lenteſcente in proprio ſuo, nativo, cavo, ſenſim dilatato, ut liber praejudiciis, reique gnarus, aliter cenſere nequeat. Et puto ſanè, Te quoque, qui toties hos obſervaviſti, toties examinaſti, tumores, longè magis credere, oriri eos a diſtento alveolo membranoſo ibi ab ipsâ naturâ formato, quam ut ſuſpicari velis, vel recens ibi naſci, vel ex canali ad extrema ſua obſtructo, indeque mutato, ita efformari.

Qui cum curâ ſe dedêre notandis, curandisque, humani corporis morbis, invenere in eo aliud, praeter illa tria, tumoris, intra proprium involucrum coërcentis ſuam materiem, genus. Id, quonam donandum nomine ſit ignoro. Deſcribam, dein, prout cenſuerit quisque, appellet. Ante aliquot abhinc menſes acceſſit ad me, conſulendi gratiâ, necdum triginta nata annos, tenella, ſana caeterum, atque pulchra, Domina. Naſcebatur huic in ſiniſtrâ parte colli, quae

quae ab supremo jugulo ad acromium porrigitur, albus, mollis, indolens, frigidus, totâ suâ mole mobilis utcunque tumor, intra spatium breve temporis eousque increscens, ut gallinaceum jam superaret ovum. Jacebat verò longè profundius, quam aliàs videre memini. Unde & difficilius de naturâ ejus judicium; licet nulla in eo pulsatio observaretur, nec varicosa ad ambitum vasa apparerent. Quum hyberna tempestas esset, res verò ipsa haud satis liquida, suasi, rediret domum, foveret bis quotidie partem poscâ paratâ cum sale ammoniaco, atque emplastro Meliloti permisto cum aequâ Galbani soluti parte tegeret; caeterum, urgente malo, circa ver rediret. Rediit dicto tempore, ostenditque tumorem, eundem quidem, sed jam adeò magnum, ut anserino ovo longè major deformaret Illam, imò & vicinarum partium actionem, in deglutitione inprimis quam maximè impediret. Mirum satis: pressus undatim cedentis aquae speciem perfectè referebat, ita tamen, ut sic quidem mutatione figurae liquidum testaretur humorem; interim verò, pressâ totâ mole haud evanescens, doceret omnem illum liquorem uno receptaculo arctari. Volui, totum tumorem integrum per aperta integumenta eximere. Sed praemetuens fallaciae, ne forte arteria, vel vena, sanguine distenta formaret malum, licet aliter censerem ipse, & aquosum jam dudum putarem esse tumorem; volui, ut Chirurgus complicata integumenta, & fortiter elevata a superficie tumoris in altum, cuspide adactâ lanceolae ad infima, sursum discinderet, sicque longum faceret vulnus a scapulae fastigio versus jugulum decurrens, moxque obligaret. Factum. Postridie rediens video eminere per vulneris ora ingentem tumorem, cujus superficies crassa, atque fungosa apparebat. Sed simul tanta spectabatur mali magnitudo, ut si eximi debuisset, vulnus certe ab acromii apice ad maxillae inferioris angulum vix suffecisset huic negotio. Interim protuberabat omni horâ per aperturam vulneris magis ille tumor, cum dolore ingenti ex distracto vulnere. Curavi itaque, lentè incidendum acie lanceolae involucrum, sed cautè primò, & parvâ valde plagâ: ut, si cruor exiret forte, posset compesci. Haud crederes

deres quam hoc factu difficile: tanta erat membranae hujus craſſities, certè quatuor, vel quinque lineas aequans. Pertuſa dabat rivum ſalientis aquae flavae, ad ignem coëuntis, copiâ magnâ; ſcrutatus tum ſpecillo inveni ingens cavum undique craſsâ factum membranâ, undique clauſum. Id dein, immiſſis ſpleniolis ex linteo carpto, & trochiſcis de minio, ad fortem deductum ſuppurationem, feliciſſime perſanatum fuit. Poſteà verò meditatus diu ad omnia, quae in hac hiſtoriâ obſervari potuerunt, in eam fere ſententiam me perductum ſenſi, eſſe & in interioribus forte hujuſmodi glanduloſos, cavos, utriculos, quales in exterioribus ſupra videntur deprehenſi. Sed & tamen cogitabam, hos haud impleri humore tam lento, ſed dilutiore quidem, magiſque fluido, qui porrò & ſuis de cauſis ſpiſſatus, exire impos, & ibi neceſſitate ſimili tumores ſeroſos produceret, aquoſoſque.

Atque ita quidem harum Nos rerum contemplatio ad hydatidas ſenſim ſpeculatione hâc deduxit. Qui ſphaerici tumores liquidâ primò turgent lymphâ, ſenſim degenerante juxta varios in colore & craſſitie mutatâ modos. Sunt autem veſiculae hae undique clauſae, ab omni vicinâ parte integrae ſeparabiles, liquorem tamen, & tunc, ſuum retinentes: adeoque videntur mihi evidentiſſimè demonſtrare, quod veſiculae tales glanduloſae in imis corporis, ubique praeſtò ſint, atque in ſuâ cavitate retineant humorem hunc tenuem, remoras ibi paſſurum, donec tandem deferatur inde ſua per emiſſaria ad loca, quorum uſui deſtinat CREATOR. Quum autem hydatides hae in omni corporis univerſi parte interiore, exteriore, repertae fuerint, atque ipſa ſaepe viſcera tota in eas transformentur; probabile fit, ubique in ipſis quoque viſceribus glandulas ſeroſas & lymphaticas, ſed quam minimas, a naturâ formatas fuiſſe, uſumque, nondum ſatis explicatum, neceſſarium habere.

Steatoma tandem mecum ipſe ſpectes. Agnoſcis, pinguedinem per arteriolas minimas, a ſanguine ſecretam, infuſam cavis folliculis membranae adipoſae, ibi rotundas formare veſiculas adipe liqueſcente turgidas. Ais, eſſe emiſſaria, per quae collectum ſaepe diu oleum exeat iterum. Aſſeris, aquam,

quam, loco olei, his receptam facere hydropem Anaſarca. Quoties itaque pingue hoc oleum, ſpiſſius evadens, atque in ingenium parum tenacioris forte ſebi paulò magis degenerans, ſuo exire meatu tam promptè neſcit, auctum dein dureſcens grandines creat lardi, in porcis deteſtabiles, in hominibus frequentes, excreſcentes ſaepe magnam in molem, tumque docet veras cellulas, quas tam pulchrè inveniſti in totâ membranae pinguedinoſae fabricâ. Sed & hic quoque invenimus exquiſitè id ipſum, quod advertimus in atheromate, meliceride, hydatide, obtinere: nam increſcens, ſaepe immaniter, pinguis tumor, membranam cellulae pinguedinoſae naturaliter ſubtiliſſimam mirè incraſſat, inviſibilem prae tenuitate in moles magnas attollit, lentiori pingui aequabiliter replet. Sed & valet exprimi hoc ſebum ex totâ hac cavitate per aperturam factam, relictâ tantum ſimplici ejus membranâ. Imò verò & poteſt facile ſeparari a vicinis integer hic tumor degeneraſcentis pinguedinis. An haec omnia non demonſtrant liquidò, quod maximè ſit credibile, & in prioribus ita fieri, ut hic unusquisque fieri cernit? malos nimirum hos diſtentos folliculos docere, non extrema vaſorum degeneraſcentia.

Longus forem enarrando ſcabiei puſtulas, condylomata ani, vel vaginae, & alia forte praeter haec tumorum genera: ſed puto cum *Malpighio* certò ſtatui poſſe, tales eſſe in corpore humano folliculos ſimplices, membranaceos, exiguos, in quibus continentur ſecreti humores varii, a ſanguine, a ſero, a lymphâ, ab aliis humoribus, derivati, ut ibi aſſervari queant, atque certis ibidem mutati modis, inſervire poſſint iis uſibus, quibus eos Auctor Naturae deſtinat, quosque ſagax induſtrii indago tandem reperiet. Neque enim alibi frequentiores apparent, quam ubi partes aëris injuriis nudae exponuntur, ut in facie, atque in illâ praecipuè parte ejus, quae prae caeteris eminet, extremo nempe naſo. Quum autem per nares ductus aër, trachaeam intret, bronchia, & veſiculas, nusquam illic efficacius partes afficit, quam hic loci: unde & illic ſumma talium organorum copia. Sed & ingens illa copia nervorum, qui odoratui ſerviunt & ſternutationi,

nudata ferme involucris, acrius ſentire ut queant, inunctionem hoc ab linimento deſiderat, quod ſervatum in folliculis praeſto ſuccurrit neceſſitati partis. Quam tenues iterum, quam nudi, quam promptè irritabiles, nervi per Laryngis & bronchiorum interiora diſperguntur, omni momento tamen aſperi aëris irritamentis obnoxii? hi ſanè vix temporis momento carere queunt demulcente hoc balſamo. Quum autem ore, faucibus, oeſophago, ventriculo, inteſtinis, acria, aſpera, calida, cruda, dura, frigida, tam temerè ſaepe, & tumultuariò, transjiciantur; neque ipſae hae partes, abeſſet hoc medicaminis, tantos poſſent ſuſtinere impetus absque imminente aſſiduo diſcrimine.] Hinc ureteres, veſica, & urethra utroque in ſexu, tum inteſtini ultima, abundanti adeò muco deliniri cernimus. Quin & ubicunque in corpore attritus perpetuus partes offenderet, providentur ſimili arte oritura inde damna; quod ut in exterioribus, ſic & in intimis, liquidò patet. Ubi mobiles naſi alae nectuntur partibus faciei per muſculos aſſiduò agitandis, folliculi hi numeroſi caecis lacunis lene ſudant oleum: inde & pone aures mador ſemper ſimilis, ad axillas, inguina, clunium ſinus, plantas pedum, manuum palmos, praeputii interiora & vaginae muliebris, invenitur. Quid dicam de loculis mucoſis, ad ligamenta internè ad articulos ubique poſitis? certè & ibi cuncta quam ſimillima. Ipſi tendines muſculorum vaginis comprehenduntur membranoſis, quarum interior paries delinitur ſimili axungiâ, quam & ibi diſpoſiti tales folliculi parant, & fundunt.

Sed inquies, omnia haec Temet ipſum agnoſcere. Id ſcio, fateor illud. Si verò, quare igitur haec ego omnia tam operoſo molimine recitaverim? quaeris. In promptu ratio eſt: ut ſciant Lectores, quam firmis argumentis ſapiens *Malpighius* cautiſſime uſus fuerit, ut vera traderet de his partibus; quin etiam, ut edoctus hinc rationem, quâ in corpore conſtruuntur glandularum ſimpliciſſimae, praeſcriberet ſibi ipſi leges, ad quas compoſitas excuteret. Quamvis interim verum ſit, haud adeò multa ſuper fabricâ harum commentatum fuiſſe; ſed tamen ſcripſit: loculos illos fieri membranoſo in-

involucro, quod cavum formet variae in diversis locis figurae ita, ut hic sphaericam habeat, ibi sphaeröidem, alibi lenticularem, inveniri oblongâ formâ referente ovum, esse & cylindricâ, nonnunquam speciem referre intestinuli caeci. Attingere autem arteriae extremitates ipsos folliculos, in membranâ horum dispergi, ibi in plagas reticulares ordinari, ab ipsâ quidem hâc membranâ sustineri, atque ibidem tum vel desinere in venas minimas, in quas infundant crassiores advecti humoris partes; aut abire in tenues, breves, molles, fistulas, ita desinentes ab omni puncto superficiei cavae hujus membranae, ut patulis osculis suis undequaque liquorem tenuem in folliculi ventrem exhalent, assiduoque emittant; quin & nervorum ramos eo delatos, apparatu simili incedere. Quod verò maximè notandum in egregiâ hâc descriptione, id est, quod ait, omnia haec minima vascula emissaria simul spectata fistulosam lanuginem ibi conficere. Falsò ideò dici solet vulgò apud Medicos, asseruisse Egregium Auctorem, humores ab arteriae sanguine fecerni ope glandularum illarum: quum contra ille statuat, arteriarum extrema, in lanuginem fistulosam attenuata, ipsa patulâ suâ extremitate humores subtiles in cava harum glandularum excernere; adeoque secretionem in glandulas hasce fieri, non per has absolvi: igitur sensus ejus est, secretionem singularis cujusque talis humoris jam factam esse in ultimis his tenerrimis arteriarum fistulis, antequam humor ipse in folliculi cavum dimissus sit. Invenit etiam Nobilis Auctor, cavum horum organorum humorem ita derivatum eò retinere, aggregare, mutare, servare in idonea usui tempora, tumque foras emittere per aperturam singularem, amplam satis, suo tamen retinaculo, moderante ejus hiatum, constrictam, haud aliter, ac si sphincteris cujusdam artificio portas servaret. Quin & illud addidit, humores ita paratos hisce locis, per descripta modò emissaria, vel dimitti foras extra corpus, vel in alia quaedam corporis cava exprimi, suos ubique usus habere. Denique absolvit sua circa has glandularum simplicissimarum inventa egregiâ hâc observatione, quod pelles earum, aut fabricâ musculosâ instruantur in exteriore suâ superficie, quâ

& nimiae obstent extensioni suae; nimiaeque repletioni, evacuationem autem excepti humoris promoveant; aut ita quidem collocentur in una fortè membranâ, ut haec habeat suprapositum sibi, vel & suppositum quoque, musculosum apparatum, ut hujus motu concussi, pressique ventriculi harum glandularum ea inprimis occasione suos humores singulares exprimant. Vide faciei loculos a subjectis faciei musculis ita concussos, adspice oesophagi, ventriculi, intestinorum, ab ambiente horum musculosâ tunicâ ita emunctos.

Quae quidem omnia confirmantur sanè per illa, quae Tu, mirâ Tuâ arte, tam feliciter, pulcherrima postea detexisti. Quid enim accommodatius enarratis observari poterat, quam extremitates arteriarum ad haec loca delatarum vix unquam eodem incedere apparatu, sed diversissimas omninò reperiri in variis ubique locis, ubi ad alia organa constituenda abeunt? ut *in Thesauro Anatomico sexto*, *Epistolâ tertiâ problematicâ*, & alibi exquisitè annotavisti. Deinde in intestinorum primâ, interiore, villosâ membranâ aïs, arterias ex membranâ vasculosâ eò delatas, molles, pulposas, & fere succulentas, factas desinere circa glandulas ibi sitas, quas tamen Tibi placuit glandulas spurias appellare; invenisti & ibidem poros magnos, quos miraris; nonne videntur hi modò esse loculi oblongi mucosi intestinorum a suo jam naturali muco liberati, exsiccati, jamque latiorum meatuum formam referentes! sanè sic putabit, qui leget omnia, quae tam eleganter, & verbis, & iconibus, describis *in Epistolâ secundâ Anatomicâ*, *a paginâ octavâ ad decimam quartam usque*, ut & *in Thesauro primo*, *paginâ vigesimâ sextâ*. Quin iterum animadvertis in intestino colo glandulas adesse spurias, vasculosae membranae innexas, atque ad illa loca, ubi hae haerent, arterias ultimas apparere quam numerosissimas, *ibidem pag.* 33. 34. in intestino caeco rursum aïs glandulas plurimas, *pag.* 49. atque *Thesauri quarti pag.* 30. & 35. inquis glandulas esse copiosas, & lacunas multas in fine recti; *Th.* 4. *pag.* 24. uteri os lacunulis similibus plurimis in toto ambitu donari. Imo & in ipso ventriculo detexisse planè videris easdem. Quid enim sentiemus aliter de accuratis illis observationibus, quas tam

tam candidè refers, *Thes.* 1. *pag.* 39. 40. 41. aïs enim arterias ventriculi ad extremitates suas tam exiles, ut succosas appelles, in membranâ ventriculi villosâ in globulos convolvi, & colligi, sicque eructare humores in cavum ventriculum. Rursum *Thes.* 2. *pag.* 74. in tonsillis reperis similes. in palato. *Thes.* 1. *pag.* 16. *Thes.* 2. *pag.* 51. in membranâ nasi. *Ep.* 8. *pag.* 10. 11. *Thes.* 1. *pag.* 16. *Thes.* 6. *pag.* 3. Internam iterum faciem asperae arteriae membranam innumeris donatam glandulis depingis, describisque. *Thes.* 1. *pag.* 42. Quin & in ipsâ cute humanâ narras, Tibi manifestò apparere tertium pororum genus, quod putas factum, ut emittenda retineret pro tempore: ubi igitur certò agnoscis, esse aliquod cavum membranosum, in quod arteriolarum extremae emittant, deponantque, humorem asservandum in certa tempora. *Thes.* 1, *pag.* 26. 28. 29. En, *Clarissime Vir,* haec ea sunt, quae *Marcellus Malpighius* detexit circa sedem, numerum, partes, fabricam, usum, glandularum simplicissimarum; quae si Tibi jam vacat, lubetque, comparare cum illis, quae Tu ipse detexisti Tuâ sponte, absque ope Magni Viri; cujus opera Te non multum consuluisse certus sum, quum semper operi Anatomico diligentissimè incubueris, rarissimè verò scripta Aliorum evolveris, an quidem magnus erit dissensus? profectò, non. Atqui suavis haec, ab solo intuitu fideli corporis nata, concordia claro est argumento, rem hanc ita, ut descripsistis ambo, se habere: ideoque fas esse Medicis reponere inter certa inventa hoc ipsum. Sed dices forte, ut quondam scripsisti, non invenire Te glandulas cutaneas, utique nunquam Te aliquid glandulosi reperisse, ubi papillae nervosae organum tactus efficientes observantur. Sed cogita, sodes; glandulas has cutaneas valde exiles esse in multis locis cutis, ideoque saepe haud visibiles sanitatis tempore in cute calidâ; eas tantò minores, quò locus, cui inhaerent, minus atteritur, offenditur, aut frigescit; in cute tenuissimâ, vestibus tectâ, calidâ, omnia polita, aequabilia, apparere, & glabritie laevi splendentia, ad appulsum tamen frigoris mox attolli hic asperos, exiles, distinctos, tumores, qui deplumem avium in tubercula assurgentem cutim

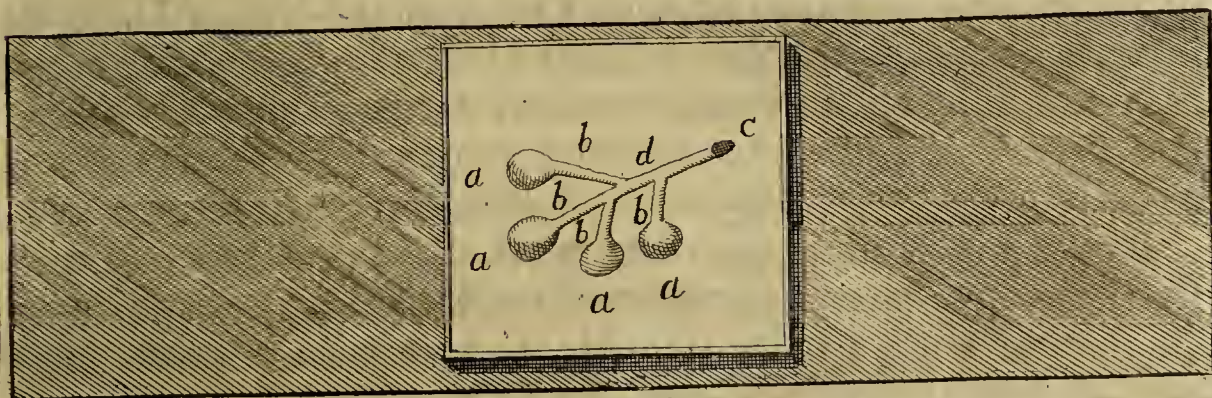
tim pingant; in crure infantis ab injectâ Tuam per artem cerâ penitus rubente, atque inflammationem perfectè referente, similia undique tubercula eminere, atque manere distenta. Scio, Te has papillas habere nervosas, & pro hisce mihimet quam luculentissimè demonstrasse. Sed scis, O optime, quod nihil in hisce sectemur uterque praeter simplicem veritatem, nec auctoritate nitamur, sed conemur credere vero, repudiare priores sensus, quoties posteriores curae saniora docent. Sanè hunc ego in Te candorem agnovi, laudavi, imitari cupio. Apertè igitur audeo coram Te profiteri, quod contemplatus diù, & undequaque, praelucente microscopii acie omnia lustrans, putaverim fere, quod illae papulae sint ipsi folliculi glandularum cutanearum simplicissimarum, qui tales apparent, quia artificium Tuum materiem ceratam adigit usque in vascula subtilissima arteriosa, quae desinunt ad superficiem membranae illum cavum utriculum cutaneum efficientis; unde igitur membranula haec, glomer quasi convolutorum vasculorum, elevatior in rotunduli corpusculi speciem porrigitur. Utque firmius ita sentiam, facit haec observatio, quod non conspiciantur hi tumores, nisi prius felici successu cera injecta repleverit omnia tibiae vascula. Posses quidem instare, quod superficies illa haud ita rubescat, ut appareat ceram vascula ingressam hunc tumefacere locum: sed dudum est, quod benevole monueris nos omnes, ceram minio tinctam, ubi optimo eventu penetrat se usque per vascula minima, deponere corpuscula tingentia minii, iisque relictis in parte latiore vasis, reliquum cerae iterum albidae jam factae solum transadigi usque in angustias minimas, aut & exire per ultima harum oscula patula in ipsas cavitates, in quas illa emissaria naturaliter solebant exhalare sua tenuissima liquida.

Si praeterea rectâ tecum viâ reputare studes, quod morbi ante descripti cutanei in locis, ubi ipse has glandulas agnoscis in cute, etiam in omni parte alia cutis oriantur, atque eaedem fere sordes nascantur ubicunque in cute, rursum habetur ingens argumentum, quo demonstretur, glandulas has ubique, licet quandoque parvas admodum, inveniri.

Sed

Sed dices, oportere has demonſtrari, atque oculis ſubjici fidelibus, in omni corporis parte, ubi dicuntur exiſtere. Id fieri poſſe, foret optandum. Sed quando perpenditur pondus omnium, quae adducta ſunt hactenus, argumentorum, confici certè videtur plusquam probabile, tales re ipsâ exiſtere.

Praeter enarratum glandularum genus maximè ſimplicium, deprehenditur aliud priori ſimplicitate proximum: utpote ita ex glandulis hucusque enarratis compoſitum, ut ex paucis illarum certâ lege unitis naſci videantur. Si enim conceperimus, illas deſcriptas emiſſaria ſua in unum communem canalem conjungere, huncque deinde humores, qui in ſingularibus cujusque glandulae organis erant ſecreti, per cujusque folliculi fiſtulam in ſe recipere, atque in loca deſtinata dimittere, habetur vera hujus fabricae ſpecies. Ut vero diſtinctius imprimatur animo imago ipſius rei: fas eſto ſpeculationi objicere hanc Ejus iconem, in poſthumis datam.

ubi *a*, *a*, *a*, *a*, folliculos glandularum ſimpliciſſimarum denotat, *b*, *b*, *b*, *b*, ſingularia emiſſaria, cuique utriculo *a*, propria, atque in communem canalem excretorium *d*, *c*, ſuos humores demittentia, qui tandem per hujus aperturam *c* emittantur. Tales enim reperiri hinc inde in facie externâ, labiis, palato, locis quibusdam cutaneis, inprimis circa pedes, & in pudendis, obſervavit. Ventriculi autem harum partium *a*, *a*, *a*, *a*, conſtant tali apparatu vaſorum arterioſorum, venoſorum, nervorumque, ut in primo genere jam deſcriptum fuit. Quare patet ex hac ipsâ re, Naturam progredi a ſolitariâ, ſimplici, glandulâ, minimâ, ad compoſitionem earum, quae quidem paulò magis compoſitae, ſed ad quas conſtituendas, ſolae

 pri-

primae ſimpliciſſimae concurrerent ita, ut eadem eſſet omninò utriusque fabrica. Atque argumenta quidem omnia, quibus conſtitit de ſede, mole, fabricâ, uſu primarum, hic modò repetenda forent: quod monuiſſe eſto ſatis.

Sed neque eſt diverſus talium glandularum in corpore humano uſus ab iis, quae primò deſcriptae fuerunt: quum humores ſatis ſimiles, & reliquae harum proprietates, evincere ſatis illud videantur.

Et non memini invenire in Tuis ſcriptis quidpiam, quod his repugnet.

Agendum igitur foret jam de conglobatis dictis glandulis, quae inprimis ad axillas, inguina, meſenterium, ad pinguedinem hinc inde, locatae deprehenduntur. Earum quoque ſimplex ſatis apparatus, figura non intricata, deſcriptio a tot clariſſimis auctoribus data, anatome a *Malpighio* inſtituta, faciunt, ut aliquid ſatis firmum dici queat de his ipſis. Sed quoniam de his nihil in Scriptis Tuis contra Magni *Malpighii* inventa tradis, atque Nobiliſſimus Auctor *in Epiſtolâ* de Strurâ harum abſolutiſſimè egerit *ad Societatem Regiam Londinenſem*, ſuperſedeo de his vel verbum monere: quum ad praeſens negotium vix ſpectet. Quare & de conglomeratis ſilere volo.

Itaque jam tandem perventum eſt ad id punctum, in quo ſtat praecipue inter Egregium illum Auctorem, atque inter Te ſententiarum differentia. *Malpighius* enim putavit, ſcripſit, & confirmavit denique *in Poſthumis* paulo ante obitum propriâ manu conſignatis, quod viſcera humani corporis, cerebrum, hepar, lien, renes, teſtes, conſtarent innumerabilibus, exiguis, organis talibus, qualia titulo glandularum ſimpliciſſimarum primi & ſecundi generis ſuprà tam verbosè expoſui. Ita quidem, ut arteriae ſanguiferae ferrent ſanguinem pulmone paratum ad viſcus; atque ingreſſurae viſcera, in ipſo introitu depoſitâ exteriore ſuâ Membranâ, tenuiora adquirerent ſua involucra; mox deinde in multiplices pandi ramos, rurſum qui abirent in exiliores ſemper & numeroſiores; donec tandem ultimi, minimique, explicarentur in membranula tenui, quae formaret ibi cavum folliculum eâ lege, ut arteriolae in illâ membranulâ ordinatim digeſtae, atque

in

in reticulares plagas contextae, humorem ibi loci difponerent, aptarentque facili fecretioni; porro ftatuit, quod poftea his arteriofis reticulis venofa refpondeant fimilia & cavitatis patulae productione continuata fint, in quas tranfufus humor fanguineus remeat in venas vifceris illius fenfim majores, donec ex vifcere egreffus redeat per venas maximas in thalamum cordis dexterum; denique affirmat, in illo loco arteriofi reticuli, ubi arteriolae finis abiturus jamjam eft in defcriptum venae initium, inter fines arteriae & venae initia, tertium oriri vas arteriofum, exilius arteriolâ, a quâ oritur, humorem itaque capiens fubtiliorem eo, qui ex arteriâ transfluit in venam; quodque ultimum hoc vafculum, per membranulam folliculi glandulofi penetrans, ore fuo patulo effundat hunc fuum humorem in cavitatem folliculi, id verò dum fit in omni fere puncto cavae illius membranulae, repleri fic & turgidulum reddi hunc utriculum, atque remorantem ibi humorem mutare, perficere, tandem per emiffarium, cuilibet tali acino proprium, emittere. Erunt igitur prima haec emiffaria valde exigua, fed, commiffa dein in communem canalem, fenfim grandefcunt eâ lege, ut in glandularum fimpliciffimarum fecundo genere jam fuprà vidimus. Et ita pergit haec emiffariorum adunatio in canales femper majores, atque pauciores, donec ultimò omnis ille humor ab univerfis vifceris acinis per cuncta illa emiffaria, in unum canalem excretorium, ex totâ mole vifceris emanans, demiffus, extra vifcus derivetur in loca deftinata. Ad hanc fpeciem refert cognitas jam fatis glandulas conglomeratas, fex fundentes in os falivam, magnumque duodeno accumbens pancreas, tum & hepar, & renes; lienem verò in venas fuas magnas, ut in emiffaria fua propria, infundere fingulares fuos confectos in folliculis fplenis humores. Cerebrum tandem pro fuo cortice habere innumerabiles fimiles veficulas minimas, in quas digeftae arteriolae minimae, a carotidibus, & vertebralibus, oriundae effunderent paratos fpiritus, qui collecti in haec cava deinde per fibrillam inde ortam medullarem, ut primum ftamen nervi, diftribuerentur. Atque ita quidem docuit *Malpighius*. Tu autem, *Vir*

Inclyte, putas Te invenisse, & demonstrasse, quod arteriae, quae tendunt in viscera, ad perficienda singularia cujusque horum officia, postquam ingressae sunt intra horum corpus, in singulis horum variè admodum mutari, atque in diversas omninò distributiones, unicuique singulari visceri planè proprias, digeri. Et memini pulcherrimè, quanta me voluptas traxerit; quando diversorum viscerum arterias ultimas, subtili arte explicatas, ostendebas mihi, atque mirabilem differentiam extremorum ramusculorum designabas. Fateor, credere me, hoc quidem inventum Tuae singularis industriae tale esse, ut in Anatomicis nihil supra. Sanè contentos spectamus caeteros, dum explicaturi actionem visceris, nudè asserunt, arterias in illo ex allato sanguine secernere peculiarem illi parti humorem, porrò distinguentes nihil. Illi verò, qui propius introspiciendum putant in structuram partium, ut extricarent singularem & proprium cuique agendi modum, magni quid momenti addidisse se jactant, dum ajunt, arterias illas secretiones perficere in visceribus quibusque per mechanismum glandularum. Qui denique censendi sunt subtilissimè Anatomicam excoluisse scientiam, asseruerunt, arterias viscerum circa glandulas horum in reticulum ubique, & semper abire, quod omni loco idem sit, omnesque arteriolarum ultimas extremitates in ejusmodi nassas transformari. Sed quum stupenda Tu DEI opera demonstras, quantam admirationem excitas animo contemplantis, in quam venerationem abripis mentes, dum liquidò ostentas tot, tamque diversos penitus, horum apparatus vasculorum. Uno in loco plagas retium exhibes, in alio radios a centro in omnia circumferentiae puncta depingis, hîc in glomeris speciem convoluta extrema demonstras, in penicilli modum collectos alibi canalium fasces evolvis. Cernimus in iis, quae Ars Tua in serae posteritatis stuporem parata servat, in quibusdam corporis partibus per sinuata canalium volumina, instar repentium anguium incedere arterias, atque in mille flexus, hemicyclosque, volvi, antequam se accingant ad secretiones. In aliis prosequimur in arcuum fornicatorum digestam arteriarum curvaturam. Jam villo-

fam,

ſam, mollem, flexilem, ſubtilem, lanuginem, efficere extremitates horum vaſculorum mihi indicaviſti. Aliàs indicabas oculis meis, ut expaſſas in tomenti roriferi halituoſam quaſi nubeculam conſpicerent, atque acutiore per microſcopia acie usque in ludentes, fugientesque, atomos, proſequerentur. Haec ſanè omnia mecum mirabitur, qui in ipſis partibus praeparatis oculo ſuo, Te praemonſtrante, illa ſpectat. Hîc induſtriam Tuam ſuperaſſe ſolertiſſimi *Malpighii* ſagacitatem fatebitur ipſa, tanto ſuperba cive, *Italia*. Originem Te hîc demonſtraviſſe multiplicis diverſitatis, quae in variis humoribus ſecretis ab eodem ſanguine occurrit, in ſingulis fere locis alia agnoſcent Medici. Inde demum conſtabit, quam certae, firmae, tutae, officinae fabrefactae fuerint a CREATORE DEO in corpore noſtro, ut ſua inconcuſſa conſtet humori cuique indoles. Equidem hilaris audivi Te inculcantem toties, fabrefacta hac lege extrema condita eſſe a SAPIENTISSIMO DOMINO, ut mandata ſibi officia ſtabili obſequio exſequerentur. Deinde autem pari obſervaviſti ſolertiâ, quod extremi hi arteriarum tam diverſarum fines, non modò mirè exiles ſint, ſed quod & evadant adeò molles, ut fere mucoſi, ſucculenti, pulpoſi, facti evaneſcant, citóque pereant, niſi materiâ dureſcente ceraceâ infarcti firmentur; caeterum in aquâ macerati fere in ramenta minima diſſoluti liqueſcant quaſi, niſi impletione ſuſtentati fuerint.

Atque hactenus quidem nondum ulla erit *Malpighianos* inter & *Ruyſchianos* diſcrepantia: priores enim, ſi Tua viderint, negare non poterunt, Te in vaſis deſcribendis longè excelluiſſe prae ſummo *Malpighio*.

Verum enimverò quando Tu jam palam aſſeris, quod vaſcula minima, recto ortu ex ultimis his arteriis progreſſa, humores contentos ſuos, quos ex arteriis illis accepere, non infundunt in cavos folliculos; ſed rectâ tantum canalium porrectione, inſtar venarum concurrentium per inſitionem ramorum, immittere ſe in canalem majorem, ſine ullo intercedente apparatu talium utriculorum vel ortorum ex illis emiſſariorum; jam ſententiarum pugna demum oritur. Tu

ſimpliciore, ſolo venoſo, apparatu ſecretiones in viſceribus fieri ſtatuis, *Malpighius* loculos inter fines arteriarum & emiſſaria Tuis ſimilia, agnoſcit. Ut ritè notat Celeberrimus Morgagni, *Adv. II.* 91. 92.

Videndum igitur, quis ſuam tueatur firmioribus argumentis ſententiam: ne autem obruamur mole, ſolum expendamus hepar humanum, videamusque ſedulò quae uterque adfert; ut ſincerum feratur de ſingulis judicium. Hoc enim in exemplo poterit videri totius quidem rei ratio.

Putabat *Malpighius*, quod Anatomicus, qui conatur detegere abditam jecoris fabricam, multum poſſet adjumenti ad hanc rem capere, ſi primò ſcrutaretur jecinora animalium quorumcunque. Credidit autem, ſemper incipiendum ab eo genere horum, in quo compages appareret evidentior prae caeteris, inde autem lento gradu procedendum ad ea, quae tecta magis. Atqui videtur id obtineri in minoribus, in imperfectioribus dictis, in ſimplicibus. Hanc igitur ſequutus viam reperit in Cochleis, lacertisque, hepar ingens pro mole corporis; quod fiebat ex pluribus, diſtinctis, unitis, lobis conicis; hi autem per microſcopia accuratiſſimè conſpecti clarè videbantur, rurſum componi ex acinulis, propriâ ſuâ membranâ in utriculum diſtinctum perfectè definitis; omnes iterum congeſti apparebant in modum botryos; atque ita per vaſa ſua uniti invicem ipſos tandem conſtituebant lobos. (Malp. *de Hep. p.* 58. 59.) In Erucis, Bombycibus, Talpâ Imperati, Gryllo, & Cancris, non ſpectantur acini in hepate, ſed aliter ſe hìc habet apparatus jecoris, qui mirè negotium illuſtrat: in illis enim fit totum jecur ex diſtinctis, numeroſis valde, longis, membranoſis ſacculis, adunatis in unum inde natum organum, inteſtinis appoſitum, illisque manifeſtò operans, in ſingulos verò ſacculos ſeparatur, inque his colligitur, bilis. (Malp. *Ep. de gland. congl. p.* 6.) In anguillis, & omni fere genere piſcium, hepar evidentiſſimè conflari videtur ex congeſtis, ſed diſtinctis penitus acinulis. (Malp. *de Hep. p.* 59.) in jecore ſciuri omnium perfectiſſimè cernitur perfecta primò in lobos diſtinctio, horum dein ex diſtinctiſſimis acinulis compoſitio.

(*Id.*

(*Id. ib.*) Bubulum, porcinum, humanum denique hepar, nudo conspectum oculo, vel microscopiis lustratum, tam manifestè videtur constare acinulis hexaedris, polyedris, aut subsphaericis, ut vix ullus sit, quin hos agnoscat evidenter, si sensibus hic utitur. Quoniam verò locati cernuntur hi utriculi inter vasa adferentia ex venâ portarum orta, & inter referentia, quae in venam cavam exeunt, videtur hinc inprimis admodum probabile, esse hos folliculos glandulis simplicissimis similes, verumque bili secernendae organum: maximè, quia ita sibi similis in tam variis animantibus hepatis ratio, & quia radiculae pori biliarii, veri hepatis emissarii, oriuntur ex omnibus horum corpusculorum locis. Sed omnia haec a celebri *Malpighio* ita exposita, quam insigni firmantur argumento a Claro Littre allato *in Hist. Ac. Reg. Sc. anni* 1701. *pag.* 51. qui ostendit humanum hepar, caetera perfectè sanum, consueto se habens modo, optiméque constitutum; sed in quo glandulae, aliter in aliis cadaveribus humanis prae tenuitate non sensibiles, apparebant, quemadmodum unam lineam longam habere suam diametrum; imò verò disertè ibidem scribitur, quod ad singulos horum, tam distinctorum, tamque visibilium, acinulorum pertigerit ramulus venae portarum, venae cavae, & pori hepatici, adeò distinctus, manifestus adeò, ut absque ullius microscopii adjumento ibidem spectari potuerint.

Ad primum hoc argumentum *Malpighianum*, a parvis animalibus, per perfectiora sensim, usque ad hominem tandem, deductum, sensuum evidentiae innixum, scio reponere Te posse, quod non liceat legitimè a structurâ unius ad aliud arguere. Fateor. Sed, quando facies fere communis, certè similis, ubique deprehenditur; quoties eò tantum hoc fit, ut mens ex uno experta agentis naturae modum, illo solum exemplo excitata tanto attentius quaerit in aliis, an & in illis similis ratio obtineat; dum hoc facit quis in scrutandâ fabricâ talis visceris, quod est commune singulis animantium, quodque habet eundem in omnibus usum, iisdem utilem futurum partibus; tum puto summum hoc esse evidentiâ argumentum. Atqui in hoc jecinoris exemplo omnia haec

amus-

amuſſim pro *Malpighio* certant. Neque unquam Tu ipſe forte papillas tactui ſervientes in papillâ Mammae muliebris detexiſſes quaerendo, aut notaviſſes occurrentes, niſi prius in maximo animantium balaenâ eximias vidiſſes. Non deeſt autem aliud, & validius longè, Tibi argumentum, quod *Malpighianae* ſententiae opponas. Dabis, apparere oculis hepar contemplantibus imaginem parvarum ſphaerularum, densè unitarum: dices verò, falsò inde haberi apparentia haec corpuſcula pro deſcriptis antea folliculis: ideoque omnino concludi haud poſſe, folliculis his, nimis liberè aſſumtis; ſecretum jecoris humorem contineri, atque ex iis derivari in fiſtulas pori biliarii. Sed bene noſti, *Clariſſime Ruyſchi*, quod Nobilis ille Auctor haud leviter ita modò concludit. Contrà ſanè prudentiſſimè, & quidem lentè, procedit. Quum ſcilicet glandulas illas ſimpliciſſimas, ſeparatas, ſolitarias, ante deſcriptas, compararet cum corpuſculis his acinoſis in hepate apparentibus, invenit tantam ſimilitudinem, ut concluſerit denique, eſſe utrisque cuncta fere communia. Eſt utrisque adferens vas, in ſecretorium organum exeuns, referens utrisque allatum humorem vena eſt. Et huic eſt & illi organo ultimae arteriae apparatus idem: licet enim venam portarum in jecore inſtar arteriae conſiderare. Tandem & ambobus ſuum eſt praeſto emiſſarium. Hinc jam aït magnus Anatomicus, quod illi in jecinore ſpectati acinuli ſint habendi pro talibus glandulis. Hic ergò tandem ad pulchram illam, quam tot luſtris excoluiſti, artem provocas. Et jure. Es enim princeps hoc in Regno. Sed videamus, oro, libero jam animo, quousque ritè arguas. Dicis igitur *in Theſauro primò Anatomico*, *pag.* 30. & 31. quod arte Tuâ praeparaveris recens nati hominis hepar, in quo per felicem ſucceſſum injectionis diſtinctiſſimè oculis propriis videris, aliis autem demonſtraveris fideliter, quod ſanguinea vaſa, & bilioſa, in eo adeò tenaciter cohaeſerint, ut accuratè ſeparari a ſe invicem haudquaquam poſſent. Addis deinde, quod fines amborum vaſorum exirent ultimò ita, ut diſtinctè appareant in faſcium ſpeciem mutari in utrisque: nec mutari illos in reticula, nec convolvi in glomeres, imò neque membra-

branâ hic obduci, sed recta exporrigi, juxta simplicem longitudinem invicem accumbere, atque sic referre extensi penicilli pictorum faciem, sive fascium speciem. Constare ita evidenter, quod nihil hic glandulosi sit, nihil quod imaginem folliculi ullo modo refert, sed haberi continuatum iter per canales continuatos ex finibus venae portarum in initia prima pori hepatici; sicque fines venae illius, organum secernendae bilis, haud infundere secretum fel in cavum utriculum, sed directè ultimas suas angustias, bilem jam ibi tenentes, transmutare in meatus radicales hepatici ductus. Hanc etiam rem exhibuisti, ut liberalissimè, atque generosè soles, mihi ipsi; atque dedisti mihi hepatis humani frusta varia praeparata, in quibus hoc ipsum negotium examinandum propriis meis oculis perlustrandumque voluisti. Dicam nunc ego, pace Tuâ, liberê, ut inter Bonos decet, quid ipse sentiam.

Quando ceraceam materiem per viam venae portarum in jecur ritè adigis eo successu, ut repleantur inde universa vasa; tum puto, quod vasa instrumento adigenti proxima primum sustineant impetum. Haec igitur implebuntur prius & facillimè. Itaque distendentur jam longè magis, quam ante repletionem, majora apparebunt, sicque turbabunt proportionem magnitudinus vasorum, quae non impleta cum his repletis coërcentur inter communia ejusdem membranae ambientis vincula. Quoties autem pressa jam materies agitur in fines priorum canalium ultimos, rectâ porrectos ex his, tum haeret illa in vasis, quorum membranae carent fere omni vi contractili, sed minimo distendentis impetu facilè, & multum, possunt expandi. Si ergo, toto hepate calefacto, & materiâ ceraceâ liquefactâ retentâ, continuatur impulsus, tum flexiles, expansilesque, fistulae ultimae a venâ portarum ortae mirè intumescunt, capiuntque amplitudinem naturali suâ longè largiorem. Sed & intelligimus, expandi quoque, atque impulsâ materie impleri, & illa vasa, quae ramorum instar oriuntur ex arteria sanguifera, ut suo trunco, sed quorum origo tamen arctior est in sua apertura naturali, quam ut partem rubram sanguinis in se admittere possit, licet sub-

tiliores hâc crassissimâ facilè excipiat: unde & haec quoque vascula adaucta in magnitudinem praeternaturalem, falsò habebuntur pro sanguiferis canalibus; dum in sanitate haec serifera modò, si ita loqui fas est, fuerint; quam quidem confusionem ab injectandi arte saepenumero oriri satis est demonstrabile inde, quia tam pulchrè fingis Ipse, quoties lubet, inflammationem artificiosam. Denique & ipsa quandoque emissaria cum arteriis sanguiferis inde confundi liquet: quia cera in coeliacas arterias pressa in cava ventriculi humani exit, arteriis autem meseraïcis injecta, in cava intestinorum abrupta effunditur, idemque & in renibus & alibi observaveris. Quando autem finis arteriae arctè constrictus transitui impulsae cerae resistit penitus, tunc necesse erit, ut tantò plus intumescat illa pars arteriae, quae supra finem hunc adeò angustum injectae materiae copiâ & vi repletur. Fietque illud quidem eò magis, quò arteria quaedam forte tenuiores habet membranas, molliores ideò, minus resistentes, facilius dilatabiles, quam alia. Si enim arterias infra duram matrem magnas in cerebri cortice, & cerebelli, aut sub basi horum, tum & illas, quae in thecâ medullae spinalis intra dura hujus integumenta latent, quae intra oculi cava dispergu ntur, consideramus, videmus profectò harum membranas subtiliores esse iis, quae in ipsis venis reperiuntur; quum in aliis partibus corporis tam musculosae, elasticae, contractiles, fortes, resistentes suae dilatationi, deprehendantur.

Omnia, quae enarravimus, observata ostendunt liquidò, artificium injectionis, dum auget vasa repleta, comprimere vasa, in quae haud adigitur injecta meteries, atque eò quidem magis, quò felicius majora impleta sunt. Abolentur igitur quasi, & ab acie visus se subducunt eousque, ut ne minimum illorum vestigium appareat. Hinc itaque arteriolae, in membranâ cujusque folliculi acinosi hepatici digestae, si perfectè repletae sunt, nec tamen materies possit per exilia extrema in cavum ipsius utriculi effundi, ita compriment undique hunc, ut omninò evanescat, ne minimâ quidem residui specie relictâ, quae oculis cerni queat. Hanc au-

autem rem manifestò evincere videtur exemplum cutis in facie, ubi evidentissimè apparet, deleri folliculos certò ibi existentes, si optimo successu iverit cera in extremas arterias. Quin spongiosa urethrae vagina, adeò plena ubique folliculis, nullum horum retinet spectabilem, ubi vasa ejus injectu hoc repleta sunt. Si autem contingit, materiem transire per ultima illa arteriarum emissaria usque in cavum acinulum, tum confusio fit omnium: quia spectatur tantum quasi extravasatio quaedam, quae est vera replètio folliculi: quod rursum demonstratur clarissimè, quandocunque repletio fit panniculi adiposi, membranae cellulosae, corporis spongiosi penis, & similium; tum enim effusa cera omnia confundit. O quam pulchra latuissent hactenus industriam hujus seculi, si Tu ad singularia Tua inventa solâ usus fuisses arte replendi vasa per ceram! quis somniasset unquam de mirabili membrana cellulosâ ventriculi, intestinorum, scroti, frontis? quis cogitasset de artificiosissimâ fabricâ lienis, corporum spongiosorum penis, urethrae, glandis? Certè omnia haec per injectam ceratam materiem itâ evanescunt, ut ne minimum imaginis suae vestigium relinquant. Tantumque abest tam elegantia hâc arte detegi, ut contra per eam aboleantur: sed magno scientiarum beneficio alio hic uteris artificio: dum partes non arteriosas, sed alias, omni cruore vacuas, purasque, inflato aëre sicco distentas, arctéque ligatas, exsiccavisti. Nobile hoc Tuum artificium, omni sanè dignissimum laude, ubi spectabilem reddidit aliquam sic praeparatam partem corporis, tum eandem partem praeparatam ope injectae cerae compara cum illâ priore, profectò ne similitudinem quidem ullam invenies, sed judicabis alia omninò esse corpora. Cogita, quaeso, hoc: ut ritè intelligatur, quousque tutò liceat arguere ex hisce. Enimverò membranae sunt adeò subtiles, & compressae undique à distendente materie, ut ne microscopiis quidem intra ceraceam materiem cerni queant, vel distingui ab illâ. En, *Celeberrime Ruyschi*, haec omnia possunt adferri pro *Malpighiano* dogmate contra illud argumentum, quod petis ab intuitu hepatis repleti demonstrantis vasa ibidem omnia, ubique, non verò cavitates glandulosas.

At aliud adfers argumentum, idque validius, ut destruas fictos hosce utriculos in hepate. Et admiror ego ingeniosissimi inventi subtilitatem. Scilicet hepar ita jam paratum arte repletoriâ, in aquâ bene maceras, diuque; unde membranulae, & vincula, quae vel adeò solida, vel parva ita vasa habent, ut in partes horum cera non intraverit, dissolvis, resolvis, & in aquâ conquassando sollicitè separas. Quâ ratione ultimi capillares canales repleti dissolvuntur a se mutuò, liberantur, tumque tam accuratè exhibent solos canales instar penicilli explicati, ut nihil penitus folliculosi adesse, unusquisque oculis suis videat. Rem candidè exponis *Epistolâ tertiâ pag.* 11. Vereor tamen, ne huic quidem argumento cedere *Malpighium*. Etenim, omne illud vasculosi minimi, quod non defenditur a cerâ ut balsamo, in aquâ putrescendo deliquescit sensim, separatur, abluitur. Tenuis igitur membranula acinuli secedit a vasculis repletis, haec deinde relinquit sola. Ideoque valet subtile hoc artificium mirificè ad explicanda, distinguenda, conspicienda, vascula illa exilia, jam repleta. Unde inter pulcherrimas Anatomicas encheireses semper reponetur elegantissimum hoc Tuum inventum, neque unquam dignâ carebit laude apud posteros. Interea tamen erraret ille maxime, qui, visis hisce, crederet, hepar naturale non habuisse nisi haecce vasa. Tutò autem assereret, omne repletum sic a non impleto separari posse; nihil verò ultrà.

Tertium tandem omnium maximè urget inventum, quo demonstras acinorum absentiam. Injecta materies scilicet in venam portarum intrat in porum hepaticum, hujusque ramulos. Rectum igitur iter inter haec vasa, absque medio folliculo, impedituro viam. Fateor, hoc tam forte mihi videri, ut fere nesciam, an effugere quis possit vim hujus argumenti. Itaque perspiciendum modò erit, an verè ita sit. Id autem nondum demonstrasse adeò videris, ut simus certi. In scriptis utique Tuis rem definitam non inveni. Memini quidem, quod injecta ceracea materies in meseraïcas arterias transsudaverit in cava intestini. *Th.* 1. 39. 40. 41. & in cava ventriculi. *Th.* 6. 26. sed ipse quidem nosti, quod ibi sit duplex

plex apparatus; dum alii fines arteriarum illarum desinunt in cava illorum corporum directè, quibus utique subtilis humor, aquosus, rectà separatus a sanguine, suos in usus eò dimittitur; sed & sunt ibi alii fines illarum, qui in glandulas Peyerianas, & Brunnerianas, ibidem dispositas desinunt, circa quas non ita exsudat injecta materies, sed retenta in vasculorum plexibus, maculas ceraceas exhibere videtur; ut tam clarè videmus in praeparatis Tuis. Ars itaque Tua certò nos docet, in multis, forte & in omnibus, corporis humani partibus ita disponi extremos canales ortos ab arteriis sanguiferis, ut directè, absque interpositâ glandulosâ machinâ, desinant in apertos meatus, per quos liberè exhalent humida subtilissima, halituosa, aquosa, secernantur, deriventur, vel extra corpus ipsum, vel in cava ejus majora, vel minora. Id in cute, ore, faucibus, oesophago, intestinis, ventriculis cerebri, thorace, pericardio, abdomine, vaginali tunicâ testium, utero, vesicâ urinariâ, & in omni parvo cavo corporis, videtur patere. Simul tamen observatur in omnibus fere illis locis fieri & alia distributio canalium arteriosorum ultimorum, circa folliculos glandulosos ibidem digestorum; per hos enim secernitur succus, qui in cryptas illas deponitur, ut morâ temporis, stagnatione in his locis, calore ambiente, mutatus, in certos usus, per idonea tempora, asservatus impendi tempestivè queat. Neque experimenta Tua aliter docent in ipsis visceribus. De renibus dicis *in Thes.* 1. *pag.* 21. 22. 32. 33. *Thes.* 2. *pag.* 41. 42. 65. 66. materiem injectam emulgenti arteriae ire in meatus urinosos Bellinianos, papillas, pelvim, ureteres, venas, adeoque nullas ibidem glandulas. interim tamen *Thes.* 2. *pag.* 65. 66. fateris in vitulino rene glandulas praeterea adesse. Atque *Thes.* 3. *pag.* 39. 40. 41. *Thes.* 4. etiam agnoscis in renibus humanis adesse corpuscula exigua, rotunda, quae non satis cognoscis. Et dubitavi saepe, an non injectio a Te facta, quando perfectissimè omnia vasa replet, quae attingit, eò magis alia omnino deleat. Ubi autem minus penetravit in ultima, tum relinquere alia corpuscula adhuc visibilia, & distinguenda. Hincque forte fieri, ut aliquando in liene glan-

 dulas

dulas admiseris, aliquando negaveris easdem. Certus enim quam maximè sum, ita loquutum Te, quia sic eo tempore ipsam rem invenisti. Sed ambigo, an non diversis temporibus glandulas videris, aliis autem nequaquam, prout forte profundius, minusve cera penetraverat pro varietate successuum. Itaque satis puto disputatum a nobis in utramque partem super demonstratione primâ *Malpighianâ*; quâ asseritur, anatomen comparativam animalium per omnia fere horum genera excultam, inque ipsis etiam corporibus humanis exercitatam, ad sensuum fidem exhibere acinos glandulosos ubique in hepate reperiri, atque ibidem existere ipsum humoris hepatici secernendi organum.

Alterum *Malpighianum* argumentum ad demonstrandos illos in jecore acinos petivit ex morbis: dum observat materiem, molem, figuram, successivum augmentum, sedem, eorum, quae in hepate observata sunt, atque haec etiam ita sensim prosequendo considerat. omnia namque haec intelliguntur quam optime, si ponimus, cavos illos in viscere utriculos, secretum humorem remorari, mutare, inque materiem talem morbosam convertere, quae tum in cavitate hujus folliculi, idoneum nacta locum, ita concrescit, augetur, sicque ipsum suum vas continens expandit. Non enim credibile videtur vasa haec tunc nova nasci, sed potius probabile habetur, ea, quae naturaliter erant ob exiguitatem invisibilia, nunc mole distendente aucta, apparere, obque duritiem implentis talia permanere, neque collabi iterum. Videtur igitur morbus hic facere in istis folliculis, quod Tu per artificium repletionis facis in arteriis, venisve; utque verè asseris Te non facere sic vasa nova, sed facta augere tantum, ita & hic idem fieri omninò verum videtur. Accuratus sanè *Regemorterus* in cadavere hepatici vidit totum humanum hepar exterius, interiusque, undique scatere folliculis cavis glandulosis pisorum instar, apud Glissonium *de Hepate C.* 8. Malpigh. *de Hep.* 63. Ipse hic Auctor observavit in cadavere humano portionem extimam, angulosam, hujus visceris plenam copiosissimis folliculis, viciae magnitudine & forma, subrotundis itaque, &

bile

bile quidem turgidis. *in Posthum. pag.* 30. in cadavere hominis, qui laboraverat ſtrumis, totum undique jecur plenum erat glandulis materie gypſeâ turgidis; in altero ex phthiſi mortui hominis hepate, ubique glanduloſae puſtulae tam accuratè referebant glandulas, ut nihil magis evidens; ut Blancardus *in Anatome practicâ* narrat.

Saltzmannus tuberculis glanduloſis plurimis interſtinctum deſcribit, poſterius totam ejus molem glandulis piſa referentibus refertam, *Foreſtus*, idem in copioſa fabacea corpuſcula transmutatum, vidiſſe ſe teſtatur. Aliàs viſum fuit totum degenerans in tubercula ſubſphaerica materie quaſi tartareâ turgida & dura. Malpigh. *Ep. ad Spon.* Viſum in gibba ejus parte atheroma ſphaericum uncias quinque ponderans. Gliſſon. *de Hep. Cap.* 8.

Juveni ſuppuratum hepar; ſecatur; ex vulnere, intra XV dies, cum pure, emiſſae veſiculae, ova piſcium referentes, aquoſo humore plenae, integrae, fractae, uſque ad millenas. In cadavere totum hepar in parte convexa plenum veſiculis magnis & parvis. Panarol. *Pent.* V. *obſerv.* 16.

Hydatides quoque, ſive veſiculae ſero turgentes, per omnem ejus molem extenſae, repertae ibi ſunt. Cujus quidem rei tam memorabile ipſe exemplum offers, *Theſ.* 1. *pag.* 34. 35. *Theſ.* 6. *pag.* 10. 60. 61. 62. ibi tam diſertè narras videre in cadavere hydropici totum quantum hepar ita mutatum in veſiculas rotundas, materie limoſâ, vel gelatinoſâ, & pellucidâ, plenas, ut in toto ejus corpore ne veſtigium quidem ſupereſſet venae portarum, venae cavae, arteriae hepaticae, ductuumve biliferorum. Atque hae quidem veſiculae ibi enarrantur obſediſſe intima quoque hujus viſceris, ut quidem omnis ejus moles in has abierit. Ita ſe habet res ipſa in morbis his deprehenſis in hepate: unde ergò liquidò conſtat, obtinere in intimis, minimiſque ejus partibus, & receſſibus, illa mala, omninò eadem, quae propria obſervata fuerunt contigiſſe in glandulis ſimpliciſſimis corporis jam ſupra ſatis, credo, recenſita. Nonne igitur admodum inde plauſibile apparet, etiam interiorem viſceris hujus fabricam habere in ſe organa ſimilia iſtis glandulis? quum morbi in hoc nati ſint

iidem,

idem, neque illi interim aliis in partibus corporis unquam deprehensi sint. Quicunque sanè bina haec, quae adduxi, rationum pondera accurato librat judicio; reperiet, nisi me vehementer fallit animus, non ita inanem argumenti *Malpighiani* vim, quod a morbis in hoc viscere petit. Neque ignoro tamen, quam subtiliter labefactare coneris & infringere hanc ipsam: dum putas omnes illos enarratos tumores hepaticos aequè nasci posse ex degeneratione extremorum vasorum, ita mutantium suas figuras, dum obstructa sunt ad suas ultimas angustias; ut, amissa specie antiquâ canalis, per impeditam, aggregatamque, materiem in hujusmodi figuratos globosos, polyedrosve, folliculos transformentur.

Mihi autem videtur huic Tuae sententiae repugnare, quod canales ultimi, quorum extremitates ita finguntur mutari, ad eum locum, ubi expansio haec in vesiculam inchoatur, necessariò quoque dilatari deberent: quum impossibile appareat, ut ultimum sic tantum dilataretur, sed paulò superius in angustias arctissimas cöiret. Atqui vesiculae hae, a parte adferentium vasorum, ita angustatis accrescunt vasculis, ut fibrae merae credantur, nullâ amplius conspicuâ cavitate vasculari. Accedit deinde & haec perpetua observatio, quod nunquam in ullo vase ad extrema obstructo, folliculus talis sphaericus, undique fere clausus, a materie obstruente natus sit, sed semper quidem illis in locis corporis, in quibus folliculi praeexistebant. In arteriis aneurisma, varices in venis, phlyctenas in Lymphaticis, consideres: ubinam unquam in his observatus fuit undique clausus tumor? Calculos specta natos in canalibus corporis: sanè nunquam ille formatus ullo in vase effecit tumorem ad finem vasis a parte continuati canalis clausum; sed semper erit amplificatus potius canalis. Ita in meatibus Sialogogis oris, in meatu hepatico, cystico, communi, ureteribus, orti, aucti, deprehensi, calculi, numquam fecere, ut pars his occlusa indueret formam, fabricamque, ut in sacco meliceridis, atheromatis, steatomatis, hydatis, suprà descripsimus. contrà verò dilatatur semper talis fistula etiam versus eam partem, unde fluxit sensim obstruens materies. Quin & cernamus loca, ubi certi novimus,

mus, myriadas vasculorum obstructas, impletas, distentas, tandem imò ruptas, nunquam illic fines hos abire in utriculos impletos videmus; imò verò contrarium. Neque enim phlegmones materies versa in pus, formans apostema suppuratum, dedit unquam vas membranaceum, callosum, crassum, cartilaginosum, uniforme, parietibus glabris cavum; sed contrà tumorem, qui superficie internâ lacerâ inæquali se format inter vasa soluta, cujus materies diffluit, nec coërcita intra unam, pluresve, membranas, hâc, illac perfluit, vasa contigua lacera peredit, hinc sinus, fistulas, cryptas, facit.

Sed subtilissimum tandem, ex intimis Anatomicis petitum, atque plausibilem, excogitavisti modum, quo putes intelligere Te posse, aliisque intelligibile reddere, quânam ratione hepar totum, abolitis omnibus ejus vasis, possit mutari in vesiculas sphaericas lente turgidas humore, neque interim admittere necesse sit, has dilatando tantum natas ex praeexistentibus folliculis minoribus. Scilicet demonstravisti majora vasa, & minora quoque, investiri extrinsecus ambiente membranâ tenerrimâ, cellulosâ, valde dilatabili: hinc colluviem abundantis aquae deponi in cellulas hujus membranae, has distendere, atque producere ibidem hydropem anasarca dictum, si haereret sub cute. Quum verò augetur hic aquosus tumor, putas, tandem exorbitante hoc augmento, vasa illa, quae cinguntur illâ tunicâ, ita comprimi ut tota aboleantur, comprimantur, concrescant, in fibras crassas mutentur, quibus hydatidum acervus appensus undique videtur. Diu sanè intento libravi animo haec cogitata, quae protulisti *Thes.* 6. *pag.* 10. 71. 72. Et fateor ingeniosius quid proferri vix posse. Patere interim aequo animo, ut tam leniter semper soles mea audire, ut apertè coram Te profitear scrupulos, qui remorantur me & offendunt, ne pedibus in Tuam transire possim sententiam. Inprimis credo ratum haberi, nullum unquam hydropem creasse tumores sphaericos, bullasve aquosas undique clausas, nisi iis in locis, ubi sphaerulas naturales *Malpighius* observaverat. Hydrops scroti in mem-

F bra-

branâ ejus cellulosâ an dedit unquam ampullas? nunquam. In tunicâ autem vaginali quam maximas frequentissimè. An vidisti unquam in membranâ cellulosa, vel adiposâ, hydropico tumore quam distentissimâ, bullas ingentes, conspicuas, distinctas? non. Sed in ovariis, horumque ovis quam creberrimè. Ita pariter in folliculis viscerum abdominalium, iisque, qui naturaliter haerent in cavâ peritonaei superficie, hydatides turgidas, pendulas, vidisti. Quin imo, Tu Ipse, inflatam arte hanc membranam nunquam per arterias implevisti sed alia per loca incisa. Neque vel tunc tamen unquam in cellulas hydatidibus similes convertisti, sed in mirabilem, vixque extricabilem, labyrinthum, nullo Daedaleo filo resolvendum, commutas. Sanè liberè qui omnia haec ponderat, haud poterit censere, ab inflatu hydropico hujus membranae oriri hydatidas, in quas totum jecur conversum erat. Si verò folliculos ponimus materie immeabili impletos, novâ assiduâ aggestione auctos, tumescere sensim, tandem valde tumere, vasa alia comprimere, res satis facile comprehenditur, atque exemplis undique firmatur.

Ultimum denique, quod *Malpighius* adfert, pro asserendis in hepate acinis illis, inde petitur, quod in primâ hepatis origine in pullo, observaverit jam olim *Harvaeus*, confirmaverit Ipse, totum illud conflari meris primò folliculis, ita ad amussim referentibus uvas, suos per pedunculos majori accretas pedunculo, vel stipiti, communi, ut tota inde nata fabrica quam curatissimè referret botryn, vel racemum uvarum. Ut *pag. 63. Tractatus de Hepate* refert. Ita, ut tunc habuerit eam primò conformationem, quam in hydropico illo hepate descripsisti. Quæ quidem res confirmat multum Viri Egregii sententiam. Huic verò argumento quum nihil Te opposuisse meminerim, rem dimitto, postquam proposui, & defendi, argumenta *Malpighiana*. Quid jam opus de caeteris disserere visceribus? Certè in hoc uno res pertractata sufficit. Atque verus Naturae molientis secretionem incessus undique manifestatur. Prostata suum succum, arteriis extremis secretum in omni suâ mole, deponit in folliculos

los excavatos, ſatis conſpicuos, diſtinctos, emiſſariis inſtructos, atque aſſervat, donec in uſus tempeſtivos oportunè exprimatur. Faciunt *Cowperianae* peni adpoſitae glandulae ſimili ferme proceſſu idem. De pancreate res per Anatomen comparativam eſt quam liquidiſſima: in quo arteriae coeliacae ramuli ſubtiles, ſecernunt ſanguine lympham ſialoden, nunc in compagem enteröiden, aliâs in folliculos, unde per emiſſaria ex ſingulis orta, in unum majorem ductum adunata, humorem tandem demittunt, toto factum ſuo corpore pancreatico, in inteſtina. De Semine quid dicam? & id extremis ſecretoriis minimis ſecretum ab arterioſo ſanguine, longo, communique, folliculo immiſſum, per latiores epidydimidis cavitates inflexas retentum, fotum, coctum, mutatum, per deferentia ſpongioſa vaſa in veſicas ſpermaticas receptum, ibique rurſum in cellulofis his folliculis, paſſum ſimilia, iterum in tempora oportuna aſſervatur non ſine mutatione perpetuâ. Salivales, Thymus, Thyröideæ, Veſalianae oeſophageae, quidni ſimiliter eadem peragant? Quid ſupereſt itaque, niſi concludamus, ſatis jam propoſitam ſententiam *Malpighii*, Tuamque, ut idoneus judex, ſenſibus haec imis reponens, componat litem tantos inter Auctores. Siquidem aliqua lis ſuperſit. Nam utrique Veſtrum aſſeritur, omnem ſecretionem fieri per vaſa extrema, nunquam per glandulam. Uterque dabit, ſecretum humorem in folliculos ſecretoriis appoſitos deponi poſſe, & id ſaepe fieri. *Malpighius* forte nimis generaliter dixit, omnem ſecretionem fieri in glandulas. Tu demonſtraſti multas contingere, ubi nulla glandula. Sed forſitan rurſus Ipſe nimis laxè aſſeruiſti ſecretiones omnes fieri ſine acceſſu folliculorum glanduloſorum. Jam igitur videor mihi functus munere, quod mandaviſti, cui reſtiti tamdiu, quod ſemper tamen urgebas iterum. Doleo, quod minus dignè negotium abſolverim! haec enim ego omnia crudo potius impetu, quam maturâ meditatione, conſcripſi. Circumſteterunt varia me, nec evitanda facilè aut differenda, negotia. Quibus equidem impeditus fuit liber ingenii uſus, dum quae-

ſita ſe ſubduxere beati otii munera, nec adſpiravère optanti amica ſeceſſus ſilentia. Quare, ita haec benigno accipias animo velim, quae materiem magis ſuppeditent exaggerandam aliis atque expoliendam, quam quae praeſenti opere abſoluta jam, & perfecta, ſint. Vale, *Vir Optime*, diuque laetare!

Scripſi *Lugduni Batavorum* $17\frac{10}{11}21$.

F I N I S.

FREDERICI RUYSCHII EPISTOLA ANATOMICA,

QUA RESPONDET VIRO CLARISSIMO HERMANNO BOERHAAVE.

QUod sæpe, *Vir Dignissime*, fruitus sum honore Tecum ratiocinandi de definitione, & de essentiâ Glandularum corporis humani, & de multis aliis rebus, & quantum ex iis profecerim, nunquam excidet memoriâ meâ. Interim non accipe in malam partem libertatem meam, dum dico, quod non obscurè indicabas, dum de iis colloquebamur, multa Te habere, quæ posses adferre melius, si scriberes ad me de illâ materiâ, quam si tantum voce colloquereris mecum. Et quod ego quoque, tum possem commodius ad ea respondere omnia. Quoniam credidi verum esse, quod sic sentiebas, hinc non destiti assiduo Te compellare, & urgere, ut Epistolam aliquam de illo negotio ad me conscriberes, ut possem ad illam perlectam respondere. Quid fit! postquam ego sæpe iteraveram hanc petitionem, Tu verò valde diu distuleras ei satisfacere, tandem mittis mihi non parvam Epistolam, imo non Epistolam, sed integrum fere librum. Certe, *Vir Præclare*, non hoc exspectaveram! ego sum totus occupatus inquirendo alias corporis humani partes, ut, brevi moriturus per ipsam ætatem adhuc aliquid inveniam ante finem meæ vitæ, cujus descriptio possit adhuc inservire ad manifestandum DEI Gloriam per creaturas, & ad utilitatem proximi mei.

Præterea etiam rogitas me, ut ſtatim, & exactè, reſpondeam ad ſingula. Itane, *Anatomicorum meorum Optime*, an igitur non cogitas multitudinem meorum negotiorum? Ego aſſiduo cogito de me, quod Egregius noſter Catſius de ſe ſcribebat: *Quamvis quies me jam deceat, quieſcere tamen nequeo. Attamen homo, qualis ego, quid aget? numero ultra octoginta annos, remotiſſimus a meâ primâ ætate, & feretro proximus.* Ne igitur tam provectæ ætatis ſenem ita præcipitem agas, ſed expecta paululum! Optaveram quidem, ut propoſitiones Tuas breviores feciſſes in majora mea commoda; Sed quia putas, tam diffusè hæc tractari debuiſſe, ego & me ita geram, ut rem ipſam seriò aggrediar, in amicitiæ conſervatione, atque etiam cum animo procul remoto a ſuperbiâ: ſcribam enim magis ut diſcere poſſim, quam ut ipſe doceam. In primo contuitu Epiſtolæ Tuæ video, Te inprimis reſpicere ad Honoratiſſimum Virum, D. *Malpighium*, cujus ſententiam vis, aut velle videris, defendere, ſed & ſimul in auxilium Tuum alios Viros Claros advocas. Bene quidem: Ego contra, mea defendam ſolâ tantum experimentorum recitatione, atque afferam ſolum illa, quæ oculis corporeis cerni poſſunt, hæc enim experientia eſt; ſed, quæ, ut ſpectari poſſint, oculos mentis ſolos requirunt, aliis relinquam, qui putant ratiocinia experimentis certiora eſſe.

Videamus ergo, quid Magnus, & laude Digniſſimus *Malpighius* ſtatuat de glandulis corporis humani, & inprimis quam det ideam glandulæ ſimpliciſſimæ. Ait igitur, eam eſſe *partem humani corporis, quæ propriæ membranæ ſimplici apparatu involucrum format cavum, intra quod ſingularis humor ſecretus, contentus, fotus, per emiſſarium denique excretus, ſpectatur.*

Hanc definitionem dum accuratè perpendo, video, quod juxta hanc definire deberem, etiam veſicam felleam igitur eſſe glandulam ſimpliciſſimam; quia illi conveniunt omnes proprietates hâc in definitione expreſſæ. An hoc non parit confuſionem in Doctrina partium? ſed videamus, quomodo alii Celeberrimi Auctores, qui de his ſcripſerunt ante *Malpighium*,

pighium, glandulas definiverint, quanta erit differentia? Id autem decidere nolo hic, quis rectius definiverit, ferat super hac re quilibet suam liberè sententiam, modò justa sit, distinctiori Doctrinae aptior. Sed in hac definitione *Malpighianâ* non cerno, ullam mentionem fieri vasorum, sed tantum de uno ejus emissario; quum contra constet, & a me luculentè demonstratum sit, quod glandularum vascula, præcipuè arteriae & venae, sint partes principales, quae glandulas constituunt; igitur secundum communem dialecticorum sententiam, à potiori deberet fieri denominatio. Quia autem *Malpighii* tempore nondum erat tam bene exercitata, & cognita, ars replendi, quâ nunc tam feliciter utimur, ad detegenda ultima extrema vasorum sanguiferorum, quod & ipse fatetur in suis libris, ideo non est mirum, non commemorari illa vasa in hac definitione. Neque possum dubitare, quin, si vidisset haec vascula, quemadmodum in nostris praeparatis spectantur, mutavisset etiam hanc suam definitionem. Sed id fuit impossibile Magno huic Viro. Fateor quoque, quod si oculis meis propriis vidissem illa vascula in praeparatis ante multos annos, ipse non scripsissem antea, quod lien constet ex glandulis. Quamvis verò juvenis detexissem talia, non fuissem tantum tum temporis ausus aliam doctrinam contra receptam vulgò invehere; quia omnes in me, nec ætate, nec auctoritate, neque satis multis experimentis tunc instructum, irruissent, atque ex choro Anatomicorum expulissent: ut in fabula narratur de simiâ proscriptâ: quia cum cæteris nolebat afflare in lignum putridum. Sed quum jam possim defunctorum cadavera rursum tam internè, quam externè, quasi in statum perfectè viventis reducere per artem meam, longè aliis oculis certe Anatomica jam contemplari possum. Hac enim arte in his corporibus videmus jam totum Systema vasorum sanguiferorum usque ad fines suos. Sed quam incredibilis in illis diversitas observatur, in his, aut in aliis locis? certè ubique est alius, & singularis planè, apparatus; idque omne ita fit juxta diversum opus, quod unaquaque corporis humani parte efficere debent; dum tam multos diversos humores ex sanguine, vel ejus sero, aut ex chylo-seroso humo-

G 2 re,

re, debent producere. Credo igitur, *Clarissime Vir*, quod hæc manifestatio vasorum sanguiferorum post mortem meam adhuc datura sit occasionem plurima nova, & differentia a vulgatis, inveniendi, scribendi, & docendi.

Videamus jam ultra rem ipsam iterum; vox glandula diminutivum est a glande; atque propterea foret opus, ut hæc particula saltem haberet aliquam similitudinem, per quam aliquo modo accederet ad formam ita dictæ glandis; sed nulla talis spectatur inter membranaceum tenue parvæ cavitatis involucrum, & inter fructum quercus: unde vel ex ipso linguæ usu non deberent tales parvæ, & vix visibiles, particulæ corporis glandulæ appellari.

Ipsum autem illud glandularum ita dictarum involucrum tantum potest haberi pro parte, quæ in functione ejus explicandâ tantum est patiens: sed vascula illa, de quibus jam incepi dicere, sunt agentes, efficientesque partes, per vim quandam inexplicabilem illis a DEO in creatione inditam.

Planè ut certo jam scimus, in herbis ipsis rem se habere, quæ etiam sua diversa advehentia humores vasa possident, de quibus scripsi *in tertia Decade Adversariorum Anatomicorum*: Quomodo autem extrema illa vasa ita diversa formentur in variis locis, homo non potest suâ indagatione assequi, sed quidem vasa facta observare; cætera novit SOLUS ILLE, qui ita effecit cuncta, DEUS.

Pergis deinde post datam definitionem scribere; *datam esse glandulis hisce tantam exilitatem, atque multiplicem diversitatem, tam in externâ, quam in internâ facie, ut & in humore secreto, ut pro diversitate hâc crederetur, nullâ cogitatione comprehendi posse harum fabricam veram.*

Quod hic statuis, *Dignissime Vir*, id ipsum est, quod ego in hac re censeo; sed hoc directè pugnat cum sententia *Malpighii*, & cum illâ imperfectâ definitione, quam dedit Ille de glandulis. Si enim illæ particulæ sunt tam parvæ, & tam invisibiles; quomodo ergo audet quis tam licenter dicere, quod glandula simplicissima sit membranula cava, cum emissario? si Ipse hic jam esset praesens, statim certè peterem, ut illa vix visibilis machinula mihi redderetur visibilis, ut possem

fem credere, eam fe ita habere; fed fcio quidem hoc fieri non poffe, ideoque ex reverentiâ ne quidem urgere Te volo ad hanc rem. Quafi autem id non fufficeret pergis addere de diverfitate harum, & etiam de varietate humorum, ut causâ faciente impoffibilem horum corpufculorum fabricæ, & formæ, comprehenfionem. Sed id omne non pugnat pro *Malpighio*, fed contra Eum pro me: nam ideo volo, ne ponantur inter glandulas, fed ut vocentur in pofterum cryptæ: puto enim, Te hanc vocem tam aptè huic rei excogitaffe, ut ego poftea parvas illas cavitatulas emiffario præditas femper illo nomine fim appellaturus, nunquam verò glandes, aut glandulas. Ut autem augeas difficultatem inveniendæ compofitionis illius, fubjungis eam inde præcipuè pendere, quia poft mortem mutatæ, conftrictæ, exfuccæ, collapfæ, vix aliquid vaforum fuorum fpectandum offerunt, hoc quoque me juvat: nam, fi in cadavere tam difficulter natura harum ita appellatarum glandularum poteft videri, quia ftatim poft mortem adeo mutantur, contrahuntur, humore fuo orbantur, quomodo igitur tam apertè rurfum definiebantur antea effe membranæ cavatæ cum emiffario fuo proprio? revera videtur unum hic planè repugnare alteri. Maxime autem id clarius apparet, fi memores fumus, quod glandulæ majores, & ipfæ conglomeratæ, dicantur huic Auctori conftare ex his minimis. Si foret hoc, fidem Tuam appello, verum, unde nam tam denfa, conftans, permanens, foret illarum fabrica? Certè quando coqui thymum vituli pulpamentis cruftulo obductis mifcent, fruftra cochleari, vel furcillâ maffam edulem quæreres poft coctionem: & credo, Te hunc ibi deprehenfum nunquam habuiffe, vel comediffe, pro veficulis cavis emiffario præditis. Aliter hoc contingit. Nulla glandula folâ membranâ cavâ conficitur; fed, ut jam dictum eft, præcipue ex vafis; aliter forent mera modo receptacula, & excipula, ut cifternæ. Nequaquam; funt omnes glandulæ laboriofi, diligentes, femper occupati miniftri, qui fine ullo otio, vel mora, femper operantur, ita, ut ipfis otium & pigritia nunquam poffint jure exprobrari. Et quum ego jam illam mutationem, quam in his partibus mors facit, poffim

iterum convertere in ſtatum viventi proximum, quod *Malpighius* nunquam potuit efficere, tollo illam difficultatem; ſed & ſimul demonſtro vaſculorum ſanguiferorum evidentem progreſſum, usque ad ultimas & minimas cryptas. Imo vero demonſtrare valeo oculis ipſas illas etiam vaſculis illis abundare. Si tamen, his lectis, perſiſtis in Tuâ opinione, *Malpiphium* hic rem acu tetigiſſe, ego litem aliis decidendam dabo.

Quando ibidem aſſeris ſpectaſſe *Malpighium* has glandulas, *nec mutatas arte*, iterum totum id eſt contra Eum: absque arte enim ſi indagat, nihil inveniet; eſt impoſſibile unquam ulli videre hanc fabricam, quem ars noſtra hac in parte non adjuvat. Imo æque eſt abſolutè impoſſibile hanc absque arte meâ videre, quam ſi quis vellet, ſine hac arte ipsâ, oſtendere in oculo humâno tunicam *Ruyſchianam*. Quam multi, quam celebres in Anatome Viri, hanc negabant, hanc irridebant, hanc effictam clamitabant; ſed poſtquam fervor ſubſedit, ubique hanc agnoverunt, quam Theſaurus CÆSARIS RUSSI oſtendit permanſuram: quam felici induſtriâ & Clariſſimus *Albinus*, Anatomes & Chirurgiæ in Illuſtri Batavorum Academiâ Profeſſor, præparavit, conſervavit, atque frequentiſſimis ſuis diſcipulis oſtendit.

Sed invidi carpant, dicant tamen nec imitabile ipſis hoc artificium. Nam aures meæ nihil occalluerunt a multis annis a repetitis toties & tamdiu objectionibus nullius momenti ſemper motis. Vox erat æmulantium: *Ruyſchius auget arte ſuâ replendi extenſionem vaſorum ultra naturalem magnitudinem Ruyſchius arte ſuâ deſtruit glandulas; dein negat. Ruyſchius negat omnes glandulas. Melius eſt & tutius omnia hæc demonſtrare in cadavere recenti.* & alia multa.

Sed quando ipſum hoc hominum genus conabatur etiam in arte, quam profitebantur, aliquid publicè oſtendere, loco demonſtrationis inania tantum verba, cavillationes, ſcommata, ſæpe ſine ſale, ſine ratione, audiebantur: tumque putabant ſe triumphare de *Ruyſchio*, qui nugis hiſce quam minime movebatur. Sed omnes hos mors dudum, ne uno magis ſuperſtite, eripuit terris; concedente mihi vitam hucusque

que ſanam, & hâc in arte exercitandâ quotidie occupatam, DEO, quem precor, prohibeat, ſimili agitari ſtimulo novos, ne in ſe ipſos plus, quam in me peccent, per ſuos animi affectus. Hinc quoque puto, *Vir Clare*, quod nimis alte evehas *Marcellum*, dum palam hic declamas, *Eum ſuperaſſe difficultates has*, *atque tandem evolviſſe intricatam ſtructuram.* &c.

Ad quæ iterum cogor eadem reponere. Nemo poteſt in cadavere id facere; & credere non poſſum, quod Tu ipſe, *Præclare Vir*, qui intima, & omnia fere hactenus detecta, corporis humani, tam perſpicuè noſti ad minima usque, ſuſcipere auderes id mihi re demonſtrare ipſâ, quæ verbis tam magnificis de Magno hoc Viro hic adfers. Sed jam tamen incipis recitare modos, quibus dicis eum uſum, ad tantam detectionem, qualem de Eo jactas. Scilicet, *acie oculi ſpectabat glandulæ corpuſculum* &c.

Quam forem injurius in Magnum Virum, ſi de hac re vel dubitarem. Contra, credo, eum uſum, ſuo tempore, omnibus adminiculis, quæ tum cognita, & in uſum revocata, erant; ſed per hæc omnia tamen manſit illi ſemper abſolute impoſſibile, veram effigiem revelare tam parvarum ita dictarum glandularum, niſi, quod ejus ætate incognitum adhuc erat, cadavera prius per artem meam in vitalis conditionis ſtatum redegiſſet. Ita quum *nec mutatum arte*, addis, ipſe cogitas, Eum id ſpectaſſe, ſine ullo artificio adhibito. Sed inde etiam factum contigit, ut talem definitionem dederit, quæ rei quadrat nequaquam; ſi noviſſet artem replendi, & conſervandi, omninò alia dediſſet. Enumeras mox loca, in quibus glandulas illas ſtatuit, *reperiri per omnem corporis ambitum.* Ego dico, non potuit eas demonſtrare in peritonæo, pleurâ, durâ, & piâ matre, nec in cerebro, neque in cerebello. Si dicis teſtes, nates, glandulas pone infundibulum ſitas, regero non eſſe glandulas, ſed cerebri prominentes tumores, quoad medulloſam ſubſtantiam ibi aſſurgentem extra æquabilem ſuam ſuperficiem. Nec majore cum certitudine poterit ſtatui eas locari in ſinu falciformi: dum, quæ ibi putantur falsò, modo ſint tubercula exigua, quæ in piâ matre etiam aliquando reperiuntur, ſed præternaturalia illa

puto:

puto: quia non ſemper ibi reperiri poſſunt. Sed nec in plexu choroïdeo unquam ſunt, licet & ibi deſcribant male. Ita, ut intra totum cranium non inveniantur glandulæ, præter pinealem & pituitariam. Sed tamen hæ non ſunt ibi membranulæ cavæ, emiſſario præditæ. Rurſum nec in muſculis, nec in corde, demonſtrabis, neque in pericardio, licet & ibi ſatis audacter ponantur. Et quam fruſtra ſudabit anxius, qui verè, & re ipſâ, has membranas cavas, earumque emiſſaria, deberet oculis exhibere in diaphragmate, hepate, ſplene. Confiteor, *Celeberrime Vir*, quod multa hic loca recenſeas, in quibus fateor eas inveniri, concedo, numerum earum ingentem eſſe, ſed nolo dici, *per omnem corporis ambitum*: quia id nimis generale eſt. Neque ego auderem ſuſcipere, eas demonſtrare in ſuperficie præputii glandi contiguâ: an alii valeant id facere, ignoro. *Preſſas glandulas illas dictas eructare liquorem*, ais pag. 5. non dubito. Inprimis ſi aliquot horarum ſpatio prius maceras, ſed & tum valde parum exprimitur, ex his tamen plus, ex aliis minus: ſed quamdiu illæ membranæ cavæ non poſſunt ad oculum demonſtrari: nolo tam licenter de illis ſcribere. Portio arteriæ aſperæ humanæ, non preſſa, in aqua ſuſpenſa, poſt aperturam inverſa, quam hiſce diebus Tibi mittebam, non adeò manifeſta demonſtrabat hæc emiſſaria, nec facile adeo erat inde guttas illas ita exprimere. Quin imo ita premendo mutatur ipſa fabrica, ut non liceat has partes ita tractatas habere pro *nec mutatis arte*. Sed vi violentâ ſic redduntur ægrotantes, mutatæ, contuſæ. Omne tandem illud corpuſculorum agmen, quod in aſperâ arteriâ, & œſophago, hæret, non producit plus talis humoris, quam requiritur ad humectandas, & lubricandas partes. Nec habet opus receptaculis, ſed tenuis dum ex oſculis arteriarum ibi effunditur, extra vaſcula jam hærens ſpiſſeſcit; quod tamen ægræ illæ partes multum humoris dent, quotidie nos videre fateor. Porro demonſtro corpuſcula hæc conſtare vaſculis ſanguiferis, quod non fieri poterat tempore *Malpighii*, qui eas pro meris habuit ciſternis, in quibus pluvia non fit, ſed recipitur facta. A quâ opinione procul abſum: tum enim non

eſſet

eſſet opus tot, & tam diverſis, vaſorum ſanguiferorum extremitatibus, quas Tibi, *Clare Vir*, toties coram demonſtravi. Addam & illud, in vita has particulas nunquam premi digitis, ſed humor leniter effluit, atque poſt exitum glutineſcit; quando poſt mortem violentè premis, deſtruis, dilatas, confundis. Quid autem plura moveo? evidentiſſimè ad oculum demonſtravi, quod ipſæ extremitates arteriarum ſanguiferarum, rectâ exporrectæ, affundant ſecretum humorem ad irrorandas & lubricandas partes, idque ſine ullo invento intervenientis machinulæ membranoſæ cavæ. Exemplum dedi in ductibus hygrophthalmicis Clariſſimi *Meybomii*, quos repletione inveni ſic factos, ſic agere, ſine ulla omnino glandula mediâ, ſed merâ, ſimplici, vaſculorum tantum actione: non poteſt ergo aſſeri, quod ſemper membranæ cavæ ſint in glandulis illis appellatis ſimpliciſſimis. Ita & ipſe ſanguis exit de corpore per dilatatas, rectas, arterias, naturaliter in menſtruorum excretione in fœminis, præternaturaliter per epidermidem, in capite, oculis, ore, &c.

Unde nec credi debet, alios eſſe ſudoris fontes, niſi tomenti inſtar ſubtiliſſimi tenues extremitates arteriolarum ſubcutanearum.

Jure jam me rogares, an ergo nullas cellulas, utriculos, vel cryptas, agnoſcam, aut lacunas. Omnino fateor, has dari; ſed nolo vocari glandulas. Nam membrana mea celluloſa cellulis conſtat, & diſtribuitur per multas corporis partes, inſinuat ſe per omnes muſculos; & in inteſtinis craſſis, multæ tales cryptæ conſpiciuntur: ſed omnes illæ, quotquot ſunt, non obducuntur unâ membranâ, quod debebat omnino fieri, ſi jure poſſent vocari glandulæ. Sæpe tamen &, inter illas cutaneas, aliasque partes, quæ pro glandulis ſimpliciſſimis habentur, papillæ nervoſæ multæ intercurrunt falſò habitæ pro glandulis. Sic in ſuperficie palpebrarum oculi ſuperficiei externæ contiguâ, tubercula illa parva, papuloſa quaſi elata, ſunt papillæ nervoſæ, acutiſſimi ibi ſenſus organa. Magna autem glandula innominata oculi, eſt vera glandula compoſita, non ſimpliciſſima. Nec unquam ſcripſi, tam multiplicem humorum diverſorum varietatem, quam

Malpighius in cavitatibus glandularum ait inveniri, fieri posse arteriolis ultimis, minimis; sed sudorem & perspirabile, extremis arteriolis exhalare dixi, nec requiri glandulas cutaneas pro sudoris fontibus, nec pro humore hygrophthalmico.

Quoad diversas spissitates humorum hic recitatas magna facienda distinctio inter vivum, mortuumque, sanum & ægrum, corpus, ut & dum in loco naturali adhuc hærent, aut postquam vi inde proturbati sunt. In vitali, sano, statu, sponte, non pressi, exeunt; sunt itaque tum tenues, non crassi, non glutinosi. Quando vi exprimuntur, ipsæ pulposæ extremitates sæpe simul illa pressione auferuntur, humoribus miscentur. Id luculenter patet in excarnatione splenis vituli: ubi per foramen parvum spleni inflictum, pressu manuum omne pulposum prorsus, diu, fortiter, exprimo, separo, tum foramine hoc rite iterum colligato, aërem inflo, distendo, claudo, exsicco: ita tum stamina optimè demonstrantur. Sic & pressu destruuntur cryptæ. Liquor autem ille, qui ex gulâ, & asperâ arteriâ, sic sæpe per me expressus exsudabat, erat tenuis, nec puncto parvo major: Ita ut nimis augeatur hic verbis illa copia, quæ si tam magna occurrit *Malpighio*, forte tum fuit morbosa, in sano est valde parva. Interim verum est, humorem jam crassiorem, jam liquidiorem, nunc parciorem, nunc auctiorem, exire. Sed manet lis, an tales particulæ glandulae sint dicendæ.

Et, ut jam monui, humor hic in arteriis adhuc hærens liquidior, egressus sensim lentescit, vel solo calore. Et est in oculis aquosus, in asperâ arteriâ crassior, in gula & faucibus glutinosior, & ibi cryptæ majores, maximè si calido illo loco moram trahit. Hæc ita videmus, sed quomodo se habuerint hi humores, dum hærebant adhuc in arteriolis suis fabrificantibus, antequam liquor extra has effusus, quis dixerit? Quæ deinde *Pag.* 5. & 6. adfers *de exhalante volatili liquido, per experimentum Alchemistæ, & de perspiratione detectâ tam pulchrè a Sanctorio*, admitto; dum autem ad pag. 6. finem addis, *talem non esse glandulis simplicissimis humorem.* Patiaris me proponere, an non exhalans necessariò

in-

inutilis ille humor, toto auferatur corpore, adeoque & ſecedat à glandulis illis *Malpighio* dictis, unde abeunte liquidiſſimâ parte reliqua craſſior ſic fit ibi, in uſus humectationis. Certe omnia, quæ dein *pag.* 7. recitas, probo. Dum verò & hic alios auctores citas, inque diſputationem noſtram inducis, rem facis mihi non prævisam. In confuſionem me ageret hic agendi modus. præterea nihil juvat. Re, non verbis, demonſtratione, non auctoritate, decidendum. Quot libros conſcriptos, quot epiſtolas ad me ſuper hoc negotio datas, poſſem adferre, in quibus Viri Clariſſimi aſſerunt, ſe probare meam ſententiam, eamque defendere. Quænam verò hujus foret rei utilitas? nulla. Sed valde probo, quæ deſcribis in fine ejusdem paginæ de ſubtili oleo: id enim ſic inveni, id collegi, inde oleum tenue purum habui, inde didici noſtram pinguedinem non eſſe ovillo ſebo, ſed equorum pinguedini ſimilem; in equi enim abdomine, poſt validum curſum mortui, aperto reperi totam cavitatem ejus oleo tenui fuſo plenam. pergis *pag.* 8. adferre, *illas glandulas in aure externâ manifeſto patere.* Sed metuo, ad rem ſi venitur, difficulter illic folliculos cavos demonſtrari poſſe. Scio, & largior, omnibus his locis gigni diſtinctos, & dimitti liquores; ſed demonſtrandum reſtat adhuc, humores illos folliculis cavis contineri. Ego verò Tibi plane aliud hic demonſtrabo; vaſa ſcilicet ſanguinea, quæ ibi operantur ea, quæ in creatione iis impoſita ſunt, ſed etiam lymphatica ibi invenio, quæ & ſuum officium ibi faciunt. Eſt quidem verum, & hoc fateor, quod omnia hæc vaſcula hic non inveniantur absque aliquo membranoſo corpore accedente, quod ea tenet in ſuo juſto ordine, & connectit etiam certo ordine inter ſe; Id quoque & alibi fit; ſed ideo non debet ſtatim dici, *eſſe membranulas cavas, quæ glandulis ſimpliciſſimis accenſeri debent:* tum enim forent mera tantum, & otioſa, receptacula. Idem de oleo naturali, caput inungente, ſtatuo; quod potius velim exſudare poris cutaneis, quam folliculis; ut videmus fel veſiculâ biliariâ exire, atque vicinas partes ſuis tingere coloribus. Sed ipſe ſtatim hoc ipſum notas, dum *pag.* 8. obſervas, *oleum in facie fundi per poros.* Ergo non

 per

per glandulas, sed tunicâ cellulosâ, per poros emittentes, ut recte describis. Ibidem autem scribis, *esse in facie glandularum simplicissimarum genera diversa, & quidem verarum.*

An ergo glandulæ simplicissimæ differunt a veris? an ideo non sunt veræ, quia simplicissimæ? Sane videris hoc ipse indicare. Id autem foret contra Te, atque omnimodè pro meâ sententiâ militaret. *pag.* 9. accuratè describis, & rectè, id corpusculorum genus, quod per genas, labia, &c. habetur. Ego puto hos esse tumores contra naturam, atheromati congeneres, non ergo glandulas. Nec incredibile, eos oriri ex obstructis finibus vasculorum sanguineorum, ad has partes delatorum: nam raro apparent in his, qui bona utuntur diætâ. Et Tu ipse hoc videris docere, scribens ex observatis, quod liquor tenuis exit tum, quando premuntur adhuc, postquam pasta illa expressa fuit. Accedis statim *eâdem pagina* ad membranæ mucosæ structuram; circa quam hac occasione dicam, me, occupatum replendo vasa nasi, invenisse singulare integumentum, cui nullum est alibi simile, tenue, epichondrium, quod immediatè investit septum cartilagineum narium, quod adscendens investit ipsum periostium, quod septum supra osseum narium tegit; per hoc integumentum nasi tanta multitudo vasculorum parvorum diffundebatur, ut totum illud rubicundissimum appareret. Estque tam mirus, & tam rarus reptatus horum vasculorum, ut quidem possit ille videri domi meæ in præparatis, sed neque describi verbis, neque exprimi iconibus: nam figuræ, quibus in lucem emissis, hæc conatus sum exhibere, adhuc deficiunt in hac re exprimendâ, quamvis sint factæ ab optimo artifice. Sumebam ergo ovilla & vitulina capita, hæc eodem præparabam modo injectâ materiâ ceraceâ rubra. Et tunc detegebam planè alium in his vasorum reptatum: nam vasa decurrebant recta, fere sine ullis ramis lateralibus, arctè ad se mutuo, in situ paralello, locata. Id nunquam adhuc videram prius. Et apparebant quidem vasa hæc rubra per repletionem, sed cogitabam, an non hæc vasa in statu naturali in se continuerint mucum, non vero sanguinem, & an non hunc mucum

cum ita ibi per suam structuram tam singularem conficiant? certè tum non indigent ad hoc opus folliculis cavis membranaceis, qui etiam hic non possunt demonstrari. In magnâ tristitiâ saliunt illicò lachrymæ, antea non apparentes, nunc cum uno impetu. Si succus limonei affricatur inferiori parti linguæ exilit saliva, ut sanguis ex apertâ venâ. Omnia hæc non ex glandulis. Quæ tractas pag. 10. *de humore lubrico circa linguæ radicem* &c. vera sunt, de his non ambigo.

Sunt ibi multæ cryptæ, & variæ, continent humores varios; sed multa ibi adhuc restant indaganda in tantâ diversitate, & tum foret melius, ut singulis darentur nomina singularia ad distinctam doctrinam. Nunc autem dum vocas promiscue acinos, cotylas, cryptas, folliculos, glandulas, lacunas, loculos, utriculos, videris ipse fateri, quod ignoremus hucusque aliquid veri, & distincti de his dicere. Me quod attinet, puto, quod omnes, quæ faciunt humores diversos, etiam habeant ad illud opus ibi faciendum vasa diversæ reptationis & contexturæ. Humores autem diversos posse fieri in solis vasis, absque glandulis, certi sumus ex cortice cerebri, mammis, testiculis; in quibus omnibus id clarè apparet. Cur ergo & non hic loci? De cryptis his in intestinis, quæ enarras *pag.* 11. omnia vera sunt. Sed addere debeo, quod in intestinis tenuibus invenio aliud adhuc genus, quod eminet ultra intestini cava, instar penicillorum pulposorum, atque aliud in processu vermiformi, quod refert perfecte semina ficuum, aut papaveris albi: ita ut noduli videantur, non folliculi cum membranulis cavis. Quæ de glandulis recti intestini facientibus mirè glutinosos humores scribis, vera sunt. Credo etiam rectè Te sentire in iis, quæ notas de olido glandis humore in pene humano, & fœminarum genitalibus; quare iis, quæ addam, non habeo. Transeo igitur ad conclusionem pro altero argumento *Malpighii*, quam *pag.* 13. adfers. Ad quam cogor reponere: hæc omnia fieri posse sine dictis glandulis per degenerationem vasorum obstructorum; illa autem vasa ibi semper sunt, illa ibi agunt, illa humores singulares faciunt; illa ibi singula faciunt suum officium proprium; illa omnia sunt instructa suis instrumentis aptis ad hoc

negotium, quod ibi, in illo loco, debet fieri; vasa illa hæc efficiunt illis ipsis in locis, ubi certi sumus, non esse folliculos cavos emissariis præditos. Ut in antro Higmori membranula succingit totam cavitatem araneæ telæ tenuitate similis, ita ut paries osseus per eam transpareat, estque adeo vasculosa, ut factâ repletione tota rubescat. Quid hic fit? paratur humor tenuis, mucosus, qui fertur ad superiora in angulum illius antri, ubi occurrit foramini magnitudinis capitis aciculæ, per quod evacuatur assiduò, sed quâ copiâ ignoramus. Sed quando exitus ille obstruitur, humorque ille in eo retinetur, multi oriuntur morbi; imo & mortis ipsius reperta hic quandoque causa fuit. In aurem dormienti humor ille commodius in nasi cava ibit; atque idem deprehendimus verum in tenui illâ membranulâ, quæ sinus frontales internè cingit. Nullâ autem verisimilitudine dici posset, quod & in tenuissimis his membranulis etiam hæreant folliculi cavi cum emissariis.

De Tumore capitis Talpâ dictâ, quam pag. 13. allegas, dicam, me vidisse, quæ non valde congruebant cum hac Tua descriptione, sed nolo acriter contendere super hac re: quia puto præternaturales tumores nos non docere fabricam glandulæ simplicissimæ. Sed *grandines* pag. 14. *in limbis palpebrarum*, agnosco, esse membranulas cavas, sed emissaria in illis non invenio; cumque sint tumores præternaturales, nihil faciunt ad glandularum naturam. Neque puto, tam *facilè demonstrari posse evidenter loculos*, in facie tu scribis, *pag.* 14.

Illa verò, quæ *pag.* 15. asseris de *tuberculis & ulcusculis faciei* sunt pertinentia ad tumores morbosos; nihil ad hoc negotium. Ad finem paginæ ejusdem sermo *de glandulis subcutaneis* facit, ut dicam; apparere quidem per cutim tubercula parva, ac si essent glandulæ rotundæ: ideò durum multis videbitur, quando illas glandulas voco fictas; attamen puto, me absque labore magno id adstruere posse. Si enim tubercula hæc glandulæ sunt, ubi igitur inveniemus papillas cutaneas? an quis unquam hasce duas potuit demonstrare in eodem loco? an verò illæ glandulæ subcutaneæ possunt excre-

cre-

crefcere extra cutis fuperficiem ad altitudinem trium, quatuorve, linearum? quod vidi, ita ut vultus hujus hominis appareret villofum fyftema, undique eminentibus papillis fimilibus iis, quæ in corona glandis penis, fed tenuioribus adhuc, horridum. Unde tam horrenda mihi apparebat facies miferrimi hominis, ut totus tremifcerem, atque horrerem, ad adfpectum adeo terribilem. Et certè videbantur mihi omnes illæ eminentiæ effe veræ papillæ nervofæ factæ morbofæ, nullo autem modo productio increfcentium glandularum.

Deinde organum tactus conftitui ab extremis nervis cutaneis omnes concedunt; nec tamen ullus in cute locus apice fubtiliffimæ acus poteft pungi, quin ibi offendatur talis nervus; quin imo, qui cupit illas papillas videre ubique, veniat domum meam, demonftrabo eas nudo oculo, & microfcopiis. Tertio quidem id confirmo; quia ex glandulis nunquam ungues, cornicula, cornua, crefcunt, fed ex papillis quidem, ut fæpe vidi. Rurfus videmus luculentiffimè pilos inde excrefcere, qui non ex glandulis, fed ex papillos nervofis. Omnia autem illa ulcufcula fubleprofa, & fcabiofa faciei, mihi videntur effe degenerationes vafculorum integumentorum in illis locis.

De Atheromate differis *pag.* 16. hoc pultem continet fæpe, verum eft. Sed quam multa alia? Vid. *Adverf. Anatom. meorum Decad.* III. Steatoma autem vidi magnitudine pulvinaris in pectore obefæ, fanæ, mulieris, adhucdum fuperftite. in alio verò fteatomate exftirpato apparebat mera, pura, pinguedo humana, liquefcebat penitus ad ignem. Ita, ut hoc non fit glandula fimpliciffima: nam licet in aliis tumoribus inveniatur diverfa materia, in fteatomate fola pinguedo. Verum eft, pinguedo in cellulis. Si rogas, an ergo in fteatomate illo tam magna illa cellula ita expanditur? an verò novæ aliæ accrefcunt? Pofterius puto. cur non? ad offa ægrotantia accrefcunt novæ partes. Quid ni & hic? Et ubi facilius, quam in membranâ cellulofâ, quæ fere ubique invenitur, quæ aptiffima his malis recipiendis. Profectò in amplâ hâc urbe, per tam multos annos, Medicinam exercens, multo-

ties

ties vidi hos tumores, sed semper vidi eos, quales descripsi, non alios, & nonnullos eorum tales in Novâ Collectione descripsi, & possum ostendere. Propterea non possum hâc in re Tibi assentiri, quamdiu id oculis meis non demonstras. Sola, quam quærimus veritas est. Fateor, me multa á Te didicisse, pro his ago grates: sed hoc nondum vidi demonstratum. Tamen non nego, tumores fieri multos ex cryptis; concedo hoc Tibi. Sed Tu quoque scis, ex obstructis vasculis sanguiferis oriri multos tumores. Nam glandulæ illæ *Malpighianæ* dicuntur Auctori cavæ membranæ cum emissario, ego autem, præter hæc duo, addo vasa sanguifera. Quodnam ex tribus majorem dat verisimilitudinem malæ dispositionis? an non vasa illa parva? Unde certè probabilius videtur in vasis hic morborum causas quærere, ut in partibus agentibus, quam in folliculo & emissario, quæ tantum patiuntur hic, non agunt.

Describis *pag.* 16. ad finem, & *pag.* 17. & 18. tumorem mirabilem accuratè, sanavisti felicissimè, sed talis morbus nos non docet naturalem partis fabricam: quare de his nihil addo.

Omnia autem, quae de Steatomate *pag.* 11. & 19. explicas, vera sunt. Nam pinguedinem per vasa cellulis suis exire posse, docent morbi acuti, in quibus homo amittit triginta libras pinguedinis; & de equo aperto, in cujus abdomine fusa pinguedo, ante dixi. Ergò cellulae illae sunt cavae, & habent emissaria. hoc verum est. Sed an unquam aliquis vocavit has glandulas simplicissimas? absurdum id foret, & confusum. Et illa emissaria sunt tantum pori. Et gaudeo dein, quod tam exactè hic descripseris, quod tenuissimae illae, & subtilissimae membranae harum cellularum pinguedinosarum, per morbos tamen tam enormiter crassescunt: nam id ita est, & similia descripsi. Ascite mortuum cadaver apertum nullam habuit aquam in cavo abdominis, sed in sacco continebat octo vel novem situlas nostrates materiae mucosae, aquosae, turbidae; omnia viscera erant suis turbata locis per urgentem hunc saccum aquosum. Erat sacci illius crassitudo trium circiter linearum. Putoque, membranas, in atheromate repertas saepe, oriri a tunicâ cellulosâ accedente. Atheroma per vulnus

nus quandoque enucleari posse, agnosco, non tamen semper. Nunquam dixi, omnes tumores fieri ab extremis vasis apertis, sed multos: & hoc ipse fateris. Id verò maximè considerandum hic, quod folliculi sint ubique iidem, sed vasa circa folliculos diversa, ergo major est causa variorum tumorum in vasis, quam in simplicibus illis cavitatibus. Vide nodos in lignorum cortice, fiunt a fibris & vasis lignosis degenerantibus. Globus plumbeus sclopeto explosus hæret in dente Elephantis, facit exodontosin, examinavi, domi meæ habeo, incredibile videretur; omnes fibræ eburneæ longitudinales aberrant a suo recto tramite, & mirificè ambiunt globum. Et hæc omnia etiam clarè demonstrant, quod causa talium tumorum multò magis sedeat in vasis, & canalibus agentibus, quam in partibus illis patientibus, & otiosis. Atque, quamvis in omnibus his per ratiocinium accuratum valde probabilia multa aggeris, tamen scis quidem, Anatomicos hoc nunquam appellare demonstrare suum. Ego amo oculis videre, ratiocinari relinquo illis, qui in Disputationum subtilitate palmam quærunt. Folliculos in corpore humano negavi nunquam, glandulas posse vocari, nego, licet utcunque simplicissimas velles glandulas. Nec illas, quæ in asperâ arteriâ, & in Oesophago, potuit monstrare *Malpighius*, multo minus dicere unde fabrefactæ; ego autem in illis vasa sanguifera observo, quæ hic laborant illos humores; quorum usum optime valde varium dein describis; in quâ re, quod opponam nihil habeo.

Quando jam *pag.* 20. ad inferiora Te excusas, quod tam longo sermone egeris de hac re: non possum dissimulare, id accidisse contra meam exspectationem: nam non est magna res, in qua differimus inter nos. Parvam exspectaveram epistolam, accipio librum! si veritatem diceret *Malpighius*, non fuisset necessaria tam longa defensio. Si tantum unam talem glandulam simplicissimam oculis meis demonstrasses, non fuisset opus tantâ descriptione per tot verba, per tot ratiocinia. Certe multi credent, ipsa argumenta omnia apud *Malpighium* non inveniri adeo fortia, & ita ab omni parte elaborata, quemadmodum Tu illa hic attulisti. Utinam autem

omnes illas diverſas figuras *pag.* 20. & 21. prolatas, mihi ullus unquam oſtenderet in corpore, cum ſuis folliculis, vaſis, & emiſſariis, tam largiter hic propoſitis! quam fuiſſem gaviſus: nam multæ ſunt tam parvæ, ut vix videri poſſint.

Sed tandem incipis *pag.* 21. *lin.* 5. aliter agere, & vaſcula arterioſa addere ad membranam illam cavam. Sed *attingere* dicis; quaſi verò caſu quodam id accideret, ut hinc inde exiguus ramulus arteriæ circa illam appareret. Contra hic arteriæ multæ, & perpetuò laborantes ſunt. Sed rem *Malpighii* hic pulchrius proponis, quam ipſe illam videtur propoſuiſſe. Neque enim legi in operibus *Malpighii* hactenus tam clarè, quod ille dicat, *arterias parvas hic attenuatas in mollem lanuginem fiſtuloſam humores infundere in illas cavitates.* An non hic aliquantum emendas, an non amplificas magis inventa *Malpighii* Tui, quem ita defendis? Nam ſi ille hoc ita dixit, tum non eſſet magna diſcrepantia inter illum, & me. Quare ergo Tu exſpectaviſti tamdiu, quare prius attuliſti tam multa ratiocinia? debebas hoc tantum ſtatim dixiſſe. Tum enim nihil ſuperfuiſſet, niſi ut adderem ego, quod illæ arteriæ non modo adducunt, vel infundunt, ſed & præparant, & perficiunt, illos humores ibi, non verò quod in folliculis fiunt. Verumtamen putarem tunc adhuc, quod totæ illæ partes non poſſent vocari glandulæ: quia debebat tunc antea explicari eſſentia vera genuinæ glandulæ. De hac re agam in poſterum.

Quod autem mihi dicis, quod *ego magis laboravi diſſecando, quam legendo*, pag. 23. Ego id concedo: nam fui ſemper ita occupatus in praxi Chirurgicâ & Medicâ, ut deberem primo mane, & ſerâ veſperâ, uti ad Anatomica inveſtiganda. Tum etiam habebam Prælectiones publicas in Botanicâ, in arte obſtetriciâ, dabam Collegia in Anatomiâ & Chirurgiâ. Hæc omnia impediverunt me, ut non poſſem Auctores multos legere. Verum cogitabam, quod plus poſſem promovere ſcientiam Anatomicam operando, quam ſemper libros perlegendo: præcipue poſtquam laboribus meis DEUS ita benedixerat, ut jam ſcirem artem illam replendi; quia jam per eam poſſum plus addiſcere, & detegere in unâ horâ, quam ante

ante in die integro. Tu ipse autem sæpe mihi soles dicere, quod magis sit Anatome promota per meos assiduos labores, quam per aliorum studia, qui tantum scriptores evolverunt. Et judicent apti Judices, an non hoc sit verum.

Pag. 24. & 25. agis rursum *de glandulis cutaneis, quas* ego *puto esse papillas tactus.* Sic adhuc puto, ita me intuentibus demonstrare posse, confido. Dein ais papulas illas extra epidermidem propullulantes sæpe, quas Tibi præparavi cum magno labore, & in liquore suspensas misi, certè ego credo, quod illa tubercula eminentia sint opercula papillarum tactus, & quasi vaginulæ illis defendendis datæ, quæ per certas occasiones se aliquantum elevant, & quasi separant ab illis papillis, tumque exiguos illos tumores faciunt. Non tamen hoc hactenus pro demonstrare vendere audeo, sed videtur probabile ita esse. In transitu dicis, *pag.* 24. ad finem, *me ipsum agnovisse has glandulas.* ad quæ regero, si usquam scripsi glandulas cutaneas esse, agnosco jam me errare. Veriora doctus, meliora facio. Ego tum fui sequutus alios, sed re examinatâ, & aliter inventâ, sic jam scribo, ut inveni. Et dico præterea, debere hoc ostendi, ut Ipse *pag.* 25. in initio scribis: nam pulchrè ratiocinando multa redduntur probabilia, dum quis in cathedrâ sermonem habet: Anatomici autem petunt demonstrationem ad oculos; Et si hanc afferunt, tunc vincunt omnes suos adversarios.

Ibidem etiam, ut soles satis prudenter loqui, quando propriam Tuam sententiam profers, dicis tantummodo *videtur plus quam probabile.* Ergo videris Ipse dubitare adhuc: neque sine ratione. Atqui quando sententiam proponis, & defendis *Malpighianam*, tum loqueris de illâ, ac si nullo modo esset dubia.

Dum autem *pag.* 25. enarras alterum genus glandularum simplicissimarum, a *Malpighio* inventarum, & descriptarum, ut in *Fig.* ibi, pro faciliori intelligentiâ positâ declaras; certè in tædium me deducis: quod invitissimus cogar toties magno illi Viro obloqui: dum pro certo habeo, quod nemo unquam poterit illas demonstrare; & provoco omnes, qui putant, se id facere posse, ut mihi eas vel semel demonstrent, dabo victas manus.

 Sed

Sed ſcio, id impoſſibile eſſe omnibus Anatomicis, licet oculos habeant lynceos. Quamdiu id non fiet, fiet autem nunquam, tamdiu dicam omnes illas glandulas non exiſtere: quamvis tot ratiocinia adhibeantur. En, hoc jam verè dico, ſi quis oculis exhibere poteſt glandulas ſimpliciſſimas, quæ accedunt ad ſimilitudinem hujus iconis, tum ſequar *Malpighii* opinionem; ſi nemo poteſt demonſtrare, tum Tu venias in ſententiam meam.

Ita ſtudioſi Medicinæ non fluctuabunt inter ſententias oppoſitas. Scrutatus ſum corpus humanum ultra ſexaginta annos, poſſum ſatis feliciter minimas partes indagare, ſed nunquam *in facie externâ*, *labiis*, *palato*, *locis quibuſdam cutaneis*, potui invenire vel unam.

Ita ut jam quidem diſertè dicam, me omnia his contraria credere; licet dicas, *Te non meminiſſe videre in meis ſcriptis, quod his repugnet.*

Pag. 26. aggrederis pauca, veluti in tranſitu tantum dicere de glandulis conglobatis veris. Ego has agnoſco. Putaveram, Te de illis loquuturum fuiſſe; propterea ergo, & quia nemo de iis hactenus veram dedit figuram, quæ vaſa harum exhibet, ego hac occaſione Tibi, *Amice maxime colende*, icona offero, quæ Tibi depinget rem nunquam viſam, neque demonſtrabilem ullâ arte, niſi hac noſtrâ repletoriâ, quâ mortua in ſtatum viventium iterum revocantur. Veræ hæ, ſimplices, glandulæ, hic a Te memoratæ, conglobatæ, fuerunt ſemper putatæ conſtare materia aliqua ſingulari, quam appellabant Antiqui parenchyma; & cogitabant illi, quod hoc parenchyma eſſet ſanguis coagulatus ferme. Idem quoque & dicebant de glandulis conglomeratis. Ante aliquod tempus, poſt varia tentamina, incipiebam aliquid videre in illis, quod habebat ſimilitudinem aliquam vaſorum ſanguiferorum; & poſtea cernebam, quod tota ſubſtantia illarum glandularum viſibilis, aut certe maxima illarum pars, conſtabat meris canalibus ſanguiferis intra membranam aliquam contentis, atque & apparebat aliquid nervoſi.

Hæc detectio mihi occurrit primo in glandulis meſenterii, in quibus jam olim valde juvenis etiam aliquid ſingulare ob-

obſervaveram. Quando igitur in glandulis his meſenterii videbam primo hæc vaſa ſanguifera, & quidem luculentiſſimè, certe obſtupeſcebam per ſummam admirationem, præcipuè quando illa conſpiciebam per microſcopia in radiis ſolaribus, tum enim poſſunt optime conſpici in ſuis mirabilibus reptatibus, qui omnino ſunt ſingulares: putares profecto, quod videres fila in glomerem intricata inter ſe; atque hinc inde adhæreſcunt multa, parva, pulpoſa, corpuſcula, quæ adhuc accuratius ſunt indaganda. In primâ juventute meâ olim examinavi glandulas conglobatas meſenterii, quando nemo adhuc cogitabat de arte replendi, ego tum hanc repletionem conabar facere inflando aërem in vaſa lactea, per tubulos incredibilis ſubtilitatis factos a *Samuele Muſſchenbroek*, inſigni tum artifice *Lugduni-Batavorum*; hos noveram immittere vaſis lacteis primi generis, & flatus perveniebat uſque ad glandulas ipſas a parte meſenterii, atque exibat iterum ex glandulis his, in lacteas ſecundi generis, verſus lumbos, & ad ciſternam, ſive ad locum illum, in quo concurrunt lymphæductus plerique, ut vehant lympham ſuam contentam eò, ibique tradant lymphaticos humores ductui thoracico. Obſervabam quoque eo tempore chylum colore lacteo intrare glandulas facie ſuperiore, eundemque glandulis exire facie inferiore in lacteas ſecundi generis colore limpido. Id quod notatu dignum exiſtimo. Multa circa hanc rem, & varia, ſunt ſpeculanda, quæ nunc nolo tractare. Sed hoc unum quidem audeo dicere, quod puto, omnes glandulas conglobatas ſpectare in bonum, & emendationem chyli, aut lymphæ. Saltem certi ſumus jam, quod contentum illarum glandularum conglobatarum non ſit parenchyma, ſed vaſa, quæ in membranâ quadam communi ambiente coërcentur.

Ordo igitur jam poſtulat, ut videamus, quæ allegas ex *Malpighio* pag. 26. de viſceribus; quæ putat conſtare ex aggregatis glandulis ſimpliciſſimis primi & ſecundi generis. Hæc autem ſententia adeo differt ab illa opinione, quam habeo ego ex inſpectis hiſce, ut nihil omnino inveniam, quod ullo modo hic ad rem appropinquet: ſi viveret optimus Ille Anatomicus, & videret cadavera humana per artem meam

in ſtatum vitæ redacta, longè aliter de his rebus loqueretur, atque ſentiret: omnia enim illa, eum vidiſſe oculis mentis ita cogitantis, concedo, ſed oculis corporeis impoſſibile eſt ita videre omnia illa vaſa arterioſa in viſceribus diſtributa, atque ita rectè in venas abire. Utinam viveret, & liceret mihi cum eo loqui de hac re. Ubinam demonſtravit illud alterum vas, *pag.* 27. *lin.* 9? Et glandulæ illæ ſimpliciſſimæ, quæ hic ponuntur accedere, ſunt jam ſupra refutatæ. Eſtque abſurdiſſimum comparare maxima illa viſcera cum fictis illis glandulis ſimpliciſſimis, atque tam conſtantia, inque ipſâ coctione permanentia corpora conferre cum tenerrimis veſiculis membranaceis, tam facile collabentibus, atque inter coquendum fere evaneſcentibus. Sed nihil minus verum, quam corticem cerebri conſtare veſiculis talibus minimis. Non eſt verum, *Mi Domine.* Cortex cerebri totus tantum conſtat mollibus, ſuccoſis, pulpoſis, vaſculis. Veniat, qui vult, videbit tomentoſâ lanugine ſubtiliora vaſcula, in liquore ſuſpenſa, & diſſoluta.

Nec eſt poſſibile id demonſtrare, aut præparare, ullâ aliâ arte. Inde enim omnes illi errores, inde ubique in libris Anatomicorum tam falſæ figuræ de corticali ſubſtantia cerebri, in quibus nihil eſt veri omnino. Nauſea oritur homini, qui novit veram ſtructuram cerebri, quando figuras adſpicit, in quibus depinguntur veſiculæ ovales, quaſi ex illis conſtaret cortex cerebri. Nihil ſimile eſt ibi. Et oportet unumquemque veritatis amatorem ſincerum impedire, quantum ullo modo poteſt, ne per tales tabulas decipiantur Medicinæ ſtudioſi, & rerum naturalium indagatores. Crede mihi, vera dico, ſi aliquis ignorat methodum vaſa implendi materiâ ſtabili manente in vaſis repletis, ſi deinde non poteſt illa vaſa ſic impleta diſſolvere ita a ſe mutuo, ut diſtincta poſtea a ſe invicem pendeant, ſi etiam nequit tandem illa ſic præparata vaſcula in liquore apto ſervare, non poterit unquam rite obſervare vaſorum naturam. Atqui hæc tria tempore *Malpighii* erant incognita; placuit bonitati divinæ hæc revelare meis laboribus jam ſenilibus: nam credo, quod primus hæc ita ſimul excolui. Invidi, & inimici mei hæc ridebant in initio

initio, ſed DEUS, cui Soli omnis gloria & honor, ita benedixit poſtea, ut conarentur imitari, quæ vilipendendo contemſerant prius, ſed non eſt tam facile imitari, quam carpere. Id poſteri videbunt: quia poſt mortem invidia magis ceſſat. Arterias autem viſcera ſic ingredi, ut *pag.* 28. *lin.* 1. optime deſcribis, verè ita demonſtro; non tantum puto me demonſtrare; quod quando primo inveniebam, gaudebam, nam exinde incipiebam longè aliter ſentire de partibus humani corporis, & de operatione illarum; tumque demum potui diſtinguere inter partes agentes, & patientes, corporis. Atque eodem etiam planè modo res ſe habet in vegetabilibus quoque, quemadmodum *in Decade tertiâ Adverſariorum Anatomicorum*, conatus fui accuratè deſcribere. Utinam verò negotia Tua Te non ita ſemper occuparent, ſed poſſes diutius morari mecum, & videre omnia illa præparata, quæ nunc iterum collegi intra quinque annorum ſpatium, tum videres, quod vera ſcribam: nam debes cum attentione videre multa, & diverſa, præparata, de unâ & eâdem parte, ut ex collatione hac facta, poſſis rite judicare de fabrica vera. Quare maximopere Te rogo etiam, atque etiam, venias, videas, maneas, non unâ parva hora, ut ſoles, ſed dies integros, tum conabor omni ope illa mea dicta per ocularem conſpectum demonſtrare Tibi.

Ejusdem pag. lin. 30. Notas diſcrimen inter *Malpighii*, & meam ſententiam, ad quæ dicam: Me iſtos folliculos in nonnullis locis concedere, ſed non ita univerſaliter ubique; & quod nunquam mihi contigerit videre intimam fabricam eorum. Quum autem tam innumeros dicas eſſe, vellem uti mihi unus ita exhiberetur, ut inde poſſem intelligere ejus veram fabricam; & præterea puto, quod ubique non ſit idem modus naturæ in illis.

Miſi Tibi muſculum brachii, & alios, in quibus confeſſus es ipſe, Te clare vidiſſe ultimos fines arteriarum ſanguiferarum per microſcopia, atque tum notaviſſe, quod ceratam materiam emittant in ſpeciem roris, abſque ullis folliculis cavis membranaceis emiſſario præditis. En ego hæc Tibi monſtro, Tu contra de Tuis nihil exhibes oculis meis. Neque au-

auderem firmiter dicere, an fiat illa effusio per insitionem ramorum, an per diapedesin, an verò per ipsos poros. Tamen potius crederem per diapedesin, quam per folliculos cavos, cum emissario ita dicto, aut per insititios ramulos. Dicis jam ibi, *Malpighius loculos agnoscit inter fines arteriarum & emissaria Tuis similia.* Loculus diminutivum est a loco. Scio locum deberi omni enti existenti. Sed quid hoc facit ad rhombum? an jam vocabitur glandula simplicissima omne id, quod occupat parvum locum? vide, mutas omni momento nomina, id autem non est de re certâ certo agere modo. Proponis dein hepar. probo: sic erimus in re certâ, & distinctâ, occupati, & deberemus ita ire per cætera quoque; sic enim tandem videremus opera DEI magnifica. Postea addis primum argumentum *Malpighii* ab Anatome comparativâ.

In ea re bene egit Magnus ille Vir suo tempore, & bene sic censuit: nam non poterat cadavera humana iterum sic transformare, ut fuerant antea in suâ vitâ. Atqui illud requirebatur.

Sed qui hanc artem novit, poterit videre multa oculis suis, de quibus alii tantum conjecturando possunt aliquid docere, atque in ambiguitate conjecturæ sæpe latet error. Non quod Anatomiam comparativam condemno, aut rejicio: nam Anatomia corporis humani & brutorum legitime simul unitæ multum se invicem juvant, & promovent. Id fateor, & scio.

Ita cum papillæ mammarum in balenis digitum longæ apparerent tectæ multis papillis nerveis, postea inde edoctus inveni eas quoque in summitate papillæ muliebris. Sicque ex quadrupedibus multa adhuc alia detexi. Sed quando cadavera humana cum anxia cura inspiciuntur, tum certe adhuc longe alia res plerumque invenitur. Si autem *Malpighius a minimis incipiebat animalibus*, quando indagabat per anatomen comparativam, ego feci contrarium, nam aggrediebar animalia maxima, ut equos, boves, oves, &c. quis securius processerit, Lector judicet æquus. Dicis, *invenit in lobis hepatis cochlearum* &c. *acinos.*

Cur autem hic illæ glandulæ simplicissimæ cum emissariis suis ita mutant nomen? Quare non retinetur illud primum? an

an ergo hic aliam induerunt eſſentiam? non video hic jam glandulas: ſed ſunt acinuli, ſunt utriculi, hîc loci. O quam varia nomina! ſed tamen per hæc omnia non poſſum commoveri, ut in opinionem *Malpighianam* tranſeam. Si autem viderit talem formam harum in hepate cochlearum, aut lacertorum, in aliis vidit aliter, quid hoc nos juvat in cognoſcendis partibus hepatis humani? Idem dico de iis, quæ detexit in erucis. &c quæ nos docent, quod INFINITUS CREATOR, infinitis modis, ſibi ſoli notis, voluit uti ad fabricanda viſcera animalium! Sed nolo diutius tergiverſari, fateor ergo, quod, quando primo incipiebam me exercere in Anatomicis, videbam tunc quidem, quod in jecore humano ſe oſtendebant acinuli parvi innumerabili numero, quæ tum temporis appellabantur glandulæ; nam nemo cogitabat aliter. Sed manet ſola jam hæc quæſtio, an acinuli hi hic hærentes ſint glandulæ ſimpliciſſimæ, folliculi cavi cum emiſſario, an aliud quid? dico, nemo demonſtravit illos tales eſſe, ut hic aſſumis. Imo vero facile jam erit demonſtrare, acinos hos cum cryptis antea pertractatis nihil commune habere: quia oculis noſtris non apparent ut membranulæ cavæ, & quia etiam non habent emiſſarium. Sed componuntur tantum ex extremitatibus ultimis vaſculorum ſanguiferorum unitis in formam ſphæricæ rotunditatis, neque, quantum poſſum videre, etiam membranulâ aliquâ ſuâ ſingulari circumambiuntur. Id autem ſic demonſtro Tibi: quando vaſcula hæc blandè, lentè, prudenter, replentur, excurrit materia ceracea ſemper, ſine ullo impedimento ex omnibus illis acinulis, quæ aliter deberet certo retineri: hoc hic fit, hoc non fit in cryptis. In ſplene etiam ſunt hi acini: ſed horum vaſcula ſunt hic multo molliora, & ideo etiam aptiora diſſolutioni, quam hepaticorum acinulorum. Rogat aliquis, cur hoc ita fit? reſpondeo, quia aliud hic debent efficere, aliam requirunt fabricam. Ita alia hæc in renibus horum vaſculorum ſtructura, in inteſtinis, in cortice cerebri, in cute, in plexu choroïdeo, in placentâ uterinâ, in piâ matre, in ventriculo, in glandulis meſenterii, perpetuo alia. Hæc demonſtro, non tantum dico. Si tamen contra hæc aliquis perti-

nax manet in antiquo errore, patientia opus eſt. Crede igitur mihi, ſi ſapiens *Malpighius* vidiſſet omnes has varietates, ſi potuiſſet aliis demonſtrare, quas ego Tibi ad oculum demonſtravi tam ſæpe, dediſſet nobis pro candore ſuo ſummo, aliam horum definitionem. Quis cogitaverat unquam, quod una eademque arteria, & vena poſſet producere tot ramos, qui omnes in extremis ſuis variant in ſua fabrica? quique ſemper diſtinctum aliquid efficiunt. Eſt fere eodem modo, ac ſi arbor malus, vel pyrus, variis locis varios penitus fructus produceret.

Atque etiam dico, me putare multa etiam nova & Paradoxa de nervorum extremitatibus etiam. Cæterum acinos illos ante ſexaginta annos, quando primum incipiebam habere collegia Anatomica, jam aliis demonſtravi, etiam ſub nomine glandularum ex opinione communi, quæ ita putabat. Poſtea meliora inveni, & vidi, quod acini illi tantum ſint compoſiti ex vaſculis ſanguiferis, non autem ex cavis membranulis cum emiſſario. Certe ſi forent tales, tum hepar inter coquendum totum contraheretur, atque redigeretur ad parvam molem unius nucis juglandis: jam vero poſt coctionem retinet fere totam ſuam priorem magnitudinem; & quod inter coquendum amittit, illud amittit, quia omnes illi acini comprimuntur, & contrahuntur ita, ut fiant anguloſi, quod jam antea monui fieri, quando globi ex argilla in manu fortiter preſſi, amittunt ſuam formam globoſam, atque inducunt anguloſam. Etenim conſiderare debemus, quod acini illi in hepate humano obſcurius videantur, ſed in porcino longè clarius; ſed omnium luculentiſſimè poſt repletionem vaſorum: tum enim apparent nobis ita, ut demonſtrent nobis ſuam eſſentialem fabricam, quæ nullo modo conſiſtit in tali civitate membranuloſâ, humore repletâ, & illud emittente per unum emiſſarium, neque etiam ullum involucrum membranaceum poſſidenti; ſed extremitates tantum hic ſolæ vaſorum ſanguiferorum, deſtinatorum ad ſuam ſingularem operationem, quam in hoc tantum viſcere in hoc loco debent perficere, ut faciant hic varios aliquos humores ex chyloſeroſitate ipſius ſanguinis. Ita ut parenchyma antiquum hepatis

patis ante *Malpighium* jam videatur esse, imo sit compositum ex illis vasis. Igitur volo hic dicere, acini, vel acinuli, sunt in hepate; non vero, glandulæ ibi sunt. Citas autem Clarissim. Anatomicum *Littre*, pag. 31. Qui glandulas ibi describit hepaticas, nihil repono. Nisi quod, non possum credere magis uni tali Epistolæ, quam mille propriis, & semper eodem modo se habentibus observatis. Sic etiamsi mihi omnia animalia, & insectorum corpora proponeres, non faceres, ut crederem corticem cerebri conflari ex vesiculis illis. Ad omnia, quæ postea adfers circa inferiora *pag.* 31. non opus est respondere: nam ego utilitatem Anatomiæ comparativæ ipse admitto sano sensu, supra explicato. Tum magis docemur per magna animalia inspecta, quam per insecta. Si autem magnus Tuus *Malpighius* hæc ita invenit in omnibus illis animalibus; ego valde miror, quod post tam multa documenta nullum tamen vestigium inveniamus illius rei in jecore humano. Et quamvis ita clarè vidisset in illis omnibus, an tum sequitur, quod etiam sic fiat in homine. Uno verbo dico, id, quod ego pono, illud ego demonstro, & ibi maneo, ultra nihil dico, antequam ultra non video. Et puto, quod hoc sit solum officium Anatomici, nullum aliud: nam comparare, disputare, ratiocinari, non tam multum pertinet ad Anatomicum. Id profecto credo tamen, quod si omnia illa animalia allegata pro tam bene cognitis, & demonstratis, deberent oculis nostris proponi, adhuc quidem appariturum, quod fortè totum hoc non ita præcise responderet descriptioni. Sed Tu ipse confessus es mihi in ultimo nostro colloquio de toto hoc negotio diu inter nos constituto, *quod, postquam accuratè per microscopia omnis generis conspexeras diversa hepata, a me præparata per artem meam, oleo prius inuncta, atque tum radiis solaribus rectè exposita, videris clarè, quod ramuli venæ portarum gererent appensos acinulos, in quos ramulus ille disparebat; quodque ipsi illi acinuli, anxiâ cum curâ, diversis in locis, variis in jecoribus, undique lustrati, atque inter se comparati, liquidissimè conspicerentur constare ex innumerabilibus, valde exiguis, distinctissimis tamen, atque semper ordinatissimè digestis, canalibus,*

libus, qui ortum ducerent ex illo ramo ſanguifero, & eſſent unâ porrectione continuati cum hoc eodem canaliculi. Quod autem tam exiles eſſent illæ ultimæ fiſtulæ, ut microſcopiis quinti generis tantum potueris aſſequi, quod verò tot apparerent inſpicienti, ut nunquam potueris numerare illas, in uno ſolo acinulo.

Addis tandem, *fateri Te debere, quod præter hæc vaſcula in illo acino potueris videre nihil omninò; utcumque, rem omni modo verſans, undique, pertinaci cum ſtudio, atque intenſiſſimâ acie, perſcrutatus fueris.* Hæc eadem totidem verbis ſcripſiſti mihi in Epiſtola Tua nuperrime ad me data, & dixiſti ibi, quod permitteres mihi hæc verba imprimere in meo reſponſo, *ut pateret, quod uni veritati obſequioſus a nullis ſtares partibus, promptus ſemper rei certæ cedere.* Tu jam non ita ſoles facile credere, niſi claritas rei credendæ ita Tibi proponatur, ut cogaris adhibere fidem.

Et ſemper vidi, quod oculos habeas tam acutos, quam unquam vidi in ullo homine, atque præterea aſſuetus es ad uſum microſcopiorum accuratiſſimè. Sed ergo Tu, qui voluiſti *Malpighium* defendere contra me, & qui tam gravi cum labore tamdiu omnia, quæ fieri poſſunt, tentaviſti conquirere, & proponere pro ſententia illius, tamen hæc debes publice, ut jam facis, confiteri: dic jam, an non eſt juſtum in his mecum ſubſiſtere, & abſtinere ab ulterioribus illis omnibus, quæ nullo modo demonſtrantur: Vocemus ergo illos acinos jam pulpoſas extremitates venæ portarum. Si inter cryptas & acinos hos hepatis tantam ſimilitudinem vidit *Malpighius*, ego ingentem inter illa diſſimilitudinem oſtendo: ideoque pro *fere cuncta communia*, ego reſpondeo, *penitus diſſimilia.* Pag. 32. Non tam facile vellem venam portam appellare Arteriam: quia venoſum ſanguinem fert ad cor, non a corde, & quia hepar habet arterias proprie dictas.

Et emiſſarium hepatis comparare cum emiſſariis cryptarum eſt tam abſurdum, ut nolim amplius inhærere illis. Accedo ad illud jam, quod Tu *pag.* 33. *lin.* 17. dicis contra meam artem repletionis per ceraceam materiam. Et primo dicam, quod ſi videres operantem mea methodo replendi, dice-

diceres, obſtupeo! quomodo eſt poſſibile ſenem octuaginta & quinque annorum, qui tamdiu laboravit noctes atque dies, adhuc poſſe videre, invenire, & tractare vaſcula tam ſubtilia, quam filamenta telæ araneæ? idque ſine ulla vi. Nec illæ expanduntur ita, ut putas. Dico rurſus, ſi vidiſſes me operantem, tum non diceres me uti aliqua vi: nam vaſcula illa in vita fuerant plena humoribus, per mortem collabuntur, & evacuantur, ego per artem rurſum repleo, tam artificioſe, tam blande, tam ſuaviter, ut non poſſit videri, quod dilatata ſunt. Nec id apparuit in meis, niſi ubi id ita volo. Ut quando cupio inflammationem artificioſam facere in cadavere: tum illa methodus habet locum & uſum. Sed in aliis non utor illa. Sed elapſo anno, cum filio meo *Henrico Ruyſch*, præparavi cadaver pueri quinque circiter annorum ita, ut vivus totus appareat, in eo omnia viſcera adhuc hærent, & omnia perfecte ſunt rutilantia vivo ſanguinis colore, vultus autem habet in genis vivum colorem roſeum, ut in homine vivo florido. Si ergo ars mea dilataret vaſa, tum deberent in hoc puero etiam in facie dilatata apparere: ſed id non fit. Cur ergo putas hoc de arte meâ? Si alius me ita urgeret, ac Tu hic facis, putarem, quod vellet hocce modo elicere ex me tali arte meum artificium. Sed nolo illud ita communicare: ideoque etiam ad illa omnia, quæ hic objicis, nolo reſpondere, tam accurate, quam Tu hic quidem velles, & ego quidem poſſem. Tu loqueris de hac re, ac ſi vidiſſes me operantem. Sed erras, non diſtenduntur: aliter non poſſent extremitates videri, & repleri. Ideo non debueras hic uti voce illa *impetu*. Quando ille adhibetur, tum omnia aguntur in inflammationem. Sed & illud eſt aliquando bonum, quando volumus hepar facere lapideæ duritiei, ut poſſimus oſtendere in collegiis, quando hepata humana recentia non habentur ad demonſtrandum ſtudioſis. Innumerabiles habet hepar extremitates, ſi illæ ita creſcerent, ut hic putas, quam magnum deberet fieri hepar; ſed an unquam vidiſti apud me hoc ita fieri? nequaquam. *Pag.* 34. *lin.* 4. optime vocas *Serifera vaſa*. Ego vocabo chyloſeroſa vaſa, quum adhuc in arteriarum extremis, & ſeroſa, quando iterum

 rum

rum in venis redit ad cor, chylo exonerato. Cætera, quæ *eadem pagina* dicis contra artem meam, fere in iram possent incitare hominem, qui inclinaret in iracundiam. Cur enim quæruntur hic cum tam magno labore undequaque argumenta ad contemnendam illam artem, per quam tam multa detecta sunt, quæ aliter nunquam fuissent cognita; & quæ nunquam facit, quod naturaliter non aderat; sed tantum visibile facit, quod erat antea invisibile, quia post mortem fuerat collapsum. Et si forte paulo plus impletur vas, si tantum non enormiter id fiat, quid inde mali? Tantum inde concludetur, illa vasa ibi esse, quæ antea nullo artificio poterant detegi. Quando autem eousque non replentur, sed quando scio ubinam debeam subsistere, tum cadunt omnia illa, quæ attulisti contra hanc artem. Acini hepatici jam cognoscebantur ante repletionem in hepate: non adhibebatur repletio, ut illi ibi invenirentur.

Sed repletio adhibebatur tantum, ut per illam cognosceremus illam structuram, quam acini illi habebant, & tunc vidisti Ipse, quod acini illi sunt rotunduli globuli, qui constant tantum extremis vasculis tam mirabili modo ibi connexis; & detexit tum repletio nihil illius cavi membranosi cum suo emissario. Utinam autem folliculi illi in cute faciei demonstrarentur tam certe, quam *Pag.* 35. *lin.* 1. ponis certo existentes. Faciem mortui, quasi in vitam resuscito, ut nihil quasi anima desit, & tam pulchram reddo, ut magnus in Europa Monarcha pueri sic præparati corpus fuerit amplexus, & etiam osculatus.

Neque tamen tunc illos folliculos video. Non debebas etiam folliculos ponere in urethræ corpore; vocemus potius corpus spongiosum, id sufficit; folliculus est cavitas rotunda, quæ hic non apparet unquam. Et ego non nego, quod præter repletionem per materiam ceraceam, etiam alii modi adhiberi debeant, id enim ipse feci ubique. Sed hoc dico, quando dicis, esse membranas, quando definis harum subtilitatem, tum loqueris de rebus, quas prius debebas exhibere oculis, & tum postea judicaremus, quomodo se habeant. Sic ego, quæ dico, demonstro per artem repletionis,

nis, quæ ergo ubique, & ſemper, triumphat contra omnes objectiones factas ab iis, qui artem illam non cognoſcunt, ideoque etiam illa non poſſunt uti; ſed ſi Illi ſcirent, tum cito videremus, quod illam laudarent adhuc magis, quam jam deprimunt. *Pag.* 36. *lin.* 1. deſcriptum experimentum tantum procedit in jecore flaccido, non in omni: ſed in ſplene magis ita contingit. *Pag.* 36. *lin.* 12. *ab infimo*, dicis me velle demonſtrare acinorum abſentiam. Erras hac in re. Acini ibi manifeſti ſemper ſunt agniti a me; ſed ego tantum dixi, quod non ſint folliculi membranacei cavi cum emiſſario, ſed quod ſint vaſcula pulpoſa tenerrima. Ibidem agnoſcis tertium meum argumentum tam forte, ſed ſi tempus habuiſſes a tam multis negotiis, ſub quibus fere depreſſus vivis, ut vidiſſes omnia illa alia, quæ domi meæ toties volui Tibi oſtendere, tum certus ſum, quod ſtatim venires in meam ſententiam, & quod recederes a *Malpighio*. Quæ enim ſcripſi de his omnibus, tanta cum cura examinavi, & obſervavi prius, ut tuto poſſis confidere, quod ita ſit, ut ſcripſi. Dum *pag.* 37. ponis illud duplex per arterias in inteſtina iter; dicam, adhuc obſcurum eſſe aliquo modo, quomodo ibi omnia fiant. Nam ceracea materia ibi exit in cava inteſtinorum per arterias: ſed an non etiam per glandulas *Peyeri*, & *Brunneri*, non potui tam clare demonſtrare. Quæ deinde *lin.* 8. dicis, veriſſima ita ſunt, usque ad *lin.* 24. Sed ibi ſcire debes, me non ponere, quod humorum varietas pendet a vaſis patientibus, ſed tantum ab agentibus.

Deinde quæ addis de glandulis illis ibidem loci faciunt, ut fatear, me in renibus invenire talia rotunda corpuſcula, magna inſtar ſeminis papaveris, ubi per microſcopia ſpectantur, ſed neſcio hucusque, quid de illis dicam. In liene glandulas tantum poſui ante 50. annos, ut jam prius detexi; ſequutus tum fui Profeſſores docentes, & libros ſcriptos, nondum ipſe eram tam multum verſatus tum in hiſce; certe repletionem ignorabam. *Pag.* 38. *lin.* 13. non erat opus, ut demonſtraretur in hepate acinorum exiſtentia per morbos: ſatis enim conſtabat in vivis. Et magis poteſt ſciri fabrica ex ſano, quam ex morboſo. *Malpighius* acinos ponit anguloſos,

ego

ego dico, illos rotundos esse. Ego dico, eos ex vasculis constare, *Malpighius* dicit esse membranas cavas cum emissariis. Hic jam dicis acinos vix conspicuos, antea dixeras luculenter conspici posse. Ego non facio per repletionem in arteriis, quod morbi in illis faciunt. Magnus error hic est.

Repletio facit, quod natura, quod vita, quod sanitas, faciebat. Non auget vasa, sed naturalia exhibet. Cur ita contemnis pulcherrimam illam omnium artium artem; in aliis regionibus illam evehunt ad cœlum, ut literis testari possum. Et credo, & dico, nova vasa nasci posse, nova ossa, nova ligamenta.

Omnia autem illa accidentia hepatis etiam quidem vidi, quæ enarras *pag.* 38. *ad* 40. Sed inde nunquam potui discere cavos folliculos emissariis instructos, appensos ultimis arteriis, vel vasis sanguiferis. Quare etiam illa linquo, usque ad *pag.* 43. *lin.* 18. Ubi verè dicis satis jam disputatum. Imo plusquam satis! Parva Epistola suffecerat; nec debueras senem occupatissimum vexare integro libro. Et quod pessimum est, ne adhuc quidem est demonstratum, quod membranæ illæ cavæ sint glandulæ, nec quod cortex cerebri habeat glandulas cum emissariis, nec quod cavitates membranosæ cum emissariis sint appensæ arteriis. Sed ratiocinia multa & nimia. Quibus tantum opposui: veni, & vide! *Glandulam* jam definio ex mea opinione *dicendam*, *corpus solidum*, *in coctione constans*, *conflatum ex aggregato vasorum*, *undique cinctum membrana*, *cujus vasa differunt pro differentia humorum*, *quos efficere debent*. Unde conglobatæ mesenterii, pancreas, glandulæ salivales, omnes diversæ. *Crypta est flaccidum*, *in coctione inconstans corpusculum vasis constans*, *non cinctum membranâ ab omni parte*, *sed supra patulum instar foveæ*. Harum vascula non possunt ita adhuc clare videri, sed diversi humores per illa confecti videntur docere, quod etiam vascula illarum diversa sint. *Acini sunt rotundula corpuscula*, *non cincta membrana*, *quantum possum hucusque videre*, *quæ vascula inter excarnandum solvuntur in formam subtilissimorum penicillorum*. Cryptarum vascula possum docere, sed sunt tam subtilia, ut reptatus non possit

di-

diſtingui; tantum circum affuſa rubedo per repletionem videtur. Tales cryptas multas eſſe fateor; ſed nego, illas per totum corpus eſſe. Membranas cavas eſſe cum emiſſariis concedo, ſed illæ non vocantur glandulæ, ut veſiculæ ſeminales, &c. In rene humano rotunda corpuſcula eſſe, fateor, ſed ſunt tam exilia, ut nihil poſſim definire de illis. Adeoque non licet magis dicere, quod ſint glandulæ, quam aliud quid. Adeoque diſcrepantia inter Magnum illum Virum, & inter me eſt, I. Quod Ille putat, humores delabi in glandulas dictas ſimpliciſſimas, ibi foveri, mutari. Ego puto, quod arteriæ ultimæ ſuccos faciant, & factos ibi deponant; & quod vaſcula horum diverſa ſint a vaſis veræ glandulæ. II. puto, quod hæ partes non debeant appellari glandulæ, quia nec ſimilitudo cum nomine, nec cum vera glandula, adeſt: quod Tu primo expreſſiſti vero vocabulo cryptæ, quod nomen etiam ſemper retinebunt; quia vere eſt quaſi parva cavernula, ſupra patula, ſubterranea. III. Tumores præternaturales *Malpighius* oriri inde putat. Id non credo. An ergo in nervo optico etiam illæ glandulæ? In eo tamen tumores piſo æquales aliquando induxerunt cæcitatem. Sunt & pilâ luſoriâ majores tumores ex ſeceſſu membranæ interioris vaginæ. Sunt in glandula pineali tumores, imo & lapides exigui aliquando. In Variolis, in Staphylomate oculorum, in antro Higmori membrana tantum Arachnoïdea cincto, tumores vidi: an hi omnes deberent oriri ex præexiſtentibus talibus folliculis? poſt combuſtiones, compreſſiones, ictus, lapſus, oriuntur tumores rotundi, ut & in herniosis. Multi quidem tumores ex cryptis poſſunt oriri. Sed cur etiam non ex obſtructis extremis vaſculis, maximè in pinguedine ſubcutaneâ, & in interioribus corporis ſita? IV. *Malpighius* tenet tubercula illa cutanea, quæ ſub corpore reticulari hærent, & quæ extra cutem eminent, pro glandulis, ego luculenter demonſtro, eſſe papillas nervoſas tactui ſervientes.

Itaque jam deſino plura ſcribere de his rebus, puto enim, me ſatis reſpondiſſe ad omnia illa, quæ adduxiſti pro *Malpighio*, & contra me, quæ tanta cum diligentia collegiſti, tanto cum ſtudio propoſuiſti, & etiam tam magno cum fa-

 vore

vore erga Illum explicuisti, ut credam, nihil præterea magis postea adferri posse contra me, & pro illo. Cum ergo omnes illas objectas difficultates abstuli in hoc meo responso, ut nihil intactum omiserim, cogito, omnes Lectores jam satis posse judicare de veritate ipsa. Et audeo ego ipse jam Te ipsum facere judicem totius litis; quia opinor, Te optime omnium intelligere illa omnia, quæ in Anatomicis inveni, & quia *Malpighium* per multos annos semper tam diligenter legisti, ut omnia ejus opera semper quasi in memoria habeas. Etiam video satis in toto illo Tuo discursu, qui mihi creavit tam multas molestias, quod multa adduxisti hic, quæ ipse non credis ita esse, sed quæ voluisti refelli a me per experimenta mea propria. Et etiam Tu aperte hoc fateris *pag.* 1. *lin.* 8. Satis exercuisti, & vexasti, amicum Tuum & grandævum senem!

Nunc ergo addam aliquid de glandulis conglobatis mesenterii humani, quas omnes habemus pro glandulis veris. Harum veram structuram nemo potuit hucusque ita delineare, uti hic nunc feci: nam est absolutissime impossibile illud efficere, nisi post repletionem prius satis artificiose, & feliciter factam. Et quamvis per tam multos annos laboraverim, tamen nunquam observavi modum mirabilem reptatus horum vasorum, nisi tantum ante tres annos. Tum enim incipiebam primo videre, quod constarent hæ glandulæ ex quodam singulari genere vasculorum sanguiferorum, quæ cingebantur membrana sua communi, sed sine ullo emissario *Malpighiano.* Quando jam clarius, & perfectius, postea videbam hæc omnia, præ gaudio exiliebam. Et ita incitabar ad indagandum ulterius, ut perpetuo laborans tandem potuerim describere. Sed quanta difficultas erat, quando imaginem hujus rei volebam imprimere tabulæ æneæ! nam vasa tam subtilia non poterant sculpi, quia subtiliora erant omni linea, quæ potest duci in charta. Sed tamen peritissimus omnium sculptorum *Jacobus Wandelaar*, qui tanta cum dexteritate, & fide, partes corporis humani tam libenter delineat, suscepit in se id facere per adjumentum microscopii, atque illud absolvit, adjutus a Doctore Medicinæ *Cant*, tam fide-

fideliter, ut hic jam apparet. Omnes debebunt fateri, nunquam hucusque glandulam conglobatam cum suis vasculis sanguiferis in ulla tabula depictam esse visam, jam reptatus ille ad vivum hic habetur. Tu Curiosissimus harum rerum observator fuisti, nam Tibi misi objectum, ad quod tabula fuit incisa, & notavisti nunc Tu ipse, ut ad me scripsisti, *primo, quod arteriæ mesentericæ mitterent ramos suos a diversis locis versus unamquamque harum glandularum; ita ut non unus ramus peteret illam, sed varii, & multi, ab oppositis locis, & quod oppositis etiam itineribus, & directionibus decurrentes, in glandulam irent unamquamque. Secundo, quod arteriæ illæ, ita a diversis regionibus missæ, postquam tum venissent ad corpus illius glandulæ, ibi quasi permiscerentur inter se, quamvis tamen manerent vasculosæ, idque ubique, & per omnes partes. Tertio, quod tandem subtilissimæ factæ ita confunderentur inter se, & innumerabiliorum flexuum varietate in omni puncto intricarentur, ut comparari tantum potuerint cum glomere multorum, diversorum, filorum in plexus inextricabiles intricatorum. Neque posse hic dici cum ulla veri specie, quod in membrana quadam ordinati hi canales in sua serie simplici possint videri. Quarto, tandem, quod inter hæc intricatissima vascula, & tam subtilia, multis locis hæreant parvi, & multi, distincti acinuli, ut in hepate. Et quantum oculus per microscopia assequitur, ipsi hi acinuli videntur iterum conflari ex minimis, pulposis, extremis, plane singularibus in suâ fabricâ, canalibus arteriosis. Nec tamen potest videri, quod hi acinuli membrana quadam singulari ambiantur inclusi.* Sed admodum credibile est, quod per has extremas pulposas fistulas fiat opus illud singulare, quod destinavit DEUS perficiendum in glandulis mesentericis. Ut autem possent videri illi acini, debet objectum exponi radiis solaribus clare lucentibus à tergo spectatoris, qui debet tum removere a capite suo omne illud, quod vel minimam umbram potest facere, quam vel ipsi capilli in tali luce solent creare. Consideretur jam, an unquam tale quid a Magno *Malpighio* sit factum. Inspiciatur hæc tabula: nam meretur labor, & artificium, quæ ad illam faciendam

impenſa ſunt, ut non levi, & transcurrente oculo inſpiciatur, ſed bene fixis luſtretur oculis. Nunquam enim fuiſſet poſſibile, nec mihi, nec perito artifici *Wandelaar*, ita in hac imagine imitari rem ipſam, niſi ſuccurrens nobis auxiliatricem ſuam dextram præbuiſſet Eruditiſſimus Vir, D. *Arent Cant*, Medicinæ Doctor, qui in ſcientia Anatomica, & in arte delineandi, & pingendi, peritiſſimus, editisque operibus clarus, induſtriâ ſuâ effecit, ut ſit talis, qualem jure admiraberis, icon. An non vides tomento ſubtiliora filamenta in ſuo ipſo intricatu expreſſa? Hoc nemo poteſt imitari in delineatione, niſi qui Anatomen penitus excoluit; & intelligit, & qui præterea verſatiſſimus eſt in arte picturæ. Quia in his excellit Dominus *Cant*, multa alia de eo publicum exſpectare poteſt.

Verum ego hæc non dico, ut me ipſum laudem, ſed ut judicent Viri periti, an ars mea deſtruat, an corrumpat, aut fingat, aut confundat? Quæ tamen ſcis dici ſolere ab imperitis, & invidis: quum deberent gratias reddere Beneficentiſſimo DEO, quod abdita hæc ſua opera, per me indigniſſimum ſuum ſervulum, voluit ipſis patefacere.

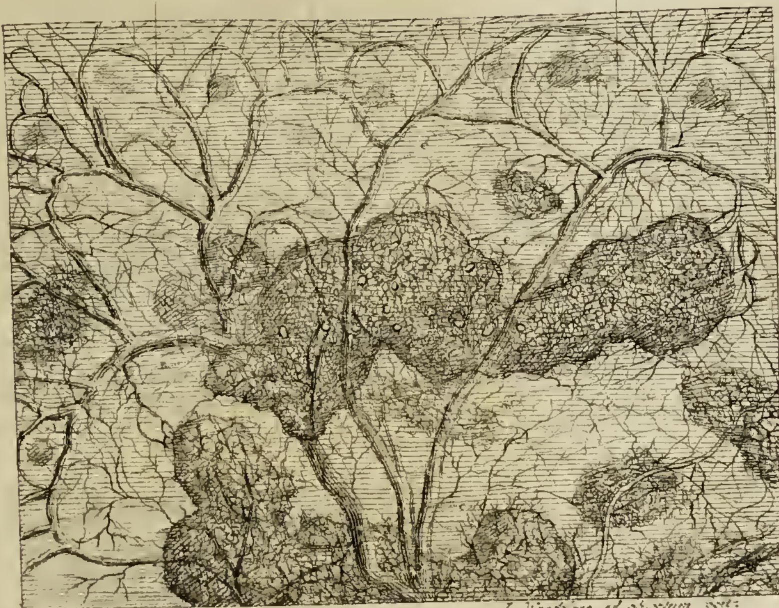
Sic jam fatigatus magno hoc opere finio, poſtquam pugnare ſolus debui contra tam magnos duos Viros *Malpighium*, & Te, qui peritiſſimi eſtis in ſcientia fabricæ corporis humani, & qui quaſi conſpiraviſtis contra me: quia Tu cauſam *Malpighii* tam acriter defendiſti, ac ſi Tua propria fuiſſet. Tamen non pœnitet me: quia ſi in reſpondendo aliqua bona, & non audita docui, fateor ſimul in legendo Tuum ſcriptum etiam quædam didiciſſe, & pro illis gratias ago.

Opto tandem, ut DEUS det TIBI plures felices annos, quam mihi indigno dedit, ad gloriam ſui NOMINIS, ut Te tanto Profeſſore diu fruantur egregii ſtudioſi, qui tam multi veniunt ad Illuſtrem Academiam *Batavam* quotannis, ut Medicas veritates a Te diſcant, & qui tam contenti poſtea inde recedunt. Faciat DEUS, ut finitâ hâc vitâ in Ejus amore, & cultu, poſtea occurramus iterum in illo beato loco, ubi non diſputando, ſed æternum HALLELUJAH cantando vivemus in æternum. Vale.

Amſtelædami.
1722. 1. Junii.

Hac

HAc Figura exhibetur portio mesenterii humani arte meâ repleti per arteriam mesentericam: in quâ nihil depictum, nisi solæ arteriæ, glandulæ, glandularum acini, adeo verè, ut unaquæque linea arteriolam distinctam proponat. Magna illa media pars Tibi objicit unam glandulam vagam mesenterii, atque in illâ exarandâ præcipua opera impensa est. Scias verò, præter hæc vascula hic jam delineata, tam numerosa alia in objecto per microscopia videri, ut, si eas Pictor sculpere tentasset, tota Tabula unam ibi maculam nigram expressisset.

A. *Glandulæ vagæ mesenterii humani.*
B. *Acinuli in glandulis illis apparentes; seu pulposi arteriarum fines.*
C. C. C. *Rami arteriarum meseraicarum.*
Ut liquidò spectes, microscopium tabulæ inspiciendæ adhibeas.
Vid. de hac icone, pag. 64. 65. 78. 79. & 82.

FINIS.

APPENDIX
NECESSARIA,
INDICIS
LOCUPLETISSIMI,
OPERUM
ANATOMICO-MEDICO-CHIRURGICORUM

FREDERICI RUYSCHII,

M. D. Anatomes & Botanices Professoris, Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

In qua Notantur res, quæ in opusculo Anatomico, de Fabrica Glandularum in corpore humano,

AB

HERMANNO BOERHAAVE

ET

FREDERICO RUYSCHIO

conscripto, tractantur.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO WAESBERGIOS.
MDCCXLIII.

APPENDIX
Necessaria
INDICIS LOCUPLETISSIMI
OPERUM RUYSCHIANORUM.

De-

vera-

L.

M.

Tal[is]

FINIS.

FREDERICI RUYSCHII,

M. D. Anatomes & Botanices Professoris, Academiæ Cæsareæ Curiosorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

OPERUM
ANATOMICO-MEDICO-CHIRURGICORUM
INDEX
LOCUPLETISSIMUS,

concinnatus ab

YSBRANDO GYSBERTO ARLEBOUT,

MEDICINÆ DOCTORE.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXLIII.

BENEVOLO LECTORI

S. D. P.

YSBRANDUS GYSBERTUS ARLEBOUT.

EN *Operum* Frederici Ruyſchii, *Viri Celeberrimi & Anatomicorum Principis, Indicem, typis nunc divulgatum, quem, meis uſibus dicatum, primo ſcripſeram. Mihi vero, eximia & præclara hujus Viri opera quotidie legenti, moleſtum laborioſumque erat, ex tam diverſis & multis, quæ edidit, ſcriptis quæcunque abſque Indice quærere; & quoniam Clariſſimus Vir ſæpe re-*

petit multa, quæ enarravit antea, in qua repetitione ſemper novi quid, aut emendati magis invenitur, opus omnino erat Elencho, quo res absque longiori mora, otiique abuſu, ſuo loco inveniri facile poſſent. Ut autem unusquisque, qui ſummi Viri ſcripta amat, hoc emolumento mecum uteretur, hunc Indicem in uſum publicum divulgare decrevi: & certe, ſi, me utilitatem aliquam attuliſſe, audiverim, vehementer gaudebo. Vale.

TRACTATUUM
NOMINUM
ABBREVIATORUM,
DILUCIDATIO.

de Valv. Dilucidatio Valvularum, &c.

Obſ. An. Obſervationum Anatomico-Chirurgicarum Centuria.

Cat. Rar. Catalogus Rariorum, quæ in Muſeo &c.

Ep. I. Epiſtola Problematica prima.

Ep. II. Epiſtola Problematica ſecunda.

Ep. III. Epiſtola Problematica tertia.

Ep. IV. Epiſtola Problematica quarta.

Ep. V. Epiſtola Problematica quinta.

Ep. VI. Epiſtola Problematica ſexta.

Ep. VII. Epiſtola Problematica ſeptima.

Ep. VIII. Epiſtola Problematica octava.

Ep. IX. Epiſtola Problematica nona.

Ep. X. Epiſtola Problematica decima.

Ep. XI. Epiſtola Problematica undecima.

Ep. XII. Epiſtola Problematica duodecima.

Ep. XIII. Epiſtola Problematica decima tertia.

Ep. XIV. Epiſtola Problematica decima quarta.

Ep. XV. Epiſtola Problematica decima quinta.

Ep. XVI. Epiſtola Problematica decima ſexta.

Reſp.

Resp. ad Bidl. Responsio ad Godefr. Bidloi libellum Vindiciarum.

Resp. Rav. Joan Jacobi Ravii Responsio ad Defensionem Fred. Ruyschii &c.

Adv. Dec. I. Adversariorum Anatomico-Medico-Chirurgicorum Decas prima.

Adv. Dec. II. Adversariorum &c. Decas secunda.

Adv. Dec. III. Adversariorum &c. Decas tertia.

Th. Anim. I. Thesaurus Animalium primus.

Th. I. Thesaurus Anatomicus primus.

Th. II. Thesaurus Anatomicus secundus.

Th. III. Thesaurus Anatomicus tertius.

Th. IV. Thesaurus Anatomicus quartus.

Th. V. Thesaurus Anatomicus quintus.

Th. VI. Thesaurus Anatomicus sextus.

Th. VII. Thesaurus Anatomicus septimus.

Th. VIII. Thesaurus Anatomicus octavus.

Th. IX. Thesaurus Anatomicus nonus.

Th. X. Thesaurus Magnus & Regius, qui est decimus Thesaurorum Anatomicorum.

Th. Max. Curæ Posteriores, seu Thesaurus Anatomicus omnium præcedentium Maximus.

INDEX
LOCUPLETISSIMUS
OPERUM
RUYSCHIANORUM

A.

— ossium

Arte-

Audi-

C.

—— Ve-

—— senis,

—— dis-

——— craf-

— vetu-

Resp.

D.

E.

G.

H.

— duplex

— *Recti*

Ischu-

—— hu-

N,

— *Sub-*

O.

—— *Aceta-*

—— cur-

T.

V.

—— Fœ-

—— ſtru-

—— in-

X.

Z.

